ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Secretele metalurgiștilor

Se știe că furnaliștii, oțelarii și alți metalurgiști lucrează în medii cu temperaturi ridicate. Pentru a fi protejați de căldura focului, sînt îmbrăcați cu un echipament de protecție special. S-ar părea că ar fi normal ca materialul din care este confecționat echipamentul, să aibă o căldură specifică redusă, dispunînd deci de proprietăți termoizolante ridicate. Totuși, această îmbrăcăminte este adesea acoperită cu un strat subțire metalic, obținut prin pulverizare. Dar, este bine cunoscut că metalele au o conductibilitate termică mare. **Cum se explică această întrebuințare a stratului metalic, folosit totuși ca izolant termic?**

Cum a procedat hangiul?

Cititorul nostru DORU BRAD, student anul IV la Facultatea de mecanică agricolă din Timișoara, ne trimite o problemă amuzantă, pe care v-o propunem spre rezolvare și dv., nu din alte motive, dar ca să vă dăm puțină bătaie de cap, pentru că deși aparent este simplă, în realitate nu-i chiar așa Iată despre ce este vorba...

A existat cîndva un han, al cărui hangiu nu dispunea de prea multe acareturi. Printre altele, îi lipseau și unele măsuri pentru vînzarea băuturilor. Nu știm cum se face dar el nu avea decît trei vase, unul de 8 litri, altul de 5 litri, și ultimul, de 3 litri. Clienții obișnuiți, cunoscînd acest amănunt, îi cereau cantități de vin pe care le putea măsura direct cu vasele disponibile.

Într-o zi însă, sosi la han un client nou care, necunoscînd aceste detalii, i-a cerut hangiului 4 litri de vin. S-ar părea că hangiul nu prea avea cu ce măsura cantitatea de vin solicitată. Dar, să lase clientul neservit nu se putea : și-ar fi creat o firmă proastă. Și nu era în interesul său. A stat puțin pe gînduri, și apoi, folosind cele trei vase, a satisfăcut cu mare precizie dorința clientului. **Dv. puteți rezolva o asemenea problemă? Cum?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Din „tainele" circulației rutiere

Semnele de circulație rutieră prezentate în numărul anterior al revistei au următoarele semnificații :

1, 2, 3 — indicatoare de avertizare, reprezentînd panouri suplimentare pentru treceri de nivel;

4 — indicator de avertizare, precizînd o zonă de circulație în ambele sensuri;

5 — indicator de avertizare, pentru alte pericole;

6 — indicator de avertizare, pentru intersecție de drumuri;

7 — indicator de dirijare, prevăzînd cedarea trecerii (drum cu prioritate);

8 — indicator de interzicere și restricție, semnificînd accesul interzis pentru toate vehiculele;

9 — indicator de interzicere și restricție, marcînd oprirea interzisă.

10 — indicator de interzicere și restricție, precizînd că staționarea este interzisă.

Poșta cititorilor

La întrebările din revista noastră nr. 720, din 24.07.71, au dat răspunsuri corecte următorii cititori :

Prof. **Elena Goarnă,** București (Cu mulțumiri pentru frumoasele aprecieri, dar și cu regrete, întrucît semnatarul acestei rubrici nu răspunde de întreaga pagină respectivă a revistei) ; **Angela Arsene,** Craiova ; **Radu C. Zodilă,** elev, clasa a VII-a A, Școala generală nr. 7, Giurgiu, jud. Ilfov și **Cristian Cristea,** elev, clasa a XI-a, real, Liceul „Dimitrie Bolintineanu", București (Felicitări, Cristian, pentru competența dovedită, ceea ce demonstrează că și cei de la „real" au cunoștințe „umanistice" !).

Prof. **Iosif Molnar,** Gheria, jud. Cluj : Demonstrația dv., cu privire la „Teorema lui Fermat" ni se pare interesantă. De ce nu vă adresați însă Institutului de matematică sau la Gazeta matematică ?

Andaluza-Carmen Nistor, Cluj: Problema cu pătratul magic a fost bine rezolvată și, totodată, felicitări pentru preocupări, mai cu seamă pentru vîrsta de 13 ani. Cît privește „gluma", nu prea are ce căuta în rubrica noastră.

Alexandru Nemeth, Jimbolia, jud. Timiș : Jumătatea lui 9 nu poate fi nici o dată egală cu 4, atîta vreme cît mai sînt acceptate actualele canoane ale matematicii. Poate în viitor ? Cine știe ! Cît privește „rubrica" cu care vreți să participați timp de o lună la... rubrica noastră, nu știm în ce măsură ar corespunde, fiind vorba de modă mini, maxi sau midi.

Nicolae Petrescu, Ploiești : Referitor la întrebările privind „Profeții moderne" din numărul 710 al revistei s-au primit o serie de răspunsuri de la cititori, din care unele, destul de amuzante. Din păcate însă, destul de puține, ceea ce dovedește că cititorii noștri nu prea au aptitudini de... profeți, sau nu vor să se hazardeze.

Grigore Diaconu, Iași : Problema cu careul magic pare interesantă, dar am dori ca în general să nu ne repetăm : sînt atîtea gusturi ce trebuie satisfăcute...

Gabriel Mălureanu, elev, clasa a X-a D, Liceul „Mihai Viteazul", București : Nu poate decît să ne bucure că unul din materialele publicate în această rubrică a avut ecou, ajungînd astfel radioamator-receptor, cu indicativul Y03—2461. Referitor la tuburile electronice necesare, nu e nevoie de nici un fel de schimb : ele se pot găsi, la prețuri derizorii, la Radioclubul Central al Federației Române de Radioamatorism din str. Dr. Staicovici nr. 44, București, și pot fi cumpărate de orice radioamator. Succes în noua activitate, dar atenție ! A nu se neglija școala !

Diana Catrinel Moraru, Cluj : Nu trebuie să vă scuzați că faceți unele remarci critice, chiar dacă nu cu privire la această rubrică. O critică justă și sinceră este mai folositoare decît niște laude fățarnice ! Vă mulțumim pentru frumoasele aprecieri asupra rubricii noastre. Scrisoarea anexată a fost trimisă cititoarei indicate. Cît privește cuvintele reversibile trimise, ni se par interesante, și le vom publica, însă sub o altă formă. La vremea respectivă, dacă urmăriți în continuare revista, veți vedea cum !

Mircea Mihail, Lupeni, jud. Hunedoara : Vă mulțumim pentru materialul trimis, însă deocamdată nu intenționăm să mai publicăm „careuri magice". Există atîtea alte subiecte !...

Foltescu Ion, București : Sugestiile date sînt interesante și vom ține seama pe parcurs de ele, ca și de cele de la alți cititori. Cît privește problema propusă, se adresează mai mult geometrilor, decît masei largi de cititori. Dacă lui Pitagora i-au trebuit 20 de ani ca s-o rezolve, ce se fac ceilalți, care nu sînt pe post de Pitagora ?!

Prof. Herchea Victor, com. Vizantea Livezi, jud. Vrancea : Ați rezolvat corect prima problemă din nr. 719 al revistei. Cît privește propunerile trimise, unele au mai fost publicate, iar despre restul, a se vedea și răspunsul dat cititorului nostru Mircea Mihail, din Lupeni.

Dragomir Dumitru — Brăila : A se citi răspunsul de mai sus.

Chiciu Jean Marin — contabil, București : Vă mulțumim pentru cele trimise, dar am mai publicat ceva asemănător.

Ing. Liviu MACOVEANU

CU SUFLETUL COPILULUI NU-I DE GLUMIT

de Mihai STOIAN

„Am 15 ani de căsătorie, de 7 ani avem o bucurie mare în casă, un băiețel care ne-a adus și mai multă lumină în existență. Ne-am străduit, atît eu, cît și bărbatul meu, să-l creștem bine, să scoatem din el un om de care să nu ne rușinăm niciodată și să-l învățăm lucruri frumoase, folositoare, și dac-o avea și cap să învețe mai departe, să ajungă ceva mai departe decît am reușit noi, s-o facă, oricum însă să fie om întreg și de folos societății. Pînă acum n-am avut necazuri cu el, iar învățătoarea spune că-i mulțumită pare curios că țin să comunic asta într-o scrisoare către revistă, dar pentru noi, părinții, astea-s lucruri de preț, însemnate, nu ?

Cînd băiatul nostru era la creșă, la grădiniță (că lucram în schimburi și eu și bărbatul meu, sîntem muncitori, dar am făcut și seralul, liceul, ne-a ajutat fabrica) că n-aveam cu cine-l lăsa acasă, învăța de acolo poezii frumoase și cu țara și cu flori, și cu zmei și Feți-Frumoși, și păsări și animale, pe care ținea morțiș să ni le spună duminica.

Acum am o supărare cu el. La noi în bloc erau, de vreo șase ani, două pisici care nu supărau pe nimeni, dimpotrivă, unii copii le dădeau de mîncare. Alți copii din bloc (să le zic „răi", nu, mai degrabă inconștienți), mai în „joacă", mai în serios, s-au apucat să le taie cozile, să le chinuiască public, ba i-au luat de față și pe alții mai mici, printre aceștia și pe fiul meu. Băiatul mi-a povestit îngrozit ce-a văzut. Am vorbit atunci cu părinții celorlalți, că nu-i bine să-i lase să-și murdărească copilăria cu barbarii dintr-astea, dar unul din tați mi-a zis că foarte bine au făcut copiii, că pisicile astea erau bătrîne și nu mai prindeau șoareci.

Eu cred că nu trebuie încurajați copiii spre lucruri rele și că tovarășul acela mai degrabă i-ar îndemna pe copii să îngrijească de flori, în fața blocului, sau chiar de un animal oarecare, nu să le accepte cruzimile, ceea ce, sînt sigură, poate să le întinească sufletul curat. Cu asta nu-i de glumit, cu sufletul copilului De cînd a fost martor la scena amintită, băiatul meu are coșmaruri, sare din pat, îngrozit noaptea. Și peste toate, fâptașul principal, copilul mai mare, băiatul tovarășului acela, strigă amenințător după băiatul meu : „Piritorul și mămăliga"... Vă rog să mă iertați că am îndrăznit să vă supăr cu asemenea fapte „mărunte", însă sper că mă veți înțelege exact.

RADA POPESCU — București".

Corespondenta care semnează astfel are perfectă dreptate : „genul" acesta de glume... copilărești — chinuirea animalelor — iată o „școală" dintre cele mai rele, mai păcătoase, pentru oricine, și mai ales pentru niște copii aflați la vîrsta imensei sensibilități și candori. Evident sînt pe lume și suferințe mai grave, îndurate de înșiși oameni însă nimeni și nimic nu poate justifica gratuita chinuire a unui animal (or fi și cazuri în care, în laboratoarele de cercetări, pisica și cîinele devin „cobai", asta-i altceva, fiindcă există un cu totul alt țel, sacrificiul se produce în virtutea unui scop nobil : salvarea de vieți omenești). Mai mult n-am ce spune : e deplorabilă reacția citată de dumneavoastră, cruzimea motivată prin... vîrsta pisicilor. Ah ! unde-a mai ajuns și „simțul practic" al onorabilului în cauză...

POST SCRIPTUM — De la o vreme, mulți corespondenți solicită răspunsuri prin scris la domiciliu, sau măcar la... telefon. Cu toată bunăvoința pe care aș avea-o, mă văd nevoit să precizez : nu pot da curs unor astfel de rugăminți și nici „ultimatum"-urilor de un fel sau altul, cînd — de pildă — mi se cer pînă și... scrisorile înapoi (ca într-o corespondență de „dragoste"), cum face — îi înțeleg deplin supărarea și nervozitatea, dar nu provocate de mine — *Ion Gh. T.* (una din scrisorile dvs. a plecat la forurile de resort). Iată de ce un anumit număr de scrisori nu capătă răspunsul solicitat „la domiciliu" sau... telefonic : *Ana-București, Anca-Buc.* (și scrisoarea dv. a doua, a plecat pe adresa celor în drept), *A.P.-Buc.* (care-mi dă numărul de telefon), *E.S.-Buc.* (idem — telefon), *G.P. Buc.* etc. Îmi exprim încă o dată, aici de față regretul de a nu putea răspunde și acestui tip de solicitări de „dialog" *strict* de la persoană la persoană.

Într-altă ordine de idei : „Avem un băiețel scump, cu păr șaten și ochi albaștri. De la data de 15 oct. el poartă numele de MIHAIL. Ne-au ajutat la alegerea numelui cititorii dv. Mihai Burduja, salariat la circulație și mișcare C.F.R. Suceava-Burdujeni și Silvia Faur, str. Moților 789, Crișcior-Brad, jud. Harghita, cărora le transmitem mulțumirile noastre (ca și tuturor celorlalți care ne-au scris). Semnează din Urleta-Prahova : *Victor Micu,* 30 ani, asistent medical, *Gabriela Micu,* 27 ani, soră medicală și... fiul, *Mihail Micu,* 16 zile (la data punerii scrisorii la cutie), cel mai leneș personaj din lume — fără ocupație, mănîncă și doarme tot timpul".

OREBUS

PUNCTE DE... VEDERE

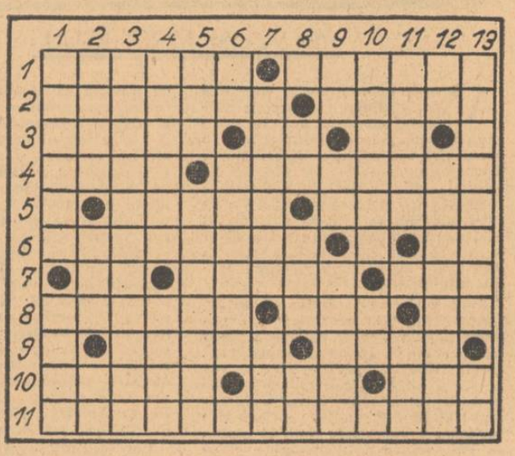

ORIZONTAL: 1. Arde gazul... — ...degeaba. 2. O dor(!)... — ...mînile. 3. Catenă fără un carbon primar(!)... — ...la hidrocarburi! — Teu! 4. Se potrivesc la vorbă... — ...nemaiavînd nici-o ocupație. (fig.) 5. Cîțiva stînjeni... — ...mari amatori de umezeală. 6 Plină de elan... — ...la începutul începutului ! 7. Sesiune (!)... — ...corectă. (masc. fig.) — Stațiune de Mașini și Tractoare. 8. Energie electrică... — ...într-un ceas bun... — Asia ! 9. Un fel de prieten... — ...căzut la învoială. 10. Se mănîncă cu... SOS. — Vine la timp... — ...de ochii lumii (abr.) 11. Este de temut. (fem.)

VERTICAL: 1. Pe lîngă casa omului... — ..face piine. 2. Se învîrtesc... — ...în visurile (!)... — ...unei ființe umane. 3. Sănătate la izvor și la... sticlă. (două cuv.) 4. Se căsătorește... — ...gata încornorat... 5. Acela... — este plin de batjocură. (pl). 6. Virf de zarzăr (!)... — ...profund mirositor. (fem.) 7. Ascuțite... — ...total. 8. Corp de marină (!)... spre răsărit(ul.),. — ...soarelui. 9. Curbe (!)... — ... — ..opuse (!)... — ...pe un ton ridicat. 10. Cale de circulație... — ...pe canale ! 11. Vede roșu în fața ochilor (pl.)... — ..cînd cotește la dreapta (pop.) 12. Sosit la sfîrșit (!)... — ...pune suflet în toate. 13 Judecata de apoi... — ...într-un cap de rebusist !

Petre DUMITRU

Cuvinte rare: I.D.R. — CIA

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

GEOLOGIE

ORIZONTAL : *Precambrian — B — Aerolit — Elita — Lc — Den — Crater — Eia — Ieșiți — Re — Ofta — Roca — Nim — Ne — Opări — Dig — T — Grila — Eogen — One — Oi — Antene — Li-oenzima — R — O — Oslo — Alf — N — Ng — Geomorfologie — I — G — Diorit — Fn — Etică — Vedete.*

PSEUDO—PESCĂREASCA

ORIZONTAL : *Dop — Scut — Ic — Lamela — Nne — Sacoșa — Beci — Atașamente — U — Lt — Perete — Seen — D — Da — Stan — Aev — Tc — Palindrom — H — J — Aev — Orație — Lege — Ru — Ol — Dulci — Tier — Rima — E.*

20 de diferențe

Între cele două desene sînt 20 de mici diferențe. Pentru a le identifica este necesar să faceți apel la răbdarea și perspicacitatea dv.

(Soluția în numărul viitor).

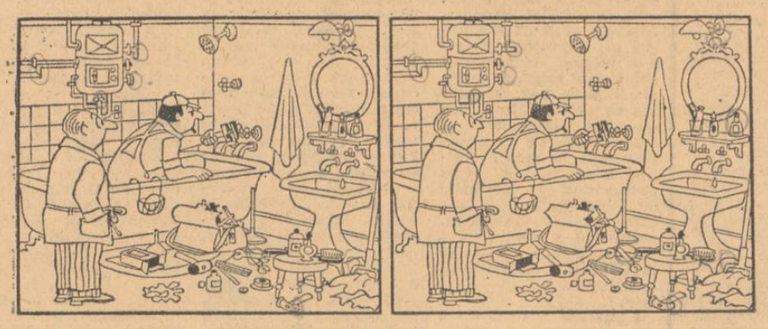

JOCURI DISTRACTIVE

Opt deosebiri

(Soluție)

1) Numărul treptelor de la scară 2) Extremitatea stîngă a parapetului ; 3) Lipsește o bară a parapetului ; 4) Pedala de la piciorul drept ; 5) Ghidonul bicicletei ; 6) Gulerul cămășii artistului ; 7) Extremitatea superioară (dreapta) ; 8) Roata cea mică din dreapta este distanțată.

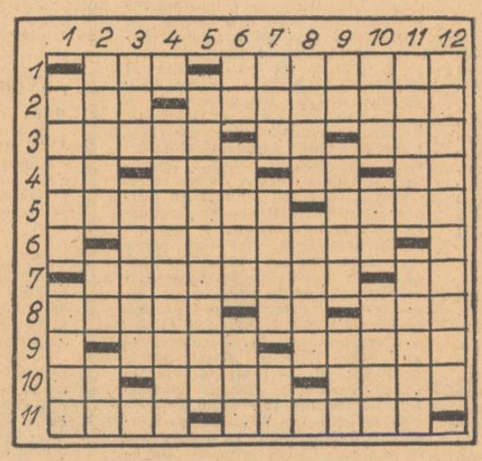

ÎN RITMUL DANSULUI

ORIZONTAL : **1. Unitate de dans. — Producție literară, de foarte multe ori ritmată. 2. Petrecere cu dans. — Petrecere populară, cu dans și care alegorice. 3. Solist contemporan de muzică ușoară și de dans. — Pare ! — Chiuitură spaniolă, la dans. 4. În miezul melodiei ! — Chiuitură... fără dans. — Para ! — Coregrafie la sfîrșit ! 5. Dans popular scoțian. — Oraș în Franța. 6. Celebru violonist italian, autorul compoziției „Dansul vrăjitoarelor 7. Autorul piesei de teatru „Jocul ielelor". — Gene ! 8. Autoarea muzicii pentru baletul „Haiducii". — Alfa și omega. — Sold final ! 9. Localitate în Norvegia. — Personaj mitologic, care dansa în sunetele muzicii de nai. 10. Ritm de trompetă. — Lac în Africa. — Aceia. 11. Pelerin (od.) — Cîntă în taraf.**

VERTICAL : **1. Dans clasic, pe scenă. — Dans popular spaniol. 2. Loc de plimbare a cailor... — Pune ! — Argint. 3. La Călărași ! — Producții dramatico-lirice, conținînd uneori și scene de balet. 4. Autorul piesei de teatru „Titanic Vals". 5. Se ocupă cu dansul... (pl.) 6. Începe pasul de dans ! — Localitate în Japonia. — Localitate în Danemarca. 7. Au un dans al lor, în opera „Gioconda" de Ponchielli. — Porțiune încurbată a unui tub. (tehn.) — Final de sarabandă ! 8. Personaj legendar din „Ciclul Troian". — Cîntare bisericească de altădată. 9. Jumătate de tact ! — Acum. (reg.) — Comună în Belgia. 10. Axă de pivot ! — Anton Ioanid. — Însoțește petrecerea și dansul la chefurile oltenești... 11. Balet pe libret de Mihai Eminescu și muzica de A. Mendelsohn. — Autorul muzicii la baletul „Călărețul de aramă". 12. Autorul textului la „Hora unirii".**

Horia BĂLEANU

Cuvinte rare : ESFA — AZ-AE — AAL — ICOS — AAT — OTCA.

Miron AUGUSTIN

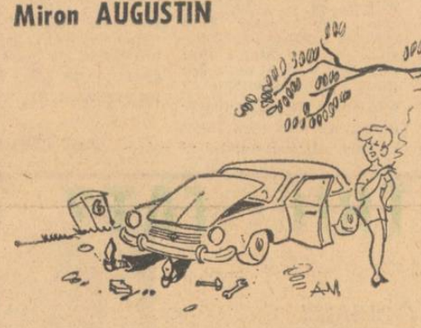

— Nu ți-ar fi mai ușor dacă ai întoarce mașina ?

Fără cuvinte

Viorel SANDU

— Trebuia să-mi dea prin cap ! Doar e nouă ! ! !

— Sînt foarte prinsă de lucrări, acum ! ! ! Reveniți, vă rog, după „Melodia preferată" ! ! !

LEGENDARELE RUINE DIN GIULEȘTI

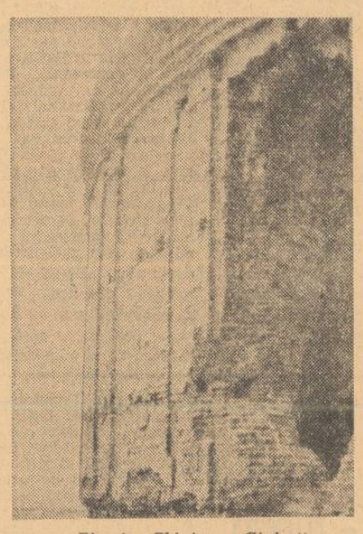

Biserica Chiajna — Giulești
Detaliu de zidărie

Cine se îndreaptă către Roșiori de Vede, după ce depășește ultimele case ale cartierului Giulești, întîlnește o ruină semeață, ce domină împrejurimile accidentate, pe lîngă care trenul șerpuiește către cîmpurile verzi ale comunei Chiajna și mai departe. Aceasta este ceea ce mai păstrăm azi dintr-un mare lăcaș, căruia localnicii îi zic Mînăstirea Chiajna-Giulești, sau simplu Mînăstirea Giulești.

Inițial construcția s-a aflat la o distanță apreciabilă de ceea ce trebuie să fi fost Bucureștii de altădată. Poate că a constituit chiar un popas pe drumul pe care hărțile vechi îl indică plecînd de la București spre Turnul Roșu, putînd fi și adăpost în vremuri de restriște sau în timpul molimelor izbucnite în oraș.

Intemperiile și săpăturile ocazionate de activitatea unei cărămidării din apropiere, la care s-au adăugat căutătorii de comori, au adus impunătoarea ctitorie la situația unei ruine, iar faptul că astăzi mai putem admira ceva din măreața construcție constituie o adevărată enigmă.

Vestigiile — subiect de roman

Pridvorul este distrus pînă la nivelul fundațiilor, răzuit probabil și în cursul lucrărilor agricole, pe terenul din jur. Pronaosul supralărgit și-a pierdut **bolțile, păstrate într-o oarecare măsură în naos, datorită arcelor puternice pe care se sprijină. Turla nu mai are decît o parte din înălțimea ei fiind pradă vînturilor și ploilor, nu mai păstrează nici decorul fazei de început, decor despre care bătrînii spun că era vizibil pînă nu de mult. Absida estică, deschisă și ea prin surparea bolților, mai are numai o ușă în zidul nordic care comunica cu naosul...**

Și, totuși această ruină impunătoare, al cărei nume este legat de ecoul legendei, trezește și astăzi o adîncă impresie, iar tradiția cunoaște numeroase variante în rîndul locuitorilor din împrejurimi. **Atmosfera romantică pe care o degajă locul, nu l-a lăsat indiferent nici pe Tudor Arghezi, care a situat în jurul ruinei acțiunea fantastică a unui episod din romanul „Lina".**

Localnicii cunosc construcția de mult așa cum este, poate cumva pridvorul era mai înalt. Astfel, N. Popescu a văzut ruina pentru prima dată în 1891 și nu era cu nimic mai întreagă decît este acum sau decît o știa părintele său în 1873. Actualele vestigii, pe care se vede o bună tencuială armată cu cilți și păr, au fost pregătite spre a primi fresca penelului vreunui meșter zugrav, dar ele n-au purtat-o niciodată...

Cine este ctitorul monumentului ?

Fiind în apropierea comunei ce poartă numele energicei fiice a lui Petru Rareș, devenită apoi soție a lui Mircea Ciobanul, cel ce a stat în scaunul domnesc al Țării Românești la mijlocul secolului al XVI-lea, cetățenii cred că pot lega edificarea monumentului de numele Doamnei Chiajna. Mîna Mîrceoaiei, să fi pus oare piatra fundațiilor acestui lăcaș ? Dar asupra ctitorului, însăși legenda a creat mai multe variante. Mai plauzibilă poate să fie aceea că ar fi ctitoria lui Alexandru Ipsilanti, părăsită apoi din cauza unei epidemii de ciumă, sau în urma unui incendiu, după alte păreri. Sfera legendei este largă și este amplificată și întreținută de singurătatea monumentului, de grandoarea lui.

Lățimea fațadei are 17 metri, iar de la peretele estic pînă la fundațiile părții de vest sînt 43 metri. Făcînd o comparație a suprafeței pe care o ocupă, cu alte lăcașuri de același gen construite după plan tradițional, cu cei 653 metri pătrați ai ei, depășește biserica Patriarhiei, care măsoară numai 567 mp. și pe cea de la **Sf. Gheorghe-Nou,** care acoperă 570 mp. și chiar pe cea a fostei mănăstiri Văcărești, de 575 mp. Lungimea sa este egală cu a bisericii mănăstirii Cernica din Ostrov, față de care este mai largă cu 6 metri. Doar biserica de stil romano-gotic Sf. Spiridon-Nou ocupă o suprafață mai mare decît cea din Giulești și aceasta numai cu contraforturile ei.

Interesul stîrnit de ruina CELUI MAI MARE LĂCAȘ CONSTRUIT DUPĂ UN PLAN TREFLAT LA BUCUREȘTI, a întreținut vie atenția cercetătorilor, dar

penuria izvoarelor scrise a determinat efectuarea unor cercetări arheblogice ce se impun a fi continuate pentru elucidarea numeroaselor probleme nerezolvate în legătură cu mărețul monument.

Primele rezultate ale cercetărilor

Cercetarea a scos la iveală faptul că înainte de construcție s-a procedat la o răzuire a terenului pînă la straturi ce cuprind vestigii ale vieții omului neolitic și din epoca bronzului, iar apoi s-au așezat fundațiile medievale, masive, făcute din cărămidă și mortar. Aspectul lor este compact, cu mult mortar curs, avînd în compoziție pietricele și cuiburi de var nestins.

Pe lîngă impresia de duritate pe care o lasă, **fundația mai atrage atenția și prin lățimea ei de 2,20 m., implîntată adînc în pămînt, pînă la — 2 m.** Numai trăinicia fundațiilor și a zidurilor a constituit chezășia rezistenței monumentului, iar mortarul dur a făcut ca din zidărie să se poată disloca cu mare greutate cărămizile.

Cercetarea o constată, iar documentele par să indice ridicarea edificiului în două etape. Astfel, părțile superioare ale zidurilor și bolților au fost făcute într-o perioadă ulterioară, sesizabilă prin diferența dimensiunilor cărămizilor folosite, față de cele din fundații și de la partea de jos a zidurilor.

Investigația arheologică a fost extinsă și la zona din imediata apropiere a lăcașului. La 50 de metri, în fața fundațiilor pridvorului, **au fost descoperite zidurile chiliilor de pe aripa de vest a incintei, undeva, acolo, unde trebuie să fi fost și turnul porții.**

Elementele decorative, mai bogate la exterior, sînt lucrate din stuc sau din cărămidă. Ele sînt constituite din frumoase coloane și capitele angajate, modelate din cărămidă, piese asemănătoare unor turnuri, ferestre false etc. **Turla mai păstrează și astăzi un fragment de decor, poate ceva din aripile încrucișate ale unui înger.** Întreaga zidărie, separată în două registre, aparține unui stil neoclasic autohtonizat, armonizat perfect prin proporții și combinații cu elemente decorative executate din piatră și cărămidă.

Construcția a avut la ferestre și uși ancadramente de piatră, dispărute acum. Trebuie să fi fost frumos lucrate, așa cum mai surprindem pe latura nordică, la brîul median, cîteva piese decorate cu elemente florale postbrîncovenești.

Rezultatele cercetărilor arheologice și arhitectonice dovedesc că lăcașul a fost înălțat în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Împrejurări, pe care în momentul de față nu le putem preciza, au determinat ridicarea sa în două etape ca și părăsirea lui, pe care o considerăm la scurtă vreme după terminarea construcției. O confruntare cu izvoarele scrise, destul de puține și nesigure, nu completează prea mult informațiile arheologice.

Ce spun izvoarele scrise

Interesante sînt „Însemnările Andronești lor", o cronică scrisă la sfîrșitul secolului al XVIII-lea și în prima jumătate a celui următor. **Aceasta atribuie lui Alexandru Ioan Ipsilante Voievod începutul construcției de la Giulești „aproape dă București",** care **„au rămas nesăvîrșită".** Același izvor mai arată că năstrușnicul **„Nicolae Petru Mavrogheni dăn dragoman armadii...",** care a devenit domn în 1786, **„au isprăvit și mînăstirea Giulești",** marcînd cea de a doua și ultima etapă. În același lăcaș se aflau la 19 august 1792 egumenul mănăstirii Sărindar și mitropolitul Cozma. Aceștia, atinși de ciumă, aveau să moară la scurtă vreme fiind îngropați la București fără mare alai.

V. A. Urechiă, în „Istoria Românilor" menționează că murind Enache Văcărescu, la 13 august 1797 se constată că defunctul lăsase 2 000 taleri **„pentru biserica din Giulești",** care deci mai există și după teribila molimă. Domnitorul Alexandru Ispilanti consideră că se cuvenea ca Enache Văcărescu, fost administrator al acestei moșii, să lase mai mult, dar, **„fiindcă biserica de la Giulești, într-această vreme nu are trebuință de ajutor, poruncim Domnia mea, ca cei taleri 2 000, împreună și cu altă adăugire,... să se dea la cutie..."**

De asemenea, o hartă întocmită la 1770, menționează în apropierea luncii Dîmboviței o construcție întărită cu zid de jur împrejur, fiind vorba probabil despre această mănăstire.

În momentul de față ar fi necesare măsuri de conservare a monumentului. O intervenție în sensul restaurării ar fi facilă, partea din construcție, existentă, suportînd o reîntregire riguros științifică a lăcașului, în urma căreia s-ar putea reda repertoriului monumentelor feudalismului dezvoltat din București una din marile ctitorii caracteristice stilului arhitectonic al vremii.

Cercetarea istorică, la care s-a alăturat cu elan tînăra studentă de la arhitectură Victoria Avădanei, va continua investigația, în dorința de a elucida elementele necunoscute sau cele controversate legate de existența legendarelor ruine din Giulești.

Aristide ȘTEFĂNESCU
Cercetător la Muzeul Bucureștilor

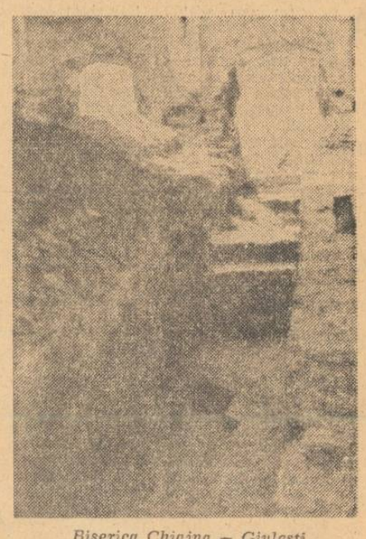

Biserica Chiajna — Giulești
Secțiune longitudinală

SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN

RĂBDARE ȘI TUTUN...

de Valeriu MIRONESCU

Au sosit momentele în care nici unuia dintre suporterii fotbalului nu-i mai arde de campionat, nici măcar de interesantele competiții europene intercluburi. Lotul reprezentativ se află reunit pentru a-și pune la punct forma și formația în vederea partidei cu echipa Cehoslovaciei. O partidă tot atît de însemnată, prin miza ei și prin valoarea adversarilor, cum a fost aceea cu portughezii din toamna anului 1969.

Spre a descreți puțin fruntile, „Informația Bucureștiului" a organizat pentru ziariști obișnuita joacă „de-a echipa". Înghețat bocnă după meciul dintre reprezentativele română și bulgară, mă pomenesc înghesuit în mașină între Diamantopol și Dan Pătrașcu. — Care ți-e formația ? Tușesc, la rînd, 11 nume. — Păi, cutare e suspendat vreme de șase etape... — Ei și, dumneata chiar crezi că o să joace echipa pe care ți-o spun eu ? Peste vreo zi sau două văd în ziar un șir de formații care mai de care, să citească omul. Mie îmi place aceea a lui Paul Ochialbi, are în ea „Careu magic".

— Bine, Paule, nici tu, nici Hent nu-i aveți la inimă pe boxerii cu garda inversă și atunci pentru ce într-o singură echipă așezi atîția fotbaliști stîngaci ? — Teașcă zice că fotbaliștii cei mai grozavi sînt stîngaci, Sivori, Corso. — Și eu care nu știam de ce-mi place enu joacă Dobrin...

Dincolo de joacă însă, în presa sportivă, din vară și pînă acum tîrziu în toamnă, au apărut multe critici și obiecții cu privire la activitatea echipei reprezentative, selecție și perspective, joc și compoziție. Citeva dintre ele au găsit ecou la biroul federal, ceva s-a îndreptat în sensul concentrării tuturor forțelor fotbalistice de care dispunem. Totuși, modificări de fond nu s-au produs și, realist vorbind, acestea nu se mai pot produce pînă la timpul meciurilor contra formațiilor cehoslovacă și galeză. Așa că, pînă la disputarea acestor partide, cel mai bun lucru pe care-l are de făcut rubrica de față este să se ocupe de altceva decît de echipa reprezentativă. Înseamnă aceasta o atitudine concesivă, sau, mai mult, de abandonare a punctelor de vedere susținute aici ?

Despre vreo abandonare a părerilor, consecvent susținute de rubrică, nici nu poate fi vorba. Dar, adevărul este că în puținele săptămîni care au rămas pentru pregătirea celor două meciuri, orice vehiculare a părerilor, chiar foarte drepte fiind acestea, mai mult încurcă decît ajută. Sîntem puși în fața faptului împlinit. Vreme de un an și jumătate, de la încheierea etapei C.M. Mexic și pînă în astă toamnă, Comitetul federal și Biroului federal le era cu putință să modifice structural conducerea procesului de construire a echipei naționale. Dar, n-au făcut-o la timpul potrivit și iată-ne obligați la un fel de concesie fiindcă, în prezent, aceasta este preferabilă altor acte. Am scris și altădată, ideile de selecție și de joc nu se schimbă peste noapte, nici priceperea tactică sau cea de selecție nu coboară brusc din podul casei. M-am convins odată mai mult la recentul meci dintre echipele română și bulgară. Și atunci, arma principală rămîne aceea a ultimelor pregătiri în liniște sufletească. S-au concentrat la lot cam toate posibilitățile noastre fotbalistice. Dintre ele să-și aleagă antrenorul formația așa cum o vrea el, care-i inspiră lui mai multă încredere. Și, s-o pregătească psihic pentru victorie.

Constantin Teașcă îmi spunea recent : voi l-ați ajutat pe A. Niculescu mai mult decît aceia care l-au lăudat. Chiar înaintea meciului cu Finlanda, cînd ați cerut readucerea în lot a unor jucători valoroși. Prin aceasta, automat, s-a mărit și valoarea întregii echipe, indiferent și în pofida tacticii de joc...

Într-un fel are dreptate. Numai că sprijinul n-a fost dat, fie și indirect, unei persoane ci echipei reprezentative ! Asta e o treabă pe care cite o dată nu o înțeleg cititori, colegi sau amici. Ziaristul sportiv e, în fond, tot un suporter al fotbalului. El dorește performanța pentru echipa reprezentativă, o vrea pe aceasta cît mai puternică. Prezența jucătorului X nu e o chestiune de ambiție personală ci de țărie a formației, de clasă a formației. Discuțiile despre joc ca atare, despre tactica lui, nu sînt un simplu pretext ci o treabă de împlinire pe plan internațional a echipei reprezentative. La fel este privit orice fapt care are vreo legătură cu soarta acestei echipe. Suporterii vor înțelege și nu cred că se va găsi vreunul care să nu-i susțină pe tricolori numai pentru că la cîrma echipei stă A. Niculescu și nu altul. Nu-mi place atunci cînd îi aud pe antrenori și jucători cerînd ei înșiși publicului să-i sprijine, în schimb, cred că este de obligația ziaristului să-i îndemne pe spectatori la o susținere cît mai sportivă a propriei lor echipe. Victoria în cele două meciuri este posibilă așa după cum a fost posibilă victoria de la București din 1969 contra portughezilor. Atunci, echipa noastră a făcut împotriva unei formații redutabile, cel mai bun joc al ei din ultimii ani, cel mai complet în apărare și chiar în atac, deși scorul a fost de numai 1—0. Într-un moment hotărîtor, fotbaliștii români făcuseră apel la toate putințele lor psihice, tizice, tehnice, tactice și săriseră hopul. Realizarea de-atunci mi se pare repetabilă în ciuda greșelilor acumulate de-a lungul timpului.

Cu și fără... crampoane

DIALOGURI-FULGER CU „ACTORI" DE LA 14 NOIEMBRIE

de Eftimie IONESCU

Gata ! De acum, trecute și meciurile din cupele europene, toate privirile, toate grijile, toate emoțiile spre meciul de la 14 noiembrie ! „Jocul de foc" al grupei I și-a ales ca sediu Bucureștiul, ca protagoniste echipele României și Cehoslovaciei, ca observator chiar pe președintele U.E.F.A. — Gustav Wiederkehr, — ca probabili celebri spectatori pe selecționerii Alf Ramsey (Anglia) și Ferruccio Valcareggi (Italia), ca arbitru pe „cavalerul fluierului nr. 1" din Iugoslavia, N. Gugulovici. „Actorii" fierbintelui spectacol fotbalistic au intrat sau vor intra în repetiții. Internaționalii noștri, de ieri, cei cehoslovaci, de luni. Vă interesează ce gîndesc acum, cînd încă febra propriu-zisă a acestui joc cu mîză nu i-a luat încă în stăpînire, cîțiva dintre ei ?

„Primul sfert de oră, de el mă tem"... (Viktor)

Vigurosul dar și elasticul, în același timp, portar al lui Dukla Praga a reintrat în echipa națională. Duelul lui cu Vencel, un fel de rivalitate Voinescu-Toma din anii trecuți ai fotbalului nostru, dă totdeauna un „înger păzitor" în formă buturilor selecționatei cehoslovace.

— Care este, după dv., perioada-cheie a jocului de la București ?

— Primul sfert de oră, de el mă tem, ne-a răspuns internaționalul cehoslovac, solicitat telefonic de noi. Oricît am încerca să spunem altceva, noi venim la meciul de la 14 noiembrie în primul rînd pentru un egal. Or, dacă trecem cu bine începutul partidei cîștigăm două lucruri : întîi, ne calmăm noi, apărătorii, după probabilul iureș al echipei române. Al doilea se va produce o nervozitate printre adversari, mai cu seamă că începe să-și piardă răbdarea și publicul. Să vă spun un secret, dacă acesta mai este un secret : la ora actuală joci mult mai ușor în deplasare decît acasă

„Să ne iasă pasele, și pe urmă mai vorbim !" (Dobrin)

Rămas la odihnă și refacere etapa trecută de campionat după stupidul accident suferit la antrenamentul lotului, Dobrin s-a prezentat la pregătirile naționalei cu o ambiție din zilele lui mari. Și, dacă vrem să ne amintim, acest Dobrin a mai apărut în viața reprezentativei în clipe la fel de decisive și de grele cum vor fi acestea, din meciul cu Cehoslovacia. Erau zilele partidelor care au calificat echipa României în Mexic, partidele cu Portugalia și Grecia.

„Eu aș fi fericit să ne meargă combinațiile. Să ne iasă pasele. Și pe urmă mai vorbim !" Acestea sînt primele cuvinte ale internaționalului piteștean în discuția cu noi. „Cred că se poate pătrunde prin mijlocul apărării cehoslovace. Cred că amîndoi fundașii centrali sînt mai slabi decît lateralii. Dar... dacă o să realizăm atacurile cele mai periculoase pe aripi o să se supere cineva ?" Și Dobrin reintră în mușenia lui arhicunoscută. El preferă să „vorbească" acolo, pe gazon. Cu balonul.

„Răbdare, răbdare și iar răbdare..." (Lucescu)

„Veteranul" naționalei a strălucit totdeauna prin liniștea și simplitatea lui în joc. N-a încercat niciodată imposibilul și tocmai de aceea a reușit lucruri foarte prețioase pentru echipă. El judecă, era de așteptat, lucrurile cu multă liniște, cu seriozitatea care l-au purtat așa de sus, în final de carieră sportivă.

„Ar fi păcat ca, beneficiind de avantajul terenului, de o ambianță în care am realizat multe meciuri bune și rezultate de valoare, să lăsăm să ne scape aceste atuuri determinante, după părerea mea. Dacă acceptăm lupta cu nervii am greșit-o. Răbdare, răbdare și iar răbdare. Și să-mi fie permis să dau acest sfat și spectatorilor. Și în minutul 90 se poate obține victoria ! Deși eu am toată încrederea că o vom realiza mult mai devreme. Așa că tribunele și noi, echipa, trebuie să alcătuim un zid al calmului și al deciziei, al încrederii în succes. Așa și numai așa pornim la un meci de înaltă tensiune cum este cel de la 14 noiembrie. Eu văd partida într-un fel și prin duelul de la mijlocul terenului, Dumitru-Kuna. Și merg cu Dumitru !"

Deși scorul este destul de strins, Ilie Năstase, cu buna-i dispoziție caracteristică s-a dus să culeagă mingia din mijlocul spectatorilor, spre amuzamentul acestora

LA WEMBLEY ÎN AL 110-LEA MINUT

„Brațul lui Laver a început să fie nesigur la 4—4, în setul al cincilea... Aici am știut că Năstase are să învingă..." Astfel și-a început comentariul cunoscutul cronicar de tenis John Barrett. Deși relua cu destulă întîrziere tema larg comentată a marei finale de la Wembley (cel în cauză deține o rubrică de tenis permanentă la posturile de radio engleze, fixată către sfîrșitul săptămînii), cronicarul a adus noutăți care au pus și mai mult în lumină strălucita performanță a lui Ilie Năstase.

Lămurind sibilica frază a preambulului, Barrett a spus că Laver este un jucător care comite procentajul cel mai mic de greșeli. Secretul îl constituie, pe lîngă picioare, ochi, reflexe etc., etc., și brațul său sting (cu care joacă), mai musculos decît cel drept, putînd fi comparat cu al unui bărbat de peste 90 kg. El are doar... 68. Ei bine, cronicarul englez a susținut că în setul al cincilea, la 4—4, faimosul braț al supercampionului nu a mai fost un corp comun perfect cu minerul rachetei. Completîndu-și ideea, Barrett a făcut aci loc unei indiscreții „de vestiar". Puțini știu că Laver utilizează rachete cu mînere de diferite grosimi în funcție de adversar, pe care le potrivește singur. Întrebat la sfîrșitul meciului de Barrett, care a pus punctul pe „i", faimosul jucător australian a mărturisit că atunci cînd joacă cu Rosewall, de pildă, precizia este mai importantă decît viteza și, ca urmare, știe că trebuie să aleagă o rachetă cu minerul mai gros... Ilie Năstase însă este un jucător foarte dificil, cu o fantezie inepuizabilă. „Are un joc mult prea variat, cu schimbări de ritm foarte dese... Aceasta m-a făcut ca spre mijlocul setului al cincilea, în plină nesiguranță, să schimb... trei rachete". Deci, a concluzionat Barrett, încheind cîtat, „totul s-a petrecut la acel 4—4, în al 110-lea minut al meciului".

În continuare, comentatorul englez a spus că prin victoria repurtată asupra supercampionului australian, — după părerea sa cel mai mare jucător de tenis pînă la ora actuală (chiar și decît Tilden) — Ilie Năstase a pășit spre titlul de racheta nr. 1 a lumii, deținut în prezent de Newcombe, dar și el căzut victimă aceluiași Nasty la Wembley. Și Barrett încheie astfel : „Știți de ce este colosal românul ? Pentru că în situațiile cele mai dificile găsește rezolvări uluitoare, de o rară fantezie, prin care dovedește că teoria unghiurilor la tenis de fapt nu există...".

Paul CERNESCU

8, 9, 10... OUT

de Paul OCHIALBI

- Cazul I. Covaci a fost elucidat
- De ce nu boxează A. Moraru ?
- Arbitrul V. Popescu din nou suspendat
- Meci de box între... oficiali
- Argentinianul Gr. Peralta... european
- Griffith cere revanșă.

Gregorio Peralta

Emile Griffith

• Într-unul din numerele noastre arătam că tenacele boxer dinamovist I. Covaci, fost campion național la categoria mijlocie mică, nu mai vine la antrenamente, mulți specialiști argumentînd că el a abandonat activitatea competițională. Un emisar al federației deplasîndu-se acasă la Covaci a aflat că ex-internaționalul este suferind de furunculoză și că-și va relua antrenamentele la mijlocul lunii noiembrie. Așadar, Covaci va mai lupta în „careul magic".

• A surprins pe toți amatorii de box de ce Adrian Moraru, (categoria cocoș), care a cîștigat trei partide în S.U.A. nu a fost selecționat în echipa reprezentativă pentru meciul cu R.D. Germană de la București. Ni s-a comunicat cu jumătate de glas că Moraru este suferind. Să fie așa ? Sau este vorba de o eliminare din echipă pentru încălcarea eticii sportive ?

• După ce a fost suspendat pe o perioadă de un an, datorită unor comportări nesportive și a încălcării prevederilor regulamentare, arbitrul V. Popescu a fost din nou suspendat de forul nostru pentru o perioadă de 30 de zile. În calitate de delegat general, el a comis o serie de greșeli cu ocazia meciului dintre Cimpulung Muscel—Dinamo Brașov. Credem că federația are datoria pe viitor să mai programeze și alți arbitri tineri care se bucură de frumoase aprecieri atît din partea publicului cît și a tehnicienilor, și care în prezent fac „tușe".

• Din Craiova sîntem informați că antrenorul Dumitru Fintină a fost destituit din funcția de președinte al colegiului județean deoarece l-a lovit pe colegul său Hău Ioan de la Chimia Craiova. Se spune că timp de mai multe minute, nici un martor n-a indicat comanda de... „breck" ostilităților fiind foarte aprinse. Ca urmare a acestui original „Ko", D. Fintină își va muta locul din colțul ringului într-un colț al tribunei unde dacă se va cuminți va putea să urmărească întrecerile din ring, în calitate de spectator.

• La 35 de ani, greul argentinian Gr. Peralta n-a făcut carieră în America pierzînd toate meciurile importante. Nu de mult, venind la Madrid el a reușit însă să-l învingă înainte de limită pe spaniolul Urtain. Fericit de acest succes Peralta a declarat că se va stabili în Europa și că va ataca titlul continental deținut de englezul Bodell. Un alt boxer argentinian, Carlos Duran, care cu ani în urmă s-a stabilit definitiv în Italia, a reușit să cucerească titlul european la „mijlocie". Va reuși Peralta să-și înceapă o nouă carieră în Europa ? Sau își va lua bagajele și va pleca din nou la Buenos Aires ?

• Invins de Monzon (Argentina), fostul campion mondial la categoria mijlocie, americanul de culoare Emile Griffith, a declarat ; **„La 34 de ani mă simt excelent. Vreau să mă reîntîlnesc cu Monzon. Sînt sigur că-i voi răpi centura mondială".**

CONCURSUL DE PRONOSTICURI

PE MARGINEA MECIULUI FISCHER — PETROSIAN

- 10 concurenți au indicat rezultatul final al întîlnirii;
- Premiantul va fi decis printr-o tragere la sorți la „Loto" !
- Un specialist în pronosticuri șahist l-a indicat învingător pe Botvinnic în urmă cu peste două decenii.
- Ce înseamnă „$F=A^2+B^2+C^2$" ?

Înaintea disputării meciului Fischer-Petrosian, revista noastră a anunțat organizarea unui concurs de pronosticuri, invitînd pe cititori să răspundă la următoarele întrebări : 1. **Cine va cîștiga meciul ?** 2. **Cu ce scor ?** 3. **Cine va cîștiga prima partidă decisă ?** 4. **Care va fi scorul după primele cinci partide ?**

La concurs s-au primit 181 de răspunsuri din care nu mai puțin de zece au indicat exact rezultatul final al meciului și numele cîștigătorului primei partide decise. Cu toate că nici unul din cei zece nu a dat un pronostic corect la cea de-a patra întrebare, toți au indicat drept rezultat după primele cinci partide (3,5—1,5 pentru Fischer, în loc de 2,5—2,5), se poate considera că „perspicacitatea" șahistă a cititorilor „Magazinului" este remarcabilă. De subliniat că printre cei zece se află și cîștigătorul unui concurs de pronosticuri șahist organizat în urmă cu peste două decenii ! Este vorba de ing. **C. ȘTEFĂNIU** din București, care, în anul 1948, la un concurs organizat de „Revista Română de Șah" a dat cel mai bun pronostic al meciului-turneu pentru campionatul lumii. Iată și numele celorlalți nouă: 2. **DRĂGOESCU RADU** — pictor (București) ; 3. **GIGI MĂNTULESCU** (Breaza) ; 4. **TĂRAN CONSTANTIN** (Deva) ; 5. **VIZITIU JENICĂ** (Tg. Mureș) ; 6. **RODICA SINCA** (Cîmpina) ; 7. **NICOARĂ A. DUMITRU** (Moreni) ; 8. **CIOROIANU ILIE** (Brașov) ; 9. **KÖKÖSSY ALEXANDRU** (Deva) și 10. **DINU V. NICOARĂ** (satul Mislea, jud. Prahova).

Cîștigătorul concursului va fi decis printr-un procedeu inedit, cu ajutorul tragerii Loto de săptămîna viitoare ! În ordinea în care au fost notați, cei zece au primit, fiecare, cîte un număr (Ștefaniu-1, Dragoescu-2, Mănțulescu-3 etc.) Concurentul al cărui număr va ieși primul la tragerea Loto de vineri 12 noiembrie va fi considerat cîștigător al concursului nostru de pronosticuri și va primi drept premiu un abonament pe șase luni la „Magazin" și o carte de șah. Presupunînd că la tragerea Loto de vinerea viitoare nu va ieși nici un număr de la 1 la 10 (nici la prima și nici la o doua extragere) atunci va fi luată în considerație tragerea la sorți din următoarea săptămînă.

Acum, alte amănunte cu privire la concursul de pronosticuri.

• Mai mulți participanți au pronosticat rezultatul 2,5—2,5 după primele cinci partide. Dar rezultatul final l-au indicat 7—5 și 6,5—5,5 pentru Fischer, sau 6,5—5,5 pentru Petrosian.

• 171 concurenți l-au dat învingător pe Fischer, 10 pe Petrosian.

• O justificare originală a unui pronostic pro-Fischer : „Deoarece $F=A^2+B^2+C^2$, în care F = Fischer, A = Alehin, B = Boris Spasski, C = Capablanca" (**Ionescu Gh.** din Oradea, care a indicat rezultat final 7—0).

• Un singur pronostic de 6—6 după primele 12 partide, dat de **Uno Carevol**, București. Exact pentru primele cinci partide (2,5—2,5), pronosticul l-a indicat însă cîștigător pe Petrosian cu 8,5—7,5.

AUTOMOBILISM

Multiplul campion MARIN DUMITRESCU—vă sfătuiește

PREGĂTIREA MAȘINII PENTRU LUNILE DE IARNĂ

SISTEMUL DE RULARE

Așa cum am arătat în numerele precedente, acest sistem, alături de cele de direcție și frînare, are o importanță vitală în funcționarea automobilului. Restrîngînd, întrucîtva, noțiunea sistemului de rulare la axe, roți și suspensie, ne vom ocupa, în continuare, de pregătirea acestora pentru sezonul rece.

O primă măsură care se impune constă în verificarea cu grijă a stării acestor mecanisme și înlăturarea oricăror defecțiuni (fisuri, dereglări) sau condiții favorizante producerii acestora, cum ar fi coroziunea, murdăria, ungerea proastă sau uzura avansată.

PIULIȚELE. — Vom examina, în primul rînd, dacă există piulițe de fixare la toate roțile automobilului și dacă ele sînt corect strînse. Piulițele care admit jocuri favorizează decalibrarea găurilor de prindere a roții și apoi fularea ei în timpul mersului, cu nenumărate neajunsuri, ca uzura prematură a cauciucurilor și chiar producerea unor grave accidente prin ruperea direcției.

Piulițele axelor planetare trebuie strînse complet, ca și cele ale bridelor de arc.

JANTA. — Se va controla starea jantei, curățenia ei. Jantele ruginite, cu marginile îndoite, murdare, constituie **cauza principală a degradării anvelopei.** Atenție, deci, la deformațiile, loviturile sau rugina jantei. Nu este permis să montați pneul pe o jantă ruginită sau cu buza strivită.

MONTAREA CORECTĂ A ANVELOPEI ȘI CAMEREI DE AER. — S-a stabilit că aproximativ o cincime din anvelopele și camerele casate prematur au fost montate sau demontate greșit pe jantă. De aceea vom ține că trebuie respectate întotdeauna cîteva reguli și anume :

• **Asigurarea unei curățenii perfecte a camerei de aer, anvelopei și jantei** la orice montare și demontare ca și verificarea ei periodică. Aceasta se face prin alegerea unui loc curat la efectuarea operațiunilor respective sau folosirea unei prelate (un sac de material plastic este foarte bun), prin ștergerea cu o cîrpă uscată a acestora și pudrarea cu talc a anvelopei și camerei de aer. Eventualele camere de aer de rezervă, ca și anvelopele nemontate pe roți vor fi pudrate cu talc și suspendate pe suprafețe ovale și netede. Camerele se umflă puțin. Cele păstrate în mașini, la drum, se pudrează cu talc și se ruleaza lăsînd valva liberă. Se leagă un cauciuc lat.

• **Respectarea întocmai a dimensiunilor** prescrise pentru automobilul respectiv. Camerele de aer mai mari fac cute și se strică, iar cele introduse incorect în anvelopă se strică în timpul mersului, deobicei rupîndu-se valva.

Întrucît operațiile de montare și demontare corectă au fost descrise în repetate rînduri și de mîini autori nu vom insista decît asupra unor mici... „secrete" :

• **Camera de aer** se umflă puțin, după introducerea în anvelopă, ca să se așeze fără cute în interior. Apoi se dezumflă și se umflă din nou definitiv.

• **Anvelopa** se montează cu două leviere, **începînd totdeauna din partea opusă valvei.**

• **Echilibrarea roților** este obligatorie. Greșește profund cei care socotesc această operațiune drept un... rafinament inutil ! Mai ales în cazul unor pneuri uzate sau vulcanizate, această operațiune are o deosebită însemnătate. O dezechilibrare a roții cu 30-50 gr, la turațiile unei viteze de 80—100 km/h se transformă într-o forță capabilă să devieze un automobil de pe traseu, mai ales la o curbă, sau să producă o gravă dereglare a geometriei mașinii, cu efecte uneori fatale.

• **Umflarea corectă a roților** este neglijată, în general. Și cîte efecte nefavorabile are acest lucru asupra amortizoarelor, arcurilor și direcției automobilului ! Să respectăm, deci, presiunea prescrisă în cartea tehnică a mașinii sau de fabricantul de anvelope și să verificăm fiecare roată în parte (inclusiv pe cea de rezervă) periodic și mai ales înainte de orice drum mai lung. Această operațiune se face cînd roțile sînt reci, nerulate.

Și acum încă un mic „secret". Pentru o aderență mai bună pe drumurile anotimpului rece toate roțile pot fi slăbite (dezumflate) cu o liniuță în gradația manometrului.

• **Cîteva cuvinte despre suspensie.** Nu se admit bride și foi de arc lipsă, sau deplasate, nici amortizoare defecte. Pe timp nefavorabil acestea duc aproape sigur la accidente.

• **ÎN ÎNCHEIERE SĂ NU UITĂM :**

• să ungem rulmenții butucilor roților la termen ;

• să ungem arcurile și elementele suspensiei ;

• să completăm lichidul la amortizoare (unde este cazul) ;

• să reglăm rulmentul la butucii roților ;

• să reglăm unghiul de fugă al roților de direcție ;

• să nu folosim de timp de iarnă (și pe cît este posibil, în general) roți cu anvelope vulcanizate sau cu desenul șters.

Studierea obligatorie a normelor de circulație în școli

Generalizarea studierii normelor legale de circulație în școlile noastre, în anul școlar 1971—1972, a impus necesitatea elaborării unor manuale. În urma unei colaborări rodnice între Ministerul Învățămîntului, Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Inspectoratul general al Miliției — Direcția circulației — au fost elaborate trei manuale, destinate elevilor pe diferite grupe de vîrstă și anume :

— „A.B.C. — în circulație" — carte pentru elevii claselor I—IV.

— „Cum circulăm" — carte pentru elevii claselor V—VIII.

— „Circulația rutieră" — cartea elevului de liceu.

Cele trei manuale au fost tipărite într-un tiraj total de 400 0000 exemplare, revenind, în medie, un manual la patru elevi.

Cunoștințele cuprinse în aceste manuale vor fi predate de profesori special desemnați, din fiecare școală, care au fost instruiți în acest scop de către organele miliției.

În cuprinsul manualului „Cum circulăm" a fost introdus și Regulamentul de funcționare a patrulelor școlare de circulație.

În acest fel România se înscrie printre primele țări din lume care introduc studierea obligatorie a normelor de circulație în școală.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

TOMA D. IORDAN, București : „Deși sînt un om bătrîn (64 de ani), totuși, într-o problemă privind fotbalul nostru aș vrea să vorbesc cu dv. ca de la om la om. În cele ce am spus, mă bazez pe o zicală care glăsuiește cam așa : „Decît cu un prost la cîștig, mai bine cu un deștept la pagubă". Acest proverb, dacă-l tălmăcim în limbaj fotbalistic, s-ar putea înțelege că e mai onorabil să pierzi o dispută sportivă cu un jucător mai puțin bun, însă disciplinat, decît să obții o victorie cu unul foarte bun, însă nedisciplinat. Pentru fapte imorale, pentru indisciplină, precum și pentru viață nesportivă, n-ar fi cazul să se ia taurul de coarne, trecîndu-se la suspendarea pe viață a cîtorva dintre așa-zisele vedete ? Această măsură n-ar pune oare pe gînduri pe viitoarele vedete ? Între noi fie spus, printre eroii pe care mi-e jenă să-i numesc, sînt și unii pe care chiar dv. i-ați ridicat în slava cerului, însă astăzi, prin faptele lor, ne-au dezamăgit pe toți. Vă rog să-mi iertați îndrăzneala, însă v-aș ruga ca cele scrise de mine să le judecați de pe scaunul pe care-l ocupați, deci imparțial".

În primul rînd, eu nu ocup un scaun, nu reprezint nici o autoritate sau instituție, iar schimburile de opinii, pe care cu amabilitate ni le găzduiește „Magazinul", au un caracter de discuție intimă, personală, la o imaginară masă rotundă. Asta nu mă împiedică, desigur, să fiu — în limita posibilităților omenești de care dispun — imparțial. Voi spune, de aceea, cu toată sinceritatea, că nu sînt de acord cu asprimea pe care o manifestați față de anumite vedete capricioase. Fotbalul, iertați-mă că v-o spun, nu este o treabă dintre cele mai simple și facile. Într-un meci se cheltuiesc nu numai mușchi, dar și cantități incredibile de nervi. De ce să nu-i înțelegem și pe jucători atunci cînd se revoltă împotriva unor nedreptăți flagrante ? Cele spuse de mine nu trebuie apucate de coadă și întoarse spre o chemare către indisciplină, dar, în același timp, să nu aruncăm în capul jucătorilor, zi și noapte, cu bolovani, căci viața lor nu e o distracție veselă. Consider că federația, comisia de disciplină și clubul Steaua au luat măsuri prea aspre în cazul jucătorilor Dumitrache și Tătaru II, ale căror gesturi reprobabile puteau fi pedepsite mai constructiv.

Încă o dată, iertați-mi dezacordul față de părerea dv.

STOICA MIHAI, Constanța : „Am 29 de ani și sînt maistru în marina militară. Sînt necăsătorit și cred că aceasta se datorește fricii pe care o am din cauza unei eventuale pierderi a acestei blestemate și splendide plăceri pe care ți-o oferă fotbalul. Sînt suporter din copilărie al echipei „Rapid" și din naștere al neconsolatului „Far". Vreau multe, foarte multe să vă spun, dar voi intra repede în subiect. Mă întristează foarte mult părerea multor „specialiști" de la noi care consideră că națională se prezintă slab și nu-i acordă șanse de calificare în Cupa Europei. Mie îmi place foarte mult cum merge echipa noastră. Evoluțiile ei sînt contradictorii : joci slab și cîștigi cu 4—0, joci bine și pierzi cu 1—2, dar paradoxul se instalează adesea în fotbal, să nu ne mirăm.

Consider, în altă ordine de idei, că trebuie să adoptăm un altfel de sistem de punctaj în campionat, care să fie mai stimulator. Acest sistem ar putea arăta în felul următor : 0,5 puncte pentru echipa cea mai tînără ; 2 puncte pentru meci nul cu scor de la 1—1 în sus pentru echipa în deplasare ; 3 puncte pentru victoria în deplasare ; 1 punct pentru meci nul acasă ; 0,5 puncte pentru fiecare echipă în caz de 0—0 ; 2 puncte pentru victorie pînă la 2—0 inclusiv acasă și 2,5 puncte pentru victorie acasă peste 2—0. Sînt numai cîteva idei, alegeți ! Aceasta ar face jocul mai viguros și ofensiv".

Sistemul dumneavoastră de punctare e interesant, desigur, dar ar produce multe încurcături, nemulțumiri și pretenții, criteriile s-ar putea înmulți. De ce să nu acordăm — vor zice unii, — măcar o jumătate de punct echipelor care au jucătorii cei mai înalți, mai blonzi, mai cuminți, care vorbesc cuviincios arbitrului și care au copii și greutăți familiale ? Eu zic să rămînem, deocamdată, la sistemul pe care-l avem. Căci, dacă se joacă prost, nu sistemul de acordarea punctelor e de vină.

MIRCEA MIHAI, Tîrnăveni : „Observînd recomandările dv. din rubrica „Poșta rotundă", m-am decis să vă scriu eu meu în legătură cu fotbalul. De fapt, pentru început am două jalbe.

I. Fiind acum vecin de birou sau poate chiar coleg cu Mironescu, lămuriți-l să ia el în primire națională. Să fim și noi ca brazilienii, cu ziaristul lor antrenor. Ei au luat „mondialul", noi ne mulțumim și cu „europeanul".

II. Mă amuză comentariile pe marginea unor faze discutabile de arbitraj din campionatul diviziei A. Mă enervează spațiile enorme ocupate în ziarele și revistele de specialitate, multul zgomotul pentru nimic, ca urmare a **fiereștilor** faze discutabile. Dar mă lasă rece — că m-am obișnuit — pasivitatea față de „minunile" care au loc în „C" Acolo unde se luptă pe viață și pe moarte **douăsprezece** serii și nu UNA, cu oamenii lor necăjiți sau veseli, care le urmăresc, care-și iubesc echipele cele „mici" poate mai mult ca dv. pe cele mari. Dar nu scrie nimeni nimic. Sau aproape... Pentru noi, aici, un „C" face mai mult decît pentru dv. un „A". Acolo unde-i A-ul sînt „n" mijloace distractiv-educative, pe cînd la noi sînt mai puține. Și atunci, existînd **o mulțime de oameni** ai provinciei, cu echipele lor slabe, ori bune, care doresc să urmărească o întîlnire sportivă corectă, regulamentară, din care să cîștige cel mai bun, n-ar fi normal o coordonare mai competentă a arbitrajelor — cauză a nenumărate „minuni" de arbitraj care predomină „C"-ul ? La „A" se scriu atîtea nimicuri despre o fază discutabilă, pe cînd „B"-ul și, mai ales, „C"-ul sînt lăsate în ignoranță, acolo unde se petrec nu faze, ci **maniere de arbitraj** strigătoare la cer. De ce atîta neglijență, cînd „C"-ul a dat atîtea elemente sportului de performanță ?

De aceea aș propune mai multe sondaje **inopinate** asupra arbitrajelor din „C", iar acolo unde se constată din partea „cavalerilor" grave încălcări regulamentare în presă, cu măsuri severe. Rezolvarea acestora impune deplasarea inopinată a unor corespondenți de presă și, mai ales, observatori cinstiți, care să urmărească din umbră diferitele partide. Menționăm „cinstiți", pentru că, să-mi fie iertat, federația trimite la „C"-ul nostru o serie de pensionari din București, care se înființează din timp organizatorilor.

Sînt cam tari unele cuvinte de mai sus, dar reale. Ați menționat să spunem totul deschis, și am făcut-o despre aceste două aspecte, cu speranța că nu voi fi ridiculizat nici în presă și nici prin intermediul eventualei scrisori de răspuns".

Nu sînt chiar atît de mare ca să-mi îngădui să „ridiculizez" și nici atît de lipsit de fantezie ca să nu-mi pot imagina grozăviile care se petrec în B și C. Fiți sigur că merg adesea la meciurile din diviziile inferioare (am văzut chiar și un meci jucat de „Șoimii" din Buzău !) și știu că acolo s-a instaurat un fel de Texas al fotbalului nostru. Că se scrie puțin despre această zonă albă a fotbalului nostru e foarte rău, dar și mai rău e că organele locale sportive îngăduie astfel de anomalii. De acord cu dv. cînd propuneți niște sondaje inopinate ale federației la meciurile de C, urmate de măsuri care să curme din rădăcină toate abuzurile. Chestiunea e realmente serioasă și vom reveni.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Întregul nostru popor își exprimă adeziunea deplină, hotărîrea de-a înfăptui neabătut programul P.C.R. adoptat în plenara din 3–5 noiembrie

PROGRAMUL PERFECȚIONĂRII MORAL-POLITICE A OMULUI SOCIETĂȚII NOASTRE SOCIALISTE

În centrul atenției opiniei publice se situează, în mod dominant, documentele plenarei C.C. al P.C.R. din 3-5 noiembrie care au înfățișat țării întregi, pe baza expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu, un vast și profund program, cu consecințe ample și de durată pentru perfecționarea moral-politică a omului societății noastre socialiste.

Ideile și tezele de importanță majoră, teoretică și practică, cuprinse în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, au fost primite cu cel mai viu interes în toate sectoarele de activitate socială, de către toți comuniștii, de către toți oamenii muncii. Ei văd, în acest document profund marxist-leninist, o concepție clară și unitară cu privire la dezvoltarea societății noastre, a omului acestei societăți, cu privire la triumful deplin al nobilelor principii ale eticii și echității socialiste și comuniste în relațiile dintre oameni. Acest program științific fundamentat de către secretarul general al partidului, dezbătut și adoptat de plenară, întrunește sufragiile unanime ale poporului care-l consideră pe deplin corespunzător cerințelor reale ale vieții noastre întrucît acționează asupra factorilor care condiționează mersul nostru înainte. Perfecționarea activității politico-ideologice și cultural-educative în scopul ridicării conștiinței socialiste la nivelul sarcinilor actualei etape de dezvoltare, formarea în spirit partinic, revoluționar a unei atitudini înaintate față de muncă, dezvoltarea combativității față de neajunsuri, indiferent unde

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 736 — Sîmbătă 13 noiembrie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

OBIECTIVUL Nr. 1: OMUL

„Îmbunătățirea condițiilor de viață ale poporului, creșterea gradului de civilizație și bunăstare a națiunii noastre este țelul suprem al politicii partidului nostru, rațiunea întregii sale activități, obiectivul central al construcției socialismului".

NICOLAE CEAUȘESCU

● Un spor al fondului de consum care reprezintă dublul venitului național obținut în 1960 ● Salariul mediu în 1975 : 1 800 lei ● Importante creșteri ale veniturilor țărănimii ● Semnificația sporirii cu 40—47 la sută a desfacerilor de mărfuri cu amănuntul ● Locuințe noi pentru populația a două orașe de mărimea Bucureștilor ● Fondurile sociale de consum echivalează cu toate cheltuielile bugetare din anul 1959.

URMĂRIM ZECILE DE CIFRE și date ale legii planului cincinal și în spatele fiecăreia dintre ele desprindem un singur obiectiv final : omul patriei noastre, cerințele, nevoile lui. Nu numai bogatele date din capitolele privind ridicarea nivelului de trai, ci fiecare paragraf din vastul program de dezvoltare economică și socială a țării mărturisește această grijă pentru interesele vitale ale poporului. Spre acest țel final se îndreaptă și procesul de industrializare, și cel de dezvoltare a agriculturii, și preocuparea pentru modernizarea transporturilor, și miliardele de lei destinate noilor lucrări de investiții. Într-o perfectă corelație, într-o totală simbioză, progresul țării și prosperitatea poporului reprezintă, de fapt, în condițiile societății noastre, nu două obiective distincte, ci un țel unic.

Ridicarea nivelului de trai al poporului este țelul suprem al politicii partidului, idealul înscris pe steagul său de luptă. Tot ceea ce întreprind partidul și statul, sensul întregului efort de zidire a noii orînduiri în patria noastră este îmbunătățirea vieții oamenilor, asigurarea unui trai demn și îmbelșugat pentru toți cetățenii patriei noastre, posibilitatea de a-și pune în valoare toate aptitudinile lor.

PE ACELEAȘI COORDONATE, ale grijii față de om, manifestată de data aceasta pe plan ideologic, etic, se înscrie și strălucitul program consacrat formării și perfecționării omului nou al societății noastre, program adoptat de recenta plenară a Comitetului Central al partidului. Căci între creșterea nivelului de trai și ridicarea nivelului general al

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Fotografia : Mihai POPESCU

„SĂ MUNCEȘTI ÎNSEAMNĂ SĂ SIMȚI CĂ EȘTI UTIL!"

Gînduri despre profesie, despre viață, despre viitor, la 18 ani...

Relatarea în pagina a 6-a

Un model de tricotat pentru cititoarele noastre

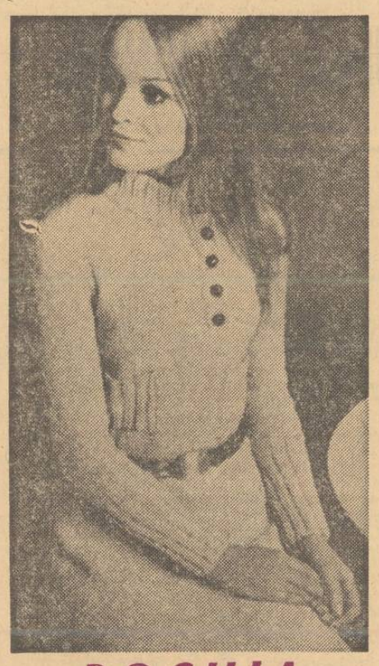

ROCHIA PRACTICĂ DE FIECARE ZI

(Pagina a 6-a)

Mîine, pe stadionul „23 August"!

FOTBALIȘTII ROMÂNI ÎNTÎLNESC REPREZENTATIVA CEHOSLOVACIEI

Declarații, pronosticuri, situația în grupă și palmaresul întîlnirilor

(Pagina a 8-a)

În pagina a 5-a:

ROLUL ȘTIINȚEI ÎN DEZVOLTAREA CONȘTIINȚEI SOCIALISTE

de acad. Horia HULUBEI

În pagina a 3-a

CONVERSAȚIE CU UN BOLNAV ÎN TIMP CE I SE OPEREAZĂ CREIERUL

de Maria POPESCU

● Pătrundem în sala de operații ● Pacientul răspunde calm și precis întrebărilor ● Cel operat participă la... operație ! ● Pacientul mănîncă în timp ce i se coase meningele ● „Acum văd bine. Totul e minunat" ● O triplă colaborare : anestezist-chirurg-bolnav ● De ce se preferă anestezia cu ace ? ● Succes deplin în 90 la sută din cazuri.

În pagina a 5-a

ENIGMATICUL MONSTRU MARIN

Monolog interior despre...

ATITUDINI

de Victor BÎRLĂDEANU

Un tînăr cercetător științific, pe care îl cunoscusem cu vreun an în urmă și care mi se jeluise cu acel prilej că șeful laboratorului unde lucrează nu-i ia în seamă ideile deoarece nu au „consacrare internațională" („și cum ar putea s-o dobîndească dacă el mi le ține sub obroc și nu sprijină nici măcar consacrarea lor pe plan național ?!"), mi-a dat telefon zilele trecute cu o voce luminată de nu știu ce zîmbet lăuntric :

— Ei bine, aflați că șeful meu s-a făcut de rîsul întregului laborator și dacă nici

CONTINUARE ÎN PAG. ②

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

HOȚUL ÎNARIPAT

- Ciudatul furt de bijuterii dintr-o grădină zoologică elvețiană
- Un pandantiv din aur cu diamante subtilizat de la gîtul unei vizitatoare de... un struț

(Amănunte în pagina a 3-a)

ALO, MILIȚIA ?...

ALARMĂ PE ȘOSEA

- Un biciclist găsit neînsuflețit pe marginea șoselei
- Victima fusese lovită de o mașină care a dispărut de la locul accidentului
- Cum a fost descoperit infractorul

(Relatarea în pagina a 7-a)

ȘI DINCOLO DE DRAGOSTE NIMIC?!

de Mihai STOIAN

— Pe marginea unor scrisori sosite la redacție —

(Pagina a 7-a)

PROGRAMUL PERFECȚIONĂRII MORAL-POLITICE A OMULUI SOCIETĂȚII NOASTRE SOCIALISTE

URMARE DIN PAG. 1

s-ar manifesta, a unei atitudini intransigente față de manifestările antisociale și față de mentalitatea care le generează sau le tolerează constituie cerințe vitale pentru omul societății noastre care muncește cu dăruire pentru înfăptuirea mărețului program de progres social-economic trasat de Congresul al X-lea al partidului, programul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

Luînd în considerare însemnătatea excepțională a lucrărilor plenarei C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie, este cît se poate de firească adeziunea opiniei noastre publice și perfect legitim puternicul ei ecou. De altfel, după cum se știe, această istorică ședință plenară a fost precedată de o dezbatere care a cuprins întregul partid și practic masa largă a tuturor oamenilor muncii, care și-au exprimat deplina lor încredere în politica internă și internațională a partidului, voința lor fermă de-a o traduce în viață. Adeziunea față de hotărîrile plenarei reconfirmă această voință, această categorică hotărîre a poporului nostru, ilustrînd încăodată, cu deosebită vigoare, unitatea de fier a poporului în jurul partidului, a Comitetului Central, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În ecourile puternice ale plenarei, înfățișate pe larg, zi de zi, în presă, la radio și televiziune, organizații de partid, comuniști, oameni ai muncii își rostesc cu înflăcărare crezurile și năzuințele, dorința lor fierbinte de a munci neobosit pentru înfăptuirea programului înfățișat de secretarul general al partidului și adoptat de plenară.

„Organizația județeană de partid Hunedoara — detașament de nădejde al Partidului Comunist Român — va face totul pentru a asigura transpunerea neabătută în viață a programului de educație socialistă, a hotărîrilor adoptate de Comitetul Central". Acesta este angajamentul luat în numele a 70 000 de comuniști, mineri, siderurgiști, energeticieni, constructori, în numele tuturor oamenilor muncii din Hunedoara pentru care expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu reprezintă — după cum precizează în telegrama adresată C.C. al P.C.R. — „un vibrant apel la dăruire și mai plenară pentru aplicarea neabătută a hotărîrilor Congresului al X-lea al partidului, un far călăuzitor în a pune la baza procesului de formare a omului nou, munca, învățămîntul, știința".

Telegrama trimisă de către Comitetul municipal de partid Petroșeni Comitetului Central al partidului, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, subliniază că toți cei ce trăiesc și muncesc în Valea Jiului, români, maghiari, germani și de alte naționalități își exprimă hotărîrea fermă, urmînd îndemnul și exemplul secretarului general al partidului „să desfășoare în continuare o și mai vie activitate, bogată în conținut, pătrunsă de un spirit militant, revoluționar, să muncească intens pentru însușirea măreților idei cuprinse în recentele documente de partid".

La rîndul lor, comuniștii, muncitorii de la uzina „Rulmentul"-Brașov, subliniază cu tărie : „Măsurile adoptate pentru ridicarea la un nivel calitativ superior a întregii activități politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii constituie pentru noi toți o vibrantă chemare la dăruire și mai plenară pentru aplicarea neabătută a hotărîrilor Congresului al X-lea al partidului, o călăuză în munca de educare pe baze marxist-leniniste a oamenilor muncii".

„Noi vedem — se spune în telegrama trimisă de cooperatorii din Chilișeni-Suceava — în clarvăzătoarea dumneavoastră expunere grija deosebită și permanentă a conducerii superioare de partid pentru perfecționarea tuturor laturilor vieții economico-sociale, pentru crearea tuturor condițiilor menite să ducă la așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste, la deschiderea căilor pentru realizarea în practică a acestor principii".

Alături de muncitori, țărani, cooperatori, intelectuali, tineri și vîrstnici, și ostașii patriei își exprimă în telegrame adresate C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu adeziunea lor la programul partidului, hotărîrea de al înfăptui.

Sînt, în toate aceste cuvinte calde de angajament, exprimate gîndurile și simțămintele oamenilor, dorința lor de mai bine și voința de-a acționa ferm, principial pentru a îndeplini programul partidului spre binele întregii noastre societăți.

În aceste vibrante mesaje pornite din toate colțurile țării, străbate, ca un fir roșu o hotărîre : hotărîrea de-a trăi și munci în chip comunist, de-a înfăptui programul partidului, de-a face totul pentru ca țara noastră, viața noastră să fie mereu mai frumoasă, mai luminoasă.

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

„Într-un pitoresc loc din comuna Gurahonț, pe o suprafață de circa 12 ha, a apărut un nou parc dendrologic, sursă vie de studiu și documentare pentru elevi, studenți și cadre de specialitate. Aici cresc plante din cele mai diferite zone climaterice. Parcul, deși nou creat, și încă necunoscut, impresionează vizitatorul prin numărul apreciabil de specii aclimatizate. Varietatea unor specii destul de rare, sau nesemnalate încă în flora țării noastre, dau un aspect peisagistic unic comunei Gurahonț, sudînd în mod armonios pădurile și Munții Codrului cu peisajul liniștit al cîmpiei Aradului. Se pot întîlni în această stațiune un număr de peste 700 specii dendrologice.

Frumosul parc, a luat ființă în urma eforturilor depuse de inginerul Ștefan Eusebiu, animat de pasiune pentru frumos și de dragoste față de județul său natal. Inițiativa sa a fost apreciată și susținută în mod neprecupețit de la bun început, de către conducerea de partid și de stat din județul Arad și comuna Gurahonț". (Ing. ALEXANDRU TEORAN, Bihor).

Călătorind prin județul Arad, nu uitați Parcul dendrologic din comuna Gurahonț. Inițiativă inspirată, sincere felicitări...

■

„Către cine aș putea arăta marea nemulțumire ce o am în privința multor cărți cu defecte apreciabile? Sînt cărți care nu pot fi citite avînd lipsă multe pagini, sau inversări de file: **George Topîrceanu** — „Scrieri alese", (de la pagina 192, la 225); „Geografia distractivă" — tocmai partea „Călători și exploratori români" îi lipsește ; Unde dai și unde crapă" — Editura „Minerva" ; „Lassie se întoarce acasă" — Editura tineretului ; „Sîngele negru" — Editura Eminescu; „Un idol pentru fiecare" — Editura Meridiane; și încă multe altele...

Am ajuns la convingerea că cineva vrea să facă o glumă proastă, și ne trimite nouă aceste cărți, și dăm banii de pomană. E destul de neplăcut să cumperi cărți pe care nu le poți citi. Cui să restitui aceste cărți amputate? Vă rog să mă ajutați. (AMELIA SĂVINESCU Prahova)...

Din păcate, astfel de neînțelegeri încă mai sînt des repetate. În presa literară s-au dat, către tipografii, de atîtea ori avertismente, era de sperat că nu se vor lega cărțile anapoda după atîtea și atîtea reclamații. Cărți amputate, și puse totuși în comerț spre vînzare, bani aruncați, și imposibilitatea de a schimba exemplarele; ne întrebăm și noi; cine „încurajează" aceste „glume proaste?"...

■

ITIU (?) IOAN, București: Trecem peste ceea ce era eronat în articolul pomenit de dv. și reținem „povestea" cu păsările și orezul...

„Cazul s-a petrecut în Indonezia, patria orezului, unde găinile din incinta fabricilor de decorticat orez se hrăneau cu aceste boabe fără coajă, crezîndu-se că din această „specialitate" vor rezulta niște păsări excepționale. Contrar așteptărilor, găinile au început să paralizeze și să moară una cîte una. Cauza nu se știa. S-a constatat că vreo cîteva din ele au rămas tefere. Fiind urmărite, s-a observat că acestea se strecurau afară, și mergeau în locul unde se aruncau cojile rezultate din decorticare. S-au analizat substanțele conținute de cojile de orez și s-a reușit să se separe ceea ce a fost numit vitamină. Așa începe o eră nouă în medicină. Este vorba de vitamina B, în special B1, care lipsind din organism provoacă paralizii, adică boala numită Beri-Beri"...

CULTUL MUNCII

Gheorghe AURELIAN

Mecanic la Uzina de motoare și compresoare „Timpuri Noi"

M-am gîndit mult, citind cele spuse de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Plenara Comitetului Central în care au fost dezbătute probleme ale îmbunătățirii activității ideologice, ale educației socialiste a maselor, la înțelesul acelor cuvinte care ne-au impresionat pe toți : „comunist de omenie". Vorbim deseori despre omenie, o socotim o calitate pe care punem, pe care am pus totdeauna preț, noi comuniștii. Acum, analiza amplă care a fost făcută mă obligă să privesc, să accept această calitate într-o lumină nouă. Îi înțeleg altfel sensurile. Și în primul rînd, mă simt dator să lupt cu sporită putere pentru a dezvolta din ce în ce mai mult, pentru a apăra acel cult pentru muncă, pentru munca liberă, închinată dezvoltării societății pe care o făurim, destinată omului nou pe care-l educăm.

Cultul pentru munca cinstită făcută cu dragoste, cu înțelegerea menirii pentru colectiv și pentru individ face parte dintr-o tradiție muncitorească cu care sîntem mîndri. Este o tradiție pe care noi, muncitorii, ținem foarte mult s-o transmitem, în fabrică, acelor mai tineri care vin să învețe și să-și perfecționeze o meserie ; în familie, copiilor noștri. Prin muncă, în primul rînd prin muncă, putem educa tineretul, schimbul de mîine, ne putem educa copiii, îi putem face să înțeleagă cum ne iubim noi, comuniștii, patria, cum prețuim colectivul, cum respectăm omul.

Sînt lăcătuș mecanic de aproape 32 de ani. Ca mine, sînt sute de muncitori la noi în uzină, cu o atît de îndelungată experiență. Am format, continui să formez mulți tineri muncitori. Prin activitatea mea, am încercat să-i conving despre frumusețea împlinirii prin muncă. Cred că într-un colectiv unde învață acest lucru, un tînăr se călește, își formează caracterul, își desăvîrșește purtarea pentru toată viața. E o mare, o foarte mare răspundere să formezi tineretul, să-l ajuți să-și croiască viitorul pe baze sănătoase. Greșesc acei părinți care caută pentru copiii lor „o muncă ușoară", explicînd această atitudine prin dorința de a nu-și lăsa odraslele „să muncească la fel de greu ca noi". Dar ei nu se gîndesc că munca este grea doar atunci cînd o faci fără tragere de inimă, cînd o faci gîndindu-te doar la folosul tău. Munca este ușoară atunci cînd o faci cinstit, cu răspundere, cînd te dăruiești ei și o închini, în primul rînd, colectivului. Goana asta după munca ușoară pe care unii părinți o educă pur și simplu la copiii lor, nu poate decît să-i transforme pe aceștia în niște membri ai societății pentru care contează în primul rînd ce lei de la ea și nu ce dai. De multe ori, pe o asemenea mentalitate, pe o astfel de educație se îndeamnă la viață comodă, înfloresțe parazitismul pe care-l combatem cu atîta vehemență.

Sînt și alte feluri de a înțelege greșit frumusețea muncii. Se mai ivesc glasuri, ale părinților, care socotesc munca într-o fabrică, după ce copiii au terminat liceul, ca nepotrivită studiilor pe care elevul le-a făcut. Dar sînt atît de departe de a înțelege că tînărul muncitor calificat privit la înălțimea cerințelor de astăzi ale societății noastre are nevoie de o pregătire școlară și profesională serioasă, mult peste nivelul celei care mi se cerea mie de pildă, cînd am devenit ucenic. Le-aș răspunde acestor părinți, arătîndu-le zeci de exemple din fabrică, ale tinerilor muncitori care își urmează studiile seral, care au ajuns studenți, ingineri.

Oare drumul adevărat în viață nu ți-l faci, învățînd să prețuiești munca ? Și cine mai bine decît familia și colectivul de muncă îți pot arăta și netezi drumul acesta, transmițîndu-ți acel cult pentru muncă, în care răspunderea și dorința de a dărui societății ceea ce ai mai bun, să predomine ? Este o datorie, o răspundere de la care un adevărat „comunist de omenie" nu poate fi absent.

FORȚA CONȘTIINȚEI SOCIALISTE

Prof. dr. Nicolae KALLOS

șeful catedrei de filozofie și sociologie a Universității „Babeș Bolyai" —

Pentru toți cei care lucrează în domeniul muncii ideologice și cu atît mai mult pentru cei care sînt chemați să asigure predarea științelor marxist-leniniste în învățămîntul superior, recenta plenară a C.C. al P.C.R. prezintă o importanță cu totul deosebită. Pentru cadrele de la catedrele de științe sociale din învățămîntul superior, pentru toți lucrătorii din domeniul ideologiei, educației și învățămîntului, problemele dezbătute privesc în esență munca pe care o desfășoară toți oamenii muncii din țara noastră, indiferent de naționalitate.

În documentele elaborate sînt cuprinse ideile călăuzitoare ale unui vast și complex program de activitate în domeniul muncii politico-educative și ideologice, program care va constitui încă mult timp obiectul principal al activității noastre. Să-mi fie permis să subliniez doar două din ideile și aspectele acestui program. Găsesc de cea mai mare importanță teoretică și practică ideia expusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia rămînerea în urmă a conștiinței sociale față de existența socială nu este o fatalitate, că se poate și trebuie făcut totul pentru ca nivelul conștiinței socialiste să se ridice la nivelul sarcinilor impuse de construirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

În numeroase articole și cuvîntări ale secretarului general al partidului este prezentă ideea de a cunoaște și mai bine și a folosi mai deplin posibilitățile existente în orînduirea socialistă. Într-adevăr, în numeroase lecții, studii etc. au fost în mod oarecum abstract formulate idei cu privire la posibilitatea conștiinței sociale de a o lua înaintea existenței sociale, dar nu a fost aprofundată această teză, nu au fost scoase la iveală toate implicațiile ei în condițiile noastre concrete de astăzi. Rolul conștiinței înaintate care, pătrunzînd în mase, devine o adevărată forță materială, n-a fost îndeajuns și destul de profund studiat în contextul posibilităților și sarcinilor noastre actuale. Este vorba aici de reactualizarea concretă, de aplicarea creatoare a unei teze fundamentale a marxism-leninismului, este vorba de un model de îmbinare a fermității teoretice cu creativitatea în gîndire și acțiune. Ceea ce impresionează pe toți cei care au aprofundat recentele documente de partid, este printre altele și caracterul atotcuprinzător, multilateralitatea programului preconizat în vederea îmbunătățirii activității politico-educative și ideologice. Se are aici în vedere caracterul unitar al societății noastre socialiste, unitatea moral-politică a poporului, comunitatea răspunderilor sociale. Ideea centrală a programului mi se pare aceea că activitatea educativă, a creșterii și dezvoltării conștiinței socialiste nu poate fi concepută ca una desfășurată numai de un grup de oameni specialiști în educație, ea trebuie să fie proprie tuturor verigilor, angrenajelor sociale. Fermitatea ideologică, atitudinea partinică, nu este doar obligația unui sau altui detașament al frontului nostru ideologic cultural-științific, ea este o condiție de bază a activității spirituale din toate domeniile. În învățămîntul superior, de exemplu, munca educativă nu este doar un adaus la procesul instructiv și nici doar obligația unor colective speciale, ci substanța organică a fiecărei forme de învățămînt (cursuri, seminarii, lucrări practice etc.), obligația politică cetățenească dar și profesională de dascăl a fiecărui slujitor din învățămîntul superior. Desigur, prin această generalizare a obligațiilor și răspunderilor nu se estompează cele potențate ale cadrelor de la catedrele de științe marxist-leniniste. Membrii catedrei de filozofie și sociologie a universității „Babeș-Bolyai" din Cluj, colectivul în cadrul căruia lucrez își exprimă și cu acest prilej totala adeziune față de poziția principială marxism-leninistă a partidului nostru față de constatările și măsurile preconizate.

URMARE DIN PAG. 1

cunoștințelor oamenilor muncii, între îmbunătățirea standardului general de viață și așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste există o legătură organică, indisolubilă.

ÎN SENSUL REALIZĂRII acestui suprem obiectiv al politicii partidului care este omul și nevoile sale, pe toate planurile vieții sale materiale și spirituale, trebuie privită opțiunea fundamentală a actualului cincinal: menținerea unei rate înalte a acumulării, singura cale pentru dezvoltarea continuă, dinamică, a economiei naționale, pentru creșterea veniturilor întregii populații active. Chiar în condițiile unui efort atît de substanțial pentru acumulare, fondul de consum înregistrează o creștere importantă: cu 44 la sută în 1975 față de 1970. Poate că acest procent nu spune prea mult celor neinițiați în urmărirea cifrelor. Vom adăuga, de aceea, că numai acest spor al fondului de consum din acest cincinal reprezintă dublul întregului venit național obținut în 1960

CUM SE VA REFLECTA acest fond de consum, încă neîntîlnit în întreaga noastră dezvoltare economică, în standardul de viață al populației ? În primul rînd **printr-o creștere a veniturilor totale din salarii reprezentînd un procent de 53% adică mai mult decît o dată și jumătate față de 1970. Acțiunea va începe din 1972, va asigura în 1975 un salariu mediu pe economie de peste 1800 lei, cu 26 la sută mai mare decît la începutul cincinalului.** Consecvent principiilor echității sociale, actualul cincinal prevede un spor mai substanțial al salariilor mici, în scopul reducerii continue a decalajului față de salariile mai ridicate, fără a se ajunge, firește, la tendințe egalitariste. Edificator în această privință este faptul că **salariul minim va crește de la 800 lei, cît este în momentul de față, la 1000 lei în 1972 și 1100 lei în 1975, sporind deci cu 38 la sută. Sporurile de salariu nominal prevăzute vor permite o creștere a salariului real cu 20 la sută.** Să mai amintim la acest capitol că milionul de noi locuri ce vor fi create înseamnă un milion de noi salarii, fapt ce va duce nemijlocit la creșterea cîștigurilor de ansamblu ale familiilor.

DE UN SPOR TOT ATÎT DE SEMNIFICATIV de venituri va beneficia și țărănimea: **cu 22—30 la sută mai mari decît în 1970. Venitul minim lunar al cooperatorilor va crește de la 300 la 400 lei la lucrările de cîmp și de la 400 la 500 lei în zootehnie.** Dacă vom adăuga la aceasta ajutoarele pentru copii, ajutoarele de naștere, asistența medicală gratuită, ajutoarele de boală și alte avantaje sociale de care beneficiază și țărănimea cooperatistă, avem un tablou mai complet al ridicării continue a nivelului de viață al țărănimii, al apropierii sale tot mai mari de stilul de viață urban.

UN IMPORTANT AVANTAJ MATERIAL de care oamenii muncii au început să beneficieze încă din acest an este și **creșterea cu 27 la sută a alocației de stat pentru copii și sporirea pînă la 16 ani a vîrstei copiilor care beneficiază de alocație. În total, în perioada 1971—1975, familiile cu copii vor primi 31 miliarde lei, cu 9 miliarde mai mult decît suma ce ar fi fost acordată înaintea recentelor reglementări.** Cît privește categoria de oameni care, datorită vîrstei sau stării sănătății, au ieșit din rîndul populației active, grija pentru a li se asigura în continuare un trai cît mai demn, mai lipsit de griji se desprinde din faptul că **pensiile medii plătite din fondurile asigurărilor sociale de stat vor spori în acest cincinal cu peste 18 la sută.**

AM SOLICITAT unui specialist din comerț, tovarășului **RADU PAUL, directorul Institutului de cercetări comerciale,** să ne vorbească despre o altă prevedere a legii planului cincinal strîns legată de îmbunătățirea în continuare a vieții poporului; cea privind sporirea desfacerilor de mărfuri cu amănuntul cu 40—47 la sută față de anul 1970. **„Acest spor substanțial,** ne-a spus d-sa, **dovedește marile resurse de care dispune economia noastră națională pentru a satisface din ce în ce mai bine nevoile de consum ale populației... Importantele obiective prevăzute a se realiza în industria bunurilor de consum, ca și folosirea mai bună a resurselor materiale și umane de care dispune, vor permite ca industria ușoară să-și sporească producția de la 46,5 miliarde de lei la 66,6—69,2 miliarde lei, iar industria alimentară de la 54,6 miliarde lei la 78,1—82,1 miliarde lei. Alături de aceste masive creșteri cantitative se vor produce importante modificări în structura producției, în sensul unui accent important pe produsele nealimentare, de calitate superioară și în sortimente variate, fapt ce răspunde pe deplin creșterii puterii de cumpărare a populației**

UN INDICATOR IMPORTANT al nivelului de trai al oamenilor este gradul de confort locativ. Începută și dezvoltată în perioadele anterioare, **acțiunea de construcție de locuințe va cunoaște în actualul cincinal o amploare nemaiîntîlnită: din fonduri de stat sau cu sprijin din partea statului se vor construi nu mai puțin de 522 000 apartamente, față de 340 000 în trecutul cincinal. Dacă adăugăm la acestea cele 270 000 apartamente ce se prevăd a fi realizate în regie proprie, constatăm că circa 2 500 000 de oameni, aproape de două ori populația Bucureștilor, se vor muta în casă nouă.** Accentuarea procesului de urbanizare rezultă și din marile lucrări edilitar-gospodărești ce sînt prevăzute pentru actuala etapă: **1900 km rețele de apă, 1246 km rețele de canalizare, 1100 km rețele de gaze vor ridica substanțial nivelul confortului urban, după cum cele 6000 noi autovehicule cu care vor fi dotate întreprinderile de transport în comun vor ameliora simțitor condițiile de călătorie.**

DUPĂ CUM BINE SE ȘTIE, în condițiile societății noastre socialiste la veniturile directe obținute de populație se adaugă sume importante reprezentînd fondurile sociale de consum: 48,7 miliarde lei în perioada 1971—1975. Semnificativ este faptul că **aceste fonduri echivalează cu toate cheltuielile bugetare din anul 1959, după cum la fel de semnificativă este creșterea acestor fonduri, calculate pe un locuitor, de la 1680 lei la 2260 lei în 1975. Printre altele, se vor construi 10 900 săli de clasă, 85 500 locuri în internate, 50 100 locuri în cămine, 10 000 locuri în case de copii, 72 100 locuri în creșe, 28 800 paturi în spitale etc. etc.**

CHIAR SUCCINT ENUMERATE, prevederile cincinalului privind ridicarea standardului de viață al populației mărturisesc cu strălucire profunda grijă față de om care stă la baza întregii politici a partidului și statului nostru. Prin munca lor creatoare, entuziastă, pentru realizarea prevederilor noului program de dezvoltare multilaterală a patriei, oamenii muncii își făuresc lor însăși un viitor luminos, demn și civilizat.

Paul MARIAN

Vedere parțială a noului spital din Suceava.

OBIECTIVUL NR. 1: OMUL

Monolog interior despre...

ATITUDINI

URMARE DIN PAG. 1

asta nu l-o lecui înseamnă că e pur și simplu incurabil! Cum vă povesteam și la prima noastră întîlnire, atitudinea de subapreciere nu se manifesta numai față de lucrările mele, ci avea un caracter mai general, viza tot ce încerca să fie creație cît de cît originală. Dar nu despre asta e vorba, ci despre faptul că atitudinea lui se repercuta și dincolo de zidurile laboratorului, în viața de toate zilele. Tot ce venea de peste hotare — și mai ales din anumite zone geografice i se părea pecetluit automat cu sigiliul indubitabil al calității superioare, în vreme ce obiecte similare de producție autohtonă i se păreau la fel de automat, osîndite să fie neapărat inferioare. Ploconirea lui era atît de lipsită de discernămînt, atît de mioapă la realitatea cea mai elementară, încît căpăta nu o dată înfățișări strigătoare la cer. În paranteză fie spus, nu e întîia oară cînd apare limpede că între felul de a gîndi al omului în împrejurările obișnuite ale cotidianului și modul său de a acționa în relațiile cu colectivul unde muncește există invizibile, dar trainice, fire de legătură. Ploconirea poate începe, uneori, de la un lucru mic, de la admirația exagerată pentru cutare mărci de mașini, de la extazul în fața unui „gadget" de duzină, dintr-acelea care în occident umplu piața, ca să ia ochii naivilor, și se poate transforma cu timpul, pe nesimțite, într-o poziție nocivă pentru buna desfășurare a activității. Și, cum vă spuneam, recent i s-a-nfundat, s-a făcut de ris. Întorcîndu-se dintr-o călătorie documentară de peste hotare, a început să laude, printre altele, că și-a făcut o provizie serioasă de săpunuri de toaletă de calitate excepțională, purtînd o marcă exotică și inscripții într-o limbă străină de largă circulație. Vrînd să demonstreze că nu se mai poate spăla decît cu asemenea săpunuri, și-a adus cîteva și la laborator. Pînă ce, într-o zi, unul dintre noi descoperă întîmplător hîrtia de ambalaj a unuia dintre pachete. Marca era, într-adevăr, exotică, inscripțiile erau, într-adevăr, într-o limbă de largă circulație, dar într-un colț era scris cu litere minuscule — dar vizibile la o cercetare mai atentă — „Made în Rumania". Era limpede ca bună ziua : șeful nostru cumpărase, fără să știe, într-un magazin din străinătate săpun de toaletă românesc (în firescul ambalaj de export!). Era de fapt, același săpun la vederea căruia înainte strîmba din nas, dar care, în învelîș strălucitor și, mai ales, cu inscripții alambicate, i s-a părut grozav și fără egal. Știi ce-am făcut ? Pur și simplu, am lipit hîrtia de ambalaj respectivă la gazeta satirică. Fără comentarii !

Snobismul „bonjuristului" zilelor noastre — pe care îl caracteriza atît de incisiv tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara Comitetului Central al partidului — este însă nu numai ridicol, dar și dăunător. De aceea se cere extirpat fără menajamente.

Victor BÎRLĂDEANU

Clepsidra

LĂSTUNUL ȘI VÎNTUL

de Constantin VIȘAN

Edificil să judeci sculpturile Gabrielei Manole Adoc claustrate în Galeria „Simeza" din Bulevardul Magheru. Multe dintre ele sînt gîndite pentru piețe publice, pentru spații generoase. Ar fi mult mai firesc ca proiectele de monumente să fie expuse în aer liber, pe cît posibil, în locurile unde urmează să fie amplasate. Desigur, spectatorul, criticul de artă sînt chemați să imagineze singuri ambianțe cît mai potrivite operelor, monumentelor propuse de artiștii plastici. Și totuși, sculptura în oțel „Pescărușii", aflată pe malul lacului Herăstrău dă adevărata dimensiune talentului artistei care expune în aceste zile la galeria „Simeza". Dacă n-am cunoaște calitățile monumentului de lîngă Herăstrău, lucrările aflate în sălițele de la „Simeza" n-ar putea să fie apreciate la justa lor valoare. Proiecte cum sînt cele intitulate „Steaguri", „Călușarii", „Evoluție", „Ecou" nu și-ar dezvălui adevăratele proporții. Raportate însă în permanență la „Pescărușii" ele capătă atributele pentru care au fost imaginate. Prin monumentul care îmbodobește unul dintre cele mai romantice peisaje ale Capitalei noastre, Gabriela Manole Adoc și-a definit adevărata personalitate, vocația de sculptor modern, capacitatea de a sugera monumentalul de a realiza forme de un mare dinamism.

În cea de a doua expoziție personală, Gabriela Manole Adoc prezintă sculpturi în lemn, piatră, bronz și oțel. Artista își alege materialul, în cele mai multe cazuri, în funcție de subiecte. Marmurele dau expresie gingășiei, lirismului; în trupul lemnului încrustează legende ascultate în copilărie ; oțelul reprezintă însă dimensiunea reală a sculpturii Gabrielei Manole Adoc, preferința sa pentru modelarea zborului.

Monumentul de oțel se asamblează firesc cu arhitectura epocii, poate fi mai ușor înțeles de cei care la rîndul lor trăiesc în ambianța lui, îl creează și îl modelează la locul de muncă. Modernitatea unui material nu este însă totul. Gabriela Manole Adoc știe să însuflețească oțelul, să-i dăruiască avînt, luciditate, zbor. Zborul este un leit motiv al sculpturii sale. Zborul, această temă modernă și în același timp cu rădăcini adînci în arta, în spiritualitatea românească. Brâncuși l-a șlefuit pînă la sublim în ciclul „Paserilor". Eposul nostru este dominat de zburători. De la Hyperion pînă la Vlaicu și Coandă. Creatoarea „Pescărușilor" modelează cu insistență ipostazele acestei vocații. De curînd, Gabriela Manole Adoc a lansat într-o piață din cetatea petrolului un nou zbor. O pasăre înșurubîndu-se în jurul unei pînze de corabie. Monumentul poartă un titlul sugestiv : „Lăstunul și vîntul" și sugerează cu multă forță plastică ideea luptei cu forțele naturii, zborul spre ideal. Să faci să zboare un lăstun de oțel în spațiul dominat de instalații, de agregate argintii al cetății petrolului, iată o inițiativă lăudabilă. O dată cu autoarea merită felicitări și edilii care au comandat această lucrare de artă monumentală pentru a spori frumusețea orașului lor.

Ce urmăreau enigmaticul M. K. și colegii săi...?

• Acțiuni de intimidare împotriva adversarilor apartheidului.
• Un telefon neobișnuit
• Pat Shanks nu primește permisiunea de a vizita Johannesburg...
• Limuzina suspectă de lîngă sediul „S.C.M."
• „Nu uita de ziaristul care a fost călcat de un autobuz..."

În primăvara acestui an Pat Shanks, o tînără irlandeză care lucrează la Londra în cadrul secretariatului organizației „Student Christian Movemant", a primit un telefon neobișnuit. Un bărbat, care s-a recomandat „Kennedy", i-a cerut să-l fixeze o întrevedere.

— Nu mă cunoașteți, i-a precizat interlocutorul. Am cîteva informații foarte confidențiale din partea unui gentleman din Africa...

Pat acceptă cu reticență întîlnirea solicitată. Organizația „S.C.M." desfășura o intensă activitate de combatere a apartheidului din Republica Sud-Africană și cîțiva membri ai ei se pregăteau să viziteze Johannesburg. Ce urmărea oare mister Kennedy?

Acesta, cînd o întîlni, fu evaziv. Îi dădu niște publicații sud-africane — care, de fapt, (după cum se confirmă ulterior), fuseseră trimise cu poșta pentru „S.C.M.", dar fuseseră interceptate — și încercă să o intimideze. Pat îi răspunse scurt, repezit — și întrevederea se încheie repede. După cîteva săptămîni, ea plecă cu avionul în Republica Sud-Africană. Dar pe aeroport o așteptă o surpriză. Un ofițer sud-african îi aduse la cunoștință că este considerată „imigrant prohibit" și că nu primește permisiunea de a rămîne în R.S.A.

Abia mult mai tîrziu făcut Pat legătura între interzicerea vizitei ei la Johannesburg și întrevederea cu enigmaticul mister Kennedy, A aflat din ziare că în procesul intentat unei personalități progresiste din Republica Sud-Africană a apărut ca martor al acuzării un agent numit Michael Kennedy, care a adus mărturii cu privire la întîlniri politice pe care acuzatul le-ar fi avut la Londra, în timpul unei vizite făcute în Anglia... Cu alte cuvinte, Michael Kennedy nu era decît un agent al apartheidului care, mai mult sau mai puțin fățiș, acționa în Anglia, împotriva adversarilor regimului rasist din Republica Sud-Africană!

Existența lui M.K. și a altor colegi ai săi a fost dezvăluită recent cu prilejul unei ample anchete organizate de revista britanică „Observer". Culegerea datelor necesare de către reporteri s-a dovedit a fi o treabă extrem de dificilă. Mulți sud-africani care trăiesc în Anglia și au de-a face cu M. K. se tem să vorbească. Se tem pentru soarta rudelor lor care continuă să se afle în R.S.A. Și, au mărturisit unii, se tem și pentru propria lor soartă, nefiind convinși că autoritățile polițienești britanice i-ar putea ocroti împotriva unor eventuale represiuni ale BOSS-ului (inițialele sub care este cunoscută siguranța politică sud-africană).

După cum a rezultat din ancheta revistei „Observer", agenții sud-africani sînt interesați în mod special de activitatea unor organizații britanice care s-au pronunțat deschis împotriva apartheidului, de acțiunile protestatare organizate de ele, de sprijinul pe care-l primesc în Anglia organizațiile progresiste sud-africane (majoritatea dintre ele interzise în R.S.A.), de întîlnirile pe care membrii acestor organizații le au atunci cînd se află în Marea Britanie. M.K. și colegii săi au manifestat, de pildă, un deosebit interes pentru a descoperi pe inițiatorii și realizatorii unui film turnat în secret în Republica Sud-Africană — și care a constituit un adevărat rechizitoriu la adresa practicilor rasiste din R.S.A. — film prezentat ulterior în premieră la Londra. M. K. și colegii săi urmăresc ei înșiși personalitățile progresiste sud-africane care vizitează Anglia sau se folosesc, în acest scop, de serviciile unor agenții de detectivi particulari sau de colaborarea unor cetățeni britanici simpatizanți rasiști.

Activiștii organizației „S.C.M." au povestit reporterilor și alte episoade semnificative cu privire la activitatea agenților sud-africani. Într-o seară, în apropierea sediului organizației, au constatat prezența suspectă a unei limuzine sud-africane. La volan, o femeie manevra un mic aparat de recepție și un magnetofon. Spiona convorbirile care aveau loc la sediul S.C.M.

Metodele la care recurg M.K. și ceilalți agenți sud-africani care acționează deschis la Londra sînt variate. Ei încearcă să introducă oameni de-ai lor în cadrul organizațiilor antiapartheid, pentru a cunoaște activitatea acestora sau pentru a încerca să le compromită. (Unul din acești provocatori a încercat, de pildă, să convingă pe conducătorii unei mișcări antirasiale că manifestațiile de protest organizate în Anglia nu au nici un rost, fiind necesare acțiuni teroriste, provocarea de explozii). Sau, încearcă să intideze pe ziariștii britanici care își exprimă opoziția față de regimul rasist de la Pretoria. După ce a publicat un material demascator privind apartheidul, un gazetar londonez a fost sfătuit de un alt ziarist englez, aflat în strînsă legătură cu cercuri sud-africane de extremă dreapta, să se „potolească". I s-a amintit „amical" ce i s-a întîmplat unui alt ziarist care condamnase apartheidul: a fost călcat de un autobuz la Camden Town, după ce ieșise dintr-un local...

Activitatea desfășurată în Anglia de enigmaticul Michael Kennedy și colegii săi arată că acțiunile tot mai ample de protest ale opiniei publice internaționale, indignată de rasismul practicat în Republica Sud-Africană, stîrnesc nemulțumiri evidente la Pretoria. Nasc temeri față de izolarea tot mai accentuată în care se plasează în zilele noastre propovăduitorii rînduelilor rasiste ale apartheidului.

U. VĂLUREANU

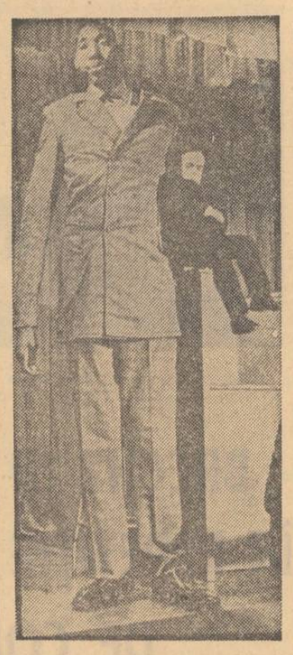

S-au întîlnit la Stockholm. Gabriel Estevao Hossjane, cel mai înalt om din lume (are 26 de ani, cîntărește 200 kg și are o înălțime de 261 cm) și Jarinto Horeira, cel mai mic om din lume (are 21 ani și o înălțime de 67 cm.).

FRANK RICHARD TURNER, englez, 49 ani, acuzat că și-a luat mașina din garajul de reparație fără să plătească spezele a fost condamnat pentru „furtul propriei mașini" la o amendă usturătoare.

CATALOGUL ghețarilor din Kazahstan, întocmit de oamenii de știință de la Academia de Științe a R.S.S. Kazahe, cuprinde toate cele 2 720 de focare de glaciație de pe teritoriul republicii. S-a constatat astfel că însoritul Kazahstan dispune de gigantice comori de gheață, cu o suprafață totală de peste 2 000 de kilometri pătrați.

STUDENTUL Vladimir Vavilov de la facultatea de fizică și tehnică a Institutului politehnic din Tomsk, studiază singur limbile străine. La 22 de ani, cît are el, Vladimir cunoaște 23 de limbi străine. Cînd începe să învețe o limbă, Vavilov cumpără două reviste identice, una în limba rusă și alta într-o limbă străină, după care traduce textul străin, căutînd să memoreze fraze întregi. El învață zilnic pe de rost 25—30 de propoziții, și în două luni ajunge să citească destul de bine în limba respectivă.

DOI REPORTERI americani au pornit să facă un reportaj despre autostopul în împrejurimile New-York-ului. Ei voiau să verifice totodată ce rol joacă în acest caz frumusețea femeii. Astfel au așezat pe o parte a autostrăzii o fată frumoasă de 18 ani, iar în cealaltă parte o femeie de 60 de ani. Rezultatul a fost că bătrîna a ajuns în mașină după 30 secunde în timp ce fata abia după 3 minute!

LONDONEZUL David Shilling a cerut autorităților competente schimbarea numelui său de familie. Motivul? Iată ce scrie chiar el în susținerea cererii sale: „De cînd Anglia a trecut la decimalizare iar shilingul a fost retras din circulație, sînt deseori ținta unor ironii răutăcioase".

LA ȘAPTEZECI de ani, Ernie Boaler a cucerit invidiata distincție care este centura neagră la judo. Lăsînd la o parte vîrsta, faptul este cu totul ieșit din comun deoarece Boaler reușește să învingă adversari cu mult mai tineri în ciuda faptului că îi lipsește un picior, amputat acum douăzeci de ani în urma unui accident.

Iată cît de original se prezintă unul din magazinele universale cele mai frecvente din Londra: „Tigru, tigru".

De prin toate colțurile

Una din pietele cele mai frumoase din Bruxelles, Grande Place a fost acoperită cu un mozaic de culori și frumusețe. 2 028 m² din suprafața pieții au fost în luna octombrie acoperiți temporar cu 750.000 begonii de toate culorile și speciile.

CONVERSAȚIE CU UN BOLNAV ÎN TIMP CE I SE OPEREAZĂ CREIERUL

de Maria POPESCU

Produs al unei civilizații milenare, medicina tradițională chineză reprezintă un uriaș tezaur a cărui valorificare deschide orizonturi fascinante practicii medicale. Scepticismul cu care medicina modernă privește terapeutica prin acupunctură sau alte practici tradiționale chineze va fi pus la grea încercare în momentul confruntării cu rezultatele inimaginabile și încă inexplicabile ale folosirii acupuncturii în anestezie. Am citit și auzit despre aceasta, dar mărturisesc sincer că **n-am crezut posibil acest lucru** decît în momentul cînd am avut ocazia să asist uimită la 1, 2, 3, 4 operații diferite, executate sub efectul anesteziei provocate de 2 sau 4 ace de argint introduse în urechea, degetul, obrazul sau piciorul pacientului.

Dar ceea **ce uimește și contrariază** cel mai mult nu este faptul că în locul anesteziei prin intubație sau a altui procedeu bazat pe administrarea de medicamente se implantează în pielea omului niște ace care sînt legate sau nu printr-un fir de un mic aparat electric ce introduce un slab curent inductiv. Senzațional mi se pare faptul că se realizează **numai anestezia părții corpului ce urmează a fi operată**, pacientul rămînînd **perfect conștient**. Dar mai bine să lăsăm faptele să vorbească.

Pătrundem în sala de operații

În dimineața însorită a zilei de 11 octombrie 1971, pășeam pe poarta Spitalului Clinic nr. 1 al Academiei de Medicină din uriașul port Shanghai.

Echipați în costume de chirurgi pătrundem într-o sală de operații. E o sală modest dotată cu o masă de operații și o lampă simplă, cu instrumentar obișnuit: pense, clești, bisturie, un burghiu mecanic. Asistăm la extragerea unei tumori cerebrale situată în hipotalamus — zona glandei pituitare. Bolnavului i se introduc două ace: unul în lobul urechii drepte, celălalt în mijlocul obrazului drept. Acele sînt conectate la un minuscul aparat electric. Medicii discută cu bolnavul continuînd să-i explice întreaga desfășurare a operației de care a fost de altfel prevenit și amănunțit informat din ajun. I se cere să colaboreze cu chirurgii în cursul operației. Se cercetează starea de spirit a acestuia pentru a-i sugera deplina încredere în eficiența operației. Din pricina tumorii, pacientul suferea de o scădere serioasă și progresivă a acuității vizuale: abia mai distingea lumina de întuneric.

...Au trecut aproape 30 de minute pînă ce bolnavul a fost pregătit de operație, acoperit cu cearceafurile sterile, au fost aduse instrumentele, zona craniului ce urma să fie trepanată a fost delimitată, dezinfectată. E ora 9,45 dimineața: efectul anesteziei este deplin și mîinile cu degete fine, agile, mobile și precise taie un dreptunghi din pielea și țesuturile moi ce acoperă cutia craniană din partea dreaptă a frunții lui Tsung Mong — cadru de conducere la un institut de cercetări din Nanking. Neurochirurgul întreabă:

— Cum te simți, tovarășe Tsung?

— Bine, am numai o senzație de căldură la cap.

Pacientul răspunde calm și precis întrebărilor

Pentru a putea trece la trepanație, chirurgul recurge la colaborarea bolnavului. Îl roagă să se miște puțin pentru a putea pătrunde mai ușor cu burghiul. În timp ce se tăia meningele și în fața ochilor noștri au apărut clare circumvoluțiunile celei mai fine materii organizate, ridic cearceaful ce-i acoperea fața și-i întreb pe bolnav cum se simte. Priveam năucită figura lui destinsă, liniștită, fără nici o grimasă, zîmbitoare chiar, vedeam ușurința cu care mișca buzele și articula cu voce clară răspunsuri prompte. Era ceva de necrezut în sala aceea liniștită, în care 3 medici umblau cu tot felul de pense și pensete în creierul omului. Emoția cu care urmărisem începutul operației, impresia puternică pe care o produce vederea locului sfînt în care sălășluiește ceea ce ridică omul deasupra animalelor, nu poate fi descrisă în cuvinte. Poate că e prea înrădăcinată în noi ideea că bolnavul trebuie să nu știe de ce suferă, ce i se face pentru a fi vindecat, sau poate noutatea fenomenului îmi dădeau impresia că halucinez, nu că asist concomitent la lucrul pe un craniu deschis și conversez cu omul calm care urmărește cu luciditate operația, analizîndu-și senzațiile, reacțiile, verificîndu-și posibilitățile. Pentru a nu inciza encefalul, medicii au introdus pe lîngă osul frontal o meșă și au presat creierul, creînd un spațiu prin care să ajungă la locul tumorii. Sensibila materie cenușie putea să sufere și atunci — firesc — puteau fi afectate funcțiuni vitale ale acesteia. Pentru a controla acest lucru, pacientul e supus unui permanent test. Verificată memoria, capacitatea de exprimare, de a se mișca, de a executa mișcări de precizie și finețe cu mîna etc. Și în timp ce pacientul răspunde calm și precis întrebărilor, mîinile neurochirurgului introduc cu abilitate de magician pensele, presează ușor dar suficient pentru a crea un spațiu de lucru spre hipotalamus. În sfîrșit a ajuns la tumoră. Chirurgul anunță pacientul:

— Tumora e găsită.

— Bine, răspunde acesta cu un aer satisfăcut.

Cel operat participă la... operație!

Tumora e puțin mai mare decît un gălbenuș de ou. E privită de ceilalți doi medici operatori, de medicul chirurg șef al spitalului. În timp ce se formulează diagnosticul, privesc și eu uluită — cu inima strînsă — în străfundurile creierului. E o tumoră benignă, dar e foarte profundă, și s-au hotărît să o fragmenteze pentru a o putea extrage mai ușor. Cu mișcări ritmice, chirurgul scoate bucățele de materie gelatinoasă pe care le depune pe un tifon. Pierd noțiunea timpului. Am alternativ impresia că abia a început operația sau că de-o veșnicie alerg de la urmărirea lucrului din craniul deschis al bolnavului, la colțul de cearceaf ridicat prin care-i privesc figura. Continuă să spună că se simte bine și nu-l doare nimic.

E ora 10,40, și chirurgul scoate mereu cu grijă bucățele mici, gelatinoase, de consistența unui albuș de ou fiert moale. Plecăm să asistăm și la alte operații, urmînd să ne întoarcem aici spre sfîrșitul operației.

O altă sală. Pe masă, tînăra muncitoare Sho-Hwei-Ing e operată de tumoră la glanda tiroidă. Și ea discută cu chirurgii liniștită. Are două ace înfipte în mîna dreaptă, iar degetul arătător palpită ritmic din cauza impulsurilor curentului electric ce se introduce prin ace. Nu simte nici o durere, are numai senzația că i se trage ceva de la git.

Ne convingem din nou că pacientul e deplin conștient, că urmărește cu atenție desfășurarea operației fără să simtă vreo durere. Mai mult, ajută medicul prin anumite mișcări. În clipa desprinderii tumorii de pe glanda tiroidă, bolnavei i s-a cerut să tușească, apoi să schimbe poziția capului pentru ca chirurgul să aibă cel mai favorabil unghi de abordare a inciziei. Plecăm mai departe. Altă sală de operație: unui bătrîn țăran, Tren-Yon-Sian, i se extrage o tumoră malignă de pe glanda parotidă. A fost anesteziat prin introducerea a 4 ace la mîna dreaptă. Aceeași mișcare, ca de pendulare, ritmică, a degetului arătător. Aceeași participare conștientă a bolnavului la operație.

Pacientul mănîncă în timp ce i se coase meningele

E ora 11,10 și ne reîntoarcem la primul pacient: operația pe creier. Tumora a fost în întregime extrasă. Asistăm la spălarea cavității intrameningeale. Se verifică dacă plaga mai sîngerează și dacă nu s-a blocat vreun canal intern. Printr-un sistem simplu se introduce și se absoarbe lichidul dezinfectant. Revin la bolnav. Au trecut aproape două ore, e puțin palid și medicii îl întreabă dacă n-ar vrea să mănînce ceva. „Da", răspunde acesta. Nu-mi vine să-mi cred urechilor. Dar ochii asistă la o scenă și mai curioasă: o soră desface capacul unei cutii cu compot de mandarine și... direct din cutie scoate cu o linguriță cu coadă lungă și puțin întoarsă, o felie de mandarină pe care o introduce în gura operatului. Acesta mestecă conștiincios, înghite încet, metodic și cu reală plăcere.

Momentul servirii acestei nemaipomenite mese este folosit de chirurgul care a terminat lucrul în interiorul creierului pentru a coase meningele. Mișcările ritmice ale bolnavului ce mînca, le corespundeau ușoare palpitări ale creierului, de care chirurgul ținea seama cînd introducea acul cu care tocmai cosea meningele. Cosea țesutul viu, sensibil, fin al învelișului neprețuitei materii cenușii, cu mișcări line, acul urmărea parcă să intre în spațiile intercelulare, să nu provoace leziuni, să facă fibrele să-și sudeze capetele, să reia legăturile dinainte de incizie, să nu se mai cunoască, să nu se mai vadă că au fost tăiate. Într-adevăr, cosea cu atîta măiestrie, încît, privind în urma acului, nu se putea bănui locul inciziei. Era un nou moment de **colaborare medic-pacient** în actul operației. Un nou moment în care asistam vrăjiți la acești oameni care-și vedeau fiecare cu conștiinciozitate de treburile lor, convinși că fac tocmai ceea ce este necesar și normal. Neurochirurgul țesea cu măiestrie și atenție, imperturbabil, meningele bolnavului, sub privirile curioase ale gazetarilor și sub farurile suparătoare ale aparatelor de televiziune. Bolnavul ne-a povestit de unde e, despre munca lui, despre boală, ne-a spus ce simte. La un moment dat, pentru că tot nu înțelegeam efectele acestei curioase anestezii, l-am întrebat la un picior și mi-a spus că-l doare. Nu-l durea însă cînd i se tăiase o bucată din cutia craniană și i se umbla prin creier. Nu, la cap nu simțea decît o senzație de greutate, de amețeală.

„Acum văd bine. Totul e minunat"

Dar momentul culminant a fost acela cînd bolnavul era scos din sala de operație și cînd și-a dat seama că i-a revenit vederea. Avea o figură transfigurată de bucurie, radioasă.

— Acum văd bine totul, văd figurile oamenilor. E minunat!

Rostea cuvintele cu vocea calmă, reținută, dar încărcată de o tensiune emoțională extremă. Medicii i-au recomandat să nu se obosească. El continua să vorbească, mulțumindu-ne pentru că l-am încurajat prin prezența noastră la operație. Putea să mai fie politicos, amabil, în clipa aceea în care era evident că era profund emoționat de redobîndirea vederii.

Șirul evenimentelor neașteptate nu se terminase. Într-o sală în care urma să discutăm cu chirurgii pe care i-am asistat la lucru, apare o tînără pansată în jurul gîtului. Era bolnava la a cărei operație abia asistasem. Venea — pe jos — nesprijinită de nimeni, direct din sala de operație. Coborîse singură de pe masă și a venit să ne acorde un scurt interviu. Spunea că se simte puțin amețită, că nu o doare nimic, iar în zona operației are o ușoară senzație de arsură. Îi era sete și i s-a dat imediat ceva de băut. Dimineața luase micul dejun și spunea că abia așteaptă ora mesei. Nu-și pierduse apetitul și nici buna dispoziție. Ne-a povestit unde lucrează, cu ce se ocupă. Ne-a spus că nu e căsătorită, și am fi putut discuta mult dacă nu ne grăbeam să ne repezim fără milă cu un noian de întrebări asupra chirurgilor și anesteziștilor, abia ieșiți din operație.

O triplă colaborare: anestezist — chirurg — bolnav

Doctorul Ciang-Ta-Gen e cercetător la Institutul de Acupunctură al Academiei de Medicină și are ca temă de cercetare anestezia prin acupunctură. Ne explică faptul că cercetătorii chinezi, conștienți de valoarea uriașă a medicinei și farmacologiei chineze vechi, se străduiesc să o exploreze și să o valorifice la nivel înalt. Anestezia prin acupunctură este o achiziție a practicii medicale moderne chineze bazată pe o experiență multimilenară a medicinii tradiționale. (China dispune de tratate amănunțite de acupunctură scrise cu 3 000 de ani în urmă, care vădesc o foarte profundă cunoaștere a anatomiei umane).

Anestezia prin acupunctură implică realizarea unei triple colaborări: anestezist — chirurg — bolnav. Înaintea operației, cele trei părți discută amănunțit despre boală, simptome și evoluția ei, despre tehnica și fazele operației și despre momentele în care este necesară participarea activă a bolnavului. După operație urmează o nouă discuție în cadrul căreia se analizează desfășurarea acesteia, gradul de anestezie, senzațiile resimțite de pacient, diagnosticul precis și fazele evoluției postoperatorii cu obligațiile ce revin acestuia pentru a contribui la accelerarea procesului vindecării și readaptării sale la viață.

Anestezistul, care a experimentat pe propriul său corp efectul înțepării anumitor puncte, mărturisește necesitatea de a-și perfecționa atît precizia în alegerea punctelor și executarea înțepăturii cît și în capacitatea de a influența starea psihică a pacientului, de a-i insufla încredere în posibilitățile proprii de a lupta pentru a învinge efectele bolii.

De ce se preferă anestezia cu ace?

Făptura neurochirurgului Cian-Ta-Cie, de talie mijlocie, cu fața rotundă și ochi vii, pătrunzători, impresionează îndeosebi prin mobilitatea și expresivitatea mîinilor. Explicațiile pe care le dă devin mai convingătoare, mai plastice, privind mișcarea mîinilor ca un filfîit de aripi ce stăpînesc atît de bine legile eterului încît despică spațiile stabilind echilibrul deplasării sigure, line și expresive.

Din 1965 a început experimental să execute operații la sistemul nervos pe baza anesteziei cu acupunctură. Acum, mai mult de jumătate din operațiile pe creier sau coloana vertebrală le face cu acest gen de anestezie. Acum preferă să opereze sub efectul anesteziei cu ace. De ce?

1. În primul rînd pentru că la operațiile pe creier **este excepțional de important și avantajos să ai pacientul conștient.** Dacă operezi sub anestezie generală, și se petrece ceva neobișnuit cu bolnavul, nu-ți poți da seama dacă este din cauza operației sau din alt motiv. Avînd pacientul conștient, medicul îi poate controla în orice moment capacitatea de a gîndi și a se exprima. Dacă atinge vreo parte a creierului, poate observa imediat efectele asupra stării generale a bolnavului. Poate constata reacția acestuia la operație, dacă simte ceva sau dacă îi este teamă.

2. Alt avantaj important: întrucît operația se produce în zonele în care sînt situate mecanismele nervilor motori, medicul poate observa rezultatele de mișcare a pacientului și poate corecta ceea ce nu este normal, controlînd pe loc efectul.

3. Creierul are legături nervoase cu toate funcțiile corpului omenesc, iar starea funcționării acestora poate fi controlată dacă pacientul este conștient.

4. Întrucît bolnavul este conștient atît în timpul operației cît și imediat după aceasta, medicul poate observa rezultatele intervenției imediat. Nu mai este nevoit să aștepte ore întregi și chiar zile pînă are loc trecerea la starea conștientă, cum se întîmplă la anesteziile obișnuite.

5. În sfîrșit, prin acupunctură se evită efectele nefaste de netoleranță ale medicamentelor anesteziante, precum și toxicitatea și iritabilitatea acestora.

6. Și nu lipsit de importanță este și faptul că această anestezie simplă se poate face în orice condiții — în munți, în caz de război în tranșee — nefiind necesare nici instalații complicate și costisitoare și nici un fel de medicamente.

Succes deplin în 90 la sută din cazuri

— Această metodă se poate aplica oricărui bolnav?

— Chiar în cazurile de mare gravitate și de complicații cu alte boli, la copii și bătrîni, anestezia cu acupunctură este preferabilă celei moderne. Singura condiție este ca bolnavul să fie perfect conștient. Din cele 900 de operații făcute în acest spital în ultimii ani cu anestezii prin acupunctură, succesul anesteziei a fost deplin în peste 90 la sută din cazuri.

— Cum se explică efectul anesteziei cu ace?

— Știința medicală chineză este în plin proces de elaborare a unei explicații teoretice a fenomenului experimentat pînă acum în peste 400 000 de operații practicate pe baza anesteziei cu ace. Anul trecut a avut loc o conferință medicală la Shanghai la care medici din întreaga Chină și-au înfățișat experiența în acest domeniu și au încercat să desprindă concluziile teoretice pornind de la cunoștințele medicinei tradiționale și de la propria lor experiență practică.

(Probabil că și în acest domeniu modestia extraordinară caracteristică acestuia popor îi împiedică să-și dezvăluie concluziile teoretice). Stadiul actual — ne spune chirurgul — este încă experimental. Noi studiem cu atenție fenomenul, folosim rezultatele sale excepționale pentru practica medicală pe care ne străduim s-o perfecționăm în scopul alinării suferințelor omenești dar nu ne putem permite încă să formulăm o explicație științifică valabilă și convingătoare. Oricum însă, folosim rezultatele sale atît pentru perfecționarea tehnicilor operatorii, cît și pentru dezvoltarea cunoștințelor de neurologie, fiziologie, fiziopatologie, și a altor domenii ale științei. Cunoașterea ființei umane în ansamblul ei, a funcțiilor și reacțiilor sale, are mari perspective de îmbogățire prin folosirea tehnicii anesteziei cu acupunctură.

O incontestabilă contribuție la dezvoltarea științelor și practicilor medicale au înscris — cu modestie și neștiuți de nimeni — medicii chinezi.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

PUBLICITATEA FAȚĂ CU „AUTODISCIPLINA"

de Nicolae LUPU

Uniunea serviciilor de publicitate din Paris a inițiat o acțiune cum nu s-a pomenit pînă acum: un simpozion cu tema: „Autodisciplină și rentabilitate în publicitate". Rentabilitate este limpede, dar de ce „autodisciplină"? „Le Figaro" lămurește că acest prim simpozion este menit în intenția organizatorilor săi să „reprezinte o apărare a publicității", să „o justifice în fața unor atacuri".

Este suficient să urmărim temele expunerilor pentru a avea simțămîntul autojustificărilor: „Rolul social al publicității", „Eficacitatea publicității în distribuirea produselor" etc. etc. Dacă însă este nevoie și de „autodisciplină", probabil că există unii care au întrecut măsura. Nu de puține ori publiciști, sociologi, economiști s-au ocupat de rolul nefast al unor acțiuni publicitare. Sintetizînd problemele ridicate de ei s-ar putea adăuga pe lista simpozionului următoarele teme: „Publicitatea ca instrument de creare a falselor nevoi", „Publicitatea ca instrument de presiune politică asupra mijloacelor de comunicare în masă", „Publicitatea ca instrument de acoperire a defecțiunilor unor produse" etc. etc. Să nu mai vorbim de acea publicitate lipsită de orice scrupul care face apel la prejudecăți, violență și altele.

În fața tuturor acestor exacerbări care își revarsă torentele asupra consumatorului prin largi canale publicitare — ziare, reviste, filme, radio, televiziune, afișe, reclame luminoase, vitrine, acțiuni de stradă, profesioniștii publicității nu au găsit altceva mai bun de făcut decît să recurgă tot la... publicitate. Dar nu este de așteptat ca „piața" să fie satisfăcută doar cu atîta, mai ales în condițiile în care cei ce trăiesc de pe urma reclamelor recurg la măsuri extreme. Ultima este reclama apărută în revista „Vogue", anunțată și de alte reviste, pentru parfumuri noi ale creatorului ia modă Yves Saint-Laurent. Reclama, reprezentîndu-l pe însuși Yves Saint-Laurent gol, cu un mic recipient de parfum în mînă, a stîrnit proteste, o serie de reviste preferind să piardă onorariul decît s-o publice. Subiectul reclamei și producătorul parfumului a declarat: „Am constatat că dacă în publicitate fac o legătură între mine și produs se vinde mai mult parfum. Am vrut să șochez lumea". Dacă asta este singura formă de legătură posibilă dintre el și parfum atunci concluzia este destul de defavorabilă pentru Yves Saint-Laurent. Oricum, este o afacere care a început să miroase urît chiar și profesioniștilor.

Evident, sociologii și cunoscătorii în materie nu trag de aici concluzia că publicitatea ar trebui desființată sau pur și simplu redusă la formula lipsită de echivoc: „Consumați dulciuri, le găsiți la toate cofetăriile!". Se ridică din ce în ce mai mult problema de a zăgăzui rapacitatea celor care fac din publicitate un instrument de manipulare a naivității consumatorului, mergînd mînă în mînă cu controlul potențialului pe care îl oferă canalele sale pentru manipularea politică ce scapă prevederilor constituționale, intereselor publice. De a face din ea un instrument de informare și competiție publică în interesul consumatorului.

HOȚUL ÎNARIPAT!...

• Neobișnuitul furt de bijuterii dintr-o grădină zoologică elvețiană • O admiratoare a animalelor este jefuită în plină zi de... un struț!.

Un fapt ieșit din comun s-a petrecut, nu de mult, într-o grădină zoologică din Elveția, unde o vizitatoare a avut neașteptata surpriză de a constata, la un moment dat, că i se subtilizase colierul. Surpriza ei a fost cu atît mai mare, cu cît nici prin gînd nu-i trecuse că apropiindu-se să admire un splendid exemplar de struț, ar putea fi victima unui jaf în plină zi...

Iată cum s-au petrecut evenimentele.

Denise Pichon, hotelieră la Pontorson-Elveția, era o mare iubitoare de animale. Ea s-a dus într-o zi, împreună cu soțul ei, să viziteze grădina zoologică dintr-o localitate din apropiere. După ce s-au plimbat și au admirat numeroșii „pensionari" ai grădinii, Denise s-a apropiat puțin prea mult de una din marile voliere separate de publicul vizitator printr-un grilaj de fier. La un moment dat, distanța dintre struț și femeie devenise foarte mică, și atunci, s-a petrecut un lucru aproape incredibil. Pasărea, atrasă de strălucirea pandantivului — un colier din aur masiv de care atîrna un mic ceas bordat cu diamante — a întins deodată gîtul printre firele metalice și, cu o dexteritate uimitoare, i-a smuls vizitatoarei colierul. Frumosul struț nandu, care era foarte familiar cu publicul, deoarece aprecia în mod deosebit darurile pe care i le făcea — arahide și chiar și prăjituri — de astă dată a fost atras de obiectul strălucitor din jurul gîtului femeii care-l privea. Cu o mișcare bruscă i-a smuls pandantivul, și tot așa de repede... l-a înghițit!

Speriată de gestul neașteptat al struțului, Denise Pichon a simțit o mică smucitură, dar nu și-a dat seama ce se întîmplă cu ea. Revenindu-și din primele clipe de emoție, vizitatoarea a constatat, însă, cu uimire, că fusese jefuită și că prețiosul pandativ, care era o veche amintire de familie, dispăruse fără urme.

Vizitatoarea a anunțat atunci direcția grădinii zoologice despre nemaipomenita întîmplare și fiul directorului, Jean Jacques, a căutat s-o liniștească, declarîndu-i că dacă hoțul a fost într-adevăr struțul, atunci ea își va recăpăta a doua zi bijuteria intactă. Ingeniosul animal a fost imediat cercetat de specialiștii grădinii și apoi izolat într-o încăpere specială acoperită cu un strat fin de nisip. Și apoi, noaptea, struțul terminîndu-și digestia, a fost obligat fără să vrea să restituie obiectul furat!...

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

„SĂ SE DESPRINDĂ DIN CEEA CE SCRIEM UN ÎNDEMN, UN FOLOS"

Cu Ștefan Popescu în strada Parfumului 25

de Boris BUZILĂ

Ne-am înțeles să-l caut acasă, în unul din puținele cartiere bucureștene, rămase neschimbate sub raport edilitar. (Cel puțin, așa mă asigurase cel ce-mi comunicase numărul său de telefon, un redactor de editură, adăugînd: „îl am de mai mulți ani, dar cred că a rămas același; stă într-un cartier vechi"). Fixînd împreună ora cînd urma să ne vedem l-am rugat să-mi dea și adresa. N-am înțeles de ce s-a arătat puțin mirat: „cum, nu știi unde stau ? Parfumului 25". În adevăr, adresa mi se părea cunoscută; auzisem sau citisem undeva de ea.

Parfumului 25. O casă bătrînească, aparițiie anacronică, chiar și în ambianța unui cartier care „nu s-a schimbat". Fațada etalează ornamente rustice iar în odaia în care stăm de vorbă miroase a gutuie.

— Stimate tovarășe Ștefan Popescu, — mă adresez gazdei — sînt unul dintre cititorii care au ajuns să vă cunoască scrisul abia acum cîțiva ani. Vă mărturisesc că am fost foarte uimit să descopăr pe contracoperta uneia dintre cărțile dumneavoastră o listă bibliografică de aproape douăzeci de titluri, fără a mai socoti traducerile. Știu că, între timp, ați mai publicat. Chiar anul acesta v-au apărut două volume de versuri, „Imnuri" și „Puterea iubirii". Am mai aflat că sînteți unul dintre intelectualii care au avut încă din perioada interbelică strînse legături cu partidul. Mai mult, în 1939 ați editat revista „Cadran", apărută sub influența directă a Partidului Comunist Român; cînd ați luat contact prima oară cu mișcarea comunistă?

— În 1931, cînd aveam 19 ani. Eram un grup de tineri intelectuali care vorbeam la diverse reuniuni, niște reuniuni care nu atrăgeau atenția prin nimic deosebit ; se prezentau mici programe artistice, se cînta, se dansa... atîta doar că bufetul era ceva mai scump ; noi știam că surplusul de bani era destinat „Ajutorului roșu". Despre treaba asta v-ar putea povesti și Virgil Teodorescu...

— Erați din același cerc ?

— Nu, ne întîlneam fără să știm prea bine unul de celălalt, fiindcă așa ni se și recomandase; să nu știm unul de altul, mai ales cînd lucram cam în același domeniu. Eram studenți, în anul întîi, cei mai mulți dintre noi, la facultatea de litere și filozofie, din București. Convingerile noastre s-au concretizat într-un fel și prin apariția primului număr din „Cadran".

— Revista „Cadran" nu a apărut mai tîrziu ?

— Să ne lămurim. „Cadranul" a apărut în trei serii. Prima în 1931 avînd deja o orientare progresistă, a doua în 1939, sub îndrumarea directă a partidului, în sfîrșit există și o a treia serie care apare acum cu subtitlul „Caiet cultural al cenaclului George Bacovia".

— Vorbiți-ne despre **Cadranul** din 1939 ; cine erau colaboratorii, unde se găsea redacția...

— Redacția? De fapt n-am avut un sediu de redacție. Ne întîlneam în biblioteca Seminarului de Istoria artei unde eram bibliotecar. Aici veneau Miron Constantinescu, George Macovescu, Al. Balaci, Mihnea Gheorghiu, Petre Năvodaru, Silvian Iosifescu, Victor Iliu, Mihai Magheru, Sergiu Ludescu, Tudor Alexandru Stoianovici. Cam aceștia scriau la „Cadran", Corneliu Mănescu făcea „cronica externă" pe vremea cînd nu credea că va ajunge ministru de externe, Mihai Levente — cronica economică. După ce revista a fost constrînsă să-și înceteze apariția a rămas o ediție omonimă, în care cîțiva dintre colaboratori și-au publicat primele lor cărți: Mihnea Gheorghiu debutul editorial cu o carte de poezie, Alexandru Balaci un volum de versuri „Dolores" și teza de doctorat. Păstrez aceste cărți cu niște dedicații ample și foarte călduroase. Urmau să apară Marin Preda cu o carte de nuvele și schițe intitulată „Mărițiș" și regretatul Sergiu Ludescu, un vechi ilegalist mort în primul an al războiului, cu volumul „Stins", care va vedea lumina tiparului abia anul viitor la Editura Minerva.

— În condițiile în care scoteați revista, înfruntînd nenumărate opreliști, mai aveați răgazul să priviți în perspectivă, să vă puneți întrebări în legătură cu viitorul literaturii, al artei ?

— Incontestabil. Ajunge să răsfoiți revista. De altfel, două dintre editorialele sale, „Simte cotul" și „Proză pentru poeți" sînt reproduse în antologia „Tradiții ale criticii literare marxiste din România". Permiteți-mi să citez: „Îndemnîndu-ne unii pe alții la chibzuire, la seriozitate, la cumințenie, să domolim învăpăierile șirismului desuet și frugal, să poposim la gînduri despre realitate, pentru cele ce ne înconjoară, la gînduri despre viața semenilor noștri, a țării noastre". Iată cum, atunci ca și acum — ați reținut că revista era îndrumată și sprijinită de partid care ne-a pus la dispoziție și fonduri pentru a o edita — partidul se adresa scriitorilor cu îndemnul de a realiza o artă despre și pentru oameni.

— Cred că trebuie să înțelegem cuvintele dumneavoastră ca o trimitere la importantele măsuri din domeniul muncii ideologice care stau în atenția întregii țări, Ce va însemna, după dumneavoastră, recenta plenară a Comitetului Central pentru viața noastră socială și spirituală.?

— Vă mărturisesc că eu și mulți alții care gîndesc ca mine așteptam această plenară de mult. Sînt unul dintre cei care cred că nu există și n-a existat niciodată artă fără tendință. Dar abia atunci cînd arta este făcută cu cea mai mare măiestrie consider că și servește cu adevărat unei cauze. Din documentele plenarei reiese limpede că de la noi se cere o literatură cinstită, corectă, la obiect, care să servească cititorilor — „consumatorilor" acelui produs de suprastructură care este literatura. Oamenii să ne înțeleagă, să desprindă din ceea ce scriem un îndemn, un folos, să învețe ce este frumosul, binele, cinstea, corectitudinea, să-i facă optimiști, cu dragoste de muncă. Mai recunosc literaturii și menirea de hrană pentru suflet, de „joc al minții", dacă vreți, dar nu unul absurd, abstract, oniric, cu panglici de idei și vocabular, cu metafore ininteligibile, de fapt niște teribilisme sub care se ascunde adesea impostura, lipsa de talent.

— În lumina celor spuse la Plenară — nu numai în suprastructură dar și în structură, ba în primul rînd acolo — vor dispare prin forța opiniei publice profitorii, oamenii care umblă după căpătuială, necinstiții, incorecții.

— Pînă acum, v-am întrebat mai mult despre ceea ce ați făcut ca „persoană socială", în calitate de editor al „Cadranului". Vorbiți-ne și despre preocupările dumneavoastră de astăzi ; ce scrieți ?

— Pregătesc pentru tipar, volumul de versuri „Ascuns", cu o prefață de tînărul poet Nicolae Ioana.

— Ce v-a determinat să vă adresați lui Nicolae Ioana ?

— Aș vrea să spulber un mit: al „conflictului dintre generații", cuvîntul este poate prea tare dar momentan nu găsesc altul. Vreau ca un poet din tînăra generație să spună ce i-a plăcut și ce nu i-a plăcut la un poet care va împlini în curînd șaizeci de ani. Eu nu cred că există conflict între generații. Dacă există nu trebuie să existe! Există doar poezie bătrînă și poezie tînără, făcută de bătrîni tineri și de tineri bătrîni! Poezia are vîrsta ei. Cînd citești niște versuri nu te întrebi dacă sînt scrise de un om de 80 de ani sau de 16 ani. Dar credeți-mă am citit destule poezii ale unor tineri care erau mai bătrîne decît ale mele...

„S-ar putea dovedi și tinerețea versurilor poetului cu suflet de trubadur (cîndva Ștefan Popescu a scris un eseu pe această temă: „Poezia trubadurilor"), dar ce altă dovadă mai bună de vigoare neostenită a condeiului pentru cineva care la cei șaizeci de ani, mărturisiți, scrie cîte două sau mai multe cărți pe an — poezie, biografii, eseuri monografice ?

P. S. Plecînd de la locuința scriitorului Ștefan Popescu aveam să-mi amintesc răsfoind o colecție a revistei „Săptămîna" de unde-i reținusem adresa : „Strada Parfumului nr. 25". Sub reproducerea unei gravuri de Dragoș Morărescu din ciclul „Casele ilegale ale partidului", pe care am recunoscut casa în care fusesem, era scris următorul text : „În casa din str. Parfumului 25 a locuit o perioadă în ilegalitate tovarășul Nicolae Ceaușescu".

Moment din repetiția cu piesa „Mutter Courage" de Brecht la Teatrul de Comedie. Regia: Lucian Giurchescu

BRECHT ȘI BARANGA ÎN REPETIȚIE LA TEATRUL DE COMEDIE

Zi obișnuită de lucru la Teatrul de Comedie, în foaier, la o lungă masă improvizată, lectură pentru cea de-a doua premieră a stagiunii curente. Totdeauna sînt pasionante primele lecturi, momente în care actorii își caută cu spontaneitate personajul printre replici, contact proaspăt cu o lume de gînduri încă necunoscute, un fel de tatonare emoțională. N-am avut însă șansa de a surprinde un asemenea moment. Regizorul LUCIAN GIURCHESCU întreprindea la această repetiție o foarte utilă acțiune de familiarizare a colectivului actoricesc cu personalitatea autorului ce va fi pus în scenă.

Cum era vorba de Bertold Brecht, a sa „Mutter Courage", și de un bun cunoscător al teatrului brechtian, discuția s-a dovedit captivantă, consolîndu-mă de ratarea primei lecturi. M-am adresat regizorului pentru cîteva opinii despre textul ce-l montează știind că este a treia piesă de Brecht pe care o pune în scenă la Teatrul de Comedie și a șasea din creația autorului.

— V-am putea declara, deci, brechtolog...

— Eu zic, numai: „Îmi place Brecht", nu mă declar infailibil specialist în...

— Pornind, așadar, de la afecțiunea pentru autor cum ați gîndit viitorul spectacol cu „Mutter Courage"?

— E vorba de o continuitate de gîndire pentru că însuși teatrul brechtian, în profida diversității lui, are o unitate tematică. Ceea ce m-am străduit și altădată, și am să încerc și acum, este, ca scoțînd în evidență ideile politice și sociale, conținute în piesă, să nu dăm un spectacol rece și sec, ci o reprezentație vie, colorată, atractivă.

— Mulți specialiști îl consideră pe Brecht tocmai la antipodul acestui gen de spectacol, acuzîndu-l chiar de didacticism și uscăciune, sau doar de lipsa forței de emoționare...

— Este o greșală, pe care însuși Brecht a remarcat-o și care poreclește de la stilul puțin alambicat al scrierilor sale teoretice, de a considera acest teatru ca un teatru expozeu, ca un teatru ce respinge sentimentul și trăirea. Desigur, avem de-a face cu un scriitor rațional care-și propune să demonstreze, care se îndepărtează de convenția teatrului naturalist, cu un scriitor care nu neagă tradiția teatrală, ci doar o fasonează conform talentului său, temperamentului său, și, mai ales, epocii în care și pentru care a scris. Sper, de altfel, că aceste afirmații pot fi cel puțin parțial — de ce să nu fim modești — probate prin spectacolele anterioare ale Teatrului de Comedie și ale celorlalte pe care le-am montat din acest autor.

— Cea dintîi premieră a teatrului va fi „Interesul general" de Aurel Baranga, în regia autorului. Cum, evident, sînteți cel care, în calitate de director al teatrului, ați hotărît montarea piesei, v-aș ruga să ne vorbiți despre acest text

— Teatrul de Comedie, pe parcursul existenței sale, s-a îndreptat în mod firesc și spre satiră în diverse modalități, neconfundată cu farsa și comedia bufă. Ultima piesă a lui Aurel Baranga, inspirată din realitatea timpului nostru, se răfuiește cu mentalități învechite, cu vicii ascunse, dar grave, care ies la iveală din cînd în cînd. Galeria tipurilor satirizate se oprește asupra unei faune restrînse de impostori, demagogi, de oameni necinstiți care reușesc pentru scurtă vreme să inducă în eroare pe cei din jur. Credem că prin reprezentarea acestei piese, prin spiritul ei civic vom contribui și noi la înlăturarea unor practici de atitea ori condamnate de întreaga noastră societate.

— Pe cînd cele două premiere?

— „Interesul general" la 20 noiembrie, sperăm, iar „Mutter Courage" în luna ianuarie.

Cum în ambele spectacole principalul rol feminin este deținut de actrița MARCELA RUSU, i-am solicitat cîteva impresii despre acest maraton interpretativ.

— Va fi pentru mine ca interpretă una dintre cele mai interesante stagiuni din cariera mea. Am jucat totdeauna variat, nu am avut un tipar de roluri, dar în această stagiune va trebui să duc o muncă foarte susținută și cu mare grijă pentru forma artistică deoarece pe lîngă rolurile din spectacolele reluate („Cui i-e frică de Virginia Woolf", „Travesti", „Opinia publică", „Tragedia optimistă") vor fi și cei doi „B" din viața mea: Baranga și Brecht, fiecare rol fiind un examen. „Interesul general" va fi un examen pentru că voi juca o femeie cum nu am mai jucat, ușuratică, lipsită de orice calitate umană, iar „Mutter Courage" reprezintă o poziție ampla pentru orice interpretă. Mai multe lucruri despre personaje voi putea spune după premiere.

— Așteptăm.

Florica ICHIM

SPIRALE

MANOLE, TRĂDAT...

de Eugen BARBU

Evoluția poetică a lui Nicolae Dragoș, cunoscut mai mult ca ziarist, a trecut aproape neobservată. Critici amabile au salutat primul volum și cam atît a fost tot. „Coloană de-a lungul" a fost salutat cu la fel de reci și convenționale articole în care tocmai esența volumului a fost eludată. Lucrurile țin ori de superficialitate, ori de o incapacitate organică de a pătrunde în miezul poeziei adevărate cînd avem de-a face într-adevăr cu ea. Se salută invențiile cele mai trăznite, artificiile formale și nu se înțelege că dincolo de robinsonadele cuvîntului există o obligație elementară de a spune ceva dincolo de hainele strălucite ale metaforei.

Nicolae Dragoș este un poet în linia Pillat, poate fără ideația subtilă a acestuia, dar încărcat de aceleași sarcini tradiționale, moștenind un model care obligă la mult. Există și destul Blaga subcutanat în această „Coloană de-a lungul" care anunță de la început un angajament al poetului. Este o mărșăluire spre un țel suprem, un cîntec scos în luptă cu un adversar ascuns și mereu subtil, lovind fatal ori de cîte ori poate. O astfel de poezie e pîndită de patetism, de declarativism și de acele încrîncenări ce cad în ridicol la atîți alții. Adversarul este împroșcat deobicei cu cele mai negre adjective, afirmarea se face la modul cel mai strident declamativ și senzația de artificios apare fără întîrziere.

Un avertisment în proză ne pune în temă încă de la pagina de gardă. Timpul nu poate fi gîndit decît în funcție de ideal, de realizarea idealului. Este condiționată condiția bărcii de condiția oceanului. Finalul *ciclului Anei*, simbol binecunoscut al legendelor populare și culte care mereu a fost reluat, ne aduce la rampă un Manole trădat și mărturia finală apare sguduitoare: *„Nu crede-n sfinți / în hrist nu crede, Ană, / refuză desnădejdii / Vremelnicul păcat / din zid îți strig / ești singura icoană / sub crucea mănăstirii / o juuuur / alt dumnezeu n-a existat !"* Dar mi se pare că tocmai această dramă interioară dă dimensiuni poemelor și-l explică pe poet. Nicolae Dragoș nu este un impostor, fie el îmbrăcat în hlamida regală a versului, el detestă convingerea prefabricată și cere dreptul de a se îndoi de glasul demagogului care urlă sub zidurile „mănăstirii" sale care înseamnă ideal comunist, fidelitate lipsită de orice ipocrizie. Ciclul „Învingătorului învins" se anunță cu un vers popular de mare semnificație. *„Manole sfîntu / și-a visat morminiu..."* și este enunțat în stanțe aproape argheziene : *„Vai, cade Ana, îndelung în ziduri / țipăt cu jertfă, smuls naturii / țărm putrezind sub ploi / fără de sine / deschisă poartă-n drumurile urii / cu ochi inert, încețoșat / de sub cupolă, dumnezeu pîndește / -nesigur semn de întrebare / var și vopsele-i tremură pe dește"* (povestire cu Ana) pentru ca să termine într-o dementială viziune în „Vis de templu" : *„Plînsă pe odoare / veștedă culoare / părul, tragic haos / zbor uitat în naos / ochiul princiar / soare pe altar / Ană, ană, ană, / culcă-te-n icoană"* sau și mai pregnant în „Meditație-n amurg": *„Spre mare, singur, riul își biciuiește veșnic / trup cu neliniști surde și imprecis contur / rar, boabe cad, de noapte, într-un fantastic sfeșnic / îndoliind cu spaimele tăcerile din jur / dezastru ultim urcă prin oasele-mi zidite / un dușmănos vulcan se-agită-n elemente / își neagă riul marea, revoltă de termite / e malul fără valuri, coloanele-s demente / în cumpăna luminii sentințele-și fac loc / înmărmurite mîști ori poate albe spade / prin candele, altaru-și aruncă trupu-n foc / din aur, christ, tînjitul, în vuiet negru cade"*. Tăgada teribilă și atît de spectaculoasă pare cu atît mai incredibilă venind de la un lucid, de la un poet al certitudinii. Lepădarea credinței răsună homeric încă în „Geometrie refuzată" unde Manole, poetul conjură pe Ana să stea departe de *galopul pădurilor* care încep să-l înconjure pe artizanul care vede în propria construcție numai o *mînăstire îngenunchiată* (sublimă imagine), o fringere a credinței în absolut, în care *turla fracturată* ca *simbol geometric* apare surprinzător în versurile bine articulate.

Altfel zis, volumul trădează o caligrafie îngrijită, cu excelente invențiuni poetice ce trebuie luate global și nelegate de prezența în poeme. Soarele *rostește lumina, zeii încărunțesc* ca în Blaga alături, se pare, de simbolul nesfîrșit al Coloanei infinite, sfidarea față de dumnezeu incremenește în adevărate ziduri (mai precis, *ziduri de sfidare*), *cimitirele săracilor se răzvrătesc* (colosală imagine), meșterii de pe Argeș (pentru că la Dragoș apare mitul construcției) *se zidesc singuri în ape*, riurile fiind catedrale în care ei isbăvesc lumina hidrocentralelor, tradiția este simbolizată prin *fîntîni care strigă* (superb), melancolia este descrisă ca un *soare exilat*, zorile apar ca niște *arbori de sare* călătorind *către* ziuă, luna e *o resemnată fată frumoasă*, un viscol de păsări domină cerul lumii, și ele, aceste *păsări, sînt visate de malancolii*, pe zidurile bătrînelor biserici, *sfinții sînt pictați în răni*, cu *putrede vopsele* și *din uimiri* (extraordinară viziune), *măsuratul soare face palide ochiuri* ca un inginer al timpului, *constructorii au bărbile nerase și muiate în nesomn*. Poetul se *zidește în întrebări* (ceea ce mi se pare excepțional), *stelele sînt răstălmăcite pe nisip*, sugerînd o umbră vană surprinsă numai de ochiul celui ce ne spune asta. Foarte frumoase sînt două poeme scurte, picturale: „Toamna, solitar": *„Pierind din streșinile casei / din strugurii uimiți cu soare / apun sub pleoape păsări, păsări ! întrudeparte solitare, întrudeparte călătoare / amurgul verii cade-n simțuri / sfielnic fum de reci litanii / răpite ape fără trup / visate zboruri și pierzanii / mai trece-o zi, cu umbre lipsă / pe cer uitat, în noi oglinzi / numai privirii tale calea / i-o urcă vulturi suferinzi"* și „Despărțire" : *„Prin lucruri dorm vechi ceasuri cu nisip / cu doliu păsări trec, printre copaci"*, cum la fel de frumoasă mi se pare „Dramă cu arlechin" : *„Stampă roasă-n ploi subțiri / piruete fără pași / iluzorii tresăriri / arc ascuns între arcași / dans în doi, mințit alene / piruete fără șir / ochi pe negru și migrene / atîpite în clavir / hohote de ris, apoi / clopotind în cinic tril / peste timpul smuls din noi / în duminical cadril"*.

Și atît să fi scris Nicolae Dragoș, și ar fi meritat atenția cercetătorului de poezie...

Curs de prospectivă

În cadrul Universității populare din București a fost inaugurat cursul „Prospectiva — de la utopie la știință".

Conf. univ. dr. Mihai Botez, directorul laboratorului de prospectivă de pe lîngă universitatea bucureșteană, a deschis cursul, după care a urmat conferința prof. univ. Mircea Malița, ministrul învățămîntului, intitulată „Prognoza marxistă".

O elevă din România cîștigătoarea premiului literar „Nehru"

Peste 190 000 de copii din 75 de țări au participat la concursul internațional de pictură și literatură pentru copii „Shankar", organizat în India. Cu acest prilej s-au

CADRAN

distribuit 482 premii și mențiuni.

Printre cei distinși cu marele premiu „Nehru" pentru literatură este și Anca Ioana Hariton, elevă la liceul „Nicolae Tonitza" din București. Acordarea premiului va avea loc la New-Delhi, în luna decembrie.

Un premiu la concursul de artă plastică a fost cîștigat de eleva Petruța Băjenaru de la școala generală din comuna Afumați, județul Ilfov.

Trei sferturi de veac de activitate corală

Corul din Rucăr împlinește 75 de ani de activitate. În decursul timpului, dar mai ales în anii socialismului, el a reușit să cîștige numeroase premii la mari confruntări artistice desfășurate în țară. Formația corală din Rucăr deține peste 25 de diplome de participare la asemenea mari concursuri.

Galerie permanentă de fotografie artistică studențească

Cercul de foto al Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj și-a propus organizarea unei galerii permanente de fotografie artistică, studențească. În acest scop au fost lansate invitații institutelor de învățămînt și caselor de cultură studențești din toate centrele universitare pentru a participa cu exponate.

ECRANE

SUCCESUL „Planetei maimuțelor" a generat „Secretul planetei maimuțelor", ca acum să-i urmeze „Evadații de pe planeta maimuțelor" în regia lui Don Taylor. Cum cei de pe planetă au evadat, locul de acțiune a devenit Pămîntul, iar ficțiunea științifico-fantastică a dispărut în cele patru zări.

REGIZOAREA vest-germană Katrin Hedman a realizat, după un scenariu propriu, un film cu copii și pentru copii ce poartă titlul „Patru prieteni au pățit-o".

In studiourile vest-germane s-a realizat o versiune cinematografică a baletului „Giselle" pe muzică de Adolph Adams în regia lui Hugo Niebeling. În imagine : un aspect din timpul filmărilor.

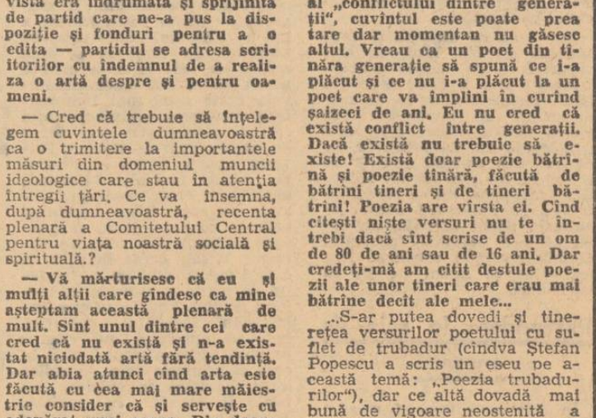

Beata Tyszkiewicz și Gustav Holoubek sînt interpreții principali ai filmului „Maria și Napoleon" (regia : Leonard Buczkowski), în care povestea de dragoste a lui Napoleon și a contesei Walewska se interferează cu întîmplări din zilele noastre

EROUL comediei regizate de Petr Vasiliev, după un scenariu de scriitorul bulgar Emil Manov, trăiește într-o permanentă groază de zgomote și într-o continuă *„Goană spre liniște"*. Acest mare iubitor de viață patriarhală, tihnită și în tăcere este interpretat de Constantin Koțev, cunoscut actor de comedie al ecranului bulgar.

„OSCEOLA", producție a studiourilor DEFA, poartă pe generic numele regizorului Konrad Petzold. Acțiunea se petrece în Florida către sfîrșitul primei jumătăți a secolului trecut la granița dintre ținutul stăpînit de plantatori de bumbac americani sclavagiști și teritoriul seminolilor, țărani încă liberi.

La studioul „Lenfilm" se turnează în prezent filmele „Dauria" ecranizare a romanului omonim al scriitorului Konstantin Sedih și „Umbra", transpunere pentru ecran a cunoscutei piese satirice a lui E. Svarț. În clișeu : Liudmila Gurcenko într-o scenă a filmului „Umbra"

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 14 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I, 8.30 Sport și sănătate. 9.00 Matineu duminical pentru copii. 10.00 Viața satului. 11.15 Orchestra simfonică de stat a Uniunii Sovietice, dirijor Evghenii Svetlanov. 12,00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 13.55 Fotbal : România—Cehoslovacia. 15.50 Magazin. 16.50 „Planeta giganților". 17.40 Cîntare patriei. 18.45 Finala turneului internațional de handbal masculin. Trofeul Carpați. 20.30 Lotru — noiembrie 1971. 20 45 Filmul „Mai presus decît aurul".

PROGRAMUL II 20.00 Căluțul cocoșat. 20,30 Serialul „Cavalerul D'Harmenthal". 21.15 „Prinț și cerșetor" — balet de Laurențiu Profeta 22.20 Săptămîna culturală bucureșteană.

LUNI 15 NOIEMBRIE

18.00 Cîntece populare. 18.15 Scena. 18.45 Stop-cadru. 19,20 1001 de seri. 20.00 Exigență și conștiință socială. 20.20 Muzică ușoară. 20.35 Serialul „Marile speranțe". 21,25 Oameni și fapte. 21.40 Selecțiuni din spectacolele ansamblului de balet „China". 22,25 Katowice — centru al industriei grele poloneze.

MARȚI 16 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I. 18.00 Revista literară T.V. 18.30 Toate pînzele sus ! 19.00 În atenția opiniei publice 19.20 1001 de seri. 20,00 România '75. 20.10 Reflector. 20.25 Muzică ușoară. 20,45 „Marin pescarul" — dramă muzicală în două acte de Marțian Negrea. 21.35 „Să nu uiți, Darie !", 21.55 Avanpremieră. 22.00 Din muzica și dansurile popoarelor. PROGRAMUL II. 20.00 Tineri interpreți. 20,20 Desene animate. 20.30 Universitaria. 20.45 Blocnotes. 21,05 Cărți și idei. 21,35 Șlagăre și interpreți de pretutindeni. 22.00 Planeta giganților.

MIERCURI 17 NOIEMBRIE

18.00 Universal șotron. 18,25 Mult e dulce și frumoasă. 18.40 Naistul Radu Simion. 18.50 Confruntări. 19.20 1001 de seri. 20.00 România '75. 20.10 Melodiile serii. 20.20 „Mă înscriu la cuvînt". 20.50 Filmul „Balada soldatului". 22.25 Teleglob : Contraste braziliene.

JOI 18 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Timp și antotimp în agricultură. 19,10 Reumatismul cardio-vascular. 19,20 1001 de seri. 20.00 Județul Vaslui pe magistralele industrializării. 20,10 Festivalul Josef Haydn. 21.00 Charlie Chaplin. 21,30 Aparențe și realizări în lumea capitalului. 22.20 Pagini de umor.

PROGRAMUL II. 20.10 Serialul „Patru tanchiști și un cîine". 21.20 Cîntecul florilor. 21.35 B. P. Hașdeu. 22.05 Seară de balet pe muzică de compozitori români.

VINERI 19 NOIEMBRIE

18.00 Căminul. 18.50 Lumea copiilor. 19.20 1001 de seri. 20.00 Cincinalul în acțiune. 20.10 Cronica politică internă. 20,25 Avanpremiera. 20.30 Mai aveți o întrebare ? „Viața embrionară — un univers deschis științei". 21,15 Filmul „Șapte mirese pentru șapte frați".

SÎMBĂTĂ 20 NOIEMBRIE

16.15 Emisiune în limba germană. 18.00 „Bună seara, fete ! Bună seara, băieți !". 19,20 1001 de seri. 20.00 Săptămîna internațională. 20.15 Teleenciclopedia 21.10 Serialul „Invadatorii". 22.00 Dicționar muzical-distractiv : literele E-F. 23.10 „Crizantema de aur" — Tîrgoviște 1971.

Însemnări de spectator

ÎNTRE SATIRĂ VIRULENTĂ ȘI MELODRAMĂ DE SALON

de Al. CORNESCU

Reluarea „Gaițelor" la teatrul „Nottara" (în sala de la subsol. De ce oare ?) coincide cu împlinirea unui deceniu de cînd Alexandru Kiriițescu ne-a părăsit pentru totdeauna. La cei peste șaptezeci de ani ai săi, afișa o înfățișare tinerească : zvelt și elegant, veșnic cu zîmbetul pe buze și de o amabilitate cuceritoare, Kiriițescu părea o permanență a teatrului nostru — căruia-i dedicase întreaga sa operă —, cînd pe neașteptate a dispărut. Fusese unul din acei intelectuali atașați ideilor umaniste, critic plin de vervă satirică al moravurilor burgheziei și moșierimii, scriitor tentat să surprindă în dramele sale mari momente ale istoriei și mari personalități ale omenirii. Faptul că ultimele decenii de viață l-au găsit în rîndurile comuniștilor decurgea direct din ceea ce gîndise și crezuse de-a lungul existenței sale.

Pentru toate acestea, reprezentarea „Gaițelor" — cea mai bună din piesele sale — mi se pare nu numai un merituos act de cultură, ci și unul de dreptate făcut unui scriitor remarcabil și unei lucrări care, în ciuda celor patruzeci de ani care au trecut de cînd a fost scrisă, nu și-a pierdut capacitatea de a comunica spectatorului. Cel puțin pe latura sa de satiră socială îndreptată împotriva parvenitismului, a ciocoilor vechi și noi ai vremii. Din păcate, piesa cuprinde și o parte melodramatică, consumată în actul al doilea, cu un amor nefericit, puțină isterie și o sinucidere, cu discuții interminabile și lamentări lacrimogene. Dar, mă rog, asta este ; să ne gîndim că anul primei reprezentații a fost 1932, cînd asemenea conflicte dramatice se purtau, se cultivau și aveau chiar succes.

La teatrul „Nottara", în regia lui George Rafael, accentul este pus, cum era și firesc, pe satiră ; pentru rest nu s-a făcut un efort deosebit : un text care, de vreme ce există, trebuie spus, și Liliana Tomescu, Cristina Tacoi și Dorin Varga, în postura de sacrificați, fac tot ce pot ca să-i dea, cît de cît, culoare. În schimb, unde Kiriițescu a zugrăvit meschinăria, prostia și răutatea familiei Dudureanu, mari proprietari de moșii, acolo s-au găsit mijloacele pe măsura textului și spectacolul crește, are ritm, publicul participă, rîde, aplaudă. Nineta Gusti, Dody Caian și Gilda Marinescu, în rolurile celor trei gaițe, sînt excelente. La fel, Migri Avram Nicolau, într-o remarcabilă compoziție comică, Marga Barbu, într-o fals rafinată femeie de „lume bună" sau Rodica Sanda Țuțuianu în micul rol al slujnicei. Sandu Sticlaru și Nucu Păunescu, cei doi frați Duduleanu, sînt foarte buni în scenele de comedie, dar nu izbutesc momentele cînd trebuie să pară canalii.

Și o observație mai puțin esențială : s-a încetățenit obiceiul unor caiete-program, în care spectatorul află, în afara distribuției, și cîte ceva despre piesă, autor etc. Caietul-program pus la dispoziția publicului de teatrul „Nottara", ne informează despre succesele, incontestabile, ale trupei peste hotare, nimic însă despre lucrarea și autorul ce ne sînt propuși. O foaie de hîrtie, trasă la un șapirograf murdar, conține lista interpreților și-atît. La alte teatre, o asemenea foaie de hîrtie se distribuie gratuit. Aci, însă, împreună cu caietul de utilitate îndoielnică pentru acest anume spectacol, costă aproape jumătate din prețul unui volum din Biblioteca pentru toți. Nu-i cam mult ?

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

ROLUL ŞTIINŢEI ÎN DEZVOLTAREA CONŞTIINŢEI SOCIALISTE

de acad. Horia HULUBEI

Gîndirea care a avut cutezanţa să dărîme zidurile fatalităţii, să rupă lanţurile neputinţei pentru a cuceri „imposibilul", acea gîndire prin esenţa ei revoluţionară, gîndirea ştiinţifică, a fost cea care a rodit pămîntul oamenilor. În ultimul sfert de veac, roadele ei au fost cu mult mai bogate decît în toate veacurile la un loc. Poate tînărului de astăzi îi este greu să-şi închipuie viaţa bunicului său la vîrsta tinereţii, lipsită fiind de ceea ce el socoteşte astăzi „de la sine înţeles". El care se plimbă astăzi pe bulevarde luminate cu neon, cu un tranzistor în buzunarul de la haină, el care, aşezat comod într-un fotoliu acasă în faţa televizorului poate urmări desfăşurarea unei emisiuni ce se desfăşoară în Europa sau chiar pe alt continent, sau pe altă emisferă, aproape că nu are cum să şi-l închipuie pe cel care în urmă cu patruzeci de ani, în satul lui, citea la flacăra luminării sau la lampa cu gaz!? În copilăria mea doar în basme se putea zbura „ca vîntul"; astăzi copiii întreabă la apariţia unui nou tip de avion „de cîte ori, viteza sunetului ?". Amintesc toate acestea nu pentru că cineva ar mai putea tăgădui aportul substanţial pe care ştiinţa şi tehnica le-au adus în viaţa materială a societăţii, ci pentru a sublinia şi schimbările de optică pe care le-au operat. Cît de mult, cît de adînc este această schimbare? Este întrebarea la care trebuie să răspundem astăzi cînd ştim, cînd sîntem perfect conştienţi că ştiinţa a devenit astăzi forţă de producţie, pîrghie importantă a progresului material al societăţii. Pentru că oamenii de ştiinţă nu au reuşit prin investigaţiile lor să deschidă doar drum izvoarelor abundenţei.

Să mă refer, dacă îmi este îngăduit, la domeniul meu de activitate: fizica. Dacă ştim astăzi mai mult despre natura din care facem şi noi parte, îi datorăm şi fizicii. Investigarea mereu mai în adîncul lucrurilor, dincolo de barierele simţurilor, cu instrumente necesare acestei „călătorii" îndrăzneţe, cu rezultate „neaşteptate" o datorăm fizicii. Dar studiul structurii atomice a materiei ne-a deschis în faţa ochilor noştri nu numai o lume tulburătoare, mereu alta şi niciodată „ultima", dar a avut, are importante consecinţe filozofice. Şi aş spune că fizica are un rol covîrşitor în dezvoltarea gîndirii filozofice generale. O sublinia aceasta Lenin vorbind despre inepuizabilitatea materiei.

Poate unii vor gîndi că a medita asupra ştiinţei este o treabă care îi revine în exclusivitate omului de ştiinţă. Dacă vrea, dacă are răgaz, el îşi va privi ştiinţa sub toate aspectele: a aportului material şi a esenţei filozofice. Cîndva, aşa şi era. Puţinătatea oamenilor de ştiinţă, puţinătatea roadelor ştiinţei nu influenţau atît de mult societatea. Astăzi însă situaţia s-a schimbat fundamental. De roadele ştiinţei beneficiază astăzi toţi oamenii muncii. Şi din ce în ce mai mulţi tineri astăzi şi din ce în ce mai mulţi în viitor se vor ocupa cu ştiinţa, chiar dacă nu vor deveni oameni de ştiinţă. Pentru că indiferent în ce domeniu de activitate vor lucra, ei sînt nevoiţi să înţeleagă ce se întîmplă, noile descoperiri. Fie de o parte, pentru că între ştiinţă şi tehnică graniţele se şterg şi se şterg aceste graniţe şi între tehnică şi diferitele activităţi. Pe de altă parte, pentru că este nevoie să înţelegi căile de dezvoltare pentru a putea acţiona. Nu ai cum judeca, la indiferent ce nivel de necesitate, ce este bine, ce este util sau ce este rău, dăunător progresului, dacă nu ştii. Efortul de a înţelege este efortul absolut necesar pe calea progresului şi material şi al propriei tale gîndiri.

Să privim în jurul nostru şi să vedem că nu numai marxiştii dar şi cei care nu sînt marxişti, atunci cînd sînt gînditori cinstiţi sînt obligaţi să recunoască realitatea: că marxismul este cel care a creat condiţiile economice şi sociale ale unei renaşteri a culturii infinit mai frumoasă decît Renaşterea precedentă. A trăi însă în socialism nu înseamnă a-ţi apropia, prin însăşi această privilegiată situaţie, o cultură. Un nivel de gîndire înalt. Nu doar condiţiile economice şi sociale sînt suficiente. De aceea necesitatea efortului pentru ca această cultură să se ridice la nivelul cerinţelor şi posibilităţilor pe care le oferă societatea socialistă, la nivelul pe care-l pretinde comunismul. Şi nu-mi amintesc să fi lipsit măcar o singură dată în cuvîntările secretarului general al partidului nostru, apelul la cunoaştere, la cultură, la ştiinţă.

La recentele lucrări ale Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarăşul Nicolae Ceauşescu s-a referit şi a subliniat în cîteva rînduri această problemă. „Noi, comuniştii studiem legile sociale obiective nu pentru a adopta o poziţie fatalistă faţă de acestea, ci, dimpotrivă, pentru ca, înţelegînd sensul lor să putem acţiona în interesul progresului social, în interesul oamenilor, al victoriei socialismului şi comunismului. Fără a nega cîtuşi de puţin rolul esenţial al forţelor de producţie în dezvoltarea societăţii, noi pornim de la teza de asemenea marxistă că, la rîndul ei, conştiinţa poate exercita o puternică înrîurire asupra mersului înainte al societăţii, că ideile înaintate, cucerind masele, devin o uriaşă forţă materială a progresului. Tocmai animaţi de această convingere dorim să intensificăm activitatea ideologică, politică şi cultural-educativă, eforturile pentru ridicarea conştiinţei socialiste a oamenilor muncii". Şi mai departe: „Un rol de seamă în formarea unei concepţii înaintate, în dezvoltarea conştiinţei socialiste, îl are ştiinţa — factor tot mai important în progresul general al societăţii socialiste".

Mai trebuie oare să spunem că ştiinţa, în toată istoria sa, este o luptă a noului împotriva vechiului? Că ştiinţa, prin investigările sale este cea care a făcut să se surpe din temelii misticismul, spaimele oarbe ale superstiţiei? Că ştiinţa este parte integrantă a conştiinţei? Sau că, fără conştiinţă, ştiinţa nu este ştiinţă, ci crimă împotriva umanităţii? Exemple sînt. Le cunoaştem. Iată de ce acest accent care se pune astăzi, şi se pune cu necesitate — istorică, ca dezvoltare logică — pe efortul de a cunoaşte, de a înţelege, de a-ţi însuşi ideile cele mai generoase, cele mai valoroase ale geniului uman.

Cît de adevărate sînt cuvintele tovarăşului Nicolae Ceauşescu: „Să unim elanul revoluţionar cu ştiinţa şi atunci vom construi cu succes societatea comunistă!". Sînt cuvinte care au devenit deviza noastră a tuturor. Nici un om de ştiinţă, nici un om al acestei epoci de avîntată construcţie a socialismului în ţară noastră nu va putea gîndi altfel, nu va simţi altfel decît în deplin acord cu tezele din iulie şi noiembrie. Şi îmi îngădui să spun că acesta este momentul important, momentul activ al construcţiei comunismului.

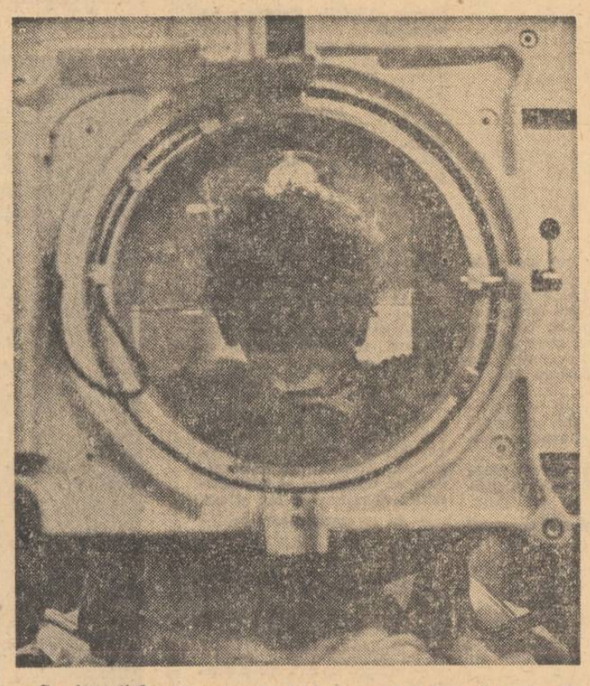

Se „investighează" creierul uman. Oamenii de ştiinţă încearcă să pătrundă direct în complicatul aparat de gîndire al omului.

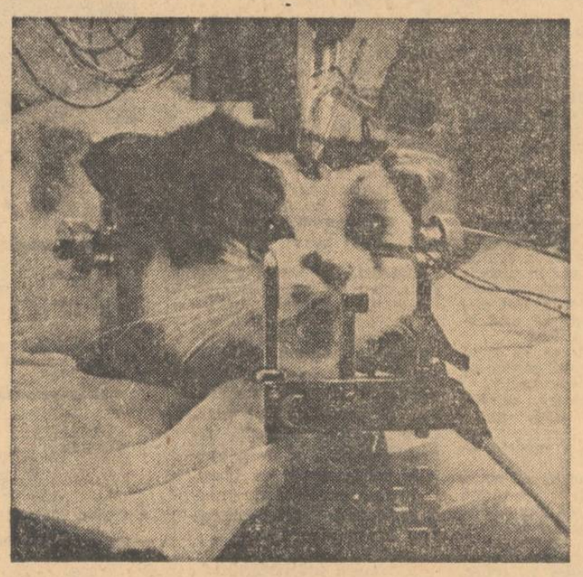

Se măsoară prin intermediul electrozilor, impulsurile în celulele creierului, pentru a se afla cum învaţă un creier.

TELECOMUNICAŢII

„FERESTRE ELECTROMAGNETICE" SPRE COSMOS

Ceea ce în zorii secolului părea un miracol, astăzi nimbul s-a destrămat. Acum cu ajutorul telecomunicaţiilor scurtăm distanţele şi apropiem popoarele. Mîine vom „apropia" planetele de Pămînt.

La 12 decembrie 1901, la ora prînzului, după şapte ani de căutări şi experimentări asidui Marconi reuşeşte să realizeze prima legătură radio peste Oceanul Atlantic la circa 3 000 km distanţă. Pentru acele vremuri performanţa obţinută era ceva de necrezut şi imposibil de realizat. Imposibil pentru că în lucrarea „Notice sur le telegraphie sans fil" a cunoscutului matematician şi fizician Henry Poincaré se demonstra matematic că: niciodată nu se va putea realiza o legătură radio la o distanţă mai mare de vreo 250 km!

Cererea mondială pentru legături la mari distanţe apărută la sfîrşitul deceniului şase şi mai ales la începutul deceniului şapte al secolului nostru ca urmare firească a necesităţilor mereu crescinde de legături economice, culturale şi politice între state, a impulsionat dezvoltarea telecomunicaţiilor în direcţia stabilirii unor radiolegături sigure şi precise în orice condiţii atmosferice.

Ideea unor comunicaţii la distanţe foarte mari a fost formulată iniţial de matematicianul Karl Friederic Gauss între anii (1777—1855) care a propus utilizarea tundrei siberiene ca emiţător natural... spre fiinţele inteligente de pe planetele sistemului solar. Plantaţiile verzi pe mari întinderi ar fi format figuri geometrice vizibile în Cosmos şi astfel ele ar fi transmis mesajul unor fiinţe raţionale existente pe Pămînt! Desigur că această idee fantezistă n-a fost aplicată în practică. Urmaşii operei lui Marconi au găsit că pentru asigurarea unor legături sigure la foarte mari distanţe, independente de orice perturbaţii, undele electromagnetice de frecvenţe ultrainalte pot îndeplini excelent acest deziderat, folosindu-se cu abilitate de „slăbiciunile" pe care atmosfera le are faţă de „mesagerii electromagnetici".

Pînă nu de mult se ştia că învelişul gazos al Pămîntului prezintă două ferestre deschise spre Cosmos corespunzătoare unor game de frecvenţe ce pot trece fără dificultate prin el. Acestea sînt: gama cuprinsă între aproximativ 10 MHz (10 milioane hertzi) şi 20 GHz (20 miliarde de hertzi), adică între frecvenţele critice ale ionosferei şi cele absorbite de precipitaţiile şi gazele din aer, şi gama combinată a radiaţiilor luminoase şi infraroşii, graţie căreia primim lumină şi căldura soarelui.

Iată însă că contrar unor păreri preconcepute ce considerau că orice undă cu frecvenţa mai mare de 20 GHz este absorbită de atmosferă chiar de cînd părăseşte antena emiţătorului, s-a stabilit experimental că mai există încă alte „ferestre" de frecvenţă, în jurul valorilor de 35 GHz şi 95GHz, în care inamicul nr. 1, absorbţia atmosferică, prezintă carenţe mari! Pe aceste frecvenţe corespunzătoare unor lungimi de undă respectiv de aproximativ 8,57 mm. şi 3,16 mm. se pot realiza fascicule extrem de înguste şi aproape imposibil de interceptat sau bruiat. Acest fapt asigură o superioritate evidentă nu numai în diverse utilizări terestre civile şi militare, ci şi cosmice, undele milimetrice putînd purta un mare număr de benzi de modulare a frecvenţelor ceea ce atrage după sine transmiterea unei cantităţi de informaţie mult mai mare decît se poate transmite în prezent. Noile „ferestre" spre Cosmos, infirmînd ceea ce se credea imuabil, suscită o legitimă întrebare, la care numai viitorul va putea răspunde. Sînt oare acestea ultimele „breşe" spre întinsele spaţii siderale sau mai există şi altele încă „nedetectate"?

Traian VIDRAŞCU
asistent universitar

MEDICINĂ

GREFELE DE MEMORIE SÎNT POSIBILE?

O serie de experienţe au stîrnit senzaţie. Se demonstra că o informaţie stocată în memoria unui creier poate fi extrasă cu mijloace fizico-chimice şi transferată altui organism.

Că memoria este legată de materie şi anume de materia nervoasă este de multă vreme neîndoielnic. Dar că cunoştinţele întipărite în memoria unor organisme ar putea fi extrase de aci sub forma unui concentrat chimic, cam ca benzina din ţiţei sau ca hormonii dintr-o glandă, care să fie injectabil altui organism pentru a-i grefa o experienţă de viaţă netrăită de el, sună şi astăzi de domeniul ficţiunii. De aceea şi primele experienţe care încă acum vreo zece ani lăsau să se întrevadă, de departe, această posibilitate, au fost tratate, chiar şi de oamenii de ştiinţă, cu suveran dispreţ. Şi totuşi, treptat, o serie de fapte îşi croiesc un drum, drumul sinuos al cunoaşterii puse în slujba omului. Nu-i vorbă, şi speculaţiile ştiinţifico-fantastice generate de ele abundă cu prisosinţă şi oferă material de înfiorături gazetarilor avizi de senzaţii: ce ar fi dacă din creierul genililor moarte...? şi aşa mai departe. Dar nu la ele ne vom referi.

Să vedem deci faptele. Primele din serie au fost legate de comportarea particulară a anumitor viermi plaţi, de abia 2 cm lungime, denumiţi planarii. Aceştia treziseră interesul unui tînăr cercetător, deoarece ori de cîte ori erau tăiaţi în două, jumătăţile rămîneau vii şi regenerau spre a forma două animale intacte.

Întrebarea pusă era următoarea: oare un astfel de cap de planarie, separat, căruia îi creşte un trup nou, păstrează ceva din experienţa de viaţă stocată în el sau trebuie să ia totul de la început? Pentru a afla asta trebuia mai întîi ca animalele să dobîndească o anumită cunoştinţă controlabilă. Ele au fost puse într-un bazin cu apă conectat la un curent electric şi aşezat sub un bec. Periodic acesta era aprins şi concomitent animalele erau electrocutate astfel încît se chirceau de durere. După un număr de exerciţii viermii fixară reflexul condiţionat şi se chirceau la simpla aprindere a becului, fără impulsul electric. Viermii astfel „dresaţi" au fost secţionaţi, s-a aşteptat pînă cînd capetelor le crescuseră noi trupuri, apoi animalele noi au fost supuse din nou experienţei: capetele nu uitaseră nimic, viermii se chirceau la prima aprindere a becului, ceea ce nu era surprinzător. Surpriza însă a fost că şi animalele rezultate din celălaltă jumătate, adică cele cărora le crescuse un cap nou, se comportau la fel: deşi acest cap nu fusese niciodată instruit, el era perfect informat. Totul dădea impresia că la mijloc era un material vehiculabil.

O experienţă suplimentară, menită să verifice posibilitatea de transferare, avea să întărească supoziţia. Viermii instruiţi au fost zdrobiţi şi omogenatul administrat unor viermi neinstruiţi. Rezultatul: aceştia au început să răspundă la semnalul luminos.

Ipoteza părea prea îndrăzneaţă şi a trezit zîmbete şi ironii. Dar de un an, doi, mai multe grupuri de cercetare din lume o confirmă pe animale mai evoluate.

Iată un tip de experienţe făcute pe şobolani. Şi în acest caz animalele au trebuit să fie mai întîi instruite. Au fost aşezate într-o cuşcă cu un labirint ce avea două ieşiri: una spre o cameră întunecată alta spre una luminată. Speriate de un semnal sonor animalele căutau adăpost şi se îndreptau spre camera întunecată. Ajunse acolo însă, uşa se închidea şi animalele erau electrocutate cîteva secunde. Apoi erau eliberate. Experienţa dureroasă s-a întipărit rapid şi curînd animalele nu puteau, nici minate, să fie decise să mai intre în camera întunecată şi o alegeau pe cea luminoasă, dar inofensivă. Şobolanii astfel instruiţi au fost sacrificaţi, iar din creierul lor s-a extras şi concentrat prin procedee chimice şi fizice relativ simple un material în formă de pulbere.

Acest material a fost injectat unor şobolani care nu trecuseră vreodată prin experienţa dureroasă, deoarece niciodată, în cuşca-labirint, cînd animalele căutau adăpost în camera întunecată, nu fusese conectat curentul electric. Injecţia a modificat îndată comportamentul animalelor: după numai două ore, la semnalul sonor au pornit să se ascundă, fiind cuprinse de panică şi tremurături în faţa camerei întunecate şi nimic nu le-a putut determina să intre. A rezultat deci, într-adevăr, că o cunoştinţă stocată în memoria unui creier putea fi extrasă cu mijloace fizico-chimice şi transferată altui organism.

Dar cercetările nu s-au oprit aici. A început studiul substanţelor implicate în fixarea şi stocarea noţiunilor. Una dintre acestea pare a fi acidul ribonucleic (ARN), cunoscut mai de mult în cu totul alt context şi anume în exprimarea caracterelor ereditare. Informaţia ereditară pentru aceste caractere este înscrisă sub forma unor mesaje codificate în moleculele altui acid nucleic, acidul dezoxiribonucleic (ADN). ARN este cel care descifrează acest cod, sintetizîndu-se de-a lungul moleculei de ADN, pentru ca apoi, ca un mesager, să imprime proteinelor, în cursul sintezei lor, caracterele programate. Supoziţia făcută acum, deşi eretică în raport cu cunoştinţele existente, este că acest traducător ar putea manipula şi alte mesaje decît cele codificate în molecula de ADN. De exemplu să fie receptiv, şi la cele venite sub forma de impulsuri electrice de la organele de simţ, care, cum se ştie, stau la baza activităţii nervoase superioare. Traducerea şi stocarea informaţiei s-ar face şi în acest caz în proteine.

Perspectivele acestor cercetări nu sînt încă nemijlocit previzibile. În nici un caz nu se îndreaptă spre transferul de genialitate. Este posibil însă ca, în viitor, în cazuri de scăderi ale capacităţii intelectuale sau ale memoriei să se poată interveni printr-un spor de substanţă activă sau prin stimularea mai precis ţintită ca pînă acum, a mecanismelor implicate în această activitate.

LASERUL FOREAZĂ TUNELURI

Prima maşină construită în Europa pentru perforarea de tuneluri în roci de granit dirijată cu ajutorul razelor laser.

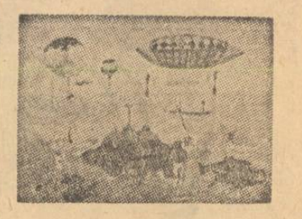

UN NOU RECORD PENTRU BALOANELE METEOROLOGICE

Recent, deasupra Oceanului Atlantic, în dreptul oraşului Saint-Laurent din Maroni, în Guyana, un balon captiv s-a ridicat la o înălţime încă neatinsă pînă acum: 18 km! Recordul anterior era de 13 km, în sudul Corsicei, în iunie 1970. Este vorba, ne informează Pierre de Latil, de o tehnică nouă realizată în cadrul programului E.S.S.O.R. (Studiul subsateliţilor de observaţie şi de legătură). Scopul: să poată fi plasate cît mai sus posibil aceste aparate captive şi de preferinţă timp de mai multe săptămîni pentru a se urmări operaţii continue: observaţii şi fotografii ale straturilor de nori, măsurători de parametri meteorologici, legături între staţiile terestre sau spaţiale, sondaje verticale prin radar etc. Balonul avea un volum de 8 000 mc. Era încărcat cu 60 kg. Dar nu avea decît aparate de control, în afara celor meteorologice. Cablul, lung de vreo treizeci de kilometri, cîntărea însă doar 12 kg pe kilometru. Balonul a rămas la această altitudine record timp de 6 ore. Pentru a-l înălţa se foloseşte nu numai forţa ascensională a balonului umflat cu heliu, dar şi portanţa, de aceea are o formă specială, cu „aripi" şi se înalţă la fel ca un zmeu. Lansarea se face cu ajutorul unei mici ambarcaţiuni. Această experienţă reprezintă una dintre fazele de pregătire a Franţei la programul internaţional G.A.R.P. (Global Atmospheric Research Program) prevăzut pentru 1974 de către organizaţia meteorologică mondială deasupra Atlanticului tropical, în zona cuprinsă între Dakar şi insulele Capului Verde.

ANTI—INCENDIU!

O firmă suedeză a pus de curînd la punct un produs chimic care adăugat în apă face adevărate minuni în lupta împotriva incendiilor, se comunică în „Newsweek". Este de ajuns o cantitate infimă (2—4 părţi la 100 părţi apă) pentru a mări eficacitatea apei cu 25 la sută. Se formează un amestec de mare viscozitate care se întinde ca o pătură pe suprafaţa în flăcări. Acest amestec înăbuşe repede incendiul şi răceşte zona tratată extrem de repede, reducînd astfel pagubele produse de obicei printr-o extincţie cu apă.

FIŢI CALMI!

Rezultatele cercetărilor au confirmat observaţia că adesea apariţia unor afecţiuni bucale, cum ar fi ulceraţiile, herpesul, aftele, par a fi asociate unui şoc emoţional. Într-o experienţă a Centrului de Sănătate Orală din Pensylvania întreprinsă pe 200 studenţi, expuşi la şocuri afective, s-a ajuns la concluzia că există un factor chimic care apare în anumite stări psihologice emoţionale. Cunoaşterea acestui factor va permite rezolvarea cazurilor de afecţiuni bucale cronice.

VIŢEII VOR BEA LAPTE... DE PEŞTE!

E soluţie ideală găsită de cercetătorii Institutului pentru dezvoltarea pescuitului din Santiago de Chile. În fiecare an erau sacrificaţi, imediat după naştere, 350 000 de viţei, pentru ca laptele de vacă — ce le era firesc destinat — să ajungă în comerţ. Şi iată că cele două condiţii antagonice au putut fi rezolvate. S-a observat că se poate extrage din peşte acest aliment. E un produs foarte bogat în proteine, inodor (fără gust de peşte) ce înlocuieşte pentru viţei, laptele matern.

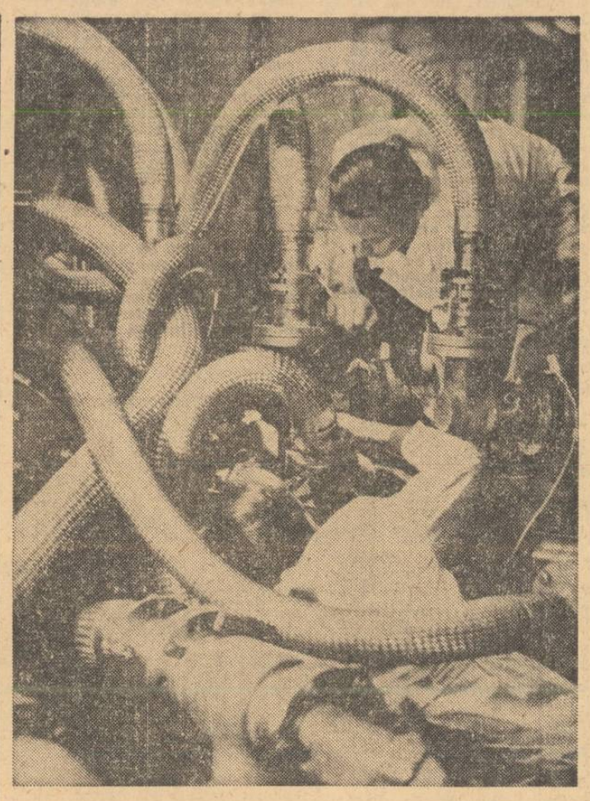

SIMBOLUL ENERGETICII DE MÎINE

Specialiştii din U.R.S.S fac cercetări în domeniul obţinerii energiei electrice prin metoda magnetohidrodinamică. Principiul de funcţionare a unui generator magnetohidrodinamic (MHD) este în linii generale simplu. Rolul conducătorului îl joacă un jet de plasmă la temperatură joasă. Din interacţiunea acestei plasme cu cîmpul magnetic apare curentul. În marile MHD-uri industriale deja instalate, coeficientul de acţiune utilă poate fi ridicat la 50% iar în perspectivă — la 60% la MHD-urile de la termocentrale — la 40%).

În clişeul de sus: MHD-ul — simbol al energeticii de mîine.

ENIGMATICUL MONSTRU MARIN

Existenţa unui animal marin încă necunoscut pune în continuare probleme savanţilor, făcînd să curgă multă cerneală. Multitudinea observaţiilor făcute de-a lungul secolelor — şi recent — multiplică ipotezele ştiinţifice. La 2 decembrie 1968 o navă-uzină „Sovietskaia Rossia" se afla în sectorul antarctic al Oceanului Indian Pilotul elicopterului din flotila de pescuit sovietică, Ivan Djus, a observat la 30 de m înălţime, un animal marin lung de aproximativ 10—15 m. După puţin timp, un al doilea de 15 m, apărea la suprafaţa apei urmărit prin binoclu de pilot. Observaţia este raportată într-o revistă de popularizare ştiinţifică, şi specialiştii reiau discuţiile. Ar putea fi, se spune un mosasaur sau un ychtiosaur, adevărată fosilă vie, trăind la mari adîncimi şi reapărînd extrem de rar la suprafaţă. Alte păreri: ar putea fi variante arhaice ale cetaceelor sau saurienilor de astăzi Relativ recent, un scufundător american şi un navigator francez în Pacific surprind un impresionant „şarpe de mare" cam de 20 de m, lungime Specialiştii sînt interesaţi să afle „cum navighează" pentru a lămuri deocamdată una dintre întrebări: un animal cu sînge rece sau cald? Pentru că animalele marine cu sînge rece, ca peştii de pildă, se deplasează unduindu-se în sens orizontal, coada lor fiind dispusă vertical, iar cele cu sînge cald înaintează într-un plan vertical, coada fiind turtită într-un plan orizontal, ca de pildă balenele.

„Să muncești înseamnă să simți că ești util!"

• Trei tineri își mărturisesc gîndurile, aspirațiile • „E mai bine să cîștigi tu, decît să te întrețină părinții" • Matematică, poezie și Ceaikovski...

Tinerețea impresionează prin sinceritate. Cel puțin, așa mi se întîmplă ori de cîte ori, intenția de a scrie despre tineri ai zilelor noastre mă determină să-i aleg drept interlocutori. Tinerețea te învăluie apoi, cu farmecul curajului ei de a crede că poate făptui orice. Imposibil să nu te lași cucerit de acest farmec. E o experiență pe care o repet. Sîntem tentați uneori, — și eu, la fel ca alții — să mustrăm prea marea îndrăzneală a tinereții, prea cutezătoarea-i părere într-o problemă gravă, de viață, pentru care nu are încă înțelepciunea necesară de a opta sau să-i condamnăm o ieșire nepoliticoasă, zgomotoasă, de fanfaronadă. Dar farmecul ei deosebit mi se dezvăluie, de fiecare dată în alte ipostaze. Mă bucur să-l simt prezent într-o discuție pe un șantier, la un interviu luat într-o secție a unei uzine sau în amfiteatrul unei facultăți.

Mă reîntîlnesc, la Uzina de motoare și compresoare „Timpuri Noi", cu cîteva vechi cunoștințe dintre numeroșii profesioniști talentați de aici, cu atmosfera intensă de lucru, cunoscută și cu alt prilej, cu bogăția de gînduri împărtășite și altădată, dar mereu reînnoite. Doresc să discut cu cîtiva tineri muncitori. Foarte tineri. Veniți de scurtă vreme în uzină.

— Ce doriți să-i întrebați?

MARIN MARIN, secretarul Comitetului U.T.C. al uzinei, vrea parcă să-mi scruteze gîndurile.

— Ce gîndește despre muncă un tînăr de 18 ani. Și despre viață, la începutul vieții, ți răspund.

Secretarul ar putea să-mi destăinuie gînduri de acest fel, multiplicate cu sutele. E reținut însă. Și se scuză. Are o ședință.

Dar în fața mea stau trei perechi de ochi! De culoarea castanei, întunecați ca noaptea sau întîlnind limpezimea albastrului cerului. Una din priviri e mai timidă, mai temătoare. Celelalte sînt mai cutezătoare. Toate sînt însă sincere. E prima constatare. Aceeași, dintotdeauna. Dialogul se desfășoară fără opreliști. Fiindcă tinerii aceștia nu se întîlnesc prima oară cu probleme ce presupun maturitate în gîndire. Da, maturitate la 18 sau 19 ani!

— Să muncești la vîrsta aceasta? Înseamnă să ai de acum sentimentul că ești util într-un colectiv, mă asigură lăcătușul montator **ION VLAD.** El este băiatul de 19 ani care are ochi întunecați ca noaptea. Și o privire fran-că, ce nu ți-o ocolește pe a ta. Dimpotrivă. Parcă o înfruntă.

— Numai într-un colectiv de muncă? îl iscodesc.

— Nu, bineînțeles. Faptul că ceea ce lucrăm noi aici, compresoarele de pildă, sînt folosite la marile obiective, dă un sens foarte precis meniri muncii mele și a altora.

— Sau ne învață ce înseamnă mîndria în muncă. Știți, nu poți rămîne indiferent cînd vezi că produsele fabricii în care lucrezi sînt apreciate la export, în tîrguri internaționale. Ai și tu o mică contribuție, nu? Intervenind în discuție, **VITEA NICHIFOROV** își exprimă mîndria nu numai în cuvinte. O citești parcă, în privirea ochilor lui albaștri, în tonul ușor șarjat pe care-l folosește — poate pentru a-și da siguranță — în zîmbetul încă copilăros.

— Dar obligațiile? Te gîndești la ele?

— Aș putea munci, fără să le cunosc? îmi răspunde tot cu o întrebare. Vitea s-a calificat la locul de muncă și este astăzi strungar. Și el și Ion Vlad, care a terminat cursurile școlii profesionale a uzinei, lucrează de aproape un an de zile în aceste meserii.

Fiindcă cel de al treilea interlocutor, sculerul matrițer **MARIN PĂROIU,** este mai timid, mai tăcut. Îl invit să se alăture mai activ discuției noastre, care începe să fie din ce în ce mai însuflețită.

— Spune-mi Marine, **responsabilitatea profesiei atîrnă greu pe umeri, la 18 ani?**

— Nu prea ușor, îmi răspunde ezitînd. **Dar e mai bine să muncești și să cîștigi tu, decît să te întrețină părinții.**

— Dacă munca voastră vă place, înseamnă că aveți și ambiții...

— Fără asta, nu se poate, se grăbește Ion să răspundă. **Mai întîi, vreau să fiu un foarte bun profesionist. Cînd mă gîndesc că înclinația adevărată pentru tehnică mi s-a dezvăluit abia în școala profesională! Eu socoteam că voi fi un bun filolog. Scriam și versuri și proză.**

— Și nu mai scrii?

— Ba da, dar le trimit numai fetei... I s-au roșit ușor vîrfurile urechilor. Nu insist. În dragoste, e nevoie de discreție!

— Îți place să te gîndești la viitor?

— Și cred și eu, îmi răspunde scurt. **În primul rînd, aș vrea să învăț și să știu tot ce poate ști un om pe care-l pasionează motoarele. Nu știu de ce, dar parcă m-ar atrage motoarele de avioane. Mă stăpînește și dorința să ajung inginer.**

— Mi se pare că tu cochetezi cu matematica și fizica? Încerc iarăși să-l atrag în discuție pe Marin.

— E adevărat. Ce-mi place mie mai mult e să fac exerciții de matematică. Doresc să învăț. Răbdare am, puterea de a învăța nu-mi lipsește. Aflu că Marin și Vitea sînt și ei elevi la liceu, la seral.

— Ce credeți voi că este esențial la vîrsta voastră, pentru a te simți integrat în colectiv?

— Încrederea. Răspunsul este unanim. Iar Ion îmi dă explicații:

— Poate că spusele mele o să vi se pară copilărești, dar ziua aceea cînd lipsa șefului de echipă m-a pus în situația de a conduce munca mai multor oameni, m-a învățat mai mult decît orice, ce este aceea responsabilitate.

— Ce socotiți că vă ajută să înțelegeți sensul responsabilității și s-o exercitați?

— Munca noastră, colectivul în primul rînd, spune Vitea.

— Și exemple, modele apropiate?

— Firește. Noi tinerii avem nevoie de modele. Aspirăm la asemănarea cu ele, atunci cînd le alegem, dar ne confruntăm cu ele, încercăm să le adaptăm la felul nostru de a fi. Nu le copiem. Le transpunem calitățile. Pentru a ne convinge că le-am ales bine.

— Am un model apropiat, spune Ion: **pe comunistul Nicolae Păduraru, șeful echipei mele. Calitățile lui sînt de altfel, un exemplu, un reazăm pentru întreaga echipă.**

— Ce responsabilități aveți față de familie?

— Destul de mari, răspunde Ion Vlad. **Alături de mama, trebuie să am grijă de fratele meu mai mic. E o responsabilitate bărbătească, de care vreau să fiu mîndru.**

— O răspundere morală, dar și materială, adaugă Vitea. **Cîștigul meu lunar înseamnă și o contribuție la cheltuielile casei.**

— Ce-ți place Ioane, să faci în timpul liber?

— E adevărat că timpul liber ce rămîne între muncă în uzină și școala serală e restrîns. Totuși, vă mărturisesc că duminica ascult concerte, că citesc, că mă plimb.

— Ai și compozitori preferați?

— Da, Enescu.

— Mie îmi place Ceaikovski, intervine Vitea.

— Vitea, ce preferi: **matematică** sau literatură?

— Matematică.

— Muzica ușoară nu-ți place?

— Ba da, dar cea bună.

— Și ție, Ioane?

— Tot cea bună. Am și preferințe: compozitorul Florin Bogardo.

— Ce credeți voi că sînteți sau tindeți să fiți pentru fabrică?

— Dacă aș asemăna fabrica cu o mină cu multe, multe degete, vreau să cred că și eu sînt unul dintre ele, îmi mărturisește Vitea. **Și chiar dacă un deget mai mic, măcar unul harnic.**

★

Citeodată, adevărul e mai greu de crezut. Poate par exagerat de serioase gîndurile tinerilor, așa cum le-am transcris. Totuși acesta e adevărul. Gîndurile acestea sînt izvorîte din sinceritatea și curajul tinereții de a crede că poate făptui orice. Care mă impresionează de fiecare dată, cînd interlocutorii mei sînt atît de tineri. Dacă nu mă credeți, duceți-vă la uzină să-i cunoașteți pe cei trei tineri.

Lucia MANOLESCU

ROCHIA PRACTICĂ DE FIECARE ZI

Această rochie de lînă este lucrată cu punct numai pe dos. O notă aparte îi dau manșetele, buzunarele și gulerul care sînt tricotate, punct de elastic, două ochiuri pe față, două pe dos. Drept garnitură cordonul și nasturii confecționați din piele.

Materialul necesar pentru mărimea 42—44 este de circa 750—800 gr. lînă P.N.A. în trei fire, lucrată cu andrele nr. 3. **Pentru a ști pe cîte ochiuri se începe, trebuie mai întîi făcută o probă a linei. De exemplu: se pun pe andrea 10 ochiuri pe care le lucrăm după modelul dorit. După ce am făcut 10 rînduri, măsurăm această bucățică cu centimetrul: 10 × 10 = 5 cm. Numai procedînd astfel, putem să ne dăm seama pe cîte ochiuri să începem.**

Rochia este lucrată din două bucăți care se încep de jos. Trebuie să avem grijă, ca la fiecare 6—8 rînduri să scădem cîte un ochi, de fiecare parte, astfel ca atunci cînd ajungem la talie să avem un număr de ochiuri mult mai mic decît am început. Ele nu trebuie să depășească lățimea bustului. După ce am trecut de talie, lucrul devine ceva mai complicat din cauză să trebuie să fim atente la butoniere, răscroiala mînecii și a gîtului. Fenta pentru butoniere se face în felul următor: împărțim fața în două părți egale, iar pe una din andrele, după ce am ajuns la mijlocul feței, se adaugă 8—10 ochiuri în plus, care vin pe deasupra și la care se fac și butonierele. De acum înainte, se lucrează, separat, fețele. După ce se încheie rochia, această fentă se coase ușor la baza ei. Tot acum se ridică și ochiurile necesare pentru guler. Dacă răscroiala este prea mare, atunci lucrăm acest guler cu andrele nr. 2. Buzunarele, tricotate tot în punct de elastic (două pe față, două pe dos) rămîn la aprecierea dv. să le faceți cît doriți de mari. Ele sînt aplicate pe deasupra. Cusătura să fie cît mai fină.

ȘTIȚI SĂ ÎNGRIJIȚI FLORILE DIN APARTAMENT?

Toamna butucii de trandafiri se îngroapă pentru a fi scoși la iveală, odată cu venirea primăverii. Bulbii de gladiole, lalele, dalii se scot din pămînt, iar primăvara sînt sădiți din nou în glastre sau grădini și din miraculosul bulb al vieții apar din nou, ca dintr-un ghioc descîntat, culorile și parfumul.

Dar dacă iarna aceste specii de plante se sustrag ochiului, făcîndu-se nevăzute în timp ce trăiesc în somnul vegetativ al revenirii, multe altele ne cer ocrotirea în casele noastre. De altfel, o floare contribuie la destinderea noastră, la menținerea bunei noastre dispoziții. Cu o condiție însă: să fie bine așezată, frumos dezvoltată, să aibă un cadru corespunzător. În apartament florile nu trebuie așezate pe fereastră, nu se țin în număr mare în camere în care se și doarme, sînt lipsite de efect estetic dacă curățenia casei lasă de dorit. Dar să luăm pe rînd unele aspecte ce țin de îngrijirea florilor de apartament în timpul iernii.

Florile sau orice plante pe care le adăpostim în locuință au nevoie de lumină, căldură, umiditate. Ele trăiesc, respirînd permanent din atmosferă. În timpul zilei, cu ajutorul luminei, prin procesul de fotosinteză, ele fixează bioxidul de carbon și degajă oxigenul iar în timpul nopții, cînd acest proces încetează, activitatea lor metabolică eliberează întocmai ca și la om bioxid de carbon, consumînd în schimb, oxigen din atmosferă.

În general pentru a se dezvolta bine în locuință, o plantă are nevoie să fie așezată într-un loc suficient de luminos în spre geam, pe un stativ de flori sau dacă este o plantă mai mare (filodendron sau ficus) se poate așeza direct pe pardoseală. Mușcatele, begoniile-primulele, cactaceele, sînt plante foarte iubitoare de lumină, în timp de filodendronul are nevoie de lumină puțină. Totuși **nu se recomandă acoperirea geamului prin așezarea florilor pe glaful ferestrei, deoarece se reduce din luminozitatea încăperii.**

Prin eliberarea de oxigen în timpul zilei și chiar a vaporilor de apă, **plantele de apartament ajută și la îmbunătățirea compoziției aerului din camerele de zi.** În măsura în care dispunem de spații și obținem efecte estetice în aceste încăperi, niciodată plantele decorative nu sînt prea multe. Cu totul alta este situația **în camerele de dimensiuni reduse, în care se și doarme.** În acestea **efectul estetic se obține cu o plantă mai mică sau cîteva frunze agățate pe perete — de exemplu cîteva tije de trestioară într-un cornet plastic.** Astfel de suporturi se găsesc în comerț și frumos amplasate pe un perete înspre geam mențin timp îndelungat verdeața în încăpere, fără să altereze aerul în timpul nopții prin eliminarea unei cantități prea mari de bioxid de carbon. Condiția este ca și la aceste tije de plante să se adauge apă, la fel ca orice floare care trebuie udată periodic.

Trebuie știut de asemenea că pentru dezvoltarea plantelor este suficientă căldura din locuință și că nu este necesară, ba chiar dăunătoare, apropierea florilor de surse de încălzit (sobă, calorifer etc.).

Umiditatea aerului în apartamentele cu încălzire centrală fiind mai redusă, este de multe ori o cauză a îngreunării dezvoltării unor specii de flori ca violetele, asparagusul, tradescanția, feriga de apartament. În scopul evitării acestor efecte se recomandă udarea mai frecventă a florilor și creșterea umidității încăperilor prin așezarea unor vase cu apă pe calorifere sau folosirea umidificatoarelor de cameră de tipul celor care se găsesc în comerț. Adăugăm că această corectare a umidității este necesară și pentru sănătatea persoanelor din încăpere, bineînțeles numai pînă la anumite limite, fără să trecem la un aer prea umed care atunci cînd este cald devine înăbușitor, iar cînd temperatura sa este mai scăzută, dă senzația de frig.

Atunci cînd în încăperi aerul este mai cald și mai uscat, florile trebuie udate mai des. Dacă însă este vorba de plante ca agave, cactuși, aloes, ficus, acestora le priește uscăciunea, așa că udatul se va face la 3—4 zile sau chiar numai la o săptămînă.

În timpul iernii este necesar **să avem grijă ca pămîntul din glastrele florilor să fie suficient de aerat și cu o porozitate corespunzătoare.** Deci pe lîngă grija ca toamna la fiecare floare să fie adăugat un îngrășămînt (recomandăm îngrășămîntul muiat pentru flori), se va pune în fiecare ghiveci o lingură, două, de nisip și se va face o aerare mecanică cel puțin odată la lună. Aceasta se realizează prin scormonirea pămîntului cu o mică lopețică sau furculiță, însă cu multă grijă pentru a nu rupe rădăcinile florilor. Să reținem că unele plante ca mușcatele, hortensiile, ficusul, filodendronul au nevoie de mari cantități de substanțe nutritive, care trebuie asigurate și în timpul iernii.

Deoarece însă nu putem uda florile cu stropitoarea ca în grădini, fiindcă se deteriorează pardoseala și mobila, pentru a se îndepărta praful și fumul de pe frunze, **plantele mai mici vor fi periodic spălate la un duș de apă, iar cele mari vor fi șterse cu cîrpă umedă.** Astfel se păstrează deschiși porii frunzelor și se realizează o respirație optimă a plantelor, ceea ce contribuie la buna lor dezvoltare.

În încheiere, considerăm că sînt necesare și cîteva sfaturi în legătură cu păstrarea florilor culese din sere: garoafele, freziile etc. Iarna acestea sînt mai rare și dorința de a le avea cît mai mult în locuința noastră este firească.

Ele vor fi așezate într-un vas la lumină, ferite de excesul de căldură. În apă se va adăuga o aspirină, în cazul garoafelor, sau un vîrf de lingură de zahăr în cazul freziilor sau al ghioceilor și brîndușelor. Apa va fi schimbată zilnic și se va folosi apă la temperatura camerei (cca 20 de grade) iar tija florilor se va scurta prin tăiere cu cîte 1—2 cm. Tăietura se va face cît mai oblic pentru a mări suprafața de contact cu apa.

Păstrate cu grijă, florile și plantele din apartamentele noastre vor fi mai frumoase, vor dura mai mult și ne vor bucura și în timpul iernii cînd peisajul înzăpezit al străzii le subliniază mai mult valoarea.

Ileana SIMIONESCU

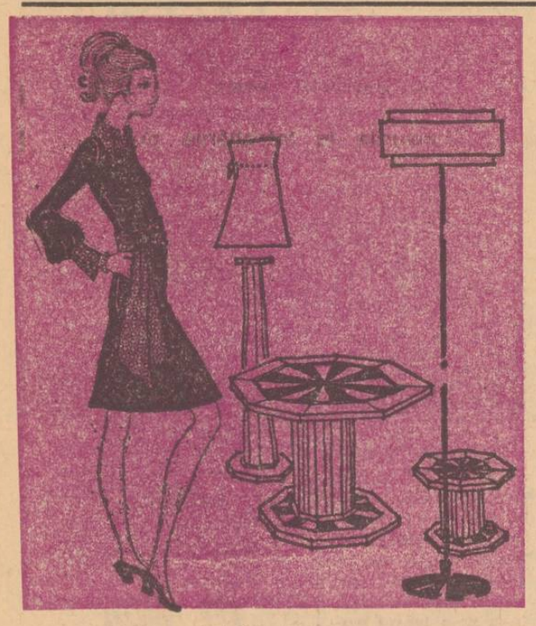

Fig. 1

BUNUL GUST ȘI OBIECTELE DECORATIVE

Numărul mereu mai mare de magazine de prezentare și desfacere a obiectelor decorative, a lămpilor, mobilierului metalic, a produselor de artizanat etc. reflectă, fără îndoială, interesul crescînd cu care opinia publică privește problemele amenajării locuinței, oglindește în ultimă instanță tendința continuă de satisfacere cît mai completă a necesităților materiale și spirituale ale populației. Justificarea existenței lor este deci evidentă, mai ales atunci cînd varietatea produselor expuse vine în întîmpinarea acelei dorite individualizări a apartamentului.

Mai există însă o funcțiune pe care aceste magazine sînt chemate să o îndeplinească, aceea de promovare și cultivare în rîndul publicului a bunului gust — funcțiune socială de netăgăduită importanță. Subliniem faptul că o bună parte din ceea ce prezintă spre vînzare aceste magazine este rodul unei gîndiri fertile și al unui gust sigur, dovadă a străduinței creatorilor.

Din păcate, acestor obiecte li se alătură pe aceleași rafturi, în aceleași standuri de vînzare unele care contrastează flagrant cu primele, obiecte așa-zis „decorative" și mobile cărora li s-ar potrivi cuvintele „inutil și nepractic" — ba chiar „inestetic" sau „urît".

Considerăm de aceea, semnalarea tuturor acestor „produse" o datorie, atît timp cît proliferarea lor ar amenința gustul public și ar însemna o abatere de la funcțiunea socială de care vorbeam mai sus.

Un tur de orizont complet este desigur imposibil de realizat în spațiul tipografic limitat și de aceea ne vom rezuma astăzi la cîteva mostre mai „reprezentative" promițînd în același timp că vom reveni.

Iată, de pildă, cooperativa „Metalo-Casnica" ne propune prin unități ca cele din strada Academiei („Decorațiuni interioare"), strada Gabroveni („Interiorul") sau Calea Moșilor nr. 44, o jardinieră, mai bine zis un suport pentru ghivece, în formă de liră, de dimensiuni prea mari (fig. 2) ușor de recunoscut datorită aspectului ei urît și mai ales nefuncțională, dacă stăm să ne gîndim că la cea mai mică neatenție, ghivecele pot cădea — datorită nestabilității — de la circa un metru și jumătate înălțime!

Parcă pentru a-i face concurență, cooperativa „Tehnometalica" expune sub denumirea „Jardinieră cu 15 brațe" (fig. 2) în cadrul magazinului „Tehnomenajul" de pe strada Gabroveni un fel de copăcel din țeavă contorsionată, chinuită și bătută cu ciocanul și cu dalta, înfipt într-o tipsie rotundă așezată la rîndul ei pe patru picioare.

Pe lîngă faptul că un asemenea mimetism vegetal nu-și poate găsi loc într-o încăpere obișnuită, datorită dimensiunilor sale, pe lîngă faptul că păcătuiește ca și exemplul precedent prin nefuncționalitate datorită nesiguranței în care stau ghivecele, aspectul este greu de reprodus nu numai prin cuvinte, dar și prin desen.

La fel de desfectuoasă sub toate aspectele: funcțional, estetic și economic este și o garnitură compusă din măsuță cu taburete și lampadar destinată probabil jucătorilor de șah și care se află expusă spre vînzare în magazinul de „Decorațiuni interioare" din strada Academiei. (fig. 1).

De formă rigidă, octogonală, cu proporții urîte, cu intarsii a căror execuție era demnă de o cauză mai bună, furniruite cu trei esențe de culori diferite dispuse în proporții aproximativ egale, acestea suferă o comparație defavorabilă de pildă chiar cu jocul de șah expus pe masă — o certă reușită — cu piese sculptate în nuc și paltin și cu o execuție foarte îngrijită. În ceea ce privește lampadarul garniturii amintite, trebuie să-i preferăm oricînd un lampadar de la magazinele specializate de articole electrice, la un preț mult mai accesibil, cu o linie și o proporție hotărît moderne.

Ceea ce puteți găsi însă într-o gamă variată la magazinele cooperației de care vorbeam mai sus sînt abajururile pentru veioze și lampadare. Executate din carton cerat, din fibră de sticlă sau din mătase cașerată pe carton, cu pasmanterii și cu modele clasice pictate, ele sînt o dovadă că bunul gust poate și trebuie cultivat cu perseverență.

Arh. M. KROCHMALNIC

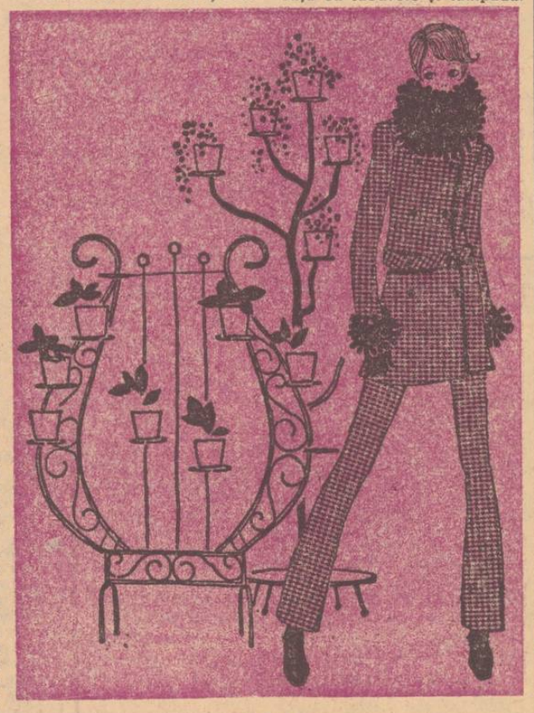

Fig. 2

PE TEME CULINARE

Supă de sfeclă roșie cu oase de porc

750 g oase de porc, 3 sfecle roșii mijlocii, 2 ouă, zarzavat de supă, sare, piper, griș.

Se face o supă de oase cu mult zarzavat. După ce s-a fiert, se strecoară. Separat se fierbe sfecla spălată, curățată și tăiată în bucăți. După ce zeama e bine colorată și pătrunsă de gustul sfeclei se amestecă cu zeamă de carne (sfecla se scoate).

Se pune supa pe foc și se fierb în ea găluști de griș. Se servește împreună cu carnea de pe oase. **(ANA LĂZUREANU — Arad).**

Salată ieftină și gustoasă

4 cartofi (circa 500 g), 2 ouă, 150 g salam ieftin, 50 g măsline, o ceapă, verdeață, sare, piper, ulei, oțet.

Cartofii se fierb în coajă, se curăță, se lasă la răcit și se dau pe răzătoare. Ouăle se fierb tare, se cojesc, se răcesc și se dau de asemenea pe răzătoare. Salamul se taie în cuburi de circa 1 cm, se prăjește în ulei și se lasă la răcit. Măslinele se curăță de sîmburi și se taie felii. Se toacă ceapă (sau 5—6 căței de usturoi) și verdeață (mărar, pătrunjel). Toate aceste ingrediente se amestecă și se stropesc cu o vinegretă (ulei, oțet, sare, piper). **(OCTAVIAN DUȘCHEVICI — Cîmpulung-Moldovenesc — Suceava).**

Balmuș ardelenesc

250 g mălai, 600 ml lapte, 200 g caș proaspăt de oi, 100 g unt, 200 g smîntînă, o linguriță de sare.

Se dă laptele în clocot. Se sărează. Se adaugă dintr-odată mălaiul. Se amestecă mămăliga cu o lingură de lemn. Se încorporează cașul, apoi — cînd e aproape gata — untul și smîntîna. Se servește fierbinte. **(LUCIANA GARALIU — Petroșani).**

Tăiței cu varză

O varză dulce de mărime mijlocie, sare, piper și puțin unt; 500 g făină, un ou.

Se amestecă făina cu oul și apă cît cuprinde ca să facem un aluat de tăiței. Se întinde foaia, se taie în pătrate de cîte un cm.

Se toacă varza mărunt și se călește cu sare și piper. Între timp se fierb tăițeii, se scurg, se amestecă cu varza călită. Se mai adaugă puțin unt și se dau cîteva minute la cuptor încălzit din timp. Se pot folosi și tăiței din comerț. **(ȘTEFANIA ILIE — București).**

Chifteluțe economice

250 g sau 500 g de carne tocată se amestecă cu o ceapă mărunt tăiată, cu 2 morcovi rași, cu un cartof crud ras, cu 2—3 căței de usturoi mărunt tăiați, cu verdeață și, dacă dorim, cu un ou. (Cartoful leagă compoziția și fără ou). Din acest amestec se fac chiftele potrivit de mari, se trec prin făină și se prăjesc în ulei pe foc potrivit. **(CONSTANȚA RĂDULESCU — București).**

Sărmăluțe din carne de pește

1 kg carne de pește, 20 g orez, sare, piper, foi de viță (aproximativ 300 g), borș.

Carnea de pește, curățată de oase și piele, se trece prin mașina de tocat. Se adaugă orezul, care în prealabil a fost dat într-un clocot, cît să se înmoaie puțin. Se sărează, se piperează. În rest se procedează ca pentru sarmalele obișnuite. Se acoperă cu borș și se pun la fiert. După primul clocot se toarnă deasupra un sos alb (făină + lapte). După circa 10 minute sarmalele sînt gata. Se servesc cu smîntînă. **(CONSTANȚA ZIEGLER — gospodină — Rîmnicu-Vîlcea).**

Budincă de griș

4 ouă, 4 linguri de zahăr, 7 linguri de griș, 2 prafuri vanilie, ½ litru lapte, 200 g zahăr.

Se bat albușurile spumă tare apoi se adaugă pe rînd cele 4 linguri de zahăr. Se încorporează unul cîte unul gălbenușurile și pe rînd lingurile de griș pe care le-am amestecat înainte cu un praf de vanilie. Se unge cu unt o cratiță și se toarnă compoziția în centru. Se dă la cuptor încălzit din timp. După ce e coaptă, se toarnă deasupra un sirop fierbinte făcut din zahăr, lapte, vanilie. Se mai dă încă 5 minute la cuptor. Se răstoarnă și se servește. **(STELA BANU — Alba Iulia).**

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

B. M. — jud. Satu Mare și altele — *Ruptura de perineu, retroversia uterină și cervicita sînt probabil cauzele determinante ale frigidității. Vă puteți interna într-o clinică de ginecologie pentru intervențiile necesare.*

C-TIN DURBĂ — Lupeni și alții. — *Tulburările trofice musculare post intervenții chirurgicale și menținerea unui timp a aparatelor de ghips vor beneficia de masaj, gimnastică, vitamina E dragele — glicecol și fosfobion fiole — de asemenea este binefăcătoare și cura balneară heliomarină.*

ALECU GHILMES—jud. Gorj — Tg. Jiu. *Depinde de vechimea intoxicației. Dacă simptomele nu vor dispare spontan, după suprimarea toxicului, vă veți adresa medicului neuro-psihiatru.*

GHEORGHE MOISE — Ploiești. *Sîntem convinși că celelalte simptome psihice vor dispare după ce veți face un tratament local, corect, adecvat cauzei. Dar pentru a preciza etiologia, vor fi necesare și o serie de investigații, pe care le va prescrie medicul urolog, care vă va examina.*

Dr. Ana MURGULEȚ

...vă oferă, cu prilejul expozițiilor cu vînzare, noi și apetisante specialități gastronomice.

(6676)

recom

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

ȘI DINCOLO DE DRAGOSTE... NIMIC?!

de Mihai STOIAN

De-a lungul timpului s-au adunat, în sertarul curierului, și cîteva scrisori pe o temă asemănătoare. Le public împreună, tocmai pentru a căuta să obțin o imagine mai cuprinzătoare a situației respective. Iată-le:

1). „Mă numesc M.G., am 19 de ani, sînt proiectantă în Galați. La 18 ani am cunoscut un băiat pe care l-am iubit. Nu ne-am putut căsători, deoarece el s-a îmbolnăvit, la un moment dat, de plămîni. Am avut totuși un copil, o fetiță (acum are 8 ani). Cînd am rămas însărcinată, m-a și părăsit (înseamnă că nici nu m-a iubit). Întîmplarea m-a zdruncinat, am fost bolnavă nervos, în sfîrșit, mi s-a recomandat o „existență echilibrată, liniștită". În 1966 l-am cunoscut pe actualul meu soț, m-a cerut în căsătorie, a acceptat și copilul, cum era și firesc, însă, după scurt timp, a început să mă insulte, făcînd referiri la... trecutul meu, ba să fie chiar și brutal. Am căutat să-mi mențin căminul, căci am mai născut doi copii, o fetiță (acum are 4 ani) și un băiețel (3 ani). Cum scandalurile, violențele continuau, într-o zi mi-am luat copiii și am plecat de-acasă. Soțul a stăruit să mă întorc, m-am întors, degeaba, se îmbăta din ce în ce mai des, mă insulta grosnic, mă și lovea (am stat și în spital din cauza aceasta). Am plecat din nou, întreprinderea la care lucrez m-a ajutat, dîndu-mi o locuință în care să locuiesc cu cei 3 copii ai mei. În momentul de față soțul meu este condamnat în urma scandalurilor ce le făcea prin localuri. Ei promite să se schimbe, dar mai pot eu să-l cred, fiica mea adoptată de ei poate să-i aștepte întoarcerea fără să tremure de spaimă?"

2). „La etatea de 18 ani m-am căsătorit la Craiova. Din căsătorie a rezultat o fetiță, Irena, care la rîndu-i, la șase luni, a făcut o hepatită epidemică în urma căreia a rămas cu o paralizie a sistemului loco-motor, fapt care m-a demoralizat complet, pe de-o parte că ea nu era sănătoasă și pe de altă parte tatăl ei ne-a părăsit pentru o altă femeie mai plăcută poate pentru el. Deci a fugit de răspunderea ce o avea față de copil. Rămînînd singură a trebuit să mă căsătoresc a doua oară, fericită că găsesc un om care să mă accepte cu un copil, dar asta a durat numai doi ani, deși am mai născut un copil. Soțul actual a luat căi greșite de la care am încercat să-l rețin, adică să nu mai vină în stare de ebrietate, i-am anunțat părinții, care-au zis că-s femeie rea, nu m-au înțeles, dimpotrivă, ziceau că după ce m-a luat cu un copil bolnav... în fine am renunțat să-l mustru și, tocmai după ce a obținut o calificare superioară, căci e om capabil, a crezut de cuviință să meargă să-și bea chenzina la bufetul Depou, a făcut scandal, a fost condamnat la 1 an închisoare (a executat doar o lună, venind un decret de amnistiere). Exact la o lună după asta (copilul era bolnav de scarlatină) a luat toți banii din casă și dus a fost, de fapt fiindcă era învinuit de furt, așadar a străbătut repede calea de la beție și scandal, pînă la hoție. De fapt vă scriu nu ca să-mi dați vreun sfat, am să judec și singură ce trebuie să fac, dar tare aș vrea să citească și tineretul scrisoarea mea, să-și pună întrebarea: „Dacă și tații noștri ar fi fost așa, oare mai eram noi astăzi oameni întregi, corecți, muncitori? De ce să nu fim cu toții bune exemple pentru copiii pe care-i aducem pe lume?" Căci tineretul de astăzi, peste puțin timp, se va căsători, va întemeia familii. Să ia aminte la purtare, încă de pe acum!" (PANAIT ELENA, str. Răscoalei nr. 54, Buzău).

3). „Mă numesc M.C., am 18 ani, învăț la un liceu din provincie, am terminat clasa a XI-a cu medie bună, vreau să continui la facultate. Părinții mă iubesc mult, în unele probleme însă nu mă înțeleg. Am un frate de 26 de ani, n-a vrut să învețe, a devenit șofer, o bună perioadă a trăit cum se spune pe spinarea părinților. Din dorința ca eu să nu ajung ca el, mi s-au interzis de mică, multe lucruri și anume, să plec cu colegele la un film, să mă plimb, căci fratele meu numai datorită „prietenilor" a ajuns astfel. Îmi iubeam părinții, însă doream enorm să-mi spună și mie cineva „Te iubesc", dar cine? Am cunoscut, prin fratele meu, un băiat, să-i zicem A. care m-a cîștigat prin politețe, amabilitate, avea de altfel reputația de cuceritor (și o iubită pe care, știam, n-o iubește). Cu vremea și mama a ajuns să-l îndrăgească, dar... lovitură de teatru: fratele meu și A. sînt arestați pentru că furaseră, împreună cu altul, mașini. Toți la prima abatere. problema care se pune este: ce fac eu acum? Cînd am auzit de ce s-a întîmplat, m-am jurat să-l aștept, să nu mai vorbesc cu alt băiat pînă nu se va lămuri totul între noi. Dar iată că apare și fosta prietenă a lui A. care începe să-i viziteze familia, să se intereseze, am mers și eu, bineînțeles, toată lumea își pune problema „de ce-i trebuia", că era cu liceul terminat, singur la părinți, aveau mașină, casa ca o vilă, cu etaj. N-ar fi fost mai simplu să-și ia carnet și să-și conducă mașina lui decît să fure? Cînd a avut dreptul să primească vizite, a ales-o pe cealaltă... Aș vrea să renunț, deși îl iubesc (dar cunoscute și aplicate (stimată M.C. poate ți se pare prea strictă enunțarea, însă nu vei găsi răspunsul exact la întrebările pe care ți le pui, dacă nu vei porni, în judecarea faptelor, de la PRINCIPII). De altminteri, primele două scrisori publicate mai sus sînt, pentru dumneata, un exemplu „viu" (în mod special am dorit să-ți răspund prin... intermediul lor). Ele demonstrează, fără drept de apel, că prima concesie de la un principiu (să zicem: *nu fura!*) atrage de la sine altă concesie, altă încălcare a unor îndatoriri fundamentale. Fără a intra în „amănuntele" pe care le furnizezi, este limpede că întreaga-ți „iubire" e lipsită de un fundament trainic, care să-ți dea siguranța perspectivei sentimentelor: A. e iubit de o fată, dar el n-o iubește, de fapt nici ea — ai aflat direct — nu-l iubește, are de toate (tocmai asa-i!), mașina familiei, casă cu etaj, diplomă de bacalaureat, copil unic și... fură (te miri copilărește, simpla enumerare a detaliilor, evident sumare, plus pretenia — iartă-mă — cu fratele dumitale, tînăr de asemenea cu grave deficiențe educative, iată cum se schițează portretul „iubitului" dumitale, oare viitor... soț? Un om poate să greșească o dată și să se îndrepte, dar A. a acumulat, la suficient de frageda-i virstă, destule abateri de la normele morale... În fața dumitale se află, în cea mai apropiată perspectivă, examenul la facultate. Ocupă-te de carte! Nici vorbă să te sfătuiesc: renunță în principiu la iubire, la prietenie, la tinerețe, dar cînd totul debutează atît de mizer, cu minciună, cu furt, ce șanse de viitor îți poate rezerva o asemenea... dragoste? La urma urmei, și dragostea e legată de toate celelalte „legi" ale existenței: cinste, abnegație, perseverență (aplică-le fie la sfera iubirii, fie la cea a muncii, fie la cea a învățăturii, vei vedea că se suprapun, că se cer a fi suprapuse). Pentru M.G. nu dau un răspuns... direct (o rog să-l extragă, singură, din rîndurile anterioare).

CURIER SĂPTĂMÎNAL

UMOR STRĂIN

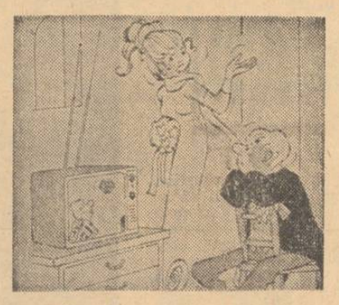

— Nu, George, ofițerul stării civile nu poate aștepta sfîrșitul meciului...
(JOURS DE FRANCE)

— Unde te duci cu televizorul? — Intru în hibernare și sufăr de insomnie...
(DOMENICA DEL CORRIERE)

— Evident în afară de el, nu poți să contezi pe nimeni în această casă!
(JOURS DE FRANCE)

— Nu mai este decît acest bărbat liber. Este al dv.?
(JOURS DE FRANCE)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Puterea numerelor

În anul 1734, se găsea pe patul de moarte matematicianul francez De Lagny (1 660—1 734). Cu ochii închiși și fără a mai face vreo mișcare, corpul său părea lipsit de viață. Cei din cameră nu mai știau dacă trăia încă, sau murise. La un moment dat însă, unul dintre cei din jurul său, rosti cu glas tare o frază, legată de domeniul matematicii.

Știți ce s-a spus, și ce s-a petrecut cu De Lagny?

La psihiatru

Un băiețel cam neastîmpărat este dus de mama sa la un medic psihiatru, pentru a fi consultat, neștiind ce să mai facă cu el.

După ce medicul ceru mamei o serie de detalii, i se adresă brusc băiatului:

— Ce se întîmplă dacă îți voi tăia urechea dreaptă?

— N-am să mai aud, răspunse speriat băiețelul?

— Dar dacă am să-ți tai și cealaltă ureche?

— N-am să mai văd, spuse puștiul, tot atît de îngrozit, temîndu-se că medicul chiar ar putea să facă una ca asta.

— De ce? reluă medicul, intrigat:

— Pentru că...

După auzul răspunsului, medicul, zîmbind, îi spuse mamei că băiețelul este foarte normal, ba chiar, spiritual și inteligent, iar în ceea ce privește neastîmpărul său, pentru rezolvare nu are nevoie de nici un fel de medic.

Dv. vă imaginați care a fost răspunsul băiatului?

Iluzii optice

Este bine cunoscut faptul că în cinematografie se folosesc diverse trucaje și iluzii optice. Dar dacă aceasta sînt realizate după cum o cere scenariul, există însă și iluzii optice nedorite, nici de producătorii de filme și nici de spectatori. Una dintre acestea o constituie mersul în sens invers al acelor de ceasornic la roțile vehiculelor care înaintează.

Într-adevăr, de multe ori, în filme, vedem, de exemplu, o trăsură care gonește, dar roțile sale, în loc să se rotească normal, adică în sensul acelor de ceasornic, se mișcă exact invers. **V-ați gîndit vreodată din ce cauză se produce această anomalie?**

Cu gîștele la păscut

Cititoarea noastră **MARIANA PANESCU**, de la Serviciul Dispeceri al Uzinei de autoturisme Pitești, ne trimite o problemă spre a o publica. Intrucît sperăm că va amuza și pe cititori, după cum ne-a amuzat și pe noi, vă vom prezenta-o, fără alte comentarii, însă cu o ușoară îmbunătățire:

Badea Ion a plecat cu gîștele, pentru a le duce la păscut iarbă.

Cîte gîște erau în total, dacă una mergea înaintea altor două, alta între două, și una după alte două?

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

SUGESTII

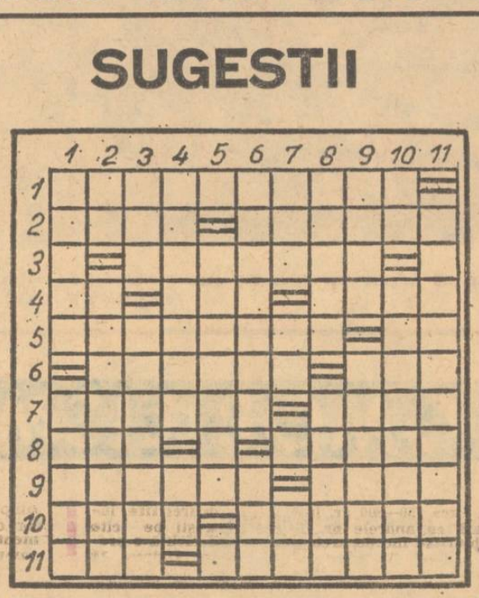

ORIZONTAL: 1. Dulce sursă de izvor, pe-nțelesul tuturor. 2. Se călește în literatură și la... Reșița. — Dotate din plin cu „ardei. 3. Vine de la sine. 4. În coada capului! — Boșimanii între ei... — Un strand bucureștean prin... Italia. 5. Cămile + beduini și... beduini + cămile. — Reșița... la plural! 6. Trag raful peste obadă... — Campioni la alergături și sărituri. 7. Un săpun (și țigară! N.R.) prin Sahara. — Ilustrare la o intrigă shakespeariană. 8. Un palindrom de constatare. — Made in... Săvinești. 9. Sărate... la borcan. — Locul unde s-au spulberat iluziile lui Hanibal. (ant.) 10. Abreviație telecomunicantă. — Văzut în rox și așteptat zadarnic... 11. Asia mică! — Balene ...devalorizate.

VERTICAL: 1. Stă mai sus decît pupăza. — A trage la... cort. (ncol.) 2. Locotenent (abr.) — Nu te lasă să cazi... 3. În centrul Vienei! — Magnet cu specific feminin, în centrul Bucureștiului... 4. Intrați în piine. (fig.) — Care este mijlocul!? 5. Face cunoștință cu praful și cu noroiul. 6. Un „Vodă" din dramaturgia lui Alecsandri. (pl.) — Privind spre soare... 7. Suflu mitologic. — Esență de nichel. — Cape! 8. Cele mai grozave cărți... (fam.) — Apă care stă în vîrf de munte. 9. Două luni pentru o fată (!?) — Infinitiv... în șa... 10. ...și sub șa. — Turcul plătea și el... traducea. (od.) 11. Are trac. (fem. pl.).

Th. CUMPĂNĂ

Cuvinte rare: SAB — ZAMA — EUR

POEZIA LUI LUCIAN BLAGA

ORIZONTAL: 1. Poezie din ciclul „Pașii Profetului" (două cuv.) 2. În luptă! — Poezie din ciclul „La cumpăna apelor". — Vocație poetică, (fig.) 3. Gorun — „...luminii", publicate pentru prima oară de Sextil Pușcariu. (neart.) 4. Fir. — Societate culturală din Transilvania, la care L. Blaga a fost ales membru în 1935. 5. Poeți de altădată... — Luptă pe față... (fem.) 6. „...-cîntăreții leproși" (poezie din ciclul „În marea trecere"). — A face cunoscut. 7. Buzău la autoturisme. — Sînt duși de nas... (fig.) — Barbu Rădulescu. 8. — Poezie din volumul „Mirabila sămînță". — Țara noastră în inițiale. 9. Pe plai! — Mici de tot. (fem.) 10. Frig... de iarnă. — Scriitor american. (sec. 19) — Onomatopeea ursului. 11. Poezie din ciclul „La curțile dorului". — Scriitor român din secolul trecut.

VERTICAL: 1. „Poetul luminilor". (două cuv.) 2. Altă poezie din volumul „Mirabila sămînță". — Într-un fel! 3. A sta de veghe. — Vehicule rurale. 4. A răsturna brazda. — Instrumentul muzical al zeului Pan. 5. Stă în nuc... — Fiul lui Dragoș. (ist.) — La intrarea în Putna! 6. „1961" este cel în care a murit L. Blaga. — A istovi. (fig.) — „Zero grade" pe teren și... în aer. (mai mlit! N.R.) 7. Poezie din ciclul „La cumpăna apelor". 8. Baladachin. (reg.) 9. Desăvîrșită. (fig.) — Coada poetică, care... sună. 10. Ramură poetică. — Simbolul purității. — Deschidere de concurs! 11. Fiul Haosului și fratele Nopții. (mit.) — Poezie din ciclul „Nebănuitele trepte".

Ștefan CORDOȘ

Cuvinte rare: AEZI — MOR — SAS — EREB

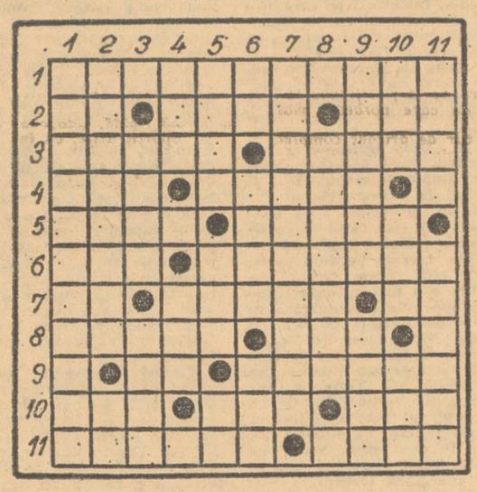

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

PUNCTE... DE VEDERE

ORIZONTAL: Aragaz — Gratis — Copilaș — Brațe — Atena — Ur — Tu — N — Rime — Eliberat — E — Irisi — Arini — Tinerețe — A — In — Se — Onest — SMT — Curent — Tic — Aa — O — Aliat — Pact — Colac — Ora — IOR — Amenințătoare.

IN RITM DE DANS

ORIZONTAL: Pas — Poetica — Bal — Carnaval — Adamo — Ee — Ole — Lo — Ura — Aa — Ic — Ecoseza — Mans — T — Paganini — A — Petrescu — Gn — Jerea — Ao — Old — O — Esfa — Satir — Ta — Ciad — Acei — Agiu — Lăutar.

JOCURI DISTRACTIVE

20 DE DIFERENȚE

(Soluția jocului apărut în numărul trecut)

1) Țeava din stînga sus. 2) Robinetul de la încălzitorul cu gaze. 3) Țeava de sus, mijloc. 4—5) Nasul și mineca cetățeanului. 6—9) Șapca, gulerul și mîna instalatorului. 10) Piciorul (stînga) băii 11) Capacul cutiei cu scule a instalatorului. 12) Prosopul 13) Partea de sus a oglinzii 14) Sticluța de lîngă oglindă. 15) Ciocanul. 16) Capacul cutiei. 17) Așezarea cheilor 18) Al doilea ciocan, jos dreapta. 19) Hîrtia jos, dreapta. 20) Un șurub în plus la țeava încălzitorului cu gaze.

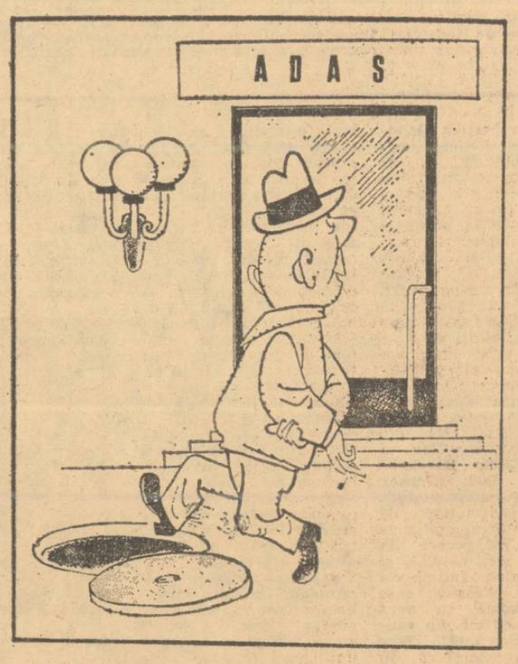

— Eu să plătesc prime de asigurare? Nu văd să mă pască vreo primejdie!

(6678)

ALARMĂ PE ȘOSEA!

● **Dramatică acțiune de urmărire și prindere a unui periculos infractor, aflat la volan sub influența alcoolului.**

Într-o dimineață luminoasă de toamnă, un grup gălăgios de cetățeni, bărbați, și femei, se întorceau bine dispuși de la nuntă. Toți localnici din comuna Găiseni, se deplasau domol, în grupuri mici, pe poseaua asfaltată, glumind și rizînd. La o cotitură a șoselei cei din primul grup au zărit de la distanță o bicicletă răsturnată aproape de bordură. Un tînăr o luă înainte și dădu să ridice bicicleta, dar se opri imediat, cu ochii țintă la o pată mare, roșiatică, de pe asfalt.

— Singe... spuse încet și se trase un pas înapoi.

Aproape simultan una dintre femei scoase un țipăt scurt și arătă îngrozită spre șanț, unde toți văzuseră acum corpul unui bărbat. Femeile, mai impresionabile, se îndepărtară instinctiv, în vreme ce cîțiva bărbați au sărit imediat în șanț și au întors victima cu fața în sus, cu scopul, evident, de a-i veni, eventual, în ajutor. Operația a trezit noi exclamații, căci omul era cunoscut.

— E nea Marin, săracu! zise un bărbat. Cine l-o fi lovit în halul ăsta?

— Mai trăiește?

— Nici vorbă.

— Atunci nu-l mai mișcați pînă nu vine miliția. Floreo, dă tu fuga la post...

Așa a fost descoperit, într-o dimineață de toamnă, cadavrul locuitorului Marin Iamandi, din comuna Găiseni, tată a cinci copii minori, victimă a unui accident de circulație. În scurt timp au sosit la fața locului plutonierul major Dumitru Colfescu, de la inspectoratul județean de miliție Ilfov, care făcea, pe o mașină cu insemnele circulației, trseul Bolintin-Potlogi, și locotenent colonelul Nicolae Magearu de la același inspectorat, însoțit de o echipă care a început imediat cercetările.

Analizele și măsurătorile minuțioase care au urmat au arătat că accidentul avusese loc cu mai multe ore în urmă, probabil în seara precedentă, dar că decesul intervenise probabil mai tîrziu. Victima fusese izbită din spate, pe cînd se deplasa cu bicicleta, de un automobil aflat în viteză. Au fost descoperite urme de vopsea pe bicicletă, iar măsurătorile au arătat că era vorba de un autovehicol de mărime mijlocie, probabil o autoutilitară. Dar cea mai surprinzătoare descoperire era aceea că victima căzuse inițial în șosea și numai ulterior fusese tîrîtă, (pe cînd, după toate probalitățile, se mai afla încă în viață) pînă în șanț.

Prin urmare rezulta că autorul accidentului, încercînd să mascheze urmările faptei sale și să-i deruteze pe urmăritori, nu ezitase să calce în picioare cele mai elementare reguli ale simțului de umanitate și procedase în chipul cel mai josnic, abandonîndu-și victima aflată în stare de comă. În aceste condiții, după opinia șefului echipei care efectua cercetările, periculozitatea socială a acestui individ era cu atît mai mare iar prinderea lui se impunea cu o și mai mare urgență.

A început astfel dificila și migăloasa acțiune de identificare a autorului accidentului, pornindu-se de la datele minime pe care lucrătorii miliției le aveau la dispoziție. A-l căuta pe un conducător auto care a produs un accident pe timp de noapte, fără să cunoști numărul de circulație al mașinii, echivalează după părerea unora (și printre aceștia se numără și autorii de accidente, care fug de la locul faptei) cu „a căuta acul în carul cu fîn". Dar nu e tocmai așa, mai ales astăzi, în condițiile în care organele miliției circulației au fost dotate cu mijloace tehnice moderne, pe măsura traficului intens căruia trebuie să-i facă față, (fără a mai pune la socoteală experiența și pregătirea unor lucrători de miliție dobîndite de-a lungul anilor).

Imediat aparatele de radio „Storno" de pe mașini au fost puse în acțiune, s-a obținut, într-un timp foarte scurt, compoziția vopselei de pe bicicleta victimei și s-a ajuns, prin eliminare treptată, la un cerc tot mai îngust de mașini autoutilitare și alte tipuri de mărime mijlocie, care circulau obișnuit prin zonă. La capătul unei intense și laborioase activități de cercetare s-a obținut în sfîrșit localizarea uneia dintre mașini care își avea baza chiar în comuna învecinată, Roata de jos. Era o autodubă albastră (culoarea impregnată pe ghidonul bicicletei) aparținînd cooperativei de consum din comună și utilizată la transportul piinii.

Cele două mașini ale circulației au plecat deci către comuna Roata de jos, unde s-au îndreptat direct către sediul cooperativei de consum. În momentul cînd s-au apropiat de cooperativă, autoduba care staționase în față a pornit din loc cu toată viteza. Semnalele sonore ale mașinii din față a miliției pentru oprirea autodubei s-au dovedit inutile. Apăsînd pe accelerator, în plină localitate, cu intenția de a se apropia de autodubă și a o opri, șoferul în uniformă urmărea îngrijorat cum acul de pe cadranul vitezometrului său urca amenințător: 70, 80, 90... Nu mai încăpea îndoială: urmăritul sesizase din timp prezența miliției și încerca să se facă nevăzut. Dar cu ce preț?

— E total inconștient! zise Magearu către ofițerul de lîngă el. Dacă nu e beat în ultimul grad, atunci trebuie să fie nebun! În urmărirea infractorului, însăși organele miliției depășiseră viteza legală admisă în localități. Soseaua avea curbe, unele destul de accentuate, și Magearu se temea de un nou accident, așa că ordonă să se reducă viteza și pînă la urmă cele două mașini reporniră. După o scurtă discuție cu plutonierul Colfescu, ofițerul se urcă din nou în mașina din față care coti pe un drum lateral, în vreme ce cealaltă mașină a rămas pe loc staționată pe dreapta.

Locotenent-colonelul Magearu plănuia să se deplaseze pe căi laterale, cît mai rapid posibil, cu mașina sa și să-i apară urmăritului în față, undeva în afara comunei. Mașina lui Colfescu urma să îndeplinească rolul de „tampon", în cazul în care infractorul ar fi făcut calea întoarsă. Se presupunea că, văzîndu-se scăpat de urmăritori, infractorul va reduce și el viteza, spre a evita de asemenea un nou accident.

Planul s-a dovedit bun. Mașina miliției a găsit într-adevăr drumuri accesibile laterale și a ieșit în șosea înaintea celui urmărit tăindu-i calea. Așa cum se prevăzuse, acesta a întors brusc autoduba, scrîșnind din roți, și goana a reînceput în sens invers. Locuitorii se adunaseră acum în număr mare pe lîngă garduri. Plutonierul major Colfescu a auzit de la distanță semnalul mașinii șefului său și prevăzînd că infractorul va apare curînd, a blocat (nu fără stringere de inimă!) cu propria mașină șoseaua, cu motorul pornit, gata să evite o eventuală tamponare. Autoduba a apărut într-adevăr curînd de după un colț, dar a cotit-o imediat pe o uliță strîmtă, care — spre ghinionul celui de la volan și spre ușurarea urmăritorilor — se îninda într-un gard, punîndu-se astfel capăt dramaticei urmăriri.

...Cînd a coborît de la volan, Marin Albiniță, șoferul autodubei (și autorul accidentului mortal din Găiseni) abia se mai putea ține pe picioare. Era la fel de beat ca și în seara accidentului (adică în urmă cu exact douăzeci de ore), cînd plecase la plimbare cu autoduba, în jurul orelor zece și se dovedise de o josnică și dezgustătoare lașitate. Acum, sub ploaia de huiduieli a locuitorilor cărora le pusese viața în pericol, (pe bună dreptate revoltați de inconștiența acestui om). Albiniță a trecut, ca simplu pasager, în mașina miliției, care l-a transportat, pentru multă vreme la locul anume destinat unor asemenea indivizi...

Ion VLAICU

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Secretele metalurgiștilor

Metalele topite, sau alte surse termice, transmit căldura la distanță, îndeosebi prin intermediul radiațiilor infraroșii. Dar, acestea fiind de natură electromagnetică, sînt reflectate de ecranele metalice, ca ori și ce alte radiații de aceeași natură. Ca atare, în prezența stratului metalic protector, echipamentele metalurgiștilor nu se vor încălzi mai mult ci dimpotrivă, vor asigura o temperatură mai redusă decît în cazul costumelor nemetalizate.

Cum a procedat hangiul?

Inițial, hangiul avea vin în vasul de 8 litri, care era plin. Celelalte două vase, de 5 litri și de 3 litri erau goale. Mai întîi, din vasul de 8 litri, a răsturnat vinul în vasul de 3 litri, umplîndu-l. Apoi, cei trei litri i-a vărsat în vasul de 5 litri. Din vasul mare, în care erau acum numai 5 litri a turnat din nou vin în vasul de trei litri, umplîndu-l. Din acest vas, de 3 litri, a turnat 2 litri în vasul de 5 litri, care conținea deja 3 litri, umplîndu-l. Acești 5 litri rezultați, i-a adăogat la cei doi litri rămași în vasul mare, de 8 litri totalizînd astfel în el 7 litri. Litrul rămas în vasul de 3 litri, l-a turnat în cel de 5 litri. Din vasul mare, unde erau acum 7 litri, a turnat în vasul de trei litri, umplîndu-l. Cei 3 litri din acest vas i-a adăugat la litrul rămas în vasul de 5 litri, totalizînd astfel 4 litri. Deci, în ultimă instanță, în vasul mare, de 8 litri se găsesc 4 litri, iar în vasul de 5 litri, alți 4 litri. În modul acesta hangiul a satisfăcut perfect cererea clientului său, servindu-i cei 4 litri. Ce-i drept, manipularea vaselor nu a fost prea simplă și, dacă din explicații nu s-a putut urmări cu ușurință cum s-a procedat, va fi mai ușor de înțeles dacă se va recurge la niște desene, cu vasele respective și succesiunea operațiilor. ă

Poșta cititorilor

La întrebările puse în revista noastră nr. 721 au răspuns corect la cele mai multe dintre ele, următorii cititori:

Ioan A. Constantin, elev cl. a X-a, lic. Nicolae Titulescu, Craiova, **Prof. Gheorghe Brașoveanu — Urlați**, București, **Moscovici Tina**, elevă, lic. Racoviță, Iași; **Doris Emandy**, studentă București; **Livia Ghenea**, elevă, cl. a X-a lic. nr 2 Cîmpina, **Adina Cristescu**, elevă, cl. a VII-a, București și **Ștefan Hladiuc**, com. Ipotești jud. Suceava.

Viorel Morar, Arad. Vă referiți la problema propusă de cititorul nostru Mircea Marinescu și publicată în revista nr. 721, afirmînd că ați văzut în altă parte, o variantă asemănătoare, trăgînd concluzia că este ...„răsuflată". Vă prezicizăm însă că scopul acestei rubrici, conform titlului ce-l poartă, nu este întotdeauna de a veni cu ultimile noutăți, la zi, ci de a-i face pe cititori să-și amintească de unele cunoștințe, acumulate cu timpul. Sîntem însă convinși că multe dintre întrebările publicate de noi în această rubrică, din domenii, foarte variate constituie noutăți pentru numeroși cititori, tocmai datorită diversității lor.

Rus Viorel, Timișoara și **Iulian Zaharia**, Iași. Există o variantă cu orașul Arras și alta cu orașul La Rochelle. Este probabil că în unul din cazuri autorul francez s-a inspirat din celălalt caz.

Inginer X, Blaj jud. Alba, dv. ne asigurați că ați descoperit că numărul „pi" are exact valoarea 3,14, fără alte zecimale, scuzați-ne, dar nu sîntem de acord. Criteriile foarte științifice care au condus la valoarea cunoscută a lui „pi", este puțin probabil să nu stea în picioare și de aici încolo. Poate s-a strecurat o eroare în calculele dv. Dacă sînteți totuși ferm convins de justețea acestor calcule, de ce nu vă adresați Institutului de matematică din București?

Marin Sudi, București. Am reținut propunerile dv. Le vom publica în viitor. Vă mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

Duminică pe Stadionul „23 August"

SUCCES FOTBALIȘTILOR ROMÂNI

Nu era necesar să fi fost un versat în ale fotbalului pentru a-ți fi dat seama, cu un an în urmă, atunci cînd au fost date publicității grupele preliminare ale „Cupei Europei", că lupta pentru întîietate în prima grupă a acestei competiții se va da între reprezentativele României și Cehoslovaciei. Din capul locului au fost excluse din calcul echipele Finlandei și Țării Galilor, atribuindu-li-se rolul de arbitru, un rol nu lipsit de importanță însă așa cum avea să se dovedească pe parcursul desfășurării meciurilor. Azi, cînd ne aflăm doar la doi pași de finalul acestei dispute pentru întîietate, pronosticurile sînt confirmate în întregime deoarece, așa cum se anticipa, șansele de victorie sînt de partea uneia dintre cele două echipe favorite ale grupei, România și Cehoslovacia. Deocamdată șefia aparține fotbaliștilor cehi dar există largi posibilități de răsturnare a situației de față deoarece echipa noastră mai are de jucat acasă două meciuri care îi pot asigura calificarea. Condiția este una singură: victorie în ambele confruntări, și în primul rînd victorie în meciul de mîine cu Cehoslovacia. Oricare alt rezultat în meciul de mîine, în afara victoriei, anulează total și definitiv șansele noastre de calificare.

CLASAMENTUL GRUPEI

1. Cehoslovacia	5	4	1	0	16—2	9
2. România	4	2	1	1	7—1	5
3. Țara Galilor	5	2	1	2	5—4	5
4. Finlanda	6	0	1	5	1—16	1

MAI SÎND DE JUCAT:

14.XI.1971 : România-Cehoslovacia
24.XI.1971 : România-Țara Galilor

Citeam, cu cîteva zile în urmă, o declarație a unui antrenor român prezent la meciul Cehoslovacia — Țara Galilor, desfășurat la Praga: „În deplasare cehii joacă mai sigur, mai sobru în apărare, și prezintă în atac soluții greu sesizabile". Socotim că această remarcă sintetizează cît se poate de bine jocul reprezentativei Cehoslovaciei, fiind, în același timp, și un indiciu asupra intențiilor adversarului în jocul de mîine. Evident, aceste intenții sînt deja cunoscute și de conducerea tehnică a echipei noastre, cum la fel de cunoscut este și jocul de ansamblu al adversarilor. Avem convingerea că echipa noastră a fost pregătită sub toate aspectele în vederea acestei confruntări de o asemenea greutate și importanță. Nutrind o asemenea speranță noi dorim reprezentativei române succes deplin. Șansele de victorie sînt de partea ei. Ar fi păcat să nu fie valorificate.

I. BOCIOACA

ROMÂNIA—CEHOSLOVACIA DE-A LUNGUL ANILOR

1.VII.1923, la Cluj : 0—6
31.VIII.1924, la Praga : 1—4
27.V.1934, la Trieste : 1—2
18.IV.1937, la București : 1—1
4.XII.1938, la Praga : 2—6
21.IX.1947, la București : 2—6
4.VII.1948, la București : 2—1
22.V.1949, la Praga : 2—3
21.V.1950, la București : 1—1
20.V.1951, la Praga : 2—2
11.V.1952, la București : 3—1
14.VII.1953, la Praga : 0—2
25.X.1953, la București : 0—1
22.V.1960, la București : 0—2
29.V.1960, la Bratislava : 0—3
30.V.1965, la București : 1—0
19.IX.1965, la Praga : 1—3
6.VI.1970, la Guadalajara : 2—1
16.V.1971, la Bratislava : 0—1

„Balet" fotbalistic pe „23 August" cu cîțiva din „eroii" meciului de mîine. Fotografia : M. CIOC

Cu și fără... crampoane

PRONOSTICURI

de Eftimie IONESCU

Săptămîna trecută aflam părerile a trei dintre jucătorii care se vor număra mîine printre cei 22 intrați în teren. În fața unei întîlniri așa de echilibrate nu pot fi ocolite cîteva pronosticuri celebre. Ele completează, cred, această imagine ante-meci. Autorii anticipărilor de mai jos au avantajul de a fi neutri.

Helmuth Schön: „Victorie la limită România..."

Scăpat mult mai devreme decît o credea, cum o mărturisește, de emoțiile calificării, prin acel 3—1 de la Varșovia, selecționerul reprezentativei R.F. a Germaniei, are toată liniștea să analizeze situația din celelalte grupe preliminare ale „Campionatului Europei". Despre întîlnirea România — Cehoslovacia, reputatul tehnician al fotbalului afirmă: „Între actualele formule ale selecționatelor română și cehoslovacă, plusul de valoare se află de partea echipei lui Angelo Niculescu. În vreme ce, după opinia mea, formația de bază a Cehoslovaciei a pierdut patru jucători de primul ordin — Adamec, Migas, Petras, Hagara — reprezentativa României se prezintă fără o singură piesă majoră — Dumitrache. Dar dacă, așa cum anunță știrile de la București, Dobrin își va face o reintrare normală în selecționată, această absență poate fi în bună măsură compensată. Victoria la limită a naționalei române, pronosticul meu. Și... o dorință! Să nu cădem în sferturi cu reprezentativa României fiindcă nu sînt deloc sigur de calificarea noastră. Să vă fac o confidență. Am răsuflat ușurat: cînd s-au tras la sorți grupele din Mexic, și am văzut că nu facem parte din aceeași serie cu fotbaliștii români. Ne sînt cei mai incomozi adversari". Aceasta este părerea lui Helmuth Schön, prezentată în revista „Sport Magazin" din Hamburg, săptămîna trecută

Rivera: „...Dacă Kuna va fi anihilat..."

Prin intermediul confratelui Luigi Scarambone, internaționalul italian Gianni Rivera a trimis, pentru „Magazin", următoarea pre-analiză a jocului de mîine: „Românii sînt mai spontani și mai completi, tehnic, decît actualii internaționali cehoslovaci. Ei au prima șansă într-o partidă pe terenul lor unde n-au mai pierdut de la întîlnirea cu noi, de acum patru ani, tot în preliminariile „Campionatului Europei". Condiția tactică primordială a jocului mi se pare neutralizarea conducătorului de joc al cehoslovacilor. Televiziunea mi-a înlesnit urmărirea acestui jucător complet, care dirijează de pe o poziție mai rar întîlnită — chiar de pe centrul terenului — și apare surprinzător la zona de șut, loviturile lui din reluare dovedindu-se de aur pentru formația cehoslovacă. Dacă Kuna va fi anihilat, jumătate din dificultățile partidei vor dispare".

Vujadin Boskov: „Calm, răbdare, angajare și restul vine de la sine..."

Directorul tehnic al reprezentativei iugoslave, acel fost mijlocaș cu pase milimetrice, cu dribling felin și starturi rapide de la Vojvodina, Boșkov, a răspuns cu multă plăcere solicitării noastre. „Dacă este un fotbal pe care îl cunosc și unde am zeci de prieteni, apoi acesta este fotbalul românesc. Și ca selecționer am ocazia să beneficiez de amiciția colegilor români. Acceptarea rapidă și amabilă a tuturor partidelor de verificare solicitate selecționatei României au constituit pentru mine reale servicii în campania de pregătire a naționalei iugoslave. Acum, cînd noi am intrat în zona sferturilor de finală, pot judeca în tihnă partida de duminică, de la București. Din cele ce știu despre ambele formații, pot spune că naționala română își poate crea ea singură un adversar în plus — dacă n-o să-și impună mult calm și o imensă doză de răbdare în construirea acțiunilor. Asta ca remediu general. Iar ca soluție specială, cred că pătrunderile decise, angajarea totală în acțiunile pe centrul apărării cehoslovace, unde se găsesc cei mai vulnerabili titulari ai lui Novak, vor cîntări foarte mult. Răbdare, calm și angajare... și restul va veni de la sine".

Sperînd că pronosticurile, în totalitate favorabile tricolorilor, se vor realiza mîine, nu ne mai rămîne decît să le mulțumim și aici amabililor oaspeți ai rubricii de astăzi a „Magazinului".

MÎINE, O ZI CU SOARE...

de Valeriu MIRONESCU

S-au rărit rîndurile veteranilor în echipa noastră de handbal. Procesului de împrospătare l-au rezistat cîțiva, Samungi, Kicsid, Penu, Gațu, Gunesch și, firește, Gruia. Întrebării pe care și-o puseseră la începutul anului cîțiva dintre diriguitorii federației — ce înseamnă echipa fără Gruia? — nu i s-a găsit un răspuns limpede. Asta din cauză că a lipsit curajul alinierii formației reprezentative fără principalul său tunar. Conducătorii lotului n-au rezistat tentației de a obține rezultate — nesemnificative, după părerea mea, pentru o campioană mondială — și au renunțat la susmențonatul experiment. În consecință, nu știm nici astăzi care este forța de realizare a echipei atunci cînd absentează Gruia, aceasta pe de-o parte, iar, pe de altă parte, Gruia nu s-a odihnit, n-a fost suficient curățat, așa după cum preconizează unii oameni prevăzători, în 1971, an preolimpic. Nici măcar cu ocazia turneului de la Galați. Așa se face că echipa pe care am văzut-o în primele meciuri ale „Trofeului Carpați", joacă sub semnul lui Gruia, suferă complexul marelui jucător și, în același timp, nu suportă absența lui de pe teren. Nedef și Trofin sînt foarte simpatici cînd se agită pe marginea terenului, dar se vede treaba că asta nu ajută forței de realizare. Birtalan e, după doi ani, tot un fel de „promisiune", trage strașnic loviturile de la 7 metri, totuși, nu mai bine decît Popescu sau Moldovan, și cam atît. Adică puțin. Dan Marin, mult mai eficace decît Birtalan, nu s-a înșurubat în echipă. Și atunci, cine sînt tinerii care, de la turneul mondial încoace, au urcat pînă la rangul maeștrilor?

În fotbal, Năstase a pătruns în echipa reprezentativă, în ciuda faptului că are puțină experiență internațională, ceea ce este firesc la vîrsta de 18 ani. După cîte știu, nu există nici o interdicție de vîrstă pentru promovările în lotul reprezentativ de handbal. Drăgăniță, la nici 18 ani, înseamnă pentru handbal mai mult decît Năstase pentru fotbal. La Drăgăniță, gabaritul excepțional nu e un „scop în sine" ci slujește unor aptitudini handbalistice rar întîlnite. N-au trecut nici două luni, de cînd tehnicieni reputați, printre care și un secretar al C.N.E.F.S., admirau jocul de clasă, dezinvolt și plin de roade al adolescentului numit mai sus. Îi întrebam atunci dacă n-ar fi cazul unei promovări rapide, și îndrăznețe, în lotul prim. Oamenii șoviăiau, deși, ei înșiși nu găseau motive de îndoială! După turneul de la Galați n-ar trebui să mai șoviăie, măcar o singură clipă.

Apropo de handbal, poate mulți dintre amatorii de sport nu știu, Vlase Oprea a fost înlăturat de la conducerea lotului reprezentativ. Decizia a fost luată în urmă cu vreo lună de zile de către federație, ea primind confirmarea ulterioară a C.N.E.F.S. Dacă nu s-a dus pînă la capăt experiența „cum arată echipa fără Gruia", măcar să vedem ce se întîmplă la lot, fără Vlase Oprea...

Apropo de Vlase Oprea, poate mulți dintre amatorii de sport n-au sesizat că și Radu Hușan a cam fost mazilit. Cică de multă vreme face greșeli mari. Așa o fi, habar n-am, totuși, e logic să mă bucur. Fiindcă, dacă Hușan, săvîrșind asemenea greșeli, a reușit să cucerească cu elevii săi nenumărate medalii olimpice și mondiale, vă închipuiți, dragi cititori, cîte medalii vom cîștiga de-acum înainte, fără Hușan și fără greșeli! Mai ales, la München...

Apropo de greșelile lui Hușan, poate mulți dintre amatorii de sport nu știu că la lotul de box condus de Cristea Petroșeneanu, secretar al federației, și antrenat de Ion Popa, totul e în ordine. Pînă la un anumit punct. Fiindcă, de la acel punct, trei boxeri pleacă din magazin uitînd să plătească niște tranzistoare. Marfă mărunță, se rătăcește prin sacoșe. Drept care, respectivii sînt sancționați cu suspendări din lot (3 la 6 luni) pentru abateri de la etica ... sportivă! Ce să spun, mai lipsea să le coase buzunarele! Aici e iar o chestie de logică: ori n-a existat tentativa de furtișag și atunci nu-și are rostul nici un fel de suspendare, ori fapta s-a comis într-adevăr, dar, nici atunci, nu-și avea rostul suspendarea ci se impunea darea pe ușă afară, din sport, din box, de pe ringuri. Cu un adaos de sancțiuni cuvenite tuturor acelora vinovați de lipsuri în educarea cetățenească, elementară, a tinerilor în cauză ...

Mîine, vreau să fie o zi cu mult soare atîrnat deasupra stadionului. Dacă va fi soare, plec în talie, dacă va fi înnorat îmi iau impermeabilul. Și, uite așa, mișcîndu-l pe dacă din cap, mă întreb cum va fi mîine. Novak, antrenorul cehoslovacilor, zicea despre echipa română că se prezintă acum ceva mai bine decît a lui. Dacă și Novak zicea, atunci să cîștige cei mai buni, că astfel se obișnuiește în sport. Urez fotbaliștilor noștri să fie mai buni, mai calmi, mai hotărîți, în această partidă de răscruce pentru echipa reprezentativă română...

AUTOMOBILISM

Multiplul campion MARIN DUMITRESCU — vă sfătuiește

PREGĂTIREA CAROSERIEI PENTRU IARNĂ

În întreaga lume, majoritatea autoturismelor se parchează în aer liber, în tot cursul anului. În acest fel, soarele, ploaia, zăpada, vîntul, gerul și praful acționează asupra caroseriei, fără răgaz. Cîteva măsuri preventive de protecție se impun. Ne vom referi acum la cele legate de efectele nocive ale agentilor atmosferici din lunile reci și în special de umiditate.

Prima măsură care o vom lua este aceea de a aduce în stare de perfectă curățenie toată suprafața mașinii, inclusiv părțile ei mai puțin aparente (partea inferioară a aripilor, podeaua etc.) Acest lucru este necesar pentru a se înlătura noroiul sau nisipul lipit, care reține apă sau alte substanțe corozive, mascînd acțiunea lor vătămătoare. Îndepărtarea prafului și a noroiului de pe caroserie cu peria sau cu o cîrpă nu este recomandabilă, deoarece se produc zgîrieturi fine, care dăunează vopselii și strică luciul.

După operațiunea de spălare și uscare vom verifica cu atenție toată suprafața autovehiculului, inclusiv părțile de dedesubt. Vom examina cu atenție părțile vopsite și cele cromate, apoi garniturile de cauciuc de la uși, ferestre, portbagaj și capota motorului; în fine, partea de jos și podeaua. Pe locurile unde vopseaua a fost ușor desprinsă („ciupită") sau zgîriată se va aplica un strat de lac protector sau de vopsea.

Vom verifica cu atenție și locul unde este fixată bateria de acumulatori și o vom curăța cu atenție de oxizi, revopsind părțile corodate.

Partea cea mai expusă la coroziune este însă suprafața exterioară a podelei. Pentru aceasta, constructorii aplică protecții speciale, din rășini sau alte substanțe anticorozive. Prin circulație, îndeosebi pe drumuri proaste sau cu pietriș, acest strat protector este lezat pe alocuri. De aceea trebuie să-l refacem, fie cu același fel de substanțe anticorozive (care se pot aplica la autoservice), fie prin aplicarea unui strat de bitum cald sau din următorul amestec ușor de realizat: 80 la sută bitum (de țiței), 8 la sută pulbere de grafit, 12 la sută clei de cauciuc (soluție de lipit). Acesta se încălzește pînă la fierbere și se aplică în stare caldă cu o pensulă de păr aspru, într-un strat de 1—3 mm. Aplicarea se face la o temperatură a mediului ambiant de cel puțin 15 grade Celsius.

Părțile cromate se freacă cu o cîrpă uscată îmbibată cu praf de cretă sau muiată în petrol. Un lustru excelent se obține cu o cîrpă moale pe care ați presărat... scrum de țigară! Odată curățate perfect (de exemplu cu Cromex), se protejează cu un strat de ulei de motor, vaselină, nitrolac incolor sau o substanță protectoare specială, de tipul „Protex", existentă în comerț.

Cîteva sfaturi practice:

● **Garniturile de cauciuc** vor fi curățate, uscate și unse apoi cu grijă (cu grafit sau talc — cele de etanșeizare, cu vaselină — cele de la ferestre, de la capota motorului și portbagaj).

● Geamurile se vor șterge numai cu piele de căprioară sau țesătură fină de lînă pură, care nu vor fi întrebuințate și în alt scop! Hîrtia și alte materiale zgîrie sticla.

● Parbrizul trebuie să fie în perfectă stare de curățenie și să nu fie înghețat. Pentru aceasta, vom adăuga în vasul cu apă pentru spălarea parbrizului o oarecare cantitate de alcool (circa 25 la sută) sau una din substanțele speciale, existente în comerț (Vitro, Sticlin, Decongelin etc.)

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● Cassius Clay nu... șomează ● Laguna grav bolnav ● „Trofeul Carnera" ● Tinerii dinamoviști în serie ● O declarație a antrenorului Al. Vladar ● Noi abateri de la etica sportivă ● La Oradea boxul poate face mari progrese.

● Fostul campion mondial de box la categoria grea, Cassius Clay, nu-și pierde timpul degeaba în pofida faptului că încă are un surplus de greutate de 10 kg peste normal (91 kg). După ce a întreprins turnee demonstrative în mai multe orașe ale Americii de Sud, el a poposit pe meleagurile continentului nostru. „Palavragiul", cum îl denumesc unii ziariști, a evoluat la Genova, Londra și Roma desigur în meciuri demonstrative destul de bine plătite. În multe cazuri el a jucat și „teatru" odihnindu-se la podea și scuturîndu-și serios capul, chipurile să-și revină după loviturile primite de la sparing-partenerii săi. Clay știe să-și facă reclamă și în același timp este un maestru în a se pregăti pentru mult așteptata revanșă cu deținătorul centurii, Joe Frazier. Întrebat de un ziarist italian care au fost cei mai buni grei din lume, Cassius Clay a spus: **„Rocky Marciano, Joe Louis, Jack Dempsey și, desigur, subsemnatul".** Ex-campionul olimpic de la Roma a completat spunînd: **„Voi reveni la greutatea mea normală și va veni ziua cînd îl voi întîlni pe Frazier care fără îndoială va avea mult de suferit din cauza pumnilor mei".** Este ușor de constatat că în toată campania sa demonstrativă Cassius Clay prepară de pe acum uriașa reclamă a celei de a doua ediții a partidei sale cu Frazier.

● În urma unui control medical efectuat după meciul pierdut în fața lui Buchanan, fostul campion mondial de box la cat. ușoară Ismael Laguna (29 de ani) a fost găsit foarte grav bolnav. El suferă de un început de leucemie. Cu ani în urmă tot un boxer din Panama celebrul Al. Brown, a decedat sărac și uitat de apropiații săi, în condiții tragice. Cu toate că a deținut titlul mondial Laguna este un sportiv fără cont la bancă, și de pe acum se pune problema cine-l va finanța pentru a-și trata boala. În nici-un caz managerii.

● În memoria marelui campion italian, uriașul Primo Carnera, fost campion al lumii, în fiecare an se desfășoară în Italia un turneu rezervat greilor. Cea de a 5-a ediție a „Memorialului Carnera" va avea loc între 2 și 4 decembrie la Treviso cu participarea a 4 boxeri italieni și cîte unul din Austria, R. F. a Germaniei, Franța și Elveția. Reamintim că la una dintre aceste ediții fostul nostru campion V. Mariuțan l-a învins înainte de limită pe ex-campionul european amator, italianul Baruzzi.

După demonstrația de la Roma, Cassius Clay este recompensat cu o medalie de aur

● În cadrul secției „Tînărul Dinamovist" o deosebită activitate a desfășurat cu ani în urmă antrenorul Tr. Ogrinjeanu. Acum, tinerii care doresc să practice boxul în această secție sînt pregătiți de alți antrenori talentați: V. Mariuțan și E. Fuhresz. Recent, doi elevi ai acestor antrenori au obținut rezultate remarcabile cucerind două medalii de aur în turneul întreprins în R. D. Germană. Este vorba de semigreul Mircea Simion (17 ani-junior-mic), de meserie tipograf, care practică „nobila artă" de 3 ani și de Dumitru Dorobanțu (cocoș) — 18 ani, elev lăcătuș la o școală profesională.

● După o vizită făcută la Brăila, prin secțiile de box, antrenorul federal Al. Vladar ne-a declarat: **„Cu toate că dispun de condiții excelente de pregătire, boxerii de la C.S. Brăila nu obțin rezultate bune. Am constatat serioase lipsuri în activitatea antrenorului I. Zlătaru care nu se preocupă cu seriozitate de sarcinile primite. Mai bine muncesc antrenorii C. Bobinaru și I. Turcu de la Progresul Brăila".**

● Grave abateri de la disciplina sportivă au fost înregistrate la Sibiu la clubul C.S.M. (antrenor N. Negrea). Sfidînd cele mai elementare noțiuni ale eticii sportive (lipsă de la antrenamente, nu s-au prezentat la meciuri, au îndus în eroare conducerea secției etc., etc.), boxerii N. Parpală, I. Moga, I. Barbu, A. Frățilă, P. Beschiu, M. Pachitaru, I. Armie și M. Pleșa după cum ne informează forul nostru, au fost suspendați pe viață.

● La Oradea sportul cu mănuși poate face însemnate progrese deoarece are numeroși susținători. Urmează ca și tov. Al. Torjoc, vicepreședintele clubului „Crișul" să-și îndrepte puțin atenția și către acest sport și atunci treburile boxului vor merge mai bine. Să-i mulțumim anticipat tov. Torjoc.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

DAN SERGIU, Ploiești: „Sînt un dobrinist înverșunat și nu-i pot suferi pe cei care-l persecută pe Nicolae Dobrin. Acum aș vrea să aflu de la dumneavoastră:

— Dacă s-a întrunit biroul federal în cazul Dobrin-Ozon și ce hotărîri a luat?

— Dacă va juca Dobrin în meciul cu Cehoslovacia și Țara Galilor?

— La 31 decembrie i se expiră contractul lui Angelo Niculescu. Cine-i va înlocui?

— Ozon rămîne antrenor secund al naționalei?

— Ce părere aveți dumneavoastră personal despre Dobrin? Ați observat lipsa unui coordonator ca Dobrin în meciul cu Danemarca?

— Cum s-a purtat Nicolae Dobrin în Mexic? De ce n-a fost utilizat?"

Am față de dv. avantajul de a nu fi un dobrinist înverșunat și, deci, ceva mai obiectiv.

După cîte știu, biroul federal nu s-a întrunit și nici nu a discutat cazul Dobrin-Ozon. Întîmplarea fiind destul de încurcată și obscură biroul a preferat, probabil, s-o lase să ruginească, să obosească și să dispară de la sine. Cine știe dacă membrii biroului n-au fost mai înțelepți decît noi?

Dacă Dobrin se reface după accidentul suferit la antrenament, nimeni nu-l va împiedica să joace în ambele meciuri. Preferatul dumneavoastră se descurcă, de obicei, bine acasă și eu sînt gata să votez pentru el.

Cine-l va înlocui la 31 decembrie pe Angelo Niculescu? Probabil că... Angelo Niculescu. Mi se pare soluția cea mai rezonabilă. Iar dacă rămîne el la cîrma națională, de ce să nu rămînă și Ozon, care se dovedește un om de mare folos?

Personal am o părere bună în general despre Dobrin, despre talentul lui, dar nu sînt de acord cu felul în care își administrează acest talent. Comportarea lui în haine civile mi se pare de multe ori scandaloasă, iar caracterul lui — dintre cele mai dificultuoase. Despre felul în care s-a comportat în Mexic și despre celelalte aspecte legate de absența lui în echipă am scris pe larg în cartea mea intitulată „Fotbalul — joc de bărbați", unde i-am dedicat un capitol întreg. Citiți și spuneți-mi ce părere aveți.

D. DRĂGAN, București. „Sînt un îmbolnăvit de ani, inima mea este bolnavă de sport și, mai ales, de slăbiciunea tinereții — fotbalul. Pe vremea tinereții mele, nu pot uita, spectatorii plecau din tribune sau din duzii de pe marginea stadionului satisfăcuți de joc și rezultat. Pe atunci nu erau maeștri și nici emeriți, dar jucau fotbal curat. Pe vremea aceea nu știu să fi fost cineva în spital cu fracturi, ca Axente de la U.T.A., Comeniță sau cum a fost Frățilă, cu ani în urmă sau Nește. Nu știu ca pe atunci să fi fost cineva lovit intenționat cu pumnul sau piciorul, nu știu ca asul, vedeta să se fi supărat pe întrusul care îl incomoda în joc. Sportul și, mai ales, fotbalul de la noi nu este lipsit de talente, dar slaba educație civică a jucătorilor și antrenorilor face să avem asemenea manifestări triste ca cele ale lui Dumitrache și Tătaru. Dar efectul nu este cauza. Pedepsești pe jucător, dar ce facem cu cauza? Dar care ar putea fi cauzele? În primul rînd propria educație a jucătorilor, educația de acasă, de la școală, din club. În al doilea rînd, lauda insistentă, cronicile prea laudative din ziare. Cine a băgat gol? Cutare? Dar golul nu este rodul muncii întregii echipe? Pele, Di Stefano, Sivori s-au înfumurat, și-au disprețuit colegii sau adversarii? Nu. Ați văzut ce spirit colectiv are Pele, cîte pase dă colegilor într-un meci? Îi insultă ei pe arbitri, duc o viață nesportivă? Iată ce înseamnă să fii vedetă și cum se comportă un jucător adevărat cînd a ajuns pe o asemenea culme? Cineva a spus că trebuie întărite cluburile bucureștene, spre binele naționalei, adică să adunăm tot ce e mai bun în țară într-un singur club. Părerea mea este că rezultatul ar fi același. Dinamo și Steaua n-au adunat oare tot sau aproape tot ce se găsește mai bun în țară? Și care e rezultatul? Unde sînt cele mai grave abateri, nu în rîndul acestor jucători? Aici toți fac pe vedetele și nu mai are cine să muncească. Iordache de la Unirea Tricolor a dus echipa în fruntea clasamentului și ridica tribunele în picioare prin jocul lui. A fost luat la Venus și n-a mai fost Iordache. Iată deci că nu e bună ideea unui club în dauna altora, adică formarea unei echipe de 14 carate, căci o asemenea echipă n-ar mai avea cu cine juca, s-ar plafona. Părerea mea este că jucătorul care s-a născut într-un club, într-un județ să stea acolo, să se bucure spectatorii și antrenorii de munca lui, iar atunci cînd va fi chemat la lot să se mîndrească tot județul cu el. Pele nu și-a părăsit clubul și localitatea, cu toate ofertele de milioane de dolari care i s-au făcut. Deci ce vă rog eu: lăudați-l mai puțin pe jucători și fiți mai aspri cînd greșesc, căci va fi spre binele lor. Poate c-ar fi fost mai bine să tac, dar ce să fac dacă sînt bolnav de fotbal?"*

Cît despre boala asta a fotbalului, n-are rost să ne mai vătămăm, noi ne-am ales-o și nimeni nu ne mai poate vindeca de ea. Aveți dreptate în tot ceea ce spuneți. Rețin ideea de la urmă: îi lăudăm prea mult pe jucători, prea-i mingiiem pentru fiecare șut, pentru fiecare pasă, pentru fiecare fiță, cînd de fapt, asta este obligația lor de fiecare zi. Mi s-a întîmplat chiar mie recent, ca un fotbalist pe care l-am lăudat de mi s-a făcut scurtă la mînă, să mă jignească pentru că, într-o ultimă cronică fotbalistică, i-am adus cîteva reproșuri. Discutînd cu antrenorul lui, acesta mi-a spus, pe bună dreptate: „Așa-ți trebuie".

LEMNARU VASILE, Vișeul de Sus: „Fiind un aprig susținător al echipei Steaua, vreau să vă întreb cum se face că Ștefan Covaci, fostul antrenor al echipei militare din București, a fost ales antrenor al echipei olandeze Ajax și nu a fost ales un antrenor dintr-o țară unde fotbalul este mai dezvoltat ca la noi. Este oare această alegere o afirmare a prestigiului valorice a fotbalului românesc din ultima vreme?"

Fără îndoială. Dovadă că Teașcă antrenează în Turcia, că alți antrenori se află în Algeria și alte țări, că fotbaliști români sînt solicitați în R.F.G., Turcia, Belgia, Franța. Revenind la Ștefan Covaci, am aflat, cu prilejul unei recente călătorii în Olanda, că el se bucură de multă simpatie și respect în rîndul jucătorilor și spectatorilor din Amsterdam. Pînă și conducătorii lui Feijenoord din Rotterdam, rivalul dintotdeauna al lui Ajax, mi-au vorbit în cuvinte foarte frumoase despre el.

MLADIN PETRU, str. Oituz 178, Arad: „Cred că toți ziariștii, cronicarii sportivi, spectatorii și telespectatorii trebuie să recunoască faptul că U.T.A. este cea mai bună echipă din țară în ultimii patru ani. Atunci mă întreb: cum de nici un jucător din această echipă nu face parte din prima reprezentativă a țării? Unii cronicari sportivi spun că U.T.A. e lipsită de vedete cu rezonanță, cum ar fi Dumitrache zis Corsarul, zis Roibul, zis Mopsul sau Răducanu, zis Rică, zis Tamango. Dar pe bieții jucători din Arad cine să-i alinte și să-i facă vedete, dacă nu se scrie nimic despre ei?"

Aveți dreptate. Jucătorii arădani nu se bucură de mîngîierile și alintările cronicarilor. Ca să repar această nedreptate, spuneți-mi mie cum îi alintă acasă părinții și rudele pe Domide și Broșovschi și, în cronica viitoare din „Scînteia tineretului" îi facem vedete!

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 737 Sîmbătă 20 noiembrie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

AGENDA săptămînală

EFERVESCENȚĂ CREATOARE

Ecoul puternic în mase al documentelor plenarei Comitetului Central al partidului din 3—5 noiembrie continuă să se facă simțit în coloanele presei, la radio și televiziune și, mai ales, în preocupările de zi cu zi sau de perspectivă ale oamenilor muncii. Cuprinzătorul program al educației socialiste, a cărui înfăptuire a devenit o expresie a unității de voință și de acțiune a partidului și a întregului popor, constituie și va mai constitui timp îndelungat baza unor temeinice preocupări în colectivele de muncă, din fabrici și uzine, din agricultură, din institute științifice, din cultură și artă. Făurirea unei conștiințe socialiste avansate, pe măsura marilor înfăptuiri ale epocii noastre de nemaiîntîlnit avînt al patriei, este un scop deloc ușor de îndeplinit și, ca urmare, cu atît mai plină de semnificații se dovedește a fi adeziunea unanimă a întregii națiuni socialiste la chemarea partidului cuprinsă în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu precum și celelalte documente ale plenarei. Zilnic ne vin la cunoștință noi fapte revelatoare care atestă înțelegerea profundă a acestor documente, dorința de a traduce în viață spiritul lor.

Etica, echitatea socialistă, a trăi și a munci în chip comunist, dorința de a lărgi sfera cunoașterii politice, profesionale și generale, se înscriu ca idealuri ale unanimității cetățenilor țării. În același timp, sporește exigența în cadrul fiecărui colectiv, eliminîndu-se de la sine elementele corupte, abuzive, delăsătoare, incompetente. Evident, sîntem datori să facem totul pentru educarea celor în mijlocul cărora trăim, sîntem datori să învățăm fără încetare, pentru a putea contribui și la învățarea altora. Dar aceasta se referă la oamenii onești, la imensa majoritate, deci, a poporului. Pentru infractori, pentru cei ce săvîrșesc abuzuri, pentru cei ce confundă avutul obștesc cu propriul buzunar, pentru paraziții sociali, la fel de evident este că unitatea de măsură devine alta. Acolo unde funcționează grave tare sociale, de la hoție deschisă pînă la nepotism camuflat, nu mai poate fi vorba de conștiință socialistă ci de infracțiune, în legătură cu care, cum e și normal, colectivitatea noastră cinstită și harnică își ia toate măsurile de apărare.

În acest sens trebuie înțelese o serie de cazuri cînd opinia publică dintr-o instituție sau alta, dintr-o întreprindere sau alta a luat atitudine deschisă și fermă împotriva unor abateri de la normele socialiste de muncă și viață, mergînd pînă la eliminarea din colectiv sau pînă la deferirea în justiție a celor care s-au făcut vinovați de încălcarea legii. Un recent decret al Consiliului de Stat privind

CONTINUARE ÎN PAG. 2

E NEVOIE DE O „BANCĂ" DE INFORMAȚII?

de acad. Grigore C. MOISIL

(Pagina a 5-a)

SPUNE-MI CUM DORMI CA SĂ-ȚI SPUN DE CE SUFERI

Interviu cu prof. dr. Liviu POPOVICI șeful clinicii de neurologie din Tg. Mureș

(Pagina a 5-a)

CE CREZI CĂ TREBUIE SĂ-ȚI DEA FAMILIA? DAR TU EI?

Elevi ai clasei a XII-a B au cuvîntul

(Pagina a 6-a)

Satul românesc bate la porțile urbanizării

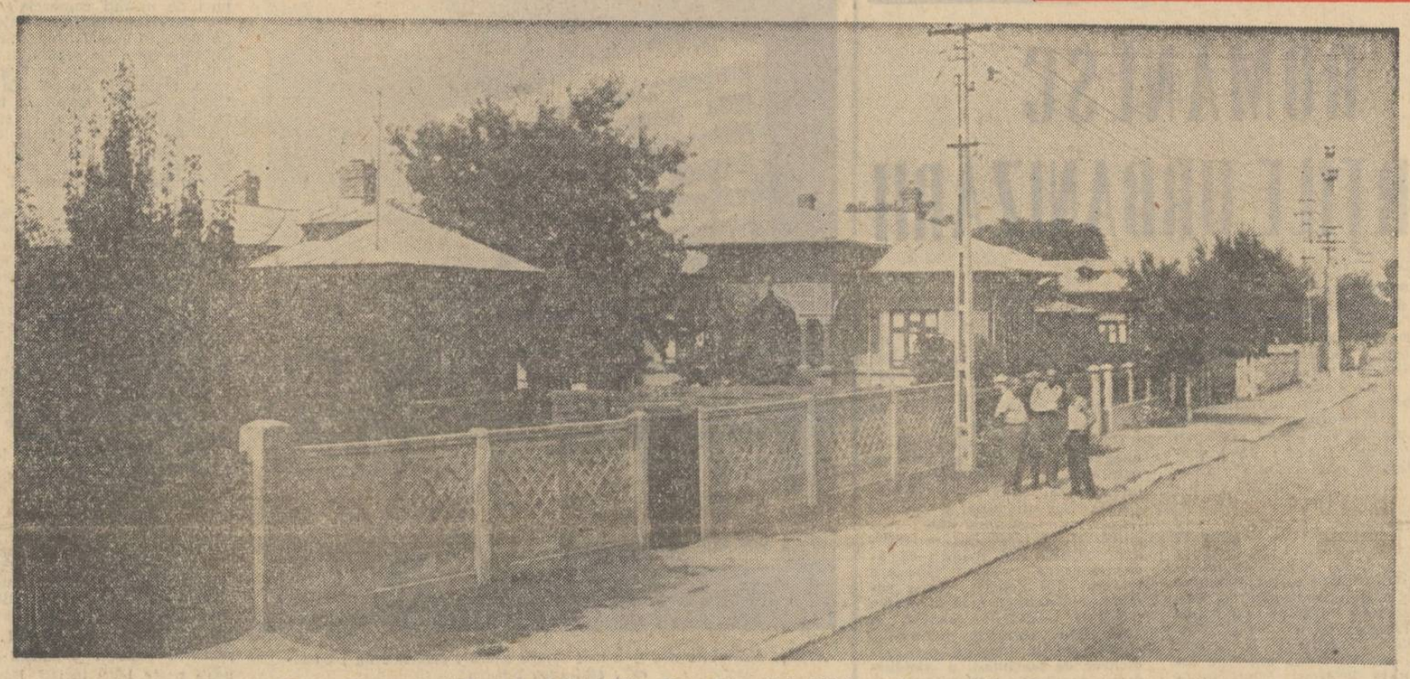

Comuna Dragomirești-Deal din județul Ilfov. Pe o distanță de 100 de metri s-au ridicat 26 case noi.

Fotografia : C. DUMITRU

● Semnificația celor 100 miliarde lei investiți în acest cincinal în agricultură ● Sistematizarea localităților rurale, o acțiune în plină desfășurare ● Mutații semnificative în consumul populației sătești ● Industrializarea pătrunde temeinic și în viața satelor.

AM INTRAT ÎNTR-O PERIOADĂ în care ideea transformării agriculturii într-o ramură a industriei, în care teza treptatei dispariții a diferențelor principale dintre sat și oraș, dintre viața țăranilor și cea a orășenilor, începe să treacă din faza teoriei, a deziderateloi abstracte, în cea a înfăptuirilor practice. **Concretizînd cifric, pentru anii 1971—1975, vastul program de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate, actualul cincinal jalonează mijloace și căi precise pentru dezvoltarea satului românesc, pentru ridicarea standardului de viață al locuitorilor săi.**

EVIDENT, ACEST PROCES are la bază transformările revoluționare din viața localităților rurale, a țărănimii noastre, din ultimele două decenii, transformări care au dus la făurirea

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. 2

LITORAL 1972

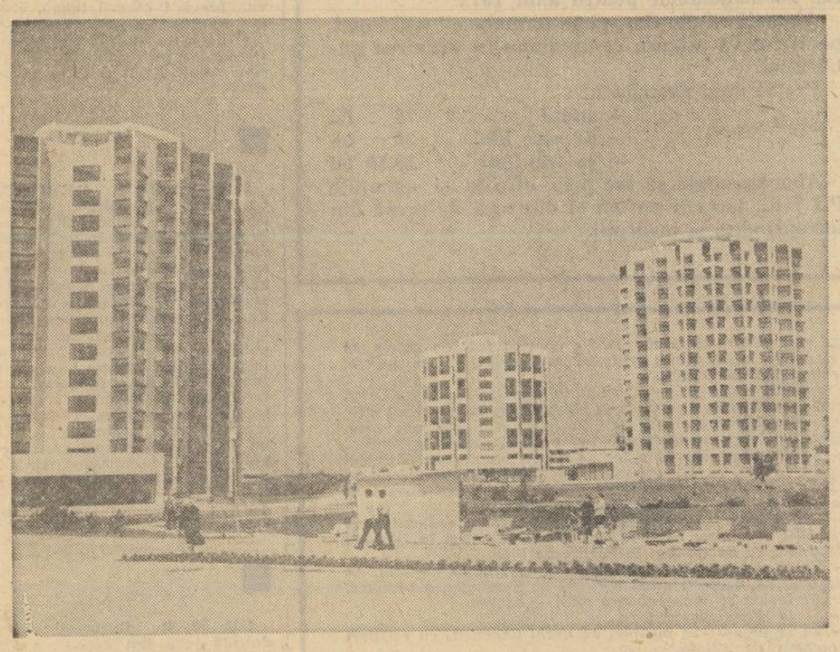

Una din cele mai cochete stațiuni din nordul Mangaliei, Venus, își va completa zestrea de hoteluri cu alte clădiri aflate în fază de finisare

Fotografia : Nicu VASILE

● Siutghiolul într-o etapă de mari transformări ● Piscine cu apă încălzită în principalele stațiuni ● Se lărgește plaja de la Eforie-Sud ● La Neptun se construiește cel mai mare hotel al litoralului ● Materiale de construcție noi vor înfrumuseța și mai mult stațiunile litoralului.

(Relatarea în pagina a 2-a)

PROCESUL BIJUTERIILOR DE UN SFERT DE MILION LIRE STERLINE

În timp ce un milion de englezi șomează, un proces dă la iveală traiul de huzur al bogătașilor.

(Relatarea în pagina a 3-a)

Pagini din istoria spionajului

MISTERIOSUL WOOD

de Sergiu VERONA

(Pagina a 3-a)

ȘAH: Doriți să participați la o „partidă-concurs" pe marginea unui studiu olimpic?

Vă oferim această posibilitate

(Amănunte în pagina a 8-a)

Mai există enigme?

SECULARA STATUIE ȘI PALATUL PĂRĂSIT DE LA BĂNEASA...

- Episoade puțin cunoscute din perioada anului revoluționar 1848 la București.
- Palatul lui Gh. Bibescu de la Băneasa.
- O căsătorie princiară... cu cîntec și o nuntă ca-n basme.
- Un incendiu catastrofal provocat de jocul unui copil.

(Amănunte în pag. 7)

Maria Văcărescu, soția lui Gheorghe Bibescu

O imagine din 1914 a fațadei palatului lui Bibescu de la Șosea

AGENDA săptămînală

EFERVESCENȚĂ CREATOARE

URMARE DIN PAG. 1

unele măsuri referitoare la vînzarea produselor alimentare și industriale pune capăt unor favoritisme care se obișnuiau în comerț, stabilind sancțiuni atît pentru cei ce le practicau cît și pentru beneficiarii lor. Rețeaua comercială este făcută pentru întreaga populație, rațiunea sa de existență este de a servi pe orice cetățean și practica servirii prin ușa din spate a unor anumite persoane sau direct din depozit a altora nu are nimic comun cu comerțul socialist, ci este vorba tot de o formă de speculă, care datorită acestui decret trebuie să dispară.

Ceea ce este însă caracteristic acestei perioade se constituie din uriașul avînt care a cuprins pe toți cei ce muncesc în urma apariției documentelor plenarei. Tot mai numeroase colective de muncă, în scrisori și telegrame adresate Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, vorbesc despre atmosfera stimulatoare din întreprinderi și instituții, despre creșterea conștiinței socialiste a oamenilor muncii, despre hotărîrea lor de a nu precupeți nici un efort pentru ridicarea țării pe o și mai înaltă treaptă a civilizației socialiste. Și aceste cuvinte sînt întărite prin raportarea unor fapte, a unor remarcabile realizări în toate domeniile de activitate, care, toate, converg către îndeplinirea exemplară a programului de dezvoltare multilaterală a patriei noastre socialiste stabilit de Congresul al zecelea al partidului.

Se poate, pe drept cuvînt, aprecia că trăim o perioadă de intensă și efervescentă creație, generată de politica înțeleaptă a partidului nostru, de importantele documente ale recentei plenare — creație dedicată în întregime viitorului comunist care apare la orizontul acestor meleaguri românești.

SATUL ROMÂNESC BATE LA PORȚILE URBANIZĂRII

URMARE DIN PAG. 1

economiei socialiste unitare, bazată pe două forme de proprietate socialistă — de stat și cooperatistă. Crearea și dezvoltarea sectorului cooperatist în agricultură, alături de celelalte mari schimbări din structura socială a României, a imprimat caracterul nou al țărănimii cooperatiste, a cărei alianță cu clasa muncitoare constituie astăzi forța de granit a orînduirii socialiste.

ESTE SUFICIENT să străbați astăzi cîteva localități rurale din oricare zonă a țării pentru a fi martor la profundele mutații „în germene", pentru ca, fără a recurge prea mult la imaginație, să poți întrevedea viitorul. Am poposit, bunăoară, într-una din zilele acestei veri, într-un sat argeșean, Cocu. Un sat prosper ca multe altele, cu oameni harnici, cu case arătoase, cu multe antene de televiziune pe acoperișuri. Dar dincolo de aceste aspecte, comune astăzi marii majorități a așezărilor rurale, la Cocu se petrecea în acele zile un eveniment important : avea loc o sesiune a consiliului popular comunal, cu larga participare a sătenilor, pentru adoptarea planului de sistemizare a localității. Proiectanții de la județ veniseră cu trei variante și localnicii le examinau nu numai cu interes, dar și cu pricepere. Discuțiile au fost îndelungate, opiniile s-au confruntat în mod deschis și pînă la urmă oamenii au votat prin vot deschis varianta ce li s-a părut cea mai convenabilă. **Ce cuprindea această variantă : Fixarea centrului civic al comunei într-un cadru optim, care să permită dezvoltarea fabricii de cărămidă a cooperativei, a secțiilor sale de covoare, țesături, împletituri, construirea, pe lîngă dotările existente — liceu, magazin universal etc. — a unui cinematograf, unui cămin cultural, unei băi comunale, unui sediu pentru consiliul popular, generalizarea introducerii energiei electrice și calorice, precum și a apei potabile, amplasarea viitoarelor locuințe.** Consultînd schița de sistematizare aveam în față imaginea apropiată a unei localități pline de prosperitate, de loc departe de caracterul unei așezări urbane.

AM SURPRINS acest eveniment într-o localitate din județul Argeș. Dar el nu este de loc singular și mulți locuitori ai satelor pot depune mărturie că și la ei lucrurile se petrec aproape aidoma. În Vrancea, zonă a țării pînă nu de mult printre cele mai puțin dezvoltate, centrele civice ale comunelor Gugești (unde a și fost realizat un ansamblu de locuințe cuprinzînd 100 de case noi), Vidra, Timboiești și altele au început să prindă de pe acum contur. Într-un alt județ „periferic", Maramureș, prevederile schițelor de sistematizare au și început să fie materializate într-o serie de localități ca Șomcuța Mare, Ulmeni, Dumbrăvița. Și exemple asemănătoare pot fi date din toate județele țării.

DAR ACEST ASPECT al sistematizării localităților nu redă decît parțial marile transformări în viața satelor și a sătenilor preconizate a fi înfăptuite în această perioadă. Fundamentul acestora stă, desigur, în marile eforturi ce se întreprind pe de o parte pentru creșterea bazei materiale și a producției agro-zootehnice, iar pe de altă parte în ridicarea continuă a nivelului de instruire și educare a maselor, de ridicare a conștiinței lor socialiste. Referindu-ne la primul aspect **trebuie să menționăm faptul că investițiile prevăzute a fi înfăptuite în agricultură în actualul cincinal se ridică la nu mai puțin de 100 miliarde lei, de două ori mai mult decît în cincinalul trecut. Aceasta înseamnă concret un procent mai ridicat de mecanizare a lucrărilor și deci, reducerea în continuare a eforturilor fizice, construirea unor noi complexe de tip industrial — sere, crescătorii și îngrășătorii de animale, fabrici de nutrețuri concentrate, lucrări de hidroameliorații etc.** Să mai adăugăm faptul că în multe localități rurale apar în acest cincinal întreprinderi industriale, de interes național sau local, care transformă evident fața comunelor și viața oamenilor. Să amintim, printre atîtea exemple posibile, din nou comuna maramureșană Ulmeni, unde se construiește o adevărată platformă industrială. În sfîrșit, viața satului va fi puternic influențată de legea votată în acest an de Marea Adunare Națională privind organizarea și dezvoltarea activității industriale de prelucrare a produselor agricole, construcții și prestări de servicii, în unitățile cooperatiste sătești. Încă la recentul Pavilion de mostre, care a ființat în această toamnă în București, vizitatorii au putut admira și aprecia marea varietate de produse provenind din activitățile industriale ale cooperatorilor agricoli și ale cooperației de consum. Și nu este, desigur, decît un început.

AVIND UN PRONUNȚAT CARACTER SOCIAL, legea de care am amintit permite folosirea mai deplină a resurselor umane din mediul rural, a forței de muncă disponibile în toate zilele anului, leagă și mai strîns agricultura de întreaga economie. Cît de larg a fost ecoul acestei noi reglementări, cît de mult răspunde ea unor condiții și necesități obiective, o dovedește faptul că încă din acest an producția din activitățile industriale și prestări de servicii în satele noastre ajunge la două miliarde și jumătate lei, întrecînd de aproape trei ori prevederile inițiale. La ce domenii de activitate se referă, în principal, cifra menționată? În proporție de 25 la sută la industrializarea produselor agro-zootehnice. Restul, la producerea unor materiale de construcții, îndeosebi cărămizi, la prelucrarea lemnului, la valorificarea unor deșeuri industriale. În aceste condiții, în afara îndeletnicirilor tradiționale ale țărănimii, în satele noastre apar tot mai mult profesiuni noi, de o tehnicitate ridicată, care influențează nemijlocit stilul de viață al acestor așezări.

UN FENOMEN mai subtil al urbanizării în viața satului se manifestă în orientarea cererii de consum. Este vorba despre ceea ce se numește „denaturalizarea" consumului, adică trecerea de la consumul produselor gospodăriilor proprii la achiziționarea celor necesare traiului din comerț. Acest fenomen se explică prin creșterea ponderii veniturilor bănești în ansamblul veniturilor populației rurale și, în general, prin ridicarea de ansamblu a standardului de viață al țărănimii, ale cărei nevoi și exigențe cresc continuu. Cumpărarea obiectelor de uz îndelungat, cu o mare valoare materială și tehnică — televizoare, mobilă, frigidere, motociclete — a devenit o obișnuință în mediul sătesc și are tendințe continue de extindere. **De altfel, creșterea în actualul cincinal a veniturilor țărănimii cooperatiste, calculate pe o persoană activă, cu 22—30 la sută, creează condiții tot mai bune pentru o aprovizionare cu cele necesare unui trai civilizat.** Pe de altă parte, procesul de apropiere a vieții țăranilor de cea a populației urbane se desprinde și din extinderea în acest cincinal a membrii cooperativelor agricole de producție a asistenței medicale gratuite și a accesului la tratamente în stațiunile balneo-climaterice.

FIREȘTE, procesul de transformare a satului românesc, a vieții locuitorilor lui este îndelungat, necesitînd o întreagă perioadă istorică. Mutațiile evidente încă în această perioadă demonstrează însă că s-a pășit ferm, sistematic, spre aceste noi transformări revoluționare, că satele noastre bat de pe acum la porțile urbanizării, realizîndu-se astfel în practică unul dintre obiectivele importante ale programului de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Paul MARIAN

În comuna Crucea, județul Constanța, s-au construit în ultima vreme numeroase locuințe. În imagine *aspect din centrul comunei*

CA SĂ RESPECȚI LEGILE TREBUIE SĂ LE CUNOȘTI

de Sever GEORGESCU

adjunct al Procurorului general al Republicii Socialiste România

S-a accentuat de mai multe ori, la recenta plenară a C.C. al P.C.R. atît în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu cît și în luările de cuvînt ale participanților, **necesitatea respectării legilor, ca o cerință obligatorie care condiționează succesul activității noastre, depuse pentru a făuri societatea socialistă multilateral dezvoltată și a crea condiții pentru trecerea la comunism.** Pentru a respecta legalitatea și a o aplica în sensul apărării cuceririlor orînduirii noastre, a intereselor sale, este însă nevoie să o cunoaștem. Și cînd mă refer la această necesitate, am în vedere nu numai organele de conducere, cărora le revine în primul rînd și nemijlocit această obligație, ca o condiție sine qua non a asigurării respectării lor, ci la toți cetățenii patriei.

Afirmația nu este exagerată dacă ne gîndim în special la sensul, la țelul tuturor legilor, actelor noastre normative emise pe baza și în executarea legilor. Ele exprimă voința, interesele poporului, servesc înfloririi țării noastre și bunăstării celor ce muncesc. Ele au devenit un instrument de seamă în organizarea societății noastre socialiste, în statornicirea noilor relații dintre oameni, fundament juridic al promovării continue a acestor relații. Respectarea lor apare ca o cerință obiectivă, esențială pentru dezvoltarea societății, pentru apărarea avutului obștesc, a drepturilor cetățenilor, a spiritului de adevăr, a echității sociale. Orice încălcare a lor, orice abatere de la ele, devine păgubitoare pentru societate și pentru membrii ei.

Studiul încălcărilor de lege, în special analiza infracțiunilor săvîrșite învederează că, adesea, faptele antisociale izvorăsc din ignoranță, din necunoașterea legilor. Cum poți aplica dispozițiile legii, cum poți respecta legalitatea, cum poți preveni abuzul, nedreptatea, favoritismul, dacă nu le cunoști temeinic ? **Anchetele sociale și sondajele făcute au scos în evidență cazuri în care chiar cei ce sînt puși să respecte, să aplice legea, cei care mînuiesc valori ale avutului obștesc, cadre cu munci de răspundere, o ignoră de multe ori.** După cum, ele ne-au dovedit că **cetățenii, și în special tinerii, nu cunosc importante dispoziții legale, nu sînt conștienți de sensul politic al unor reglementări legale, de consecințele nerespectării lor, nu știu, uneori, care, sînt drepturile și obligațiile lor.** Sînt tineri care nu știu la ce vîrstă au capacitatea de exercitare a drepturilor, de la ce vîrstă și în ce condiții pot fi angajați în muncă, cînd intervine răspunderea penală, care sînt normele principale în organizarea învățămîntului.

Sînt părinți cărora nu le sînt clare drepturile și obligațiile legale față de copii. Sînt cetățeni ce nu cunosc normele legale care apără liniștea și ordinea publică.

A a te abate de la legi, care sînt, așa cum arătam mai sus, fundament juridic al noilor relații promovate în societatea noastră, înseamnă a lovi în proprietatea socialistă, în interesele clasei muncitoare și ale întregului popor. Pe de altă parte, un principiu fundamental al dreptului stabilește că necunoașterea nu apără de răspundere pe nimeni.

În baza acestor cîteva considerente, **susțin ideea necesității cunoașterii și însușirii conținutului legilor care să devină un element constitutiv al procesului complex de informare, instruire și educare cetățenească. În consecință, mi se pare oportun să ne gîndim la introducerea studiului legii, a normelor care reglementează juridic raporturile sociale, încă din școală.** Există, ce e drept, în învățămînt, o disciplină de educație cetățenească. Consider însă că ar trebui substanțial îmbunătățită. **Ea trebuie să devină, după părerea mea, o materie de specialitate importantă, materie care să insiste bineînțeles, asupra unor legi speciale, în concordanță cu specializarea școlară, predată de cadre calificate, capabile să dea tinerilor cunoștințele necesare dar și baza conștientă pentru o conduită cetățenească demnă, militantă.**

A fi cetățean conștient, a-ți face datoria față de popor înseamnă și a milita pentru respectarea legalității, a nu fi îngăduitor față de abuzuri și furturi, față de subiectivism și parazitism, față de comportarea împotriva eticii și echității din societatea noastră. Iar aceasta pretinde în primul rînd, cunoașterea temeinică a legilor și propagarea neobosită a respectării lor de către toți cetățenii, indiferent de treapta ocupată de ierarhia socială. Educația juridică constituie o parte componentă a educației cetățenești, a dezvoltării conștiinței socialiste.

Aspect dintr-una din cele mai tinere așezări turistice de pe litoral : stațiunea Saturn

LITORAL 1972

Cînd apar aceste rînduri, la Constanța, capitala estivală a turismului românesc, este liniște. Pe faleza largă din fața Cazinoului, dominată, în lunile de vară, de vacarmul vesel al miilor de vizitatori, doar strigătele pescărușilor mai umplu tăcerea. Pe Bulevardul Tomis, în piața Ovidiu, pe toate marile artere centrale, cîndva atît de aglomerate, localnicii grăbesc după treburi sub șfichiurea vîntului rece.

Dar acalmia de „hors sezon" e doar aparentă. E drept, turiștii sînt acum în număr substanțial redus, doar în hotelurile încălzite din Eforie sau Mangalia. Întregul litoral s-a transformat însă din nou într-un mare șantier care se întinde de la Mamaia la Mangalia, mii de constructori pregătind de pe acum noua față a stațiunilor din vara 1972. Față care, întocmai ca și în anii precedenți, va diferi substanțial de cea deja cunoscută. Căci continua înnoire constituie o caracteristică esențială a litoralului românesc.

Vizitînd în această perioadă șantierele deschise de-a lungul întregului țărm al Pontului Euxin, stînd de vorbă cu arhitecți, constructori, montori, am încercat să reconstituim pentru cititorii noștri viitoarea înfățișare a stațiunilor noastre de la mare, în stagiunea 1972.

Am pornit-o din nord, din etern atrăgătoarea Mamaia, trecînd prin fața Siutghiolului unde se desfășoară o activitate febrilă. De mai mulți ani a început acțiunea de asanare și sistematizare a acestui loc, acțiune care se apropie de sfîrșit. De la hotelul „Parc" și pînă la ieșirea din stațiune, lîngă celebrul „Han al piraților" se fac dragări, se consolidează terenul pentru noi construcții, se construiesc debarcadere, se amenajează spații verzi. Pornim spre plaja mării unde un grup de muncitori lucrează la lărgirea zonei acoperite cu faimosul nisip auriu și la noi amenajări. În preajma hotelului „Parc", din acest an amenajat cu încălzire centrală, se construiește o elegantă piscină acoperită, prevăzută cu bar de zi, bae Sauna. Este doar una din cele 5 piscine, cu apă de mare încălzită, care vor îmbogăți în vara aceasta baza materială a stațiunii. Cînd apa mării va fi neprietenoasă, rece sau zbuciumată, oaspeții stațiunii își vor putea astfel continua nestingheriți cura marină. Iar amatorii de golf vor mai găsi la vară încă trei minigolfuri alături de cele de acum existente. Lîngă hotelurile Metropol, Astoria, Siret, alte șantiere : se construiesc noi restaurante. În zona Cazinoului și a hotelului Intercontinental constructorii ridică două alte grupuri de unități comerciale care vor cuprinde, printre altele, o patiserie, o berărie, magazine cu articole specifice sezonului estival. În pregătire : un tîrg de vară, frate bun cu cel din stațiunea Neptun, care s-a bucurat de atîta succes. În sfîrșit, Delfinariul, acest original loc de agrement, este gata să-și primească vizitatorii, așteptînd deocamdată pe actorii săi marini.

Părăsim Mamaia, îndreptîndu-ne spre cele două Eforii. Și aici prezența constructorilor se face peste tot simțită. La Eforie Nord se construiesc alte restaurante, aferente restaurantelor Bran, Brad și Bega, primele două piscine, două minigolfuri. Cea mai amplă lucrare de la stațiunea sudică a Eforiei este destinată lărgirii plajei, devenită prea îngustă față de animația lunilor de vîrf. În acest scop se construiesc diguri și se consolidează cele existente.

O intensă activitate se desfășoară însă și în stațiunile cu denumiri olimpice, grupate în Mangalia-Nord. Noi hoteluri își vor aștepta aici, la vară, viitorii oaspeți, noi restaurante, magazine, locuri de agrement vor fi puse la dispoziția vizitatorilor. La Neptun vizităm șantierul celui mai mare hotel al litoralului. Este vorba, de fapt, de trei clădiri distincte, avînd doar parterul comun și putînd adăposti peste 1 300 turiști. Baulingul, de asemenea cel mai mare de pe litoral, a și fost inaugurat ; are opt piste și dispune de cele mai moderne amenajări. Alte noutăți de la Neptun : un teatru de vară, o stradă comercială, două minigolfuri, trei noi piscine cu apă de mare. În apropiere se va începe amenajarea pitoreștii păduri de plopi și salcîmi de la Talagiac, construindu-se, printre altele, un restaurant cu specific pescăresc. Trei mari hoteluri cu parter plus 13 etaje (1 060 locuri) se construiesc și în cea mai sudică stațiune a... Mangaliei-Nord : Saturn. Li se vor alătura și aici piscine (trei), minigolfuri (trei), bauling. Ca și la Jupiter, unde mai sînt de menționat un restaurant în satul Zodiac și o grădiniță de copii. Cît privește foarte cocheta stațiune cu un nume atît de potrivit aspectului ei atrăgător, Venus, trei noi hoteluri de dimensiunile celor din Saturn și un nou complex de alimentație publică vor constitui principalele plusuri ale sezonului viitor. De menționat că la toate aceste noi lucrări constructorii folosesc pe scară largă materiale de construcție ineditе, care asigură un finisaj superior : tîmplărie din aluminiu eloxat, plăci din ceramică glazurată, piatră de Dobrogea pentru pardoseli etc. Atît la Mamaia cît și la Mangalia-Nord numărul atît de apreciatelor trăsuri cu cai și minicaruri va spori, după cum numărul navelor de agrement care va transporta pe vizitatori spre Deltă va crește cu încă două.

După cum se vede, programul Litoralului 1972 este bogat, ospitalitatea stațiunilor noastre căpătînd un plus de strălucire. Nu mai rămîne decît să așteptăm zilele cînd soarele va deveni din nou generos.

M. PAULIAN
Ion POPOVICI

IMPORTANT!

Anunțăm pe cititorii noștri că a început reînnoirea abonamentelor pentru anul 1972.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitate în primirea publicației.

Prețul unui abonament :

— anual	**78**	**lei**
— pe șase luni	**39**	**lei**
— pe trei luni	**19,50**	**lei**

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Clepsidra

PĂRINȚI ÎN BĂNCI

de Constantin VIȘAN

— A spus tovarășa învățătoare că are de comunicat lucruri foarte importante. Dacă lipsesc părinții ni se trec nouă absențele.

Au trebuit să semneze de luare la cunoștință.

Insistența copiilor a avut efect. Aproape toate băncile sînt pline cu părinți. Unii vorbăreți, criticînd programul prea încărcat din a IV-a, cea mai grea clasă după părerea lor, lăudînd inteligența odraslelor, perspicacitatea lor la artimetică, talentul la desen ori la muzică, dexteritatea la învățatul limbilor străine, alții tăcuți, ascultînd timizi, curioși, mirați la replicile din jur sau gîndindu-se poate la treburile foarte importante întrerupte de această ședință.

Dar, ușa se deschide și în clasă, severă, cu catalogul la subțioară, intră tovarășa învățătoare In această clipă toți și-au uitat anii, s-au imaginat elevi și într-o pornire spontană au încercat să se ridice în picioare. S-au lovit însă de pupitre, gata să le dărîme. Pe fața învățătoarei a înflorit pentru o clipă un zîmbet I-a rugat să nu se deranjeze și a intrat direct în subiect împărtășindu-le preocupările noi ale școlii privind disciplina, ținuta, legarea mai strînsă a procesului de învățămînt de viață, de practică. A făcut apel la mai multă grijă din partea familiei, solicitîndu-le părerea, rugîndu-i să propună acțiuni capabile să îmbogățească bagajul de cunoștințe al copiilor, să le sădească dragostea față de patrie, să le desvolte îndrăzneala, fantezia, respectul față de muncă, interesul pentru frumos.

Propunerile nu s-au lăsat așteptate. Ca și schimbul lor tînăr, elevii aceștia, trecuți de mult de vîrsta tinereții au ridicat mîinile, nutrind parcă o secretă dorință de a obține nota zece. Profesoara le-a dat cuvîntul după ritualul folosit în clasă.

— Școala noastră are, în loc de nume, un număr. E destul de greu să spui că ești sau că ai fost elev la numărul cutare. Sînt în istoria culturii noastre atîtea nume care merită să stea pe frontispiciul acestei școli.

— Eu propun să se organizeze mai multe excursii prin țară. Să-i ducem pe copii la Vidraru și la Lotru, la Doftana și la Cozia, la Suceava și la Porțile de Fier.

— Chiar și excursiile mai apropiate nu sînt de neglijat. Să vadă o uzină, o cooperativă agricolă de producție, o brutărie.

— Ar trebui să mergem mai mult la teatru.

— Și la Filarmonică.

— Să se organizeze întîlniri cu vechi ilegaliști, cu scriitori și oameni de știință.

— Ați făcut o mulțime de propuneri, tovarăși, i-a temperat învățătoarea. Să ne gîndim că elevii mai au de învățat și lecții.

Au fixat acțiunile principale din primul trimestru. Au rezolvat și cîteva probleme practice, mai prozaice : cine să confecționeze gherghefurile pentru lucrul manual, cine să revopsească tabla, cine să ajute la aranjarea noilor perdele.

La sfîrșit, unul din părinți a cerut îngăduința să mai aducă o propunere.

— Se află, a spus el, la cîțiva pași de școala noastră Statuia lui Eminescu. Din cînd în cînd un om înalt așează pe soclul ei garoafe și trandafiri. E vorba de autorul „Cărții Oltului".

N-ar fi rău dacă pionierii din clasa noastră ar prelua acest gest al lui Geo Bogza. O dată pe săptămînă să pună cîte o floare la monumentul luceafărului. Și poate totodată, să citească acolo, lîngă umbra lui de aramă, un vers eminescian.

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

„...am aflat despre omul care l-a cunoscut pe Ion Creangă. Dorim și noi, pionierii din cl. a IV-a de la școala generală din comuna Izvoarele, Prahova, să ne dați adresa acelui om pentru a-i scrie"... (Elev PIRUSCA FLORIN).

Iată ce-și amintește VASILE IRIMESCU — HUMULEȘTEANU despre Ion Creangă : „Acum, după nouăzeci de ani, îmi aduc aminte cum l-am cunoscut pe neîntrecutul povestitor Ion Creangă. Aveam aproape șase ani, și pentru că mama îmi intra în toate voile, mă lua și pe mine cîte o dată la tîrg, mai ales cînd venea rîul Ozana mare și trebuia să se ducă pe la podul dintre tîrg și Humulești. La Humulești, mama se abătea pe la mătușa Smărăndița. Odată, pe la sfîrșitul verii, m-a luat și pe mine. Am ajuns, și încă din prag aud : „Uite și pe Chir Ionică de la Iești"... Mi-am dat seama că acesta este numele „moșului" Creangă, un om scund și îndesat, îmbrăcat în straie de șiac cafeniu. După o vreme, văd că moșul se uită mereu la mine și-mi face semn cu mîna. „Măi Chifică, vino o leacă la mine să stăm amîndoi de vorbă"... Eu mă duc. Din una din alta, mă întrebă : „Da'cum te cheamă pe tine ?" îi spun că băieții îmi zic Vasilică-Istețul. Frăsinica, fata cea mare a mătușii Smărăndița, vine cu o tablă cu dulceață de cireșe amare, și două pahare în formă de potire, și mai aduce și linguriță. Moșul Ionică ia o linguriță, o încarcă cu cireșe și-mi zice : „Cască gura, mestecă încetișor"... apoi îmi dă apă și mă întreabă dacă îmi place. „Mai ia o linguriță"... spune, și după asta văd că ia și el tot cu linguriță aceea și bea apa care mai rămăsese de la mine și puțină din paharul lui. Mătușa, mama și fetele au rămas uimite privindu-ne pe noi amîndoi, iar moșul, plin de bucurie și rizînd, le-a spus : „Cînd mănînc, beau și stau între copii, mi se pare că întineresc"... La despărțire, Ion Creangă îmi puse în palmă o bănuță nouă, spunîndu-mi să-mi cumpăr ceva din tîrg cu ea...

Asta este întîlnirea mea cu Ion Creangă. Țin minte bine cum s-a întîmplat, parcă a fost ieri. Nu cu mult mai tîrziu, aveam să înțeleg cine a fost cel care m-a ținut pe genunchi"... **(V.I.H. Cornișa II, bloc 59, scara G. ap. 7, Bacău).**

NICOLAE TUDOR (alias Ionel Tennè), București, ne reține încă în memoralistică : „Acest discipol al lui Barbu Lăutaru, cînta la nunți, la hore sau la petreceri, fiind adesea integrat și într-un ansamblu călușeresc, ca acompaniator. A fost și mesagerul artei românești peste hotare. Numele său : Marin Dură. În turneul parizian-londonez din 1934, îl întîlnim dînd spectacole în Trafalgar Square sau în piața Piccadilly. În Anglia însă, nu stă nici un sezon, și-l prinde dorul de satul Pădureți, de Argeș. La înapoiere se oprește la Paris, unde îl va întîlni pe Constantin Brâncuși, și dă un spectacol sublim. Celebrul sculptor privea spectacolul cu lacrimi în ochi și cu dor de țară. După reprezentație, Brâncuși invită întreaga trupă în micul său atelier parizian. Aici, cobzarul își ține cobza în dreptul inimii, pentru a nu se ști niciodată dacă el cîntă din cobză, sau din inimă. Brâncuși a strîns mîna rapsodului, urîndu-i drum bun la întoarcere. Reîntors acasă, cobzarul cîntă într-un taraf, melodii din repertoriul cîntăreților Theodor Zavaidoc, Nicolae Buică, Luță Ioviță. Ani de zile va avea succes în turneele sale și nu se va lăsa niciodată mîngîiat de superlative. Spre bătrînețe, face cîteva înregistrări la Radio și continuă să cînte la hore sătești. În casa unde a locuit, într-o încăpere, în colț, stă agățată ca o piesă de muzeu, cobza veche a lui Marin Dură. Ars longa, vita brevis ! (Arta-i lungă, viața-i scurtă)...

Și povestea dv. era mai lungă, sperăm ca prin rezumare să fi spus totul. Aveți și alte amănunte ?...

PLESOIANU I. DUMITRU, Craiova : Transcriind numele corect, facem și cuvenita îndreptare. O dată cu cel de-al doilea plic în care ne trimiteți spre publicare o nouă poveste, mai lungă decît o noapte de șezătoare, vă aducem la cunoștință că am aflat și sursa tipărită, adică originalul. De ce s-o publicăm și pe aceasta ? Ea a fost publicată cu mai bine de o jumătate de secol în urmă, și face parte din folclorul grec. În legătură cu onoarea alăturată numelui meu, punîndu-i în cap un titlu pe care nu-l are, trebuie să vă dezamăgesc. De asemenea, nu am trecut decît cu trenul prin localitatea pomenită de dv., așa că nu sîntem consăteni...

GH. M. P., București : Cu destulă jenă îmi îngădui a vă trimite alăturatele versuri, rugîndu-vă să binevoiți a le citi, și a vă pronunța... dacă întrunesc condițiile de a fi publicate în revista „Magazin"...

Revista „Magazin" nu publică poezii decît cu totul întîmplător. Rubrica noastră răspunde din cînd în cînd, și tot întîmplător. Poezia dv. nu este nici foarte rea, nici foarte bună. Păcătuiește prin faptul că este — vorba lui Ibrăileanu — „doar publicabilă".

Încercați la o revistă literară...

PE FIRUL EVENIMENTELOR

DE CE PLÎNGEA LYNDA?

de Nicolae LUPU

Mai intîi cîteva extrase:

„Lynda era obosită, părea agitată, zdrobită de singurătatea ei. Războiul şi despărţirea tocmai îşi făcuseră intrarea cruntă în tînăra sa existenţă. Toate aceste sentimente dureroase, acumulate în inimă se revărsau acum sub formă de lacrimi." De ce trebuie bărbatul meu să meargă la luptă? «De ce îşi riscă viaţa sa? Pentru oameni care nici nu doresc ca noi să-i protejăm» !"

Nu este vorba de un crimpei dintr-un roman contemporan american îndreptat împotriva intervenţiei din Vietnam, cum pot fi găsite multe în aceste zile în standurile librăriilor din Statele Unite, ci de un extras din cartea de memorii a fostului preşedinte american Lyndon Johnson. Scena s-a petrecut în momentul cînd bărbatul fiicei sale Lynda a plecat în Vietnam, iar Johnson, după cum afirmă, cîntărea opţiunile decisive: să-şi pună din nou candidatura sau să se retragă la încheierea mandatului. Johnson arată că unul din motivele care l-au determinat să se retragă a fost şi această discuţie cu fiica sa.

Asistăm în ultimul timp la o înflorire a producţiei memorialistice avînd drept autori oameni de stat, preşedinţi, miniştri, diplomaţi etc...Cîteva ce-i drept contribuie la elucidarea uneia sau alteia din enigmele care însoţesc din cînd în cînd mersul istoriei. Dar multe, foarte multe, vădesc teama autorilor că faptele aşa cum sînt cunoscute nu vorbesc suficient, că istoricii s-ar putea încurca între ele, dacă n-ar avea versiunea auto-compătimitoare a principalilor actori.

Ce vrea să dovedească Johnson? Că el şi-a făcut „datoria", că a mers pe linia angajată de predecesorii săi şi că a renunţat la preşedinţie numai pentru a se dedica... păcii în Vietnam. Ce reuşeşte să dovedească? În primul rînd cît de mare a ajuns presiunea împotriva politicii de intervenţie dacă ea a putut să provoace drame în cercul intim al preşedintelui, unde a fost pusă în discuţie chiar faimoasa teorie justificativă a „obligaţiei" americane de a-i „proteja" pe vietnamezi prin intervenţie militară. Ce-i drept, soţul Lyndei s-a întors nevătămat din Vietnam, dar pentru alte familii situaţia nu s-a limitat la o dramă cu lacrimi în budoarul executivei.

Exact în vremea cînd s-au petrecut cele relatate de Lyndon Johnson, în Vietnam se aflau 540 000 de americani şi zilnic diferite familii americane aveau de plîns în total 300 de morţi. Cifrele au fost folosite de actualul preşedinte Nixon, la o recentă conferinţă de presă, în cadrul căreia a calificat drept o greşeală deciziile lui John Kennedy şi Lyndon Johnson de a trimite trupele terestre americane şi a escalada războiul din Vietnam.

Scena descrisă în memoriile lui Johnson a avut loc în martie 1968. Iar pînă la 20 ianuarie 1969 cînd s-a retras de la putere nu a intervenit în cifrele prezenţei americane şi ale morţilor zilnici, după cum arăta preşedintele Nixon, nici o modificare. De atunci ce-i drept ele s-au modificat în jos dar intervenţia continuă.

Este de aşteptat, cu o curiozitate firească, după ani şi ani, apariţia memoriilor acestor luni, atît de importante pentru perspectivele convieţuirii paşnice. Să sperăm că ele vor putea spune mai mult decît oferă creaţia melodramatică a lui Lyndon Johnson. Totul depinde de faptele concrete destinate a încheia definitiv unul din capitolele reprobabile ale istoriei contemporane, născut din practica folosirii forţei împotriva năzuinţelor unui popor mic dar curajos, hotărît să-şi apere fiinţa sa.

PROCESUL BIJUTERIILOR
DE UN SFERT DE MILION LIRE STERLINE

• „Romanul de dragoste" dintre un financiar american şi fiica unui fabricant englez s-a terminat în faţa justiţiei.

• În timp ce în Anglia sînt aproape un milion de şomeri, logodnica primeşte cadouri exorbitante.

CRONICA MONDENĂ BRITANICĂ a fost dominată, săptămînile trecute, de un proces care a alimentat cu o neobişnuită dărnicie rubricile de fapt divers ale presei londoneze. Desfăşurat în faţa instanţei de la High Court, în faţa unui numeros public, procesul a ridicat un colţ al cortinei care acoperea îndeobşte cu strălucire unele aspecte ale relaţiilor din aşa-numita „înaltă societate". Eroii care s-au înfăţişat curţii sînt personaje bine cunoscute pe *scena „high-life"-ului... Ea,* pirita — Patricia Wolson, 32 de ani „o frumuseţe aristocratică", o califica un reporter — este fiica magnatului textil Louis Rawlinga şi a fost căsătorită cu nepotul unui nobil. El, reclamantul — Ralph Stolkin, 53 de ani — este un financiar american multimilionar. Motivul înaintării procesului? Nişte bijuterii în valoare de 226 000 lire sterline, oferite cadou de Ralph Patriciei, în timpul unei „romanţe de dragoste" şi revendicate ulterior, iubitei cu care intrase în conflict. Cît priveşte „pigmentele" procesului, să amintim de o petrecere nocturnă pe un yacht ancorat în Mediterana, de convorbiri telefonice înregistrate în taină pe benzi de magnetofon şi de ameninţări de distrugere şi compromitere...

VERSIUNEA EI ESTE PATETICĂ. Prima căsătorie fusese o catastrofă şi după şase luni se gîndise să se despartă de soţ. Cînd l-a cunoscut pe Stolkin, în Franţa, l-a simpatizat şi au ieşit de multe ori împreună. Au vizitat, între altele, şi magazinul unui faimos bijutier, unde financiarul i-a cumpărat un inel, brăţări şi un pandantiv. L-a vizitat pe Ralph şi la bordul yachtului pe care îl închiriase pe coasta mediteraneană, la Saint Tropez. (Cînd s-a încheiat petrecerea, a argumentat ea, era prea tîrziu ca să se mai ducă acasă, la rudele ei...) El o lăsase să înţeleagă că era divorţat şi au hotărît să-şi unească drumurile în viaţă. Stolkin s-a înapoiat după aceea în Statele Unite şi a invitat-o şi pe ea la vila lui de la Palm Springs. S-a dus acolo şi a rămas două luni. A venit şi mama ei să o viziteze în America. A continuat să primească cadouri. Un inel de logodnă în valoare de 64 000 lire sterline. Şi alte daruri. Au fixat ziua căsătoriei, şi-a cumpărat rochia de mireasă, dar la rugămintea lui au aminat nunta. Pînă cînd un prieten comun i-a comunicat că Ralph nu e divorţat. A suferit un şoc şi a plecat înapoi în Anglia. Bijuteriile? Nu le are cu ea, le-a lăsat la mama ei, în Elveţia. Nu vrea să le restituie lui Ralph, pe care l-a iubit şi stimat, şi cu care ar fi vrut să-şi întemeieze o căsnicie care ar fi putut fi fericită. Le păstrează. Ele despăgubesc doar o parte, o mică parte, din prejudiciile materiale şi morale pe care le-a suferit...

VERSIUNEA LUI ESTE CEVA MAI DURĂ... A iubit-o pe Patricia şi a vrut, într-adevăr să se căsătorească cu ea după divorţ. Nu a indus-o în eroare, credea că ea îi cunoaşte situaţia familială şi că o să mai aibă răbdare. Cadourile pe care i le-a făcut au avut în vedere tocmai căsătoria lor, nu au fost daruri cu care să o „cumpere". Mama Patriciei i-a sugerat odată să-i asigure fetei sale de o manieră trainică viitorul, dar el a refuzat să facă transcrieri de avere, tocmai pentru că nu vroia să dea impresia unei „achiziţii", ţinînd seama de diferenţa de vîrstă dintre ei. I-a replicat că, în schimb va realiza acelaşi lucru prin cadourile pe care i le face... Dar Patricia nu a vrut să-şi respecte cuvîntul dat de a se căsători cu el. De aceea, doreşte să primească înapoi bijuteriile ce i le-a dat tocmai în vederea căsătoriei...

ÎN CURSUL AUDIERILOR, cei doi, care s-au iubit şi stimat atît de mult unul pe celălalt, au făcut totuşi declaraţii cu care au încercat să lovească cît mai tare în cel (şi cea) ce ar fi urmat să-i devină tovarăş de viaţă... Patricia, de pildă a încunoştinţat Curtea, prin intermediul avocatului său, despre unele fapte din trecutul lui Stolkin, fapte pentru care el se poate considera „norocos" că nu se află la închisoare — unde se găseşte, de fapt, socrul său, condamnat la 15 ani pentru fraude „despre care unii chicagoeni pretind că ar fi fost opera lui Ralph". Un moment de senzaţie al procesului a fost şi comunicarea avocatului Patriciei că clienta sa posedă cîteva înregistrări pe benzi de magnetofon ale unor conversaţii telefonice cu Ralph(Cu ce intenţii interceptează o „logodnică" convorbirile iubitului ei?, a întrebat, malitios, un spectator la proces...). Înregistrările, a căror autenticitate a fost contestată de avocatul lui Stolkin (ceea ce a determinat aducerea unor specialişti), urmau să dovedească faptul că Patricia nu cunoştea situaţia familială a celui cu care trebuia să se căsătorească. Pirita l-a învinuit pe financiar că a ameninţat-o cu compromiterea ei şi a familiei în cazul în care nu-i restituie bijuteriile. În ceea ce-l priveşte pe Ralph, el a precizat că atunci cînd a aflat că Patricia nu mai vrea să-l ia de bărbat a avut senzaţia că ea inscenează pentru a găsi un pretext să nu se mai mărite şi să reţină bijuteriile. Dacă ea era căsătorită atunci cînd l-a vizitat în America? Da, a divorţat abia după aceea...

PE LÎNGĂ PĂRŢILE DE SENZAŢIE ale audierilor (stenogramele publicate în presă s-au referit şi la nişte întrebări destul de delicate şi incomode puse fiicei magnatului) care au amuzat şi au alimentat lungi şi sarcastice comentarii referitoare la unele principii morale ale „high-life"-ului, procesul a prilejuit şi reacţii şocante în legătură cu faptul că o femeie primeşte bijuterii în valoare de un sfert de milion de lire sterline, în timp ce în ţară sînt aproape un milion de şomeri, iar zeci de mii de muncitori luptă greu pentru o mărire infimă de salariu. Evident, au fost şi reflecţii cu privire la tarele morale ale unei rînduieli sociale în care, în timp ce pentru mii şi mii de familii de oameni simpli devine o problemă procurarea banilor necesari pentru unele cumpărături elementare, un om din „înalta societate" îşi poate permite să-i dăruiască amantei cu două decenii mai tînără giuvaeruri atît de valoroase... Într-unul din reportajele publicate pe marginea procesului, ziarul „Daily Mirror" scria: „Problema amoroasă a cuplului internaţional a evidenţiat în prima zi a procesului cumpărături de mare anvergură. Ieri, au fost furnizate noi amănunte cu privire la cheltuielile milionarului. ...El a recunoscut că, cu prilejul unei vizite la bijutier a cumpărat patru brăţări de aur în valoare de cîte 200 lire fiecare şi una în valoare de 400 de lire". ...El a recunoscut de asemenea că, cu un alt prilej, a cumpărat la acelaşi bijutier mai multe brăţări de aur de cîte 400 de lire fiecare. Dezvăluirea unor asemenea intimităţi din viaţa „înaltei societăţi" a stîrnit şi nemulţumirea unor cercuri care s-au simţit vizate în urma audierilor de la High Court. În ultimele zile ale audierilor, numărul de persoane admise în instanţă a fost micşorat simţitor, pentru a nu se stînjeni dezbaterile...

ÎN ZIUA DE 5 NOIEMBRIE, confruntarea juridică a luat sfîrşit în mod brusc. Avocaţii celor două părţi au sesizat curtea că a intervenit o înţelegere între foştii „logodnici". Giuvaerurile, ca şi un apartament pe care Ralph îl dăruise Patriciei, vor fi vîndute şi sumele obţinute vor fi împărţite, „cinstit", amîndurora... Reporterul unui ziar a fotografiat-o pe eroina procesului în timp ce îşi ţinea fruntea cu palmele deschise. Apoi, notează el cu un ton cît se poate de serios, a prezentat o fotografie cu una din palme mărită, unui specialist indian în citirea „liniaturii palmistice", iar acesta, fără a şti despre cine este vorba, a declarat că palma aparţine unei femei care este grijulie în problemele băneşti şi de un tip mai mult practic decît emoţional...

U. VĂLUREANU

La grădina zoologică din Londra, publicul poate observa îndeaproape lei, traversînd cu automobilul zona în care animalele se găsesc în libertate. Leii s-au obişnuit cu acest gen de vizitatori şi se comportă foarte liniştit. Într-o zi, dintr-o maşină a apărut un braţ înarmat cu un pistol deosebit. În clipa următoare o seringă cu un puternic somnifer s-a înfipt într-un picior al leului Scarface. Operaţia s-a încheiat cu bine fiind necesară pentru a i se putea aplica un tratament cu antibiotice.

Soţii Terry şi Pat Weller din Harlow (Anglia) anunţaseră poliţia că fiica lor Denise în vîrstă de 6 luni fusese furată din cărucior pe care ei l-au lăsat în faţa unui magazin. După 36 de zile de la răpire fetiţa a fost găsită în oraşul Brighton. La primăria acestui oraş se prezentase o femeie care dorea să-şi înregistreze fiica după şase luni de la naştere. Funcţionarului i s-a părut suspectă neobişnuita cerere şi în urma cercetărilor s-a ajuns la concluzia că fetiţa era a soţilor Weller

De prin toate colţurile

Vasul expres de călători „Sormovici" este una din noile realizări ale colectivului de proiectanţi şi constructori de nave de la şantierul naval „Krasnoe Sormovo" din Gorki.

Acesta este un vas cu pernă de aer, care se desprinde complet de apă. Ventilatorul care creează perna de aer de sub fundul navei e plasat la pupa, ceea ce a permis o folosire mai raţională a cabinei, cu o capacitate de 50 de locuri, sporirea confortului şi reducerea zgomotului.

Nava lese uşor pe un mal neted, trece peste praguri şi bancuri de nisip. Aceasta permite îmbarcarea şi debarcarea călătorilor fără instalaţii speciale de acostare.

●

ÎN URMA unor intense cercetări şi experimentări desfăşurate pe durata a 5 ani, o societate suedeză de ambalaj a reuşit să obţină un plastic care are proprietatea de a se distruge în urma expunerii la razele ultraviolete. După primirea razelor ultraviolete conţinute în lumina zilei, timp de şase săptămîni, noul produs dispare complet, fără a lăsa nici un reziduu. O calitate în plus faţă de ambalajul de plastic clasic.

●

LA VROCLAV în R.P. Polonă s-a înfiinţat un club al colecţionarilor de tot felul de obiecte ai cărui membri au posibilitatea să-şi expună colecţiile lor. În timpul acestor expoziţii dau informaţii asupra obiectelor ce le colecţionează, asupra relaţiilor lor cu colecţionari din ţară şi din străinătate etc. O dată pe lună au loc la club întîlniri cu specialiştii.

●

LA O LICITAŢIE din Andelys în Franţa, cineva a cumpărat cu mai puţin de o sută de franci un teanc de cărţi vechi. Ajuns acasă şi răsfoind cărţile, cetăţeanul uluit a găsit printre pagini bilete de bancă bune în valoare de cîteva milioane ...

●

POLIŢIA elveţiană a descoperit, la finele lunii august, într-o suburbie a oraşului Geneva un atelier de falsificatori de bancnote, unde a găsit circa 50 kg de bancnote false a 100 dolari în valoare de 4 milioane dolari. Bancnotele false erau pe punctul de a ajunge în circulaţie.

●

CEA MAI MARE COLECŢIE de meteoriţi din Uniunea Sovietică care se află la Muzeul de mineralogie al Academiei U.R.S.S. se poate mîndri cu noi exponate. Colegii americani ai oamenilor de ştiinţă sovietici au dăruit muzeului doi meteoriţi care au căzut pe pămînt în anul 1969, în timpul „ploii de piatră" din Mexic.

●

UGO, un cetaceu de nouă metri care trăieşte în acvariul din Miami, suferea de gripă. Tratamentul cotidian a constat din administrarea a 150 de antibiotice, 30 de vitamine şi o injecţie uriaşă cu penicilină.

●

Jeanette Chappel din Stoke-upon-Trent (Anglia) a cucerit titlul de „Miss Dieta 1971". Titlul i-a fost oferit după ce, în timp de zece luni, a reuşit să slăbească de la greutatea de 95 la 55 kilograme. Cu prilejul înmînării premiului, Jeanette Chappel s-a fotografiat alături de o fotografie care o înfăţişa în mărime naturală atunci cînd avea 95 kg. (Imaginea din dreapta).

INSEMNĂRI DIN R.S.F. IUGOSLAVIA

ANTIC ŞI MODERN LA SARAJEVO

Obişnuit cu Adriatica italiană, mohorîtă şi aproape tulbure în dreptul Veneţiei, am fost cu adevărat impresionat la Rijeka de albastrul intens şi pur ce se ondula molcom la cîteva sute de metri sub panglica de asfalt. De la nivelul mării această incredibilă culoare, ce părea mai de grabă rodul penelului unui pictor, departe de a-şi schimba înfăţişarea, se completa cu noi detalii, de limpezime, de profunzime. Această impresie m-a urmărit mult timp, pînă ce am intrat adînc în inima sălbaticei coaste Dalmate, unde curajul ţi-e pus mereu la încercare. Într-adevăr, colosul de granit din stînga şoselei, ce-şi pierde vîrful în nori, te îndeamnă să mergi cît mai pe dreapta, spre hăul de sute şi sute de metri pe buza căruia trebuie să rulezi rapid, astfel că foarte curînd, retina refuză să mai înregistreze culoare şi peisaj, sinusoida de asfalt căpătînd proporţiile unui întreg univers. Aşa s-ar putea explica de ce m-am abătut din drum la Neretva. În loc să continui coborîrea pînă la lacul Skadar pentru a străbate, astfel, cea mai mare parte din fascinanta zonă a carstului din ţara vecină şi prietenă, am pornit spre nord-est, cu gîndul să ajung cît mai repede la Belgrad. Aşa am avut prilejul să cunosc Sarajevo, capitala Bosniei şi Herţegovinei, oraş cu totul deosebit, în care anticul şi modernul se întîlnesc la fiece pas, lăsînd impresia că se întrepătrund şi se completează.

Larg, echilibrat, Sarajevo, care respiră între dealuri împădurite şi stînci golaşe de calcar, a înaintat prin secole acumulînd şi legende dar şi numeroase mărturii ale frămîntatei sale existenţe. După cum atestă documentele, actualul perimetru al oraşului a fost locuit din timpuri străvechi. La Butmir, localitate situată în apropiere de Sarajevo, a fost descoperită o aşezare neolitică. Obiectele găsite aici probează existenţa unei culturi materiale înaintate, în care unele meserii ajunseseră la un deosebit rafinament. Epoca de aur a oraşului este considerată cea de la mijlocul secolului al XVI-lea, din vremea cînd Bosnia se afla cîrmuită de beiul Gazi Husrev. De altfel, cele mai vechi construcţii pe care le are astăzi oraşul datează din acea vreme: moscheia cu numele beiului, Kursumli-medresa (şcoală), imaretul (han), ceasul turn etc.

La intrarea în oraş, un şcolar grăbit mi-a spus că de oriunde aş porni, indiferent ce stradă aleg, nimeresc negreşit în Bascarsija — Bazarul turcesc — o adevărată inimă a oraşului. N-a fost chiar aşa. Dar nici prea departe de adevăr. Am fost frapat de la bun început de numele cu totul particular al străduţelor bătrînului cartier. Ele desemnau meşteşuguri foarte vechi, dintre care puţine mai supravieţuiesc. În ciuda sutelor de ani care au trecut de la fundarea bătrînului bazar de la Sarajevo, a magazinelor moderne plantate mai peste tot, Bas-carsija continuă să domine viaţa comercială a oraşului, conservîndu-şi totodată fascinaţia originală a bazarului oriental. Imaginaţi-vă sute şi sute de prăvălioare, cu pereţii doldora de tot felul de mărfuri şi obiecte de artizanat — brăţări, pălării, pipe, plăpumi, piepteni, cuverturi, brichete, cordoane, bluze, mătăsuri, mărgele, cutii, farfurioare, realizate într-o mie şi una de modele, din aramă, din fier, din lemn, din piele, toate lăudate de negustori în gura mare, vînturate în stînga şi-n dreapta, cu unele dintre ele trezindu-te în braţe, agăţate de umeri sau de git, cu altele strecurate în buzunar şi cu negustorul oprit în faţa ta şi întrebînd nedumerit: „Nu-ţi place marfa mea?" Am văzut cîţiva meseriaşi bătrîni, arămari şi pielari mai cu seamă, stînd turceşte în faţa dughenii lor şi sorbindu-şi cafelele cu o linişte de parcă timpul s-ar fi oprit în loc. Afişau o completă indiferenţă şi păreau cu totul nepăsători dacă vînd sau nu, dacă clienţii se opresc sau nu în faţa mărfurilor lor; dar nici nu lăsau impresia că ar fi, într-un fel, stînjeniţi de dinamismul comerţului practicat de vecinii lor, sau de eficienţa comerţului modern care, chiar dacă n-a pătruns în inima bătrînului bazar, amprenta lui a ajuns la periferie. În orice caz, Bas-carsija pare locul unde Estul şi Vestul se amestecă şi par să se contopească.

În drum spre fostul turn al primăriei, unde este acum biblioteca naţională, am trecut peste un pod frumos, liniştit. Foarte aproape de acest loc se află o staţie de teleferic. Cabane transparente te poartă pe deasupra acoperişurilor din ţiglă ale oraşului pînă pe munţii din împrejurimi. Am urcat şi eu pe Bistrik şi Vratnik, pe versanţii cărora cafenelele şi grădinile-restaurant în stil oriental stau înşirate ca nişte mărgele. De aici am avut revelaţia unui oraş cu totul deosebit: în mijloc bătrînul cartier în stil oriental, îngrădit parcă de clădiri masive — cenuşii, dincolo de care se desluşea ca un evantai multicolor şi vesel oraşul nou, cu blocuri moderne, între 4 şi 20 de etaje, încadrînd bulevarde largi şi drepte. Chiar şi într-o asemenea ambianţă arhitectonică nu poate trece neobservat impozantul Skenderija, un adevărat palat al culturii şi sportului. Această remarcabilă construcţie, este nu numai un exemplu de arhitectonică modernă, ci şi un simbol al oraşului contemporan, pecetea dezvoltării deosebite pe care o cunoaşte capitala Bosniei şi Herţegovinei în anii puterii populare. Într-adevăr, Sarajevo cunoaşte o nouă tinereţe, o înflorire deplină, multilaterală, rod al hărniciei, priceperii şi abnegaţiei.

George NICOLESCU

CURSA CONTRA CRONOMETRU
PENTRU SALVAREA UNUI COPIL ELECTROCUTAT

• Jucîndu-se pe marginea unei linii ferate electrificate un băiat de 11 ani este electrocutat • Salvat datorită reanimării.

Familia Mauro se reîntorcea în Elveţia, prin Chamonix, cu unul din cei doi băieţi, micul Didier, de 11 ani. La un kilometru de graniţa franco-elveţiană, în apropierea comunei Vallorcine au decis să facă un repaus, mîncînd pe marginea drumului. S-au aşezat la umbră pe taluzul din apropierea liniei ferate electrice care leagă Chamonixul de Vallorcine. Acest mic tren electric nu are fir aerian fiind alimentat printr-o rampă laterală înaltă de 70 centimetri, prin care circulă un curent continuu de 800 de volţi. La sfîrşitul mesei, Didier a început să se joace.

„La un moment dat, în timp ce Didier se afla urcat pe taluz, am avut impresia că aud un geamăt, dar nu eram sigur. Mă îndreptai spre copii şi l-am găsit întins pe rampa laterală, în aşa fel încît părea că doarme. Cum el obişnuia adesea să ne facă farse, m-am apropiat şi am început să-l mişc, pentru a-l face să părăsească această poziţie. Atunci am fost şi eu puternic scuturat de un şoc electric care mi-a ars braţul. De abia atunci am înţeles gravitatea situaţiei şi am încercat să mişc băiatul din poziţia lui şi în acelaşi timp să scap de curentul care mă scutura şi pe mine. Didier a mai stat 3 sau 4 minute în contact cu rampa metalică şi apoi l-am transportat spre maşină, rugindu-i pe automobiliştii de pe şosea să anunţe spitalul din Chamonix. Şoseaua spre Chamonix era foarte aglomerată. După un timp am văzut o ambulanţă şi am respirat uşurat, sperînd că fiul meu va fi readus la viaţă, deoarece era galben ca ceara şi nu făcea nici o mişcare. Şi acolo, în ambulanţă a început o adevărată cursă contra cronometru împotriva morţii". Acestea au fost declaraţiile făcute ziariştilor de tatăl lui Didier, pe culoarele spitalului.

Dr. Robert Prestout, responsabilul centrului de ajutor de la Chamonix, a declarat: **„Copilul are o întrerupere de respiraţie; din fericire, datorită aparatelor de reanimare din ambulanţă, sperăm să-l salvăm". La Spitalul din Chamonix,** la început, medicii nu s-au putut pronunţa dacă copilul va putea fi salvat. **„Inima băiatului a suferit o serioasă lovitură",** se putea auzi pe culoarele blocului operator. Şi totul s-a datorat neglijenţei copilului, dar mai ales a faptului că linia ferată electrică nu avea nici un mijloc de protecţie din care cauză în fiecare an s-au întîmplat aici două sau trei accidente. Drama micului Didier, care în cele din urmă a fost salvat, a scos încă o dată în relief marele pericol la care sînt supuşi pietonii în aceste locuri.

(Întîmplarea s-a petrecut la începutul lunii august 1971)

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Pagini din istoria spionajului

MISTERIOSUL WOOD

de Sergiu VERONA

Titlul oficial pe care îl avea Gerald Mayer la Berna în 1942 era acela de „asistent special" al şefului legaţiei americane în Elveţia. În realitate, Washingtonul îl însărcinase cu o dublă misiune. El trebuia să conducă secţia psihologică pe care Departamentul de război o avea în capitala elveţiană şi anume el trebuia să organizeze lansarea de manifeste în liniile germane, inundarea Germaniei cu o propagandă persuasivă cu ajutorul emiţătoarelor situate în afara Elveţiei. Pe de altă parte, Mayer trebuia să lucreze în strînsă colaborare cu Allen Dulles, pe atunci şeful serviciilor de informaţii americane pentru Elveţia.

23 august 1943. În biroul său al legaţiei de la Berna, Mayer se plictisea parcurgînd distrat poşta oficială pe care o primise. Secretarul l-a anunţat că-l caută un oarecare dr. Brown. În acea perioadă Berna ca şi alte capitale neutre reprezentau un adevărat furnicar de agenţi secreţi şi de spioni prezumtivi. Mayer trebuia să distingă adevărata fizionomie a oamenilor cu care intra în contact.

Mayer nu auzise niciodată de dr. Brown, dar i-a spus secretarului să-l introducă, adăugînd:

— Spune-i că n-am decît 10 minute libere.

Oaspetele s-a prezentat ceremonios, ca fiind un prieten al unui bancher din Basel de care Mayer îşi aducea vag aminte să-l fi întîlnit cu cîteva luni în urmă. „El m-a îndrumat spre dv", — i-a spus Brown, lansîndu-se într-o explicaţie confuză a propriei sale identităţi. Şi anume că el este german, dar nu mai are nici o legătură cu regimul hitlerist. Că ar fi devenit cetăţeanul unei misterioase ţări latine. Că de multă vreme caută să se apropie de aliaţi şi să aibă contacte cu ei. În fine, că este convins de victoria lor finală şi că vrea să contribuie la aceasta. Motivele sale n-ar fi de loc scutite de o doză de egoism, întrucît doreşte să-şi reia lucrările pe care războiul le-a întrerupt.

Mayer în timpul acesta gîndea: „Probabil, un om de afaceri care are dificultăţi. El se află probabil pe lista neagră şi speră că aliaţii îi vor debloca fondurile. Elveţia e plină de indivizi din aceştia". Motiv pentru care „ataşatul special" era dornic să scape cît mai repede de intrus cerîndu-i să vină la fapte.

Doctorul a scos dintr-un buzunar interior un plic lung. În plic se aflau mai multe pagini bătute la maşină. Dr. Brown le-a înşirat cu calm în faţa lui Mayer. De la prima vedere reieşea că era vorba de documente oficiale germane avînd pe ele menţiunea secret. Documentele erau adresate Ministerului de Externe de la Berlin şi semnate von Paper, Abetz şi Neurath. Erau copii ale telegramelor pe care ambasadorii nazişti le transmiteau şefului lor, von Ribbentrop, ministrul de externe hitlerist.

Din Paris, Abetz transmitea sugestiiile guvernului de la Vichy de a favoriza infiltraţia germană în liniile aliate din Africa de nord prin Alger. Neurath comenta situaţia psihologică din Cehoslovacia. După împuşcarea lui Heidrich şi după războunarea nazistă împotriva Lidice-ului, rezistenţa cehă nu fusese totuşi zdrobită. Capitala se agită — se specifică în notă. În ce-l priveşte pe von Papen, acesta avertiza Berlinul din postul său strategic de la Ankara că agenţi englezi încearcă să se introducă în Balcani prin Istanbul.

Dacă erau într-adevăr autentice, informaţiile valorau mormane de aur. Stăpînindu-şi emoţia, Mayer l-a întrebat foarte calm pe Brown de unde deţine documentele. Dr. Brown i-a înfruntat privirea răspunzîndu-i:

— Mai am şi altele la dispoziţia dv. Eu sînt emisarul unui prieten folosit de Auswertige Amt (Ministerul de externe nazist). Omul acesta se află la Berna cu începere de ieri în calitate de curier diplomatic special. El doreşte sincer să intre în contact cu aliaţii. Îl cunosc de ani de zile şi vă pot asigura că este un anti-nazist înveterat. Orice ar fi, el este hotărît să acţioneze împotriva lui Hitler. Doreşte să vă întîlnească personal şi vă trimite aceste prime documente pentru a vă proba bunăvoinţa sa.

Mayer l-a rugat pe doctor să-l aştepte în antecameră şi a dat buzna la etajul superior în biroul lui Dulles, informîndu-l pe scurt despre cele întîmplate. Este greu de crezut că ei aveau la dispoziţie sesamul care să le ofere accesul spre unele din secretele naziste cel mai bine păzite. Totul mirosea a capcană.

Dulles s-a adresat lui Mayer

— Sînt trei posibilităţi. Sau este o încercare inamică pentru descifrarea codului nostru. Nemţii îşi imaginează că noi vom muşca din momeală, vom cifra mesajul şi-l vom transmite la Washington. Ei sînt atenţi la totul, inclusiv asupra canalelor comerciale elveţiene. Cunoscînd conţinutul documentelor, ei vor descifra cu uşurinţă mesajul nostru. O a doua posibilitate — doctorul este un agent provocator. El ne remite aceste documente, apoi avertizează poliţia elveţiană că sîntem spioni. Randesvous-ul său cu noi îi va susţine teza şi noi vom fi expulzaţi. În fine, există o umbră de şansă că omul este sincer.

Mayer era tentat să încerce. Doctorul îl impresionase în mod favorabil. Cu toate manierele sale solemne, el părea sincer. În fine, Dulles a acceptat să intre în joc. Cei doi au hotărît să accepte o întîlnire cu faimosul „curier special" şi apoi să ia o hotărîre definitivă.

Mayer a coborît şi l-a informat pe doctorul Brown că este gata să-l întîlnească în aceeaşi seară pe trimisul extraordinar:

— Vă aştept la miezul nopţii la mine.

Dacă l-ar fi invitat la masă pe Al Capone, tonul său n-ar fi fost mai neliniştit. În fine, totul era pus la punct. Mayer urma să se întîlnească cu dr. Brown şi prietenul său, iar Dulles urma să sosească — fără a-şi declina identitatea — pe la ora 12 şi jumătate noaptea. Mayer dispunea de un apartament în mijlocul coloniei diplomatice din Berna. El a făcut repede o schiţă pentru ca dr. Brown să găsească drumul fără a trezi curiozitatea vecinilor. Şi dr. Brown a părăsit clădirea ambasadei americane.

În viitoarea universală a acelor ani, Elveţia era o insulă oarecum liniştită. Naziştii şi fasciştii o încerciau în întregime. America părea foarte departe. Legaţia menţinea o singură legătură regulată cu Washingtonul. Era necesară găsirea cu orice preţ a unei noi surse de informaţii. Mussolini căzuse de pe piedestalul său roman şi situaţia în Italia devenise „fluidă", cum le plăcea expertilor să spună. Planurile aliate prevedeau debarcări în sudul peninsulei, iar Berna nu era ţinută la curent cu toate aceste lucruri. Bombardamentele americane se intensificau asupra Reich-ului. Pe scurt era o ocazie aproape unică de a se şti exact ce se petrece la Berlin.

Ziua era pe terminate. Mayer nu reuşea să se concentreze asupra activităţii sale. A luat masa singur, apoi s-a îndreptat spre apartamentul său de celibatar. A lăsat uşa întredeschisă pentru ca vizitatorii să nu aibă nevoie să sune, şi-a turnat un coctail şi a început să citească, cu evidentă preocupare, un ziar. Fix la miezul nopţii, pe uşă au pătruns doi vizitatori. Dr. Brown a intrat însoţit de un om scund, îmbrăcat cu o haină de piele. Chelia sa lucea la lumina lămpilor. Mayer şi străinul se priveau cu multă atenţie. Cîteva secunde au rămas faţă în faţă imobili. Apoi Mayer l-a invitat pe oaspetele său să-şi scoată haina. Omul a băgat imediat mîna în buzunar. Va scoate oare o armă? s-a întrebat Mayer. Într-o fracţiune de secundă Mayer şi-a făcut socoteala dacă un strigăt de alarmă îl va trezi pe vecinul său — un adjunct al ataşatului militar american. Spre liniştea sa, necunoscutul a scos un plic gros pe care era vizibilă zvastica. Necunoscutul i-a spus în germană:

— Celelalte documente de care v-a vorbit prietenul meu. Veţi găsi aci, dacă mi-aduc bine aminte, 186 de diverse informaţii.

Şi „curierul special" a pus plicul pe masă.

Mayer a deschis cu înfrigurare plicul, examinînd rapid conţinutul.

(VA URMA)

SPIRALE

DELIRANȚII... (I)

de Eugen BARBU

Frecvența cu care apar volumele de poezie ar trebui să ne bucure, oricum. Înseamnă înainte de toate existența unui mare număr de lirici și mai ales intensificarea unei atenții în jurul acestei îndeletniciri cu muzele. Din nefericire trebuie să constat că rare sînt cu adevărat prezențele meritînd o atenție adevărată, personalitățile în stare să creeze formațiuni scriitoricești de nădejde. Mă plîng des de asta, dar lucrurile merg către scopuri ce-mi scapă cu aceiași desinvoltură. Iată, volumele au început să zacă, cumpărătorul ezită chiar în fața „vedetelor". Dacă și în plachetele frumos colorate și puse la vedere există aceleași capcane ? Începătorii minții de facilitățile consacraților dedați la modernism mimează în draci modele sinistre. De aici o avalanșe de vorbe fără acoperire puse una sub alta și numite pe nedrept versuri.

Ar trebui să deslușim niște mecanismul acestor trișeuri. Ei mi se pare destul de rudimentar. Prima metodă ar fi aceea a dedicațiilor : se iau poeme și se închină unor nume prestigioase în speranța că cei în cauză vor întoarce totul în complimente la ziar. A doua metodă ar fi ca la începutul fiecărei poezii să iei un citat cît mai frumos dintr-un mare poet și să sugerezi că de acolo te hrănești. Dacă citatul în cauză este tipărit în engleză sau în franceză scutirea de rigorile criticii pare asigurată. În sfîrșit, a treia metodă ar fi aceea a lăsării unei cortine de întuneric definitive peste toată producția. Cuvintele sînt vinate din dicționare tehnice sau anatomice, imperechiate irresponsabil și după aceea, dumnezeu cu mila ! Evident că poezia nu poate fi explicată, dar asta ne scutește de logica interioară obligatorie a fiecărui poem ?

Iată un delirant : *Ovidiu Alexandru* cu volumul *Ahile*. Autorul pare că dorește a scrie o poezie de concepte, recurgînd la nume ca Zenon, sugerînd o atmosferă elevată, un univers dedat la cea mai subțire (în sensul bun) filozofie. Dar ce se ascunde dincolo de ambalaj ? Nu voi cita în întregime din fericire pentru cititor nici un poem pentru bunul motiv că ele, aceste poeme, nu pot fi citate pînă la capăt fiindcă nu întregesc nici o idee. Simple asocieri de cuvinte, cum veți vedea, arbitrare, căzînd într-un ridicol fără margini. Iată finalul unui *Bocet* : *„Nefericiți aceia ce încă nu-s proscriși / Nefericiți nebunii ce totul au aflat! / Nefericiți, cînd apei, șei moi ne-am dedat"*. Primele două versuri ar sugera o înțelepciune cuminte, un scepticism pe care l-am mai întîlnit, dar, vai finalul este atît de aruncat din minte, ca să zic așa, încît orice bună cuviință te oprește să-l crezi pe poet. În alt poem, *Sintaya*, Ovidiu Alexandru produce această enormitate : *„Capul sunînd cu umbre pe dealuri și-n gnosticul Pont-Euxin"*. De ce *gnosticul Pont Euxin* cînd știm ce înseamnă primul cuvînt ? Numai ca să sune mai exotic ? Versul următor ar părea că explică nedumerirea noastră, dar ia să vedem ? *„Numărînd anii pierduți în vuiet și sorburi în care stăruri acresc"*. Asta-i totul... Ce ni se mai rezervă ? Iată „În orice spic" : *„În orice spic / un menuet de neant zace / și mai cu seamă dorul / Resfiră boabele din nevermore / pe masa cu matrozi smeriți / de miza rocambolului sub lacăt / Dacă răsună ceasul braconier / vor cobori în Flandra / și vor vorbi de Izotahia luminii*, etc... O sîrbă *în stil barbian ar fi* Pașii : *„Pașii clari / De telegari / Bat armură / Din solzi mari / Pași afunzi / De galben uzi / Întorc amfore / spre munți / Să prelingă / Întristarea / Veșnicită / În cristale / Pași molateci / De noptateci / Adună soare / Din lună / Și-l topesc / Cu vinu-n gură, etc"*. Dar să mai colecționăm cît putem aceste perle. În *Privirile* găsim aceste versuri cu totul inexplicabile din punct de vedere liric : *„Între privirile / fixele / florile morții / frumoși primesc / se rătăcesc / din fanar / în fanar / zei prin dulceți / Lîngă priviri / ghizduiri"* și așa mai departe. Facilitatea cu care se așternă pe hîrtie cele mai mari enormități mi se pare cu totul stranie, dar și mai stranie mi se pare predilecția redactorului de carte de a aduce la lumină asemenea jocuri de cuvinte. Mai avem acolo : *„privirile / hunele"*, cum în *E moartea, mamă* iată monumentalul vers : *„Archeopterixi truvageri murind pe valuri, triumviri"* sau *„și-ți pune polen pe ovarul zi, pe ovarul seară / Iar tu te-nfășuri pe tatasoție"* sau *„Hurducă-ne lumina sclerotală / E moartea, mamă"* sau : *„Și camere hispuse volată imnicornul / E iunie, se-amestecă-n Peșteșinge din Vărsătorul"* sau *„Trompete țipă poligame și crocante"* sau *„Aud o voce părăsită pe tron solipsian / Cum te botează gazd și rîde / Hoții de scări urzesc să mă piardă"* În alt loc *trupul iutelui Ahile pornește să asude primordial, un ocean risipit își oprește vulcanii* (care ar mai merge) *și-i răstoarnă peste prostituate*. Dar delirul merge și mai departe. Apare un misterios MBW (formulă chimică sau farfurie zburătoare, parodie a unei mărci de motocicletă binecunoscută) descrisă cam așa : *„Lui MBW, Ochi de lapte doi / din suflet nu-i cresc / Lui MBW, foame de lup /. Umbra n-o să-i renască în trup / lui MBW, fermentcumplit / rătăcirea n-o să-i găsească"* și așa mai departe. Superbe în inconștiența lor sînt și versurile : *„Joc de reagregare / din mil coborît / abia îl biruie / vadrele nopții / scuturînd o viață / argintăria polenului / la picioarele murei / sus printre vagi."* Altundeva se înșeală un *„vînt creț ca Pan, servit în roți care clamează"*. Pe la pagina 38 reapare farfuria zburătoare : *„Parcă se înserase din ere-n ere-n frică / Aleea de polen prea plină mă fura / Și nu zărisem palma pitită-n geana ta / Dar M.B.W. cu epiglota aleea o zidea"*. Epiglota am mai știi ce este : partea de sus a laringelui, dar M.B.W.? Și luate la un loc cam ce-ar însemna ? Mister desăvîrșit... Iată și ceva din *Eu, nu : „suflet, alizeu cocoșat"* sau *„Ciocîrlia din Saba suferă pentru tine"*. În *O, ploaie misterul* crește : *„O ploaie ca un blestem / De ani de zile cade, din a în i în om"* Iată și un perfect galimatias : *„A fost aculpat la fără-adînouri / loc mai sigur la devenirea / întremireasmă de mosc, de brazdă și lactee / E atît de clară clipa că ești trunchiul ei / și-ți dau în creștet florile scîntei / în pinioane și conclave"*. Mai găsim un *punct heruvim* pe undeva, *stabilimentele de infuzori* sau aceste aberații : *„Născut de vîrtul mecanic / Al artei sublime / Să nu albiți sub osul țării"* sau *„locul vostru abrupt și / așezat sub ireversibil"* sau *și* mai veselul : *„Ah, gustul tău obez și paralel / Tu nu știi, Meta, cît ești de frumoasă / cînd tatuezi scheletul tău cu trupuri viscoase"*. La pagina 74 se pare că misterul lui M.B.W. este în sfîrșit dezlegat: M.B.W. pare a fi o benzină necunoscută: *„Tatăl M.B.W. destupă mișcarea"*, dar să nu anticipăm grești, peste o pagină aflăm că M.B.W. este de fapt un balon : *„Și într-un M.B.W. sîntem cu toții suspendați"*. Mai încolo aflăm că poetul *a dat ideile la mînăstiri*, ceea ce nu-i tocmai rău, dar *„a ridicat în același timp la rangul de temple și palate / ciorapi mistuitori și exultanțe glandulare expiate"*.

E prea mult. Să ne oprim aici. Ciudat mi se pare faptul că vorbind ori nevoind Ovidiu Alexandru poate emite și cîte un vers frumos de genul acestora : *„un frig bolovănos mira ținutul gol" „furtuni golite de oameni / M-ascultați vă vorbesc din piețele exilului / Mai bîntuiți firea lucrurilor / O rugă murgă cu tatacuri puternice"* (unde Saint John Perse se simte de departe), cum frumoase mi se par : *„o vioară iese din sine"* sau *„viori stau alături de miei"* sau *„În iubire, în feroneriile morții"* sau *„retrag nunta"*, dovezi certe că atunci cînd se supraveghează, Ovidiu Alexandru poate părea mai puțin ridicol...

Cristian Sofron și Amza Pellea în filmul „Moartea lui Ipu"

SERGIU NICOLAESCU DESPRE FILMUL SĂU

„Moartea lui Ipu"

— După ce ați lucrat după scenarii originale este prima oară cînd faceți un film după un scenariu inspirat de literatură; cred că nu mă înșel afirmînd aceasta?

— Ba vă înșelați. „Moartea lui Ipu" a fost inițial ideea unui film pe care Titus Popovici a transformat-o într-o excelentă nuvelă și pe care pe urmă am adaptat-o pentru cinematograf.

— V-ați oprit la acest scenariu numai în virtutea colaborării neîntrerupte cu Titus Popovici sau a prezentat și alte elemente de atractivitate?

— Pînă acum în cinematografia română n-am făcut decît filme al căror scenarist a fost Titus Popovici. Dorința de a face „Ipu" e veche de circa cinci ani.

— A fost aminată de „Mihai Viteazul"?

— Da. În același timp pînă la terminarea nuvelei nu aveam destulă consistență dramaturgică. Am dorit foarte mult să fac acest subiect, dar Titus Popovici a avut ezitări deoarece își dădea foarte bine seama că subiectul era excelent pentru literatură și nu pentru film. Datorită insistențelor mele, a acceptat să facem film.

— Cartea este la persoana întîi; cum ați transpus cinematografic tonul confesiv?

— Într-adevăr, era unul dintre motivele cele mai puternice ale ezitării: persoana întîi folosită în nuvelă și modul excelent în care sînt exprimate literar gîndurile eroului-copil. Arma cineastului este imaginea, așa că am părăsit de la bun început ideea de a face filmul cu comentariu sau monolog și am încercat să substitui prin imagine. Sînt un mare admirator al nuvelei. Cei care o cunosc vor avea surpriza în timpul filmului constatînd chiar în planuri foarte scurte respectarea unor gînduri ale copilului.

— În „Moartea lui Ipu" întîlnim explozii imaginative sau, mai exact, incursiuni în fabulos pe care cuvîntul le cuprinde cu ușurință. Cum le realizați imaginea?

— Aș putea spune că în film, fabulosul e la fel de prezent ca în nuvelă, cel puțin așa am încercat, pentru că am construit o lume a copilului atît cît mi-a fost posibil în imagini. Nu mi-a fost ușor de fel. Sînt lucruri în nuvelă aproape imposibil de transcris, cum este, de pildă, portul acelui revolver; în film ar fi fost simplu de făcut dar n-ar fi ieșit bine de loc; închipuiți-vă un copil care ar merge tot timpul cu un revolver în mînă și nimeni nu l-ar vedea. A trebuit să găsesc altă soluție.

— Care ?

— O să vedeți. Sau fraza finală. „Atunci i-am condamnat pe toți, la moarte" — propoziție aproape imposibil de transpus. Cred că, pînă la urmă, această frază va fi de fapt titlul filmului.

— Văd că păstrați principalii interpreți din anterioarele filme. Sînteți printre regizorii care-și aleg mereu aceiași actori?

— Ar fi fals să spun că mă gîndesc încă de la scenariu la anumiți actori, dar sînt anumiți actori care au jucat și vor juca totdeauna în filmele mele: Amza Pellea, Ion Bessoiu, Gheorghe Dinică, Ioana Bulcă. O nouă descoperire de-a mea este și copilul Cristian Sofron.

— Dată fiind vîrsta eroului, bănuiesc că este un neprofesionist. Cum l-ați descoperit? Cum ați lucrat cu el? Cum a ieșit personajul?

— Într-adevăr eroul principal este un copil de 12 ani. Și pentru acest rol am văzut sute de copii, dar nu mă hotărîsem, cînd într-o zi un prieten actor îmi recomandă pe acest tînăr. Îl chem la studio și, din probele filmate, deși majoritatea celor care l-au văzut preferau pe altcineva, eu l-am ales pe el.

— Sînteți mulțumit de alegere?

— Cred că această alegere este de fapt descoperirea unui mare talent. El a devenit astăzi un profesionist de primă mînă, unul dintre cei mai buni actori cu care am lucrat vreodată. De aici înainte va intra în rîndurile actorilor cu care îmi place să lucrez. Spectatorii îl vor mai revedea.

— Cine mai joacă?

— Amza Pellea, Bessoiu, Dinică, Octavian Cotescu, Iurie Darie, Ștefan Mihăilescu-Brăila, Ioana Bulcă, Clara Sobok.

— Cum vi s-a părut lucrul la acest film în comparație cu celelalte?

— Am terminat filmul la 8 noiembrie exact după două luni de la începere. În comparație cu celelalte, pot spune că un film de acest gen pare o scurtă joacă pe lîngă un film ca „Mihai Viteazul". Încă nu pot aprecia calitatea filmului pe care l-am făcut dar afirm cu toată convingerea că un film istoric ca „Mihai Viteazul" este incomparabil mai greu de realizat decît un film de actualitate.

— V-ar tenta să reluați experiența cu un nou film istoric?

— Cînd am început „Mihai Viteazul" realizasem deja cîteva performanțe: „Dacii", Patru filme după Fenimore Cooper în patru luni, două filme „Bătălia pentru Roma" în trei luni. Deci eram în suita unor eforturi și, firesc, „Mihai Viteazul" a fost cel mai greu. După ce am cunoscut filmul așa zis de actualitate, am înțeles că e vremea să mai las și pe alții să facă filme istorice. Doar așa va înțelege lumea cît de greu este acest gen. Nu pot compara o secvență din „Mihai Viteazul" cu întreg filmul „Moartea lui Ipu".

— Sînteți mulțumit cum a ieșit „Ipu"?

— Eu nu fac filme pentru mine și nici pentru critică. Fac filme pentru spectatori. Deci cuvîntul de apreciere a filmului le revine lor.

Florica ICHIM

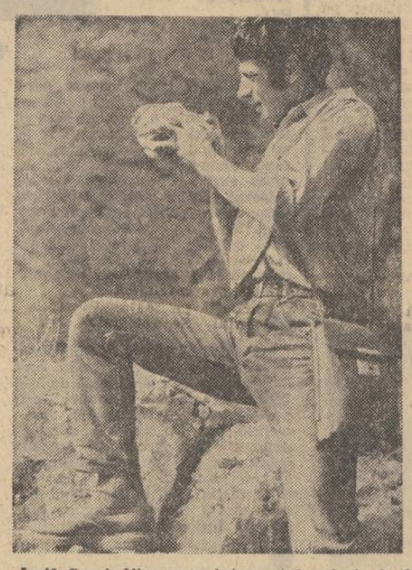

SOPHIA LOREN a revenit din Spania, unde a terminat de filmat în „Orgoliu și pasiune". În prezent ea turnează în regia lui Alberto Lattuada în filmul „Toamnă caldă"

■

ÎN APROPIEREA localității Dubrovnik (Iugoslavia) s-au încheiat filmările la noua producție „Betia", o comedie în care protagoniștii sînt cunoscuții actori Nino Manfredi și Rosanna Schiaffino. Regia este semnată de Gianfranco de Bosio.

■

ÎN STUDIOURILE italiene se turnează filmul „Pinocchio" în regia lui Comencini. Principalul rol feminin a fost încredințat cunoscutei actrite Gina Lollobrigida. Pentru rolul lui Pinnochio a fost ales dintre 1 500 de candidați, Andrea Balestra, în vîrstă de șase ani.

■

REGIZORUL Gianni Grimaldi a terminat filmările la o nouă producție italiană intitulată „Fiara". Principalele roluri au fost încredințate lui Lando Buzzanca și actrițelor Annabella Incontrera, Ira Fürstenberg și Fanny Benussi.

Iosif Surciadjiev este interpretul principal al filmului bulgar „Călătorie în furie", regizat de Nikola Korabov. Alături de el mai apar Dorothea Tonceva și Severina Teneva.

Secvență din filmul lui Zbigniew Chmielewski „Chip de înger", al cărui rol principal este deținut de actorul ceh Josef Vrsvtala (în stînga).

TEATRUL DE DRAMĂ ȘI COMEDIE DIN CONSTANȚA LA MADRID

Începînd din anul 1970, Madridul a devenit în fiecare toamnă, gazdă a unui Festival internațional de teatru organizat de Ministerul Informațiilor și Turismului.

În octombrie-noiembrie anul acesta au fost prezentate pe scenele madrilene: Comedia franceză, Teatrul Național din Londra, condus de Sir Laurence Olivier, Teatrul Național din Mannheim, Teatrul Insieme din Roma, Grupul de acțiune teatrală din Lisabona și Compania Lope de Vega din Madrid. Teatrul Lanterna Magică din Praga a fost invitat cu același prilej, pentru o serie de spectacole, iar printre trupele de teatru experimental cărora li s-a destinat un cadru aparte, s-au numărat alături de Companiile spaniole, Roy Hart Theatre din Londra și Teatrul experimental din Hamourg.

Prezența românească prin Teatrul de dramă și comedie din Constanța a fost ilustrată cu comedia clasică „Romanțioșii" de Edmond Rostand și tripticul dramatic „Cine ești tu ?" de Paul Everac, ambele montate în regia lui Ion Maximilian. Selectarea acestor spectacole, care au redat pe de o parte modalitatea modernă de interpretare a clasicilor universali în școala noastră de teatru, iar pe de altă parte una dintre lucrările reprezentative ale dramaturgiei noastre contemporane, a fost comentată amplu în cele mai mari ziare spaniole. A.B.C., Pueblo, Arriba, Ya, Sun, au scris pe larg despre teatrul din cel mai mare port al României, oraș legat prin destinul poetului Ovidiu de popoarele latine din întreaga lume.

Căldura publicului spaniol s-a conjugat cu aprecierile pozitive ale criticilor precum și cu cele ale specialiștilor din mai multe țări, prezenți la Festival cu prilejul colocviului teatral organizat de Centrul spaniol al I.T.I.

Colectivul teatrului de dramă și comedie din Constanța, în fața teatrului „Zarzuela" din Madrid

AUR, ÎNTR-O PICĂTURĂ DE PLOAIE

De vorbă cu eleva Anca Ioana Hariton, cîștigătoarea marelui premiu literar „Nehru"

O fată înaltă, cu fața luminată de un zîmbet degajat, într-un halat albastru purtînd urmele culorilor încercate în atelierul de pictură, aceasta este Anca Ioana Hariton, cîștigătoarea marelui premiu pentru literatură „Nehru", organizat la New Delhi. O găsim într-o pauză, la liceul „Nicolae Tonitza" din București.

— Cum se intitulează lucrarea trimisă în India ?

— „Lacrima norilor". E o alegorie. E viața unei picături de apă.

— Vrei să ne spui în cîteva cuvinte ceva despre această lacrimă ?

Și Anca ne schițează acțiunea : **„O picătură de ploaie, aflată în înaltul cerului, dorește să cadă pe pămînt, să vadă oamenii și să le fie de ajutor. Ea coboară, încîntată, ajunge pe umbrela unui trecător și de aici sare pe geamul vitrinei unui magazin cu jucării. Neastîmpărată, se lipește de nasul unui copil care a venit să se uite la jucării, dar care o dă jos, cu palma. Seara se lasă, se face frig și picătura îngheață. Cînd se dezgheață, împreună cu alte picături, pleacă să ude ogoarele, să crească rodul lor, să aducă îmbelșugare. Cam asta este".**

Continuă apoi : **„De fapt această compunere am scris-o cînd aveam 12 ani. Am participat cu ea la un concurs pionieresc, luînd un premiu. Mai tîrziu am refăcut-o aproape complet și ca să mă conving dacă am lucrat bine i-am cerut sfatul profesorului nostru de limba română, tovarășul Macarie, care m-a încurajat. Apoi am trimis-o, deși nu speram să am o astfel de bucurie".**

— Totuși, după cîte știm, ai mai luat un premiu tot la acest concurs care se adresează mai multor arte.

— Da, dar pentru pictură, în 1968.

— Ce cuprindea pictura premiată ?

— Unul din obiceiurile noastre : cu capra, de Anul Nou. Mie îmi plac mult aceste obiceiuri căci au mult farmec, multă imaginație, multă înțelepciune. La ideea lucrării picturii am ajuns în urma unei corespondențe. Cu mulți ani în urmă, în cadrul schimburilor de scrisori cu copiii din alte țări, eu am început să corespondez cu un copil indian. Ceea ce am convenit să scriem au fost obiceiurile populare. Eu i-am scris despre o sumedenie de obiceiuri românești care l-au interesat în mod deosebit pe prietenul meu indian. De aici, ideea de a ilustra povestirea printr-o lucrare plastică.

— Cum ai primit vestea premierii ?

— Într-o pauză, de la cancelarie mi s-a dat un plic. L-am pus într-un caiet și am intrat la oră. Aveam matematica. În timpul orei, curiozitatea m-a făcut să-l deschid și să citesc că obținusem „goldul". După oră, colegii m-au copleșit cu felicitări.

— Intenționezi să mai scrii ?

— Cred că nu, deși am avut succese. Nu, fiindcă chemarea mea o simt venind din partea picturii. Am adunat aproape 50 de tablouri și trag nădejde să le prezint într-o expoziție. E un vechi vis al meu.

— Ce tematică au lucrările ?

— Tot alegorică. Sînt numeroase aspecte de basm românesc, cadre feerice. Deocamdată fac ceea ce îmi oferă „terenul" cu care țin legătura mai des. Mai tîrziu, voi trece și la alte subiecte. Dar documentarea îmi cere timp și eu am de învățat. Sînt în anul II și mai este...

Anca Ioana Hariton tinde să fie un artist dăruit cu talent despre care, sîntem siguri, se va mai vorbi. E o promisiune care se va realiza datorită pasiunii, tenacității și inclinațiilor ei spre artă.

Const. SÎRBU

ECOURI

CADRAN

ALEEA MARILOR PERSONALITĂȚI

În parcul orașului Roman, binecunoscut pentru frumusețea lui, municipalitatea a inaugurat o alee cu zece statui ale marilor personalități născute pe meleagurile moldovene. Între acestea se numără Miron Costin, Ion Creangă, Mihai Eminescu, Mihail Sadoveanu, George Enescu.

DISCURILE ACESTEI LUNI

În această lună, seria discurilor care prezintă lucrări ale înaintașilor muzicii simfonice românești continuă cu un nou disc cuprinzînd piese pentru pian de Carol Miculi, avînd ca interpreți pe Gheorghe Halmoș, Maria Fotino, Georgeta Ștefănescu-Barnea, precum și cîntece populare din colecția Voevidca (armonizări) de Eusebiu Mandicevschi cu aportul cîntăreților Emilia Petrescu și Valentin Teodorian și al pianistei Martha Joja.

Pînă la sfîrșitul acestei luni este programat să apară un disc cu arii din opere interpretate de baritonul David Ohanesian.

La muzica ușoară, o singură editare : **Lucia Altieri, care prezintă patru șlagăre din repertoriul italian. Înregistrare : „Edizioni discografiche Stop-Record" — Roma.**

Muzica populară românească **cuprinde cîteva discuri cu interpreții : Ion Văduva (caval-fluier), Efta Botoca (vioară), Maria Marcu, Dumitru Constantin (voce), Fratii Petreuș (voce și vioară). Apare și un disc de muzică populară maghiară cu Schatt József (voce).**

Capitolul „basme" este mai bogat, el cuprinzînd înregistrări după H. C. Andersen („Privighetoarea", „Fetița cu chibriturile", „Amnarul" și „Lebedele").

SPECTACOLELE CIRCULUI „BEROLINA"

După un turneu prin 48 de localități din țară, numărînd peste 700 000 de spectatori, circul „Berolina" din R. D. Germană prezintă, începînd din această seară, în arena Circului din București premiera spectacolului „Parada risului".

ISTORIE CONTEMPORANĂ ȘI LITERATURĂ

de Boris BUZILĂ

Chiar dacă literatura s-ar resimți, cum se zice, de pe urma concurenței documentului istoric brut, publicat ca atare, între istorie și literatură nu vor înceta să existe vechile raporturi de colaborare, în care Clio și Caliope — am numit muzele tutelare ale celor două discipline — își vor fi datoare, după imprejurări, una alteia.

Scriem aceste rînduri consemnînd apariția unui roman de debut („Ani de cumpănă" de Aurel Petri, Ed. Eminescu), ale cărui sugestii își trag, neîndoielnic, originea și dintr-o laborioasă cercetare a arhivelor. Aceasta, cu atît mai mult, cu cît autorul, Aurel Petri, este cunoscut, în primul rînd ca istoric, preocupat cu deosebire, de trecutul apropiat, în speță perioada interbelică, lupta pentru apărarea independenței naționale în anii ce au premers declanșării războiului, eliberarea, participarea țării noastre la războiul antihitlerist.

— Tovarășe Aurel Petri, arhivele, pe care le studiați de obicei, și în care mi-ați spus că ați găsit o seamă de elemente ce care le încorporează romanul dumneavoastră sînt, în general, cercetate de scriitori ?

— Aveți în vedere, probabil, materialul documentar care se referă la istoria partidului nostru, la epoca interbelică și la primii ani după eliberare...

— Întocmai...

— Cum să vă spun, nu-mi vin în minte, pentru moment, decît cei pe care i-am văzut documentîndu-se o perioadă mai îndelungată la Muzeul de istorie a partidului sau la Institutul de studii istorice și social-politice. Zinică, de pildă, cînd scria la „Și a fost ora H". Știu că și Marin Preda s-a documentat un timp asupra acestor probleme. Și alții. Dar cei ce se interesează de ele ar putea fi mai mulți. Evident, mă gîndesc la cei cu eventuale proiecte literare. Păcat. Există un material imens, cea mai mare parte nefructificat sub raport literar ; fapte, destine umane. Nu este nevoie să fii tu însuți un practician al scrisului literar ca să-ți dai seama că, în mina unor scriitori de talent, ele — aceste elemente — ar putea deveni tot atîtea nuclee din care să se dezvolte opere literare.

Eu am început să scriu stimulat în mare parte de istorie, de frumusețea unor pagini de istorie insuficient cunoscute ; un scriitor profesionist poate scrie din alte rațiuni, dincolo de ele însă, istoria rămîne pentru orice scriitor, alături de ceea ce vede cu propriii săi ochi, o nesecată sursă de inspirație.

— Mi se pare că pledoaria dumneavoastră pentru ceea ce numiți „frumusețea unor pagini de istorie insuficient cunoscute" stă sub semnul pasiunii pentru obiectul de studiu predilect. Ne datorați, poate, o explicație suplimentară.

— Rămîn la convingerea că acei **ani de cumpănă** — 1936—1940 — prevestind grelele încercări prin care avea să treacă poporul român constituie, cum spuneam, o strălucită pagină de istorie, mai puțin cunoscută, prin faptul că partidul comunist a purtat atunci una din cele mai glorioase bătălii din perioada ilegalității — lupta împotriva primejdiei fasciste care amenința ființa națională, integritatea teritoriului românesc. Ajunge să ne reamintim cîteva fapte : marile demonstrații populare din Transilvania, conduse de partid în care românii laolaltă cu maghiari și germani manifestau sub lozinca „apărînd hotarele ne apărăm pămîntul nostru", manifestele pătrunse de un înalt patriotism, ale partidului din perioada aceea, de pildă cel din martie 1939, pe care unul dintre protagoniștii cărții mele, comunistul Aldea, îl citește țăranilor din Hordou-Coșbuc, locul unde este situată acțiunea și multe altele.

Chiar dacă evenimentele au luat ulterior cursul cunoscut, momentul acela, cînd partidul punea în fața luptătorilor săi îndatorirea de a înfrunta dușmanul-cotropitor cu arma în mînă, constituie un prolog al insurecției armate din august 1944.

— Acțiunea cărții dv. ajunge la această dată ?

— Nu. Ea sfîrșește cu momentul dramatic cînd în Hordou este doborîtă și sfîrîmată placa memorială de pe casa în care s-a născut Coșbuc ; oamenii adună cu grijă țăndările cu speranța că ele le vor putea fi de folos „în alte vremuri". Despre venirea acelor vremuri aș vrea să scriu o altă carte.

— Spuneați că scrisul dumneavoastră a fost stimulat, în mare parte, de istorie ; deduc că ar exista — într-o măsură mai mică — și un altfel de stimul...

— Da și acesta e, ca în majoritatea debuturilor în proză, factorul autobiografic. Multe dintre lucrurile înfățișate în carte reprezintă amintirea unor experiențe de viață proprii, deși trăite „la o vîrstă fragedă". M-aș referi în primul rînd la anii de început ai construcției căii ferate Salva-Viseu, lucrare începută în 1938—1939, întreruptă și terminată după eliberare. O parte din această experiență trăită aș dori-o topită în cuprinsul cărții pe care intenționez s-o scriu. Mă gîndesc, de pildă, la chipul cum a dat roade peste puțin timp sămînța împrăștiată de comunistul Aldea în satul acela din părțile Năsăudului : după patru ani, țăranii din satul poetului aveau să pună mîna pe arme eliberîndu-se singuri, cu un ceas mai devreme, de ocupația fascistă...

TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 21 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I. 8.30 Sport și sănătate. 9.00 Matineu duminical pentru copii. 10.00 Viața satului 11.10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Rugbi : România—Polonia. 16.00 Postmeridian. 18.10 Planeta giganților. 19.00 La poalele Hațegului. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 „De unde Oltul și Mureșul..". 20.20 „Trecea fanfara...". Emisiune de varietăți. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.00 Eroi din povestirile lui Rudyard Kipling. 20.30 Toamnă la Stoicănești. 21.00 Buletin de știri. 21.05 Opera în concert. 21.55 Săptămîna culturală bucureșteană. 22.10 Serialul „Cavalerul d'Harmenthal".

LUNI 22 NOIEMBRIE

16.00 Ecranul. 18.30 Cîntec și joc de pe malul Oltului. 18.45 Stop cadru. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Imn zidirilor de patrie. 20.30 Marile speranțe (II). 21.20 Dinamica societății românești. 21.50 „Steaua fără nume" — Floarea din grădină. 22.45 Ungaria — văzută din elicopter. 22.55 Telejurnal.

MARȚI 23 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I. 16.00 Revista literară TV. 18.30 Enciclopedie pentru copii. 18.45 Opera din Iași la a XV-a aniversare. 19.00 Tabăra de sculptură de la Măgura Buzău. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cincinalul în acțiune. 20.10 Reflector 20.25 „Cavalerul tristei figuri". 22.00 Vasile Iscru, Erou al Muncii Socialiste. 22.30 Șlagăre dansante. 22.50 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.00 Concert Enescu. 20.45 Desene animate. 20.55 Universitaria. 21.10 Blocnotes. 21.25 Buletin de știri. 21.30 Cărți și idei. 22.00 Planeta giganților.

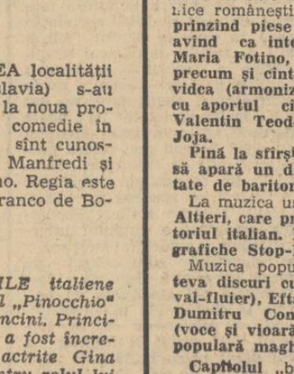

MIERCURI 24 NOIEMBRIE

13.55—16.30 Fotbal : România—Țara Galilor. U.T.A.—Vittoria Setubal. (Cupa U.E.F.A.) — primele 15 minute din repriza I și repriza secundă integral. 18.00 Mici meșteri mari. 18.15 Mult e dulce și frumoasă. 18.30 Cîntecul florilor. 18.50 Confruntări. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 1000 de scrisori răspund la o întrebare. 20.40 Filmul „Un car-toț, doi cartofi". 22.20 Itinerar iugoslav. 22.40 Telejurnal.

JOI 25 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Timp și anotimp în agricultură. 19.10 „Ce, cum, cît și cînd mîncăm ?". 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cincinalul în acțiune. 20.10 Reflector. 20.25 Avanpremieră. 20.30 Mari comici ai ecranului. Pelicule celebre cu : Charlie Chaplin, Fatty Arbuckle, Buster Keaton, D. Pollard, S. Howard. 21.30 Interpretul săptămînii : Benone Sinulescu. 21.45 Cadran internațional 22.15 Luminile rampei. 22.50 Telejurnal.

PROGRAMUL II 20.00 Concertul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. 22.00 Buletin de știri. 22.05 Serialul „Patru tanchiști și un cîine" (II).

VINERI 26 NOIEMBRIE

18.00 Căminul. 18.50 Lumea copiilor. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cronica politică internă 20.15 Intermezzo muzical. 20.25 Filmul „Nemurire". 22.05 Noutăți științifice din lumea întreagă. 22.35 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 27 NOIEMBRIE

16.15 Emisiune în limba germană. 18.00 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internațională. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.00 Serialul „Invadatorii" (II). 21.50 Teledivertisment. 22.50 Telejurnal. 23.05 Un cîntec de demult.

MEDICINĂ

SPUNE-MI CUM DORMI, CA SĂ-ȚI SPUN DE CE SUFERI

La Tg. Mureș, în primul laborator al somnului din țara noastră, s-a reușit să se obțină diagnostice de mare exactitate într-o serie de infirmități neurologice investigînd somnul.

Recent, la Würzburg, în R. F. a Germaniei a avut loc un simpozion internațional, „Natura somnului", la care a participat ca reprezentant al țării noastre **prof. dr. LIVIU POPOVICIU,** șeful clinicii de neurologie din din Tg. Mureș. În încheierea lucrărilor s-a constituit „Societatea europeană de studiu al somnului". Ca o recunoaștere a activității de cercetare desfășurată în cadrul clinicii tîrg-mureșene, omul de știință român a fost ales vicepreședinte al acestui organism științific european. La reîntoarcerea în țară ne-am adresat prof. dr. Liviu Popoviciu cu rugămintea de a ne împărtăși cîteva din preocupările colectivului tîrg-mureșan, rezultatele cercetărilor întreprinse, direcțiile de viitor.

— În viața medicală a țării noastre, colectivul clinicii neurologice din Tg. Mureș înscrie de cîțiva ani o prezență tot mai notabilă. Cu deosebire atenția cercetătorilor se îndreaptă spre studiul somnului. Acestui interes i-a corespuns, de altfel înființarea, în urmă cu cîțiva ani, a primului laborator al somnului în țara noastră. Care sînt direcțiile actuale de cercetare ale colectivului clinicii tîrg-mureșene ?

— Continuăm să studiem somnul sau, mai exact, o serie de infirmități de natură neurologică, prin și cu ajutorul somnului. Dar, încă de la începutul discuției doresc să subliniez caracterul practic pe care încercăm să-l desprindem din concluziile științifice ale studiilor, experimentelor, cercetărilor noastre. În mod concret, aceasta înseamnă putința de a stabili un diagnostic cît mai nuanțat și, implicit, instituirea unui tratament adecvat.

— Ați putut ajunge la asemenea diagnostice nuanțate? Cum, prin ce mijloace?

— Una din direcțiile noastre de investigație a constat din cercetarea unor manifestări episodice nocturne — ca de pildă automatisme ambulatorii, automatisme verbale, enurezii etc. — la copii și adolescenți. Pe parcursul unei perioade mai îndelungate de timp, noi am testat, prin cercetări poligrafice prin somn, 450 de subiecți.

— Toți aceștia fuseseră internați în clinică pe baza unui diagnostic prealabil?

— Bineînțeles, și la prima vedere păreau exacte. Dar ce s-a întîmplat ulterior? Teoretic, cercetările noastre au putut dovedi că în toate cazurile testate există importante tulburări de organizare a somnului, ceea ce are consecințe asupra dezvoltării sistemului nervos al copilului sau adolescentului. Dincolo de această concluzie, s-a impus o alta : dacă putem surprinde cu exactitate stadiul de somn în care apare una sau alta dintre respectivele manifestări, atunci ni se oferă posibilitatea unei intervenții terapeutice diferențiate în scopul ameliorării sau eliminării acestor tulburări.

— Ați intervenit terapeutic în vreunul din cazurile investigate ?

— În foarte multe. Din 150 de cazuri de automatisme ambulatorii nocturne cercetate, 114 evidențiau prezența unor antecedente patologice iar 90 din acestea prezentau anomalii în timpul somnului, indeosebi electroencefalografice, ceea ce atestă rolul unor factori organici. La internarea în clinică, aceste cazuri fuseseră diagnosticate drept simple somnambulisme sau manifestări fiziologice banale, și în consecință, tratate ca atare. Or, cercetările întreprinse identificau alte traumatisme neurologice. Toți acești subiecți au fost reținuți în clinică aplicîndu-li-se un tratament adecvat. În majoritatea cazurilor am consemnat vindecări complexe. Tot pe marginea acestor cercetări aș putea cita investigația, de asemeni în stadii de somn, efectuată asupra a 100 de copii care prezentau enurezii nocturne. Pe baza concluziilor desprinse am aplicat bolnavilor scheme proprii de tratament obținînd rezultate deosebit de îmbucurătoare.

— Cercetările poligrafice de somn întreprinse în clinica tîrg-mureșană, cu influențe directe asupra exactității unor diagnostice, au implicații numai de ordin medical?

— Am să încerc să vă răspund vorbindu-vă despre un gen de cercetări întreprinse de noi și avînd un caracter inedit în țara noastră. Este vorba de problema sincopelor — pierderi ale conștiinței prin mecanisme de obicei vaso-motorii și cardio-inhibatorii. Noi am investigat 100 de subiecți cărora li se pusese, înainte de internare, diagnosticul de epilepsie — ceea ce automat îi scotea din circuitul unei activități economice sau administrative normale. Simptomele păreau să confirme diagnosticul. Prin utilizarea concomitentă, în veghe și în somn, a mai multor parametri de studii — electroencefalografice, electromiografice, electrocardiograme, tensiune arterială — am putut stabili natura exactă a tulburărilor, alta decît diagnosticul inițial. Ulterior pr.n tratament corespunzător noilor date, am obținut la subiecții respectivi spectaculoase ameliorări. Iată așadar, că, dincolo de caracterul pur medical, cercetările noastre se înscriu pe coordonatele unor necesități economice și sociale contribuind la recuperarea potențialului de muncă a unor indivizi cărora, diagnostice uneori grăbite, le poate stigmatiza viața.

— Sînt concluziile cercetărilor întreprinse de colectivul tîrgumureșan cunoscute și dincolo de „poarta" clinicii ?. Ceea ce vreau să știu este cît de mult sînt cunoscute în țară, dacă au un ecou larg și peste hotare.

— Parțial, ele au fost prezentate, în cursul acestui an, la diferite manifestări naționale și internaționale, stîrnind interes, solicitîndu-ni-se rețele de tratament etc. În momentul de față se apropie de sfîrșit redactarea completă a concluziilor cercetărilor întreprinse, pe care, pentru început le vom prezenta la sesiunea cadrelor didactice ale Institutului medico-farmaceutic din Tg. Mureș din decembrie 1971 și la Simpozionul european de cercetare a somnului din Elveția — 1972. Ne pregătim de asemeni pentru o participare la Simpozionul internațional de la New York care se va ține tot în cursul anului viitor.

I. DELEANU

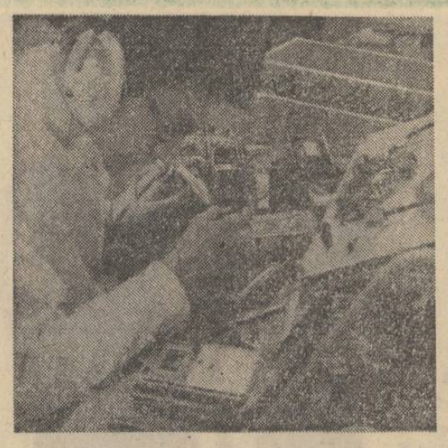

Imposibil fără matematici în tehnicile de vîrf. Electronica este tributară, în procesul fabricației, algebrei clasice, iar în procesul concepției circuitelor face apel la algebra modernă.

Astronomia a devenit o știință exactă... datorită matematicii. Radiotelescopul, de pildă, este conceput și folosit după scheme matematice.

INFORMATICĂ

E NEVOIE DE O „BANCĂ" DE INFORMAȚII?

de acad. Grigore C. MOISIL

Cîteva exemple din foarte multele care se pot da atunci cînd începem să ne gîndim la viitoarele întrebuințări ale calculatoarelor electronice și influența directă pe care o au aceste aplicări ale matematicii în viața societății.

Calculatoarele electronice sînt unelte cu care pot fi minuite volumele mari de informații, volumele mari de date. Și cînd ne gîndim la viitoarele întrebuințări ale calculatoarelor electronice nu trebuie să trecem cu vederea o serie de domenii în care imposibilitatea mînuirii rapide a volumului mare de informații le-a împiedicat să aibă rezultatele ce ar fi putut avea acum se întrevăd. De exemplu, diferite fonduri de arhive conțin un volum mare de documente — exploatate mult de către istorici, prin lectură directă și publicate. Dar calculatorul poate să compare milioane de informații care sînt conținute în aceste documente și să le trieze așa cum îl interesează pe istoric să le aibă triate. Să aibă, de exemplu, în timp scurt toate informațiile relative la cutare oraș în cutare deceniu sau pe cele relative la cutare meserie, în ordinea lor cronologică sau geografică. Se va putea crea o bancă internațională a informațiilor istorice în care istoricul din București să poată avea triate informațiile din întreaga lume. Se va putea crea o bancă de informații privind exponatele din diferite muzee ale lumii, pe ramură de activitate artistică, sau după creatorii individuali, sau privind arta populară. Se va putea compara numărul mare de informații privind arta populară a două popoare vecine, ceea ce ar pune în evidență influențele lor reciproce. În muzică. Se va putea alcătui un repertoriu de teme muzicale. Și nu știu dacă atunci cînd un compozitor crează o anume temă muzicală nu se întreabă, cum face adesea un matematician : această temă nu mi-oi fi aducînd-o aminte fiindcă am auzit-o altcîndva ? Cu alte cuvinte, pentru un artist nu se poate pune oare problema unei „bibliografii" așa cum se pune pentru un om de știință ? Pentru oamenii de știință, problema documentării automate, a bibliografiei automate, este astăzi o problemă acută. În multe țări din lume este o problemă în adîncime studiată.

De curînd am ascultat o frumoasă conferință a domnului T. L. Crémieux-Brilmac asupra muncii dusă în Franța în domeniul automatizării documentării în științele sociale, ascultată cu interes cu atît mai mare cu cît unii dintre ascultători erau cercetători de la Centrul de informare și documentare în științele sociale și politice care urmaseră un curs de FORTRAN (limbaj de programare la calculatoare), iar alții, veneau de la Biblioteca Academiei și se pregăteau pentru un învățămînt analog ce va începe peste puține zile. De altfel ni s-a prezentat de către Centrul de informare și documentare pentru agricultură și silvicultură de pe lîngă Academia de Științe Agricole și Silvice o publicație de bibliografie în aceste domenii făcută cu ajutorul calculatoarelor Centrului de calcul al Catedrei de cibernetică economică de la A.S.E.

Antropometria și biometria sînt științe constituite și nu voi insista asupra faptului că ele se dezvoltă altfel de cînd au început să fie utilizate marile calculatoare moderne. E probabil însă că se vor putea iniția studii de antropologie culturală, în care să se compare măsurătorile ce se fac asupra inteligenței și culturii omenești pe toată suprafața globului. Se vor putea, — avînd la îndemînă un bogat material informativ și posibilitatea de a-l minui ușor — analiza propagarea ideilor într-un colectiv mare de oameni, ridicarea nivelului cultural al acestuia. Se pot modela pe calculatoare legislațiile, ceea ce ii îngăduie unui jurist să aibă într-un timp foarte scurt la dispoziție textele tuturor articolelor de lege sau instrucțiuni ministeriale care-l interesează pentru a le aplica la cazul în speță. Mai mult decît atît, se pot modela pe calculatoare efectele pe care le are o anume legislație, fiindcă știut este că aplicarea unei legi se face de colectivul pentru care legea este destinată, rezultatele aplicării legii sînt o rezultantă a tendințelor exprimate de lege și a celor pe care le manifestă colectivul. Este foarte important pentru legislator să-și dea seama exact de efectul legii sale. Îmi aduc aminte că în urmă cu vreun sfert de veac am încercat să schițez un proiect de lege într-o problemă pe care o cunoșteam foarte bine. Principiile erau juste și am căutat ca exprimarea să fie clară. Și cu toate acestea, mi-am dat seama că rezultatele aplicării ar fi fost exact contrarii decît cele dorite. O astfel de modelare pe care am făcut-o în minte, pentru un colectiv destul de restrîns, nu poate fi făcută decît cu calculatorul atunci cînd colectivul înseamnă zeci, sute de mii, milioane de oameni. Bineînțeles au am dat aici decît cîteva exemple din numeroasele care se pot da atunci cînd începem să ne gîndim la viitoarele întrebuințări ale calculatoarelor electronice și influența directă pe care o au aceste aplicări ale matematicii în viața societății.

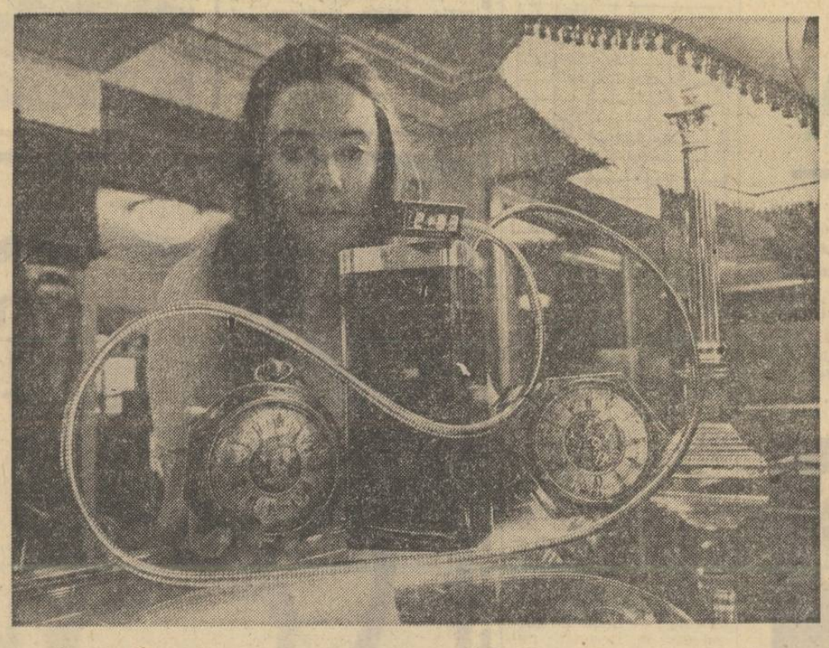

A FI MODERN ÎNSEAMNĂ A FI DE O EXTREMĂ PRECIZIE!

În secolul vitezei, în care secunda devine timpul de referință al acțiunilor noastre, electronica vine să revoluționeze cea mai calmă tradiție : ceasornicăria. Într-un viitor foarte apropiat, începînd din 1975, după pronosticurile făcute — unul din trei ceasuri va fi „cu cuarț", cu circuit electronic integrat. Da, cuarțul, acest cristal de stîncă de foarte mare puritate, va înlocui vechea „inimă" a ceasurilor clasice. Și... „tic-tac-ul" nu se va mai auzi. Vibrațiile sînt extrem de slabe și extrem de rapide. Se știe că precizia unui ceas este dată de frecvența și de factorul de calitate al rezonatorului (parametru care influențează stabilitatea sa). Or, în afară de atom, nici un rezonator nu are un factor de calitate atît de ridicat cum îl are cuarțul. În comparație cu cel al balansorului spiral (din ceasurile mecanice) care este de 200 la 300, cel al cuarțului este superior lui 100 000. Frecvența rezonatorului (cu cît este mai ridicată, cu atît precizia este mai bună) este la cuarț de 8 129 Hz față de 2,5 la 5 Hz (balansorul spiral al ceasului mecanic). Aceste calități ale ceasului cu cuarț indică „secunda" declanșării unei mari și acerbe bătălii a industriei electronice pentru cucerirea pieții.

CUTREMURELE ȘI SEISMOLOGIA

Oamenii de știință sovietici au început elaborarea unor prognoze pe termen lung ale cutremurelor de la mare adîncime. Prima prognoză pe termen lung — 30 de ani — a fost creată pentru arcul Kurile — Kamciatka, în Orientul Îndepărtat, unde au loc circa 80 la sută din cutremurele înregistrate în Uniunea Sovietică.

Studierea datelor primilor 5 ani a confirmat justețea prognozei : au avut loc două vibrații puternice în locurile așteptate — în mai 1968 în apropierea coastelor Japoniei și în august 1969 în sudul Kurilelor. Autorul prognozei este Serghei Fedotov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., el a studiat în acest sens regimul de ciclitate al cutremurelor puternice în zona de apariție a viitoarelor focare, și a stabilit că acumularea de energie și noile tensiuni critice din subsol pot apare aici peste 60—140 ani.

Majoritatea specialiștilor sovietici consideră drept cauze ale cutremurelor puternice, cu focare la o adîncime de 100—700 km, temperaturile mari care determină schimbarea structurii rețelei atomilor ale rocilor respective, aflate la mare adîncime. Drept rezultat al schimbării volumului apare și o presiune suplimentară. Aparatura specială, amplasată atît la adîncime cît și în mine, înregistrează creșterea tensiunii în adîncurile pămîntului.

Pe teritoriul U.R.S.S. se construiesc poligoane unde se urmăresc elementele prevestitoare de cutremure. Astfel de poligoane există deja în Pamir și Kamciatca. Ele se construiesc și în Armenia, Tadjikistan și în alte regiuni unde au loc deplasări în scoarța terestră.

ACCELERATOARELE ȘI ROADELE PĂMÎNTULUI

— Ce pot face acceleratoarele de particule în agricultură ?

— Este unul din domeniile fertile de aplicație, ne-a răspuns dr. G. BACIU, șeful laboratorului de betatroane de la I.F.A. De pildă, acceleratoarele pot fi folosite în provocarea mutațiilor pentru crearea de noi soiuri ale culturilor agricole cu proprietăți superioare, pentru creșterea producției la hectar, pentru extirparea dăunătorilor, pentru dezinfecție. Practica a demonstrat că, doze mici de iradiere în perioada de preînsămînțare permit creșterea producției de cartofi în medie cu 30%. Doze mai mari de iradiere chimică elimină înflorirea cartofului prin depozitare în silozuri.

Privire în timp asupra fructelor de cyclame...

BIOLOGIE

ÎN LUMEA INVIZIBILĂ A MICROBILOR

Se știe că purtăm în noi o multitudine de microbi care sînt nu numai inofensivi dar chiar binefăcători. Se întîmplă însă ca în anumite condiții, micro-prietenii să devină agresivi, producînd uneori infecții mortale. Așadar, astăzi atenția medicinii se îndreaptă mai ales spre prevenirea acelor condiții care fac din unii microbi „păsări de pradă".

Este o pornire firească să se compare lumea invizibilă a bacteriilor patogene cu o lume de răufăcători, de care trebuie să ne ferim pentru că în caz contrar, pătrunderea unor astfel de „indivizi dubioși" în organism provoacă cele mai felurite dezordini care poartă numele generic de boală. Dar încă de la începuturile bacteriologiei s-a dovedit că nu toți microbii sînt „infractori" de meserie, ci dimpotrivă, un număr foarte mare de specii sînt angrenate în diferite îndeletniciri pașnice, utile sau chiar indispensabile. Dacă ne referim la natură în general atunci este suficient să amintim că numai bacteriile pot să transfere azotul din aer în combinații care să permită sinteza substanței organice celei mai importante — proteinele. Dar și în universul foarte vast pe care-l reprezintă un singur organism uman sau de alt mamifer o serie de bacterii sînt necesare, utile sau — în orice caz inofensive. De exemplu — bacilul coli din intestin este un mare producător de vitamine din grupul B, dar cea mai importantă producție a „florei" intestinale este vitamina „K" — așa numita vitamină antihemoragică. Omorîrea microbilor din intestin poate duce la hemoragii și alte tulburări datorate lipsei vitaminelor. O serie de microbi din gură, cum sînt streptococii viridans sînt total inofensivi și contribuie la echilibrul biologic de la acest nivel. Din aceste motive bacteriile au fost împărțite în două grupe net opuse, în răufăcători și binefăcători, agresivi și pașnici, în șoimi și porumbei

Și totuși... în toamna acestui an, în cadrul celui de al II-lea Congres Național al microbiologilor, care s-a desfășurat la București, sute de comunicări au arătat condițiile în care specii microbiene — pînă mai ieri total inofensive — devin agresive, producînd uneori infecții mortale. *Într-adevăr, de cîțiva ani încoace, pe scară mondială se remarcă acest fenomen. Se știa mai de mult că — în cazul bacilului coli — este suficient să existe o tendință cronică la constipație sau o jenă în eliminarea urinii pe căile urinare — pentru ca micro-prietenul și binefăcătorul de pînă atunci să-și lepede ocupațiile cotidiene și, înmulțindu-se excesiv să treacă în sînge și de aici în rinichi producînd colibaciloza. La fel și nevinovatul streptococ viridans, dacă ajunge în sînge în urma unei extracții dentare și dacă întîlnește leziuni reumatice pe pereții interiori ai inimii, devine agentul cauzal al unei boli extrem de grave : endocardita lentă (Endocardita bacteriană subacută). În mod similar, astăzi, după tratamente cu imunosupresive, în cursul operațiilor laborioase, în transplantări de organe dar și în cazul administrării iraționale a antibioticelor, numeroase alte specii microbiene produc îmbolnăviri grave, frecvent mortale. Așa este frumos pigmentatul bacil prodigiosus (sau Serratia Marcescens) precum și stafilococii albi, care posedă un pigment de culoarea porțelanului, semn care altădată arăta că e vorba de un microb inofensiv și-l deosebea de mai periculosul său frate : stafilococul auriu. Astăzi, haina sa albă nu ne mai induce în eroare. Prea frecvent ne-o insoțește.*

Pentru toți acești microbi s-a găsit o denumire generică de „germeni facultativi patogeni" iar mai recent un nume și mai sugestiv : „germeni condiționat patogeni". Într-adevăr, microbii condiționat patogeni sînt inofensivi cît timp le lipsește condiția pentru ca să-și manifeste inclinațiile agresive. Lucrurile se petrec întocmai ca și în cazul „infractorilor de ocazie" care, atît timp cît nu întîlnesc o ușă uitată deschisă, un lacăt prea slab rămîn „cetățeni cinstiți". Este suficient ca tentația să apară și, ultîndu-și moralitatea și reputația, devin infractori.

În lumea microbilor, ca și în cazul infractorilor de ocazie, cele mai bune măsuri sînt acelea care previn crearea condițiilor tentante care fac din „porumbei" niște păsări de pradă.

Dr. M. CSAKY
Asistent universitar

DOI ANI DE VIAȚĂ MAI PUȚIN ÎN ORAȘELE POLUATE

Poluarea atmosferică în R. F. a Germaniei, scrie „Corriere della Sera", este de șapte ori mai ridicată decît în S.U.A. care părea să dețină recordul. Locuitorii Köln-ului și Frankfurt-ului respiră un aer cel puțin tot atît de poluat ca cei din Chicago și Los Angeles. La München, centrul este lipsit în fiecare an de vreo sută de ore de soare față de cartierele mărginașe, doar prin simplul fapt al densității prafurilor în suspensie. Numărul celor ce leșină pe străzi, din cauza gazelor de eșapament de la mașini, crește îngrijorător. „Ar trebui să alegem între metropole și necropole" proclama Kenneth Galbraith, vorbind la München despre viitorul orașelor. Noul născut într-un oraș mare are „șanse" să trăiască cu doi-trei ani mai puțin decît cel născut într-un oraș de provincie. Locatarii „în aer liber" din marile metropole sînt candidați siguri la tumori pulmonare. În special, factorii poștali, agenții de circulație, șoferii de autobuze. La consfătuirea de la München care reunea 491 de primari s-au dat două cifre elocvente. La Hamburg, în urmă cu zece ani, în incinta vechilor fortificații trăiau 240 000 de oameni. Astăzi nu mai sînt decît 23 000. Toți ceilalți au plecat să trăiască în altă parte.

SECRETELE NATURII

Una din marile particularități ale Mării Aral este marea amplitudine a oscilațiilor fundului mării : 3—4 metri ! Un lucru deosebit de interesant s-a constatat comparîndu-se oscilațiile nivelurilor Mării Aral și Mării Caspice. Atunci cînd apele Mării Aral au nivelul ridicat, în Caspica, dimpotrivă, nivelul apelor este foarte scăzut. Valorile scăderii nivelului Mării Caspice de la sfîrșitul secolului trecut și pînă în prezent sînt egale cu valorile creșterii nivelului Mării Aral. Este de presupus că aceste două mări sînt unite între ele printr-un canal subteran.

O călătorie în cea de a patra dimensiune

În a doua jumătate a lunii octombrie, cu un Boeing 77, fizicianul Josef Haphill și astronomul Richard Keting au făcut o călătorie de experimentare științifică neobișnuită. Călătoria a avut drept scop verificarea „paradoxului timpului" din teoria relativității a lui Einstein, care, exprimat simplu, afirmă că pentru un ob'ect în mișcare timpul se scurge mai încet decît pentru un obiect în repaus. Pentru nespecialiști, paradoxul rezultat din teoria relativității e greu de înțeles. Greu e și oamenilor de știință să-l demonstreze. Potrivit paradoxului, timpul curge altfel față de o mașină în viteză decît față de o mașină parcată. Vibrațiile naturale ale atomului în motorul mașinii în viteză, funcționarea ceasului de la bord și chiar îmbătrînirea pasagerilor din mașină se desfășoară mai lent decît într-o mașină în stare de repaus. Aceste modificări sînt insesizabile la viteze terestre, dar, potrivit teoriei lui Einste'n, ele devin importante cînd viteza ob'ectelor în mișcare se apropie de viteza luminii.

De cînd e formulată, previziunea lui Einstein a fost confirmată doar prin argumente experimentale indirecte. Durata de viață a unei particule elementare, de exemplu, se prelungește cînd i se aplică o viteză corespunzătoare în acceleratoare atomice. Totuși, teoria n-a fost demonstrată niciodată satisfăcător cu ajutorul unor ceasornice care să călătorească în spațiu. Pentru a afectuat o asemenea experiență, Haphill a împrumutat de la Observatorul marin american patru ceasornice atomice de o extraord'nară precizie. Ideea lui Haphill a fost relativ simplă. El a conceput să înconjoare de două ori Pămîntul — o dată spre Răsărit și o dată spre Apus. În călătoria spre răsărit, ceasurile din avion se deplasează cu o viteză mai mare decît un alt ceas instalat la Washington. La nivelul ecuatorului, avionul zboară cu o viteză de 1 600 km pe oră. Potrivit ecuației, ceasurile din avion trebuie să rămînă în urmă cu o sutime din a mil'arda parte a unei secunde față de ceasul la fel de precis de pe sol. În timpul zborului spre apus, avionul merge în direcția opusă rotației Pămîntului. În consecință, ceasurile din avion marchează o diferență de trei sutimi dintr-o miliardime de secundă față de ceasul de la Washington.

În ipoteza că acest concept al „contracției timpului" se dovedește f'zic fondat, el ar contribui la biruirea uriașelor spații ale universului.

În timpul zborului, cei doi oameni de știință au măsurat temperatura, presiunea, magnetismul. Toți factorii care ar putea influența experiența vor fi minuțios calculați. Așadar, va trece poate încă o lună de analize complicate pînă ce se va ajunge la o concluzie. Cei doi oameni de știință sînt însă încredințați că rezultatele vor contribui la încheierea uneia dintre cele mai lungi dezbateri în fizica secolului XX.

CE CREZI CĂ TREBUIE SĂ-ŢI DEA FAMILIA? DAR TU EI?

Elevi ai clasei a XII-a B au cuvîntul

Ce gîndeşti despre contemporanul tău, dspre omul societăţii noastre? E o întrebare de sondaj, pe care puind-o unor tineri din clasa a XII-a B a Liceului „Emil Racoviţă" din Bucureşti, diriginţele, profesorul ALEXANDRU IORDACHE, a declanşat o discuţie care cerea, aş zice, multă maturitate. La nivelul acestei vîrste, bineînţeles. Şi avea menirea să dezvăluie tăria, seriozitatea în abordarea unor probleme de esenţă. Pentru acum, pentru 18 ani, dar şi pentru mai tîrziu.

O reluăm, cu cîţiva dintre elevi.

— O foarte bună pregătire, care să-l facă multilateral, aceasta mi se pare calitatea esenţială, spune TATIANA DUMITRU.

— Cum crezi că poţi realiza această dorinţă?

— Să învăţ. Da, să învăţ, mai ales la anii noştri, cînd aceasta este principala grijă.

— Să fii om multilateral — este un ţel pe care-l poţi atinge într-o viaţă întreagă. Pentru om, pentru individ este de mare utilitate.

— Nu, numai pentru el. Este un fel, cred, de a dărui societăţii o pricepere, o competenţă în schimbul a ceea ce ea ne dăruieşte, ne va dărui.

— Spune-mi Tatiana, dar specializarea ce loc ocupă în această definiţie?

— Locul principal. Vreau să fac filologie. Pregătirea mea va avea drept scop deci specializarea în engleză, de pildă. Dar nu accept specializarea ca pe o limitare la cunoştinţele respective. În general, nu-mi plac limitele.

— Mihaela, tu la ce visezi?

— La medicină. Mai precis la chirurgie, îmi răspunde MIHAELA TEINDEL.

— De ce la chirurgie?

— Poate fiindcă îmi place şi mie să privesc dincolo de nişte limite.

— Atunci, e vorba de curiozitate, firească, de curiozitate ştiinţifică, nu? Dar contemporanul tău de ce calităţi mai are nevoie?

— De corectitudine, de cinste în muncă, în viaţă. Şi de forţa de a se adapta unor condiţii noi determinate de transformările societăţii.

— Te referi desigur la o forţă lăuntrică, care să-l ajute să privească mereu mai departe. Cum priveşti tu legătura dintre tine, şcoală şi familie?

— Ca pe un raport de datorii şi drepturi.

— Datoria ta fiind...

— Să învăţ bine. Să-mi dovedesc respectul pentru învăţătură, şcoală, familie, pregătindu-mă în mai multe direcţii.

— Susţii, deci, părerea Tatianei despre omul multilateral?

— Categoric, da.

CARMEN HUŢANU îmi spune cu toată convingerea: **„Omul societăţii noastre trebuie să fie foarte bun, foarte uman".**

— Cum l-ar ajuta să-şi împlinească rolul social, această calitate?

— Dîndu-i puterea de a înţelege rostul adevărat al lumii pe care o construim, a complexităţii ei, a greutăţilor care apar.

— Şi pe lîngă bunătate?

— Încrederea în el, în ceilalţi.

— Nu crezi că e uşor idealizată imaginea pe care o ai?

— Nu cred. Poate doar incompletă.

— Carmen, unde ai simţit mai tare eficacitatea acestor calităţi?

— În şcoală. Şi... în familie. O uşoară ezitare, pe care nu mi-o explic încă.

— Ce crezi că trebuie să-ţi dea familia? Dar tu, ei? Urmează cîteva clipe de tăcere stînjenitoare. Nu trebuia să insist. Dar e prea tîrziu. Întrebările au fost rostite.

— În orice caz, de la familie am nevoie de ceva mai mult decît de condiţiile materiale pe care le am asigurate. Vedeţi, la noi în casă e o situaţie grea, cu care ne-am obişnuit noi, copiii. Dar asta nu înseamnă că nu ducem lipsa căldurii pe care o dă adevărata familie în care există înţelegere, stimă, dragoste. Mamei îi datorez totul. Tata... Nu insist, e dureros. Carmen este sinceră, dar afectată profund de neînţelegerea dintre părinţi.

— Cezar, tu ai asistat la toată discuţia. Ce părere ai?

— Aş vrea să încep de la ceea ce spunea Carmen, despre rolul familiei, — îmi răspunde CEZAR ŞUTEU. **Le-aţi întrebat pe colegele mele despre datorii, răspunderi, despre contribuţii practice chiar, la viaţa casnică a familiei. Eu cred că sprijinul copiilor poate fi şi moral. De obicei, avem noi nevoie de astfel de sprijin. Dar dacă-l putem şi noi da părinţilor, într-un moment greu, este foarte preţios.**

— Ai avut un astfel de prilej?

— Da. Momentul în care fratele meu Cicerone, n-a reuşit să intre la Institutul de arhitectură. El, părinţii, eu, care mi-l luasem ca model, ne făcusem atîtea visuri! Eşecul ne-a dat un şoc puternic. Depăşit, acum. Fratele meu face o şcoală tehnică. Se pregăteşte intens pentru un nou examen. Ştiu că am ajutat şi eu la depăşirea acestui moment. Mi-am încurajat părinţii, i-am făcut mai optimişti.

— Ce ai de adăugat la acele calităţi ale omului societăţii noastre despre care s-a vorbit pînă acum?

— Una foarte dragă mie: calitatea de a gîndi, a gîndi profund, cu luciditate, la tot ceea ce înveţi, la tot ceea ce citeşti. Mi-am însuşit o maximă a lui Confucius pe care v-o spun, dacă vreţi.

— Vreau. Te ascult.

— Confucius spune: „Învăţătura fără gîndire e muncă irosită; gîndirea fără învăţătură e primejdioasă".

— Deci să gîndeşti dar nu fără să înveţi serios, cu perseverenţă. Spune-mi, ce gîndeşti tu despre viitorul tău? La ce concluzie ai ajuns?

— Multă vreme, credeam că-mi place medicina. Mă atrăgea. Mi-am dat seama la timp, că despre medicină îmi făurisem o construcţie fragilă de iluzii. Nu am calităţile necesare. Nici pasiunea. Nu poţi face o profesie dacă nu te stăpîneşte pasiunea. Nu poţi munci doar pentru o diplomă. Am perseverat, perseverez în maturizarea unor înclinaţii mai vechi pentru pictură, grafică, pentru sculptură, înclinaţii încurajate de părinţi, încurajate de încercările din atelierul şcolii, unde am realizat sculpturi în lemn, apreciate. Ar fi fost un eşec, chiar dacă reuşeam la medicină. Un eşec pe care nu-l puteam depăşi doar cu tărie morală, doar cu demnitate. Ar fi fost un eşec vital. În concluzie, sper să fiu student la arte plastice.

★

Directoarea liceului, profesoara SONIA POPESCU, îmi povestise multe, înainte de această convorbire cu elevii clasei a XII-a B, despre strădania şcolii de a determina toţi factorii pe care îi are la dispoziţie: programul de învăţămînt, ştiinţele sociale, în special activitatea U.T.C., orele de dirigenţie, lectoratele cu părinţii, să tindă către conturarea unui proces de educaţie capabil să răspundă unor cerinţe noi. Discuţia cu cîţiva dintre cei care pot dezvălui cel mai bine, la anii lor, eficienţa unor metode de educaţie, poate convinge mai mult decît vorbele. Le-am dat cuvîntul în paginile reportajului şi mă abţin de la alte comentarii.

Lucia MANOLESCU

MODA

ÎN AŞTEPTAREA ZILEI 365...

Ne întîlnim deseori, în gînduri prin excelenţă feminine. Cel puţin aşa speră colaboratoarele noastre care aleg şi realizează modele pentru cititoare. Ne întîlnim la confluenţa unor preocupări, vechi de cînd lumea şi mereu noi. Şi este realmente o bucurie să ne lăsăm, măcar o clipă, în voia unei mici şi nevinovate pasiuni feminine: cochetăria. Reinnoim această preocupare acum, cînd timpul se grăbeşte să calce pragul unui an nou.

În această unică şi ultimă zi a anului, în ziua 365, vom fi poate gazdă pentru petrecerea revelionului. Sau vom fi oaspete. Vom fi acasă sau vom pleca la munte. Vom fi în doi sau vom petrece într-un cerc de prieteni. Oricare ar fi obligaţia noastră, vom fi stăpînite de dorinţa firească de a place. Iar pentru asta, o ştim bine, va trebui să fim foarte îngrijit pieptănate, foarte abil fardate, foarte cochet îmbrăcate. Dacă alegem din timp, şansele de reuşită vor creşte.

Fără sfaturi date ex catedra, fără tabele care să explice — confruntînd înălţimea, silueta, forma obrazului sau a picioarelor cu modelul potrivit de rochie, pantofi, etc. — ce e bine şi ce nu e bine să alegem! Cel puţin, asta este ceea ce ne propunem. Respectîndu-vă calitatea de a vă cunoaşte cu toată luciditatea, de a vă judeca fără „pic" de părtinire, vă înlesnim — sînteţi de acord cu acest cuvînt? — alegerea.

O elegantă rochie lungă, din mătase sau stofă uşoară (de lînă cu motive de inspiraţie floricică vă va suride, sîntem siguri. Dacă nu, alte trei modele vă sugerează fotografiile de sus (de la stînga la dreapta): un ansamblu fustă şi jachetă din mătase naturală imprimată sau brocart în dungi purtat cu o bluză în culoarea sau una din culorile dungilor; o rochie tinerească ce poate fi mai lungă, acoperind genunchii din mătase imprimată sau caşmir, cu garnitură fină la gît şi manşete, din mătase lucioasă de culoare deschisă sau din dantelă în broderie spartă; rochie din catifea cu o cusătură în mijlocul feţei din care se formează şliţul cu marginile rotunjite. Se poartă cu colier, cordon şi cercei metalici sau din perle, foarte moderne. Tot în pagina noastră, veţi găsi şi explicaţiile necesare tricotării unei rochii de seară. Cu niţel efort, o puteţi realiza pînă la revelion, nu?

Un model de tricotaj pentru cititoarele noastre

ROCHIA DE SEARĂ

Cu puţină îndeminare şi răbdare putem să ne confecţionăm şi singure o rochie pentru revelion. Timpul care-l mai avem pînă atunci ne permite să facem acest lucru. Rochia croşetată va fi elegantă datorită decolteului pe care îl are. Ea se lucrează din lînă P.N.A., culoare pastel şi se dublează cu saten de aceeaşi nuanţă. Dacă lîna are o culoare mai aprinsă, atunci dublura va fi într-o culoare mai ştearsă şi invers.

Pentru talia 42—44 avem nevoie de 500 g lînă P.N.A., o croşetă nr. 3, 2 metri dublură şi un fermoar de 30 cm.

Modelul se începe de jos cu un lănţişor pe care croşetăm nişte bride, formate din patru ochiuri, un punct simplu — care se lucrează din trei în trei ochiuri. Primul rînd: un lanţ din 2 ochiuri, 4 picoruşe mari care intră în prima bridă, 2 ochiuri lanţ, un picoruş simplu care se bagă în brida următoare. Din nou 2 ochiuri lanţ, patru picoruşe mari, băgate în brida care urmează, 2 ochiuri lanţ, un picoruş simplu băgat în brida următoare ş.a.m.d. pînă se termină rîndul. Pe dosul lucrului se croşetează din nou numai bride formate din 4 ochiuri lanţ şi un picoruş simplu, care se face acum înaintea grupului de picioruşe mari. Rîndul 3 la fel ca rîndul 1 format din grupe de picioruşe şi lanţ mic, care trebuie să alterneze cu cele anterioare. Fiţi atente la acest detaliu.

Faţa. Faceţi un lanţ de aproximativ 150 ochiuri pe care începeţi modelul propriu-zis. După aproximativ 65—70 de rînduri, scadeţi în fiecare parte a lucrului, din cînd în cînd, cîte un ochi, pentru a forma talia: Atunci cînd ajungeţi la decolteu separaţi lucrul în două părţi egale. De aici înainte, se croşetează separat, fiecare bucată a pieptului. La fiecare două rîndurii se scade un ochi, astfel ca să formăm un triunghi.

Spatele. Şi el se începe cu un lanţ format din aproximativ 140 ochiuri. Lucraţi întocmai ca faţa, avînd grijă să faceţi la aceleaşi rînduri, scăzămintele pentru talie. După 40—45 cm. înălţime, împărţiţi spatele în două părţi egale, pe care le croşetaţi de acum înainte, separat. Aici va fi montat fermoarul. Spatele se termină drept cu aproximativ 70 cm. de lucru. Depinde de înălţimea dumneavoastră.

Asamblarea: După ce aţi călcat lucrul cu o cîrpă umedă, pe dos, îl înseilaţi pe dublură, faceţi cusăturile pe părţi. După aceea mai croşetaţi de jur împrejurul fustei, 4—5 rînduri pe picioruşe simple. Procedaţi la fel şi cu decolteul. Separat, faceţi un lanţ, din 100 de ochiuri aproximativ, pe care croşetaţi în picioruşe simple 5 rînduri. Veţi face două bretele. Montaţi şi fermoarul. Decolteul va fi susţinut cu o panglică gros-grain. Veţi prinde bretelele uşor, cu acul, iar în faţă le veţi susţine cu două clipsuri. Alături o bluză de culoare închisă cu un fir lucitor, lucrată în acelaşi model, sau în punct simplu, avînd bretelele înnodate pe umăr.

GÎNDIŢI-VĂ LA DARURI DE REVELION

Revelionul e aşa departe? Şi da şi nu! În orice caz nu e prea devreme să vorbim puţin de micile daruri pe care le vom oferi cu acest prilej celor dragi nouă. Aşa cum bine ştim cu toţii, un dar nu trebuie să fie foarte scump ca să facă plăcere. El trebuie să constituie mărturia unui gînd drag din partea celui care ţi-l oferă, preocuparea de a-ţi face o bucurie. Evident, darurile confecţionate de mîna ta, migăloase, cer timp, idei, dar tocmai de aceea ele sînt mai preţuite şi aceste mici atenţii întreţin prietenia.

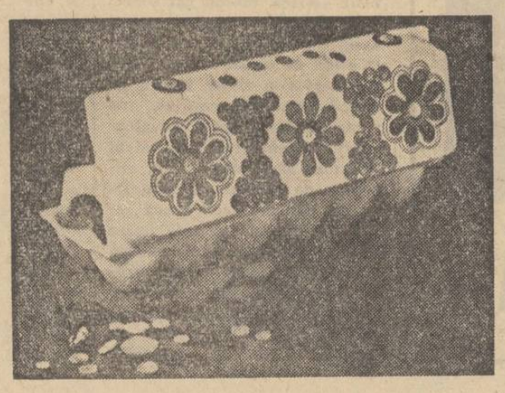

UN MIC CADOU PENTRU MAMA

Un băieţaş de 6—7 ani poate pregăti mamei un dar care fără îndoială îi va face plăcere şi îi va fi util. El va transforma o obişnuită cutie de carton alb pentru ouă, într-o frumoasă cutie pentru nasturi.

Pentru asta, va tăia din hîrtie rezistentă de desen un dreptunghi mare cît suprafaţa capacului şi cu colţurile rotunjite după forma lui (Alveolele pentru ouă vor fi baza cutiei şi viitoare mici compartimente pentru fel de fel de nasturi de rezervă). Dreptunghiul de carton va fi decorat după pricepere şi fantezie, folosind creioane colorate sau hîrtie lucioasă, nasturi pe care îi va fixa cu pasta albă de lipit. Capacul cutiei din fotografie a fost ornat cu trei flori avînd petalele din hîrtie lucioasă. În mijloc, un nasture asortat. Două triunghiuri vîrf în vîrf, de o parte şi alta a florii centrale au fost realizate din nasturi mici, bine lipiţi. O dată decorat, dreptunghiul de hîrtie e lipit de cutie.

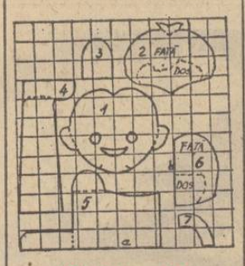

IONEL ŞI MARIOARA

Dacă dispuneţi de ceasuri de răgaz, marionetele pe care vi le propunem vor binedispune nu numai pe cei mici, cărora le sînt destinate, ci şi pe părinţii, care le vor confecţiona, căci ei nu pot rămîne insensibili la intensa bucurie a copiilor lor.

Ca să le confecţionaţi aveţi nevoie de: Un dreptunghi de hîrtie de 30 cm × 27,5 cm. (ca să stabiliţi tiparul) din hîrtie de calc; de hîrtie de carton (ca să desenaţi părul); de patrate de stofuliţă: patru de culoarea caisei; două portocalii; unul cafeniu, o bucată de pînză de bumbac pentru corp; vată sau scame de burete plastic (pentru umplut mîinile şi picioarele).

Cum veţi proceda ca să le realizaţi. Pe foaia de hîrtie desenaţi un grilaj ale cărui pătrate să aibă latura de 2,5 cm. Măriţi diversele piese de pe schiţa noastră. Preparaţi picioarele şi încălţămintea, capetele cu părul lor, obrajii. Faceţi de asemenea şi mîinile. Umpleţi toate aceste părţi cu scame de burete. Corpul se face croind pînza pusă în două. De el se fixează părţile umplute. Pregătiţi veşmintele şi îmbrăcaţi fiecare păpuşă. Marionetele dv. sînt gata. Nu rămîne decît să lunecaţi mîna înăuntru ca să le daţi viaţă. Legenda: 1 = cap (tăiaţi de 4 ori); 2 = păr tăiat, faţă (tăiaţi de două ori); 3 mînă (tăiaţi de 2 ori); 4 picior (tăiaţi de 8 ori): 5 corp (tăiaţi de 4 ori); 6 păr faţă (tăiaţi de 2 ori); guler băiat; a: îndoitura pînzei (mijlocul feţei); b: îndoitura pînzei.

Olimpia ŞTEFANESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme de învăţămînt

Ne bucurăm să-i dăm cititoarei noastre **GEORGETA STĂNESCU** din **Bucureşti**, un răspuns afirmativ. Dorinţa dv. de a deveni desenator tehnic urmînd cursurile unei şcoli postliceale, este realizabilă. În acest scop, vă puteţi înscrie la concursul de admitere al **şcolii de specializare postliceală de construcţii (Şoseaua Mihai Bravu nr. 428, telefon 21 76 99)** care are o secţie de desenatori — cursuri de zi şi serale. Admiterea prevede concurs la matematică (scris şi oral) şi desen tehnic (lucrare grafică.).

IOANEI MUŞETOIU din **Bucureşti** care se interesează de admiterea la arhitectură îi spunem să mai revină peste cîteva luni cînd vor fi stabilite condiţiile de primire pentru viitorul an şcolar. Bineînţeles că dv. vă puteţi adresa şi direct Institutului întrucît locuiţi în Bucureşti şi cred că treceţi des prin faţa lui.

Puteţi concura, tovarăşe **AL. JIANU** din **Bucureşti** la Facultatea de îmbunătăţiri funciare a Institutului Agronomic „Nicolae Bălcescu". Numai că facultatea nu are cursuri fără frecvenţă de care vă interesaţi dv. Facultatea are şi cursuri de subingineri tot cu învăţămînt de zi. Concursul constă din: scris şi oral la matematică (algebră, geometrie plană şi în spaţiu, trigonometrie, elemente de analiză matematică) şi scris la fizică (mecanică, fizică moleculară şi căldură, electricitate) sau îmbunătăţiri funciare (la alegere).

Există, tovarăşă **CECILIA OLTEANU** din **Braşov**, cursuri pentru pregătirea de învăţătoare — maestre. Ca să aflaţi tot ce aveţi interesul să ştiţi, adresaţi-vă inspectoratului şcolar din judeţul dv. care cunoaşte şi reţeaua acestor şcoli şi condiţiile care se cer pentru admitere.

V. B. Craiova. Dacă aţi scris Ministerului Învăţămîntului, cererea dv. va primi, fără îndoială, rezoluţia cuvenită. Nu credem însă că situaţia în care sînteţi poate fi rezolvată prin susamintita cerere. E şi prea tîrziu.

Cititoarei noastre **A. NICA** din **Tinca, jud. Bihor** îi răspundem: Pentru a deveni translatoare trebuie să vă terminaţi studiile, pe care încă, după cîte constatăm, nu le-aţi încheiat. Pentru învăţarea limbilor germană şi engleză, fără profesor, există manuale care se află puse în vînzare, la librării. Încercaţi, cînd mergeţi la Oradea. Dacă nu veţi găsi, puteţi lua manualele uzuale, pentru licee.

Ca să deveniţi bibliotecară — răspundem astfel celei ce semnează **ELENA V. din Bucureşti** — trebuie să vă înscrieţi, după ce luaţi bacalaureatul, la concursul de admitere al **Şcolii de specializare postliceală pentru cultură şi artă din Bucureşti, şoseaua Străulesti nr. 1.** Şcoala are numai cursuri de zi la secţia bibliotecономie. Probele cerute sînt: Limba şi literatura română (scris şi oral), Istoria României (oral).

Da, există o şcoală care pregăteşte vînzători de librărie, îi comunicăm pe această cale cititorului **LUCA VASILE** din **Botoşani.** E, cum arătam mai înainte, Şcoala de specialitate postliceală pentru cultură şi artă din Bucureşti. Începe, ca toate şcolile de acest gen, adică la 15 septembrie.

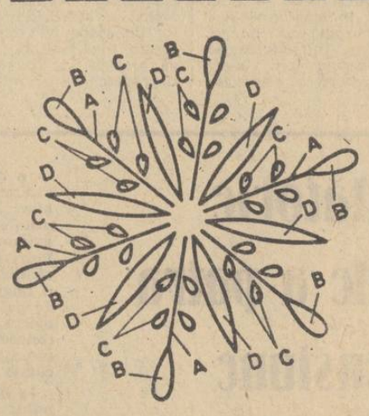

FULGI DE ZĂPADĂ

Ei vor scînteia pe o faţă de masă festivă aducînd în casele dv. aerul specific sărbătorilor de iarnă. E timpul să vă apucaţi de lucru, dacă doriţi să oferiţi prietenilor dv. spectacolul îmbietor al unei mese puse cu gust.

Această faţă de masă se lucrează pe pînză albă şi se brodează cu muline albastru deschis, folosind trei fire. Ea poate fi pătrată (1,75x1,75) sau rotundă (1,77 cm. în diametru). Ea va fi completată cu şerveţele de 30 cmx40 cm.

Puncte folosite: A=drug; B=broderie plină; C=broderie plată, inegală; D=broderie plată în verif. Fulgii de zăpadă brodaţi vor fi de două mărimi.

CI-CO este preparat din sucuri concentrate de portocale, lămîi sau mandarine, păstrînd gustul, aroma şi culoarea naturală.
Are un conţinut bogat de substanţe nutritive şi vitamine.
(6688)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

DESPRE TRECUT ȘI PREZENT

de Mihai STOIAN

„Nu-mi propun de fapt să-mi dezvălui viața particulară. Sînt o tînără care locuiește în orașul lui Brâncuși nu de multă vreme, în care zilele își desfășoară cursul normal, fără evenimente care ar putea interesa pe cineva în mod deosebit. Muncesc aici, vizionez spectacole și mă plimb, în limita posibilităților, citesc. Dar, am spus, nu despre mine exclusiv intenționez să vorbesc.

Deși trăim la noi vremuri de pace, curate, lectura unor cărți ridică oricărui om (al zilelor noastre) probleme. Spun aceasta gîndindu-mă de pildă la o carte de curînd citită : „Am fost medic la Auschwitz". După o asemenea lectură, dacă n-aș fi citit asigurarea autorului despre autenticitatea evenimentelor, fără nici un fel de exagerare, aș fi rămas cu convingerea că totul n-a fost decît o pură fantezie, cu darul de a satisface gusturile celor ahtiați de astfel de lecturi.

Am citit despre lucruri și fapte pe care mintea omenească nu le poate concepe și pe care nici un om de pe lume, în afară de cei ce-au trăit în acel infern, nu le pot crede. Aceasta este singura carte pe care-am citit-o despre ororile celui de-al doilea război mondial, făptuite de propovăduitorii celui de-al III-lea Reich. Mă întreb însă de ce adulții ezită uneori, ne pun la „addpost" de paginile mai dure, mai întunecate, din istoria omenirii ? ! Mărturisesc că eu personal am obținut dificil exemplarul din cartea amintită (apărută de mai mult timp, epuizată), fiindcă cei mai virstnici se eschivau, nu voiau să-mi dea pe mînă asemenea lectură. Probabil că aici se face o confuzie între așa-zisa literatură de aventuri, plină de crime și violență, pe care n-o doresc în nici un fel, și literatura inspirată de fapte reale de viață, care îmi poate lumina mie, tînăr de astăzi, o pagină — fie și întunecată, așa cum a fost — a istoriei. N-are nici un rost să fiu crescută, formată în așa fel încît părțile negre ale vieții trecute să nu ajungă pînă la mine, pentru ca nu cumva să devin... pesimistă, tristă sau mai știu eu cum. O asemenea primejdie nu există, dimpotrivă, numai astfel capeți o privire completă, profundă, asupra a ceea ce a fost și trebuie neapărat cunoscut de tineri. Prea sînt printre tineri și unii care cred că, de cînd lumea, totul a fost pentru omenire așa senin cum este la noi, că viața, întotdeauna, a curs calm și sigur ca astăzi. Eu zic că majoritatea sînt însă tinerii care gîndesc ca mine, adică vor să fie cît mai bine informați asupra trecutului (istoric, politic și așa mai departe), fiindcă numai așa poți aprecia, și mai just, prezentul. O pagină de istorie, fie și dureroasă, nu dezarmează pe nimeni, ci,

CURIER SĂPTĂMÎNAL

aș spune, te „înarmează" pentru viitor și, bineînțeles, pentru prezent. Poate că și în felul acesta acei tineri atinși de „plictiseală", de „indiferență", de „lene" și de alte rele de neînțeles la virsta noastră (de fapt, la nici o virstă) ar căpăta un „șoc", „un scurt circuit" ar pune în mișcare, subit, conștiința. Credeți că cele scrise de mine merită vreun comentariu?

MAGDALENA R. — Tg. Jiu — „Gorj"

Meritã, stimatã Magdalena R ! Aveți perfectă dreptate punînd în discuție aspectul acesta al lecturii tinerilor. În ultimul timp au apărut însă o serie de cărți care vă pot oferi, dumneavoastră și celor de virsta dv. o imagine cît mai complexă, și temeinic interpretată din punct de vedere istorico-social, asupra trecutului de luptă antifascistă, fie în România fie pe glob (plus filmele seriale ale televiziunii). Evident, lipsa unei viziuni istorice complete este de o mie de ori mai dezarmantă decît tristețea declanșată de lectură, atunci cînd afli cum au fost maltratați și chiar uciși luptătorii antifasciști, cum au fost distruși moralmente și fizicește simpli oameni care n-aveau altă vină decît că... nu aparțineau „rasei pure". Totodată eroismul luptătorilor din trecut (fie și atunci cînd, pentru moment, acțiunea lor a eșuat) trezește, indiscutabil, în sufletul generațiilor tinere, al dumneavoastră, stimată Magdalena R, ecouri de o valoare imensă. Nu e vorba, cum bine precizați, de paginile literaturii de aventuri (de dragul... aventurii), ci de pagini pline de aventura dramatică și curajoasă a unor oameni conduși, în toate actele lor, de o flacără prețioasă, a înaltei conștiințe revoluționare. Sfîrșitul lui Vasile Roaită, de pildă, dincolo de tragismul său, vorbește celor de virsta dv. despre sacrificiul de sine, total, al acelora care au pregătit, repet, *cu jertfă de sînge*, prezentul care, unei minorități (de tineri) poate să-i apară, citeodată, ca fiind prea puțin presărat de... neprevăzut (mă refer și eu la acei tineri blazați, nepăsători, chiulangii etc). Așadar, nimic mai întemeiat decît dorința de a fi pe deplin informată asupra trecutului, fie și dacă paginile cărții sau secvențele filmului respectiv te fac să „vezi" și aspectele mai puțin „liniștitoare", fără de care însă nu poți înțelege și aprecia pe de-a întregul prezentul „în care zilele își desfășoară cursul normal". Căci fără pic de negru, și albul poate să-ți apară — pe nedrept — mai puțin alb.

P.S. C. P. — Balta Albă : *trimiteți și detaliile (inclusiv numele, adresa exactă)* ; A. M. — Alba Iulia : *am expediat scrisoarea dv. tov. director al Fabricii „Portelanul"* Radu Vinosu, str. Făt Frumos nr. 21 — București ; *consemnăm aici mulțumirile adresate de dv. grupului de medici condus de d-rul Cornel Ciugudean și prof. Ion Stava de la Clinica de ortopedie din Tg. Mureș* ; I. P. — Orăștie : *aveți dreptate, probabil a fost o scăpare din vedere a autorului citat de dv, altminteri ar însemna să ne întoarcem la Lombroso, și... nu-i cazul* ; Elena Dobrița, str. Intr. Simbolului nr. 11, bl. 1, sc. B, ap. 23, sect. IV, București : *iată, publicăm datele tatălui dv, și ale fratelui*, pe care-i căutați : tatăl — *Mihai Gheorghe*, născut 1923, *comuna Oghilești — Focșani, acum vreo șapte ani lucra la Combinatul din Galați, fratele Mihai Constantin, născut în 1945 la Focșani. DORESC SĂ CORESPONDEZE :* Ana Lungu. str. Dobrogeanu Gherea 5, *Dumbrăveni — Sibiu*, Gheorghe Diaconu, *com. Ciofringeni, sat, Buruși, jud. Argeș, oficiu Tigveni (22 ani, invalid, nu se poate deplasa singur)* ; Maria Iaurum, *com. Peretu, jud. Teleorman (22 ani, invalidă, se adresează „cititorilor acestei rubrici cu rugămintea de a-i trimite scrisori și vederi din țară care m-ar ajuta s-o cunosc măcar pe această cale"). Scrisorile ultimilor doi corespondenți au fost trimise și pe adresa Ministerului Muncii*

Cik DAMADIAN

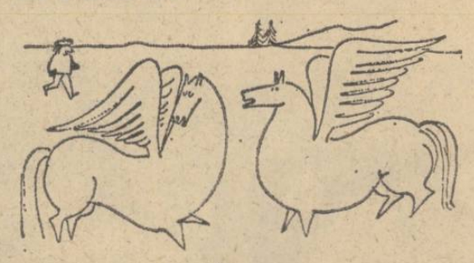

PRIMUL PEGAS : — Stăpînul meu mă încalecă fiindcă numai de la distanță poate cuprinde lumea întreagă !
AL DOILEA PEGAS : — Ai noroc ! Al meu mă încalecă ca să fugă de lume !

— Mămico, de ce nu i-ai spus lui tanti că geanta ta nu-i din străinătate, ci e făcută de tine ?
— Ar fi strîmbat din nas, puișorule !

G. BADEA

— Vreau să văd ce-mi oferi.
— Și eu...

ANDO

— Am avut un accident de automobil : mergînd pe trotuar am întors capul după o limuzină, și am căzut într-o groapă de la canalizare !

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

CU ȘI FĂRĂ GEOGRAFIE

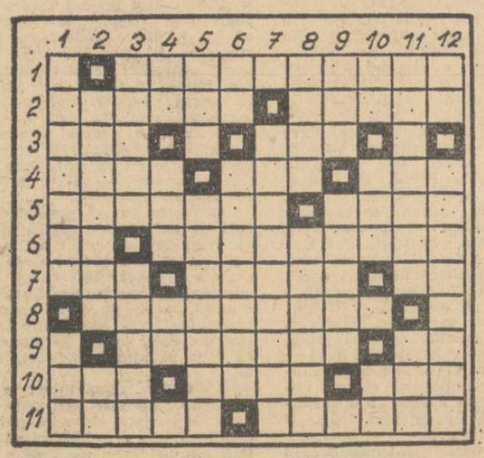

ORIZONTAL: 1. Autorul comediei clasice „Iașii în carnaval". 2. Operetă de Johan Strauss. (neart.) — Pictor francez (sec. 19), autorul tabloului „Peisaj din Italia". 3. Onomatopee de lovire. — În (Țara) surisului! 4. Țară antică în pen. Arabică. — Cîntă ... la subsol. — Abreviație medicală. 5. Oraș în R.S.F. Iugoslavia. — Drojdie de bere. (pop.) 6. Comună în nordul Ardealului. — Autorul melodiei de muzică ușoară „București, București!" 7. Istoric ceh. (sec. 19) — Autorul operei „Ora spaniolă" — Nume. 8. Literat român contemporan, autorul volumului „Prin China nouă". 9. Descarcă arma de foc. — Sandu Lazăr. 10. În Taurida! — Soră mai mare, la sate. — La zero grade (masc.) 11. Poet român, autor al poeziei „Primăvara la Harkov". — Localitate în Ardeal, lîngă Ocna Mureșului.

VERTICAL: 1. Compozitor spaniol (sec. 19) autorul suitei pentru pian „Iberia". — Așezămînt rural pe harta țării... 2. Fostul nume al unui preparat medical românesc, folosit în radiologie. — În S.U.A. ! 3. Locul patului într-un dormitor. (od.) — Numărul punctelor cardinale... 4. În Libia! — Tip de turboreactor sovietic. — Lucian Radu. 5. Judecător infernal în mitologie. — Al doilea nume al artistei emerite Irina Răchițeanu. 6. Cornel Constantiniu. — Scriitor român contemporan, autorul cărții „Ninge peste Ucraina". 7. Autorul volumului „Sfîrșit de veac în București". 8. Acum. (pop.) — Autorul melodiei „În Bucureștiul iubit". 9. A scris volumul pentru tineret „Briul albastru". — Animale cu casa în spate .., 10. Doctor. (abr) — Amalgamați în vechea chimie. — Număr mic ... 11. Autorul operei muzicale „Bărbierul din Sevilla". — Scriitor francez (sec. 19). autorul romanului „Misterele Parisului". 12. În Italia! — Compozitor român, autorul uverturei muzicale „Moldova".

Pascu RIUREANU

Cuvinte rare: BOC — ASC — MAIA — ZAP — MIG — AAA

GIOACCHINO ROSSINI

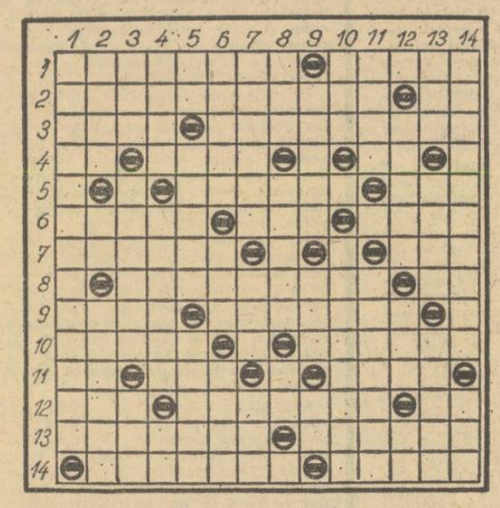

ORIZONTAL : 1. Scriitor francez (sec. 19) care-l consideră pe Rossini un „Voltaire al muzicii". — „Cotoțana hoață" de Gioacchino Rossini. 2. Operă de Rossini, după un basm de Perrault. — Primele noțiuni. 3. Suită. — „...în Alger", (operă de Rossini) 4. Rele ! — Localitate în Turcia. — Ramiro la început și Elvira la sfîrșit ! 5. Bătrînul muzicant din Bologna care l-a învățat pe Rossini armonie și clavicembal. — Perete. 6. „Cenușereasa" sau „Italianca în Alger", pe scenă. (sing.) — Boris Godunov. — Compozitor francez (sec. 19) contemporan cu Rossini. 7. Soția beiului Mustafa din opera „Italianca în Alger". — Încet la Bellini ! 8. Altă operă de Rossini, intitulată „...regina Angliei". — Calciu. 9. Friptă. — Prima soția a lui Rossini 10. Secret. — Melodramă de Rossini după un libret de G. Schmidt 11. În plină dramă ! — „Contele..." (operă în două acte de R.) — Localitate în R. D. Vietnam. 12. Eleganță. — Impresar italian care i-a lansat pe Rossini și Donizzetti. — Nota bene. — 13. Melodramă de Rossini după un libret de Andrea Leone Totola. — Captează muzica la radio și televizor... 14. „Bărbierul din Sevilla" de Rossini. (dim.) — Încet.

VERTICAL : 1. Operă de Rossini pe un libret de Giuseppe Foppa. (3 cuv.) 2. „Wilhelm..." (ultima operă lirică a lui R.) — Rusu Lili. — Prințul îndrăgostit de Cenușăreasa, din opera lui Rossini 3. Specie de moluște. — Compozitor italian contemporan, autorul unei alte versiuni a lui „Tancred". — Companie. (abr. mil.) 4. Vargă. — La „Scala" din acest oraș a avut loc premiera operei „Piatra de încercare" de Rossini. — Camașă. 5. Dese ! — Luați peste picior... — Copac. (reg.) 6. Mare poet german, admirator al lui Rossini. — Primii la operă... — Localitate în Japonia. 7. Personifică pe scenă eroii lui Rossini. (sing.) — Astăzi. — Sat în jud. Hunedoara. 8. Calea ultimă ! — Autorul libretului operei „Othello" de Rossini. — Radu Boureanu. 9. Orașul în care se desfășoară una din operele lui Rossini — Furcă de lemn. (reg.) — Una, alta ! 10. Din moși, strămoși ! — Autorul libretului la „Bărbierul din Sevilla" 11. Afluent al Dunării. — Capitala R.S.S. Kazahe. 12. Tine de nas... — Mihail la sfîrșit ! — Elena Voicu. 13. Racine în premieră ! — Pieptar țărănesc. (pop.) — Nume dat în Italia cîntăreților de operă. (sing.) 14. „Didona.." (cantată de R. prezentată la Bologna în 1810) — Vocea lui Mustala în „Italianca în Alger"...

Sergiu POPESCU

Cuvinte rare : AINI — BALO — ENA — YANE — RET — EBA — PAAR

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

POEZIA LUI LUCIAN BLAGA

ORIZONTAL : La mănăstire — Up — Rune — Dar — Copac — Poeme — Ita — Astra — B — Aezi — Leala — Noi — Semnala — Bz — Naivi — Br — Lăcaș — R.S.R. —D — A — Ai — Pitice — Ger — Poe — Mor — Alesul — Gane.

SUGESTII...

ORIZONTAL : Clipoceala — Oțel — Iuțite — L — Natural — M — Ap — Sab — Lido — Caravane — Rt — Rotari — Cai — Cămile — Iago — Asa — I — Relon — Murate — Zama — Pttr — Sperat — Aaa — Aterina.

STATUIA SECULARĂ ȘI PALATUL PĂRĂSIT DE LA BĂNEASA...

Dincolo de Casa Scinteii, în apropierea podului de cale ferată pe sub care trece șoseaua ce se îndreaptă spre Ploiești, pe dealul din stînga ei se vede și astăzi o mică biserică. Alături de ea, în urmă cu trei decenii mai existau încă ruinele unui mare edificiu, zidurile unui palat domnesc lăsat în părăsire datorită evenimentelor petrecute în anul revoluționar 1848. Al cui a fost acest palat și cine era contesa despre care bătrînii localnici vorbesc și astăzi ? Iată ce am aflat în urma investigațiilor întreprinse.

CEA MAI VECHE STATUIE DIN BUCUREȘTI

La începutul anului 1848 o corabie cu pînze plutea pe apele Mediteranei cu destinația portul Țării Românești, Brăila. Vasul ducea cu el, pe lîngă alte mărfuri, și o ciudată încărcătură : un grup sculptural monumental, din marmură de Carrara, reprezentîndu-l pe Neptun înconjurat de două nereide. Achiziționată dintr-o grădină din Roma de pietrarul Filippo Olliva, trimisul special al domnitorului Gh. Bibescu, statuia urma să împodobească grădina noului palat domnesc ce se ridica pe malul lacului Băneasa. În timpul escalei la Constantinopol, Filippo s-a îmbolnăvit însă de ciumă și a murit iar Neptunul din țara vestitului Michelangelo a poposit pe malurile Dîmboviței în momentul cînd Bibescu fugise din țară lăsîndu-și palatul neterminat. Din această cauză frumoasa statuie a fost oprită drept amintire de familia pietrarului, prezența ei fiind consemnată, mai tîrziu, de Ion Ghica în Cismigiu... Omul de piatră n-a rămas prea mult în această grădină, deoarece tot Ion Ghica scrie la un moment dat că ea continuă să stea „rezemată într-o rînă de stilpul unei porți", ca și astăzi..

CASELE VĂCĂRESCU ȘI CASTELUL PRINTESEI

Deoarece și arhitectul **PAUL EMIL MICLESCU de la Direcția monumentelor istorice** ne-a relevat existența la Băneasa a unei pivnițe în stil brîncovenesc, pivniță ce ar mai fi rămas din fostele case ale poetului Enăchiță Văcărescu, am încercat să identificăm pe teren și acest obiectiv. Bătrînii cartierului ne-au oferit primele puncte de reper. **DUMITRU NEDU**, pensionar în virstă de 80 de ani, ne-a spus: **„Mi-amintesc foarte bine despre ruinele palatului lui Bibescu, care avea trei etaje, deoarece am copilărit prin aceste locuri. Domnitorul a avut o fată, Maria, care s-a măritat în Franța cu contele de Montesquieou și de acolo își administra moșiile din țară. Eram flăcău cînd, prin 1906, fiica contesei a venit la București și atunci primarul a adunat băieții și fetele din sat în dumbrava de lîngă palat, dumbravă care era cam pe unde este astăzi podul de cale ferată. Casa de alături de biserică a fost locuită de contesa Doufour, soția ultimului arendaș elvețian al moșiei".** Și **TOMA STAN**, de 88 de ani, vecinul lui Nedu, care asista la discuția noastră, ne-a confirmat aceste date.

Pe peronul gării Băneasa l-am întîlnit apoi pe **MARIN DUMITRESCU**, pensionar ceferist, fost șef de manevră. **„Din 1926 am făcut serviciu în această gară, care pe vremuri avea altă înfățișare. Acoperișul era în patru ape, cu olane, și în față era un șopron de lemn închis cu bîrne. Palatul lui Bibescu era chiar vizavi de linia ferată și mi-aduc aminte că am intrat odată în pivniță de unde porneau un gang rotund, văzînd pe marginea lacului plin cu stuf o gură de tunel. Cred că aceasta ducea spre pivniță. Astăzi, palatul a dispărut complet deși cred că dacă s-ar săpa în curtea școlii de aeromodelism, de lîngă biserică, s-ar găsi temelia clădirii și chiar frumoasa ei pivniță. Dar, la cîteva sute de metri de aici, se păstrează încă o pivniță foarte frumoasă care a aparținut palatului contesei. Merită s-o vedeți".**

UN DAR DE NUNTA PRINCIAR...

Din studiul lui **VIRGIL DRĂGHICEANU** publicat în **Buletinul Comisiunii monumentelor istorice din 1914** spicuim cîteva amănunte privitoare la palatul lui Bibescu. **„Palatul acesta fu darul de nuntă pe care principele Bibescu se gătea a-l face soției sale de-a doua, frumoasa Maria Văcărescu (aceea care uimise mai tîrziu seraiul Constantinopolei)".** Palatul a fost ridicat pe moșia noii sale soții **„cel dintîi început de gospodărie îl proiectase aci Ștefan Văcărescu, fiul decapitatului vistier al Brîncoveanului, Ienache Văcărescu".** Dar acesta n-a putut continua lucrările fiind exilat în Cipru și de abia în 12 august 1784 el contractează cu sasul Rattner **„pentru casele ce le face dumnealui boer Vistier Văcărescu, la Băneasa"** — așa cum notează **NICOLAE IORGA**, în **Studii și documente, volumul III.** Casa a fost terminată în anul 1792 de unchiul Mariei, poetul Enache Văcărescu, iar biserica a fost și ea gata la aceeași dată. Iată ce scria **W. WILKINSON** în volumul **„Tableau historique et politique de la Moldavie et de la Valachie**, apărut la Paris în 1821 despre viața pe care o ducea familia Văcărescu la moșia de la Băneasa : **„În mijlocul heleșteului se găsește o pădure încîntătoare numită Băneasa, unde se duce o parte din societate. Aparține unui boier numit Văcărescu și formează un fel de parc pentru casa sa de țară. Nu numai că Văcărescu o ține deschisă publicului, dar face cu cheltuiala sa toate înfrumusețările cu putință pentru a o reda mai agreabilă celor ce vor să-l viziteze. În toate serile ei pleacă de acolo în oraș și șirul caleșcilor ridică nori de praf spre marea pagubă a toaletelor doamnelor".**

În 1845, anul logodnei fiicei lui Alecu Văcărescu cu Gh. Bibescu, începu repararea curții vechi, întărirea zidurilor exterioare și renovarea bisericii. Ziarul „Bukurester-Zeitung" din 4/16 septembrie 1847 notează următoarele despre vizita lui Bibescu la șantierul unde se ridica noul său palat chiar în fața vechii case a Văcărești-lor : **„Înălțimile lor au binevoit să cerceteze, la Băneasa, clădirea palatului, care prin proiectatul parc măreț și promenade va fi una din cele mai frumoase podoabe ale Capitalei noastre, căci noile grădini se vor uni cu acelea ale lui Kisselew".** Palatul cu ziduri din cărămidă aparentă a fost ridicat numai pînă la cornișă după planurile arhitectului saxon Schlatter, în stilul romantic al epocii, fiind unul din cele mai vechi palate construite la noi după regulile arhitecturii occidentale. În ceea ce privește biserica, Virgil Drăghiceanu a găsit o copie de pe pisania acesteia din care reiese că ea a fost începută în 1761 de Ecaterina Văcărescu și terminată în 1792 de Enache Văcărescu.

CELE TEI OSPEȚE PUBLICE...

CONSTANTIN GANE, în **„Trecute vieți de doamne și domnițe"** o caracterizează pe logodnica lui Bibescu : **„Mariția era o femeie frumoasă ca un juvaier, dar ambițioasă, vanitoasă, nervoasă și nerăbdătoare. Ea voia să fie Doamnă, îndată".** Și pentru a ne arăta moravurile înaltei societăți de pe vremuri, aflăm cum deși Mariția era măritată ca și Bibescu, domnitorul reușește după doi ani de tratative să desfacă ambele căsnicii și să se cunune cu aleasa inimii sale în anul 1845. Iată ce scrie Constantin Gane despre sosirea Mariției la București : **„Mîndră ca Minerva, dar și frumoasă ca Afrodita, Mariția se urcă în careta domnească escortată de un escadron de cavalerie".** Din „Curierul Românesc" de la 9 septembrie 1845 aflăm despre ceremonia cununiei oficiată la Focșani, nuni mari fiind Mihai Vodă Sturza al Moldovei și Smaranda Doamnă. După cununie s-a întins o masă îmbelșugată. În aceeași zi la București se făcu din poruncă domnească trei ospețe publice în trei piețe : a Primăriei, a Sfintei Vineri și a Amzei, cu cîte 1 500 tacîmuri fiecare. La Șosea, la Filaret și la Cișmigiu erau muzici, jocuri și „petreci obștești" iar seara focuri de artificii și luminări la toate ferestrele din toate străzile.

TIPOGRAFII CARE DISTRIBUIAU POPULAȚIEI FOI VOLANTE

Cu prilejul anului revoluționar 1848 care a dus la abdicarea lui Bibescu, ziarul **„PRUNCUL ROMÂN"** relatează despre manifestația la care au participat și lucrătorii tipografiei lui C. A. Rosetti : **„Marți 15 iunie, în cîmpul Filaret, guvernul provizoriu, toată garnizoana capitalei, toate corporațiunile se adunase. Tipografii capitalei s-au prezentat la această serbare cu un teasc mic pus pe un car tras de patru cai împodobiți cu panglici albastre, galbene și roșii : domnii Kopaing și Winterhalder stînd înaintea teascului și ținînd în mînă steagul libertății iar factorul tipografiei lui C. A. Rosetti ședea înaintea lor, rezemîndu-i. Imprejurul teascului se aflau lucrătorii tipografi. Pe tot parcursul traseului din podul Mogoșoaiei pînă în cîmpul Filaret ca și pe drumul de întoarcere, tipografii lui C. A. Rosetti au tipărit o poezie cu caracter revoluționar pe care, pe loc, în foi volante, o distribuiau populației".**

ARD BUCUREȘTII

Un moment de neuitat, consemnat de documente, petrecut în timpul domniei lui Bibescu, s-a întîmplat la 23 martie 1847, la orele 1 noaptea, cînd a izbucnit marele foc din București care a prefăcut în cenușă peste 1 800 de case. Incendiul s-a declanșat în centrul orașului, la casa Zincăi Drugăneasca. El a pornit din cauza unui foc de pușcă tras de un copil răsfățat, Constantin, fiul lui Costăchiță Filipescu, care se juca în noaptea de paști în podul caselor mămei sale, case aflate lîngă biserica Sfîntu Dumitru, de pe actuala stradă 30 Decembrie. De acolo focul s-a întins la Curtea Veche, Sf. Gheorghe, hanul lui Zamfir și Tîrgul Cucului pînă la Vergu, Obor și Vitan. După însemnările lui Grigore Grădișteanu și ale bunicului lui Ioan Filitti, Barbu Slătineanu, pagubele au trecut de o sute de milioane de lei, urîțele pierderi materiale afectînd și construirea palatului de la Băneasa, lucrările încetinindu-se.

★

Din palatul lui Bibescu n-am mai aflat astăzi pe teren decît biserica, care a servit pe vremuri drept capelă vechii case a Văcărești-lor. Și la cîteva sute de metri de ea, acolo unde este ștrandul Băneasa, o clădire refăcută în zilele noastre mai păstrează încă frumoasa pivniță în stil brîncovenesc, edificiu pomenit de bătrînii cartierului cu titulatura de castelul prințesei. La doi pași de Casa Scinteii peisajul nu mai amintește călătorilor trecutele vremuri, puțini fiind aceia, care știu că acolo a existat un palat domnesc...

Simion SĂVEANU

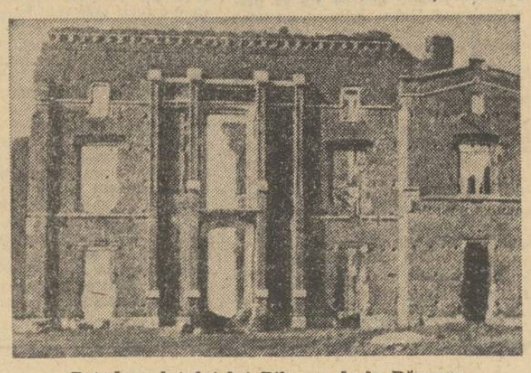

Fațada palatului lui Bibescu de la Băneasa

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Originea speciilor

Numele lui Darwin este de mult bine cunoscut, datorită activității sale ca naturalist și, mai ales, în urma teoriei pe care a formulat-o cu privire la originea și evoluția speciilor. Cartea „Originea speciilor" pe care a publicat-o, a fost primită atît de specialiști, cît și de publicul larg, în felurite moduri. Unii erau de acord că strămoșii noștri săreau prin copaci și se numeau maimuțe, iar alții nu. Pînă la urmă, totuși, ipotezele lui Darwin s-au impus și toată lumea, astăzi, este de acord că ne tragem din maimuțe. Și totuși, pînă de curînd, în mod oficial, undeva pe glob, acest adevăr nu era recunoscut, interzicîndu-se, chiar, ca în școli să se predea ideile darwiniste. **Știți unde?**

Din viteza trenului

Cititorul nostru **INAROȘ NICOLAE, din Ocna-Mureș, jud. Alba**, ne trimite o problemă interesantă, pe care v-o prezentăm și dv. :

Un călător, dintr-un vagon de tren, privind la un moment dat afară, pe fereastră, observă o piatră kilometrică, pe care citi numărul corespunzător de kilometri, format din două cifre. Peste o oră, privind iarăși pe fereastră, zări din nou o piatră-kilometrică, pe care era scris un alt număr, format din aceleași cifre ca și prima dată, însă ele fiind inversate (de exemplu, 51 în loc de 15). Peste o altă oră, privind încă o dată pe fereastră, îi apăru o altă piatră kilometrică, ce purta un număr alcătuit din trei cifre, din care, cele extreme, erau identice cu ale primului număr, dar aveau între ele un zero (de exemplu 105). În tot acest timp, trenul se deplasase cu aceeași viteză.

Se pun următoarele întrebări : **ce numere a văzut călătorul, ce distanțe erau între pietrele kilometrice și cu ce viteză circula trenul ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Puterea numerelor

Matematicianul De Lagny (1660-1734) fiind pe moarte, aproape neînsuflețit, cineva din jurul său a rostit cu glas tare : „Cît fac 12×12 ?"

La aceasta, muribundul răspunse prompt : „O sută patruzeci și patru", după care își dădu duhul în liniște.

Foarte probabil că acesta este un exemplu tipic de pasiune a unui om pentru știință, pasiune care nu l-a părăsit nici în ultimile clipe ale vieții.

La psihiatru

La ultima întrebare a psihiatrului, băiețelul a răspuns :

— Pentru că are să-mi cadă pălăria pe nas și n-am să mai văd!

Evident, un astfel de răspuns, nu putea fi dat de un bolnav psihic... Cît privește neastîmpărul băiatului avea el alt leac...

Iluzii optice

În procesul de filmare, fiecare fotogramă, fiecare cadru, reprezintă faze deosebite, repartizate în intervale egale de timp, ale mișcării unui corp. Frecvența de schimbare a cadrelor este de 24 pe secundă. Datorită succesiunii rapide a fotogramelor și a inerției ochiului, fazele distincte ale acestor cadre dau impresia unei mișcări continue. La cazul unei roți care se învîrtește, cum este la trăsuri sau alte vehicule, ce dispun de roți cu spițe, dacă viteza lor este mare, se poate întîmpla ca în intervalul dintre două cadre, unghiul parcurs de o spiță să fie cu mult mai mare decît jumătatea unghiului format de două spițe vecine. În această situație, cum spițele seamănă una cu alta, ochiului i se creează iluzia că ele se deplasează în sensul opus acelor de ceasornic.

Fenomenul nu apare deci decît de la anumite viteze de rotație în sus. Atunci cînd se sesizează însă, creează o senzație de nefiresc, destul de neplăcută. De aceea, operatorii de imagine, care cunosc fenomenul, evită să filmeze roțile vehiculelor în mișcare în orice condiții. Uneori, totuși, nu au ce face și atunci apare acest fenomen, care poate fi remarcat în special la producțiile cinematografice mai vechi.

Cu ghiștele la păscut

Badea Ion a avut în total trei ghițe. Ce-i drept, cam puține, dar... așa a fost.

Poșta cititorilor

Pervulescu Pavel, Brașov. Vă mulțumim pentru materialul trimis, însă am mai publicat probleme cu înmulțiri „rapide" care, deși par a simplifica această operație matematică, în practică însă duc la o serie de greșeli de calcul, mai ales pentru cei lipsiți de uzanța unor astfel de operații. Tot mai sigur este procedeul clasic !

Conf. ing. Gabriel F. Popescu, Baia Mare. Cele menționate de dv. sînt juste, dar erau juste și precizările noastre, cu care, de altfel, sînteți de acord, fiind vorba nu de expresii pur științifice, ci populare, care nu totdeauna exprimă adevăruri științifice. Vă mulțumim pentru interesul acordat rubricii, precum și pentru bunele aprecieri !

Eugen Tănase, elev, cl. a XI-a, liceul „Nicolae Bălcescu", București. A se vedea răspunsul pentru cititorul nostru Pervulescu Pavel, din Brașov. Același răspuns și pentru cititorul nostru **Stan Sava** din Brașov.

Ioan Timofte, Tecuci. Problema trimisă a fost pregătită mai demult pentru publicare, fiind preluată din volumul „Matematica recreativă", de B. Iosub, tipărit în Editura Tehnică în 1952.

Prof. S. Ion Florea, București. Problema expusă este interesantă, și vă mulțumim pentru interesul acordat rubricii, însă fiind întrucîtva de pură specialitate, evităm să publicăm asemenea materiale. Ne-ar interesa însă dacă aveți diverse subiecte din domeniul geografiei, geologiei etc, mai abordabile.

Zamfira Stănescu. La întrebarea pusă, s-a dat răspuns pentru un alt cititor, în unul din numerele anterioare ale revistei.

Ilie Georgescu, învățător pensionar, com. Peret, jud. Teleorman. Vă mulțumim pentru propunere, însă un material analog ne-a fost trimis mai demult, și e pe cale de publicare.

Doru Marc, Turnu Severin, jud. Mehedinți. Un material identic am publicat mai demult.

Grigore Zaiț, Brașov. Este foarte adevărat că publicarea „Poștei cititorilor" ocupă adesea un spațiu mare din rubrică dar.., au și cititorii de spus cîte ceva, după cum o faceți și dv., acum. Dacă am menționa numele tuturor celor care trimit răspunsuri, mai mult sau mai puțin bune, la întrebările puse, atunci, cu adevărat că n-ar mai avea loc nimic nou de publicat în rubrică. Vă mulțumim pentru frumoasele aprecieri făcute asupra rubricii !

Au fost reținute materiale, în vederea publicării lor în viitor, în limita posibilităților, de la următorii cititori, cărora le și mulțumim cu această ocazie : **Gheorghe I. Lăcătuș**, com. Aluniș, jud. Prahova ; **Eugen Șt. Iacob**, Brașov ; **Nicolae Stoica**, maistru miner, com. Ghelar, jud. Hunedoara ; **ing. Vartic Mihai** și **Ehling Gheorghe**, Brașov ; **ing. Ștefan Stan**, Constanța ; **Viorel Roba**, Cîmpina ; **Eugen Levinta**, Orșova, jud. Mehedinți ; **prof. Nicolae Andrei**, Călărași, jud. Ialomița și **Mamut Ion**, student anul II, Facultatea de matematică, Turnu Severin.

Ing. Liviu MACOVEANU

Din nou un meci decisiv pentru tricolori

ÎNTÎLNIREA CU ŢARA GALILOR

În ambianța euforică în care ne-a plasat victoria obținută asupra Cehoslovaciei, s-ar putea să pierdem din vedere că prezența noastră în sferturile de finală ale Cupei Europei încă nu poate fi considerată o certitudine pînă ce nu depășim și ultimul val — echipa Țării Galilor. Ni s-a mai întîmplat și alteori ca, după succese răsunătoare să ne pomenim în fața unor surprize destul de neplăcute. Vezi, nu mai departe, clacajul din întîlnirea cu Danemarca, și care urma acelei atît de apreciate victorii obținute la Helsinki. Considerăm, de aceea ,că au deplină dreptate cei care, consemnînd rezultatul de duminică drept un punct intrat de acum în palmares, atrag atenția asupra seriozității cu care trebuie privită confruntarea de la 24 noiembrie.

Țara Galilor nu este ceea ce se numește o mare putere în fotbalul european. Dar ea are la activ cîteva rezultate care obligă la toate precauțiile. Să nu uităm că la turneul final al Campionatului mondial din Suedia, aceeași formație (evident, cu marele John Charles în centrul liniei de atac) a făcut k.o. reprezentativa Ungariei, în care mai jucau un Boszik și un Grosics. Dar să nu ne supunem memoria la încercări atît de mari. Să ne reamintim doar ultimul meci susținut de galezi la Praga, cînd viitorii noștri adversari au cedat cu mare greutate, nu înainte de a fi avut cîteva ocazii mari cît roata carului de a deschide scorul.

Așadar, pregătirea ultimei întîlniri din cadrul grupei preliminare se cuvine a fi efectuată cu cea mai mare atenție. Dispunem la ora actuală de o reprezentativă omogenă și echilibrată, de un nucleu de valori de nivel european. Dispunem de o echipă cu un frumos profil tehnic, sudată perfect din punct de vedere moral, capabilă să-și impună jocul. Timpul care a mai rămas trebuie folosit judicios pentru rectificarea erorilor și deficiențelor care au ieșit în evidență în meciul cu Cehoslovacia.

Ar fi o greșeală de neiertat dacă înfatuarea, lipsa de prevedere sau alți asemenea factori ar împiedica echipa noastră să-și valorifice din plin și pînă la capăt șansele pe care le are în confruntarea continentală. Să sperăm — avem toate motivele să fim încrezători — că echipa va ști să joace ultimul meci din grupă la nivelul său cel mai ridicat, pentru prestigiul fotbalului românesc, al sportului nostru în genere.

N. VELESCU

CLASAMENTUL GRUPEI

În urma victoriei asupra Cehoslovaciei clasamentul grupei se prezintă astfel :

1. Cehoslovacia	6	4	1	1	11—4	9
2. România	5	3	1	1	9—2	7
3. Țara Galilor	5	2	1	2	5—4	5
4. Finlanda	6	0	1	5	1—16	1

Momentul marcării celui de al doilea gol în meciul cu Cehoslovacia. Dorim tricolorilor cît mai multe asemenea momente în meciul de miercuri. Fotografia : M. CIOC

ROMÂNIA — POLONIA LA RUGBI

Mîine, pe terenul Giulești, începînd de la ora 14,30 va avea loc meciul internațional de rugbi dintre România și Polonia.

Iată istoricul jocurilor între cele două echipe reprezentative :

București — 21 mai 1959. A avut loc primul loc pentru „Cupa păcii" în care reprezentanții români au învins cu 41 la 3.

Altemburg (R.D.G.) — 22 mai 1960. Jucîndu-se pentru Cupa Victoriei, am învins foarte greu cu 6—0.

Bratislava (Cehoslovacia) — 25 mai 1961. Tot pentru Cupa Victoriei am cîștigat cu 24 la 6.

Zierardow (Polonia) — 27 mai 1962. Meciul s-a terminat cu 26—6 în favoarea noastră.

Gdansk (Polonia) — 2 iulie 1967. Am jucat pentru cupa F.I.R.A. cîștigînd cu scorul de 28—3.

București — 15 iunie 1969. S-a disputat meciul pentru „Cupa națiunilor" terminîndu-se cu scorul de 40 la 11 pentru echipa noastră.

Joe Frazier și mama sa Dolly, care-l roagă să abandoneze boxul.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● Joe Frazier printre... deținuți ● Întîlnire cu N. Linca ● Un campion mondial care-și declină victoria ● „Ringul" nr. 9 ● Directori de școli care iubesc boxul.

● Campionul mondial la „toate categoriile" Joe Frazier a acceptat recent invitația de a ține o conferință de presă la un penitenciar din Ohio, unde a vorbit în fața a peste 200 de delincvenți. Cu această ocazie el a anunțat că din ... motive fiscale îl va întîlni pe Cassius Clay în 1973 sau 1974. Campionul a precizat în același timp că își va face reintrarea la 13 ianuarie la New Orleans, cînd va încrucișa mănușile cu tînărul Terry Daniels. Învingătorul lui Cassius Clay a arătat că în timpul liber va continua să concerteze cu orchestra sa „The Knockauts".

● La masa presei cu ocazia întîlnirii România — R. D. Germană (7—4) s-a aflat și campionul olimpic de la Melbourne, maestrul emerit al sportului N. Linca. Acesta ne-a declarat: „**Sînt impresionat de gestul pe care federația l-a făcut sărbătorind retragerea din activitatea competițională a lui C. Ciucă. În 1961 cînd eu m-am retras forul nostru nu obișnuia astfel de manifestări. În ceea ce privește gala ea nu m-a satisfăcut. Mă așteptam ca Zilberman și Năstac să boxeze cu mai mult nerv. Ei sînt în regres. Năstac are o scuză că venea după un ko. În schimb, Zilberman s-a dovedit un semimijlociu care bate pasul pe loc**".

● La Madrid în fața a peste 12 000 de spectatori spaniolul Pedro Carasco a fost declarat pe nedrept învingător în fața lui Mandos Ramos (S.U.A.) și încorsetat cu centura de campion al lumii la categoria ușoară (versiunea WBA). În repriza a 11-a Carasco a fost expediat de 4 ori la podea și salvat de gong. În rundul următor arbitrul nigerian Odubote l-a descalificat pe american spre stupoarea miilor de spectatori. După meci, Carasco a declarat următoarele: „**Nu merit titlul. Arbitrul a luat o decizie nejustă oferindu-mi un cadou de care nu aveam nevoie**". Forul internațional WBA a deschis anchetă, urmînd ca în cîteva zile să reprogrameze acest meci de pomină.

● În buletinul nr. 9 „Ringul" editat de forul nostru de specialitate la rubrica pe teme de arbitraj se arată că „... o gală de box, indiferent de caracterul ei, nu poate fi oficiată decît de arbitrii-judecători recunoscuți de F.R. Box. Cu ocazia meciului S.U.A.-România, care a avut loc peste ocean, la unele partide a arbitrat antrenorul Ion Popa iar ca judecător a funcționat dr. P. Radovici, medicul lotului. Cine i-ar fi dat primele îngrijiri lui Năstac făcut ko, dacă în același timp la una din mese funcționa dr. Radovici? Iată întrebarea la care așteptăm un răspuns.

● Mai sînt și directori de școli care iubesc sportul cu mănuși, acordînd sprijinul necesar tinerilor practicanți ai acestui sport. Printre ei se află ing. T. Motoșan, directorul școlii tehnice profesionale din Oradea „Înfrățirea" și adjunctul său ing. N. Pistol, care se preocupă de bunul mers al secției condusă de antrenorul Al. Barna.

DEOCAMDATĂ...

de Valeriu MIRONESCU

Sînt multe de spus despre aceasta partidă România—Cehoslovacia, partidă „care pe care", cu atîtea elemente de senzație, ce a dat pînă la urmă o imensă satisfacție suporterilor din întreaga țară. Deocamdată, respectîndu-mi promisiunea, nu voi scrie păreri proprii despre echipă, nici din cele bune, nici dintre cele mai puțin bune. Dacă meciul cu cehoslovacii îmi amintea de cel din 1969 contra portughezilor, tot așa, meciul cu galezii îmi amintește de pățania cu grecii. De aceea, considerînd proxima, și ultima, întîlnire din grupa preliminară a campionatului european, drept foarte dificilă, cred pe mai departe că liniștea, rămîne una dintre principalele noastre arme, dacă nu chiar principala armă. Succesul e pe aproape, el trebuie pregătit, chiar echipa în actuala ei formulă și jucînd așa cum joacă, poate să asigure calificarea în sferturile de finală. Acesta ar fi faptul cel mai important pentru viitorul fotbalului nostru, i-ar consolida pozițiile în sistemul sporturilor de la noi din țară, i-ar deschide perspective europene superioare și ar mulțumi uriașul număr de susținători din toate orașele și din toate comunele. Echipa reprezentativă în ansamblu și fiecare echipier în parte ne-au arătat pe teren o voință și o energie în lupta sportivă, admirabile. Le doresc în partida contra galezilor, mai mult calm și mai mult autocontrol, atunci victoria va fi în mod sigur a lor, va fi victoria noastră, a tuturor amatorilor de fotbal.

În încheierea rîndurilor despre recentul meci, aș vrea să mă alătur acelora care au elogiat sportivitatea întrecerii, jocul corect al ambelor echipe, chiar foarte corect dacă ținem seama de miza partidei, ca și modul fair în care fotbaliștii cehoslovaci au primit înfrîngerea. Lor le lipsea Petras, dar nouă ne lipsea Dumitrache, la ei absența Adamec, dar la noi nu juca Dumitru, echipele s-au aliniat cu tot ce dispuneau mai bun la un moment dat și ne-au oferit un joc pasionant, ne-au oferit totodată elemente sigure pentru convingerea că întrecerea fotbalistică internațională se poate desfășura în climatul deplinei sportivități...

Sînt cîțiva oameni care într-o clipă sau alta au intervenit în folosul echipei naționale înfruntînd fără temeri, felurite prejudecăți. În ordinea întîmplărilor am să încep cu un fotbalist, Cornel Dinu, tînăr ce se vrea om cu fruntea sus și spinarea dreaptă. Dinu este un tip care judecă și trage concluzii de pe urma celor ce se petrec în viață, cum s-ar zice, învață din experiențele pe care i le-a pus în față viața. Așa se face că în vara trecută el a cerut direct președintelui federației, readucerea lui Nicolae Dobrin în echipa reprezentativă. Și a fost primul care a făcut acest gest. Apoi, este vorba chiar de președintele federației, Mircea Angelescu, care a înțeles sensul unor întîmplări de la turneul final din Mexic, n-a mai acceptat nici în ruptul capului repetarea unor asemenea situații și a opiniat ferm în biroul federal pentru respectul principiilor. De unde se poate vedea cît de mare este aportul activiștilor voluntari în cadrul federațiilor sportive...

Constantin Teașcă are obiceiul să rîdă de unii dintre noi că ajutăm, indirect, tocmai pe cine nu trebuie. Și el ce-a făcut ? Cum a sosit, s-a aruncat în valuri contra curentului, apărîndu-și fostul elev, e drept, același pe care-l prezentase la lot în formă admirabilă în meciul din 1969, contra portughezilor ! Pe cine ai ajutat, indirect, stimabile ?

În definitiv, după mine, în toate treburile de mai sus, nu-s decît niște nepotriviri de aparență. Oamenii au vrut o echipă reprezentativă cît mai tare, au vrut o echipă căreia adevăratele personalități fotbalistice să-i transfere clasa de joc, au dorit, unii trăgînd la dreapta, alții la stînga, performanțe de prestigiu pentru fotbalul nostru...

Toamna care a cam trecut a adus prima echipă, Steaua, în „sferturile" de finală ale competițiilor europene intercluburi ; nu este exclus ca U.T.A. și Rapid, să ajungă și ele prin aceste locuri unde nu erau așteptate. Iar echipa reprezentativă, cu mare probabilitate, va juca și ea la primăvară două meciuri în campionatul european, cine știe, poate contra Angliei, sau a Italiei ? Este o aglomerare neprevăzută a programului, exact în primăvara anului cînd încep și meciurile preliminare pentru... campionatul mondial ! Această aglomerare are toate șansele să se mărească în toamna lui 1972. În asemenea condiții mi se pare că a persista în confundarea echipei naționale cu cea olimpică, înseamnă a săvîrși o mare greșeală. Nu putem alerga după doi sau chiar mai mulți iepuri cu aceiași jucători. Un articol precis al lui Romulus Balaban — precis în date și în concluzii, despre suprasolicitarea fotbaliștilor fruntași în sezonul acestei toamne — sper că a atras atenția la vreme membrilor biroului federal. De atunci, de la începutul lui octombrie cînd a apărut articolul, datele nu s-au ameliorat, nici nu se vor ameliora în viitoarele perioade de culme competițională. Necesitatea unui studiu asupra programărilor se face simțită de pe acum...

Cu și fără... crampoane

ZÎMBETELE FORTUNEI...

de Eftimie IONESCU

Seara venea încet peste stadionul nostru cel mare. În fața cabinelor, tricolorii schimbau grăbite strîngeri de mînă. Nici nu prea aveau timp să savureze triumful. Îi și luase în primire campionatul, cu grijile lui, cu alte emoții. Dembrovschi și Ghiță treceau direct, din aburul dușului, într-o „Dacie 1300" care demara în direcția Bacău; Domide se grăbea spre gară, pentru trenul de Arad; Dobrin a zăbovit un moment în plus, cu „locotenentul" lui de la Pitești, cu Vlad, în dreptul unei ferestre ; de jos, auzeam, din cîteva zeci de glasuri : „Ce ne facem cu Dobrin / Că ne-ascunde mîngea / Și n-o mai găsim...". Au trebuit să mai treacă luni bune, a mai curs apă destulă pe Argeș pînă cînd un jucător, cum nu găsești mulți în lume, să trăiască și clipa asta.

Străbăteam aleile parcului, acum golite de fericiții după-amiezii. Lumina pierdea, mai departe, teren în fața întunericului. Deodată, ne trece prin față un autocar. La ferestre, chipuri triste și marcate de efort ; îi recunosc pe Kuna, pe Capkovic, în față e Novak... Sînt învinșii. Dar niște învinși care merită toată considerația și stima noastră pentru modul cum au primit această înfrîngere. Domnul Widerkehr, ajuns luni seara la Zürich, îi mărturisea confratelui Mario Widmer, de la „Blick", că rar i-a fost dat să vadă un meci cu o atît de imensă mizã, jucat sub atît de nete și de clare legi ale sportivității. Și jovialul președinte de la U.E.F.A. a văzut vreo trei mii de meciuri în viața lui... Autobuzul se duce, se duce... Ce gînduri l-o fi frămîntînd să zicem, pe Viktor, acest portar făcut din elastic și din fier, dacă acceptați amestecul. El a văzut toate jocurile reprezentativei cehoslovace fiind 1 și la acel meci cu Finlanda — cînd era suspendat — s-a dus ; s-a dus pentru prietenul și rivalul lui, pentru Vencel...

...Poate că Viktor își aduce aminte de minzul finlandez, blond și tute, și un pic obraznic, care a venit singur-singurel spre poarta lui Vencel și a tras pe lîngă bară. Era 1—1 și o mare surpriză și așa, s-ar fi transformat într-un dezastru. Fortuna zîmbise, discret, amiculuí său. Poate că portarul lui Dukla îl vede acum, ca atunci, în seara cețoasă, pe uriașul Engand punînd tacticos balonul la punctul de la 11 metri. Va fi deci 2—0 pentru galezi — și-a zis — și reintrarea „garniturii Guadalajara" compromisă. England a venit cu forța lui de taur și a repezit balonul sus, peste bare. Pe urmă apăreau golurile-fulger ale băieților din atac și din probabila învinsă echipă cehoslovacă venea de la Swansea cu două mari puncte. Poate că Viktor își amintește cum se apleca să-și ridice din plasă mănușile, în după-amiaza aceea caldă, înăbușitoare chiar, de la Bratislava...Nu mai era nimic de făcut. Acele ceasornicului alergau, nebune, spre minutul 90 și nici-o fereastră a tabelei de marcaj nu se schimbase. Pierdeau un punct imens, acasă. Ei, dar ce se întîmplă ? Trei români se invită la o degajare și Frantișek (celălalt Vesely, nu acela care a fost la București) se trezește cu mingea, cadou, în fața porții. Iarăși zîmbea, undeva, Fortuna. Dar în după masa asta ? Păi cînd Polak i-a făcut semn să nu uite, să se arunce în dreapta, la penalti, fiindcă știa că acolo va trage Lucescu, și-a zis : la un risc, da, acolo, mă duc ! Cînd a simțit balonul izbindu-i pumnii a fost convins că n-o să piardă. Cînd a mai venit și golul-dar al românilor putea să jure că ăsta este rezultatul. Ei, dragă Viktor, Fortuna a venit foarte des la întîlnirile cu echipa voastră. Ea n-a putut însă, dragul meu să rămînă doar într-o tabără.

Povestea lui Viktor reprezintă și un avertisment. Și mîercuri — la București — Fortuna TREBUIE să zîmbească larg spre națională României. Să n-o așteptăm, să n-o implorăm, S-O OBLIGĂM !

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

GH. PRIȘCU, *Pitești* : „Aflîndu-mă luni în București, rămas de la meciul echipei noastre naționale cu Cehoslovacia, v-am făcut o vizită la redacție, dar mi s-a spus că nu veniți în ziua respectivă. Cînuva, cu ani în urmă, ne-am cunoscut la Pitești, cînd erați într-o deplasare. Am citit articolul „Dobrin — eroul de la 14 noiembrie" din „Scînteia tineretului" și-l voi duce cu mine acasă să-l arăt la prieteni și cunoscuți. Am citit toate articolele care au apărut astăzi și în toate Dobrin este considerat un adevărat dumnezeu al fotbalului nostru. Dar cum era pînă ieri, alaltăieri ? Cîți dintre dumneavoastră, ziariștii, ați cerut intrarea lui în națională ? Unii au zis-o cu jumătate de gură, alții deloc. Acum, după marele succes pe care l-am obținut, vreau să întreb : nu cumva Dobrin este bun numai atunci cînd nu mai avem încotro, atunci cînd este nevoie neapărat de o victorie ? De ce s-a apelat la el în meciul cu Portugalia și în meciul cu Cehoslovacia, meciurile cele mai grele ? Iată că Dobrin dovedește că, atunci cînd se apelează la el, în momentele grele ale fotbalului nostru, știe să se comporte ca un adevărat bărbat, să uite necazurile și greutățile ce i s-au făcut, se mobilizează și dă totul pentru națională. Să mai aduc aminte că în Mexic nu i s-a făcut cinstea să joace nici măcar un minut ? Dar proverbul zice : totul e bine cînd se termină cu bine. Să nu ne mai aducem aminte de trecut, să privim în viitor. Foarte curînd va veni meciul cu Țara Galilor, care nu este deloc ușor. Este foarte greu să învingi atunci cînd trebuie neapărat să învingi, chiar dacă e vorba de o echipă mai slabă și care nu mai are nici un fel de ambiții. Noi, publicul din provincie, vom fi din nou alături de echipa națională. Vom sosi în București de dimineață, chiar dacă va ploua cu găleata sau va fi viscol, și vom crea jucătorilor atmosfera cea mai favorabilă pentru victorie. Trebuie să învingem și vom învinge. Ați spus înainte de meci că victoria depinde de public în proporție de 25 la sută. Eu cred că ieri a depins chiar mai mult, poate 40 la sută. Gîndiți-vă că după ratarea penaltiului și după nenorocirea făcută de Răducanu nimeni n-a fluierat și n-a cerut scoaterea celor doi jucători de pe teren. Cred că Angelo Niculescu nici nu trebuie să schimbe echipa de duminică. S-o lase la fel, pentru că băieții se înțeleg perfect între ei și, dacă unul greșește, ceilalți își sporesc eforturile și repară greșala.*

Îmi pare rău că nu v-am găsit și să vă spun de ce : aș fi vrut să veniți la Pitești ca să vedeți cum va fi primit acolo eroul de la 14 noiembrie".

Nu-mi amintesc de unde vă cunosc, dar știu că nu e asta prima scrisoare pe care o primesc de la dumneavoastră. Nu aveți dreptate cînd spuneți că Dobrin nu a fost ajutat în cariera lui de către ziariști. Întreaga presă a fost acum de acord cu ideea lui Angelo de a-l introduce în echipa națională. Dobrin este un jucător de o factură cu totul specială. Este jucătorul care nu poate juca decît cu publicul lui, așa cum era și Pîrcălab, așa cum era și Ozon. Toate meciurile mari în echipa națională, Dobrin le-a făcut acasă. Important este că Dobrin a jucat, că s-a contat pe el și că realitatea a depășit speranțele noastre. Și mai important este că un alt jucător, care părea obosit și ieșit din formă (e vorba de Radu Nunweiller) a jucat foarte bine, că Iordănescu a avut o repriză formidabilă, că apărarea a fost sigură pe ea, important e că echipa română a convins publicul de valoarea sa și i-a obligat pe oaspeți să se considere învinși fără drept de apel. Cineva mă întreba dacă n-ar fi trebuit să învingem, în condiții normale, cu trei la zero. Dar ce înseamnă „condiții normale" într-un meci cu o asemenea miză ? Cred că acesta este scorul normal cu care trebuia să învingem și nu trebuie să fim supărați pe nimeni că nu am avut goluri mai multe. De acord cu dumneavoastră cînd spuneți că viitorul meci este la fel de important și trebuie, deci, pregătit cu aceiași grijă și seriozitate. Victoria viitoare nu ne poate scăpa, desigur, dar ea nu va veni de la sine. Contez și eu pe marile virtuți mobilizatoare ale publicului nostru care, duminica trecută, s-a reabilitat în propriii săi ochi.

VIOLETA, *Brașov* : „Întrucît i-am scris de mai multe ori jucătorului Cornel Dinu, prefer atul meu, și nu am primit nici un răspuns, din cauză că poate nu știu adresa exactă, vă rog să-mi faceți un serviciu și să-i înmînați dumneavoastră această scrisoare și să-l rugați să-mi răspundă neapărat și urgent".

V-am făcut serviciul și i-am arătat lui Cornel Dinu scrisoarea dumneavoastră. Sînt, acum, în măsură să vă transmit următoarele : Cornel Dinu este foarte mult ocupat cu fotbalul și cu facultatea de Drept pe care o urmează, nu are timp să vă răspundă. Vreau, de asemenea, să vă anunț că nu sînteți singura care-i scrieți și care-i solicitați un răspuns urgent. Cunoscutul nostru fotbalist primește zilnic 30—40 scrisori de la admiratoare și nu a răspuns pînă acum la nici una. Trageți de aici concluziile ce se cuvin, admiratoarelor ! Ca să mă distrez, Dinu mi-a arătat scrisoarea cea mai fanatică pe care o primit-o pînă acum. Era compusă de o varecare Mimi din Alexandria, în vîrstă de șaisprezece ani și jumătate. Mimi îl cerea pe Cornel în căsătorie și, în acest scop, îl invita împreună cu mama lui la ea acasă în vederea definitivării aranjamentelor de nuntă. Citez ultimul avertisment al lui Mimi : „Cornele, că dacă eu nu voi fi lîngă tine pentru totdeauna eu nu mai urmez nici liceul și o dau naibii de viață. Iar acum, în încheiere, îți scriu niște amintiri să te doară la inimă și să plîngi cum pling eu acum". Iată una din „amintiri" :

Cîte fire de nisip
În Oceanul Pacific
Trandafiri și viorele
Te aștept, dragă Cornele.

Eu am mai spus și altădată : fetelor, lăsați fotbaliștii în pace !

N. RISTEA, *București* : *În problema jucătorilor Dumitrache și Tătaru se pare că nu mai e nimic de făcut, zarurile au fost aruncate. Ne vom întîlni cu ei în 1972.*

MARCIUC A., *com. Răușești, Botoșani* : *Sînteți profund îndurerat că echipa dumneavoastră, Poli Iași*, „merge așa de greu la deal din cauză că portarul Iordache a fost luat mișelește de către clubul Steaua". *Drama talentatului portar ieșan este cunoscută și răsucită pe toate părțile în presă. Se pare că singurul vinovat este el. Acum, nu are decît să-și termine stagiul militar și să se întoarcă acasă. Dar nu cred că asta ar putea fi cauza pentru care Poli merge așa cum merge, pentru că aveți acolo un portar aproape la fel de bun — Costaș.*

Ing. DORU DUMITRESCU, *București* : *Îmi propuneți să discut și cu ceilalți coleg care scriu rubrici sportive și să-i rog să scrie articole pline de patos prin care să îndemne publicul să susțină echipa națională din primul pînă în ultimul minut. Cred că după meciul de duminică, publicul nostru nu mai are nevoie de îndemnuri pline de patos. Cînd echipa joacă bine, sufletele spectatorilor intră pe teren, pătrund în trupurile jucătorilor și-i duc, ca niște uriașe aripi, spre victorie.*

VIȘAN RADU, *Piatra Neamț* : *Am înmînat violenta dv. scrisoare lui Valeriu Mironescu. Dv. îi contestați articolele, dar mulți alți cititori declară că e cel mai bun și mai drept dintre cronicari. Eu pe cine să cred ?*

Sufocat de numărul mare de scrisori, de lipsa de spațiu, mă văd obligat să nu pot răspunde multor corespondenți. Îi rog să nu se supere.

AUTOMOBILISM

ACTUALITĂȚI

RALIUL BALCANIC — 1971

La 27 noiembrie se va da la Atena startul într-o nouă ediție a Raliului Balcanic. Cei 1 650 km urmează să fie parcurși de simbătă dimineața pînă duminică după-amiază, cînd echipajele de concurenți din Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, România și Turcia vor reveni în capitala Greciei.

HUSE DIN BLANĂ PENTRU SCAUNE

Răspunzînd numeroaselor solicitări din partea posesorilor de autoturisme, „Cooperativa blănarilor" va confecționa începînd din această lună, frumoasele și utilele huse din blană. Acestea se vor putea achiziționa la centrele de comandă din Capitală ale cooperativei amintite.

CU AUTOMOBILUL LA A XX-A EDIȚIE A JOCURILOR OLIMPICE

A.C.R. în colaborare cu Ministerul Turismului organizează o excursie la a XX-a ediție a J.O. de la München, în perioada 22 august — 16 septembrie 1972. În acest scop membrii Automobil Clubului Român beneficiază de prioritate la înscriere, în limita locurilor rezervate turiștilor români, precum și de alte avantaje în ceea ce privește cazarea, benzina pentru autovehicule și obținerea biletelor la diverse manifestații sportive.

VERIFICĂRI ANUALE „LA DOMICILIU"

Generalizînd experiența pozitivă a Filialei sale din Tg. Mureș, Automobil - Club - Român pregătește în prezent verificarea anuală a autovehiculelor membrilor săi, în care scop organizează în orașele mai mari puncte fixe, iar pentru orașele mai mici alcătuiește un program de deplasări a unor caravane tehnice. Această măsură, menită să economisească timp și eforturi membrilor ACR, se înscrie pe linia eforturilor pe care le face Automobil-Clubul Român încă de pe acum, în vederea asigurării unei asistențe îmbunătățite în sezonul estival următor.

ȘAH

DORIȚI SĂ PARTICIPAȚI LA O „PARTIDĂ-CONCURS" PE MARGINEA UNUI STUDIU — OLIMPIC?

La solicitarea mai multor cititori ai **„MAGAZINULUI"**, de a organiza competiții variate cu caracter șahist, revista noastră inițiază o întrecere originală : **O PARTIDĂ-CONCURS PE MARGINEA UNUI STUDIU OLIMPIC, competiție la care poate lua parte orice iubitor al „arenei 64" care dorește să se perfecționeze în finalurile „tur+pion contra regină".**

Despre ce este vorba ? Un cititor al revistei — ing. **Constantin PETRESCU** din București — ne-a scris cu cîtva timp în urmă că a reușit să „răstoarne" studiul cu care ing. Paul Farago din Cluj a obținut premiul trei la concursul olimpic din 1952. Este vorba de următorul studiu :

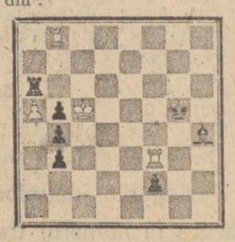

Poziția de control: alb— Rc5, Tb8, Tf3, pion a5 = 4 piese ; negru—Rg5, Ta6, Nh4, pioni b3, b4, b5 și f2 = 7 piese.

Enunțul studiului este „Remiză", soluția, prescurtată, indicată de autor fiind **1. T:f2 !** (la 1. R:b4, b2 2. T:b5+, Rg4 și negrul cîștigă ; la 1. Tg8+, Tg6 2. Tgf8, b2 3. Tf5+, Rh6 4. Tb3, Tf6 ; la 1. T:b5, T:a5 ! 2. T:a5, b2 3. R:b4, Rg4) **1... N:f2 2. R:b4** Nc5+ ! (la 2... Ne1+ 3. R:b3, Ta5 4. Te8, Ng3 5. Rb4 remiză) **3. R:c5, b2 4. R:b5, Ta8 !** (la b1 Damă + 5. R:a6 remiză) **5. T:a8, b1 Damă+ 6. Ra6** și s-a intrat într-o poziție în care, conform autorului, turnul și pionul marginal pot ține piept reginei negre. Iată mai departe soluția indicată de autor : **6... Dd3+ 7. Rb6, Dd6+ 8. Ra7, Dc5+ 9. Ra6 Rf6, 10. Tb8, Re7 11. Tb7+,** (11. Tb5 ?, Dc4 !) **11... Rd8 12. Tb8+, Rd7 13. Tb7+, Rc8 14. Tb8+** și remiză.

Iată însă că ing. C. Petrescu a găsit o cale prin care negrul poate totuși învinge ! A descoperit, adică, o modalitate subtilă prin care albul, chiar și la cel mai bun joc al său, nu mai poate evita înfrîngerea. În sprijinul afirmațiilor sale, cititorul nostru ne-a trimis și... 12 pagini de analize.

Sînt însă toate acestea corecte ? A izbutit oare cu adevărat ing. Petrescu să descopere o variantă atît de ascunsă pe care nu au reușit să o găsească nici autorul, nici cei trei arbitri olimpici, nici amatorii de studii din numeroase țări în care a fost reprodusă lucrarea lui Farago ?

Pentru a se putea da răspuns acestei întrebări, revista noastră recurge, pentru prima dată în practica publicisticei șahiste, la verificarea soluției unui studiu cu ajutorul unor partide concurs !

Partidele ar urma să înceapă din poziția în care ing. C. Petrescu consideră că poate fi îmbunătățit jocul negrului.

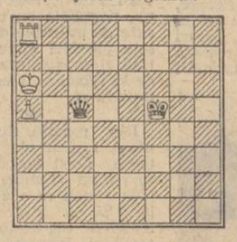

Albul la mutare. Remiză ? Negrul cîștigă ?

Cu alte cuvinte, din poziția care survine după mutarea a noua a albului la care negrul răspunde nu Rf6 — ca în soluția autorului — ci **9... Rf5.**

Concursul pe care-l propunem este deci următorul : cititorii sînt invitați să joace cu albele, din poziția din diagrama 2, și să găsească cel mai bun răspuns la mutarea propusă pentru negru — 9... Rf5. Pe baza analizelor pe care le-a făcut, ing. C. Petrescu va răspunde — prin revista noastră — la toate mutările efectuate de cititori. **Cititorul care va reuși să obțină remiza pentru alb va primi drept premiu un ceas — oferit de etudistul bucureștean — precum și un abonament pe șase luni la „MAGAZIN"**, (în cazul în care ar fi mai mulți candidați pentru acest premiu, ar decide tragerea la sorți). Dacă nimeni nu va putea demonstra remiza pentru alb, atunci va fi acordat un premiu de consolare (cărți și reviste de șah) aceluia care a indicat numărul cel mai mare al celor mai bune mutări ale albului, pentru a-i prelungi rezistența.

Cititorii care doresc să participe la partida concurs sînt invitați să trimită mutarea lor pe o carte poștală — pînă la 30 noiembrie, data poștei — pe adresa revistei noastre (București, Oficiul poștal 33), cu mențiunea „Pentru șah". Răspunsurile vor fi publicate în revista noastră.

Cititorii care au dat inițial mutări mai slabe vor putea reintra în concurs, raliindu-se la mutările cele mai bune publicate deja.

Așadar, ce mutați după 9.. Rf5 ?

★

CÎȘTIGĂTORUL CONCURSULUI DE PRONOSTICURI pe marginea meciului Fischer-Petrosian este **Cioroianu Ilie** din Brașov, desemnat în urma tragerii la sorți de la tragerea Loto din 12 noiembrie (după cum se știe, cei zece concurenți care au dat cele mai bune pronosticuri au primit cîte un număr de ordine — de la 1 la 10 — urmînd ca cel căruia i se va extrage primul numărul la tragerea Loto să fie considerat cîștigător). O dată cu felicitările noastre, Cioroianu Ilie — concurentul cu numărul 8 — primește și un abonament pe șase luni de zile la „Magazin" (începînd de la 1 ianuarie 1972), și o carte de șah cu partidele jucate la „Meciul secolului" dintre reprezentativele U.R.S.S. și restul lumii.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 738 Sîmbătă 27 noiembrie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

În pagina a 5-a

UN MEDICAMENT HORMONAL UNIVERSAL?

Descoperiri tulburătoare într-un domeniu clasic al medicinei

BIOFABRICI PENTRU CULTURILE DE SERĂ

● În lupta dintre insecte, victoria este dirijată de știință în favoarea acelora care vor salva recoltele ● Importantele cercetări ale specialiștilor români

CEL MAI VECHI LOCUITOR DIN EUROPA

AGENDA săptămînală

O NOUĂ ȘI REMARCABILĂ CONTRIBUȚIE LA ÎNTĂRIREA RELAȚIILOR ROMÂNO-IUGOSLAVE, LA CAUZA PĂCII ÎN LUME

În cursul acestei săptămîni, opinia publică a urmărit cu deosebit interes vizita făcută în țara noastră, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, de președintele R. S. F. Iugoslavia, Iosip Broz Tito. Desfășurată în spiritul unei profunde cordialități, a deplinei înțelegeri și încrederi reciproce, întîlnirea celor doi șefi de state constituie o nouă și remarcabilă contribuție la întărirea și dezvoltarea continuă, multilaterală și ascendentă a relațiilor româno-iugoslave.

În cadrul convorbirilor prilejuite de această vizită au fost subliniate cu deosebită satisfacție evoluția pozitivă a prieteniei și colaborării frățești dintre partidele, statele și popoarele noastre, exprimîndu-se totodată hotărîrea de a adînci și pe viitor conlucrarea rodnică de pînă acum în domeniul politic, economic, tehnico-științific și cultural, spre binele ambelor popoare, în folosul păcii și socialismului. Punînd în evidență relațiile frățești, deosebit de rodnice dintre România și Iugoslavia, precum și perspectivele deschise acestor relații prin vizita președintelui Iosip Broz Tito, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că și-n continuare **„cooperarea româno-iugoslavă are o perspectivă foarte bună și, fără îndoială, că întîlnirea și convorbirile din aceste zile vor pune baza unor noi colaborări și cooperări în diferite domenii de activitate".**

Dezvoltarea continuă a țării noastre și a țării vecine și prietene creează noi și însemnate posibilități de adîncire a colaborării, posibilități demonstrate în practică, întemeiate pe realizările de pînă acum care constituie obiect de îndreptățită satisfacție. **„Iugoslavia și România** — arată președintele Iosip Broz Tito — **sînt două țări vecine care demonstrează cum pot fi promovate relațiile de bună vecinătate; sînt două țări care se pot înțelege, neavînd între ele nici un fel de dificultăți care să nu poată fi înlăturate prin înțelegere reciprocă și care pot găsi în continuare noi forme de colaborare".**

Prin activitatea lor, prin trainicele legături statornicite, prin perspectivele dezvoltării lor de viitor, România și Iugoslavia, Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia confirmă în fapt, cu consecvență, justețea principiilor care călăuzesc relațiile dintre ele, principiile deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Afirmînd aceste principii și demonstrînd rodnicia urmării lor neabătute, România și Iugoslavia aduc o prețioasă contribuție la întărirea unității țărilor socialiste, la întărirea păcii și colaborării în întreaga lume.

Convorbirile dintre cei doi președinți au cuprins în sfera lor și unele probleme actuale ale situației internaționale, constatîndu-se de ambele părți, așa cum s-a

CONTINUARE IN PAG. 2

IUBIM MARILE IUBIRI...

Însemnări de la cea mai tînără și cea mai mare vatră a metalurgiei românești

de Sever UTAN

Am stat cîteva zile între pădurile bătrîne din vecinătatea lacului „Sfînta Ana". Acolo mi-am rînduit însemnările culese de la Galați. Cu ce să încep? m-am sfătuit cu tovarășul **Ștefan Corodi**, vechi activist, cu iernile strînse în timple. „Începe — mi-a îndemnat el — **cu acest mare și emoționant adevăr: patria noastră s-a dezvoltat și a înflorit așa cum niciodată înaintașii, chiar și cei mai luminați și optimiști, n-au crezut că ar putea fi. Azi, în oricare județ ne-am duce, întîlnim minunate și tot mai numeroase înfăptuiri economice și social-culturale, ce se înscriu ca roade bogate ale societății noastre socialiste, datorate în primul rînd conducerii ei de către partid, eforturilor neprecupețite și pline de abnegație ale clasei muncitoare — clasă conducătoare în societatea noastră — a întregului popor, care zi de zi transpune în viață prevederile Congresului al X-lea al partidului".**

În această lumină înțelegem și mai bine că documentul de o inestimabilă valoare expus de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative, devine pentru întreaga țară un excepțional program de educație comunistă și de noi și importante perspective și înfăptuiri în procesul de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Sîntem întregul popor aliniat sub steagul partidului, cu toată puterea de muncă și de iubire, toți ciți sîntem în această țară din îndepărtate veacuri, muncind și apărînd laolaltă libertatea și dreptatea, tot ce s-a construit aici. E toată suflarea României, care rostind din adîncul ființei și al inimii sale numele secretarului general al partidului, simte aceeași sfîntă și fierbinte dragoste pentru partid, pentru pămîntul patriei.

În dogoarea acestor sentimente se creează și metalul Galațiului, se coace și pîinea noastră dulce.

Din această perspectivă reliefăm și efortul depus de constructorii Combinatului siderurgic Galați, precum și de către metalurgiștii de aici, pentru a consolida și dezvolta continuu puterea de producție a platformei.

VĂ MAI AMINTIȚI?

Un tînăr activist, **Constantin Enescu**, de la comitetul de partid de pe platformă, are un caiet gros în care și-a notat fel de fel de observații personale, ținute la zi. Caietul e o mină de aur pentru ziariști. Transcriu, desigur, numai o mică parte din interesantele informații pe care mi le-a pus la îndemînă. Combinatul exportă de pe acum produse în aproape treizeci de țări, din Europa, Africa, America de Sud și Asia. Am văzut o hartă a țării; alături, era macheta combinatului, iar din cercul cu inițialele „C. S. G.", săgețile indicau locurile în care se exportă metal gălățean.

Platforma siderurgică acoperă aproximativ opt sute de hectare. Un amănunt: policlinica combinatului are în evidență peste 90 000 de persoane.

Anul trecut, în noiembrie, s-au împlinit zece ani de la începerea construcțiilor siderurgice de aici, la realizarea cărora au participat mii de oameni, veniți de pe toate meleagurile țării. Pentru ei nimic n-a fost prea greu, nimic n-a fost de nedepășit. După sute și sute de zile de șantier, în

CONTINUARE IN PAG. 2

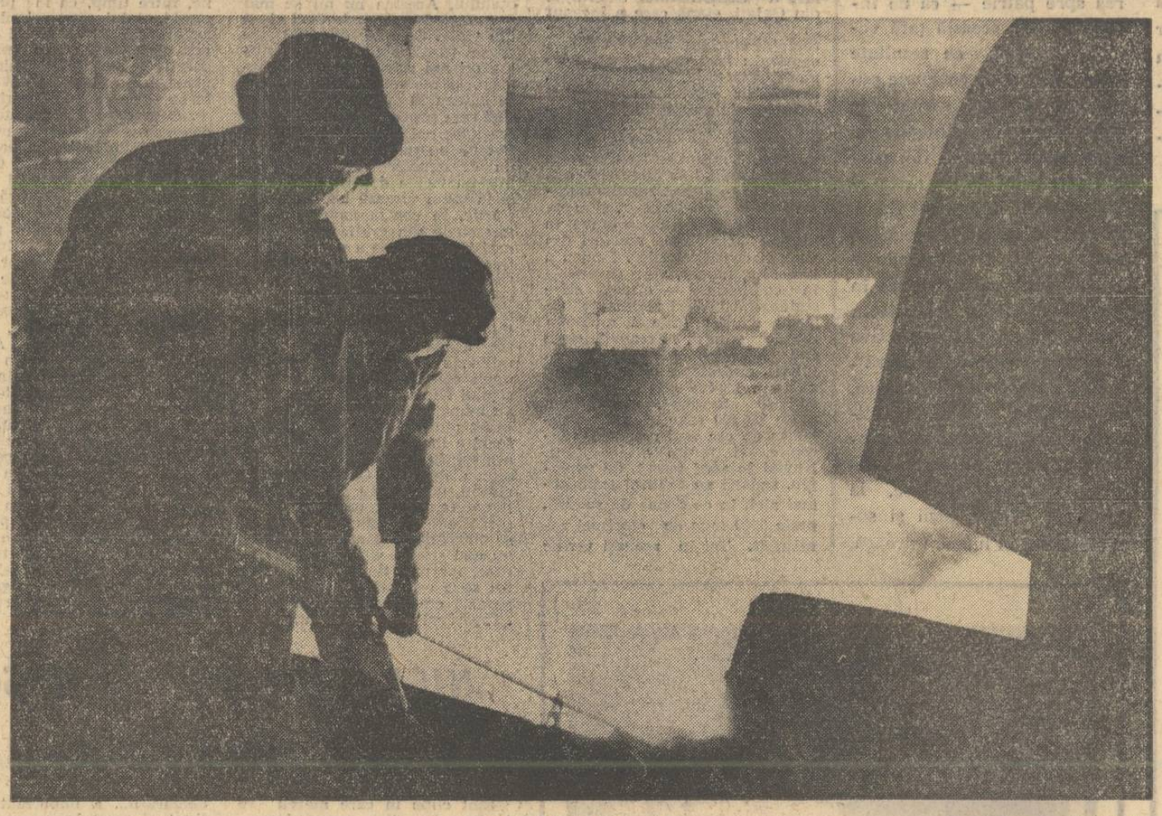

Pentru ei nimic n-a fost prea greu...

Foto: Sandu CRISTIAN

„AM FOST ELEVUL LUI GEORGE ENESCU"

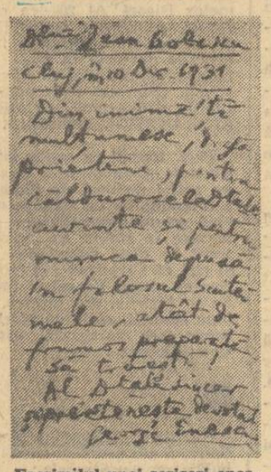

Facsimilul unei scrisori enesciene redactată cu prilejul concertului dirijat de maestru în 1931 la Cluj

UN MOMENT DE NEUITAT DIN VIAȚA ARTISTULUI POPORULUI

JEAN BOBESCU

(Pagina a 4-a)

ANCHETA „MAGAZIN"

FUMĂM DUPĂ POFTA INIMII, FUMĂM PUȚIN SAU RENUNȚĂM?

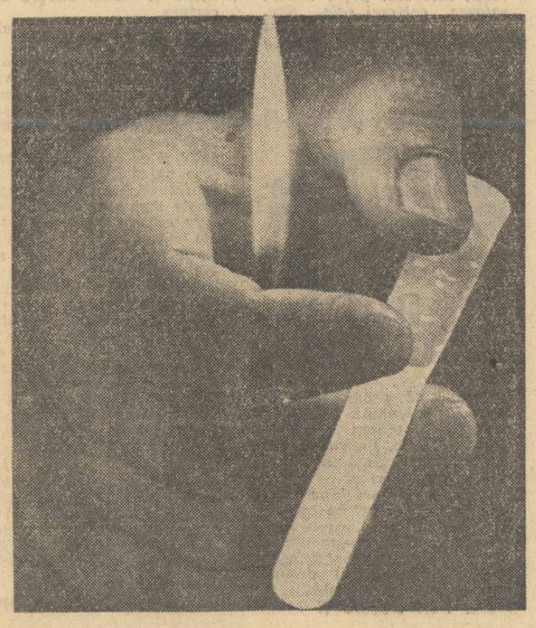

(Pagina a 6-a)

Monolog interior despre...

CARIERĂ

de Victor BÎRLĂDEANU

În ziua aceea parcă i se prăbușiseră toate corăbiile. L-am întîlnit pe culoarele instituției — unde, de altminteri, lucra numai de ceva mai mult de un an, adică exact de cînd absolvise facultatea — și m-a impresionat aerul lui pierdut, mersul lui abulic. Aveam chiar, la un moment dat, senzația că se îmbolnăvise și l-am întrebat, în consecință, dacă

CONTINUARE ÎN PAG. 2

DUPĂ CALIFICAREA FOTBALIȘTILOR ROMÂNI ÎN SFERTURILE DE FINALĂ

Comentarii, opinii, declarații (Pagina a 8-a)

CE S-A ÎNTÎMPLAT

LA BAZA „RITM"

Destăinuirile unui ziarist despre refuzul soldaților americani din Vietnamul de Sud de a mai asculta de ordinele superiorilor.

(Amănunte în pagina a 3-a)

Membrii grupei companiei Bravo (First Cav) care au refuzat să plece în misiune

Curier săptămînal

VORBA DULCE MULT ADUCE

de Mihai STOIAN

(Pagina a 6-a)

AGENDĂ săptămînală

O NOUĂ ȘI REMARCABILĂ CONTRIBUȚIE LA ÎNTĂRIREA RELAȚIILOR ROMÂNO-IUGOSLAVE, LA CAUZA PĂCII ÎN LUME

URMARE DIN PAG. 1

mai arătat, că în aprecierea evenimentelor care au loc pe arena internațională, punctele de vedere ale României și Iugoslaviei sînt identice sau foarte apropiate. Cu prilejul vizitei au fost apreciate acțiunile menite să contribuie la convocarea conferinței în problemele securității europene și a fost exprimată convingerea că pregătirile în vederea acestei conferințe trebuie impulsionate. Au fost, de asemenea, abordate problemele situației din Balcani, subliniindu-se necesitatea relațiilor la diverse niveluri și sub toate formele între țările balcanice. În cadrul convorbirilor s-au discutat — așa cum s-a precizat — probleme privind unitatea și coeziunea mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a forțelor antiimperialiste.

Evantaiul larg al problemelor abordate, stringenta lor actualitate, subliniază cu tărie însemnătatea politică deosebită a întîlnirii dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, însemnătate care a fost subliniată și prin puternicul ecou avut în presa internațională. Apreciind importanța convorbirilor și schimbului de păreri cu tovarășul Iosip Broz Tito, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia la încheierea vizitei :

„Consider că tot ceea ce noi am discutat corespunde pe deplin intereselor partidelor și popoarelor noastre, intereselor tuturor țărilor socialiste, mișcării comuniste și revoluționare și izvorăște din dorința sinceră de a face totul pentru triumful ideilor socialismului, păcii și cooperării internaționale. De aceea, noi dăm o apreciere deosebită rezultatelor vizitei și convorbirilor — care sînt, de altfel, o continuare a celorlalte întîlniri și convorbiri pe care le-am avut — și doresc să exprim convingerea că ele vor fi urmate de noi asemenea întîlniri, de adîncirea în continuare a colaborării și cooperării între partidele și popoarele noastre".

În timpul celor două zile petrecute la Timișoara, președintele R. S. F. Iugoslavia a avut prilejul să cunoască nemijlocit și unele aspecte ale vieții, ale activității de zi cu zi a poporului nostru, vizitînd două mari întreprinderi și cartiere de locuit, discutînd cu oamenii muncii. Întîlnirea oaspeților cu colectivele din fabrici, cu zecile și zecile de mii de cetățeni ai orașului care au ținut să-și exprime dragostea și stima ce le nutresc popoarelor iugoslaviei frățești, au dovedit că poporul nostru știe să-și primească prietenii, că dorește să-și dezvolte relațiile de prietenie cu vecinii iugoslavi, ca de altfel cu toți vecinii săi.

Vizita în Timișoara a îmbogățit bilanțul politic atît de fructuos al întîlnirii. „Cred — spunea tovarășul Iosip Broz Tito înainte de plecarea spre patrie — că ne întoarcem din această țară vecină, prietenă, cu rezultate bune. Vom avea ce spune popoarelor noastre, cărora le vom transmite simpatia de care ne-am bucurat din partea poporului dv. în acest oraș ; vom fi interpreții fideli, la noi, ai acestei simpatii a orașului dv., transmițîndu-le popoarelor noastre că au în poporul român un prieten foarte bun și că perspectiva noastră este foarte pozitivă".

Întîlnirea de la Timișoara, convorbirile purtate constituie o nouă și însemnată contribuție la dezvoltarea relațiilor româno-iugoslave, la întărirea cauzei păcii și socialismului în lumea întreagă.

Clepsidra

PRIETENIE

de Constantin VIȘAN

Anins toată noaptea. Novi Sad... Orașul doarme sub blana de urs polar a zăpezii. Sîntem găzduiți în cetatea Varadin, amenajată în hotel. Zidurile groase, reci, au fost îmbrăcate în lemn geluit. Camerele, mobilate cu piese din același lemn nelustruit, dau senzația de rusticitate. Frigul drumului e alungat de focul stomakliei (un fel de turț al Voivodinei, mirosind a izmă) și de cîntecele gazdelor noastre.

Dimineața, descoperim pe malul Dunării un oraș cu înfățișare romantică. Pădurea de antene care se înalță peste acoperișul lui ne conduce spre studiourile de radioteleviziune, spre redacțiile numeroaselor ziare și reviste care apar în capitala Voivodinei. „Novi Sadul, ni se spune, este o excelentă piață pentru presă. Voivodina este regiunea care consumă cea mai mare cantitate de presă din Iugoslavia Există, în această privință, tradiții vechi. Primul nostru ziar a apărut acum 200 de ani." În prezent, în Voivodina sînt editate 250 de publicații.

Din cîmpia Voivodinei, iată-ne tocmai în munții sălbateci ai Bosniei și Herțegovinei.

Sarajevo, cu minaretele geamiilor sale, cu ulițele arămarilor și cafegiilor seamănă cu o poveste din „O mie și una de nopți". Arhitectura complexului civic, cultural, comercial și sportiv proaspăt inaugurat, definește însă profilul contemporan al acestei așezări străvechi. Moderna construcție se armonizează perfect cu siluetele noilor uzine, cu blocurile înălțate în vecinătatea geamiilor.

Prietenii iugoslavi care ne întovărășesc au o mare dexteritate în a trece firesc de la evocare istorică (ne aflăm chiar pe locul atentatului despre care se spune că a declanșat prima conflagrație mondială) la înfățișarea preocupărilor actuale. Simt o reală plăcere să vorbească. Au o înclinație spre gluma ascuțită. Ne surprinde plăcut că toți știu de Eminescu și Caragiale.

Ciocnim pahare cu vin de Mostar. Pentru respectul care leagă într-o prietenie de nezdruncinat popoarele noastre.

IMPORTANT!

Anunțăm pe cititorii noștri că a început reînnoirea abonamentelor pentru anul 1972.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitatea în primirea publicației.

Prețul unui abonament :

— anual	78 lei
— pe șase luni	39 lei
— pe trei luni	19,50 lei

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Doriți să petreceți cîteva zile de recreere, într-un decor pitoresc ? Numeroase hanuri, moteluri și cabane ale cooperației de consum, situate pe principalele trasee turistice, vă stau la dispoziție și în acest sezon. Ele vă asigură camere confortabile, cu încălzire centrală, restaurante cu delicioase preparate culinare, produse de cofetărie și băuturi.

Dacă iubiți natura, confortul, dacă doriți să faceți sporturi de iarnă, vă invităm la :

HANUL RUCĂR — Argeș.
HANUL VALEA URSULUI — Argeș.
HANUL BRAN — Brașov.
HANUL CHEIA — Prahova.
COMPLEXUL TURISTIC SLĂNIC.
CABANA BUCIN — Harghita.
HANUL URSUL NEGRU — Sovata Mureș.
HANUL BUCURA — HAȚEG — Hunedoara.
MOTELUL ILIȘEȘTI — Suceava.

(6 705)

URMARE DIN PAG. 1

piept cu gerurile care biciuiau pînă la minus 20 de grade, cu rafale de vînt turbate ca niște herghelii gata să prăbușească în calea lor și să smulgă tot ce se monta de cu zi, sau cu o zi înainte, după sute de zile de arșiță sau cu ploi, au urmat totuși zilele frumoase ale festivităților de premiere a noilor obiective siderurgice construite.

Vă mai amintiți ? Întîia panglică de inaugurare s-a tăiat în septembrie 1966, în prezența secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Laminorul de tablă groasă deschidea atunci noua carte de aur, de activitate a siderurgiei gălățene. **În etapa 1966—1970 (prima în construcția combinatului), s-au consemnat apoi succesiv noi și noi puneri, în funcțiune, dintre care amintim : două furnale a cîte 1700 mc fiecare (sînt cele mai mari din țară), blocul de oțelării cu insuflare cu oxigen, avînd o capacitate totală de 2,5 milioane tone de oțel pe an, laminorul Siebing, cu o capacitate de 2,5 milioane tone pe an, laminorul de benzi la rece (al cărui tablou sinoptic a indicat la 2 septembrie a. c., adică la nouă luni de la darea în producție, a 100 000-a tonă de tablă laminată), fabrici de oxigen, de var metalurgic, stații de culbutare pentru vagoanele cu minereu și multe altele. Astă vară, la 29 iunie, pe platforma siderurgiei gălățene s-a pus în funcțiune și laminorul de benzi la cald, obiectiv care încheia astfel ciclul producției integrate. Pentru construcția acestui laminor s-au excavat 1 576 000 mc pămînt, s-au turnat 345 000 mc betoane, s-au bătut aproape 15 500 piloți „Franky", s-au realizat peste 5 600 tone zidărie refractară, s-au utilizat 17 800 tone fier-beton fasonat și montat, peste 18 000 tone construcții metalice și aproape 33 000 tone de utilaje etc.** Lucrările enumerate și multe altele, s-au desfășurat în contracronometru cu termenele de predare, situîndu-se încă o dată pe înaltul pisc al performanțelor de tehnicitate mondială. Întreaga cantitate de construcții metalice, precum și mai mult de jumătate din utilajele montate la combinat, au fost asigurate de către uzine din țară „23 August", „Automatica", „Electromagnetica", „Vulcan", din Capitală ; „Progresul" din Brăila ; „Independența" — Sibiu ; „Electroputere" — Craiova ; „U.C.M." Reșița ; „Unio" — Satu Mare; „U. M." — Timișoara ; „U.C.M.M.A." — Bocșa, și multe altele. Chiar și simpla semnalare a contribuției aduse de aceste uzine, la construirea și înzestrarea tehnică a Combinatului siderurgic din Galați, dezvăluie largile posibilități mereu în creștere și diversificare, pe care le are economia țării, de a produce tehnică ultramodernă în oricare domeniu de creație industrială.

...Iubim marile iubiri — realizările pe care clasa muncitoare le obține pe cuprinsul patriei. În contextul lor impresionant se înscrie și trecerea la materializarea investițiilor mari destinate pentru etapa a doua de dezvoltare a Combinatului siderurgic din Galați, etapă care a început în 1971. Astfel, **pînă la finele actualului cincinal, aici se vor mai construi : încă două furnale de mare capacitate, baterii de cocs, o oțelărie etc., iar capacitățile existente în producție vor cunoaște importante extinderi. Combinatul va asigura atunci aproape 6 milioane tone de oțel lingou, laminat în table și benzi, în rulouri, o impresionantă uvertură a oțelului.** Desigur, și realizarea celei de-a doua etape va implica deosebite eforturi din partea constructorilor. Pentru a le schița, numai, vom sugera — în comparație — cîteva cifre sintetizînd lucrări reclamate de prima etapă : **Peste 21 milioane mc de pămînt excavați, circa trei milioane mc de beton turnat, executarea și punerea în operă a 140 000 piloți prefabricați tip „Franky", montarea a peste 155 000 tone utilaje tehnologice de cea mai modernă concepție,** și multe altele încă. **Numai în anul trecut, de exemplu, sudorii au topit și transformat aici, în cordoane de sudură, peste 3000 tone de electrozi românești. Tot în aceeași vreme s-au montat pe platformă circa 1 300 motoare electrice, însumînd o putere echivalentă cu cea a centralei de la Stejaru, de pe Bistrița.** (Platforma siderurgică de aici primește cam o treime din puterea distribuită de Întreprinderea de rețele electrice Galați, ne-a informat directorul acestei unități, inginerul **Victor Mircea**, ceea ce s-ar putea compara cu a șaptea parte din puterea energeticii instalată în centralele electrice din țară, la nivelul anului 1950). Anvergura combinatului la nivelul anului 1975 o întrezărim și din cifra de beneficii pe care o va realiza atunci : de peste patru ori mai mare față de acest an.

„TIGLINELE"

Sînt la masa de scris. Jur-împrejur, chiar de lîngă fereastră, încep păduri bătrîne de brazi. Cerul este drept și aproape, spuzit cu stele. Mă tentează o închipuire, să le culeg, să împodobesc cu ele virful furnalelor din toată țara.

Gîndul acesta îmi dă ghies în inimă. Mă dărui cu întreaga-mi suflare marilor iubiri din universul incandescent de pe cea mai tînără și mai mare vatră a metalurgiei românești. În inimă, parcă acolo, răsună patima dulce a stihurilor scrise de Grigore Alexandrescu : „Cînd citim în vechea carte a istoriei străbune / Virtuți mari, ilustre fapte ale nației române"...

Această patimă, această iubire a marilor iubiri, părinții ne-o transmit prin singele lor de la strămoși, iar comuniștii i-au dat un conținut nou, superior prin ideologia lor marxist-leninistă, a sentimentelor de patriotism socialist și internaționalism, într-o societate bazată pe umanism și echitate, în care clasa muncitoare este proprietara tuturor mijloacelor de producție.

Și noua înfățișare a Galațiului se înscrie ca un minunat rod al acestei epoci generoase. Pentru familiile celor care lucrează pe platforma siderurgică a municipiului, de exemplu, **în cincinalul trecut s-au construit aproape 12 000 de apartamente !** Amplasamentul acestora — perimetrele urbanistice moderne, cunoscute sub numele de „Tigline", sau în ambianța falezei Dunării.

IUBIM MARILE IUBIRI...

„AȘA MUNCIM, AȘA TRĂIM, AȘA NE ESTE FIREA"...

Pe platforma siderurgiei gălățene s-au afirmat numeroși oameni de prestigiu, constructori și metalurgiști — muncitori, maiștri și ingineri. La comitetul de partid mi s-a spus că acești bărbați, încercați prin destule greutăți și asprimi, specifice muncii lor, ei în primul rînd, sînt pilonii cei mai temerari pe care se sprijină tot ce s-a construit și există aici ! Prin muncă și în muncă, chipul lor colectiv ni se relevă la înalte altitudini etice. Forța lor, abnegația lor pentru ceea ce înfăptuiesc aici, nu vom greși comparînd-o cu mult mai mult decît rezistența oțelului. Acestea nu mi se mai par metafore, e adevărul luat din viață. Cutreier din 1953 încoace șantierele țării, și de atîtea ori am asistat, în acest răstimp, la momente solemne cînd se băteau în pămînt primii țăruși care prevesteau acolo nașterea unor noi combinate și uzine. Tot pe un șantier mi-a povestit un constructor veteran, seara, într-un vagon dormitor, că pînă și în somn visează tot la încleștările, în contracronometru, cu termenele din graficele de puneri în funcțiune a noilor obiective la care a lucrat. Pentru că fiecare zi, săptămînă sau lună cîștigată mai repede pentru producție, înseamnă — la nivelul întregii țări — de multe ori tot atîtea zeci, sute sau chiar milioane de lei. Trei zile și trei nopți oamenii din echipa maistrului **Nistor**, de la întreținere, au muncit la furnalul nr. 1, mai exact pînă în dimineața în care focul a început să cînte în viața acestui furnal ! Ah, cum a fost atunci, strașnic ! Oamenii din jur rideau, unii — nu știu de ce — îi usturau ochii, ca la o mare sărbătoare se felicitau între ei, se îmbrățișau. Maistrul Nistor nu mai simțea strop de trudă în oase, iar mai tîrziu, în glumă, i-a spus celui care mi-a relatat această omenească întîmplare : „Tovarășul meu, dai un cocoș mare, să-l mănînci cînd ți-o veni cheful !"

Iată numai dintr-un singur oraș cîteva argumente care dezvăluie, cu emoție, profundul umanism al orînduirii socialiste, al cărei suprem țel este fericirea, prosperitatea patriei, munca în pace, creșterea continuă a bunăstării materiale și social-culturale a tuturor oamenilor muncii.

Așa se poate vedea, de altfel, pe tot cuprinsul țării, în orase și sate.

„NICI TIMP SĂ MĂ ÎNSOR N-AM PREA AVUT"...

Sînt clipe în care mereu se topesc alte clipe asemănătoare, care s-au forjat și vor dăinui intacte pe retina memoriei.

Desigur, de acum înainte se va forma o tradiție a metalurgiștilor gălățeni. Dar se va vorbi multă vreme încă de momentul demarării... E important de reținut că acest lucru s-a realizat cu oameni inimoși, veniți de la Reșița, Călan, Cimpia Turzii, de la Hunedoara. Mai ales de acolo, își dă cu presupusul maistrul **Constantin Culparu.** La cei 37 de ani ai săi, douăzeci și unu i-a trăit lîngă furnale. Îmi vorbește de Ștefan Tripșa, au învățat la aceeași școală profesională. Îi poartă o mare stimă. Mai spune că nu are timp suficient pentru lecturi personale. Face și o glumă : „Nici timp să mă însor, n-am prea avut...". Mi-i prezintă pe cîțiva furnaliști de lîngă el. Toți au adus Galațiului o zestre de experiență : **Mihai Mazuru**, de la furnalele Hunedoarei, **David Albu** și **Nicolae Apetre** — tot de acolo. Întreb : „Maistre, ai venit la Galați cu toată echipa ?". „Da..." — și oamenii din jurul lui rideau, cu toată fața.

Pasiune și profundă înțelegere față de conținutul și actul muncii — iată o condiție esențială în societatea socialistă pentru creatorul de valori materiale. La oțelărie, prim-topitorul **Victor Juncu**, maistrul de schimb **Vasile Pasc** și inginerul **Mihai Preda**, mi-au vorbit despre hotărîrea oamenilor din secție, la fel ca toți cei din combinat, de a conferi — prin realizările întregului colectiv — o autoritate profesională și morală deosebită calității de a fi angajat, de a munci la acest combinat. De astădată, asist la elaborarea unei șarje de oțel. Jerbe, jerbe de scîntei. Oțelul gîlgîie năpraznic și îi întrevăd, în minte, un destin splendid — încorporarea în cargouri, bunăoară, purtînd peste mări și oceane tricolorul românesc, îl văd transpus în siluetele zvelte ale sondelor, a instalațiilor de foraj construite la uzinele din Ploiești sau Tîrgoviște, instalații care și-au cîștigat faimă în lume, și în atîtea alte produse încă, fabricate din oțel în uzinele țării. De altfel, posibilitățile „C.S.G.", de a satisface tot mai numeroase cereri de diferite calități de oțeluri, au sporit considerabil mai ales în urma punerii în funcțiune a laminorului de benzi la rece, o bijuterie în siderurgia noastră. Hala acestui laminor are o lungime de peste un kilometru, impresionează prin construcția ei. Procesul de producție este automatizat în întregime. Întregul combinat, de altfel, este o adevărată academie de științe siderurgice, producția și știința acționează și se interferează aici la nivelul celei mai înalte responsabilități. Despre oameni în stare astfel să muncească, sincronizîndu-și energiile cu ritmurile alerte ale siderurgiei gălățene, tovarășul **Gheorghe Neațu**, activist al comitetului județean de partid, mi-a spus un vers de mare poezie : „Colectiv de eroi !"

Un amănunt aș adăuga încă, tot cu privire la laminorul de benzi la rece : în pofida dimensiunilor lui uriașe, ne spunea inginerul **Ion Savin**, prelucrează metalul cu o finețe aproape incredibilă — între grosimi de la 0,3 mm la 3,5 mm, la o viteză de lucru extraordinară : 30 de metri pe secundă laminare la rece !

...Un mare fluviu de energie omenească resoarbe această platformă, într-o activitate de creație grandioasă, complexă și atît de limpede pentru cei ce o înfăptuiesc într-o succesiune neîntreruptă, dinamică, jalonată ferm pe magistralele înaltelor voltaje ale civilizației socialiste. Mii de aparate de urmărire, control și intervenții automate, computere, ecrane de televiziune și multe alte mijloace tehnice moderne, conferă la un loc maximă siguranță producției, prestigiu în lume, calității produselor fabricate la Combinatul siderurgic din Galați.

Sever UTAN

Monolog interior despre...

CARIERĂ

URMARE DIN PAG. 1

nu cumva are temperatură, că, de, cu gripa nu-i de glumit. Tînărul m-a fulgerat cu o privire indignată — crezuse, probabil, că întrebarea mea are un sens ironic — dar apoi, dîndu-și seama cît de departe era de mine o asemenea intenție, mi-a spus pe un ton amar :

— E mai teribil decît o boală ! Toată cariera mea e la ora asta periclitată...

Pe față mi se întipărise o nedumerire atît de vădită încît interlocutorul meu s-a simțit dator să-mi dea unele explicații. Și astfel am aflat pricina „nenorocirii" sale, ce părea fără leac. Ce se întîmplase ? În ajun i-a ajuns la ureche că unul dintre foștii săi colegi — împreună cu care fusese repartizat la același loc de muncă — va fi promovat într-un post ce rămăsese vacant prin pensionarea unuia dintre veteranii instituției. Nimic extraordinar în toate acestea, numai că el considera că promovarea celuilalt — adică faptul că respectivul „i-o luase înainte" — reprezintă nici mai mult, nici mai puțin decît... ratarea carierei sale. Sau, cum se exprima el, „în felul acesta i s-au închis definitiv porțile viitorului".

Zadarnic am încercat să-l aduc pe căile celei mai elementare rațiuni, făcîndu-l să priceapă că promovarea unuia nu înseamnă nici de cum retrogradarea celuilalt. N-a fost chip. Repeta cu inconsolabilă încăpățînare povestea cu „ratarea".

Dincolo de meschina invidie pe care o releva „nenorocirea" tînărului, altceva mi s-a părut mai simptomatic și, desigur, mai reprobabil: concentrarea întregului orizont de preocupări profesionale în jurul unei singure și obsedante și absorbitoare axe, cariera.

Tot sistemul lui de valori era construit pe această șubredă temelie nimic nu conta în afara ideii de „funcție" sau de „post". Pornit din acest punct vicios, întreg șirul gîndurilor sale se pierdea în hățișul unor nădejdi și deznădejdi cu o unică motivație și o unică direcționare. Iar faptul căpăta aspecte agravante mai ales avînd în vedere că era un om aflat abia la începutul drumului său pe tărîmul profesiei. Și mai era ceva, nu mai puțin îngrijitor: un asemenea mod de a privi munca și viața, de a considera relațiile cu cei din jur, nu poate să nu ducă la o alterare a edificiului interior, la o profundă mutilare sufletească.

Sensul fundamental al codului nostru etic este munca plină de abnegație în folosul obștii. De aceea oamenilor noștri le repugnă atît de mult carierismul, cu toate implicațiile lui de degradare morală. Fenomen pe care îl socotesc, pe drept cuvînt, o rămășiță a mentalității burgheze. Tot un fel de boală. Mai rea decît gripa.

Victor BÎRLĂDEANU

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

„În legătură cu cele publicate în „Magazinul" din 6 noiembrie, privitor la oficiul de gazde al hotelurilor bucureștene, tov. Mihăilescu Corneliu din Bacău are dreptate. Cele relatate sînt absolut autentice". **(STELA MECHETEVICI, Timișoara)...**

Nu negam autenticitatea celor relatate, ci faptul că nimic, în afară de simpla relatare, nu dovedea afirmațiile. La multele aproximații se mai adaugă un element — lipsa biletului de tren, față de care s-a procedat, de către organele în drept, perfect legal. Of-ul dv. se oprește la „oficiul de gazde al hotelurilor bucureștene". Credem că se cuvine să vă citim rîndurile cu voce tare :

„Am sosit în București în jurul orei 22 cu copil mic, și m-am dus la Căminul C.F.R., unde am întîmpinat un categoric refuz. După ce am plătit în plus 50 (cincizeci de lei) — adică bacșiș — am fost serviți cu promptitudine. Ce era să fac ? Să stau afară ? Situația este însă similară și la alte hoteluri, la care am avut „plăcerea" să bat la ușă. Menționez că cei 50 de lei ne-au asigurat cazarea numai pînă a doua zi, cînd am fost invitați să eliberăm camera. E urît, e rușinos și adevărat. Dv. care locuiți în Capitală, nu ați avut de-a face cu asemenea soi de oameni care pur și simplu îți scot banii cu forța din buzunar"...

Este adevărat că locuind în Capitală... Ceea ce nu înseamnă însă că nu vom încerca să avem de-a face „cu asemenea soi de oameni" — cum blînd le spuneți... În loc de concluzii, transcriem esențialul dintr-o altă scrisoare, semnată de ION IORGOVAN, din Reșița.

...și mie mi s-a întîmplat același lucru, dar cu consecințe mult mai grave avînd și un bolnav cu mine. Cred că ar fi timpul să se pună odată capăt greutăților întîmpinate în obținerea unei modeste camere de hotel. Vreau să văd și eu odată rînduială făcută ca lumea cu acești șperțari și tot felul de jecmănitori"...

Ați pus degetul pe rană : așa vrem și noi...

■

„Între simplitatea dezarmantă dintre orologiul văzut de curînd în comuna Lenauheim din județul Timiș — o baghetă implintată într-un perete, și complicatul mecanism de la Sighișoara, menit să reprezinte timpul printr-un mic spectacol mecanic, există deosebiri fundamentale. Se întîmplă însă și astăzi o mică și străveche îndeletnicire de măsurare a timpului : în comuna Nădlac, din județul Arad, un om este încredințat anume de către obște, să sune în trompetă jumătățile și orele atît pentru cei aflați în comună, cît și pentru cei plecați, prin împrejurimile comunei. Dar, am văzut și un alt fel de a măsura timpul. De data aceasta la Reșița, într-o suită de zece plăci montate de-a dreptul în padiment, chiar pe mijlocul aleii ce străbate hala de mașini. Nu de mult, Reșița și-a sărbătorit două veacuri de existență industrială, două sute de ani de foc nestins. În suita de plăci, sînt încrustate : Al 100-lea motor Diesel, Al 200-lea motor Diesel, Al 300-lea motor Diesel și tot așa mai departe, într-o evoluție din sută în sută. Este încrustarea cea mai emoționantă și mai frumoasă a timpului întîlnită pînă acum"... **(MIRCEA ȘERBĂNESCU, Timișoara).**

Deci, timpul se poate măsura simbolic. Cine și-ar fi imaginat un astfel de mod de încrustare a timpului, cu un secol în urmă, cînd prima locomotivă cu aburi pornise în prima sa călătorie trasă de două duzini de boi ? Și iată că abandonăm și locomotiva cu aburi. Veacul ei romantic se încheie, dar rămîne, cum bine spuneți, suita de plăci de bronz care marchează evoluția Cetății Reșița...

■

GEORGE TOGAN, Mediaș : Spicuim din articolul trimis spre publicare, următoarele :

„Una dintre cele mai remarcabile figuri ale criticii românești de la începutul secolului XX, de la a cărui naștere se împlinesc o sută de ani, este fără îndoială Ilarie Chendi, (1871—1913). Scrisul său era foarte captivant. Tudor Arghezi îl socotea „cel mai rafinat dintre ardeleni și cel mai artistic și mai nervos scriitor de critică în limba românească. Cei mai mulți și din scriitori, au urît cu îndîrjire pe acest analist sarcastic și corosiv. Criticii profesioniști în special au avut să sufere... usturimea aleasă a penei lui, în care sticlea o picătură de venin de o frumusețe de smarald"... Altfel, era o fire sociabilă, el își petrecea vremea în reuniuni literare acasă la el, la cafeneaua Kubler, împreună cu marele său prieten Șt. O. Iosif, sau la Carul cu bere, unde în fiecare simbătă se ținea o agapă sub președenția poetului George Coșbuc. Chendi venea de obicei dinspre Biblioteca Academiei. Pe tot parcursul dintre Academie și Carul cu bere, spre a fi invitați, tinerii scriitori se postau ca din întîmplare ațintind calea criticului. În afară de opera publicată, o vastă activitate necunoscută a criticului Ilarie Chendi doarme în foiletoanele ziarelor și revistelor din Transilvania. S-a stins în floarea vieții, la numai 42 de ani, cînd talentul său ar fi putut să mai dea și alte opere"...

Primiți scuzele noastre pentru a nu fi putut transcrie textul integral. Multe din relatările dv. sînt bine cunoscute, cu altele nu sîntem de acord. O polemică, cu dv. despre marele artist în ...polemică Ilarie Chendi nu-și are rostul la această rubrică. Vă mulțumim sincer, și așteptăm și alte vești...

PE FIRUL EVENIMENTELOR

LADA ISTORIEI

de Nicolae LUPU

Dacă fiecare obiect nou are o istorie a sa nu lipsită de interes, a producerii sale, a drumului parcurs pînă la primul posesor, cu atît mai mult este fascinantă istoria obiectelor vechi care încorporează pe deasupra o părticică din existența ființelor ce au trecut pe lîngă ele. Din acest punct de vedere lectura rubricii de vînzări a micii publicități, sau peregrinările prin magazine cu obiecte vechi poate da și satisfacții meditative celui ce-i place să rătăcească cu mintea dincolo de limitele trasate de interesele unei achiziții mai mult sau mai puțin utile. Cu atît mai profunde pot fi voluptățile unei astfel de îndeletniciri dacă obiectele ce intră în raza vizuală sînt legate de marea istorie unde meditația capătă semnificații generale.

Opt meseriași din cei mai buni în făurirea faimoaselor covoare persane de Sultanabad au lucrat timp de șapte ani, cîte douăsprezece ore pe zi, pentru a produce un covor, monstru prin dimensiuni, uluitor prin măestria făuritorilor săi. Cine avea nevoie de un asemenea covor? Adolf Hitler l-a comandat pentru cancelaria sa din Berlin.

In mod categoric ideea unui asemenea covor nu poate fi despărțită de toate celelalte care puseseră stăpînirea pe clientul Adolf. Ni-l închipuim în momentul cînd i s-au prezentat planurile proiectului, dimensiunile, timpul de lucru, sala unde va fi așezat. Se și vedea inaugurîndu-l, călcîndu-l, în momentul cînd la picioare i s-ar așeza toți cei înfrînți, Europa, lumea întreagă și de ce nu Cosmosul. Dar în timpul în care cei opt meșteri însăilau pașnic covorul visurilor nebunești, peste sălile cancelariei cădeau bombele victoriei antifasciste făcînd să se aleagă praful și pulberea de „noua ordine". Covorul în schimb a rămas și de atunci își caută client, în calitate de obiect vechi, rar, „excepțional, stare nouă" cum se spune la mica publicitate.

Acum cîteva zile, ironia soartei, la Churchill Hotel, din Londra, covorul lui Hitler a fost supus licitației publice de către casa Rippon Boswell care spera ca ofertele să înceapă de la 100 000 de lire sterline în sus. Spre necazul licitatorilor cel mai mare preț oferit a fost de 11 500 lire. Licitația a fost anulată. Purtătorul de cuvînt al casei Rippon Boswell a spus: „Din punct de vedere etic nu ne putem permite să-l vîndem pe un preț atît de ridicol". Încă un produs născut de mintea lui Adolf care nu-și găsește plasament.

Ce-i de făcut? Ar fi o soluție. Zilele trecute un frizer francez a cumpărat — tot la licitație — cu 13 000 de franci o porțiune a fostei linii Maginot, mastodont militar destinat în concepția constructorului să stăvilească invadarea Franței de trupele hitleriste, calcul care a fost dezmințit în zilele agresiunii. Achiziția cuprinde un teren de peste un hectar și jumătate și o cazemată de 190 mp pe care frizerul parizian vrea să o transforme „în casă de odihnă pentru vară". Ce loc mai potrivit pentru covorul lui Hitler decît cazemata liniei Maginot, transformată în vilă de agrement? S-ar putea organiza și vizitarea cu bilete de intrare pentru cei ce ar vrea să vadă cu proprii lor ochi ce poate însemna cîteodată lada cu rebuturi a istoriei. Cu o condiție? Într-un imens coș pentru hîrtii aruncate să fie așezată la vedere și lucrarea „Mein Kampf" și încă multe altele.

Unul dintre tinerii americani care refuză să moară în acest război nedrept.

S-A ÎNTÎMPLAT LA O BAZĂ AMERICANĂ DIN VIETNAMUL DE SUD

• La baza „Ritm" din apropierea graniței cambodgiene, soldații americani consideră un ordin de atac drept o misiune de sinucidere.

• Destăinuirile ziaristului Richard Boyle, care a fost martor ocular la „afacerea rebelilor".

NU VREM SĂ MURIM ÎN ACEST RĂZBOI", declară soldații americani din Vietnamul de sud. Sub acest titlu, marea majoritate a ziarelor occidentale reproduc interviul realizat, pe bandă de magnetofon, printre militarii americani de la baza de sprijin „RITM", de către zaristul Richard Boyle, corespondent al revistei americane „Ramparts". Timp de o oră, vocile oamenilor unei grupe a companiei Bravos din faimoasa „First Cav", divizie de elită a trupelor americane, acoperite de vacarmul exploziilor și al tirului armelor automate, s-au ridicat împotriva acestui război de agresiune constituind un impresionant document.

„ORDINELE SÎNT ILEGALE"

Militarii americani de la baza „RITM", situată în imediata apropiere a frontierei cambodgiene, la doi kilometri de orașul Tay Ninh, într-o zonă unde luptele violente s-au desfășurat mai bine de trei săptămîni, au refuzat să participe la lupte :

— Noi am refuzat să executăm ordinele date de ofițerii noștri, fiindcă aceste ordine sînt ilegale și ne vor conduce, fără îndoială, într-o misiune de sinucidere, au declarat ei, ziaristului Boyle.

— Ilegale, fiindcă, după afirmațiile administrației rolul nostru în Vietnam a devenit și trebuie să fie în esență defensiv. Or, nouă ni se ordonă, adesea, să efectuăm misiuni „ofensive", ca cea de azi. Pe de altă parte, cel care dă astfel de ordine trebuie să fie cu mintea întreagă. Este o nebunie să fim trimiși în plină noapte în afara bazei, cînd forțele patriotice sînt pretutindeni în jurul nostru.

Pe tot parcursul expunerii lor, se simte profunda demoralizare a acestor tineri, care se simt uitați în ariergarda unei cauze pierdute și cît sînt de dezgustați de acest război. In timpul interviului ziaristul, împreună cu tinerii soldați au fost nevoiți, în repetate rînduri, să se adăpostească în tranșeele betonate ale bazei datorită bombardamentului susținut al artileriei patrioților. Obuzele de mortiere explodau în toate părțile. Întunericul care căzuse aproape simultan cu obuzele sporea panica în rîndul soldaților.

...TREBUIE SĂ PLECĂM

Există în vorbele acestor oameni care s-au prezentat să vorbească în fața microfonului ziaristului — ale căror voci sînt citeodată acoperite de exploziile obuzelor — minie, umor cenușiu și o mare cantitate de injurii față de „tot acest război".

Unul dintre ei relatează că un ziar „oficial" al armatei face, în ultimele zile, o descriere „optimistă" a acestei baze militare, ceea ce corespunde foarte puțin realității. Un altul pune la îndoială eficacitatea intervențiilor aeriene în jurul bazei. „De fiecare dată, spune el, nu trec nici cincizeci de secunde de la terminarea raidurilor aeriene și mortierele patrioților reîncep bombardamentele, asupra noastră. A fost întotdeauna la fel, de-a lungul anilor. Trebuie să plecăm...".

COMANDAMENTUL MINIMALIZEAZĂ SITUAȚIA

La puțin timp, comandamentul american avea să confirme informațiile furnizate la Saigon de Richard Boyle, dar evitînd folosirea cuvîntului „revoltă" și minimalizînd gravitatea incidentului : „...la căderea serii, doisprezece oameni staționați la baza de sprijin „RITM" au primit ordinul de a pleca în misiune de ambuscadă de noapte (night ambush). Ei și-au exprimat dorința de a nu pleca (they express the desire not to go). Comandantul a repetat ordinul, iar soldații au început preparativele pentru părăsirea bazei. Dar, în acel moment, s-a constatat că soldații aparținînd trupelor sud-vietnameze erau deja pe pozițiile pe care trebuiau să le ocupe soldații americani, iar ordinul dat acestora din urmă a fost retras", declară comunicatul oficial american.

Totuși, ziaristul Richard Boyle, martor ocular, afirmă că două patrule au refuzat succesiv să plece în ambuscadă, iar pe banda de magnetofon înregistrată în acele momente, soldați, aparținînd unei a treia patrule, chemate pentru a pleca în luptă în acea seară, declarau : „Noi nu vom părăsi în nici un chip bunkerele noastre".

O SCRISOARE COLECTIVĂ

„Afacerea rebelilor" de la baza de sprijin „RITM" nu a rămas însă în această fază, deoarece un grup din militarii bazei au remis corespondentului revistei „Ramparts" o scrisoare colectivă destinată senatorului Edward Kennedy și Congresului S.U.A. Ei relevă că sînt obligați să violeze frontiera khmeră pentru a lupta pe teritoriul cambodgian, iar după refuzul lor de-a se supune, unul din comandanți, căpitanul Cronin, i-a amenințat cu curtea marțială. În scrisoare, ei declară încă o dată că refuză să deschidă focul asupra forțelor patriotice dacă nu vor fi atacați de acestea.

În ultimele zile, mișcarea antirăzboinică în rîndurile forțelor armate americane din Vietnamul de sud a luat o deosebită amploare o dată cu punerea în circulație a aproximativ 250 de petiții adresate Congresului S.U.A., prin care se cere încetarea intervenției americane în sud-estul Asiei. „Noi, subsemnații militari ai corpului expediționar al S.U.A. dorim să exprimăm opoziția noastră față de continuarea angajamentului militar american în Vietnam, Laos, Cambodgia". Această cerință este cuprinsă în textul uneia dintre petițiile semnate de un grup de militari americani, staționați la baza Tan Son Nhut. Ele exprimă starea de spirit care domnește în rîndurile soldaților americani de pe tot cuprinsul Peninsulei Indochineze.

„LABORATORUL VIEȚII" DIN SZEGED

In orașul universitar Szeged, care numără peste o sută de mii de locuitori, a fost inaugurată o nouă instituție științifică — Centrul de biologie al Academiei de științe din Republica Populară Ungară — unde 150 de cercetători și 350 de asistenți își reunesc eforturile, în concordanță cu activitățile celorlalte institute de cercetare care funcționează de multă vreme în această localitate. La Szeged, oraș cu veche tradiție științifică, a activat reputatul biochimist Albert Szent-Györgyi iar colaboratorul său, acad. Bruno F. Straub, vicepreședinte al Academiei de Științe, specialist în domeniul proteinelor și în enzimologie, cunoscut pentru lucrările sale în domeniul biochimiei musculare, este directorul general al Centrului de biologie. Acum cîțiva ani, prof. Straub a vizitat România, vădind, după cum relata acad. Eugen Macovschi, interes față de lucrările savanților noștri.

Noul așezămînt din Szeged se consacră, în principal, cercetărilor fundamentale, ceea ce nu exclude, însă, contactele sale cu viața. Cu alte cuvinte, munca abstractă a cercetării poate deveni forță de producție. Obiectivul Centrului îl constituie efectuarea unor experimentări moderne, adaptate la necesitățile institutelor de cercetare medicală și agricolă, a căror activitate este în corelație cu științele biologice, și realizarea altor cerințe de ordin practic.

In vara anului trecut, la Paris a avut loc o conferință internațională în legătură cu concentrarea și modalitățile muncii de cercetare pe continentul european, hotărîndu-se intensificarea activităților în domeniul biologiei, al cercetării proceselor vitale. Aceste probleme sînt cuprinse, de asemenea, în programul pe termen lung — eșalonat pe cincisprezece ani — al Academiei de Științe din R. P. Ungară, activități de anvergură fiind repartizate Centrului de biologie din Szeged. Noul centru înglobează cele patru ramuri majore ale biologiei : biofizica, biochimia, genetica și fitobiologia, fiecare dispunînd de propriul său institut, o construcție ce adăpostește laboratoare, biblioteca, atelierele, așezămintele sociale, sălile de conferințe etc. In aceste institute activează nu numai biologi ci și chimiști, matematicieni, medici, specialiști în agricultură.

Centrul din Szeged se consacră, totodată, formării unor cadre de specialiști, căutînd să asigure, timp de cîțiva ani, fiecărui absolvent ai universităților o perfecționare științifică. După un asemenea stagiu postuniversitar, specialiștii se îndreptă, fie spre alte institute de cercetare fundamentală, fie spre institute de cercetare aplicată sau ocupă cu atestatul unei specializări superioare, importante posturi funcționale în sfera productivă.

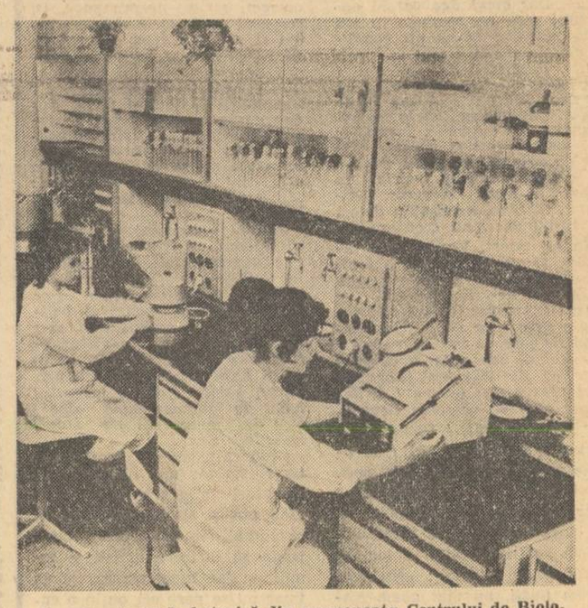

In laboratorul de botanică din componența Centrului de Biologie din Szeged.

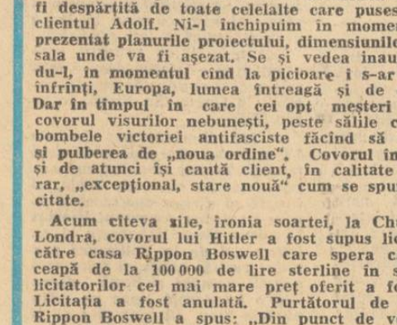

Englezul Norman Jones, un vechi și pasionat aviator, îl prezintă cu multă mîndrie pe fox-terrierul său Dickie, primul cîine din lume care a zburat peste 300 de ore și a obținut din partea autorităților un... brevet de onoare pentru această performanță.

GLADIOLELE negre au înflorit recent în serele din Perek. Horticultorii din acest ținut nordic al U.R.S.S. au obținut 20 de specii variate de gladiole, garoafe, maci etc., care au și fost puse în vînzare.

PERITA, sticla vulcanică răspîndită cu prisosință în Munții Caucazului, este folosită actualmente pentru a produce un e-mail nou, foarte rezistent. Un strat subțire din această masă viscoasă apără de efectul dăunător al acizilor și al bazelor țevi, băi și cupape răspîndite în industria chimică. Emailul pe bază de perită se fabrică pe loc, după rețetele cercetătorilor sovietici. Calitatea acestui nou smalț este net superioară față de emailurile obișnuite, făcute cu nisip de cuarț, feldspat, argilă și alți compuși minerali.

POATE fi de folos un calculator electronic într-un hotel? Specialiștii vest-germani, care experimentează de cîtăva vreme această tehnică la recepția și rezervarea de camere într-un mare hotel din Frankfurt, speră să poată da, în curînd un răspuns. Aria de activitate a calculatorului nu se oprește numai la rezervarea de camere pe durata unui an întreg ci și la întreaga contabilitate a hotelului și poate da informații în legătură cu frecvența pasagerilor.

LA PARIS s-au instalat în luna trecută doi cilindri uriași de culoare galben aprins. Ei au 5 metri înălțime și 1,60 metri diametru. Cu ajutorul lor se aspiră 110 milioane metri cubi de aer viciat pe an, aer care apoi se restituie purificat, la 6 metri înălțime. Este vorba de o experiență, care, dacă va da rezultate, urmează a fi generalizată.

HUBERT VIGNAIS, secretar comunal la Segre, orășel cu 998 locuitori, prefera biroului, bistroul. La un control s-au descoperit în actele sale lucruri de necrezut : o mulțime de oameni în viață figurau morți, defuncți care înviaseră și cîteva femei care figurau căsătorite între ele. Succesorul face acum eforturi supraomenești pentru a stabili ordinea în haosul din Segre.

PIANISTUL Claude Khan a decis ca de acum înainte să locuiască numai la hotel. „Nu este permis", a spus el „să-ți deranjezi vecinii cu exercițiile la pian. Nici atunci cînd ei sînt extrem de gentili : ultimii erau atît de amabili că-mi aduceau sandvișuri cînd exersam ore în șir".

LA CHICAGO, pe aeroportul O'Hare o pisică aspirată de sistemul de ventilație a unui avion DC-8 al companiei Swissair, a ajuns la bordul navei. Avionul a decolat, luîndu-și din nou zborul spre Elveția. Curînd echipajul a auzit un mieunat ce venea dinspre plafon. La Zürich căutările n-au dat nici un rezultat Avionul își reluă călătoria spre capitala Liberiei. La întoarcerea în Elveția s-a făcut apel la specialiști, care demontînd sistemul de aerisire au scos la iveală pisica înfometată și însetată, care făcuse 18 400 km ca pasager clandestin al avionului. Ea a devenit mascota echipajului.

MICUȚA Michele Lemarchand, din Stembert (Franța), este, la vîrsta de 7 ani extrem de dibace în extragerea rădăcinii pătrate a numerelor cu 8 cifre. O astfel de operație matematică îi răpește doar... cîteva secunde de gîndire.

Pentru a extrage rădăcina pătrată a numărului 23 184 225, i-au fost necesare doar 18 secunde. Cum a ajuns școlărița la o astfel de performanță ? In urma unor lecții primite de la vameșul calculator Georges Mazuy, a cărui pricepere în atari operații i-a permis să se ia la întrecere, adesea, cu succes, chiar cu calculatoarele electronice. Mazuy, în vîrstă de 72 de ani, a inițiat-o pe micuța Michèle pentru ca secretul său să nu se piardă. Interesant este faptul că pentru a reuși în asemenea operații, fetița i-au fost suficiente 4 lecții cu o durată de o jumătate de oră, fiecare.

IN ORAȘUL Valencia (Spania), cu ocazia dărîmării unei vechi clădiri un muncitor a găsit într-un perete, un vas. Cînd a fost scos la lumină s-a descoperit că era plin de... pămînt și pietre avînd și un bilet împăturit cu grijă. Pe el scria : „Cei ce vrea să se îmbogățească să asude ! Septembrie 1902".

CEA MAI MARE ciocnire în istoria automobilismului englez s-a întîmplat în comitatul Cheshire. La o ceață deasă s-au ciocnit 200 automobile. Ambele părți ale autostrăzii au fost presărate cu rămășițele mașinilor avariate.

Peste 250 firme din 15 țări au participat la Expoziția internațională de aparate de radio și televizoare din R.D. Germană. Atenția vizitatorilor s-a îndreptat îndeosebi spre micile televizoare portative cu tranzistori cărora tehnicienii le prevăd perspective mari.

13 ȘOFERI care aparțin întreprinderii de transport din orașul Los Angeles au fost sărbătoriți și premiați pentru o ispravă mai puțin obișnuită. Ei au parcurs cu autobuzele întreprinderii echivalentul a 550 ocoluri ale lumii (aproximativ 2,5 milioane kilometri) fără să sufere accidente. Printre alte premii, ei au primit cîte un abonament valabil toată viața, pe toate mijloacele de circulație ale orașului.

CU TIGRUL... LA RESTAURANT!

Era simbătă seara și la circul din Gorki spectacolul se desfășura în fața unui public numeros. Urma una din cele mai palpitante scene, cînd în sală se așternea o tăcere prelungă, auzindu-se clar ordinele scurte, sacadate, ale îmblînzitoarei de tigri. La un moment dat unul din spectatori scoase un strigăt de spaimă observînd că zăbreaua protectoare a ringului în care se afla fiorosul tigru Vaka, se prăbușise. Animalul avea acum cale liberă și dacă nu ar fi fost prezența de spirit a îmblînzitoarei ar fi putut avea loc un groaznic accident. Dar, tigrul ascultînd de gesturile sigure ale îmblînzitoarei s-a întors ca un mieluțel în cușca lui...

A doua zi îmblînzitoarea Margarita Nazarova dorind să recompenseze tigrul ei favorit pentru purtarea disciplinată din arena circului i-a oferit o surpriză: o plimbare... pe cal! Nu departe de oraș pietonii au putut vedea atunci o scenă cu adevărat neobișnuită : un tigru urcat pe șaua unui cal. Și, în continuare, după cursa călare, tigrul Vaka a fost „invitat" la... restaurant. Vă închipuiți stupoarea ospătarilor restaurantului „Flacăra Volgăi" cînd au văzut ce „clienți" au în acea zi la masă. Totul s-a petrecut însă... normal și animalul a fost apoi condus spre locuința sa : menajeria circului.

Imaginile prezintă tigrul plimbîndu-se urcat pe șaua calului (stînga) și apoi modul cum a fost recompensat printr-o masă oferită la restaurantul din orașul Gorki (dreapta).

Pagini din istoria spionajului

MISTERIOSUL WOOD (II)

de Sergiu VERONA

REZUMAT : Acțiunea se petrece în vara anului 1943, la Berna. Doi funcționari din serviciul Ministerului de externe german oferă legației americane o serie de documente secrete. Și la miezul nopții, cei doi își fac apariția în casa lui Allen Dulles, pe atunci șeful serviciilor de informații americane în Elveția. Americanii se temeau de o capcană pusă la cale de naziști...

Informațiile erau de prima mînă : rapoarte asupra moralului trupelor germane în răsărit, inventarul pierderilor provocate de acțiunile de sabotaj ale partizanilor în Franța, rapoarte asupra vizitelor ambasadorului japonez sau a altor personalități la Ministerul de externe hitlerist. Hîrtiile arătau ca niște copii ale telegramelor descifrate adresate Ministerului de externe. Erau aici texte scrise caligrafic sau scrise în grabă. Fiecare informație arunca o lumină nouă asupra a ceea ce americanii știau despre Reichul hitlerist.

In timp ce Mayer parcurgea hîrtiile, în încăpere a intrat Allen Dulles. El s-a prezentat ca fiind Douglas, colaboratorul lui Mayer. S-a turnat băutură, dar atmosfera a rămas încordată, plină de suspiciune și conversația lîncezea. Cei doi nemți încercau să spargă bariera care îi separa de interlocutorii lor. Aceștia din urmă însă îi considerau în continuare ca inamici și erau circumspecți. Se vorbea germana.

Curierul hitlerist rupse tăcerea :

— Vă întrebați probabil dacă aceste telegrame sînt autentice, mai ales cum le-am obținut. Ei bine, ele provin din biroul meu aflat în Ministerul de externe.

Și el continuă să explice că este asistentul dr. Karl Ritter. Acest înalt funcționar asigură legătura cu toate serviciile armatei germane. Domeniul său cuprindea telegrame și documente trimise de misiunile germane în străinătate, planurile de război terestru, aerian și submarin, rapoartele șefilor militari din teritoriile ocupate etc.

— Munca mea — a continuat mesagerul — constă în a tria telegramele în ordinea importanței înainte ca Ritter să hotărască ce acțiuni trebuie întreprinse.

Mayer și Dulles au schimbat o privire. Ei îl cunoșteau bine pe Ritter. Fost ambasador german la Rio, acesta era unul dintre membrii cei mai activi și periculoși ai rețelei naziste de spionaj în America de sud. Rece, calculat, fără scrupule, era un tehnician remarcabil. El nu putea să trădeze, iar colaboratorii săi nu puteau fi decît niște hitleriști convinși.

— De cît timp ocupați acest post — îl întrebă pe Mayer interlocutorul său.

Berlinezul se lansă într-o lungă tiradă :

— De trei ani. De multă vreme încerc să ies din Germania într-o misiune diplomatică, dar a trebuit să am răbdare. Am mai lucrat la ministerul de externe, dar acum 20 de ani, înaintea venirii naziștilor la putere.

Vorbind, fața sa căpăta un aspect tot mai dur :

— Din ziua în care am avut de-a face cu secretele naziste am înțeles că trebuie să găsesc un mijloc să le transmit aliaților. Înainte de Pearl Harbour am încercat să-i contactez pe americani la Berlin, dar fără succes. În aceste probleme, după cum știți, se înaintează în pas de melc. Luni de zile n-am reușit să întreprind nimic. Am înțeles că voi putea să vă întîlnesc doar pe un teritoriu neutru. Deci Elveția. Cunoșteam țara, am prieteni și în special pe dr. Brown. Călătoria este scurtă. Rămînea un singur lucru : să găsesc un motiv valabil pentru a putea ieși din țară.

Și mesagerul nazist și-a povestit peripețiile. A încercat la început să facă o simplă excursie. Naziștii organizau deseori excursii scurte în străinătate, chiar în timp de război. Deși nu era membru al partidului nazist, calitatea de funcționar al ministerului de externe îi dădea aceleași drepturi. Dar, încercarea n-a reușit. A trecut un an. El și-a repetat cererea de a face o exscursie în Alpii elvețieni, dar într-un mod cît se poate de discret, pentru a evita bănuieli sau anchete. În fine a avansat ideea unei călătorii la Zürich pentru a divorța de cea de-a doua soție, o elvețiană. Avocatul său afirma că procedura trebuie începută în Germania. A fost sfătuit să aștepte. Cînd s-a propus el însuși ca trimis special, au fost preferați alții.

În fine, peste cîteva luni, freulein Maria, tînăra asistentă șefă a secției „Curieri" din Ministerul de externe, i-a dat mîna de ajutor necesară.

In a treia săptămînă a lunii august 1943, el a obținut în fine viza de ieșire fără nici o dificultate, și a plecat liniștit în Elveția. Titlul său de diplomat a evitat orice percheziție și documentele, legate de picior, au trecut vama.

Într-un sens însă, Berna era pentru el la fel de periculoasă ca și Berlinul. Nu fusese la Berna de ani de zile. Orașul îi părea ostil și total necunoscut. În plus, trebuia să se păzească de poliția secretă elvețiană în aceeași măsură ca și de agenții Gestapoului. Hotelul îi fusese impus încă de la Berlin — era vorba de hotelul Terminus aflat în Banhofplatz. Orice deplasare îi era supravegheată, apelurile telefonice înregistrate, reușise cu greu — afirma el — să se strecoare pînă la o cabină telefonică pentru a-l contacta pe dr. Brown și a putea în cele din urmă ajunge în apartamentul lui Mayer.

Americanii erau la curent cu existența unei conspirații pentru eliminarea lui Hitler. Ofițeri și civili, aristocrați și lideri sindicali, oameni politici, ezitau între asasinarea sau răpirea führerului pentru a putea forma ulterior un nou guvern și a cere pace. Dar cum puteau fi siguri că neamțul din fața lor nutrea aceleași sentimente ?

— Cum ne puteți dovedi — l-a întrebat Dulles — că nu sînteți un agent provocator ?

— Într-adevăr, ar fi fost naiv din partea voastră să nu credeți acest lucru. Nu mă pot apăra, dar dacă aș fi fost credeți că v-aș fi adus un număr atît de mare de documente ? Oare 2—3 nu erau suficiente ?

Dr. Brown interveni în discuție :

— Dacă îmi permite prietenul meu, aș vrea să repet cîteva cuvinte pe care mi le-a spus ieri la hotel : „Nu e suficient să îți pumnul strîns în buzunar, trebuie să lovești."

Dulles și Mayer erau impresionați, dar ideea unei capcane îi tortura. Oare ce va cere funcționarul nazist în schimbul documentelor aduse ? Nu cumva eliberarea unui compatriot sub pretextul că acesta făcea și el parte din complotul împotriva lui Hitler ? Oare nu-și aprecia el serviciile la un preț prohibitiv ?

Ca și cînd i-ar fi citit gîndurile, Brown zîmbi :

— Trebuie să vă mărturisesc că ne-am adresat la început legației britanice, deși cunosc bine lumea. Dar ei n-au vrut să creadă că aceste informații nu-i vor costa nimic. Au rîs ca de o glumă proastă.

Mayer avea să pună punctul pe i :

— Care sînt condițiile dv ?

Mesagerul nazist l-a privit cu atenție și s-a întors spre Allen Dulles. Apoi pronunță lent :

— Domnilor, îi urăsc pe naziști. Pentru mine ei reprezintă inamicul. Sîntem în plin război. Sînt un patriot german, am o conștiință și mulți sînt de acord cu mine. În schimbul serviciilor noastre nu vă cerem decît puțin ajutor și încurajare, și sprijinul vostru după război.

Erau orele 3 dimineața. Prudența cerea ca cei doi să părăsească apartamentul lui Mayer. Curierul urma să prindă primul tren pentru Berlin. El le-a spus că a doua călătorie o va face probabil în Suedia. Americanii vor avea nevoie probabil de cîteva săptămîni pentru a verifica afirmațiile sale, dar dacă doresc să-l revadă la Stockholm trebuie să găsească un nume conspirativ. Acesta era George Wood. Cei doi, în fine, plecară.

Pînă în zori, Dulles și Mayer au examinat și selecționat informațiile cele mai urgente. În cele din urmă, s-a hotărît să informeze Washingtonul.

Intre timp Wood se îndrepta spre Berlin. Aventura avea să continue.

— (VA URMA) —

SPIRALE

DELIRANȚII II)

de Eugen BARBU

Cu Vasile Vlad din volumul „Sărbătorile absenței" ne aflăm în cazul unui oligofren destul de îndrăzneț în viorile sale asupra logicei, cărora le pune din cînd în cînd cîte un căluș. Debutul este banal : *„Palpităm, palpităm / prin îndoiturile vîntului / și-mi dărui un trecut fără zarențe de humă / la gîtul desăvîrșit al zorilor. Faci din mine / un gang / astupat cu scrisori* (care e frumos) */ un foșnet fix / al baloturilor cu găinușe de tablă"... „interioarele mele cîntă"* scrie senin poetul, *„cîntă hipofiza / cîntă splina / bășica udului / Cîntă și privighetorile cu inimă de văcuță"*. Dacă nu ne-am cenzura tendința de parodie ar trebui aici să spunem foarte multe lucruri, dar sîntem siliți să rămînem în situația de a despica coaja aceasta, magma inertă și fără identitate cu seriozitate. În poemul „În așteptarea inimii", găsim un vers foarte frumos : *„În așteptarea inimii / lasă-mă la o adică / să-i potrivesc privirii o lacrimă"*, dar peste cîteva pagini găsim iar acele invenții care ne umplu de stupoare. Este de fapt vorba de îndrăzneli ratate și, hai să ne facem de rîs : necontrolate, dacă îndrăzneala poate fi controlată : *„Eu sînt albastrul cel mai prostit"* sau *„O singură dată în istoria ifoselor / ți-ai părăsit circotenia / Era o seară de ungher"* Că Vasile Vlad o brodește pînă la jumătate citeodată o dovedesc și aceste versuri care încep bine și sfîrșesc lamentabil : *„Discutăm despre marea nevoie de discursuri și fructe / Avem binețe pentru instalațiile îngînduririi, binețe pentru dea-ndoaselea, pentru un galben oricît de simplu"*. Poet baroc, doritor de a ului burghezii, Vasile Vlad poate să scrie și *O scrisoare cu rumeguș* din care desprindem : *„La capătul chemării nu va apare / nici o crăpătură lejeră / Găurește-ți subsuorile / și îndeasă acolo / pămîntul pe care ai călcat depărtîndu-te"*, invenție mai mult picturală decît poetică, la fel de arbitrară însă pentru că nu e acoperită de nicio idee, rămînînd numai descrierea nudă a unui desen surrealist văzut cine știe unde. Dar *omul decupat* al autorului care ne conduce în tot acest marasm de cuvinte comite și alte insanități : *„Fă așa, fă altfel. Purtătorii de umezeală / și cartonașe se numesc purtători de umezeală / și cartonașe. / Ei lasă. Încăpător în ochi a fost și transferul / de bube. Încăpător în ochi a fost și aerul / care umbla printre noi / Nu credeai că există o zăpadă violetă în cocoașă / Eram aproape convins"*. Ei bine, ne simțim datori să răspundem, nu credeam...

În alt poem, Vasile Vlad recidivează pe linia unui binecunoscut poet care nu se va spăla mulți ani de formalismul pe care l-a impregnat fără să vrea poate urmașilor săi : *„Din pricină de unu pe cer apăruseră / norișori de unu... Eu îi dădeam tare cu desnădejdea / asezată mai presus de putere / Îi dădeam tare cu nașterea licuricilor / din zăpadă / Chiar așa / Acum într-un ochi gol / se oglindește un ochi și mai gol"*. Vorba poetului : Chiar așa ? Dar capodopera sa rămîne mi se pare *Hai să ne sinchisim*, poem cu implicații polemice, ratat prin ridicol : *„Nu mai avem iluzii, nu mai avem clavicule / imi lucrez o funie peste gît / îți poți tăia o sprinceană / În drum ne așteaptă un păun rezetat* (frumos) *hai să ne sinchisim / uite o bubă albă / uite pernele înfundate cu vrăbii* (care aduce cu Salinger) *Cu sufletul îngroșat / dăm la manivelă într-una / tu, cu rugăciunile oricum întregi / eu cu sudorile devastate / Nu mai avem săli de așteptare / nu mai avem duminici de forță / privim printre degete / hai să ne sinchisim"*.

Un gongorism pustiitor, neartistic domină aceste versuri ce ar fi putut să fie mai ingrijite cînd nu spun în definitiv nimic : *„Ne-am respectat de bunăvoie, Pauta / dar tu cu un scuipat pentru toată eternitatea / gugui ca un porumbel pe teritoriul aroganței"* sau *„Fugi prin orașele fără copii și învață odată / culorile inocenței* (ceea ce e frumos). *Mingiile elefanții îngălbeniți de polen / și cînd visînd elefanți vei pricepe / cît de căpietoare e / schimbarea pătrățelelor în patrate, cînd vei putea / umbla prin gălețile cu bandaje fără scîrbă*, etc cînd este evident că se cade în logoree.

Aceeași iresponsabilitate artistică însoțește *„Ultima elegie din cele trei sute șaizeci și cinci"* (observați infatuarea titlurilor, ostentația lor). Iată fragmente din acest produs : *„Din toate burțile izbucnește ego / este asediată finalitatea prin ego / ego se prăpădește după cuvintele sale în inima sa / Ultima distracție a plămînilor / va rămîne aerul. Lăsăm batjocorită încordarea / ecoului. Pregătiți pentru întîmplări / vom face și asta / Dar gropile nu mai încap în pămînt* (vers frumos) *și se prevăd dărîmături mai minunate / decît dărîmăturile inimii... fiecare își bea apa din gît / cît a mai rămas / fiecare vede pe cer păsări / cu o singură aripă. Hoții suferă de singurătate / și-au dat seama de asta / Cu un lanț pe dinăuntrul gîtului"*. Și finalul : *„Îmi plescăie pleoapa"*. Și tot așa pe pagini întregi. Poemul *„În primul rînd nu cred"* oferă alte mostre : *„Însă lucrurile albe nu se țin minte / o dată cu lacrima cade și ochiul. Nu există mal / asta în general"*. Omul ar avea *globule de catran, e angrenat în loteria exagerărilor* (care mai merge), *scrie despre pace, își respectă osul, scrie despre război și salută natura*. Nu știi ce să respingi mai întîi : atitudinea interioară absolut neserioasă sau lipsa de rigoare poetică ? La pagina 85 iată și acest produs excepțional al unei fantasii debusolate : *„licuricii se poate cumva să licurească"*. Nu se poate zicem noi... Un poem este intitulat, pur și simplu : *„Înalț ridicături, deschid gura, ce folos"*.

Finalul volumului încununează opera : *„Apare ulteriorul și zice monumentul ulteriorităților / Zice agonia și monumentul zice agoniilor. Apar zice balizele / și monumentul balizelor / Zice scobiturile zice și monumentul scobiturilor / Și zice indubitabil zice totul va fi halal / halal zice de persoane, halal zice de lucruri / halal de fenomenologia zice / zice de fenomenologia zice / halalului zice"*.

Cred că asemenea produse literare nu fac nici un serviciu literaturii în general, ele rămînînd pur și simplu exerciții de circiumă și petrecere, bune poate să distreze amicii și familiile, dar încununarea lor la tipar mi se pare cel puțin o curiozitate căreia trebuie cîndva, cineva să-i dea o explicație, oricum...

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 28 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 8.15 Gimnastică pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Fotbal : Rapid — Jiul Petroșani ; Box : Polonia — R.F.G. 16.00 Postmeridian. 17.10 „Planeta giganților". 18.00 Cîntare patriei. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Uzina de autocamioane Brașov la jumătate de veac de existență. 20.20 Filmul „Căpitanul Fracasse". 22.05 — Microrevista — Constanța. 22.35 Telejurnal. 22.45 Duminica sportivă. PROGRAMUL II : 20.00 Spectacol de balet. 20.50 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.05 Buletin de știri. 21.10 Vă invităm la Muzeul literaturii române. 21.30 Intermezzo muzical. 21.45 Noutăți științifice și tehnice din lumea întreagă. 21.55 „Invadatorii".

LUNI 29 NOIEMBRIE

18.00 Scena. 18.30 Aplauze pentru români. 18.50 Stop-cadru. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 România '75. 20.10 „Marile speranțe". 21.00 Selecțiuni din Festivalul de muzică ușoară de la Skopje. 21.20 Programul făuririi conștiente a viitorului. 21.45 Comorile Albei. 22.20 Tirana, capitala R.P. Albania. 22.35 Telejurnal.

MARȚI 30 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I 18.00 Steaua polară. 18.30 Revista literară. 19.00 Breviar juridic. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cincinalul în acțiune. 20.10 Avanpremieră. 20.15 Reflector. 20.30 „Febre" de Horia Lovinescu. 21.50 Muzica în imagini. 22.20 Prim plan : Florica Bucur. 22.45 Telejurnal. PROGRAMUL II : 20.00 Pagini din muzica românească contemporană. 20.20 Desene animate. 20.30 „Colegi de grupă". 20.45 Portativ. 21.20 Buletin de știri. 21.25 Bloc notes. 21.40 Cărți și idei. 22.05 „Planeta giganților".

MIERCURI 1 DECEMBRIE

14.00 Fotbal : Dinamo — Steaua. 18.00 „Danubius '71". 18.15 „Mult e dulce și frumoasă...". 18.30 Față în față cu propriile angajamente. 18.50 Întîlnire cu opereta... la Brașov. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Dragoste supremă, România. 20.30 Filmul „În numele legii". 22.15 Avanpremieră. 22.20 Republica Africa Centrală. 22.40 Cîntonete. 23.00 Telejurnal.

JOI 2 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Tineri soliști de muzică populară. 18.50 Timp și anotimp în agricultură. 19.10 „De ce fac copiii frecvent răceli ?" 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.05 Reflector. 20.20 Tineri despre ei înșiși. 21.20 Pelicule antologice cu : Max Linder, Charlie Chaplin, Zigotto, Dodo, Lupino, Harold Lloyd. 21.50 Mai aveți o întrebare ? Biografia vieții. 22.30 15 minute cu Engelbert Humperdinck. 22.45 Telejurnal. PROGRAMUL II : 20.00 Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. 21.00 Buletin de știri. 21.05 Biblioteca pentru toți. 21.50 Serialul „Patru tanchiști și un cîine".

VINERI 3 DECEMBRIE

18.00 Căminul. 18.40 Album coral. 18.55 Anuala de grafică. Galați 1971. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cronica politică internă. 20.15 Avanpremieră. 20.20 Filmul „Drumul demnității". 21.50 Selecțiuni din noua versiune scenică a operetei „Pluteașul de pe Bistrița" de Filaret Barbu. 22.20 Contraste în lumea capitalului. 22.35 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 4 DECEMBRIE

14.00 Fotbal : Petrolul — U.T.A. 15.45 Box : Polonia — Anglia. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Efigii lirice. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internațională. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.00 „Invadatorii". 21.50 Dicționar muzical-distractiv : literele H, I, J. 22.50 Telejurnal. 23.00 Interferențe lirice.

„SÎNT PRINTRE ACTORII CARE AU DESTINAȚIA DE PILOȚI DE ÎNCERCARE"

— De vorbă cu GEORGE CONSTANTIN —

— In virtutea rutinei, am să vă întreb ce lucrați ?

— N-o să aveți ce scrie în interviu, pentru că realmente nu fac nimic...

— Bineînțeles în afară de reluări...

— Și cu reluările este o problemă pentru că „Regele Lear" se joacă foarte rar, „Crimă și pedeapsă" la fel, ceea ce este un lucru groaznic pentru un actor. În privința premierelor sper ca pînă la sfîrșitul anului să iasă „Fîntîna Blanduziei" și, pînă atunci, să încep repetițiile cu David Esrig la „Furtuna" lui Shakespeare, pe scena Națională, repetiții pe care le aștept cu enormă nerăbdare.

— Deci dintr-un actor care nu mai făcea față solicitărilor sau, mai exact, pe care toți regizorii, la un moment dat, îl vedeau în cele mai neașteptate roluri în momentul în care gîndeau un spectacol, ați ajuns un actor care joacă puțin.

— Eu zic că un actor chiar trebuie să nu joace foarte mult. Mi se pare că este destul să faci două roluri bune pe stagiune. Și, de altfel, în stagiunea aceasta n-am impresia că năvălesc peste noi multe piese foarte bune.

— Ați jucat foarte mult și divers ; mai aveți aceeași dorință fierbinte să jucați ceva, aceeași prospețime cînd vă apropiați de un rol nou ?

— Depinde de rol. La un moment dat, odată cu vîrsta, începi să cerni foarte mult lucrurile. Eu zic că pentru un actor este foarte important să știe ce să joace la o anumită vîrstă.

— Atunci cum rămîne cu „Regele Lear ?"

— Lear l-am făcut fără voia mea, dar este o încercare fericită făcută nu numai de mine, ci de un întreg colectiv, în primul rînd o încercare regizorală. Eu, acolo, am servit o idee, o manieră, un regizor.

— Dacă vreți să vă continuați ideea cu rolurile și dorința de a juca,

— Deși nu joc acum ceva care să mă intereseze în mod deosebit, am refuzat la televiziune un rol, căci acolo ți se cere să faci un spectacol în timp record și, în asemenea condiții, nu poate ieși bine. Sau Ciulei, de pildă, mi-a oferit un rol tentant, Trahanache, dar mă destinase unei compoziții căreia nu cred că eram în stare să-i fac față, în plus eram legat și de repetițiile de la teatrul „Nottara". De obicei, actorii nu vorbesc despre eșecuri și refuzuri, dar nu este cazul cu mine.

— Filmul vă tentează sau, mai exact, vă mai tentează ?

— Recent, am încercat cu „Urmărirea" la Televiziune, unde am lucrat cu oameni interesanți : Gabrea și Tănase. Pentru că vorbeam de vîrstă, am să vă mai aduc încă un exemplu : am făcut de pildă cu ani în urmă „Unchiul Vania" care nu mi-a reușit cum l-aș fi vrut, tocmai datorită vîrstei.

— L-ați văzut acum pe Smoktunovski în filmul „Unchiul Vania" ?

— Nu mă duc să văd niște lucruri la care țin foarte mult sau pe care le-am făcut. Spunea cîndva Bălățeanu „să nu te duci să vezi o piesă cu un rol la care te-ai gîndit pentru că intervine prea mult în apreciere subiectivitatea". De obicei, după ce ai făcut un rol bine sau prost îți rămîn niște amintiri de care nu te poți debarasa și, oricît de obiectiv ai fi, ți se pare că lucrurile ar trebui să fie altfel.

— Există vreun rol care v-ar tenta să-l reluați avînd senzația că au mai rămas locuri goale, spații neacoperite ?

— Nici unul. Se vorbea în teatrul de reluarea unui succes care s-a numit „Acest animal ciudat", dar eu nu m-aș încumeta ; treaba ar fi mai bine făcută de un actor mai tînăr ; eu am îmbătrînit.

— Sau numai ați obosit.

— Poate am și obosit.

— Să vorbim despre „Furtuna".

— Am acceptat colaborarea la „Furtuna", deși este un rol mic, pentru că n-am lucrat niciodată cu Esrig și pentru că am convingerea că va face un spectacol excepțional și ca stil și ca noutate. Eu îi acord toată încrederea posibilă.

— Lucrați greu ?

— Da. Sînt o fire mai greoaie.

— Voiam să vă întreb dacă lucrați mai greu cînd aveți reticențe față de un regizor?

— În genere pornesc la lucru mai încet, dar fără să fiu infatuat, am impresia că mergînd mai încet dibui mai multe lucruri ; eu nu mă reped la primele impresii, la primele date ale personajului.

— Sînteți maleabil ca actor ?

— Este foarte spinos răspunsul. Nu este un lucru de discutat. Depinde de regizorul cu care lucrez. Sînt convins că trăim acum epoca fermă a regizorului, mai puțin cea a actorului. Peste tot, încercările fructuoase sau nu, inovațiile în arta spectacolului îi se datorează. Dar trebuie să fii, ca actor, apt pentru a te adapta cît mai multor stiluri. Noi avem regizori foarte buni ; și Pintilie, și Esrig, și Penciulescu, și Cernescu, și Giurchescu, iar eu am avut bucuria să lucrez cu aproape toți regizorii începînd de la meșterul Șahighian și de la toți am învățat această meserie urmîndu-l pe fiecare după personalitatea lui, după stilul lui, după posibilitățile lui. Acesta a fost avantajul meu. Citeam chiar zilele trecute un interviu al lui Marcel Anghelescu care a făcut sute de roluri. Eu am jucat numai în vreo treizeci de piese din care doar puține roluri pot fi reținute : „Jocul iepelor", „Acest animal ciudat", „Steaua polară", „Regele Lear", „Iona". Un actor se poate lăuda cu cincizeci de piese dar nu înseamnă și cincizeci de succese.

— Ați iubit una mai mult din toate ?

— Am iubit mai multe. Am iubit de pildă o piesă pe care probabil n-ați văzut-o în versiunea de la Teatrul „Nottara", „Prima zi de libertate", pusă de Sanda Manu, dar care a căzut foarte rapid.

— V-ați bucurat în general de succes, deși n-ați jucat întotdeauna în piesele cele mai accesibile ci poate dimpotrivă în majoritatea celor controversate.

— Eu nu zic că publicul nu trebuie să vadă și spectacole ușoare, dar nu acestea sînt baza. Trebuie să facem spectacole serioase, de aceea cînd apare unul ca „Regele Lear" nu trebuie desființat cu atîta consecvență. Sînt printre actorii care au destinația de piloți de încercare. Și am acceptat totdeauna să lucrez cu regizorii care au mult de spus.

— Eu nu pot decît să vă dorese să jucați și mai departe doar în spectacole în care și regizorul și dumneavoastră să aveți multe de spus.

Florica ICHIM

„AM FOST ELEVUL LUI GEORGE ENESCU"

Un moment de neuitat din viața artistului poporului Jean BOBESCU

Zilele acestea am avut plăcerea de a-l cunoaște pe artistul poporului Jean Bobescu în intimitatea locuinței sale. La cei 81 de ani, cunoscutul dirijor ne-a fermecat pur și simplu prin verbul său cald, spumos și comunicativ, prin bucuria ce iradia omul satisfăcut că timp de decenii a reprezentat cu cinste și demnitate arta românească pe scenele din țară și străinătate.

— *În 1917,* — și-a început relatarea interlocutorul nostru — *fiind mobilizat, am fost trimis într-o misiune la Iași. Pe strada Lăpușneanu l-am întîlnit pe George Enescu care mă cunoștea de la Craiova, unde fusesem profesor la școala de muzică. Și atunci a avut loc următorul dialog : —„Ce faci la Iași ? — Am venit de pe front. — Avem nevoie de tine. Îmi pare bine că te-am întîlnit. Voi interveni să rămîi aici deoarece am organizat o orchestră simfonică".*

Am participat apoi la concertele de săptămînal la Iași dirijate de Enescu. Maestrul mi-a arătat multă atenție și prietenie iar eu am căutat să profit cît mai mult vizitîndu-l zi de zi acasă. Pot spune că devenisem elevul lui. Stăteam și-l observam cum studia la vioară sau la pian, cum citea partiturile, căutam să înțeleg concepția lui. De multe ori urmăream momentele cînd Enescu compunea. Era o magistrală lecție prietenească care m-a călăuzit toată viața ; trăind lîngă un asemenea geniu m-am dezvoltat și eu ca muzician. Dar ziua cea mare pentru mine a fost aceea cînd la una din repetiții, Enescu a anunțat că el va cînta la vioară, orchestra urmînd s-o dirijez eu. Surpriza acestei comunicări mi-a dat aripi. Pe ziua de 14 februarie 1918, a avut loc acel concert memorabil pentru mine. În program figurau Concertul în sol minor de Ambrozio, Simfonia spaniolă de Lalo și Concertul în si minor de Saint-Saëns. Aveam pe atunci 28 de ani și niciodată nu-mi trecuse prin gînd că aș putea să dirijez orchestra în care solist era un artist de renumele lui Enescu. La sfîrșitul spectacolului maestrul m-a cuprins în brațe și m-a sărutat în fața publicului.

Din noianul de amintiri consemnăm și relatarea despre marele succes obținut de artiștii români la Opera din Viena, în anul 1926.

— *Mă plimbam pe străzile Vienei, cînd îmi apăru în față tenorul Traian Grozăvescu. Entuziasmat că mă vede acolo, el insistă să dirijez spectacolele la care își dădea concursul Viorica Ursuleac, Jean Athanasiu și el. Directorul de la Volksoper n-a putut rezista asaltului celor trei artiști români și după cîteva zile o banderolă lipea pe afișe numele meu. Nu pot uita cum, din prudență sau neîncredere, dirijorul vienez Krauss a asistat la spectacol la intrarea în foaierul orchestrei spre a interveni în caz de nevoie. Spectacolul s-a bucurat însă de mare succes, iar Victor Eftimiu, care asistase și el, a scris atunci un articol elogios. Ba, mai mult, un impresar mi-a făcut propunerea unui turneu în Statele Unite.*

Soții Jeana și Jean Bobescu, care sărbătoresc în aceste zile 50 de ani de căsnicie fericită

În final, maestrul Jean Bobescu ne-a declarat : *Concluzia la care am ajuns este că numai atunci cînd ești sigur pe meseria ta poți să dirijezi un ansamblu străin fără nici un fel de repetiții. De altfel, după doi ani am dirijat la Paris, la Opera comică, șase spectacole, tot fără repetiții, provocînd surpriza lui Masson, directorul acelei scene.*

Simion SĂVEANU

ECOURI • ECOURI

Televiziunea italiană va prezenta în curînd în premieră, o producție proprie de lung metraj închinată Ioanei d'Arc. În rolul principal apare actrița italiană Paola Pitagora.

„STĂPÎNUL INSULEI", filmul americanului Tom Gries, cu Charlton Heston și Geraldine Chaplin în rolurile principale, demonstrează și analizează în detaliu mecanismul colonizării insulei Hawai în a doua jumătate a secolului trecut.

La vîrsta de 66 de ani, Marlene Dietrich n-a pierdut nimic se pare din frumusețea și proverbiala ei vitalitate. Sosită recent la Londra, cunoscuta actriță apare într-un spectacol de revistă unde cîntă și dansează cu un succes nemaiîntîlnit.

ÎN DONBASUL zilelor noastre se petrece acțiunea filmului sovietic „Antracit", regizat de A. Surin pe un scenariu de E. Volodarski. Este urmărită existența diurnă a unei echipe de mineri ce se află în preziua încercării de a depăși un record.

„TH x 1 138" este filmul de debut în lung-metrajul artistic al tînărului cineast american George Lukas, film ce se înscrie în aceeași familie științifico-fantastică în care se află „Planeta maimuțelor".

RENUNȚÎND deocamdată la activitatea de pe platourile de filmare, Louis de Funès a acceptat să apară (începînd de la finele lunii noiembrie) pe scena Teatrului Palais Royal ca protagonist în piesa „Azais".

În imagine actrița Valentina Maliavina, interpreta principală a filmului „Prețul secundelor rapide" regizat de Vladimir Cebotariov.

Însemnări de spectator

AMINTIRI, AMINTIRI

de Al. CORNESCU

Hotărît, străbatem o stagiune a amintirilor. Ne amintim de „Surorile Boga" și „Secunda 58", de „Tache, Ianche și Cadîr" și „Gaițele", de „Prima zi de libertate"" și „Ziariștii" într-un singur început de stagiune. Așa cum am mai spus, fiecare din aceste piese are dreptul confirmat de calitate să figureze în repertoriul permanent al teatrelor sau, în orice caz, să fie, din timp în timp, reluată. După cum, generațiile noi de spectatori sînt, în egală măsură, îndreptățite să poată urmări pe scenă lucrările citate și încă altele care, de asemenea fără justificare, după prima serie de reprezentații, au rămas literă moartă în dosarele și rafturile unor teatre. Dar de aci și pînă la avalanșa de reluări cu care sîntem confruntați e o cale destul de lungă.

Acestea fiind spuse, trebuie să recunoaștem că teatrele depun mult zel pentru a face din aceste reluări niște spectacole atrăgătoare. Iar unele din piesele pe care le revedem apar, așa cum era de prevăzut, cu ecouri puternice în contemporaneitatea imediată. „Ziariștii" de Alexandru Mirodan, de pildă, părea cîndva o piesă despre o profesiune mai puțin cunoscută, o piesă bună, admirabil interpretată. Revăzînd-o la un interval de un deceniu și jumătate pe scena Teatrului „Bulandra", am avut impresia că profesioniștii scrisului de gazetă au devenit de fapt pretextul pentru a se aduce la rampă probleme de mare actualitate ale eticii socialiste. Conflictul se petrece într-o redacție de ziar, dar el se putea desfășura oriunde, în orice colectiv, unde se înfruntă morala nouă, romantismul revoluționar, cu mentalități învechite, retrograde. Reluarea comediei lui Mirodan îmi apare, astfel, prilejul unei redimensionări a capacității ei de generalizare, a posibilității ei de a se adresa publicului de azi fără ca acesta să fie nevoit să facă vreun rabat de la exigențele sale firești.

La acest rezultat a contribuit mult colectivul actoricesc condus de Valeriu Moisescu, care a înțeles perfect sensurile profunde ale piesei, atît pe latura lor dramatică cît și pe cea satirică, și le-a redat cu vervă și originalitate, excluzînd de la început orice comparație nefavorabilă cu prima și strălucita distribuție de acum mai mulți ani. Virgil Ogășanu și Toma Caragiu, Emeric Schäffer și Marius Pepino, Gheorghe Mihăiță și Elena Caragiu, Victor Rebengiuc și George Oancea, Gheorghe Oprina și Aurel Cioranu sînt cu toții excelenți.

Ceea ce-i diferențiază, în amintirea spectatorului, de trecuta distribuție este faptul că ei văd și joacă piesa prin prisma actualității imediate, construind un spectacol egal cu primul și, totuși, în întregime nou.

Ceea ce nu se poate spune despre reprezentarea la Teatrul Național a piesei „Prima zi de libertate" de Leon Kruczkowski, în regia lui Dan Nasta. Piesă cu un bogat conținut filozofic, profund militantă împotriva sechelelor fascismului, ea a fost tratată neunitar și greoi de către regizor, așa că actorilor nu le-a rămas decît să joace fiecare în felul său, unii izbutind totuși creații remarcabile, cum este cazul Silviei Popovici, al lui Florin Piersic, Ovidiu Iuliu Moldovan și în mod cu totul deosebit, al lui Mihai Fotino. De astă dată, ne străduie în amintire emoțiile încercate la reprezentația de acum mai mulți ani, neegalată de cea actuală.

MIRCEA ȘTEFĂNESCU, DEBUTANT ÎN PROZĂ

de Boris BUZILĂ

— „M-am întrebat, înainte de a veni la dumneavoastră, dacă nu fac o gafă aducînd vorba despre volumul „Joc de noapte, joc de zi" (Ed. Cartea românească) apărut de curînd sub semnătura Mircea Ștefănescu. Acum, cînd am aflat că paternitatea acestei cărți vă aparține, înclin să cred că ați vrut să faceți un test : „voi fi sau nu voi fi recunoscut ?". Și ați reușit, în adevăr, să nu fiți identificat de vechii dumneavoastră cititori, de spectatorii pieselor dumneavoastră...

— Nu e rău dacă mi-a izbutit asta ! Pînă acum, în legătură cu cartea la care vă referiți, nu-mi puteam atribui decît un singur merit : acela de a fi fost în stare să-mi fac debutul în proză la 73 de ani !

— N-ați mai scris proză ?

— Ceva, în tinerețe, fără importanță. În schimb, am făcut cronică teatrală opt-nouă sute de articole.

— Vorbiți-ne despre „Joc de noapte, joc de zi"...

— Este o carte care mi-a făcut plăcere s-o scriu. Dacă n-ar fi existat volumul lui Sorescu, i-aș fi spus, ca și el, „Insomnii". Am păstrat totuși subtitlul : „27 insomnii", pentru că este vorba, în adevăr de niște „insomnii", de niște meditații la marginea dintre vis și trezie, în clipele cînd în mintea noastră lucrurile capătă multă claritate și o pregnanță deosebită, cînd amintirea realităților trăite alternează cu reprezentări din domeniul ficțiunii. Este o formulă mai neobișnuită în care așa cum ați observat, vechilor mei cititori și spectatori le va fi destul de greu să mă descopere, dar care mi-a dat posibilitatea să desfășor o gamă amplă de aspecte, de la reveria sentimentală, la observații asupra unor realități sociale foarte concrete. De asemenea, am folosit stiluri afective deosebite, între ironia mordantă, să zicem, și lirismul discret. Indiferent de ce vor spune criticii, eu consider această carte un capitol din biografia mea literară și, îmi place să cred, un exercițiu de întinerire.

— După ce am provocat confesiunea prozatorului-debutant ne dați voie să-l iscodim și pe dramaturg ? Cînd vi s-a jucat prima piesă ?

— O, de mult... În 1924 la Brăila. Se chema „Roba albă", avea două acte, era scrisă în colaborare și mi-a fost jucată de trupa lui Costică Toneanu. După un an, mi s-a pus în scenă la Teatrul Popular „Maestrul", cu Calboreanu în rolul titular — în regia lui Victor Ion Popa. În 1926 am scris o piesă pentru Național (era director Corneliu Moldovanu) — „Frămîntări". Piesa cea mai reprezentativă din acea perioadă rămîne însă „Comedia zorilor", care s-a jucat în 1930 la Teatrul Ventura în regia lui Victor Ion Popa.

— Reprezentativă pentru ce : pentru creația dumneavoastră în genere sau pentru ceea ce scriseserăți pînă atunci ?

— Pentru ceea ce scrisesem pînă atunci. Și „Roba albă" și „Maestrul" și „Frămîntări" — ultima cu o viață scenică foarte scurtă — rămîneau datoare într-un chip destul de transparent, modelelor străine, atunci în vogă. „Frămîntări" se termina întocmai ca „Nora". N-aș putea spune că l-am luat drept model pe Ibsen dar pentru că ajunsesem să-l cunosc pe din afară, înfrurirea lui s-a exercitat asupra mea fără să-mi dau seama. În schimb, „Comedia zorilor" era o piesă profund autohtonă, o evocare a unui tînăr care era al nostru cel de după primul război mondial. Au urmat „Veste bună" — un mare succes care mi-a adus premiul Teatrului Național — „Acolo, departe" care l-a făcut cunoscut la București pe Costache Antoniu, și celelalte.

— Dintre oamenii de teatru, cine v-a fost mai apropiat ?

— Sică Alexandrescu. Mi-a „jucat" foarte multe piese și sper că o să-mi mai joace. Dacă va putea și dacă va avea ce.

— Vă cer scuze pentru ceea ce v-am spus la început : că am avut dubii că „Joc de noapte, joc de zi" este scrisă de dumneavoastră. A fost, probabil, și din cauza numelui. Aveți omonimi prin publicistică, nu era exclus să-și facă intrarea și în literatură... Probabil că nu ați frecventat cenaclul lui Lovinescu. V-ar fi găsit, poate, un pseudonim ingenios...

— Vă înșelați. Am fost la cenaclul lui Lovinescu. O bună bucată de vreme am lucrat la „Epoca", unde redactam o rubrică culturală. Din rațiuni pe care nu are rost să vi le explic acum — nu avem, probabil, nici spațiu nici vreme — am publicat o mulțime de înțepături la adresa Sburătorului și a lui Lovinescu. Cu toate acestea, ignorînd „consemnul" direcțiunii (Gr. Filipescu, fiul lui Nicolae Filipescu), am scris „de bine" într-o anumită împrejurare despre cineva aflat atunci în cercul Sburătorului : Camil Petrescu. Ne-am împrietenit și după cîtva timp avea să scrie elogios despre o piesă a mea în „Cuvîntul liber". I-a vorbit despre mine și lui Lovinescu, care mi-a trimis vorbă să vin la cenaclu. La început mi-a fost jenă să mă duc simțindu-mă vinovat față de amfitrion, dar pînă la urmă mi-am luat inima în dinți și m-am dus. N-am fost acolo decît de două-trei ori. Nu-mi place genul acesta de audiții publice. Nu-mi plac cenaclurile.

Mircea Ștefănescu

— Ce înseamnă pentru dumneavoastră teatrul ?

— Manifestarea majoră și cea mai sinceră a existenței mele artistice. Tot ce am trăit, am trăit prin teatru. Așa cum simțe pictorul culoarea, eu am simțit dialogul. Mi s-a reproșat uneori că „trag cu urechea" la public. Da, este adevărat. Dorind ca piesele mele să aibă ecou în public, n-am înțeles însă să fac concesii acelui public capabil uneori să determine succesul unei piese prin capricii de moment. Am crezut și continui să cred că o piesă trăiește prin personaje, de aceea am scris **roluri**, m-am gîndit întotdeauna la **interpreți**. Mi-a plăcut, într-adevăr, să ascult glasul publicului și nu văd nici o contradicție între aceasta și nivelul artistic obligatoriu al unei lucrări dramatice, recunoscut de unii, contestat de alții, în cazul meu...

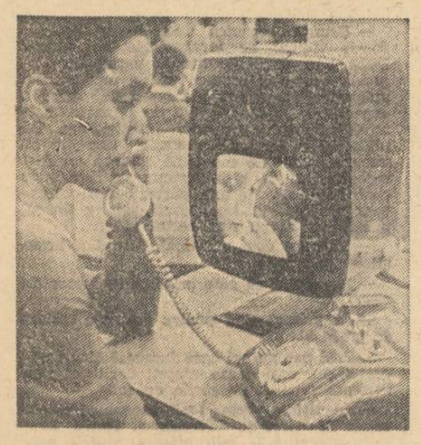

Viziofonul, care permite discutarea la distanță și „la vedere" a documentelor unice.

INFORMATICA LA ZI!

Relațiile om-mașină sînt în prim planul atenției. Pentru demonstrație s-a făcut apel la un mim: Philippe Duval.

Dacă se vorbește astăzi în domeniul informaticii de o „mare cotitură", aceasta nu este o „noutate" tehnică, revoluționară, ci ea se „află" în strategia comercială a industriei informaticii. Nu se mai vinde „un" calculator electronic. Se vinde un produs informatic, și prin acest produs, o folosință. Este ceea ce notează observatorii prezenți la recenta expoziție din Franța „Sicob 71". Accentul a fost pus pe materialele din jurul calculatorului : periferice și terminale, ceea ce demonstrează importanța crescîndă a informaticii.

„RADIO RINOCERUL" CHEAMĂ...

Cît s-ar părea de ciudat, în pofida numeroaselor cercetări întreprinse, comportamentul animalelor sălbatice este încă prea puțin cunoscut. Chiar și pușca fotografică are pentru ecologi o prea mică rază de acțiune. Recent, a fost pusă la punct o nouă tehnică a marcajului electronic pentru animale. Se permite astfel cercetătorului să afle itinerariul plimbărilor — diurne și nocturne — ale unor specii și, implicit motivul popasului sau al deplasării și aceasta, chiar dacă urmăriții sînt în afara razei vizuale a urmăritorului. Evident, cea mai dificilă parte a operațiunii o constituie prinderea animalului pentru a i se fixa emițătorii respectivi (miniaturizați, desigur) și sursa de alimentație a lor (baterii cu mercur, singurele care permit să se obțină stabilitatea tensiunii necesare în timpul unei perioade lungi de folosire). Pentru majoritatea animalelor va fi întrebuințat un colier și fiecare va avea trei baterii miniaturizate — cu mercur, montate în serie. Fiecare baterie asigură emisiunea unui semnal constant timp de mai bine de șase luni. Semnalele sînt reperate de receptori mobili echipați de o antenă direcțională. În ce privește rinocerii, problema a fost mai complicată, pentru că... rinocerii nu „acceptă" colierul ! Îl va purta pe micul corn (dinapoia celui mare). Mai bine zis, în interiorul lui, unde i se va face... loc. „Ascunzătoarea" emițătorului va fi apoi acoperită cu o rășină plastică, armată cu fibră de sticlă. Alături de corn, va fi „injectată" antena care are o mică buclă. Capturarea animalelor nu este deloc o operație simplă. În general, ele sînt „săgetate" sau „împușcate" cu „un puternic narcotic".

Acest marcaj electronic a început să fie folosit în rezervațiile din Africa. Prima experiență se face acum în marea rezervație (575 km², zeci de mii de animale sălbatice) de la Pretoria.

ACAROLOGIE

BIOFABRICI PENTRU CULTURILE DE SERĂ

În laboratorul de acarologie și zoofagi, dr. NICOLAE IACOB pune în tehnică ceea ce există ca fenomen biologic natural. În lupta dintre insecte, victoria este dirijată de știință în favoarea acelora care vor salva recoltele. Cercetarea oferă tehnologii pentru viitoarele biofabrici.

A organiza crescătorii de insecte, de tipul viespilor, gărgărițelor, viermișorilor de varză etc. — este o treabă puțin obișnuită. Iar dacă în urmă cu numai 50, sau chiar 25 de ani cuiva i-ar fi trecut prin minte o asemenea acțiune, gîndul său ar fi fost socotit de-a dreptul nesăbuit. Și pe bună dreptate. Astăzi în cîteva țări dezvoltate, cercetători serioși, cu o bună competență științifică se frămîntă zi și noapte, amenajînd adevărate „hoteluri" în care sînt „aduse" să trăiască în condiții optime... diferite specii de insecte. Sînt îngrijite cu cea mai mare atenție și insectele dăunătoare și dușmanii acestora. Știința... „hotelieră" urmărește să obțină aici — dar la voința și sub supravegherea sa — ceea ce se întîmplă în urmă doar cu 25 de ani firesc, în natură : războiul între dăunători și dușmanii lor. Atenție însă : efortul științei nu este o „reîntoarcere la o situație din trecut", ci se îndreaptă spre a determina — a se citi : dirija — victoria unor insecte împotriva acelor insecte care dăunează recoltelor. Care distrug an de an munca a milioane de oameni. Care răpesc o bună, o mare parte din hrana vegetală a omenirii. Armele chimice inițiate de om și care păreau atît de eficace — insecticidele organice de sinteză — au avut, în timp, efecte nedorite și nebănuite la început. Să amintim între altele : poluarea zonelor vegetale (cu tot „jocul" complex în care se „prindeau" toate lanțurile alimentare) și surprinzătoarea forță de adaptare a dăunătorilor (formarea de surse rezistente, înmulțirea unor acarieni favorizați parcă de asemenea „tratamente").

Dr. NICOLAE IACOB, de la laboratorul de acarologie și zoofagi din cadrul Institutului de cercetări pentru protecția plantelor ne face să înțelegem toate aceste lucruri, care înseamnă altfel exprimat : toată importanța economică a unei asemenea acțiuni.

În laboratorul de „acarieni", dr. Nicolae Iacob a obținut rezultate foarte bune. Poate pentru a înțelege ce înseamnă aceasta e util să arătăm cîteva caracteristici ale acestor minusculi dar periculoși dăunători. Se înmulțesc în tot timpul anului în sere. Lumina artificială, temperatura constantă de 26 — 27° C le oferă condiții splendide de înmulțire. La 8 — 10 zile, o nouă generație. Și în timp ce acele, buha verzii de pildă, atacă doar cînd se află în stadiul de larvă, acarienii atacă tot timpul, și larva, și nimfa și adultul. Doar oul nu-i activ. O altă caracteristică. Se obișnuiesc foarte repede cu ...pesticidele. Secretă niște enzime specifice care neutralizează produsul respectiv, imaginat de om să-l distrugă ! De asemenea, lăcomia lui fantastică nu este nici o clipă diminuată în vreun moment sau altul al perioadei de vegetație. Poate, în timpul recoltării atacă chiar mai intens. Or, mai ales în timpul recoltării, cultivatorii nu pot folosi armele împotriva lor. Pesticidele se evită pentru a nu dăuna fructelor în pîrg. Și recoltarea poate dura o lună. Tomatele de pildă nu se coc — și nici nu se urmărește aceasta — toate deodată. Acarienii profită. Singura metodă, așadar, care poate anula toate caracteristicele negative este combaterea biologică. Cercetătorii au observat în natură o specie — tot un acarian, phytoseiulus persimilis. Hrana acestora constă în exclusivitate din acarieni dăunători. Așadar, soluția ideală: stabilirea unei tehnologii de înmulțire în masă a acestor acarieni, dușmani ai acarienilor dăunători și deopotrivă dușmani ai omului.

Nu este un lucru simplu. Pentru a putea crește și înmulți acești phytoseiulus persimilis, trebuie să le pui la dispoziție hrana, adică... acarieni dăunători. Deci și aceștia trebuie crescuți !

Privesc într-o cameră la subsol, cu căldură constantă 27 — 28° C, rafturi cu tăblii pătrate de unde-și saltă mugurele o fasole — planta gazdă a acarienilor — gazdă-prădători. Într-o cameră alăturată, plantele servesc acarienilor fitofagi, pentru ca într-o a treia să poată fi într-adevăr crescătoria acelor „sanitari" — phytoseiulus persimilis. Așadar, „toate cele trei elemente ale războiului biologic natural". Micii lujeri de fasole cu acarienii bine hrăniți vor fi ușor smulși din „solul" afinat — căci sînt doar substante nutritive — și, în snopi, sînt duși cu căldările de plastic în sere. Plantele smulse se vor vesteji extrem de repede, iar lacomii phytoseiulus vor porni degrabă în căutarea hranei. Prin seră. Iar hrana lor exclusivă sînt : acarienii dăunători. E limpede ce se întîmplă.

Într-o altă cameră, o altă crescătorie. Un vierme al verzei, numit în popor, buha verzei. Culturi întregi de varză sînt compromise de acești dăunători care atacă căpățîna verzei, în urmă cu 15 — 20 de ani, înainte de folosirea pesticidelor cu clor și fosfor, trihogramele populau fondul natural al regiunilor în care se cultiva varza. Era o zestre a naturii. Aceste trihograme reușesc să-și depună ouăle în ouăle buhei verzi și, prin aceasta, să ne facă — inconștient — un real serviciu.

De jur împrejurul unei camere, atîrnă o sumă de recipienți din sticlă și metal albastru. Într-o ramă, cu pereți dubli de sîrmă, cîteva boabe de grîu. „Este hrana mediului de întreținere a moliei cerealelor" mi se explică. Molia este insecta-gazdă a trihogramelor. Pe marginea din interior a ramei se pun ouăle. Larvele se dezvoltă apoi în fiecare bob de cereală. Fluturii ies apoi și pornesc instinctiv spre sol. Cunoscîndu-se acest geotropism pozitiv, fluturii sînt prinși „în capcană". O pîlnie spre o cutie. La baza ei, un tifon. Aici molia își va depune ouăle. Intervine o muncă atentă, migăloasă, pentru recoltarea ouălor. Pentru a mecaniza și a optimiza această muncă, dr. Nicolae Iacob a imaginat un aparat. „O inovație a noastră", va spune cu modestie.

La un etaj mai sus, camera de înmulțire a insectei gazdă. O adevărată expoziție de cartonașe, prezentate, în grupuri, în mici cilindri de sticlă. În dreptul fiecăruia, o dată. Evident, pe cartonașe sînt lipite minuscule „puncte" — ouăle albe ale insectei gazdă. O complicată contabilitate oferă „momentele cheie" cînd trihogramele vor căuta ouăle și parazita. Parametrii biologici fiind cunoscuți, cu o zi înainte să iasă larva, cartonașele se transportă pe cîmp, în culturi. Rezultatul luptei biologice nu va mai fi un rod al hazardului. Victoria e dirijată. Culturile salvate.

Catinca MUSCAN

Vestigii antice în Turcia

ARHEOLOGIE

EFERVESCENȚĂ LA EFES

Aici au fost scoase la iveală cele „două minuni" ale Anatoliei și legendara Troia. Recent, săpăturile au redat civilizației contemporane comori de artă ale unui timp „bătrîn" de 2 500 de ani.

Ultima serie de escavații întreprinse de o echipă de arheologi austrieci, în colaborare cu specialiști turci, în Efes (Asia Mică) s-a soldat cu rezultate deosebit de interesante, datorită unor explorări în profunzime și pe un perimetru lărgit. Cercetările „de lungă respirație" — ele au fost inițiate acum 75 de ani ! — au dat la iveală, decenii de-a rîndul, prețioase mărturii ale istoriei acestui înfloritor centru economic și cultural întemeiat de ionieni.

Încă acum două secole, o dată cu trezirea interesului pentru recoltarea vestigiilor antichității, Anatolia a constituit obiectivul unor investigații spectaculoase. Începuse căutarea celor așa-numite „șapte minuni ale lumii", dintre care două — templul zeiței Artemis din Efes și mauzoleul din Halicarnas — se aflau pe teritoriul Asiei Mici. În secolul XIX s-au înregistrat primele răsunătoare succese : fuseseră descoperite urmele celor „două minuni" ale Anatoliei, iar Heinrich Schliemann scosese la lumină Troia legendară. Acestea erau începuturile efervescenței științifice în jurul antichităților anatolice.

Prin anii '30, lucrările au dat la iveală o serie de monumente de mare interes cultural-istoric, printre care o biserică cu cupolă, clădită în sec. VI de către împăratul bizantin Justinian, pe locul unui lăcaș mai vechi, și a cărei monumentalitate era asemuită celor mai impunătoare construcții ale Constantinopolului. După întreruperea, datorată celui de-al doilea război mondial, și dificultățile primilor ani postbelici, — la mijlocul celui de-al șaselea deceniu al secolului nostru săpăturile din Efes au fost reluate cu sporită intensitate.

Folosindu-se mașini moderne și instalații speciale de escavație au fost înregistrate succese remarcabile nu numai în privința descoperirilor propriu-zise — vestigii arhitectonice, sculpturi, picturi, obiecte casnice — ci și prin dobîndirea unor cunoștințe noi, legate de topografia Efesului. Palatul administrativ al cetății, piața comercială, șiruri de case (unele de 6 caturi) bogat împodobite, de-a lungul „străzii Curiaților", templul aproape intact al împăratului Hadrian, fîntîni și morminte datînd din sec. VI î.e.n., incinta altarului din fața mărețului templu al zeiței Artemis — iată unele dintre centrele de greutate ale explorărilor arheologice din ultimii 15 ani.

Recent, au fost descoperite vestigii și mai vechi, amplasate în vecinătatea fostului forum și a fostului templu al zeiței Artemis. Au putut fi scoase la lumină, între altele, picturi murale și figurative de mare valoare, cu o tematică inspirată din mitologie, ca și mozaicuri de preț, din secolul IV î.e.n., ce acoperă întinse suprafețe de pardoseală. Aceste vestigii au fost conservate la fața locului, în ambianța lor originală. În cadrul planului general al lucrărilor de conservare și restaurare, urmează să se efectueze reconstituirea fațadei bibliotecii lui Celsus, un edificiu de 21 m. lățime și 16 m. înălțime, ale cărui linii amintesc — sau prefigurează — arhitectura barocă. Acest lăcaș de cultură era amplasat în colțul sud-estic al Pieței mari, construcția lui încheindu-se în anul 135 e.n. Dar cercetările continuă aducînd, an de an, noi mărturii ale trecutului.

SFÎNTĂ CIUPERCĂ A IMORTALITĂȚII !

Știința este curioasă. Ea nu crede. Cercetează. Vrea să știe „de ce ?" și „cum ?". Un micolog celebru, dr. Gordon Wasson, intrigat de efectele obținute în timpul unui ritual hindus, ca și într-o serie de practici mistice, a căutat să afle. Atent la numeroasele descrieri pe care le conțin textele vedice, dr. Wasson a identificat planta sacră sau „soma". Era o obișnuită ciupercă, ocolită pe bună dreptate de culegătorii cunoscători. Într-o lucrare intitulată „Ciuperca divină a imortalității", se arată că muscarina, cholina și mycetoatropina sînt (în afara celorlalte substanțe întrebuințate) trei substanțe extrem de toxice care antrenează vomismente, colice, diaree și.. tocmai ceea ce se specula în ședințele mistice, o beție demențială, în timpul căreia erai gata să crezi orice.

DAR VIRUSURILE UNDE IERNEAZĂ ?

Multe boli provocate de virusuri sînt sezoniere. Gripa de toamnă, nu-i așa ? ca un exemplu. S-a pus întrebarea ce se întîmplă cu virusurile în perioadele cînd nu se manifestă. Cercetătorii au încercat să răspundă, punînd în evidență foarte ciudate cicluri biologice. Tot ca un exemplu, în Munții Stîncoși, virusul encefalomielitei cailor și-ar petrece iarna în... șerpii care se află în hibernare. Cînd șerpii se trezesc, virusul ar infecta țînțarii care înțeapă șerpii și, aceiași țînțari contaminează apoi mamiferele, în deosebi caii. Concluzia ? Lupta împotriva bolilor virale ar fi într-adevăr cîștigată în ziua cînd toate aceste cicluri vor fi bine cunoscute.

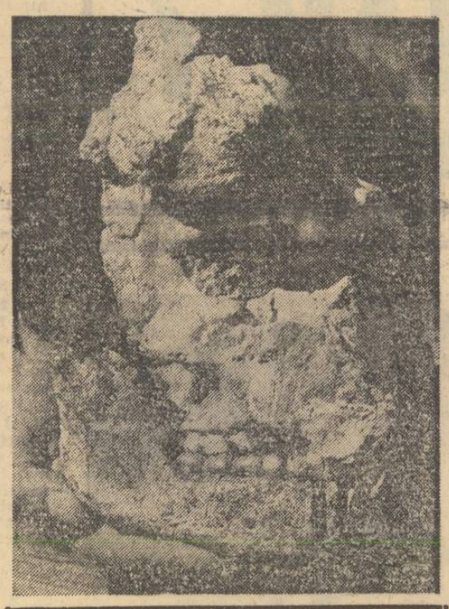

CEL MAI VECHI LOCUITOR DIN EUROPA

Începînd de la 22 iulie în acest an, umanitatea a înscris în galeria strămoșilor ei, încă unul pe care îl... ignorase. L-au descoperit Henry de Lumley și soția sa cercetînd peștera de la Caune de l'Arago, din localitatea Tautavel, (la 30 de km de Perpignan, Franța). Omul din Arago, așa va fi cunoscut, s-a născut acum vreo 200 000 de ani. Este cel mai vechi craniu din Europa. Fără îndoială nu este cel mai vechi locuitor al Europei, dacă ne gîndim să regretatul C. Nicolaescu-Plopșor descoperise — și dovedise — existența pe meleagurile noastre a unui australopitec — „european", de acum 2 milioane de ani, care își lăsase o serie de mărturii ale existenței sale. Craniul nu a fost încă găsit. Descoperirile din Africa (Kenya și Etiopia) ne-au convins că originile omului trebuie să le situăm în urmă cam cu 5 milioane de ani. Cu toate acestea, May Veber și Pierre Rossion afirmă într-un articol (publicat în „Science et Vie") importanța deosebită pe care o are această descoperire, „o adevărată premieră a paleontologiei umane". Acest craniu face legătura între pitecantropi și neanderthalieni, una dintre „piesele" interesante care lipsea din dosarul omului. Acest craniu de arcantropian este singurul de acest tip găsit în prezent pe continentul nostru.

Dar iată cîteva declarații date reporterilor de Henry de Lumley, 37 de ani, profesor de antropologie și preistorie la Facultatea de științe din Marsilia, și cercetător-șef la Consiliul Național al cercetării științifice din Franța. Vom rezuma : Omul din Tautaval avea 20 de ani. Este un individ mai arhaic decît omul din Neanderthal. De statură „am spune, mijlocie". „Nu avea alura unei maimuțe, dar, în sfîrșit, un om fără frunte, fără bărbie, cu craniul foarte plat. „L-am recunoaște ușor dacă l-am întîlni în metrou" spunea de Lumley. Știu că mergea perfect în picioare, cu mîinile libere, folosite la crearea unor unelte foarte evoluate. Creierul său era mai mic decît cel al omului modern și decît al celui din Neanderthal, cu toate acestea era destul de dezvoltat, mai voluminos decît al tuturor primatelor actuale. Pe fața endocraniului se poate pune, de exemplu, în evidență că lobul primei circumvoluțiuni frontale era foarte dezvoltat ; se știe că acesta este considerat de anatomiști ca centrul limbajului; și la omul din Tautavel acesta „este la fel de dezvoltat ca la omul modern".

NAȘTEREA OMULUI

30 000	Neantropieni Homo sapiens	Nașterea artei
100 000	Paleantropieni sau Neanderthalieni Omul din Neanderthal	
200 000	Anteneanderthalieni Omul din Arago (sau Tautavel) Archantropieni sau Pitecantropi	
500 000	Pitecantropi (Java, 1889) Sinantrop (Pekin, 1921) Atlantrop (Algeria, 1954)	Invenția focului
700 000 ?	Sfîrșitul Australopitecilor Australopitecii	Primele unelte
1 800 000	Siniantrop (Olduvai, 1959) Homo habilis (Olduvai, 1961)	
3 500 000	Australopiteci (valea Omo, 1967)	
5 000 000	Australopiteci (lac Rodolf, 1938)	
40 000 000	Separarea marilor maimuțe hominidee	
70 000 000	Nașterea primatelor	

ENDOCRINOLOGIE

UN MEDICAMENT HORMONAL UNIVERSAL?

Descoperiri tulburătoare într-un domeniu clasic al medicinii. Acțiunea hormonilor în organism oferă terapeuticii arme eficiente împotriva celor mai redutabile maladii. Dar „dosarul hormonilor" este incomplet. Multe întrebări au rămas încă fără răspuns.

Premiul Nobel pentru medicină a fost atribuit anul acesta unui cercetător american — dr. Earl Wilbur Sutherland — pentru contribuția sa la cunoașterea mecanismului hormonal. Să mărturisim de la început că interesul nostru pentru acest domeniu este dictat și de faptul că oamenii de știință români — și ne referim la școala de endocrinologie a acad. prof. Ștefan Milcu — au înscris rezultate valoroase, ce ne îngăduim să afirmăm, deschid alte porți ale cunoașterii și, implicit, oferă arme noi terapeuticii.

Domeniul în sine nu este nou. devreme ce încă de la începutul secolului s-au identificat principalii hormoni și glandele ce-i secretă. Rolul lor era știut, cel de a reechilibra balanța — „producția" și consumul" „mediului intern" — proporția de calciu, de sodiu, de fosfați etc., tulburată mereu de mecanismele vieții. Ei sînt cei care declanșează o producție mai mare dintr-o substanță sau alta, la „cererea" organismului : nevoia de calciu în timpul creșterii, de glucoză pentru a rezista la frig etc. Citîm din comentariul făcut cu ocazia evenimentului științific al decernării premiului. În 1955, dr. Sutherland se încăpățînează să înțeleagă întrebarea „cum acționează hormonii ?" El pornește de la observația că eliberarea adrenalinei — hormonul glandelor suprarenale — provoacă o creștere a glucozei în sînge. De ce ? Cum anume ? Doi ani mai tîrziu, descoperă o substanță nouă, pînă atunci neobservată de biologi : A.m.p. (adenosina monofosfat) ciclic. Puțin timp după aceasta își dă seama că această substanță este un corp chimic foarte răspîndit în toată lumea vie, de la bacterie la om. În 1960 își publică descoperirea : A.m.p. ciclic servește de mediator nu numai în cazul adrenalinei dar și pentru un mare număr de hormoni. Fiecare din acești hormoni, în sînge, nu rătăcește la întîmplare ci într-o direcție precisă : un grup de celule-țintă asupra cărora acționează. Pentru ca hormonul să le poată recunoaște, celulele trebuie să poarte un semnal. O fracțiune din membrana care-i învăluie are o conf'guație chimică complementară celei a hormonului și o „agață" în drumul ei. O dată „captat" hormonul nu mai pătrunde în celulă. Rolul lui s-a încheiat aici. S-a stabilit doar contactul care declanșează în celulă fabricarea A.m.p. ciclic. La rîndul ei, aceasta provoacă efecte, cîndva, atribuite hormonilor. Recent, doi alți cercetători americani — de la National Institute of Health — au făcut o experiență tulburătoare, după expresia cronicarului științific care ne relatează faptele (Jacqueline Giraud). Șoarecilor cărora li s-au scos glandele paratiroide li s-a injectat A.m.p. ciclic. Surpriză. A m.p. a compensat deficitul hormonal intervenit prin extirparea glandelor. De aci întrebarea : oare dr. Sutherland a descoperit medicamentul hormonal universal ? S-ar părea că A.m.p. ciclic acționează în deosebi acolo unde se întîmplă un deficit. Dar mai departe ? Se ignoră.

În contestul cercetărilor moderne privind hormonii, ne place să amintim progresele obținute la Institutul de endocrinologie C.I. Parhon de acad. Ștefan Milcu și dr. H. Zimel care în colaborare cu un grup de chimiști, acad. Ecaterina Ciorănescu și ing. D. Răileanu au obținut o nouă clasă de substanțe anticanceroase : derivații hormonocitostatici. Ideea a încolțit tocmai din posibilitatea de a folosi „atributele" hormonilor. S-a preconizat, așa cum s-a mai spus, sinteza unor noi compuși anticanceroși prin combinarea de hormoni cu substanțe chimice cu efect citotoxic, cunoscîndu-se efectele favorabile ale hormonilor în combaterea anumitor localizări tumorale. Rezultatul ? Un derivat iperitat de stilbestrol, foarte activ în combaterea tumorilor de prostată.

Există o a doua categorie de hormoni, esențialmente sexuali, care, din punct de vedere chimic sînt niște steroizi, se consemnează în cronica actualității medicale. Cercetători americani au descoperit în acest an cum anume acționează. Pătrund în celulă pînă la nucleu și acționează direct asupra patrimoniului ereditar înscris în cromozomi. Ceea ce explică că produc nu imperceptibile fenomene de regularizare, dar apariția caracterelor noi, ca cele care întovărășesc pubertatea.

Vom nota și aici că din nou Institutul de endocrinologie, prin acad. Ștefan Milcu și colaboratorii săi au adus contribuții importante privind rolul factorilor genetici în sterilitatea masculină și feminină, descoperind noi anomalii cromozomiale și noi forme clinice. Alte lucrări recente au ca obiectiv : evidența relației dintre tulburările de sexualizare și comportament precum și cercetări relativ la rolul anomaliilor cromozomiale în geneza avorturilor spontane.

ANCHETA „MAGAZIN"

FUMĂM DUPĂ POFTA INIMII, FUMĂM PUȚIN SAU RENUNȚĂM?

Răspunsul la fiecare dintre întrebările anchetei presupune acceptarea ad libitum a adevărului despre pericolul, despre nocivitatea tutunului asupra organismului. Dar un adevăr fără menajamente, adevărul actual, esență a studiilor, a cercetărilor mondiale despre acest subiect la modă, aprig discutat, generos comentat în presă, la televiziune, în statisticile mondiale ale O.M.S., în concluziile unor rapoarte medicale și sociale.

SCEPTICISM, FANFARONADĂ, INCONȘTIENȚĂ?

Testul cel mai simplu cu putință, încercat asupra unor subiecți din imediata apropiere — colegii de muncă — dar și asupra altora dintre semenii noștri relevă cu ușurință:

1. un **scepticism** descurajator pentru curiosul care a îndrăznit un astfel de experiment. **„De ce să mă îmbolnăvesc tocmai eu? spun cei mai mulți".** Sau **„Tata și bunicul fumau mai mult ca mine și nici unul n-a avut cancer!"**;

2. o **naivitate** impresionantă și o predilecție marcată pentru **imitație** la cei tineri și, uneori, și la femei;

3. o conștientă sau inconștientă **lipsă de respect** pentru ei și pentru ceilalți, nefumătorii, pe care-i intoxică cu cea mai dezinvoltă nepăsare ca și cum ar spune: **„Nu vă place? N-aveți decit să vă feriți..."**

Nu știm dacă e foarte concludent testul nostru încercat de multă vreme și pe categorii foarte diverse de oameni. Cert este însă că statisticile O.M.S. sînt din ce în ce mai alarmante.

Organizația Mondială a Sănătății declară fără nici o reținere, fumatul, drept **„un instrument al morții"**, drept **„unul dintre cele mai mari pericole moderne", mai mare chiar decît poluarea.** Mulți iubitori ai tutunului proclamau poluarea, drept agent mai nociv decît patima lor. Și iată că o anchetă făcută concomitent în regiunea industrială a Ruhr-ului și la Dresda a scos la iveală tulburătoarea concluzie că în Ruhr, unde aerul este mai poluat, sînt mult mai puține cazuri de cancer bronhic decît la Dresda, unde aerul este mai pur, dar trăiesc în schimb mai mulți fervenți fumători.

In America, țara cu cel mai mare consum de tutun, (4 kg de tutun pentru fiecare locuitor pe an) și cu cel mai mare număr de fumători (51 milioane), **fiecare an aduce 7 000 cazuri de cancer pulmonar în plus, față de anul precedent.** Iar **în Anglia,** raportul anual (1970) al Ministerului Sănătății indică **fumatul drept cauză a decesului la fiecare a opta persoană între 35—40 ani, la fiecare a patra persoană între 45—64 ani, la fiecare a cincea persoană între 65—74 ani.**

ȘI FUMĂTORII AU UN ZEU NEIERTĂTOR

O **altă statistică, prezentată de astă dată** la Oslo **dovedește** că mai mulți oameni au murit, în 1970, de cancer pulmonar — 90 la sută din cele 700 decese datorate acestei boli avînd drept cauză, fumatul — decît în urma accidentelor de circulație (550 cazuri).

E mai neiertător zeul tutunului decît cel al automobilului! Dar numărul celor care i se închină crește în loc să scadă. Explicația dezvăluie o stare de fapt, mai gravă. Sînt mai mulți fumători fiindcă, în ciuda faptului că unii bărbați se lasă de fumat, încep să adopte țigara, femeile. **Ca și cum nu s-a spus și nu s-a repetat cu obstinație: „Nu vă gîndiți că loviți în proprii voștri copii?** Nu vă sperie procentul de 20 la sută stabilit de O.M.S. pentru a indica tutunul ca principal vinovat al avorturilor spontane?".

Devin fumători și tot mai mulți tineri. Asta în ciuda avertismentului: Cancerul la plămîni evoluează mult mai rapid la oamenii tineri iar vindecările sînt de 4—5 ori mai puține la număr, decît la oamenii în vîrstă.

Avertizări, argumente puternice, statistici neiertătoare. Totuși se fumează. Măsuri de interzicere a publicității făcute la televiziune sau inscripții inserate pe pachete de țigări: „periculos pentru sănătate!"; experiențe inedite cum ar fi „croaziera fără tutun" din Marea Caraibilor a celor 131 fumători pe timp de 13 zile. Totuși, se fumează. Acuzații de slăbiciune, de lipsă de voință, de bravadă sau de inconștiență. Oamenii continuă să fumeze. Atunci? Ce șanse de a convinge are ancheta noastră? Nu căutăm procente. Nu avem mari speranțe. Dar, dacă totuși, vor fi convinși... Sau vor învăța să dozeze...

Incercăm deci să explicăm. Cu cifre de la noi, cu cercetări românești.

37 050 PERSOANE RĂSPUND LA ÎNTREBĂRILE UNEI ANCHETE

Hotărît lucru, nu sîntem printre țările cu număr foarte mare de fumători. Dar țigara este aici, la fel de nocivă ca și în altă parte. Mai ales prin cantitatea de țigări fumate zilnic și prin numărul anilor strînși de cînd obișnuința (sau viciul?) fumatului ne-a făcut sclavii săi.

O informație despre cercetarea realizată de doctorul **MATEI BARNEA** și cercetătorul principal **MIHAI ZAMFIRESCU,** ne poartă pașii spre Institutul de igienă și sănătate publică din București.

— Ce ați urmărit exact, prin anchetarea celor 37 050 persoane?

— Să precizăm frecvența fumătorilor, frecvența lor de vîrste și sexe și influența fumatului asupra sănătății, ne răspunde **dr. Matei Barnea.**

— Cum ați ales localitățile?

— E vorba de 12 localități din care 11 rurale și 1 urbană din județele Argeș, Brașov, Covasna, Hunedoara și Teleorman. Alegerea a urmărit în primul rînd un criteriu geografic: satele și orașul respectiv sînt așezate la șes, deal, munte.

— Sînt constatări diferite ținînd seama de acest criteriu?

— Diferențele cele mai accentuate s-au constatat nu între șes, deal, munte ci între mediul rural și cel urban.

— Mulți fumători?

— Nu prea mulți. 18 la sută din cei 37 050 fumează. De specificat că dintre bărbați 40 la sută, sînt fumători, în timp ce dintre femei, numai 2 la sută au acest obicei.

— Frecvența țigărilor fumate?

— In general, nu am găsit mari fumători. 61 la sută dintre ei fumează între 10 și 20 de țigări pe zi și numai 11 la sută depășesc rația cotidiană de 20 țigări.

— Consecințele asupra sănătății?

— Bronșitele în primul rînd, care sînt de 15—18 ori mai frecvente la fumători decît la nefumători.

— Ce rol joacă vîrsta în procentul de îmbolnăviri?

— Interesant este că procentul acesta crește o dată cu vîrsta: între 20—40 ani, doar 23,5 la sută dintre fumători au bronșite, între 40—60 ani, procentul crește la 41,5 la sută iar peste 60 de ani, procentul ajunge la 58,5 la sută.

— Iar consecințele mai grave?

— Mortalitatea datorită tumorilor bronhopulmonare este în jur de 30 la 100 000 pentru bărbați și 6—7 la 100 000 pentru femei.

— Ce ne puteți spune în privința substanțelor nocive cancerigene, conținute în fumul de tutun, pe care v-ați propus să le determinați?

— Ne-am propus, într-adevăr, ne răspunde cercetătorul **Mihai Zamfirescu,** să determinăm unele substanțe nocive cancerigene din fumul de tutun: 3,4 benzipren (substanță cancerigenă), oxid de carbon etc.

— Ce preconizați?

— Dacă fumatul nu poate fi părăsit, recomandăm filtre de reținere a substanțelor toxice. Un astfel de dispozitiv (țigaret) a fost realizat de dr. Gheorghe Clipici, subsemnatul și dr. Matei Barnea. El reține o cantitate mare de gudroane (dintr-o singură țigară sînt reținute între 16—25,5 mgr de gudroane)în care sînt conținute cantități însemnate de hidrocarburi cancerigene, și alte substanțe nocive).

— Ați verificat acest filtru transformîndu-vă în mari fumători?

— Nu, ci punînd să fumeze... o mașină, realizată tot aici în institut.

— Dispozitivul realizat nu intervine în schimbarea gustului țigării?

— Nu, deși un fum cît mai purificat înseamnă scăderea procentului de nicotină.

— Cînd vor putea beneficia fumătorii de el?

— Mi-ar fi greu să fac precizări. Totul depinde de un răspuns pe care-l așteptăm de la Combinatul de industrie locală din Craiova, încă din februarie 1971, pentru a ști dacă sînt dispuși să fabrice acest filtru sub forma unui țigaret din bachelită.

Cu alte cuvinte pînă atunci, fumătorii să absoarbă fără grijă substanțele nocive... In sfîrșit, dată fiind proverbiala încăpățînare a fumătorilor în a continua să fumeze cu orice risc, or fi știind cei de la întreprinderea craioveană de ce întîrzie. Ce mi-e februarie, ce mi-e noiembrie. Sau chiar ianuarie 1972...

PERICOLUL INFARCTULUI MIOCARDIC NU ESTE DE NEGLIJAT

Știm că unul dintre obiectivele de cercetare științifică ale colectivului Clinicii medicale 1 din Cluj, condus de prof. dr. docent **ȘT. HARAGUȘ,** se ocupă de efectele fumatului asupra aparatului cardiovascular. Ce direcții au aceste cercetări?

— Cercetările noastre, unele din ele în colaborare internațională, sub egida biroului regional pentru Europa al O.M.S. — ne răspunde dr. **VLAICU ROMAN** din aceastăclinică **— vizează, printre altele, rolul fumatului asupra apariției și evoluției cardiopatiei ischemice (anghină pectorală, infarct miocardic), în apariția, evoluția și tratamentul arteriopatiei obliterante cronice periferice. De asemenea, s-a concretizat într-o anchetă asupra răspîndirii fumatului în rîndul tinerilor între 14—25 de ani.**

— Ce ați constatat în legătură cu cardiopatia ischemică?

— Pentru a aprecia rolul fumatului asupra evoluției cardiopatiei ischemice, am recurs la compararea acesteia cu factorii binecunoscuți ca avînd rol în producerea bolii și anume: hipertensiunea arterială și nivelul crescut al grăsimilor din sînge (hipercolesterolemie).

Am luat în studiu două loturi de bolnavi cu cardiopatie ischemică, un lot de fumători a peste 20 țigarete pe zi și un lot de nefumători. Studiind nivelul tensiunii arteriale și al colesterolului seric la acești bolnavi am constatat că fumul țigaretelor, în condițiile de la noi, reprezintă un factor de risc la fel cu cel datorat hipertensiunii arteriale sau hipercolesterolemici. Dacă fumezi, ai șanse de a face boala la fel cu cel care are hipertensiune arterială sau hipercolesterolemie. Ar fi bine ca toată lumea să înțeleagă acest lucru. Vreau însă să mai subliniez un aspect. Dacă fumatul se asociază cu hipertensiunea arterială sau hipercolesterolemie — și acesta este cazul la cele mai multe persoane — riscul de îmbolnăvire crește foarte mult. Pentru a fi corect față de datele din literatură, trebuie să spun că există păreri conform cărora fumatul devine factor nociv pentru arterele coronare doar la persoane cu hipertensiune arterială sau colesterol seric crescut. Noi am demonstrat rolul nociv al fumatului și la persoane fără aceste tulburări.

— Ați făcut la început o legătură și între fumat și arteriopatita cronică...

— Există astăzi evidențe suficiente care arată că fumatului îi revine un rol de seamă în producerea și întreținerea unei forme de boală și anume: trombangeita obliterantă și că aplicarea tratamentului este practic fără efect, atît timp cît bolnavii respectivi continuă să fumeze. La Cluj, noi am constatat efectele dăunătoare ale fumatului la toți bolnavii cu arteriopatie clinică periferică, nu numai la cei cu trombangeită obliterantă. Am observat și publicat cazuri la care simpla abandonare a fumatului a dus fără nici un alt tratament, la ameliorări spectaculare în evoluția bolii. In două cazuri, surprinse la începutul bolii, credem, am reușit să vindecăm bolnavii prin suprimarea fumatului.

— Ce concluzii se desprind din ancheta făcută în rîndul tinerilor?

— Pe baza unui chestionar de completat anonim, am recoltat relații privind fumatul și cunoștințele despre nocivitatea lui în rîndul a 2 000 tineri între 14—25 ani din școli și instituții din Cluj. Concluziile: 95 la sută din cei interogați fumează. Dintre aceștia, 28 la sută au început să fumeze între 14—16 ani, 47 la sută — între 16—18 ani și 25 la sută — după 18 ani. Doar 11 la sută din cei anchetați au declarat că nu cunosc faptul că fumatul este dăunător sănătății. **De remarcat, că numărul fumătorilor este mai mare în familiile în care se fumează și mai ales în familiile în care mama fumează. Sînt aspecte care ridică serioase probleme pentru programele de educație în familie, în școală și în societate.**

— Dacă ar fi să vă spuneți părerea despre rolul fumatului asupra aparatului cardiovascular, ce ați preconiza?

— Aș declara întîi fără urmă de îndoială: fumatul este dăunător. Menționez că el este absolut contraindicat la bolnavii cu arteriopatie cronică periferică. Mi se pare necesară limitarea la maximum 5 țigarete pe zi sau trecerea — și aceasta pentru toți fumătorii — de la țigarete la țigări de foi sau pipă.

MAI TARE CA POLUAREA!

Dintr-o serie de publicații, se poate desprinde azi cu ușurință constatarea că în timp ce numărul deceselor datorită tuberculozei scade, cel al deceselor determinate de cancer și bronșită cronică crește. Trebuie asociate cancerul și bronșita cronică? întrebăm pe dr. **CARMEN RACOVEANU,** cercetător principal la Institutul de medicină internă dr. N. Lupu.

— Ceea ce vă pot spune este că sînt foarte frecvent asociate fumatului atît bronșita cronică, cît și cancerul.

— Știm că v-ați ocupat de studierea unor afecțiuni cum sînt bronșita cronică și emfizemul pulmonar. Ce ați constatat, asociind aceste boli cu fumatul?

— Cercetările epidemiologice făcute asupra acestor boli, — fiind cercetate 1 300 persoane din Fundata și din Delta Dunării și un lot de funcționari din București duc în primul rînd la concluzia că prezența bronșitelor cronice este semnificativ mai mare la fumători. Doar 8,8 la sută din numărul celor care au bronșite cronice, nu fumează. Fumatul intervine într-un procent mai mare decît poluarea în declanșarea îmbolnăvirilor de bronșită.

— Sînt diferențe sensibile între populația care trăiește în mediul rural și cea din mediul urban?

— Să vă ofer cîteva cifre asupra frecvenței reale a bronșitei cronice la fumători de pildă, 17,7 la sută pentru cei din București, față de 15 la sută pentru fumătorii din Fundata și numai 8,6 la sută pentru cei din Delta Dunării.

— Iar o repartiție pe sexe?

— Procentele sînt: **București** — 44 bărbați față de 31 femei, **Fundata** — 40 bărbați față de 1 la femei, **Delta Dunării** — 59 bărbați — cifra 0 la femei.

— Se vorbește deseori despre aspectul social al problemei îmbolnăvirilor datorate în primul rînd fumatului. Cît și cum afectează aceste boli, capacitatea de muncă și cheltuielile statului?

— Bronșita cronică duce la un procent foarte ridicat de incapacitate de muncă. După o evoluție de durată variabilă, progresia bronșitei cronice sau a emfizenului pulmonar determină pierderea definitivă a capacității de muncă. Pe de o parte, bolnavii necesită internări costisitoare. De pildă, 15 la sută din cazurile îngrijite de unele servicii de medicină internă au fost reprezentate de bronhopneumopatii cronice obstructive. Pe de altă parte, devin obligatorii pensionările la o vîrstă relativ tînără, pensionări avînd cost social mare.

— Tutunul este principala cauză a bronșitelor cronice?

— Aș spune că este principalul factor de risc.

— In primul rînd pentru cei care trăiesc în orașe și..

— ...Și pentru cei care fumează țigări. Aceștia sînt mai dezavantajați decît cei care folosesc pipa sau țigările de foi.

— In ultima vreme însă, începe să se renunțe la astfel de diferențieri. Totuși, anumite procente le îndreptățesc. Sînteți pentru încetarea fumatului?

— Firește. Numai că părăsirea acestui obicei este foarte grea sau imposibilă pentru mulți. De aceea, aș recomanda — fiindcă simptomele respiratorii cresc cu cantitatea de tutun fumată — să se folosească țigări cu filtru și mai ales să nu se fumeze integral, țigara. Ultima parte a ei, cea mai saturată este și cea mai periculoasă pentru organism.

S-ar părea că șansele de a micșora nocivitatea tabagică cresc pentru cei ce locuiesc la sate și nu sînt lacomi la... țigări!

O CONCLUZIE FĂRĂ COMENTARII: FUMATUL SCURTEAZĂ VIAȚA

La clinica de nutriție a Spitalului dr. I. Cantacuzino solicităm întîi o explicație mai generală.

— Cum explicați afirmația că fumul de tutun are o acțiune vătămătoare pe ansamblul organismului?

Colaboratorul nostru, prof. dr. docent **IULIAN MINCU** ne răspunde, ca totdeauna, cu amabilitate și promptitudine:

— Observați uzarea accelerată, îmbătrînirea prematură a fumătorului pasionat. Observați așa-numitul facius nicotinic: obrazul slab, osos, palid, alb-cenușiu, ofilit, uscat, sbîrcit, fruntea tăiată de multe riduri. Observați femeile care sînt vechi fumătoare și care ajung la un dezastru estetic, la o senilizare precoce. V-aș spune chiar că studiul longevității arată că cei ce fumează au o viață mult mai scurtă decît nefumătorii.

— Cineva spunea — și e vorba de un medic cercetător — că tutunul este un stimulent cerebral. Cît adevăr este în această afirmație?

— Acționînd la nivelul ganglionilor simpatici și parasimpatici (locul sinapsei nervoase a organismului), acționînd la nivelul sistemului nervos central, nicotina îl stimulează, la început. Dar după aceea, creează o stare depresivă. De asemenea, stimulează secreția de adrenalină a medulo suprarenalei. Dar numai pentru o scurtă perioadă, după care urmează o inhibiție a secreției.

— Vorbiți-ne despre relația fumat-nutriție. Ce riscuri, ce pericole sînt?

— Sînt o seamă de tulburări de nutriție:

a) Fumatul provoacă scăderea sensibilității funcțiilor gustative (dulce, sărat, acru și amar). Percepția pentru amar este cea mai atinsă. Faptul s-ar datora distrugerii unei enzime secretată la nivelul papilelor gustative.

b) S-a observat că ulcerul gastric și duodenal este mai frecvent la fumători decît la nefumători și în special cu cît fumătorul este mai tînăr. Fumătorii de țigarete au mai frecvent ulcer (91 la sută din cazuri) decît cei care fumează pipă (5 la sută din cazuri). Cel mai frecvent întîlnit este ulcerul gastric. In ultimul timp, s-a remarcat că femeile fumătoare fac ulcer gastric cu aceeași frecvență ca bărbații. Intreruperea fumatului duce la diminuarea nișei ulceroase uneori chiar pînă la dispariție. De asemenea, dispar simptomele subiective ca: durerea, greața, vomismentele etc.

c) Tutunul mărește contracțiile intestinului. De aceea, fumatul agravează diareele acute și cronice (enteritele) colitele, bolile intestinului în general.

d) Eliminarea bilei în intestin este tulburată prin fumat în primul moment datorită unei contracții a sfincterului Oddi (locul prin care bila se varsă din vezica biliară prin coledoc în intestin). In a doua fază, dimpotrivă, fumatul accelerează vărsarea de bilă în intestin. De aceea, după un anumit timp, fumătorii fac o diskinezie biliară.

e) Fumatul duce la creșterea colesterolului și trigliceridelor (fracțiuni lipidice) în sînge, mai ales în perioada 20—40 de ani. Aceasta explică și de ce fumătorii fac atît de frecvent infarct miocardic.

— Alimentația este influențată de fumat?

— Bineînțeles. Fumătorul are preferințe pentru mîncăruri grase, picante, acre, sosuri, grăsimi animale, carne etc. Asociată cu tulburările enunțate, alimentația de acest gen mărește posibilitatea de a face ateroscleroză, infarct miocardic, la o vîrstă relativ tînără.

— Cei care se lasă de fumat se plîng că se îngrașă subit...

— Fiindcă tutunul scade nevoile alimentare ale omului și, în consecință, predispune la îngrășare, o dată cu întreruperea lui. Dar alimentația dezechilibrată datorită fumatului și creșterea grăsimilor din sînge sînt mult mai dăunătoare decît o îngrășare temporară.

— Ce propuneți?

— Intreruperea fumatului.

— E o propunere radicală dar, ne temem, imposibilă. Ce recomandați deci celor ce nu reușesc această performanță?

— Să scadă numărul țigărilor sub 10 pe zi.

— Dar în apărarea nefumătorilor?

— Să nu accepte fumatul în public doar în locuri special amenajate. Să se evite intoxicarea copiilor și a colegilor de muncă.

UN FUM MAI PURIFICAT...

Suficiente argumente? Nu, desigur că nu, pentru a convinge fumătorii că își pregătesc îmbolnăvirea cu fiecare țigară pe care o aprind, că își scurtează viața cu fiecare fum pe care-l trag cu nesaț în piept? Nu avem mari speranțe, spuneam la început. Și chiar dacă repetăm spusele, nu înseamnă că ne pierdem optimismul. Cîtiva tot vor reflecta la avertismentele date pentru a-și feri plămînii, inima, stomacul de efectele deloc sănătoase ale fumului de țigară. Puțini fumători se pot lăuda cu... exces de voință. In schimb, fabricanții de țigarete încearcă să atenueze efectele despre care vorbeam. De pildă, la **Fabrica de tigarete București,** inginera chimistă **MARIA DUMITRESCU,** șefa serviciului C.T.C. și a laboratorului, cunoscută și priceputădegustătoare de țigări, ne dă cîteva asigurări.

— Știm că purtați grija sănătății fumătorilor. Pe ce căi?

— Prin reducerea nicotinei din tutunurile noastre. Principala cale este, bineînțeles, filtrul. Nu mai avem decît două sortimente (Carpați și Mărășești) care au rămas fără filtru.

— Se pare că există filtre și.. filtre.

— Calitatea filtrului este într-adevăr o problemă. Cu cît este mai lung, filtrul reține un procent mai mare de nicotină și gudroane. La început, filtrul țigării Favorit, de pildă, de 10 milimetri reținea între 18—20 la sută. Acum, folosim filtre de 15 milimetri cu o putere de reținere de 26 la sută. De asemenea, pînă la sfîrșitul acestui an se vor realiza la noi în țară filtre din acetat de celuloză care sînt mai eficace, procentul de reținere crescînd la 33—35 la sută. Pînă acum se importau. Există apoi și alte preocupări pentru îmbunătățirea calității produselor noastre.

— Care țigări au astfel de filtru?

— Țigările Amiral.

— Printre cele 20 milioane de țigări fabricate zilnic la dumneavoastră vor mai apare sorturi noi?

— Pînă la sfîrșitul anului, vom avea o nouă țigaretă superioară. In perspectivă, vom oferi și o țigaretă lungă cu filtru lung.

Luminoase promisiuni! Parcă ne mai împacă puțin cu slăbiciunea fumatului. Dacă nu se vor lăsa, măcar unii vor fuma mai puțin. Dacă nu vor fuma mai puțin, măcar va aspira un fum mai purificat. Și tot vor fi ceva rezultate în adevăratele campanii lansate împotriva fumatului...

Anchetă realizată de Lucia MANOLESCU

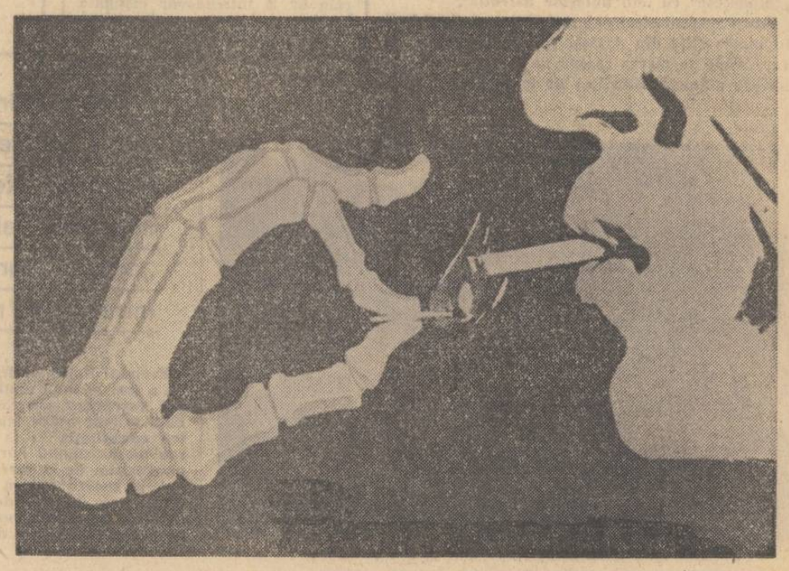

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Din cărturarii Moldovei

Moldova a dat țării noastre mulți cărturari de seamă : scriitori, poeți, oameni de știință etc. Cine nu cunoaște poeziile lui Alecsandri, ale lui Eminescu, poveștile lui Creangă sau romanele lui Sadoveanu, fără a mai menționa pe mulți alții ?

Precizînd că este vorba de un cărturar moldovean, vă prezentăm în continuare un text ce reprezintă un fragment din amuntirile sale din tinerețe : **„Copil sărac, am venit la Iași de la Tîrgu Frumos, unde învățasem școala primară, norma mică și norma mare, cu dorul în suflet să învăț mai departe, să mă fac și eu om.**

M-am prezentat lui Laurian, i-am spus ce voiesc. El s-a uitat lung la mine, parcă voia să vadă ce este în creierașul și în inima mea. Mi-a pus cîteva întrebări, mi-a dat să fac o socoteală, m-a pus să scriu și să analizez cîteva fraze și, netezindu-și barba, mi-a zis : Băiețele, ești primit la Academie intern, în clasa întîia gimnazială...“

Cine este autorul și ce știți despre el ?

Purificarea metalelor

Obținerea unui înalt grad de purificare a metalelor constituie în prezent o preocupare principală în domeniul metalurgiei. Studiindu-se procesul de rupere al unor piese metalice supuse la eforturi, s-a constatat că una din cauzele esențiale este constituită de impuritățile rămase în metalul respectiv.

Din metalele pure se pot obține fire subțiri, extrem de rezistente, numite „whisker“ (în limba engleză, cuvîntul acesta înseamnă „barbetă“ sau „mustață de pisică“ ; în românește se spune „visker“, deși nu se redă exact pronunția engleză).

Purități deosebit de înalte sînt necesare în special în industria dispozitivelor semiconductoare, unde procedeele clasice de purificare chimică nu sînt suficiente

Știți ce metodă se utilizează pentru purificarea elementelor semiconductoare, întrebuințate la fabricarea diodelor, tranzistoarelor, a circuitelor integrate etc. ?

Bicicliștii

Povestioara pe care vă vom relata-o acum aparține unui cititor anonim, care ne-a mai trimis încă alte două, în aceeași scrisoare. Expeditorul pare a fi din București, conform ștampilei poștale. De ce este atît de misterios, nu știm. Dar, ceea ce știm, e faptul că cele scrise sînt amuzante, și ca atare, le și publicăm. Poate pînă la urmă, cititorul (sau cititoarea) să ne spună cine este.

Deci, iată povestioara... Doi bicicliști, ajungînd la o răspîntie se opresc, necăzînd de acord asupra drumului pe care urmau să circule mai departe. Primul dintre ei vroia să se deplaseze către Nord, în timp ce al doilea, dorea să se ducă spre Sud.

În cele din urmă, primul rosti :

— Orice ai spune, eu hotărăsc ! Și, zicînd acestea, se urcă pe bicicletă, pornind înspre Nord. Celălalt, deși complet contrariat, porni și el spre Nord, întrucît nu putea proceda altfel **De ce ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Originea speciilor

Teoria evoluționistă a lui Darwin nu a fost acceptată în mod ofical, pînă nu de mult, în statul Tennessee, din S.U.A. În acest stat a domnit timp de peste o sută de ani așa-numita „lege a maimuțelor“, prin care se interzicea predarea în școli a teoriei lui Darwin. Mai mult decît atît, în 1925, pe baza „legii“, a fost amendat cu 100 de dolari profesorul John Thomas Scopes, care încercase să vorbească elevilor săi despre „Originea speciilor“. La fel s-a întîmplat și cu profesoara Susan Epperson, ceva mai recent, în 1966. Cum însă o asemenea stare de lucruri nu putea dura la infinit, după multe intervenții din partea a numeroși profesori, „legea maimuțelor“ a fost abrogată în 1967.

Din viteza trenului

Pe prima piatră kilometrică era scris numărul 16, pe a doua 61 iar pe a treia 106. Distanța dintre pietrele kilometrice era de 45 km, iar viteza de deplasare a trenului, 45 km pe oră.

Destul de simplu, cînd se cunosc rezultatele !

Poșta cititorilor

La întrebările puse în numărul 724 din 21 august 1971 al revistei, după selecționarea obișnuită, pot fi menționați următorii cititori, care au răspuns corect :

Pănescu Dumitru, Craiova, jud. Dolj ; **Moț Maria Magdalena,** București ; **Paiu I.,** București ; **Olimpia Cutululis,** Galați ; **Cecilia Olariu,** elevă, lic. Emanoil Gojdu, Oradea, jud. Bihor ; **ing. Ionel Aldea,** Pitești, jud. Argeș (Temele pe care le propuneți au mai fost tratate) ; **Dumitru Tața,** Brașov jud Brașov (Propunerile făcute nu le-am reținut. Poate ne trimiteți altele, mai „tari“ !). Mulți dintre cititori au remarcat unele greșeli, de data aceasta nu intenționate, ci „de tipar“, care însă au fost corectate în timp util.

Pentru numărul 725 din 28 august 1971 al revistei, au răspuns corect, la o singură întrebare („Paza cetății“) un enorm număr de cititori. Sortînd răspunsurile însă conform tehnicii cunoscute, putem menționa următorii cititori :

Ion Nicuț, paznic la I.M.C 7 Noiembrie, com. Cojasca (Iazul) jud. Dîmbovița ; **Mircea Igna,** Piatra-Neamț (Excelent răspuns, teoretizat matematic. Felicitări !) ; **Andrei Florea,** Galați (Un adevărat pătimaș al rubricii ; revista a fost citită în tren, răspunsul alcătuit pe loc, iar scrisoarea pusă la cutia poștală îndată după sosirea în gara de destinație ! Mai are cineva ceva de zis ? !) ; **Buse Alexe Sorin,** București (Am reținut propunerea făcută. Mulțumim) ; **Gheorghe Vasiescu,** pensionar, Lipova, jud. Arad (Mulțumim cititorului și „vechiului radioamator YR 5WW“ pentru frumoasele aprecieri privind rubrica noastră) ; **Nicușor Socaciu,** elev clasa a IX-a, Cluj (Am reținut propunerile făcute) ; **I. Verzola,** București (Am reținut propunerile dv.).

Tot pentru numărul 725 al revistei, au răspuns la mai multe întrebări, următorii cititori :

Tudorel Voicu, elev. cl. a VIII-a Șc. generală din Năvodari, jud. Constanța ; **prof. Gh. Brașoveanu-Urlați,** București (Am reținut propunerile trimise) ; **G. B.** — București (Anonimi. cu răspunsuri bune ?) ; **Ana Oprescu,** București ; **Coca Doichiță,** studentă la Facultatea de matematică - mecanică, București ; **Mirela Misareș,** studentă la Facultatea de studii economice, Cluj (Poate aveți alte propuneri ?) ; **Corneliu Podeț,** elev, Dorohoi : (Propunerile trimise sînt interesante).

Gelu Bădin, Pitești. Propunerile pe care ni le trimit cititorii nu sînt cel mai adesea originale și, de altfel expeditorii nici nu au asemenea pretenții. Dacă ele sînt interesante, corecte și, eventual, au și o notă amuzantă, le publicăm. Foarte probabil că și dv vi se poate întîmpla ca lucruri cunoscute de alții să vă fi scăpat din bagajul de cunoștințe. Trebuie să vă gîndiți că rubrica nu se adresează unui singur cititor, sau unui număr redus de cititori ci unei mase foarte largi, la care nivelul de cunoștințe este extrem de diferit

Ing. Liviu MACOVEANU

VORBA DULCE, MULT ADUCE

de Mihai STOIAN

„Mulți — cît la sută — din părinți suferă, se plîng, fiindcă au copii care-și fac de cap, deși nu duc lipsă de nimic, în special au toate posibilitățile de învățătură, nu ca pe vremea mea, eram șase copii la părinți și cînd nu plăteam taxele școlare ne trimeteau acasă, săracii mei frați erau mai mari decît mine, veneau cu o cărare de la frunte pînă în mijlocul capului tunși cu mașina zero ca semn că nu și-au plătit taxele școlare și ca să nu mai calce curînd în clasă. Nu trebuie să dau eu exemple, cei mai virstnici, care-au apucat acele timpuri, știu prea bine cum a fost .

Și aș mai dori să vă spun de-o idee care m-a determinat să scriu aceste rînduri : dacă n-ar fi suferințe dintr-acestea, provocate chiar de copiii tăi, dureri, dușmănii, egoism printre noi, oare cum am mai trăi de bine ? Și n-ar trebui să fie ! Eu nu cred că așa-i „firea“ omului, și firea se poate lucra, corija, forma, îndrepta. Îndrăznesc să socotesc că totul începe cu felul în care te adresezi semenului tău, de unde și zicala înțeleaptă : „Vorba dulce, mult aduce“. Nu mă gîndesc, doamne ferește, la lingușea'ă, la prefăcătorie și cine știe ce încă altele, ci la respectul pe care fiecare îl datorează fiecăruia. De aceea, ca să nu fiu greșit înțeleasă chiar de dumneavoastră, o să vă explic numaidecît de ce mi-am permis să semnez scrisoarea mea cu pseudonimul „Tutty“ — fiindcă, în urmă cu 26 de ani, acest pseudonim al meu a mai figurat într-o rubrică asemănătoare cu a dumneavoastră, se chema „Secretul meu“ și era semnatu de Catrinel. *I-am scris și eu atunci, eram cu 26 de ani mai tînără, în nr. 48 mi-a apărut scrisoarea, a apărut și răspunsul, îl am acum în față, foaia e îngălbenită, am salvat-o, credeți-mă, și din foc, și din calea apelor dezlănțuite. Cît de blînd, cît de frumos mi-a răspuns atunci această doamnă* Catrinel, *ba chiar m-a felicitat, m-a încurajat, a făcut alt om din mine, sfatul și încurajarea dumneaei mi-au fost de mare folos. Astăzi, cei doi copii ai mei, pe atunci micuți, au crescut, au zburat din cuibul părintesc, copiii mi-au făcut alți doi copii, am o noră și un ginere, în total șase copii și nu m-am săturat de loc de copii, îi iubesc și-i doresc cu tot sufletul. Și am copii oameni de omenie, bine calificați, mă stimează, deși eu nu știu să le vorbesc cuvinte din acelea domnești. Acum o lună, într-un ziar din București, pe prima pagină, s-a scris despre fiul meu, inginer, cuvinte de laudă fiindcă muncește cum se cuvine (titlul era :* Locul de muncă — locul împlinirilor). *Acum e plecat cu treburi în străinătate, am primit de curînd o scrisoare de la el, lungă și frumoasă, îi este dor de țară, de cei dragi, de munca lui de-aici. Eu, ca mamă a lui, n-aș fi avut niciodată, singură, posibilitatea de a face din copiii mei ceea ce ceilalți, țara, a făcut din ei. Așa că, fericirea mea de astăzi e clădită cu mîinile mele, dar cîte alte mîini n-au muncit, nevăzute, alături de-ale mele, pentru copiii mei. Lor, tuturor, prin dumneavoastră, sincer le mulțumesc.*

„TUTTY — Arad“

Stimată corespondentă, am revăzut acel nr. 48, în care — acum un sfert de secol — *Catrinel* vă răspundea (ca de altfel, și ziarul recent în care, pe bună dreptate, fiul dv. este lăudat). Țin să-mi fac o datorie de onoare în a vă spune că, sub semnătura *Catrinel* de odinioară, se ascundea scriitoarea de mare sensibilitate și profundă omenie (prematur stinsă din viață în primăvara aceasta), talentată autoare dramatică și prozatoare, *Sidonia Drăgușanu.* Cred că pot considera rîndurile dumneavoastră drept cel mai prețios omagiu adus muncii — de decenii — și harului real, al regretatei scriitoare. Cît privește credința dv. întemeiată că primul semn de corectitudine în cadrul convietuirii socialiste este *vorba dulce,* pot furniza și eu două exemple opuse : a) un automobilist oprește mașina, pentru două minute, la locul instituției în care are treabă (repet : două minute), iar la ieșire unul dintre șoferii instituției îi spune, fără să-l întrebe absolut nimic, că, dacă va mai opri în locul acela, își va găsi mașina „pe geantă“ (de aici încolo, un dialog furtunos, căci felul în care șoferul se adresează celuilalt nu era decît un act de „huliganism verbal“) ; b) cineva cumpără două cărți voluminoase la un stand pe stradă, cere să i se facă un pachet, vînzătorul se scuză astfel : „Vă rog de o mie de ori să mă iertați, dar librăria e închisă acum și n-am cum să vă satisfac, încă o dată, vă rog să mă scuzați“... Cumpărătorul, care era gata să dea cărțile înapoi, copleșit, pur și simplu de amabilitatea celuilalt, s-a pomenit că spune : „N-are nici o importanță (deși avea !), nu-i nimic, lăsați“... Așadar, *puntea de legătură* a relațiilor cotidiene — CUVÎNTUL — se cuvine a fi, cum afirmați, dulce. Prin *mult aduce* eu înțeleg : aduce un sentiment de stabilitate și satisfacție, de bunăvoie colectivă, de seninătate creatoare. De ce nu ?

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Viorel SANDU

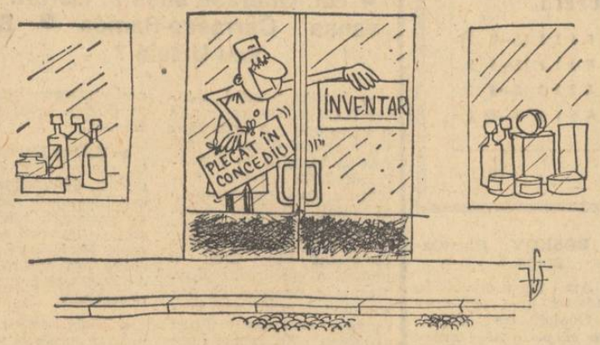

— Rocada

M. OPROIU

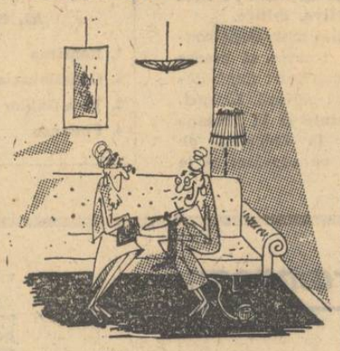

— Uite, eu deși sînt de atîția ani la pensie nici acum n-am uitat unele deprinderi din timpul serviciului.

— Cum de nu m-am gîndit mai înainte?

(DOMENICA DEL CORRIERE)

V. TIMOC

Întîrziatul: *Ceasul dv. elvețian grăbește niței! Dacă dispuneți, mă deplasez la producător pentru a afla cauza...*

— Continuă, draga mea. Tocmai notam doleanța unui reclamant...

— Sînt patruzeci de ani de cînd te sărut în fiecare dimineață înainte de a merge la birou. Lămurește-mă: cine ești?

(DOMENICA DEL CORRIERE)

JOCURI DISTRACTIVE

CINCI ERORI

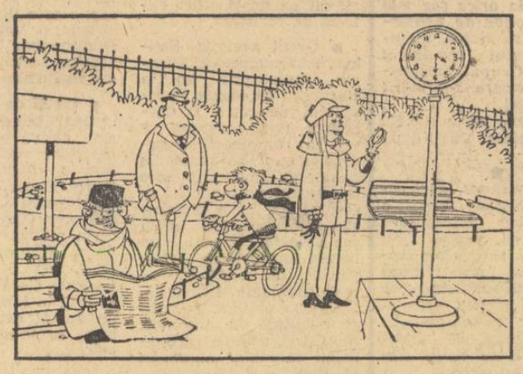

În acest desen autorul a făcut intenționat cinci erori. Examinați atent desenul și găsiți-le !

(Soluția în numărul viitor)

REBUS

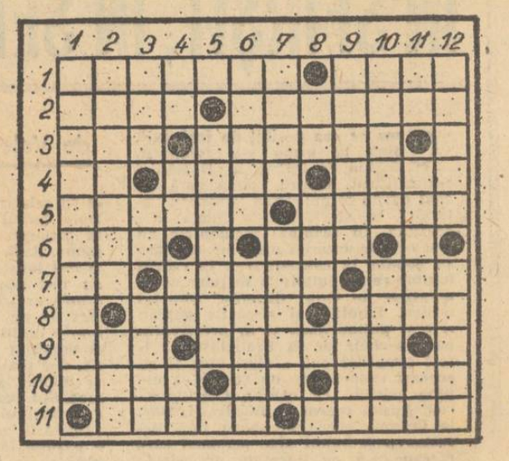

ÎN LUMEA PĂSĂRILOR

ORIZONTAL : 1. Pasăre acvatică, asemănătoare cu rața. — Răpitoare, dintre care o specie vînează păsări în zbor. 2. Autorul cantatei „Prind visele aripi“. — Pasăre exotică mică și cu pene viu colorată. 3. Pasăre... singură. — Pasăre călătoare cu cioc lung. 4. În fond !... — ...o pasăre muzicală... — ...și un cunoscut „Vînzător de păsări“. 5. Încăpere mică. — Program de activitate. (pl.) 6. Tril... la nesfîrșit! — Pasăre în devenire... 7. Bluze cu cusături alese. — Pasăre de baltă, cu moț negru. — Mediu pentru rațe sau lebede. 8. Cîntăreț cu pene galbene. — Altă răpitoare cu cioc scurt și încovoiat. 9. Amintire de la... Pepelea. — Amăgiri, (fig.) 10. Sportul raței... — Două bețe... — Mii de kilograme. 11. Pasăre cu cioc, gît și picioare lungi, și smoc de pene pe cap. — Plutește pe lac... printre lebede.

VERTICAL : 1. Tip de berze. 2. Păsări de munte cu pene cafenii stropite în alb. — Dat cu grăsime. 3. Împărăția lebedelor. — Luni ! — Rest de copac. 4. Interjecție. — Cap de lișiță ! — ...și cap de nagîț ! — Tei ! 5. Păsări mari de baltă, cu penele cenușii. 6. Acvilă. (reg.) — Cocoșul... francezilor. 7. Asociație... de minerale. — A cînta în triluri, ca păsările. (reg). 8. Dă tonul... — Își disputâ întîietatea cu găina... (dim.). 9. Păsări călătoare de mărimea unui porumbel — A da faliment... la memorie. 10. Se pune pe roate... — Lapte de cuc... pe cîmp. 11. Inimă de stîrc ! — Fac parte din... temă, — În luncă ! 12. A mia parte. — Cea mai mică pasăre de pe la noi. (pl.)

Ion PASCAL

Cuvinte rare : PIURI

JURIDICĂ

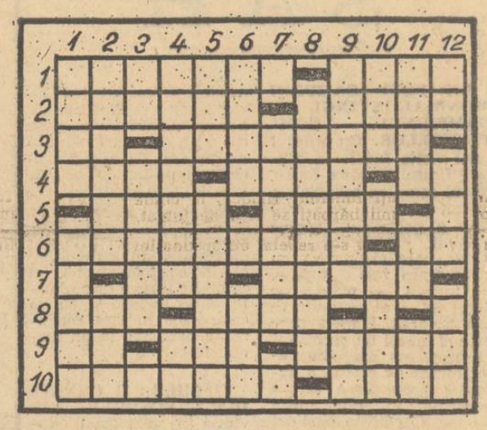

ORIZONTAL : 1. Pledează în instanță (pl.) — Cunoscut literat și folclorist din secolul trecut, autorul istoricoarei „Condamnarea strugurelui“ 2. Autorul poeziei „Cîntec pentru legea cea mare“. — Povestit. 3. La dosar ! — A scris drama în versuri „Judecata focului“. 4. Trist. (neol.) — Cearta care te aduce în fața judecății. (reg.) — Theodor Constantin. 5. Localitate în Cipru. — Scriitor francez din secolul trecut, autorul povestirii „Ultima zi a unui condamnat“. 6. Marele umorist care a scris schițele „Proces verbal“ și „Petițiune“. — În ședință ! 7. „Gură de...“ (poreclă pentru unii oratori talentați). — Fibră textilă. 8. Căutarea abia începe ! — Comună în Franța. 9. Subsemnatul... — La barou ! — Scriitor sud-american, autorul romanului „Pămînt fără lege“. 10. Marele poet român, care a scris poezia „Testament“. — „Cauze drepte“... pe ecran.

VERTICAL : 1. Primul judecat și... condamnat. (leg.) — Literat și publicist român, autorul pamfletului „Justiția de clasă“. 2. A pictat tabloul „Judecata boierilor înainte de moartea lui Ștefan cel Mare“. — Metal prețios. 3. La post! — Masiv muntos în Carpații orientali. 4. Poreclă pentru un avocat de proastă calitate... — Interjecție. 5. Lac în oaza El-Golea. (Sahara) — Legi destinate promovării agriculturii. 6. Personaj legendar. — Cîștigător... în plic. 7. A scris nuvela „Judecata“. 8. Autorul volumului de poezii „Spre țărmul dreptății“. 9. Trecător. (neol.) — Mircea Fulga. 10. Eroina Franței (sec. 15) judecată și condamnată la ardere pe rug. — Regiune în Sudan. 11. Surogat de cafea... — Fost. (prefix) — Decilitru. 12. Nota traducătorului. — Adunare de legi... — ...în volum.

O. RATESCU

Cuvinte rare : MORN — NATA — LUREX — ALET — AID — TUAR — EGAI

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CU ȘI FĂRĂ GEOGRAFIE

ORIZONTAL : A — Alecsandri — Liliac — Corot — Boc — C. — Sur — S — Edom — Bas — Asc — Novisad — Maia — Ip — Giroveanu — Zap — Ravel — Id — Călinescu — E — S — Trăgaci — Si — Aur — Nana — Nul — Tăutu — Unirea.

GIOACCHINO ROSSINI

ORIZONTAL : Stendhal — Opera — Cenușereasa — Ab — Alai — Italianca — Ri — Aini — G —Ra — N — A — P — Tessei — Zid — Drama — Tar — Lalo — Elvira — L — S — Lin — Elisabeta — Ca — Arsa — Izabela — T — Taina — I — Armida — Am — Ory — R — Balo — Sic — Barbaia — NB — Ermione — Antena — Opereta — Iavas.

CI-CO este preparat din sucuri concentrate de portocale, lămîi sau mandarine, păstrînd gustul, aroma și culoarea naturală.
Are un conținut bogat de substanțe nutritive și vitamine.

(6688)

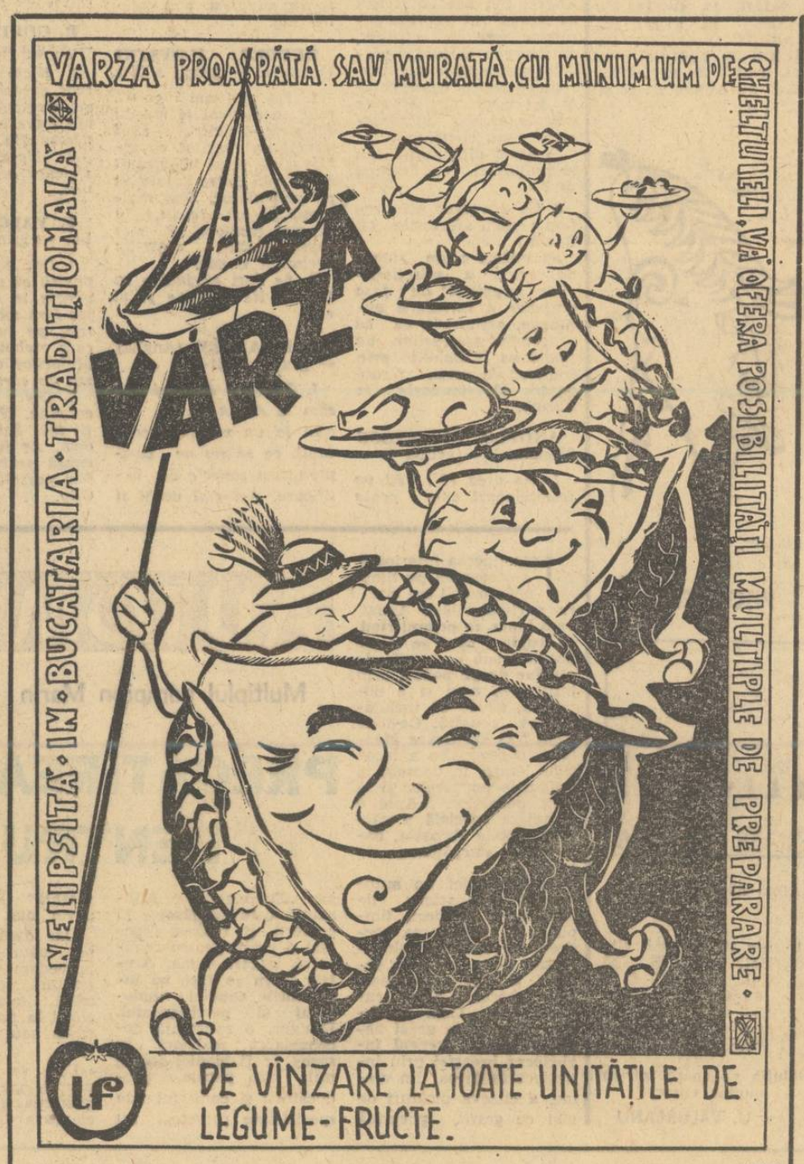

(6704)

ÎN SFÎRȘIT, ÎN SFERTURILE DE FINALĂ

de Valeriu MIRONESCU

Ceea ce era posibil de înfăptuit, pînă la urmă s-a înfăptuit. Echipa de fotbal a României s-a calificat, pentru prima oară de cînd există campionatul european interțări, în sferturile de finală ale acestuia. În toamnă, accidentele au fost evitate datorită unor măsuri care au condus la concentrarea în cadrul lotului reprezentativ a forțelor și energiilor de care dispune fotbalul nostru. Emoțiile și riscurile puteau fi mai puține dacă și în primăvară, partida-cheie de la Bratislava ar fi fost pregătită sub același crez și cu aceeași concentrare de voințe ca ultima partidă cu echipa Cehoslovaciei, jucată recent la București. Dar, la vremea aceea domneau încă infatuarea și bunul plac personal care făceau casă cu lipsa de prevedere, plus alte lipsuri și neajunsuri. În vara care a trecut, se ajunsese la o situație de-a dreptul neliniștitoare. Lotul reprezentativ era făcut ferfeniță, elementele tinere nu-și aduceau încă aportul de valoare (și nici n-ar fi putut să-l aducă fiindcă promovarea se făcuse în pripă, la inghesuială), din lot lipseau sau continuau să lipsească cîțiva dintre principalii jucători. Eram aproape în starea rivalilor noștri din grupă în vremea cînd aceștia, la Praga, încheiaseră la egalitate meciul cu echipa Finlandei și își cam tăiaseră singuri creanga de sub picioare. Unii dintre aceia care astăzi se afișează calmi și cu surisul pe buze, erau în vară galbeni și tremurau ca scuturați de friguri de teama unui joc la Helsinki. „Poziția" aceasta era însă cu totul în afara realității, ea nu pornea de la posibilitățile reale pe care le furniza lotului fotbalul nostru, ci de la felul în care își închipuiau ei, și își selecționau, lotul reprezentativ. Dacă bunul plac personal și lucrul la întîmplare n-ar fi fost puse la punct, dacă meciurile din toamnă ar fi fost jucate de lotul și formația care au fost opuse lui O.F.K. Beograd, atunci astăzi am fi asistat la restaurări de pe urma cutremurului. Pe foarte mulți dintre suporteri nu i-ar fi deranjat deloc golirea unor scaune, dar toată lumea suporterilor s-ar fi mîhnit adînc din cauza stopării mersului înainte a echipei naționale, a fotbalului nostru. Căci, pierderea calificării ar fi însemnat nu numai o pagubă în performanța internațională ci, în primul rînd, o stopare în dezvoltarea fotbalului atît de iubit la noi în țară, o pierdere considerabilă de timp și de ritm, în raport cu fotbalul din alte țări europene.

Acum totul s-a încheiat cu bine. Echipa reprezentativă a României s-a înscris printre primele opt reprezentative de pe continent, a intrat — dacă ținem seama și de precedenta calificare la turneul final al C.M. — în elita fotbalului european. Echipe de club — în ciuda dificultăților pe care le au cluburile noastre din cauza unui cadru de organizare rigid, chiar anchilozant în privința transferărilor — își depășesc condiția trecută, de simple participante la cupele europene, și forțează trecerea în fazele finale ale competițiilor. Steaua este prima echipă intrată vreodată în sferturi de finală, după ce a dat la o parte un rival cu vechi blazon cum e C. F. Barcelona. Cei din Arad, fotbaliștii de la U.T.A., care continuă să ne uimească atît prin forțe individuale de nebănuit cît, mai ales, prin randamentul superior constant al echipei, au astăzi șanse bune să se alăture Stelei. Prin comparare — Vitoria Setubal, 0—0 cu Spartak la Moscova (!) și 4—0 (!) în meci retur — observăm cît de promițător este rezultatul înfăptuit pe stadionul arădean, iar rapidiștii urmează să-și mai spună cuvîntul, poate și-l vor spune altfel decît îl rostesc în campionat...

Complexul de fapte pozitive remarcabil datorită învățării de către jucătorii români a unui alt fotbal, mai modern, deci mai tehnic și mai viguros, trebuie să dea suporterilor nu numai motive de entuziasm ci și motive de reflecție. Suporterii, spectatori și cititori pot impune, pot forța un mers înainte lucid, scuturat de lipsuri și neajunsuri. Prin atitudinea lor, entuziastă dar și foarte critică, suporterii au împiedicat somnul ușor pe lauri, fie adevărați, fie contrafăcuți. Asta și înainte de Mexic, și după turneul final al C.M., și în toată perioada de timp cît s-a desfășurat lupta pentru calificare în preliminariile campionatului european. Nu cred nici o clipă că suporterii se vor transforma astăzi într-un simplu cor al soliștilor laudelor fără rezerve. Dimpotrivă, cred că opinia suporterilor, opinia lor publică, va fi ca și pînă acum de partea exigenței, de partea progresului pe baza unei analize obiective, critice.

Performanțele, mai mult decît contraperformanțele, trebuie să creeze un climat fără ascunzișuri după degete și bețiși cu apă chioară. Lipsuri, mai sînt încă destule și la echipa reprezentativă și la federația de fotbal. Dacă vrem cu adevărat să le înlăturăm ca să nu mai atîrne de picioarele jucătorilor români, atunci să le spunem pe nume. Să pornim înainte de la o recunoaștere sinceră a greșelilor și neajunsurilor. Fiindcă nu e chiar pace sub măslini, nici la federație, nici în biroul federal, nici în lot, nici în cadrul echipei, numai și numai fiindcă astăzi sîntem calificați în sferturile de finală. Nici în privința, de pildă, a lui Nicolae Dobrin. Nu putem accepta să te faci frate cu Dobrin numai pînă treci puntea ! Dobrin nu e dracul, e un mare jucător, în felul lui, o personalitate a fotbalului. Păpușelele mexicane, recondiționate de Gheorghe Mitroi, au avut în înțelesul autorului și un alt sens în afară de acela al umorului. Priviți-le fotografia în ultimul număr al „Vieții Studențești" ca să vă convingeți. În fond, aportul principal al lui Dobrin la meciul cu echipa cehoslovacă n-a constat din goluri, ci din lecția tactică a jocului în atac. Un joc în atac, altul decît pînă acum, care pe viitor nu va putea fi îndeplinit exact cu aceiași titulari. Cu toată părerea de rău pentru un nume sau altul silit să dispară de pe listă. Să privim adevărul în față, meciurile din „sferturi" nu vor fi două meciuri cu galezii, ci posibil două meciuri cu englezii...

Suporteri nu sîntem numai ca să ni se ceară să încurajăm echipa din tribună. Avem obligația să-i purtăm de grijă cu mult timp înainte de ora meciului.

CLASAMENTUL FINAL AL GRUPEI I

1. România	6	4	1	1	11—2	9
2. Cehoslovacia	6	4	1	1	11—4	9
3. Țara Galilor	6	2	1	3	5—6	5
4. Finlanda	6	0	1	5	1—16	1

Cassius Clay și viitorul său adversar Blin (R.F.G.)

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• Buster despre Clay • Ce face Soțikas ? „Herculele" de buzunar își scrie... memoriile • Cony Velensek, arestat • Noi centre de box în țară • Gh. Gherase alias P. Gerard • Revanșa Carrasco-Ramos • Bodell sau Urtain ?

• Așadar, uriașul Buster Mathis (116 kg), după o întrerupere a activității de aproape 3 ani, a reușit să termine în picioare, după 12 reprize, meciul său cu fostul campion al lumii Cassius Clay. Specialiștii spun că marele Clay, și-a știrbit din prestigiul său, fiind o umbră, a celebrului Clay. Mathis a declarat că excampionul lumii are șanse să-și recapete centura deoarece este mai tehnic ca Frazier. Acum, Clay se pregătește din nou să traverseze oceanul. El va evolua într-o demonstrație programată la 24 decembrie la Nürnberg ca invitat al firmei „ADIDAS" iar două zile mai tîrziu la Zürich va lupta în compania fostului campion european, vest-germanul Jurgen Blin, recunoscut ca un pugilist extrem de rezistent.

• Greul sovietic Soțikas, fost campion al Europei, învins prin ko la București cu ocazia Festivalului de către D. Ciobotaru (s-a revanșat apoi la campionatele europene cînd l-a învins la puncte pe Ciobotaru), este în prezent antrenor în orașul Riga. El a declarat ziariștilor sovietici că la ora aceasta cei mai buni boxeri amatori din lume sînt cei din U.R.S.S., Polonia, România și Ungaria. Soțikas a obținut frumoase rezultate ca antrenor, pregătind, printre alții, pe fostul campion european R. Tamulis și pe campionul european Iuskiavicius (mijlocie), învingătorul lui Năstac.

• Mircea Dobrescu, fosta glorie a pugilismului nostru, denumit de cronicarii francezi „Herculele de buzunar", începe să-și scrie... memoriile. Pe cînd speri Mircică că vei deschide ușa ediției „Stadion" și vei prezenta manuscrisul ?

• Zilele acestea campionul european la categoria semigrea, vest-germanul Cony Velensek, a fost arestat împreună cu membrii bandei sale care operau noaptea spărgînd depozitele marilor magazine.

• Noi centre de box în țară. La Beius activează o secție condusă de antrenorul Ioan Stoica. În orașul „Dr. Petru Groza" o altă secție este dirijată de instructorul voluntar Pavel Dumitrache. Urăm succes acestor secții și rezultate cît mai frumoase.

• Cu 35 de ani în urmă „trupa" boxerilor români care activa pe ringurile pariziene cuprindea în afară de Lucian Popescu, Aurel Toma, Ion Sandu și Gh. Covaci și pe semimijlociul Gh. Gherase. Acesta apărea pe ringurile de la „Wagram" sau Central" sub denumirea de Georges Gerard. Gherase se află în țară de peste 30 de ani și este încă neobosit în meseria sa de măcelar.

• Am anunțat la timp că spaniolul Carrasco a primit în dar titlul de campion al lumii la categoria ușoară. Foarte sportiv boxerul spaniol a recunoscut greșala arbitrului de ring care l-a descalificat pe Ramos și a acordat imediat revanșa acestuia. Meciul se va disputa la 30 ianuarie la Los Angeles.

• Campionul european la categoria grea, Bodell a fost executat în numai 64 de secunde de americanul Quarry, pe ringul de la Wembley. Medicii i-au recomandat lui Bodell o odihnă de cel puțin 60 de zile. În pofida acestor recomandări Bodell a anunțat că-și va pune titlul în joc la 17 decembrie la Madrid în fața lui Urtain. Bodell sau Urtain ? Unul din cei doi desigur va cîștiga, dar după părerea noastră englezul la 31 de ani comite o mare imprudență de a reveni în ring atît de repede după un teribil ko.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

STĂNESCU DAMIAN, *com. Orbeasca, jud. Teleorman :* „N-aș vrea să mi se ia de rău această observație, însă vă rog să mă luați în considerație. Este vorba de tovarășul Mircea Radu Iacoban, crainic sportiv al radioului și televiziunii române, ziarist, scriitor, dramaturg etc. Mă voi lega numai de prima indelenicire a domniei sale, adică aceea de crainic sportiv. În miercurea cea fierbinte a cupelor europene de cluburi, care a adus atîtea satisfacții sutelor de mii de suporteri ai echipelor noastre de club, tovarășul Iacoban, care se afla cu microfonul instalat într-un frumos stadion varșovian, nu a făcut altceva decît să-și manifeste disprețul și ironia față de echipa Rapid. Acești minunați băieți, care au reușit să-și asigure calificarea pentru turul următor prin frumoasa și prestigioasa victorie de 4—0 de la București în fața puternicei formații Legia, au fost ironizați și prezentați prin niște relatări care pur și simplu te făceau să crezi că el este inamicul numărul unu al Rapidului. Este foarte adevărat că Rapidul a fost foarte surprins de replica foarte dîrză și furtunoasă a adversarilor, care încercau să realizeze acea minune pe care o dorea din toată inima tovarășul Iacoban (sînt ferm convins), deși din cînd în cînd și foarte superficial își manifesta și domnia sa regretul față de situația în care se aflau rapidiștii la începutul partidei. Dar și aceste regrete erau debitate cu subtile metafore, care cred că i-au dezonorat transmisia. Nu vreau să reproduc nici o frîntură din transmisia pe care a făcut-o pentru a dovedi ceea ce am semnalat, deoarece toți telespectatorii sînt martorii acestui caz. Acum cîțiva ani, același tovarăș Iacoban a fost crainicul televiziunii noastre la partida de fotbal dintre reprezentativele Elveției și României disputată la Zürich (nu mai reamintesc scorul). De data aceasta, în loc să-l preocupe transmisia propriu-zisă, căuta să-și soluționeze anumite litigii, țintind în inamici. Poate în Cristian Topescu sau Ion Ghițulescu. Nu pun la îndoială creațiile sale literare, care se bucură de mare succes. Dar o singură condiție : să susținem echipele românești în întîlnirile internaționale, indiferent de simpatiile sau antipatiile pe care le avem față de acestea în relațiile interne. Sînt rapidist în fiecare zi, dar cînd joacă Dinamo cu o echipă străină sînt dinamovist pînă în măduva oaselor și țin cu Dinamo. Vă rog să vă exprimați și dumneavoastră punctul de vedere".*

Nu eram în țară cînd a avut loc transmisia meciului Rapid—Legia (eram cu Dinamo la Rotterdam), Pot să vă asigur însă că Iacoban (nu-i iau partea doar pentru că este un scriitor talentat și de prestigiu) ne-a făcut de multe ori frumoase demonstrații de transmisii radio sau „tele", dovedind ce elegant și firesc se adună gramatica, metafora și decența cu fotbalul și ce bine e cînd în astfel de ocazii nu-ți lipsește personalitatea. După cîte am aflat, Rapidul nu a fost într-o situație prea strălucită în meciul cu Legia, înghesuiala la care a fost supus era dintre cele mai jenante — și atunci ce exchibiții să facă bietul cronicar pentru a vopsi cioara în verde, cînd totul era la vederea tuturor ? Datoria lui e să fie obiectiv și să descrie cruda realitate. De altfel, iertați-mă că v-o spun : prea vă ocupați și dumnevoastră cititorii, să aflați cu cine ține cutare cronicar sau crainic, dacă este rapidist sau dinamovist. În fond, nu sîntem și noi oameni ? De ce nu putem fi și noi slabi, ca și dumneavoastră ?

Și totuși contează !

MIHAELA ALEXANDRU, *Lugoj :* „Să știți că mi-ar place foarte mult să fiu prima gazetară de fotbal din țara noastră. Sînt curioasă să văd dacă jucătorii recalcitranți ar arunca cu pietre într-o fată. Cine știe, peste cîțiva ani s-ar putea să reușesc, nu numai pentru că iubesc fotbalul, ci și fiindcă sînt un om obiectiv".

Dacă veți reuși să deveniți gazetară de fotbal, peste cîțiva ani, să știți că nu veți fi prima. La ziarul „Sportul" există deja o prețioasă redactoare și specialistă a jocului cu crampoane. În orice caz, ambiția dumneavoastră este meritorie. În moment ce fotbalul jucat de fete ta un avînt atît de puternic, de ce n-ar apare și cronicărițele de fotbal ? Succes !

PETRE FALCOȘ, *Chirnogeni : interesante datele pe care ni le trimiteți. Am reținut o parte din ele pentru cultura generală a iubitorilor de fotbal. Mai trimiteți și altceva.*

„...Echipa națională A de fotbal a României a debutat pe arena internațională la Belgrad, la 8 iunie 1922. Evenimentul a fost marcat de primul succes al culorilor noastre : 2—1 cu Iugoslavia. De atunci și pînă în prezent, tricolorii noștri au susținut 233 de partide (122 oficiale și 111 amicale), dintre care au cîștigat 98, au terminat de 48 de ori la egalitate, iar în 37 de meciuri au gustat din cupa amară a înfrîngerii. În această perioadă au marcat 403 goluri. Primul gol al echipei naționale a fost înscris de Francisc Ronai în min. 41 al jocului, din 1922, cu Iugoslavia. Golul nr. 50 a fost opera lui Rudolf Wetzer (1930, Grecia 8—1) ; nr. 100 : Ștefan Dobay (1933, Bulgaria 7—0) ; nr. 150 : Alexandru Schwartz (1936, Bulgaria 4—1) ; nr. 200 : Nicolae Reuter (1946, Bulgaria 2—2) ; nr. 250 : Gheorghe Vaczi (1952, R.D. Germană 3—1) ; nr. 300 Gheorghe Constantin (1962, Spania 3—1) ; nr. 350 poartă semnătura fundașului polonez Brejza (1966, Polonia 4—3) ; nr. 400 : Mircea Lucescu (1971, Finlanda 4—0). Cele mai categorice victorii realizate de tricolori au fost : 8—1 în 1930 cu Grecia la București ; 7—0 în 1933 cu Bulgaria și în 1967 cu Cipru la București ; 6—0 în 1950 cu Albania la București ; 6—1 în 1926 cu Bulgaria la București ; 5—0 în 1933 cu Iugoslavia la București .La „reversul medaliei" notăm 0—9 cu Ungaria (1948 — Budapesta) ; 3—9 cu Germania (1940 — Frankfurt) ; 0—7 cu Germania (1942 — Beuthen) ; 1—7 cu Suedia (1935 — Stockholm) și Elveția (1967 — Zürich) ; 2—7 cu Ungaria (1945 — Paris) și Spania (1962 — Madrid). Cu cele 48 de prezențe sub tricoul național, Iuliu Bodola (C.A. Oradea — Venus Buc.) este recordmanul selecționarilor. Îl urmează personalități de mare strălucire ale soccerului românesc : 42 Gheorghe Albu (Gloria Arad—Venus) ; 41 Ștefan Dobay (Banatul Timișoara, Ripensia) și Dan Coe (Rapid Buc.) ; 40 Ion Nunweiller III (Dinamo Buc.) ; 39 Gheorghe Constantin (CCA — Steaua) ; 38 Ion Pîrcălab (Dinamo) ; 37 Nicolae Kovacs I (Banatul — CAO) și Cornel Popa (Dinamo) ; 35 Vasile Gherghelí (Viitorul Buc. — Dinamo) ; 34 Rudolf Burger (Chinezul — Ripensia Timișoara) ; 33 Mihai Mocanu (Petrolul Ploiești) ; 32 Iosif Petschowschi (IC Oradea — UTA—CCA) și Mircea Lucescu (Știința Buc. — Dinamo). În fruntea jucătorilor cu mare eficacitate în națională se situează tot Bodola cu 30 de goluri (marcate în 48 de partide). El este urmat cu 20 de goluri de Dobay, 15 Sepi II, 14 Wetzer I, și Baratky ; 13 Ciolac, 12 Creiniceanu și Constantin. Cele mai lungi cariere în prima reprezentativă le-au avut Ștefan Filote (13 ani și 10 luni), Ion Voinescu (13 ani și 3 luni), Iosif Petschowschi (13 ani), Gheorghe Constantin (11 ani și 7 luni) și Vasile Zavoda II (11 ani și 4 luni. Numărul țărilor vizitate de tricolorii noștri a ajuns la respectabila cifră de 42. Pînă în anul 1944 ne-am întîlnit cu 24 de țări, iar după eliberare s-au mai stabilit relații cu încă 18 țări. Cele mai multe meciuri le-am susținut în compania Iugoslaviei (32), Cehoslovaciei și Bulgariei (22), Poloniei (19), Ungariei (14), Greciei (12), Turciei (11) și R. D. Germane (10).

ȘAH

UN FOST CAMPION MONDIAL ÎNVINGE PE CAMPIONUL... COMPUTERELOR. Cu prilejul unei vizite făcute în Statele Unite dr. Max Euwe, fostul campion mondial, a primit invitația de a susține o partidă împotriva mașinii electronice „P. 6 332", care cîștigase, cu cîtva timp mai înainte, un turneu — primul de acest fel — al computerelor. Evident, Euwe, care este el însuși un specialist în problema mașinilor electronice de calcul, a acceptat propunerea și s-a prezentat în fața mesei de joc. Condițiile partidei — discutate în prealabil cu cei trei programatori ai mașinii — au fost simple : va fi o partidă — fulger, în care fiecare din jucători va avea la dispoziție cinci minute pentru gîndire. Fostul campion mondial i-a dat „partenerului" său piesele albe și, pe un ecran luminos, a apărut inscripția „Negru-Euwe". La mutarea pionului alb din fața regelui — cu doi pași —, negrul a ales o variantă veche și rar utilizată din partida vieneză. Mașina a răspuns foarte bine și partida s-a dezvoltat rapid. Pentru ca, într-o poziție egală, să apară inscripția „Negrul a depășit timpul de gîndire !" Euwe a protestat energic și s-a constatat că traducerea mutărilor făcute de el în „limbajul" accesibil mașinii consumase cîteva minute din timpul de gîndire al negrului. Protestul lui Euwe fiind considerat întemeiat, s-a decis continuarea partidei. La mutarea 36-a, „P-6 332", a comis o gravă eroare și bineînțeles că Euwe a cîștigat. Concluzia fostului campion mondial : „din zece mutări, mașina face nouă excelente și una proastă ; e preferabil însă ca cineva să facă zece mutări mai puțin strălucite decît să greșească grav !"

Iată această partidă : **1. e4,e5 2. Nc4.Cf6 3. Cc3, C:e4 4. C:e4, d5 5. Nb5+-, c6 6. Nd3, d:e4 7. N:e4, Nd6 8. d4,e :d4 9. D :d4,0—0 10. Cf3, De7 11. Ng5,h6 12. Ne3,Ca6 13. 0—0—0,Nc7 14. e4,Ne6 15.Ne2,Cb4 16. Nb1,Tad8 17. De4,f5 18. Deh4,D :h4 19.C :h4,b6 20. b3, f4 21. Nd4, e5 22. Ne3, Cc8 23. T:d8, T:d8 24. a3, Cd4 25. Ne2, Te8 26. f3,g5 27. N :d4,e :d4 28. Cf5,N :f5 29. N :f5,Te2 30. Nh4,Te3 31. Rb2,Ne5 32. Ne6+,Rg7 33. Nd5,d3 + 34. Rb1,Te2 35. Ne4,d2 36. Rc2??,Te1** și negrul a cîștigat după cîteva mutări.

PARTIDELE FULGER, PARTIDELE BLITZ, cum li se mai spune, cocteilurile șahiste iubite de toți jucătorii, începînd de la mari maeștri și pînă la cei ce abia urcă pe căile măiestriei pe 64 pătrate, prilejuiesc și numeroase concursuri oficiale. La noastră a existat tradiția organizării săptămînale a unor turnee blitz — fie cu ceas, la cinci minute de gîndire, fie cu ajutorul metronomului, cu o mutare la zece secunde. Cu cîțiva ani în urmă, s-a inițiat și un reușit campionat al capitalei, în două etape duminicale. Există, de asemenea, obiceiul ca multe turnee importante să se încheie și cu o competiție în care concurenții participă la un turneu fulger.

FISCHER : 21 PUNCTE DIN 23 POSIBILE... Este vorba de punctajul obținut de Fischer la turneul de blitz care a avut loc la Clubul din Manhattan Revista britanică „The Chess Player", din care reproducem amănunte despre această întrecere, publică și cîteva din excelentele partide cîștigate de Boby. Din care reproducem următoarea : alb-Fischer, negru-Soltis **1. e4,c5 2.Cf3, Cc6 3. Cc3,Cf6 4. d4 :d4 5. C :d4,e5 6. C4b5,d6 7. Ng5,a6 8. N :f6,g :f6 9. Ca3, f5 10. Nc4, Ng7 11. Dh5, O—O 12. e :f5,Cd4 13. Nd3,f6 14. Ne4,Tb8 15. Cd5,Da5+- 16. c3,Tf7 17. g4,Nd7 18. O—O.Ce2+ 19. Rh1,Nc6 20. Tad1.Cf4 21. C :f4, N :e4+ 22.. f3,Nc6 23. Ce6,d5 24. g5,Ne8 25. g6** și negrul a cedat.

Fischer, așa cum s-a văzut el însuși...

PROBLEMĂ

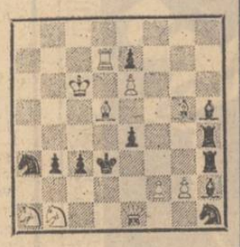

Albul dă mat în 2 mutări

Poziție de control : alb-Rc6, De1, Td7, Nd5, Ng5, Cal, Cb1, pioni e6, f2 și g3 = 10 piese ; negru-Rd3, Th4, Th3, Nh2, Nh5, Cal Ca3, pioni b3, c3, e4 și e7 = 11 piese.

(Soluția va apare într-un număr viitor)

U. VĂLUREANU

Cu și fără... crampoane

OPT „DIRECTORI DE SCENĂ" BUCUROȘI SAU NU PREA...

de Eftimie IONESCU

Vicente Feola, „Cavalerul tristei figuri" cum l-a numit un coleg de meserie, nu mai puțin renumitul Helenio Herrera, a spus o vorbă care a rămas : „...Cînd s-a terminat și minutul 90, pentru mine începe minutul 1 al meciului următor. N-am timp să mă bucur dacă a fost victorie. Grijile partidei care vine mă iau în primire încă din clipa cînd arbitrul a anunțat terminarea întîlnirii...." M-am gîndit la selecționerul care a dus Brazilia la primul său titlu mondial (și n-a prea avut parte de cine știe ce satisfacții), m-am gîndit în momentele cînd parcurgeam răspunsurile unor confrați de-ai lui — încoronați de momentul 1 al „Campionatului Europei" — la un sondaj-fulger. Cei opt „directori de scenă" ai reprezentativelor care au cîștigat, efectiv sau virtual, grupele preliminare ale marei competiții continentale, își exprimă opiniile actuale asupra următoarelor două chestiuni :

1. Aveți dificultăți sau nemulțumiri cu echipa dv ?

2. Ce adversar ați prefera în sferturile de finală ?

Să vedem acum starea de spirit a selecționerilor „premiați" de faza grupelor a întrecerii europene, amintindu-vă că programul sferturilor de finală va fi stabilit prin tragerea la sorți, fixată pentru 12 ianuarie la Zürich.

ANGELO NICULESCU (România) — grupa I.

1. Aș vrea să-l văd pe selecționerul care poate afirma că nu are absolut nicio problemă, nicio grijă. Însăși dorința de a fi mulțumit față de tine însuți că ai alcătuit cea mai potrivită formație reprezintă, în fapt, o preocupare de fiecare clipă. Nemulțumirea mea cea mare rămîne aceea că, dacă am reușit să cîștigăm un titular ca Iordănescu, am pierdut în schimb pe alții, pe Dumitrache în primul rînd. M-ar bucura foarte mult ca aria selecționării să se lărgească cu noi nume în sezonul de primăvară.

2. Nu am vreo preferință. Cred totuși, că, de pildă, echipa Angliei ar fi un adversar bun pentru noi.

RUDOLF ILOVSZKI (Ungaria) — grupa a II-a

1. Eu mai am grijă... pînă se dispută și meciul Bulgaria—Franța. Deși numai un rezultat cu totul și cu totul neobișnuit ne-ar mai putea scoate de pe primul loc. Sînt mulțumit că am reușit, cu aceeași jucători, să scot reprezentativa dintr-un prelungit impas.

2. Aș dori să jucăm cu Belgia. Ne convine stilul ei.

ALF RAMSEY (Anglia) — grupa a III-a

1. Trebuie să mai jucăm la Atena. Și să jucăm la un nivel acceptabil, ca să nu ne compromitem șansele de calificare. Am mai vechi și tot mai mari nemulțumiri. Motivul ? Imposibilitatea de a dispune în timp util de jucătorii selecționați. Am și comunicat federației că îmi prezint demisia dacă situația continuă.

2. Nu am niciun fel de dorință specială pentru sferturi. Ce vor stabili sorții, asta este.

V. NIKOLAEV (U.R.S.S.) — grupa a IV-a

1. Sînt bucuros că numeroasele încercări de jucători noi au reușit. Dispun acum de candidați suficienți pentru fiecare post.

2. Pot vorbi de un stil care ne convine. Spre exemplu, cel al echipei Ungariei, în fața căreia selecționata noastră a obținut, de regulă, succese.

R. GOETHALS (Belgia) — grupa a V-a

1. Nicio nemulțumire. Sînt extrem de fericit că am demonstrat — prin calificare — accidentul nostru din Mexic.

2. Ne-ar conveni în sferturi echipa Iugoslaviei.

F. VALCAREGGI (Italia) — grupa a VI-a

1. Da, sînt nemulțumit pentru că nu am putut să verific în condițiile unui joc fără miză, cel cu Austria, pe jucătorii tineri care trebuie să ia locul titularilor ajunși spre final de carieră.

2. Orice partener ne convine. Numai cu băieții lui Schön să nu cădem. Ar fi o teribilă revanșă pentru ei mai teribila partidă de la Mexico City.

V. BOSKOV (Iugoslavia) — grupa a VII-a

1. Am mari griji. În primăvară nu-i voi avea pe Geaici, pe Holțer, poate și pe alții dintre oamenii mei de bază care încep stagiul militar.

2. Da. Anglia, cu care echipa Iugoslaviei a jucat totdeauna bine. Sau Italia spre a ne revanșa pentru dubla finală din ultima ediție a „Campionatului Europei".

H. SCHÖN (R.F. a Germaniei) — grupa a VIII-a

1. Am în orice caz mai puține motive de neliniște decît, să zicem, înaintea ultimului „campionat mondial. Grupul jucătorilor de valoare s-a mărit considerabil.

2. Preferințele mele sînt aceleași cu ale... sorților.

★

...Ați constatat, deci, actuala stare de spirit a „regizorilor" învingători. Cum vedeți, pentru cei mai mulți, satisfacția succesului din prima etapă nu se arată suficientă spre a acoperi grijile, neliniștile, chiar nemulțumirile. Nu-i invidiați pe selecționeri ! N-au nopți tihnite, vă asigurăm.

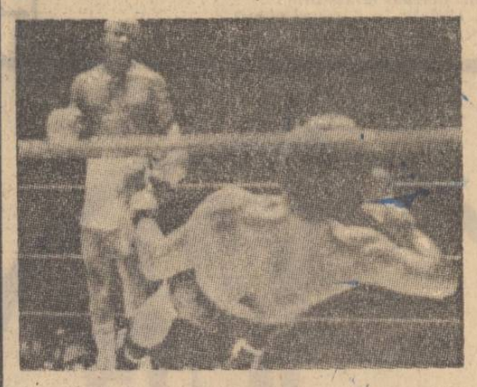

O nouă tragedie pe ringurile de box profesioniste. La Brisbane (Australia), meciul de box între pugiliștii Kid Snowball și filipinezul Alberto Jangalay (28 de ani) s-a încheiat în mod tragic. Ultimul, trimis la podea în urma unei teribile lovituri de stînga a adversarului său (fotografia de mai sus) **s-a lovit în cădere cu capul de podea, suferind o puternică comoție. Transportat la spital, Jangalay n-a mai putut fi salvat și a decedat.**

AUTOMOBILISM

Multiplul campion Marin DUMITRESCU vă sfătuiește :

PREGĂTIREA CAROSERIEI PENTRU IARNĂ (II)

Întreținerea interioară a caroseriei pe timp nefavorabil are cîteva particularități. Astfel, **vom lupta, în primul rînd, cu rugina, care se poate produce sub covoarele de cauciuc de pe podea,** prin infiltrarea apei și a noroiului, aduse cu încălțămintea noastră. Ce-i de făcut ? O verificare atentă și o revopsire a locurilor lezate, în deosebi la pragurile portierelor și la baza pedalelor. Apoi o protejare specială a părților mobile (broaște, balamale, ștergătoare de parbriz).

Aproape nici un automobilist n-a scăpat de neplăcerea pierderii timpului la deschiderea portierei cu cheia, dimineața sau seara, pe timp geros. Uneori insuccesul este încoronat și de ruperea cheii. Cum ne ferim, așadar, de acest neajuns ? **Vom preveni înghețarea broaștei** prin introducerea în ea, din vreme, a cîtorva picături de ulei cu grafit, glicerină sau „Decongelin" (substanță care se găsește în comerț) și rotirea repetată a cheii, pentru realizarea ungerii bune. **Același lucru se face cu încuietorile capotei motorului și portbagajului.** Desigur, o substanță decongelantă realizată în spray ar fi și aici foarte utilă ; din păcate, producătorii și comerțul de specialitate privesc... „cu răceală" propuneri și nevoi mai importante !...

Dar dacă am uitat să ne luăm măsurile de prevedere broasca refractară poate fi deschisă, totuși, încălzind cheia la flacăra unei brichete sau a unui chibrit.

Ușa se va desprinde, uneori, greu și prin înghețarea garniturilor de etanșare din cauciuc. Acest neajuns poate fi prevenit prin pudrarea lor cu talc.

Este foarte neplăcută **înghețarea ștergătoarelor de parbriz.** Oricît am fi de grăbiți și înghețați să nu uităm să le dezghețăm topind cu atenție gheața de pe lamela de cauciuc prin atingerea cu degetele calde. Smulgîndu-le, pur și simplu, deteriorăm aceste lamele, făcîndu-le ineficiente.

Ultima verificare pe care o vom face va fi aceea a etanșeității caroseriei. Pe vreme rece și umedă este neplăcut dacă mașina nu este etanșă. Încercarea etanșeității garniturilor de cauciuc de la uși se face cu o hîrtie subțire așezată între banda de cauciuc și cadrul ușii, care se trage ; dacă iese ușor, ușa nu este etanșă. Etanșeitatea la apă se verifică stînd în mașina încuiată în timpul spălării acesteia la tunel de spălare.

Gresați neapărat caroseria în pragul iernii. Se vor unge, pe lîngă cele indicate deja, următoarele :

• articulațiile ștergătorului de parbriz (cu ulei de motor) ;

• piesele de cauciuc — (cu ulei de ricin) ; bineînțeles, afară de pedale ;

• curățenia interioară a caroseriei nu este o pedanterie. De obicei, ceea ce pătează — deteriorează ! De aceea vom spăla cu apă caldă ;

• petele de electrolit, de zaharoase și ciocolată, de fructe, vin și lichior, de ulei și vaselină. Cînd nu cedează, putem folosi un solvent excelent — tetraclorura de carbon. Cu aceeași substanță se pot șterge : rujul de buze, petele de gumă de mestecat, cremă de ghete, gudron, păcură, cerneală etc.

Un ultim sfat. La staționare pe timp geros nu folosiți frîna de mînă, care poate rămîne blocată prin înghețare. Și asta nu se poate preveni... Vom înlocui acest mijloc de fixare a autovehiculului prin introducerea levierului de viteză în poziția viteza I sau pentru mersul înapoi. Se mai pot folosi și piedici la o roată.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 739 — Sîmbătă 4 decembrie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

VREȚI SĂ ȘTIȚI SEXUL VIITORULUI COPIL?

(Pagina a 5-a)

ACLIMATIZAREA LA FRIG

O problemă de actualitate care vizează adaptarea organismului nostru la caracteristicile lunilor de iarnă.

(Pagina a 6-a)

AGENDA săptămînală

MOMENTE SEMNIFICATIVE ALE UNUI BILANȚ BOGAT

Iată-ne în ultimele săptămîni ale anului 1971, an care va rămîne în istoria noastră politică marcat prin evenimente de importanță crucială. Dacă vom aminti doar aniversarea unei jumătăți de veac de existență a partidului, prilej sărbătoresc de reafirmare a unității întregului popor în jurul încercatului său detașament conducător, apoi ampla dezbatere care a urmat publicării măsurilor elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice și plenara Comitetului Central care a tras concluziile acestei dezbateri și, prin documentele sale programatice, conturează profilul omului nou, constructor al societății socialiste multilateral dezvoltate, al societății comuniste ; apoi puternicul avînt ce a caracterizat acest prim an al cincinalului, chezășie că planul de dezvoltare economică și socială a patriei noastre întocmit de cel de-al zecilea Congres al partidului va deveni realitate vie — dacă vom aminti acestea și încă multe altele din acest an bogat în evenimente politice, vom estima mai bine valoarea bilanțului pe care-l vom face în curînd.

În acest cadru, și săptămîna pe care o încheiem înscrie cîteva momente semnificative. Ședința Comitetului Executiv al Comitetului Central al partidului, care s-a ținut sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, a examinat două importante proiecte de lege : unul privind gospodărirea apelor în țara noastră, celălalt privind regimul prețurilor și tarifelor. Potrivit stilului de muncă introdus de conducerea partidului, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a se consulta cu masele în legătură cu principalele acte de decizie, ambele proiecte sînt supuse dezbaterii publice spre a da posibilitatea specialiștilor din aceste domenii, tuturor oamenilor muncii să-și aducă contribuția la definitivarea lor, după care vor fi prezentate spre a fi adoptate de Marea Adunare Națională. În aceeași ședință au fost examinate proiectele de decret cu privire la asigurările de stat și funcționarea Administrației Asigurărilor de Stat, care vor fi supuse spre aprobare Consiliului de Stat. Grija conducerii partidului nostru pentru continua ridicare a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii se reflectă și în hotărîrea luată, cu același prilej, de a se reduce prețurile cu amănuntul la aparatele de radio din producția

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Șantiere și oameni ai cincinalului

SILUETE

PE ÎNĂLȚIMI

• Barajul de la Vidra la cota anului viitor • „Asfaltul ? Bulevardele ? Mă plictisesc" • Tot ce-și poate dori un tehnician hidroenergetic • Începe epopeia Sebeșului • Amintiri dintr-o luptă dîrză cu natura dezlănțuită.

Sus, la Vidra, pe Valea Lotrului, oamenii ridică un piept de stîncă în calea apelor, creînd barajul celei mai puternice hidrocentrale de pe riurile interioare

Fotografia : Petre DUMITRESCU

SUS LA BARAJ iarna a poposit de mult. Și-a trimis primii soli albi încă din octombrie, iar acum a cucerit pe deplin munții. Oamenii n-au primit-o cu îngrijorare. S-au obișnuit, majoritatea dintre ei, să o înfrunte încă cu mulți ani în urmă, pe șantierul Bicazului sau al Argeșului. Și apoi, iarna aceasta a lui '71 a găsit aici, la Vidra, pe oamenii șantierului așteptînd-o cu inima ușoară. Își făcuseră pe deplin datoria, întrecînd cu patru metri cota fixată pentru acest an la baraj. Iar cota 1241 însemna nu doar depășirea planului anual, ci și posibilitatea certă ca la primăvară să poată începe acumularea în noul lac ce se va întinde pînă departe, stăvilit de muntele de stîncă înălțat de constructori.

IARNA NU INSEAMNĂ HIBERNARE pe șantierele Lotrului. Pleacă de la poalele barajului coloane de mașini grele, de 27 tone, care manevrează cu agilitate sus, pe platforma noului „munte", azvîrlind în prăpastie încărcătura de stîncă. Împrăștiați pînă în apropiere de Petroșeni, în bazinul Jiețului, cei 2 500 de oameni ai șantierului înfruntă iarna în locuri sălbatice, pustii, acolo unde se conturează de pe acum zecile de captări și aducțiuni secundare, precum și alte stăvilare de beton, frați mai mici ai barajului de aici.

„STATUL MAJOR" al acestui imens șantier, de multe zeci de kilometri pătrați, este o baracă cu aspect exterior modest dar cu interior curat, confortabil, așa cum sînt toate construcțiile provizorii sau definitive de pe așezările Lotrului. Îl „prindem" pe șeful șantierului, inginerul S. CAMENITZER, tocmai cînd se pregătea să urce într-o mașină de teren pentru a se strecura pe unul dintre acele neverosimile drumuri de munte pe care cu multă imaginație îți poți închipui că poate **pătrunde un vehicul**. Inginerul acceptă destul de greu să-și amîne călătoria. Dar curînd, firea sa comunicativă învinge, și limba se dezleagă.

— O întrebare ce nu are pretenția de originalitate, care, am certitudinea, vi s-a mai pus. Sînteți bucureștean Faceți aici o treabă dură, în condiții naturale neprietenoase. Nu vi se întîmplă niciodată să regretați asfaltul, bulevardele animate, firmele luminoase ?

— Să nu considerați răspunsul ca demagogic, însă nu am timp

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

CUM VA FI VREMEA ÎN LUNA DECEMBRIE

Prognoză de Dumitru BACINSCHI

(Pagina a 2-a)

PROCESUL DIN INSTANȚĂ ȘI CEL... DIN FAMILIE!

• Minori judecați pentru furturi • Răspunsul incredibil al unei mame : „Am aflat de furturi, dar nu l-am putut stăpîni" • Rușinea e omenească, dar cum poate fi catalogată dezertarea într-un moment de mare răspundere ?

(Pagina a 2-a)

Convorbire cu regizorul Aurel Miheles despre noul său film

„LEGENDA VALAHĂ"

(Pagina a 4-a)

CUM A FOST SALVAT UN VÎNĂTOR DIN GHEARELE LUPILOR DE... UN ȚAP!

(Pagina a 2-a)

2000 DE ANI, IZOLAȚI DE RESTUL LUMII!

• Urme ciudate și dispariții enigmatice • Un vînător filipinez care pătrunsese în pădurile izolate din insula Mindanao are impresia că este incontinuu urmărit • Uimitoarea descoperire din capcana pentru animale : o ființă umană dintr-un trib necunoscut.

(Pagina a 3-a)

Neschimbați din epoca de piatră...

PARTIDA CONCURS ORGANIZATĂ LA ȘAH DE REVISTA „MAGAZIN"

(Pagina a 8-a)

Începînd de azi la Coubertin

ULTIMUL... DUEL AL TENISMENILOR!

(Pagina a 8-a)

CUM VA FI VREMEA ÎN LUNA DECEMBRIE

Considerații meteorologice

de Dumitru BACINSCHI

director adjunct științific la Institutul de Meteorologie și Hidrologie

Evenimentele meteorologice inedite și spectaculoase din partea centrală și de vest a Europei, căderile abundente de zăpadă și frigul ne-au pus, prea de timpuriu, serioase semne de întrebare. Pătrunderile de aer rece spre sud-estul continentului au imprimat vremii și la noi caracteristici de autentică iarnă din care n-au lipsit ninsorile, frigul și intensificările de vînt.

A venit deja iarna?

Este greu de spus, cel puțin din punct de vedere astronomic pentru că pînă la 21 decembrie mai este. Și totuși...

Luna noiembrie ne-a oferit o gamă variată de fenomene dintre care probabil v-a reținut atenția în primul rînd, ninsoarea. N-au lipsit nici zilele însorite, calde, de toamnă timpurie. Spuneam la începutul lunii că în primele două decade, în noiembrie va fi mai cald ca de obicei și ceva mai rece în ultimele zece zile. Cred că nu ne-am înșelat. Spuneam, de asemenea, că frecvența precipitațiilor va crește în a doua jumătate a lunii, că nu vor lipsi ploaia și nici ninsoarea. Spuneam chiar că în ultimele zece zile se va intensifica și vîntul în sud-estul țării. În general și aici am avut dreptate. O singură inexactitate — intervalul 12 — 15 noiembrie, cotat de noi drept frumos și în încălzire s-a dovedit mult mai rece și destul de ploios. Se mai întîmplă... Meteorologii sînt totuși mulțumiți de luna noiembrie. Prognoza lor a fost bună.

Cu legitim interes așteptați cred, aprecierile noastre pentru luna decembrie. Din informațiile pe care le deținem și din aprecierile specialiștilor noștri ar rezulta că luna decembrie ar trebui să se asemene cu surata sa din anul 1967.

Vorbind în general, din punct de vedere climatic se conturează pe o evoluție normală. **Perioada cea mai rece se va situa între 10 și 20 decembrie, cînd și ninsorile vor fi mai frecvente și mai generale, asociate chiar și de intensificări de vînt. În prima și ultima decadă a lunii vor predomina precipitațiile sub formă de burniță și ploaie în regiunile din sudul țării și sub formă de lapoviță și ninsoare, în cele din nord.**

Și acum cîteva intervale caracteristice:

1 — 6 DECEMBRIE: Vreme în curs de răcire. Precipitații atît sub formă de burniță și ploaie cît și sub formă de lapoviță și ninsoare. Temperaturile minime vor coborî pînă la —10 grade sau —12 grade iar cele maxime nu vor depăși +4 sau +6 grade.

7 — 11 DECEMBRIE: Vreme în general umedă și închisă, cu ceață frecventă și unele precipitații. Temperatura aerului fără modificări importante.

12 — 16 DECEMBRIE: Vremea rămîne umedă și se răcește accentuat. Ninsori generale și vînt în intensificare cu viscole locale. Temperaturile minime vor coborî pînă la —20 grade în nordul țării, iar maximele nu vor depăși 0 grade sau +1 grad.

17 — 22 DECEMBRIE: Vreme în curs de încălzire ușoară, nopțile rămînînd însă reci. Cer variabil, cu ninsori slabe locale. Pe alocuri ceață și chiciură. Temperaturi minime coborîte, pînă la —18 grade în primele nopți. Temperaturile maxime vor atinge și +5 grade.

23 — 31 DECEMBRIE: Vremea continuă să se încălzească. Cer variabil. Mai mult noros. Precipitații temporare și sub formă de ninsoare. Pe alocuri polei. Temperaturile minime nu vor coborî sub —10 grade iar cele maxime vor putea urca pînă la +10 grade.

MOMENTE SEMNIFICATIVE ALE UNUI BILANȚ BOGAT

URMARE DIN PAG. 1

internă (în medie cu 22 la sută) și la televizoare (în medie cu 18 la sută). În aceiași ordine de idei au fost trasate ministerului de resort sarcini privind elaborarea unui program de măsuri pentru reducerea prețului de cost, diversificarea producției de aparate de radio și de televiziune, pentru îmbunătățirea activității centrelor de reparații în acest domeniu. Alte hotărîri adoptate de Comitetul Executiv al Comitetului Central al partidului privesc indicatorii tehnico-economici ai unor lucrări de investiții și măsurile ce trebuie luate pentru folosirea mai bună a capacităților de producție, pentru pregătirea forței de muncă necesare și asigurarea condițiilor pentru extinderea schimburilor doi și trei în industrie. Această simplă enumerare arată vastitatea preocupărilor care au stat în fruntea agendei vieții politico-sociale a săptămînii, vizînd deopotrivă preocupări imediate și de perspectivă, zone care privesc dezvoltarea generală a economiei, alături de altele legate direct de bunăstarea maselor de cetățeni.

În această săptămînă, chemarea organizației de partid a județului Argeș către toate organizațiile județene ale P.C.R., către toți oamenii muncii din agricultură se referă la o problemă de o importanță cu totul deosebită: este vorba de angajamente prețioase legate de îndeplinirea Programului Național privind gospodărirea rațională a resurselor de apă, extinderea lucrărilor de irigații, îndiguiri, desecări și de combatere a eroziunii solului. Activul din agricultura județului Argeș a hotărît să înceapă o largă acțiune patriotică pentru eliminarea cu mijloace locale, simple, la îndemîna oricui, a apei ce bălțește pe ogoare, pentru combaterea eroziunii solului, pe suprafețe cît mai mari, pentru înlăturarea efectelor negative ale excesului de umiditate. În acest sens, se va desfășura o intensă activitate politică și organizatorică în rîndul maselor, acțiune care — așa cum se arată în cheile — se bizuie pe hotărîrea cu care populația Argeșului traduce în viață toate sarcinile trasate de conducerea oamenilor muncii de la orașe și sate, pe experiența cîștigată în valorificarea superioară a terenurilor în pantă, prin plantarea cu pomi și viță de vie, pe forța mobilizatoare a organizațiilor de partid. Nu încape îndoială că toate județele vor răspunde acestei chemări la întrecere, ceea ce va contribui la mai buna valorificare a rezervelor importante de care dispune agricultura patriei noastre.

Săptămîna aceasta se caracterizează și prin faptul că o serie de întreprinderi anunță îndeplinirea sarcinilor pe anul în curs; aflăm, de asemenea, despre preocupări susținute pentru ca primele zile ale anului viitor să poată fi întîmpinate pretutindeni cu bune rezultate în muncă. Și dacă totul îndreptățește să credem că 1971 se va încheia cu deplin succes, pregătirile ce se fac vor trebui să aducă după sine un debut promițător în noul an.

Altminteri, decembrie a început și cu tradiționala lună a cadourilor, cu magazinele frumos împodobite și pline de cumpărători, semn, alături de altele, al continuei creșteri a nivelului de viață al poporului nostru.

AGENDA săptămînală

SILUETE PE ÎNĂLȚIMI

URMARE DIN PAG. 1

să mă gîndesc la toate acestea. De cum am ieșit de pe băncile facultății, n-am cunoscut altceva decît atmosfera de șantier. La Bicaz, la Argeș, la Lotru. Ba, să nu mint. Un „intermezzo" de cîteva luni petrecut în Capitală m-a plictisit pînă la urmă peste măsură. Să nu mă înțelegeți greșit. Sînt un om ca oricare altul și nu mă dau în lături de la o distracție, nu disprețuiesc confortul. Doar pentru asta muncim cu toții. Dar șantierul mi-a intrat în sînge. Mă supăr uneori pe el, pe oamenii lui, dar îmi trece repede.

În birou intră o femeie tînără. Poartă un dosar cu documente și pornește o discuție tehnică cu șeful de șantier.

— Inginerul Maria Camenitzer, șefa serviciului tehnic, ne-o recomandă gazda.

— Vreo rudă? întrebăm, după ce vizitatoarea pleacă.

— Soția. Nu-i place să fie recomandată ca atare. Are munca ei și o muncă de răspundere, personalitatea ei.

— Cum vă înțelegeți cu această... subalternă?

— În general excelent. Avem însă adesea și frecușuri profesionale. Odată și-a dat, mai în glumă, mai în serios, demisia. O păstrez aici, în birou, să o necăjesc.

— Sînteți un veteran al șantierelor hidroenergetice. Ce înseamnă pentru dv. Lotrul?

— Tot ce-și poate dori un tehnician hidroenergetic. Tot ce există ca tehnicitate, complexitate, dificultate la acest gen de lucrări. E, ca să spun așa, o chintesență a profesiei.

— Înseamnă asta că peste doi ani, cînd acest uriaș complex se va finaliza, veți încheia socotelile cu șantierele de hidrocentrale?

— În nici un caz. Ce, mă considerați atît de bătrîn? Îi priviți aici. De pe acum mă antrenez pentru lucrarea viitoare.

Vorba glumeață are substrat serios. Pe biroul inginerului citim pe un dosar voluminos: Sebeș.

— Da, începe acum și epopeea Sebeșului, continuă șeful de șantier. **Cu „armele" și cu experiența pe care le-am dobîndit aici, treaba pe viitorul șantier hidroenergetic, pe care îl vom ridica tot noi, va fi mai ușoară.**

— Dacă ar fi să alegeți un singur om dintre colaboratorii dv. pentru șantierul viitor, la care v-ați opri?

— Întrebarea e grea. Sînt la noi sute de oameni din cei pe care dv., ziariștii, îi numiți neobișnuiți sau îi gratificați cu epitetul de eroi. Știu eu? Poate pe maistrul mecanic ION CICOVEANU.

— De ce pe el?

— Îl știu încă de la Bicaz, de pe cînd eram brigadier. Am trecut împreună, cum se spune, prin foc și pară și nicîodată nu m-a dezamăgit. Nici el, nici soția lui, pe care a cunoscut-o pe șantier. E sudoriță.

— Dar dacă ar fi să alegeți un moment care v-a rămas cel mai puternic în amintire din munca de aici, de la baraj?

— Stați să vă arăt.

Inginerul scoate din sertar cîteva hîrtii și ni le arată. Un scris nervos, lapidar, un gen de însemnări de bord. Se indică zile, ore ale uneia dintre cele mai dure încleștări cu natura. În iulie 1970 apele au năvălit pe neașteptate, au distrus munca făcută de constructori, au izolat oamenii. „E frig și e noapte. Prin radio ni se cere urgent un grup electrogen". „Ora 23,44. Grupul a fost expediat". Dintr-o mapă, șeful de șantier scoate un maldăr de fotografii luate în timpul dezastrului. Sînt înfricoșătoare, deprimante.

— A fost minunat să vezi cît de repede au învins oamenii urmele lăsate de apele ce au năvălit cu sălbăticie. Au fost două luni de muncă încordată, de zi și de noapte. Și după cum vedeți, astăzi am depășit prevederile planului anual. Ce altă amintire, în același timp dramatică și mobilizatoare aș putea avea?

— Stînd de vorbă cu oamenii am aflat că aici, în creierul munților, departe de instituțiile urbane obișnuite, aveți și o mulțime de îndeletniciri de ordin social.

— Da, într-un fel, șeful de șantier îndeplinește și funcția de primar, de judecător, sau de mai știu eu de ce. Poate o să vă pară curios, dar trebuie să vă spun că această familie mare, de 5—6 000 de suflete, dă, socialmente vorbind, mai puțină bătaie de cap decît un număr similar de oameni dintr-o oarecare așezare statornică. Sînt, în imensa majoritate, oameni gospodari, liniștiți, care își văd de treabă. Se mai întîmplă, nu zic, mici conflicte locative sau alte neînțelegeri mărunte de care trebuie să mă ocup în orele de audiență. Dar, în general, oamenii se înțeleg bine, trăiesc destul de confortabil, au tot ce le trebuie. Organele de la județ, de la Vîlcea, se ocupă mult de aprovizionarea cu cele necesare traiului.

— Și în timpul liber ce faceți?

— Nici un timp nu e liber. Dacă vă referiți la orele cînd nu sînt pe șantier, apoi să știți că am o grămadă de treburi. Sînt atîtea lucruri de citit ca să nu rămîn în urmă! Și apoi mai sînt copiii, de care trebuie să te ocupi. De plictiseală nu-mi rămîne niciodată timp.

De afară o mașină claxonează. Inginerul tresare. Începe să se îngîne amurgul. O să mai ajungă la timp acolo, undeva, la un punct de lucru îndepărtat? Îl însoțim pînă la vehiculul cu roțile întrate pe jumătate în mîzgă. Mașina pornește să urce anevoie pe drumul noroios, îngust, ce abia se întrevede prin ceață.

Paul MARIAN

Drumul forestier ce se strecura de-a lungul Lotrului se transformă într-o șosea modernă ce va scurta substanțial durata călătoriei dintre localitățile de pe Valea Jiului cu cele de pe Valea Oltului.

PROCESUL DIN INSTANȚĂ ȘI CEL DIN... FAMILIE!

Fapte definite în instanță judecătorească drept infracțiuni fac obiectul unui proces la care asiști tulburat, mîhnit, indignat. Arestații sînt tineri care au cel mult 19 ani și cel puțin 16 ani. Și povestesc... Cum au furat... De ce au furat... Le pare rău? Sînt rușinați? Unii se manifestă de parcă ar avea astfel de sentimente. Alții bravează. Nu caută explicații. Sau chiar dacă le caută, nu le găsesc pe cele mai bune.

Asiști la proces, asculți faptele și explicațiile, dar chiar după pronunțarea unei sentințe, rămîi cu cîteva întrebări pe buze. Întrebări care au fost puse în instanță de mai multe ori. Răspunsul nu te poate mulțumi. Uneori, este incredibil. Și atunci, simți nevoia să repeți întrebările încă o dată, de mai multe ori:

Cum de n-ați prins de veste în ce anturaj se complace copilul dv? Cum de n-ați știut unde umblă nopțile, de unde are bani? Le pui unei mame. Iar răspunsul? Îl catalogam mai sus, drept incredibil. Cred că e prea îndulgentă aprecierea. Mama lui Ioan L. tînărul care nu a împlinit încă 15 ani, dar a comis de acum mai multe furturi, declară: **„Mă doare sufletul, sînt mamă, am încercat să mă ocup de el, să-l desbăr de obiceiul de a fura, dar nu l-am putut influența. Sînt de acord să fie internat într-un institut de reeducare".** E adevărat că spune toate acestea cu lacrimi în ochi. Și o cred că suferă. Avea însă alte mijloace cu care să lupte pentru creșterea, pentru educarea băiatului. Nu le-a folosit. Acum își declară neputința. Trist nu? Dar cel puțin e sinceră. Tatăl? Despărțit de soție și copil de mulți ani de zile, rămîne consecvent lipsei de grijă pentru feiul în care a crescut și crește băiatul. Dacă nu se omoară cu firea să-l vadă, să se intereseze de viața lui, în condiții normale, ce rost avea să apară la proces, nu? Și n-a apărut. Societatea îl va înlocui sau — mai bine zis — îi va înlocui pe părinți pentru a încerca să îndrepte un copil în formarea căruia ei au dat greș.

O întrebi pe mama lui Dumitru F. de numai 15 ani, despărțită de tatăl lui, recăsătorită și avînd mai mulți copii, **cum de nu a încercat să facă nimic atunci cînd fiul ei a abandonat școala și a început să se împrietenească cu diferiți băieți, să vagabondeze? Cum a reacționat la aflarea furturilor de care se face vinovat?** Mama lui știa că el fura saci de grîu sau floarea-soarelui din vagoane al căror sigiliu le rupea. **„Am aflat de furturi,** recunoaște ea, **dar nu l-am putut stăpîni, acasă".**

Drept concluzie, aceeași demisie de la rolul de mamă: **„Sînt de acord să fie internat într-un institut de reeducare".**

Nouă tineri, dintre care patru sînt minori, iar doi au devenit majori în lunile de cînd au fost arestați, operau în bandă, prin metode pe care și le perfecționaseră, în mașini particulare, sustrăgînd tot ce se putea sustrage. Unii, cei care i-au atras pe ceilalți sînt indivizi cu antecedente penale. Ceilalți sînt tineri, în aparență, trăind într-un mediu sănătos. Totuși în nopțile din vara acestui an au comis 29 de furturi. Ce făceau părinții lui Vasile I.? Lipsiți de autoritate, i-au admis să părăsească școala, să vagabondeze. În astfel de condiții, nu mai puteau să-l întrebe unde își petrece nopțile. Despre părinții lui Aurel M. se spune că sînt oameni liniștiți, cinstiți, serioși. Așa e. Dar, slabi, am adauga. Fiul lor lucra la o cooperativă. Și cu asta, părinții și-au declinat răspunderea de a se interesa ce gîndește, ce face. Au uitat că e minor? Ionel B. lucra într-o mare întreprindere. Fusese sancționat pentru indisciplină și nerealizarea sarcinilor de producție. Dar de libertate nu ducea lipsă. A avut atîta încît n-a mai știut cum s-o folosească. Și a intrat în banda specializată în deschiderea mașinilor și în furtișaguri. Părinții aveau încredere. Așa spun.

— Încredere înseamnă libertate deplină?

— Da.

— Dar era minor...

— Lucra. Cîștiga bani, doar.

Lucra, desigur. Cîștiga și bani. Era lăsat să facă ce vrea. Rezultatul?

Cărui părinte nu îi este rușine să apară în instanță, la judecarea unui proces în care fiul lui este acuzat de furt? Cărui părinte nu îi este greu să-și privească copilul arestat pentru o faptă reprobabilă? Nimic mai omenesc. Dar neomenesc — poate explicabil însă, dacă ținem seama de greșelile de educație care au favorizat apariția apucăturilor rele ale băiatului — apare lipsa părintelui în acel moment foarte greu cînd un copil de 16 ani e pus să răspundă pentru greșelile făcute. Le-am înțeles rușinea. Nu am aprobat însă dezertarea părinților lui Daniel R. care atras de Gh. Aurel și Ioan C. a participat la furturile repetate ale unor autoturisme particulare, cu care cei trei se plimbau prin țară și apoi le abandonau.

Părinții lui Daniel au lipsit de la proces. Și-au recunoscut în acest fel vina de a fi „scăpat din mînă" copilul care se plimba cu cine voia și cînd voia? L-au scos din inima lor? Nu mai vor să-l recunoască? Ciudată, tristă, și revoltătoare atitudine.

După ce asiști la astfel de procese îți rămîn atîtea întrebări pe buze. Fiindcă răspunsurile, chiar cînd le capeți, vădesc nepăsare sau neputință. Rămîi cu impresia că procesul trebuia început de undeva departe, cu ani în urmă, cînd părinții n-au știut să-și crească copilul, n-au vrut să-și bată capul să-i îndrume pașii, nu au înțeles sau au înțeles foarte eronat „calitatea de părinte". În familiile acestea rămîne deschis un proces în care nu există judecători, instanță și avocați. Un proces în care se judecă faptele cu conștiința lor de oameni, de părinți.

I. MARINA

Clepsidra

DEBUT

de Constantin VIȘAN

Reporter de televiziune, sever autor de „Reflectoare", Ștefan Dimitriu s-a hotărît să-și dezvăluie intenția de a explora drumurile prozei. De altfel, eroul principal din piesa de rezistență a primei sale cărți este chiar un topograf. Un îndrăgostit de drumuri. Sub pretextul acestei meserii, acestei metafore, tînărul pornit să exploreze tărîmurile pline de neprevăzut ale prozei, încearcă întîi terenul schiței, al instantaneului.

După tatonările din cele șapte schițe care trec ușor de la realism la absurd, de la notația lirică, diafană la pasajul naturalist, autorul își găsește cadența cea mai potrivită, drumul sigur. Drumul unei proze inspirate din realitatea imediată. La prima vedere, este vorba de reportajul unei banale deplasări pe teren, a unei echipe de topografi. Eroul urmărește momentele călătoriei. El înregistrează aproape automat toate replicile, toate anecdotele debitate de obicei în astfel de împrejurări. S-ar zice, un fidel jurnal de teren, într-un peisaj cunoscut din atîtea și atîtea reportaje. Dar, pe fundalul acesta eroul își ascultă gîndurile, își mărturisește cu discreție dragostea pentru femeia și copilul care îl așteaptă acasă. De la o vreme avem revelația că de fapt, în acest aparent reportaj se țese un adevărat roman. Și, într-adevăr, în „Drumuri ca-n palmă" avem de-a face cu eboșa, cu schița, cu trama unui roman. Romanul dragostei pentru soție. Dragoste de început. Totală. Pură Netulburată de nici-o îndoială, de nici-o primejdie. S-ar zice că ne aflăm în fața unei proze minată încă de lirism, de reportaj, de idilism. Sfîrșitul neașteptat, tragic al acțiunii ne dă însă încredere în posibilitățile etice ale tînărului prozator Așteptăm cu justificată curiozitate apariția următoarei sale cărți. După cîte sîntem informați, un roman. Încredințat editurii „Mihai Eminescu". Acțiunea lui se petrece pe un mare șantier.

Din amintirile unui vînător

ȚAPUL MI-A SALVAT VIAȚA

Vînătorul canadian Jimmy Brant a urmărit cîteva zile un țap, dar acesta pînă la urmă i-a salvat viața.

Cu cei doi însoțitori, mărturisește vînătorul în paginile revistei „Animal World", mă aflam de aproape două luni în Alasca la vînătoare de animale cu blănuri prețioase. Într-o bună zi observ o ceată de capre sălbatice condusă de un uriaș și superb țap, de vreo 200 de kilograme. M-a uluit capul puternic și frumos al animalului. Numaidecît am pornit în urmărirea cetei. Doream neapărat să-mi completez colecția cu acest trofeu. Bătrînul meu însoțitor s-a declarat nemulțumit. Spunea că acesta nu e un țap obișnuit, că el apărea în fruntea cetei doar în momentul cînd era amenințată de un pericol. Bătrînul mai susținea că celor ce încearcă să ucidă acest exemplar deosebit, li se întîmplă o nenorocire, de aceea m-a rugat să renunț. Dar n-am vrut să-l ascult. Cum iarna era aspră și lungă, caprele sălbatice se îndreptau spre sud în căutare de hrană. Tocmai cînd să pornim și noi, am observat o haită de lupi pe urmele caprelor. La un moment dat, lupii s-au împărțit în două grupe — una a continuat să meargă pe urmele caprelor, iar cealaltă a pornit pe drumul cel mai scurt spre a le tăia calea. În ziua aceea am gonit mult în urmărirea țapului dar din altă direcție decît cea în care se aflau lupii. Așadar, și noi și lupii ne apropiam de ceată. Cînd eram de acum suficient de aproape și mă gîndeam că trofeul va fi al meu, în ajutorul caprelor a venit un aliat neașteptat — un puternic viscol de zăpadă prin care nu se putea trece. Ne-am oprit, deci. Probabil și lupii au fost obligați să-și întrerupă urcușul. Viscolul a durat destul de mult. După ce totul s-a liniștit, n-am mai văzut nici urme de capre nici urme de lupi. Am presupus că și caprele sălbatice s-au ferit undeva în timpul viscolului, așa că ne-am întins acolo tabăra. Am ales un loc potrivit de unde să pot cerceta împrejurimile. Eram sigur că și țapul ne observă de undeva. După o îndelungată așteptare care ne-a pus la încercare răbdarea, a apărut silueta puternică a țapului. Am început să înaintez pe căi ocolite pînă am ajuns într-o poziție favorabilă de tragere, dar chiar în clipa aceea țapul și-a părăsit locul. Am continuat urcușul și din nou l-am zărit. După ce mi-am găsit un unghi potrivit, am tras, dar țapul a rămas neatins. În clipa aceea m-a asurzit zgomotul unei avalanșe care se prăbușea în direcția noastră. Nu-mi amintesc decît de acel zgomot infernal. M-am trezit în întuneric. Am început să sap cu mîinile. Din fericire, mă acoperise doar marginea avalanșei și am putut ieși din zăpadă. Am scăpat doar cu piciorul fracturat. Deodată aud urletele lupilor. Privesc în direcția aceea și îl văd pe țap scuturîndu-se de zăpadă, în timp ce haita flămîndă îl înconjura din toate părțile. Mă aflam la 60 de metri de el și îl vedeam în toată splendoarea lui. Aveam impresia că e pregătit să-și întîmpine adversarii. Șeful haitei de lupi l-a atacat primul. Dar în timp ce se afla în saltul lui spre țap, acesta a reacționat fulgerător și l-a tăiat cu coarnele lui ascuțite ca niște cuțite. Un al doilea lup a vrut să folosească momentul și a încercat să-l muște de picior, dar nici el n-a avut o soartă mai bună, țapul l-a străpuns pur și simplu. Atunci, lupii au început să-l atace din toate părțile. Ei bine, țapul a făcut o demonstrație uluitoare. Se învîrtea cu o viteză derutantă și îi asvîrlea pe lupi ca pe niște mingi. Vreo șase-șapte lupi singerau în jurul mărețului țap care a continuat să-și observe adversarii fără a manifesta nici cel mai mic semn de teamă. Ținuta lui parcă spunea — veniți dacă aveți curaj și vă învăț eu minte!

Uluit de vitejia lui, am uitat de propria mea securitate și în loc să mă ascund, am rămas expus privirii lupilor și a fost suficient ca un lup să se îndepărteze puțin de locul luptei ca să mă observe. Ceea ce s-a și întîmplat. Lupul a făcut semn celorlalți și ei și-au părăsit adversarul periculos pornind în direcția mea. În timpul căderii am pierdut arma, iar din cauza durerilor nu-mi puteam mișca piciorul. Am stat împietrit, iar cînd lupii s-au apropiat la vreo 30 de metri, am început să-i strig pe însoțitorii mei, deși eram conștient că nu mă puteau auzi. Totuși, strigătele mele i-au tulburat pentru moment pe lupi. S-au oprit și mă priveau surprinși. Surpriza lor a fost însă de scurtă durată și au pornit din nou în atac. Eram pierdut. Am început să strig și mai disperat, deși știam că nu mai aveam scăpare. Dar ajutorul mi-a venit de unde nici nu puteam spera, chiar de la țap. A crezut el oare că l-am chemat în ajutor? Sau a vrut de data aceasta el să-i atace pe lupi? Rămîne un mister. Fapt e că țapul a pornit ca un zmeu în direcția mea. Eu totuși bănuiesc că a vrut să mă apere. Auzindu-l, lupii s-au oprit și s-au întors spre el, fără a cuteza să-l atace. Nu știu cît, am stat cu toții în nemișcare, un minut-două sau o veșnicie. Din fericire, a apărut unul din însoțitorii mei și astfel „reprezentația" s-a terminat. Lupii nu ne-au mai atacat și au părăsit umili locul luptei. Același lucru l-a făcut și țapul, dar el pornit în altă direcție. Totuși, înainte de a se îndepărta, s-a mai întors o dată spre mine și m-a privit cîteva clipe cu ochii săi mari și blînzi de parcă ar fi vrut să spună — ai încercat să mă omori, totuși eu ți-am slavat viața.

C. DUMITRU

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

VĂDUVA M. DUMITRU, **județul Vîlcea** — ...„acum, înaintea primilor pași în viață", **trebuie, obligatoriu, să terceți pe la secretariatul facultății pentru relații detaliate. Succesul dv. depinde mai puțin de urările noastre. Deci, o bună pregătire, în primul rînd;** SERGIU PAUL, **București:** „Aș vrea să știu — și rămîn cu încrederea că dorința îmi va fi îndeplinită — cum s-ar putea publica un roman"... **Am mai răspuns la astfel de întrebări, am mai primit astfel de întrebări, tragem concluzia că se scriu multe romane, unii din autori nu știe cum se scrie un roman, alții nu știu cum se publică. În legătură cu prima chestiune ne e teamă că am da sfaturi ineficiente, în legătură cu cea de-a doua, care vă interesează și pe dv., este foarte simplu: dacă romanul este încheiat, predați-l la una din editurile din București;** GHEORGHE LICA OLT, **Caransebeș: Articolul-portret semnat de dv. este pe bună dreptate entuziast:** „Pe operatoarea analitică de la regulatorul de circulație C.F.R., Caransebeș, Maria Miuțescu, o cunosc nu numai feroviarii de la această unitate, ci toți ceferiștii de pe raza regionalei Timișoara". **Popularitatea acestei femei vine din atitudinea ei față de muncă, din acumulările profesionale realizate an de an, din faptul că este „un model de ceferist"...;** GHEORGHE DINU, **Craiova: Ceea ce ne propuneți, încă nu știm cum... sună! În legătură cu sportul, scrieți-i colegului Ion Băieșu. Am înțeles că sînteți și un „ardent observator" al faptelor de muncă, pasionat de nou, și doritor de a vă exprima în scris despre toate acestea. Promisiunea „ca în viitorul apropiat să primiți primele semne din parte-mi", încă n-a fost onorată...;** TĂNĂSESCU IOAN, **județul Prahova:** Din Adevărul pentru noi și copiii noștri, am reținut cele ce urmează: „Cine nu învață pe fiul său o meserie, îl pregătește pentru furt"; „Să fim noi însine virtuozi, ca și copiii noștri să practice virtutea", „Zgomotul face puțin bine, iar binele puțin zgomot"... CINEVA DIN CONSTANȚA: **Nemulțumirea dv. este pricinuită de faptul că prea mult se vorbește despre jucătorii de fotbal, și prea puțin despre oamenii de știință. Ați dori să citiți cît mai multe articole despre, (sau scrise de) oamenii de știință. A face o statistică privind volumul de cuvinte despre o parte sau alta, nu își are rostul, nimeni nu confundă fotbalul cu Academia, și, știm cu toții că nu se poate scrie despre realizările oamenilor de știință, obligat, într-un număr de pagini echivalent cu acela dăruit sportivilor. Sînt două domenii a căror raportoare în vederea unei comparații nu are nici un sens. Pentru interesul dv. însă, notăm aici că aproape în fiecare zi presa noastră, cît și revistele în general, inserează în paginile lor ample articole fie semnate, fie despre oamenii de știință...;** RADIOLA MIHAI, **Bacău: N-am dat de acea veste senzațională. De fapt nici n-am căutat-o cu prea mare zel. S-ar putea să fie vorba de niște ciudățenii „făcute" din nevoi publicitare, așa cum se obișnuiește în unele ziare din Occident. Natura a pus o bună ordine în toate, există un echilibru aproape perfect în „domeniul" la care vă referiți, sînt slabe șansele de a afla că berbecii nasc miei, elefanții — rațe, cocoșii — șerpi. În cazul că v-am dezamăgit, puteți recupera încrederea în noi citind un manual de anatomie... Firește, nu intră în discuție** ceea ce ar putea să realizeze știința; Dr. R. CÂRPINISIANU, **Sebeș, Alba (răspundem cu întîrziere. Între timp, sperăm că ați și scris poveștirile). Ne interesează punctajul propus de dv. S-ar putea să fie lucruri noi, mai puțin cunoscute. Dacă e posibil, inserați-le chiar sub acest titlu:** „Mihail Sadoveanu, pe Valea Frumoasei"... **Am reținut deocamdată.. promisiunea:** 1) Un izvor bogat în amintiri, 2) Maestrul de vînătoare al lui Mihail Sadoveanu, 3) Mihail Sadoveanu la Oașa Mică, 4) Primul urs vînat de Sadoveanu, 5) Mihail Sadoveanu, pescar pe apa Frumoasei... **Așteptăm cu interes rîndurile dv...;** C. O. MANDOR, **București: Foarte interesante observațiile din scrisoarea dv. Fiind vorba de Matematică, de Geometrie Plană, credem că ar fi mai nimerit să vă comunicați „teza" forurilor competente. Rezervele noastre se opresc doar aici:** „Părinții elevilor au constatat că în era energiei atomice și a automatizării, învățămîntul elementar și mediu se mențin la același număr de doisprezece ani, ca și înainte de primul război mondial. Acest „conservatorism" a apărut părinților ca un fapt bizar și ei au devenit mai atenți la felul în care sînt pregătiți copiii lor"... **Oare putem vedea numai în acest citat al dv. cauza reală a practicii meditațiilor? Dacă am „trăi" complexul „energiei atomice și al automatizării", obligativitatea învățămîntului elementar și mediu ar trebui să atingă cel puțin cincizeci de ani! Ne îngrijorează mai puțin acest „complex", față de practica meditațiilor nu de puține ori transformată în sursă de cîștiguri abuzive...;** DAUBNER EMERIC, **Carei, Satu-Mare:** „Dacă floarea-soarelui se învîrtește după soare" — **vreți să știți. Da. I se spune Floarea Soarelui din motive cunoscute — priviți-o și le veți afla. Cum se întîmplă? Veți afla într-un număr viitor al revistei. Pînă atunci, așezați la fereastră o mușcată, să zicem, observați-i frunzele în prima clipă, și revedeți-le după cîteva zile. Cu această experiență lesne de făcut, cu explicațiile noastre dintr-un număr viitor, sperăm că veți fi pe deplin edificat...**

2000 DE ANI, IZOLAȚI DE RESTUL LUMII!

Terra este oare cunoscută în întregime, pe toate meridianele și latitudinile, de către pămîntenii civilizați ai secolului XX? Mai apar, deci, pete albe pe harta globului? Întrebări legitime cînd omul cu „minunatele lui mașini zburătoare" colindă Universul dus-întors. În acest context, deși o afirmație pare astăzi paradoxală, nu putem decît să recunoaștem: DA! Cite? Inventarul reprezintă tot atitea aventuri pe scara istoriei, înapoi spre origini.

Datorită mijloacelor de informație de azi, descoperirea face senzație aproape simultan în cele cinci continente. Și atunci, omul modern află cu uimire că trăiește, de pildă, alături de preistorie, de legendă, el avînd în permanență convingerea că evoluția se încheie în timpul prezent și că se desăvîrșește sub ochii săi. De aceea uimirea sa este proporțional de mare cu distanța pe care o parcurge spre vremuri despre care adună cu trudă mărturii, majoritatea descoperite însă din întîmplare.

Două capcane, două epoci

În cele mai multe regiuni ale pămîntului, epoca de piatră s-a încheiat acum cîteva mii de ani în urmă, dar nu și în pădurile izolate din inima insulei filipineze Mindanao, aflată la 650 mile la sud de Manila.

Atras de vînat, vînătorul Dafal pătrunde tot mai adînc în junglă, depărtîndu-se, fără să observe, de reperele știute din alte expediții. În jurul său încep să se întîmple lucruri stranii. Avariții și dispariții misterioase. Crede că este prada unor iluzii. Se petreceau lucruri pe care el, vînător cu experiență, meșter iscusit în a pune capcanele, nu le mai putea explica. În locul numai de el știut, găsea lațul gol, deși erau semne vădite că acolo fusese prins un animal. Sau, alături nu mai găsea capcana pusă cu meșteșugul pentru care i se dusese faima. În schimb, urme care dovedeau că acolo se petrecuse ceva. Dar lanțul acestor ciudățenii era încă departe de a se termina aici.

Dafal avea senzația că este înconjurat de ființe vii, că este urmărit, că în jungla deasă prin care uneori abia puteai răzbate este în permanență spionat. Aplecîndu-se spre capcana pusă de el, îi veni să strige de uimire: alături era o alta, confecționată în modul cel mai rudimentar posibil. Specialist, își dădu în curînd seama că în mîinile sale se află o unealtă mai veche decît oricare din modelele despre care se mîndrea că le cunoaște. Uitase de primejdia care l-ar putea amenința. Din ce epocă or fi datînd?

Cînd se strînge lațul

În dimineața următoare, la rădăcina unui palmier, auzi un geamăt slab. Se îndreptă precaut spre locul unde știa că întinsese lațul. Geamătul se repetă. Era sigur, auzise glasul unei ființe umane și nu al unei maimuțe pentru care era întinsă plasa. La picioarele sale se afla o ființă scundă, cu pielea maronie, purtînd îmbrăcăminte numai în jurul șoldurilor. Era un bărbat. Observă îndată că era istovit și se rănise vrînd să scape de strînsoarea plasei. Îi dădu drumul, răsuflînd ușurat dar fără să știe că nu avea decît cheia, dar nu și dezlegarea enigmei. Cînd s-a întors cu cele necesare pentru a-l obloji, omul dispăruse.

Antropologii în acțiune

Stîrniți de ocazia lor unică, antropologii filipinezi s-au pregătit imediat pentru o expediție în junglă pentru a sta cîtva timp alături de tribali și să facă investigații asupra obiceiurilor lor, înainte de a se produce „contaminarea" sau ștergerea culturii primitive prin contactul cu civilizația.

Au recurs la elicoptere pentru a verifica informația lui Dafal. Vînătorul însuși se afla la bord, dar jungla, fidelă îi ascundea pe cei care n-au părăsit-o de mii și mii de ani. Numai datorită insistențelor stăruitoare ale lui Dafal au continuat cercetările. Și într-adevăr, cu ajutorul unor aparate foto cu telescop, au descoperit un trib de ființe umane.

Viața în junglă

„Certificat: Numele — Tribul Tasaday. Locul — Centrul Insulei Mindanao. Vîrsta — Epoca de Piatră. Numărul — 100" Acestea au fost primele însemnări ale reprezentantului guvernului filipinez care de asemenea însoțea expediția.

Din motive care n-au putut fi încă explicate, s-a stabilit o apreciere foarte largă: tribul trăiește izolat de cel mai puțin 700 sau, mai sigur, de 2 000 de ani de restul lumii. Este și cauza că ei nu au nici o noțiune despre agricultură, chiar rudimentară, așa cum a fost cunoscută în zorii civilizațiilor omenești. Ei nu sînt familiari cu orezul, sarea, zahărul, nu au mîncat niciodată porumb, deși toate acestea există în restul insulei sau arhipelagului filipinez. Și, după părerea oamenilor de știință care au întocmit primele fișe, „sînt poate singurii oameni din lume care astăzi nu cunosc și nu folosesc tutunul".

După primul contact cu ființele care trăiesc în inima junglei s-a observat că ele nu dispun de nici o tehnologie a metalelor, că nu au animale domestice și nici măcar o locuință permanentă. Deși situați pe o insulă, trăind în munți, în zonele cele mai împădurite aproape de nepătruns și cu o mare cădere de precipitații, tribalii n-au văzut niciodată marea înconjurătoare. În limba lor stranie malaezo-polineziană nu au nici o noțiune verbală pentru mare, ocean, sau orice altceva asemănător, cum ar fi de pildă barcă, vîsle, corăbie, înot etc.

Tasaday au supraviețuit în starea lor primitivă în primul rînd stringînd, decît cultivînd hrană. Ei folosesc piatra drept răzuitoare, pentru tăiat sau pisat, își confecționează vase, cuțite sau alte instrumente din lemnul de bambus pe care îl au la îndemînă. Hrana lor de bază este **natak**-ul, așa denumesc ei măduva de palmier sălbatic. Mănîncă, de asemenea, cu plăcere mlădițe de bambus, peștișori, crabi sau mormoloci pe care îi prind cu mîna în apele întîlnite în drum. Civeta, șobolanii, porcii, maimuțele sînt prinși în capcane primitive. Cunosc focul. Îl obțin cu multă îndemînare prin frecarea a două bucăți de lemn, care se aprind deși gradul de umezeală este foarte ridicat. El stă la baza bucătăriei lor, de asemenea primitivă. Cînd au norocul să prindă animale, atunci frig carnea la flacără deschisă, sau, mai rar, cînd nu sînt din cale afară de flămînzi, o fierb cu frunze tinere de bambus în niște vase în formă de tub, confecționate bineînțeles tot din bambus.

Tatăl „răpește" o logodnică pentru fiul său

Numărînd cu totul cam o sută de indivizi, Tasaday trăiesc în familii, constînd din mamă, tată, copii necăsătoriți și uneori vreun orfan sau văduvă fără copii. Deși poligamia sau poliandria sînt obișnuite în comunitățile puțin numeroase și care își string hrana — nu o cultivă — Tasaday le evită. Căsătoriile lor sînt aranjate de către părinți. Cînd se întîmplă ca femeile să fie mai puține și cînd într-o familie sînt numai băieți, atunci tatăl, și numai el, alege momentul cel mai potrivit și răpește o logodnică pentru fiul său din grupul Tasaday vecin, sau cîteodată chiar mai îndepărtat. O asemenea faptă nu dă naștere la conflicte armate dacă socrul se obligă să facă nunta pe cheltuiala sa și invită întreaga familie a miresei, oricît de numeroasă ar fi. Cu toate că au condiții grele de viață, ei preferă o soluție pașnică războiului.

Bolnavii mor singuri

În afara familiei nu există nici o organizație comunitară formală și nici nu conducător, dar există obiceiul ca mai multe familii să coopereze în asigurarea hranei, luînd decizii în comun, sau cerînd sfatul celor mai experimentați dintre ei, de regulă mai bătrîni.

La Tasaday există credința că nu oricine poate da un sfat, deoarece acesta este un har transmis numai cîtorva de către strămoșii lor. De aceea, cultul strămoșilor este la mare rang. În visurile lor, tribalii pot vedea pe **sugoy**, care nu sînt decît rudele lor decedate. Ele trăiesc în locuințe frumoase printre vîrfurile copacilor, unde este multă lumină și soare. De asemenea ei îl visează pe **Salungal**, proprietarul munților, care le spune unde să caute miez de palmier și unde să pună capcanele pentru vînat.

Tasaday sînt oameni timizi, și tocmai din această cauză fug de întîlnirea cu orice străin. Dar mai ales sînt înspăimîntați de **fugu**, sau epidemia de variolă, care a făcut ravagii în trecutul insulei, încît se spune că de aceea abandonează pe cei bolnavi să moară singuri, fără ajutor. Existența precară permite numai cîtorva dintre ei să atingă vîrste înaintate și par a găsi puțină veselie în viață. Totuși, le place să stea în ploaie și să lase apa să curgă șiroaie pe ei, pentru că le place și curățenia. Ar putea fi și o explicație a faptului că au dăinuit pînă în zilele noastre.

Acești oameni mici, cu trăsături frumoase, dar cu figura gravă, iubesc muzica. Ei nu cîntă, dar au inventat un instrument căruia în spun **kubing** și care nu este altceva decît un fel de harpă făcută din același universal bambus. Tin foarte mult la el și de aceea îl cară din loc în loc, învelit în frunze de bambus, într-o cutie tot din bambus.

Pentru a menține tribul Tasaday ca o legătură cu trecutul îndepărtat al omului, guvernul filipinez a hotărît să desemneze regiunea în care locuiesc Tasaday — aproximativ 12 mile pătrate — ca o rezervație. În felul acesta se consideră că vor fi feriți prin lege de deschiderea unor exploatări forestiere, ferme, prospectări de mine și vor fi ținuți departe de orice alți „invadatori". Dar chiar vizitatorii bine intenționați din secolul XX pot submina toate studiile antropologice viitoare. Aceste „fosile vii" vor cădea prăda curiozității devoratoare a acelora care au parcurs istoria.

Emil TOMA

Diane Northwood din Rushden (Anglia) are mereu oaspeți. Nici nu-i de mirare, fiindcă ea este mîndră să arate vizitatorilor neobișnuita ei performanță: aceea de a prezenta pe pisica Fluppy în cele mai bune raporturi de amiciție cu pescărușul Squawker.

Fotografia vă înfățișează pe Tiziana Sozzi, (22 de ani) una dintre primele femei jocheu din Europa. Ea și-a făcut debutul pe hipodromul San Siro din Milano, cucerind, în prima ei cursă de galop locul doi.

DOUA MII DE ANI DE MODĂ este intitulată o originală expoziție organizată de școlile franceze de confecții. Începînd cu îmbrăcămintea purtată de femeile care locuiau în caverne —, expoziția înaintează în timp pentru a prezenta eleganța feminină a anului 2 000.

RECENT, s-a deschis în orășelul francez Amboise un muzeu al poștelor, exponatele sale ilustrînd cinci secole de istorie poștală. Publicul poate admira costumele conducătorilor de poștalioane, jacheta verde a dirigintelui sau cuferele de poștă din secolul al XV-lea. Unele acuarele descriu plecarea călătorilor cu diligențele în secolul al XVIII-lea la ore fixe.

CAROSERIA unui automobil este alcătuită din 100 de piese. Există un mijloc modern de a reduce numărul numai la 10—12. Cum? Prin folosirea unui nou aliaj pe bază de zinc, care este tot atît de maleabil ca și cauciucul. Cercetătorii englezi consideră SPZ-ul un produs de mare viitor și în simplificarea construirii mașinilor. Un singur neajuns, pentru moment, SPZ-ul este mai scump decît oțelul.

LOCUITOARE a orașului Dayton (S.U.A.), Ida Holdgrave a primit botezul aerului la vîrsta de... 88 ani. Ceea ce e mai interesant este faptul că în urmă cu 66 de ani ea era funcționară la compania de aviație a fraților Wright, însă atunci n-a avut curajul să zboare...

IN ELVEȚIA s-a pus la punct un nou tip de ceas de mînă care va avea și însușirile unui mic aparat de radio. Cu ajutorul acestui ceas posesorii lui vor putea audia programul posturilor de radio.

CU OCAZIA unor săpături arheologice făcute în R.S.S. Armenia a fost descoperit un joc de șah apreciat că are o vechime de peste 10 secole. Piesele sînt executate din piatră, avînd forme de animale și incrustații de faianță albastră.

SE ȘTIE CĂ termenul **Smog** (de la smoke: fum și foc; ceață) este un termen englezesc deoarece e caracteristic în primul rînd pentru Anglia și Londra, în cea mai mare măsură. E interesant faptul că în anul 1 306 un cetățean londonez a fost condamnat la moarte și executat pentru culpa de a fi ars cărbuni în oraș. Peste trei secole încălzitul cu cărbune era generalizat în capitala Angliei. Iar azi...

Vînzătorul de ziare R. Harcowt din Londra și-a meșterit un „chioșc" mobil pentru vînzarea ziarelor — o umbrelă și o foaie de material plastic. Firește nu a uitat deschizătura pentru eliberarea ziarelor și încasarea banilor.

remember • remember • remember

TRIER (II)

Vîntul ce vine dinspre apus are un vuiet stins, surd printre arcadele înalte ale Porții, muzică binevenită pentru odihna fugară a călătorului. Stau pe o piatră de la temelia clădirii; fumez în tăcere și privesc micile grupuri de olandezi galbeni și de franțuji expansivi care se învîrt în jurul zidurilor cu inevitabilele aparate fotografice. O, industria amintirilor... toate trădează în noi oroarea morții... dying, death's worst, wirding sheets, tombs and worms and tumbling to decay (G. M. Hopkins, The leaden echo and the golden echo). *Clipa frumoasă nu poate rămînea, clipa frumoasă moare și strădania noastră îi prinde tiparul, masca mortuară, amintirea... Cîndva, dintr-o multitudine de amintiri îmi voi compune și eu confortul vîrstelor precare, cele ce-ți gravează pe trunchi ultimele inele, jos, mereu mai aproape de pămîntul care te-așteaptă... Imaginația oripilată de neant dă amintirilor funcții magice, asemenea eroului din basm, care urmărit de puterea malefică, aruncă în urma lui obiecte anodine menite să se transforme în obstacole inescaladabile: oglinda devine lac, pieptenele se preface într-o pădure enormă... și goana continuă pe calul înaripat iluzoriu, într-un orizont mare și alb unde fiecare e singur, e unul.*

Sînt oare pe deplin conștient că, fără să vreau, fără să mi-o fi propus, fără să manevrez un aparat fotografic, se declanșează în mine un mecanism fatal care depozitează amintiri, adună imagini, culori, sunete, sentimente încercate în fața unei priveliști, în lumina unei zile înalte, chiar în aceste clipe cînd stau fumînd lîngă Porta Nigra?... Il me semble que quelqu'un comme une conseciences suprême, doit bien rire de nous (E. Ionesco, Journal en miettes, pag. 139). Întotdeauna te adie acest sentiment că ori de cîte ori nu ești în stare tu însuți să rizi de propriile tale neliniști, îndoieli, temeri, amăgiri sau iluzii, e o putere superioară ce se însărcinează s-o facă. Ceea ce te poate salva e doar autenticitatea, curajul de a nu te înfățișa altfel decît ești, de a asculta vîntul dinspre apus vuind printre ei o sută de ochi orbi cu care Porta Nigra va continua întotdeauna să-și privească destinul, neagră și impasibilă în calea lui — de a te recunoaște emoționat în fața majestății sale pustii, lăsîndu-te umilit de candoarea ta... de a crede în mesajul acestui vînt, ce te îndeamnă să treci mai departe căci zodia care te aduce aici va veni după tine și poate că-ți va fi dat să mai stai în răspîntia multor miracole.

★ ★ ★

Ca și Panteonul din Roma, Porta Nigra a supraviețuit datorită transformării sale în anii evului mediu timpuriu, într-o biserică. În primele decenii după anul 1 000 mirese într-o chilie pe care și-o amenajase în însăși interiorul ei, un anahoret grec de la Bizanț, pe nume Simeon, canonizat ulterior — și într-o cinstirea lui, edificiul a fost încorporat într-o biserică. Abia în veacul trecut, după ample lucrări de degajare, și-a reluat înfățișarea romană. Tot din acele vremuri datează și claustrul sfîntului Simeon, situat alături și devenit muzeu, unde am văzut într-un basorelief patinat, o galeră romană cu butoaie pline de vinurile de pe atunci celebre, ale Mozelei. În curtea fostei mănăstiri, plină de arbori feluriți, am intrat în cafeneaua aflată la parter, acolo unde vor fi viețuit călugării medievali cărora le-am cultivat memoria închinînd în siguritate o cupă de Traminer 1964, an binecuvîntat în raza viilor de prin aceste meleaguri.

Cu asemenea vinuri se va fi delectat Decimus Magnus Ausonius, cel din urmă poet al Romei decadente, ce trăise aici la Trier pe cînd orașul era reședință imperială a lui Valentinian I-ul, fiind profesor al fiilor săi, între care și viitorul împărat Gratian, cel ce avea să-l umple de onoruri pe fostul său dascăl. Personaj libertin și academic, creștinat formal dar perpetuînd rafinamentele unui păginism fezandat, curtean și mare iubitor de distracții, Ausonius e infinit mai interesant decît opera lui din care se inspirau totuși poeții Pleiadei și îndeosebi Ronsard cu a sa faimoasă canzonă dedicată Cassandrei Salviati (Mignonne, allons voir si la rose) extrasă foarte evident dintr-o poezie a înaintașului său latin (De rosis nascentibus). Era pe la sfîrșitul secolului al IV-lea cînd imperiul roman venise aici să adoarmă cu capul ascuns în pădurile germane... Încet, încet, nu mai rămînea decît scheletul grandorii sale de odinioară, imens arbore genealogic uscat, pe crengile căruia se cățărau barbarii franci, capabili să dea istoriei noul impuls. Și Ausoniu cînta valea Mozelei, euforizat de vinurile ei, de fastul unei curți muribunde, el însuși poate pe jumătate barbar de pe țărmul Atlanticului, cu subtilități exacerbate de neofit, răpit între rivnă și moarte. Impresionantă e lista completă a faunei ichtiologice din apele riului, atît de fidelă în toate încît va fi servit pînă și naturaliștilor de mai tîrziu, deși poetul o privește exclusiv cu ochiul gurmandului. Prea puține soiuri de pești vor mai fi supraviețuit azi în apele Mozelei unde Ausoniu vedea păstrăvi cu spinările punctate de stele purpurii (Purpureisque salar stellatus tergora guttis), somoni cu carnea trandafirie, cleni, mrene, bibani cărora le aduce elogii înflăcărate și știuci profund nedreptățite pe vremea aceea, considerate de poet ca nedemne de a fi servite la masă (...Hic nullos mensarum lectus ad usus / Fervet fumosis olido nidore popinis) ceea ce nouă astăzi nu ne poate părea decît o regretabilă calomnie!

Trec înainte pe bulevardul larg ce duce dincolo de Porta Nigra, spre apa Mozelei, și mă gîndesc la acest poet antic și la ridiculul entuziasmului său de panoplie... cu cîteva decenii înaintea prăbușirii totale, cînd întreg imperiul de Apus avea să fie invadat de barbari, într-o epocă în care totul se învăluia într-un crepuscul sumbru, totul murea implacabil, poetul cînta măreția eternă a Romei și viitorul ei strălucit... O, cecitate și ingenuă beatitudine... Poetul-consul, poetul-quaestor, poetul-praetor... *versuri pneumatice... ierarhii, glorie... ce infinită tristețe...*

a. e. baconsky

PE FIRUL EVENIMENTELOR

GREȘELI DE CALCUL

de Nicolae LUPU

O săptămînă de întîlniri economice interoccidentale. Și altele vor urma. Nu e lucru rar să observi experți economici ocupîndu-se de implicațiile politice ale situației valutare și oameni politici și diplomați ocupîndu-se de problemele economico-financiare. Pentru ambele categorii cifrele sînt esențiale. Se poate pune bază pe ele? Concluziile sînt determinate de calculele furnizate de ministere economice, ale apărării etc. Dar sînt oare gata toate aceste surse să furnizeze cifrele exacte? Se spune de pildă că principala cauză a disputei valutare interoccidentale o reprezintă deficitul balanței de plăți americane, abundența de dolari care pleacă peste hotare mînați de diferite aventuri: afaceri, baze militare pe teritorii străine, comploturi etc. Trebuie să presupunem deci că oamenii de afaceri informează exact asupra a tot ce învîrtesc în domeniul exportului de capital? Trebuie să presupunem că Pentagonul și C.I.A. își desfac larg registrele pentru a vedea sumele aruncate în scopuri nelucrative din punct de vedere productiv peste hotare? Și mai trebuie să presupunem că totul se calculează exact?

Ziarul „Washington Post" ne arată într-un editorial următoarele: „Una din curiozitățile conturilor noastre internaționale, este enorma creștere, în ultimii ani, a erorilor și omisiunilor în registre. Anul trecut ele s-au ridicat la un miliard dolari. Anul acesta numai în trimestrul doi erorile și omisiunile au însumat aproape două miliarde jumătate. În al treilea trimestru 5 miliarde".

Dacă socotim că deficitul în al treilea trimestru a fost de zece miliarde, vedem că jumătate era cît pe-aci să dispară din motive contabile.

Dar dacă se descoperă ulterior că cifrele deficitului sînt o eroare, că de fapt el nu există pentru că nu au fost înregistrate cum trebuie toate intrările? Se vor găsi poate unii să spună: asta-i prea gogonată! De fel. Precedente există. În anul 1969 Anglia se zbătea într-un grozavic impas al deficitului balanței de plăți. Dar în luna iunie Camera de Comerț engleză descoperă că s-au făcut greșeli de calcul în înregistrarea cîștigurilor la export în ritmul de aproape 15 milioane lire lunar. Rezultatul? Dintr-odată în acea vară a anului 1969, deficitul englez de 33 milioane lire, se transformă într-un surplus, pesimismul devine optimism, concluziile politice și economice cu privire la poziția Angliei se schimbă.

Dar să ne reîntoarcem la Statele Unite în anul 1971. La toate reuniunile interoccidentale diplomația americană joacă impresionanta carte a deficitului care s-ar fi născut din poverile asumate în calitate de lider al blocului NATO și a altor blocuri, pe diferite continente și din obstacolele ridicate în calea comerțului american de practicile partenerilor săi.

Așadar, aliații S.U.A. trebuie să-și asume o mai mare parte a poverilor, să creeze noi facilități pentru comerțul american. Dar dacă cifrele nu sînt sigure? Evident slăbesc în aceeași măsură și argumentele. Washington Post scrie: „Cînd jumătate a deficitului este în mod anonim reprezentată de erori și omisiuni descoperite în registre, și cînd, se ivesc grave îndoieli cu privire la exactitatea precisă a altor socoteli, un om prudent ar face mai bine să nu adopte o atitudine dogmatică cu privire la soluția exactă necesitată".

Desigur aceste dezvăluiri au apărut în focul polemicii ce se desfășoară în Statele Unite în legătură cu soluția la care trebuie să recurgă administrația pentru a rezolva criza monetară. Ne-am oprit asupra episodului nu pentru a discerne ce linie de acțiune va fi adoptată ci pentru valoarea lui de fabulă încărcată cu morală în condițiile în care economiștii ajung politicieni, iar politicienii economiști, fiecare minuind cifrele, așa cum se mînuesc spadele într-un duel înverșunat. Figura I, figura a II-a, figura a III-a, în sfîrșit toată gama spadasină subordonată, preocupării de a plasa o lovitură finală. Cît privește realitățile și refacerea lor cifrică asta-i altă mîncare de peste. Mai ales că Washington Post arată că există grave îndoieli și cu privire la alte socoteli, care rămîn anonime.

PASĂREA ERA DE FAPT... SCAFANDRU

• „Ciudata apariție" de pe luciul apelor unui lac belgian. Și o aventură vînătorească care era să se termine în mod tragic

Vînătoarea este o pasiune la care nu poți renunța niciodată. Fără îndoială că de aceeași părere era și Louis Broglie, care se bucura nespus de începerea sezonului de toamnă. Și ziua aceea de duminică — pregătită cu migală din ajun — era hărăzită în întregime marii lui pasiuni pentru vînătoare. Plecase de dimineață cu un grup de vechi prieteni, și ei tot vînători, îndreptîndu-se voioși spre nesfîrșitul lac, aflat în apropierea localității Quiberron (Morhiban).

Prietenii îl cam necăjeau. Anii trecuseră și el nu se hotăra să-și cumpere ochelari de distanță:

— De ce? răspundea nervos. Lunga mea experiență mă face să nu dau greș. Țintesc tot atît de bine și sînt sigur pe pușca mea ca și unul tînăr.

Era pe-nserate. Vinaseră destule păsări de apă, majoritatea de talie mică. Acum zărise ceva deasupra lacului, la o apreciabilă distanță. Nu trebuie să te aproprii prea mult, deoarece pasărea întrezărită te poate simți.. O zărea destul de bine: făcea parte dintr-o specie rară, în tot cazul nu putea încăpea în traistă, fiind prea mare. O va purta victorios pe umăr, pentru a-și satisface orgoliul lui de vînător. A pus pușca la ochi, a țintit și bineînțeles a apăsat energic pe trăgaci, deoarece pasărea reapăruse la suprafața apei. A crezut de la bun început că norocul îi surîde și că țintește o victimă aleasă, deosebită, cînd a văzut-o executînd un salt pe luciul apei.

Totuși o clipă mai tîrziu a simțit că-i îngheață sîngele în vine, cînd a auzit strigînd:

„Ajutor, ajutor salvați-mă!".

Alți vînători care se aflau mai în preajma „ciudatei apariții" s-au grăbit s-o scoată din lac. Nu mică le-a fost însă uimirea zărind un scafandru. Tînărul făcea parte din clubul din Auray. Se antrena în vederea unei dificile expediții submarine. Costumul lui de scafandru era străpuns de alice. Omul își pierduse cunoștința. Transportat de urgență la cel mai apropiat spital, după o serioasă examinare medicii de gardă au constatat că viața îi este în afară de orice pericol.

(Sa întîmplat în luna noiembrie, în Belgia)

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Pagini din istoria spionajului

MISTERIOSUL WOOD (III)

de Sergiu VERONA

REZUMAT: Acțiunea se petrece în vara anului 1943. Doi funcționari din serviciul Ministerului de Externe hitlerist oferă aliaților, prin intermediul legației americane la Berna, o serie de documente secrete. Allen Dulles, pe atunci șeful serviciilor de informații americane din Elveția, are o întîlnire secretă cu cei doi funcționari și din discuția avută, își dă seama că nu e la mijloc nici o capcană pusă la cale de naziști.

În tren, instalat confortabil, curierul special al Ministerului de externe nazist se odihnea după patru zile de emoții intense. În tot acest răstimp nu dormise decît cîteva ore — așternutul hotelului era imaculat. Era primul său salt — la propriu și la figurat — într-o nouă existență și reîntoarcerea la vechea activitate îi cerea eforturi speciale. De fapt americanii nu promiseseră nimic, deși cu ocazia celei de-a doua călătorii pe care avea s-o efectueze la Berna, Wood urma să afle că serviciile de informații americane de la Washington au confirmat foarte rapid exactitatea relatării sale. Îl așteptau riscuri mari, dar primul pas fusese făcut.

O frînă puternică l-a trezit din semiadormire. Trenul intrase în gara Berlin. Deși era după-amiază, Wood s-a îndreptat imediat spre biroul său din Wilhelmstrasse. Era obligat să nu-și schimbe nimic din obiceiurile sale, cu atît mai mult cu cît trebuia să desfășoare o activitate dublă.

Bombardamentele asupra Berlinului continuau cu intensitate sporită. Totuși viața continua să se desfășoare într-un ritm departe de cel normal, dar fără a provoca o paralizare a centrilor nervoși ai orașului.

Pe biroul său se afla un mesaj urgent: „Prezentați-vă imediat la raport, la ofițerul cu problemele de pază". Un frison l-a cuprins imediat. Fusese oare demascat?

Paloarea ofițerului, ochii săi afundați în orbite reflectau o suspiciune acută. În momentul în care Wood a intrat, ofițerul nemiscat pe scaunul său citea o telegramă care părea că-i arde degetele.

— Ați fost la Berna în misiune diplomatică? — l-a întrebat imediat spre biroul său din Wilhelmstrasse. Era obligat să nu-și schimbe nimic din obiceiurile sale, cu atît mai mult cu cît trebuia să desfășoare o activitate dublă.

— Jawohl.

— Am fost informați că ați fost absent de la hotelul Terminus aproape toată noaptea de 23 spre 24 august.

— Este exact, a replicat Wood, cu un surîs rece. Ai uneori nevoie de un pic de destindere. Știți foarte bine cum poți să te pierzi într-un oraș străin. Cîteva pahare într-un bar sau o femeie...

— Totul este imprudent și nu este neapărat adevărat — l-a întrerupt ofițerul.

— Îmi recunosc neglijența și pentru a-mi evita remușcările mi-am luat unele precauțiuni.

Wood a scos portvizitul în care se afla o hîrtie împăturită, pe care a întins-o ofițerului. Era o dovadă a unui medic din Berna că a administrat un dezinfectat lui Wood și că l-a supus unui test sanguin în dimineața zilei de 24 august.

— Bine, fie — a încheiat ofițerul după o lungă pauză. În orice caz, pe viitor, nu vă mai pierdeți timpul de această manieră.

Săptămîni în șir Wood lucra fără pauză la minister. În fața lui se scurgea ca un adevărat fluviu o mulțime de informații esențiale pe care nu avea însă cum să le comunice aliaților. El știa, de pildă, ce măsuri de urgență fuseseră luate pentru a consolida pozițiile lui Kesserling în Italia. Dar aceste informații n-au ajuns la timp la Dulles și Mayer.

Cu toate precauțiile pe care le luase, asupra sa plana amenințarea unui eveniment neașteptat, eveniment ce putea bulversa toate proiectele sale. Într-o noapte, unul din camarazii săi de școală, moștenitorul unei familii foarte bogate și locotenent în armata nazistă, a irupt literalmente în apartamentul lui Wood. El era îmbrăcat în haine civile.

— Unde ți-e uniforma?

— Am lăsat-o la cazarmă, a început să se bîlbîie ofițerul. Am dezertat.

Acesta a izbucnit în lacrimi și a început să-l roage pe Wood să fugă împreună cu el în Elveția.

— Privește — a continuat el scoțînd din buzunar un ceas de aur. Cu ăsta vom putea obține suficienți bani ca să ajungem pînă acolo.

— Idiotule, a exclamat Wood. Oare nu-ți dai seama că sentinele și ciini polițiști păzesc frontiera zi și noapte? Înseamnă să te sinucizi pur și simplu.

Wood l-a convins pe ofiter să fie rezonabil și să se întoarcă la cazarmă înainte de a fi semnalată dispariția sa.

Alte săptămîni s-au scurs. În timp ce lucra, i se întîmpla deseori să stenografieze pe o foiță rezumatul unui document de mare importanță și să-l ascundă în buzunar. Alteori, cînd trebuia să distrugă dosare confidențiale, el le păstra și le recopia. Evident, Wood nu putea să-și permită riscul de a păstra asemenea mesaje compromițătoare la birou sau la domiciliu. Prin urmare le purta tot timpul asupra lui, fiind într-un fel expus în orice moment de a fi împușcat.

La sfîrșitul lui octombrie, el a fost informat că se pregătesc anumite evenimente în Spania și în Irlanda. Simțea nevoia prezență a unei a doua călătorii. De data aceasta șansa i-a surîs. Un curier urma să plece la Berna. Freulein Maria l-a propus pe Wood pentru această misiune și el a fost ales pentru a pleca în Elveția.

Wood și-a pregătit voiajul cu multă grijă. În plus, el și-a permis o inovație interesantă. Nu-i plăcea de loc să-și poarte secretele legate de picior. Sistemul i se părea periculos și puțin ridicol. El știa că corespondența diplomatică nu este deobicei cercetată, înfășurîndu-se într-un plic sigilat.

A doua zi dimineață, cînd i-a fost înmînat plicul, el s-a închis în biroul său și l-a introdus într-un plic mai mare în care a plasat și documentele sale secrete. Nu-i mai rămînea decît să apese sigiliul cu zvastica.

Călătoria spre Berna dura în general 18 ore, dar din cauza atacurilor aeriene continue, ea risca să se prelungească zile în șir. Wood l-a rugat pe controlor să-l avertizeze cît se poate de repede de existența vreunui pericol de alarmă aeriană. Un bacșis impărătesc a însoțit rugămintea sa. În felul acest Wood ar fi avut timp suficient, în cazul unui eveniment neașteptat, de a șterge de pe documentele compromițătoare. Spre ziuă, controlorul bătea la ușa sa strigînd: alarmă aeriană! În fața iminentului atac trenul oprise. Wood care dormea complet îmbrăcat a coborît din tren luîndu-și plicul asupra sa și s-a lungit în pietrișul din apropierea căii ferate. Bombardamentul a fost puternic. Linia a fost bombardată. Zorile au dovedit că trenul nu poate să-și continue drumul.

— VA URMA —

SPIRALE

MAI MULȚI SOLDAȚI (I)

de Eugen BARBU

Un poet, mi se pare că l-am numit pe Teodor Scarlat, își intitulase unul dintre volume „Scară la cer". E semnificativ acum cînd mă gîndesc la exodul nesfîrșit spre consacrare al liricilor din jurul nostru. Nu există stihuitor tînăr să nu se viseze pe o treaptă din vehiculul rulant ce urcă spre tarcul îngust al consacrării. Instrumente celeste scot sunete diafane, dar, vai există și glasuri care cîntă în falset. Naivi, malformați, insignifianți, cohorte întregi, într-o confuzie tragică slujesc aceleiași muze neîndurătoare. Selecția se face greu. Cerberii clipesc din ochiul sting și mai lasă să intre dincolo de poarta de bronz și cîte un șoltic, cu ochi dulci. Evident că grădina nu poate să sufere în ansamblul ei de asemenea prezențe nedorite, dar parfumele se corup, se naște o stare turbure, ierarhia este citeodată nesinceră și din pricina aceasta nu are de suferit decît Poezia.

Mărturisesc că fac cu greu față avalanșei de plachete, volume (unele excelent regizate grafic), culegeri, selecții etc., toate tinzînd spre o clarificare a poeților înșiși, cînd mai degrabă s-ar cuveni ca editorii să fie clarificați asupra delicatei preocupări de a tipări. Impresia generală, de ce nu aș spune-o, este favorabilă. Modelele calchiate oferă o bună premiză, dar falsurile pot fi și mai ușor depistate. Mimarea are loc la scară uriașă și cu o ușurință ce mă îngrozește. Se vede de departe lipsa de atenție în a camufla urmele, cum nu există respect pentru lucrul îndelungat. Spuneam undeva că Arghezi și Blaga, ca să nu mai vorbesc despre Barbu, au meditat de fiecare dată îndelung înaintea prezenței în librării. Spații mari de timp despărțeau un volum de altul. În anii noștri, poeți fecunzi, fabrică pur și simplu versulete în serie la cîteva luni și volumele se înghesuie unul într-altul, ajungîndu-se din urmă, încît ai impresia unei întreceri diabolice pentru lipsă de calitate. Se confundă facilitatea dibace cu lucrul pe bandă, irresponsabil deși, fie vorba între noi, în materie de poezie, lucrul migălos este de preferat oricărei stăruințe de a dovedi ușurătate de fabricație. Se înțelege modernismul ca ceva irresponsabil, ilimitat ca îndrăzneală, trăsneala ia loc celei mai elementare logici care există și în suprarealismul cel mai strict. Că gramatica e siluită, asta nici nu mai contează, se fac mezaliante de cuvinte deși nu toate mezalianțele duc la căsătorii de sensuri fericite. A inova toată ziua, bună ziua pare o îndeletnicire pentru ori și cine, ceea ce e o gravă eroare. Reformatorul în poezie apare rar și e pregătit de mii de încercări, de ratați ai versului, adevărați piloți de încercare sacrificați într-un Eden ilimitat.

Iartă-mi-se lunga digresiune de început, dar nu-mi face plăcere să descurajez pe tinerii poeți: oricum ei trebuie să învețe și din exemplele negative. Nereușitele vor da poate de gîndit, impresia de neplăcut trebuie înlocuită cu una de comprehensiune sinceră, de supunere la rigori.

ANDREI ROMAN în „Neîncetata ninsoare" pare un poet cu lecturi. Nu mă refer la *motto*-ul inițial pentru că asta nu interesează, dar discreția din unele poezii, unele frumoase întorsături de vers îl recomandă ca pe un scriitor ce poate mai tîrziu sau mai devreme să se constituie. Din păcate banalitatea cea mai crasă, deși într-o formă nobilă îi joacă feste, tocmai pentru că poetul ia în serios stări mimate numai, nu resimțite adînc. Un poem începe destul de nedeslușit: *„Culcă-te peste putrezimile / victoriei adumbrite în / bolboroseala alcoolurilor / nisipoase ce-mi încleiază / vîslele în singe"* și termină cu *„Mă dobor din vestmînt* (care e frumos) *tremurat de-acest lut / și-n fibra de gînd / mai mort renăscut"*.

Lîngă lucruri onorabile, dar amintind de alții, apar teribilisme penibile: *„Să lăsăm carnajul / în pusta mănoasă / toropitelor spaime / uitate de-a lungul miresmei"* — mai încolo, iată și *„sipete hirotonisite, fragmente dintr-o femeie gunsă, un pendul întors din ceturi"* — care ar putea fi un avertisment al timpului, dacă poetul s-a gîndit cu adevărat la acest lucru sau enormitatea din poemul „Vinovat". *„beau aripi înălțate dintre mlaștini:* cum neîngurgitabil mi se pare finalul altui poem: *„și beau din trupul tău destin"*. „Interval" este o casnă a cuvintelor voite fără sens din care nu putem desprinde mai nimic: *„Trupul din Cronos îmi geme / parfumuri uscate în temple de melci / și trupul femeii din lut / privirea-i cu ochi să împrumut / Liniștea limpede parcă alunecă / din aleluia în aleluia hotărîți soarta mercenarilor / spre apa ce-ntunecă / Răsuflarea sclavă întreabă de științe / descompusele cărnuri / pe schelele întinse"*. În altă parte *„salinele ară peste nările mele"*, vers penibil dacă e să-i dăm un înțeles. În aproape 150 de pagini numai două lucruri frumoase *„eseul nopții"* și *„Vino! / e tot orașul plin de moarte / și de iubire hibernală / ochii închiși — ofrande timpului discret / fără insolit și desuet."*

GEORGE ALMOSNINO (Laguna) pare prizonier al unor mituri auzite, dar nu înțelese, versificînd grav și ridicol: *„Noi aceiași de ieri Sancho Panza, poate / și mîine urcați în copaci / fugăriți cu lănci, Rosinanta / pasăre nu departe de cătîr"* sau în același poem această inutilitate prefăcută: *„Visul meu era să devină patruped / sau femeie"*. Poemul „Deșinde" mi se pare perfect trucat: *„Totul depinde de călimări / și această femeie nu poate trăi / decît îmbrăcată-n cerneală, și acest cal și această cheie / care păzește o pasăre împăiată / Totul depinde de călimări / totul depinde de culoarea cernelii / aceasta este sărbătoarea / și singurul gest de pudoare"*. În „Răspuns" găsim o enormitate greu de egalat: *„Cineva / mi-a scris o scrisoare / învață-mă / cum să devin candelabru / "* Senzația de alb, de contrafăcut, de casnă este răscumpărată de „Și nu mai rîde": *„Nu-ți amintești roșirea lentă a frunzelor în toamnă / aplecată peste lighian cu mîinile obosite și necăutată / la telefon trec pașii vechilor coridoare prin bulele albe de săpun / nostalgia echilibrului unui sărut / prinderea genunchilor în palmă și necuprinsă lumea cît am iubit / bulevardul noi doi și gravitatea unui cornet de semințe / împărțit pe din două tăcerea sălilor de cinematograf unde / cîtă banalitate se ascunde în fiecare film și poate nimic / nu am iubit și frumos rontăite semințele / ne însoțesc pasul drept respectabili părinți și funcționari / mai tîrziu / miniștri, văduve, evadați și nu mai rîde acum / de soldatul robot"* unde o anumită candoare și enunțul ironic salvează ceva din volumul, altfel bine tipărit...

DESPRE „LEGENDĂ VALAHĂ"

cu regizorul Aurel MIHELES

— Titlul filmului ne vorbește despre gen ; v-aș ruga însă să faceți cîteva precizări referitoare la situarea în epocă, și în spațiul geografic.

— Întotdeauna, prima întrebare e cea mai simplă, pe urmă se încurcă. Așadar, titlul definește și genul filmului și oamenii, chiar și epoca. Subiectul este împrumutat dintr-o legendă, care continuă să mai fie transmisă oral în părțile Tîrgoviștei și Cîmpulungului, despre un renumit căpitan de oaste al lui Vlad Țepeș.

— Pe nume ?

— Ion. Legenda fixează chiar și anul foarte precis : 1462, în momentul asedierii lui Țepeș de către turci în Cetatea de la Poenari (care se află lîngă barajul de pe Argeș). Din punct de vedere istoric, scenariul caută să rededitze atmosfera locurilor. Este curios că, mergînd pe presupusele drumuri pe care au umblat oștile lui Vlad Țepeș, tot timpul ai senzația că totul era de cremene și repezi ape. Acestea sînt imaginile care mi-au rămas mie. Cam acesta va fi și peisajul în care va fi realizat filmul: pe înălțimi și pe ape repezi. În momentul cînd am ales locul pentru filmările exterioare încă nu știam că ne aflăm sub zidurile vechii cetăți a lui Negru Vodă, însă locul ne-a plăcut pentru că are ceva ireal în el, parcă s-ar fi declanșat aici cîndva un cataclism, o prăbușire de munți. Este de o frumusețe sălbatică, nemaipomenită.

— Cui aparține scenariul propriu-zis ? După cum vedeți, întrebările nu se complică.

— Scenariul aparține lui Alexandru Mitru ; este un fel de ecranizare a romanului „Săgeata căpitanului Ion", însă cu alte implicații, pentru că formula de scenariu a necesitat o simplificare de narațiune. Și cred că scenariul a cîștigat pe lîngă roman, — sper să nu se supere autorul — în profunzime, în idei. Dacă ar fi să definesc subiectul, aș spune că e un film de dragoste, o dragoste foarte puternică între căpitanul Ion și fiica vistiernicului Florea, Ilina.

— Ideea filmului ?

— Aș defini-o ca jertfirea fericirii în numele unui ideal.

— Deci o tragică legendă de dragoste. Urmăriți realizarea unui film spectaculos, cu înfruntări, armate și lupte corp la corp ?

— Da și nu. Da, pentru că eroul este căpitan de oaste și, evident, este pus în situația de a lupta în numele și pentru libertatea poporului său în contextul istoric exact în care se întîmplă acțiunea, căci să nu uităm că ne aflăm în momentul invaziei lui Mohamed al II-lea în Țările Române. Deci trebuie să lupte, acesta îi e destinul, aceasta-i este chemarea, aceasta-i este datoria. Și spun nu, pentru că nu vor fi înfruntări de oști — decît cel mult la modul simbolic. Dacă Țepeș era eroul, eram obligat să fac înfruntări de oști. Restul, totul ce se referă la istorie rămîne ca fundal. Însuși Vlad apare în final și numai pe ideea de înfruntare cu acel colos care era imperiul otoman.

— Nu vă incomodează să tratați un subiect de legendă într-o foarte precisă datare istorică ?

— Nu mă deranjează de loc. Aici trebuie să încep cu autorul care e cunoscut ca autor de legende. Însăși maniera de lucru a autorului a imprimat maniera povestirii. În tratarea cinematografică mă ajută modul în care e scris scenariul, pentru că este aproape o retrospecție a unui moment, a primelor întîlniri, a primelor mărturisiri de dragoste. Din punct de vedere al compoziției, retrospecția urmărește momentele semnificative, pentru că urmăresc reflectarea situațiilor în stările eroilor, nu faptele în sine. Reflectarea unei stări pe planul amintirilor își pierde conturul precis și acest lucru va fi urmărit și pe plan compozițional.

— Din cine va fi formată echipa acestei legende ?

— Am un colectiv de colaboratori foarte talentați și afirm cu curaj acest lucru. Și o spun pentru că împreună cu ei am obținut vreo cinci premii internaționale. Mă refer, în primul rînd la operatorul Ștefan Horvath și la pictorul scenograf Nicolae Nobilescu. Împreună am elaborat un procedeu de introducere a dominantei de culoare în film și a obținerii unor efecte picturale, ceea ce sperăm să ne dea un plus în crearea atmosferei de legendă.

— Muzica ?

— Partitura muzicală aparține unui tînăr compozitor, de asemenea foarte talentat : Lucian Mețianu.

— V-ați precizat distribuția ?

— Aș putea să dau cîteva nume deocamdată, care vor apare în roluri inedite : Florin Piersic, Amza Pellea (Alibei, comandantul oștilor de achingii turci), Mircea Albulescu. Am convingerea că vor apare nume noi de tineri foarte talentați.

— Să sperăm.

Florica ICHIM

ANTICIPĂRI EDITORIALE

• Un volum de nuvele selectate de pe parcursul a 30 de ani de activitate literară va publica la Editura Eminescu, Lucia Demetrius. Din cuprins : „Tinerețe" — bucată care împrumută și titlul volumului — „Poveste veche", „Sfîrșitul turneului"; „Salonul", „Femei active".

• Reafirmîndu-și vocația inițială de reporter, Pop Simion figurează în planul de apariții imminente al aceleiași edituri cu volumul „Nord", suită de reportaje dedicate părții de miazănoapte a țării — Maramureșul și Țara Oașului.

• Dintre lucrările aflate sub tipar la aceeași editură menționăm volumele de versuri semnate de Radu Cârneci („Oracol deschis"). Aurel Gurghianu („Poarta cu săgeți"), Gabriela Melinescu („Jurămîntul de sărăcie, castitate și supunere"), Gheorghe Tomozei („Misterul ciepsidrei").

• Vasile Rebreanu va publica un volum de „Teatru" iar Horia Deleanu, Z. Ornea, Dan Zamfirescu cărți de critică și eseistică.

• În Editura Minerva urmează să apară, în curînd, al doilea volum al unei lucrări de istorie literară : este vorba de „Literatura română dintre cele două războaie" de Ov. S. Crohmălniceanu. Aceeași editură ne oferă o nouă ediție a „Cîntării României" de Alecu Russo într-o prezentare grafică aleasă, volumul al V-lea din seria Operelor lui Liviu Rebreanu („Pădurea spînzuraților" și corespondența cu Emil Rebreanu, fratele prozatorului), „Priveliști și sentimente" de Geo Bogza, volum de reportaje despre prezentul nostru socialist, o ediție facsimilată cuprinzînd textul integral al revistei „Dacia literară" apărută la Iași în 1840 sub direcția lui Mihail Kogălniceanu.

• Printre viitoarele apariții la Editura Univers se numără : un roman de maturitate, mai puțin cunoscut al clasicului engiez Charles Dickens: „Casa umbrelor", o lucrare de referință pentru toți cei ce se interesează de valorile antichității, „Literatura latină" de Jean Bayet, o operă clasică de filozofia culturii, „Știința nouă" aparținînd filozofului italian Giambattista Vico.

• Menționăm, de asemenea, două lucrări originale consacrate unor probleme de literatură universală — monografia „Henryk Sienkiewicz" de Olga Zaicik și volumul de eseuri despre literatura și arta modernă „Geografii spirituale" de Dan Hăulică.

MIHAIL KOGĂLNICEANU ÎN PESTE 8000 DE SCRIERI

Primit la Academie, în locul rămas liber după moartea lui Kogălniceanu, A. D. Xenopol, făcînd elogiul predecesorului, cu ocazia recepției solemne, spunea : „Literator distins, istoric, fruntaș, mare orator și încă și mai mare om de stat, Mihail Kogălniceanu a fost una dintre acele naturi alese ce greu încap cîte două alături în un veac, pentru care timpul cît a trăit a fost prea scurt și spațiul în care i-a fost învoit să se miște prea neîncăpător spre a dezvolta uriașa putere a concepțiilor, elugerărilor și năzuințelor lui". „Scopul lui suprem, spunea în continuare Xenopol a fost acela de „înălțare a neamului".

Cît de cuprinzătoare erau aceste cuvinte, cît de mare a fost opera lui Kogălniceanu se poate vedea răsfoind filele unei excelente bibliografii întocmită de Al. Zub, tipărită de curînd, în colaborare, de Editura Enciclopedică Română și Editura Militară. Volumul a fost elaborat, parțial, în cadrul Bibliotecii centrale universitare „Mihai Eminescu" din Iași.

Lucrarea desăvîrșește încercările făcute de-a lungul timpului de numeroși istoriografi care n-au reușit să adune întregul material dat fiind greutățile imense de depistare a acestuia, el fiind risipit prin publicații, prin colecții, nu puține personale. Cercetările întreprinse au făcut să se înscrie pe lista scrierilor istorice și social-politice, a scrierilor literare, a corespondenței particulare etc. a unui număr de 6 242 titluri. Dar această cifră nu spune totul căci autorul arată că prin noi investiții se vor aduce întregiri acestui tablou complex al operei lui Kogălniceanu.

La toate aceste titluri, bibliografia mai adaugă menționarea a circa 2 000 de lucrări despre viața și activitatea marelui bărbat de stat și istoric. În plus, se dau numeroase indicații de arhivă, arătîndu-se ce materiale se găsesc în posesia diferitelor muzee din țară.

Prin datele ce le oferă, prin citări bine alese din opera lui Kogălniceanu, se realizează intenția de a crea din bibliografie o carte nu numai pentru specialiști, ci și pentru public. Metoda folosită ajută la conturarea mării personalități, la cunoașterea omului Kogălniceanu, a gîndurilor ce-l animau, a iubirii sale de patrie, ilustrată pînă în ultimul ceas al vieții și înscrisă în testamentul său în care scria : „Pe fiii mei îi binecuvintez și le las cu limbă de moarte consiliul și chiar ordinul ca să poarte cu demnitate numele de Kogălniceanu și aceasta o vor face iubind și scriind cu credință și cu dragoste frumoasa noastră Țară Românească".

MON JARDIN — Music hall
NICU CONSTANTIN și ALEX. LULESCU
prezintă în fiecare seară spectacolul în premieră
„MOZAIC — VARIETÉ"
la Cabaretul Mon Jardin
Soliști vocali :
ANTONIO — Italia
RODICA LUCA
Soliști balerini :
— Silvia Surdu
— Bojidar Petre
Corpul de balet „MON JARDIN"
Deschis zilnic : 22—04
Calea Dorobanți nr. 5
Joi închis
Telefon 12.48.27
(6706)
Barul Mon Jardin

ECOURI

MARGARETA PÎSLARU a reintrat, după o scurtă întrerupere, în revista „Vox Boema". Noi melodii incluse în repertoriul său : compozițiile proprii „Dimbovița, apă dulce" și „Timpul", „Balalaica" (lansată de solista iugoslavă Radoika Sverko), „Două inimi cîntau" și „Orice zi e o primăvară" de George Grigoriu, „Se înserа" (Che sarà), „Inima" (Il cuore è uno zingaro) — lansată la noi de Mihaela Mihai, „Ninna-Nanna" (toate trei lansate la San Remo — 1971), „Străinul" (Le méteque) — lansată la noi de Marina Voica, „Un spin și un trandafir". Recent ea a cîntat la televiziunea din Bratislava.

Muzeul de artă din Craiova, Casa de cultură a studenților și Galeriile Fondului Plastic organizează în aceste zile trei expoziții de artă plastică. Continuînd seria prezentării unor colecții de tablouri de peste hotare, Muzeul de artă găzduiește în sălile sale expoziția „Școala vieneză a realismului fantastic — acuarele, desene, gravuri" aflată la popasul său craiovean.

La casa de cultură a studenților s-a deschis o expoziție de portrete a pictorului Ștefan Brădiceanu — profesor la liceul de arte plastice din Craiova. Concomitent, graficianul Alexandru Isbașa prezintă o expoziție personală în sala Fondului Plastic.

„Tudor Vladimirescu" (cretă colorată) din expoziția de portrete a pictorului Ștefan Brădiceanu.

Marina Voica înregistrează la Electrecord două discuri E.P. (unul conținînd patru melodii de muzică ușoară românească lansate de ea în ultimele luni, iar celălalt trei piese spaniole și una braziliană : „El gato", „Palabritas", „Flori de azalea" și „Samba tengi ter pandeiro"), avînd în pregătire un disc M.P. cu șlagăre străine în variantă autohtonă. Remarcăm faptul că reputatul compozitor și producător italian Virgilio Panzuti intenționează s-o prezinte la festivalul de la San Remo din 1973.

NOI ÎNREGISTRĂRI ALE ANDEI CĂLUGĂREANU : „Marie-Joconde" a lui Alain Barrière, poezia „Zdreanță" a lui Tudor Arghezi (ambele pentru discuri Electrecord), piesa „Poți să-mi spui" de Edmond Deda. Pe un disc E.P., aflat în pregătire, ea va cînta versiunile românești ale pieselor „Chirpy Chirpy Cheep Cheep" (a lui Middle of the Road), „Mamy Blue" (Top Pops), „Butterfly" (Danyel Gérard), „El condor pasa" (Simon Garfunkel), primele două interpretîndu-le și într-o emisiune T.V. realizată în „Duplex" cu T.V. din Sofia.

CONFERINȚE ȘI SIMPOZIOANE DEDICATE MUNCII. În cadrul Casei prieteniei româno-sovietice sînt organizate o serie de manifestări care au ca temă probleme legate de muncă, de rolul ei educativ.

Duminică 5 decembrie, în ciclul „Cultul muncii — frumusețea muncii", are loc dezbaterea „Munca patriotică — expresie a conștiinței civice".

La simpozionul cu tema „Stimulente morale ale cointeresării" vor participa, la 11 decembrie, conf. dr. Ioan Turcu, lector Ioana Lupaș, Haralambie Ene, cercetător științific principal la Institutul de Filozofie. „Munca productivă — factor primordial al educației" se intitulează conferința ce va fi ținută la 12 decembrie de conf. dr. Vasile Bunescu.

După romanul „Nimic mai frumos decît timpul urît" de Bogomil Rainov, regizorul bulgar Metodi Andonov a realizat o ecranizare avîndu-i ca interpreți principali pe actorii Elena Rainova și Gheorghi Gheorghiev Gheț (în imagine).

CICLURI DE SPECTACOLE-RECITAL. Teatrul „A. Davila" din Pitești a inițiat prezentarea a două cicluri de spectacole-recital, cu o programare lunară paralelă, începînd din luna decembrie. Primul ciclu se intitulează „Teatrul universal de-a lungul veacurilor". Conferințele acestui ciclu vor fi ținute de prof. dr. docent Ion Zamfirescu. Ele vor fi ilustrate de fragmente din piese ale dramaturgiei universale. Al doilea ciclu se numește „Ca un fagure de miere", cuprinzînd spectacole de poezie, precedate, fiecare de un cuvînt introductiv susținut de o personalitate a culturii noastre.

La 4 și 5 decembrie, orchestra populară „Doina Argeșului", a aceluiași teatru, va prezenta în Capitală, în Sala Palatului, concertul spectacol „Ca la nunta oltenească", avînd ca soliști pe Maria Ciobanu, Ion Dolănescu, Mihaela Păsărin. Prezentarea : Horia Șerbănescu.

„GLOANȚELE ÎI OCOLESC PE CEI CURAJOȘI" este titlul ultimului film regizat de Oleg Nikolaevski, a cărui acțiune se petrece în primele zile ale ultimului război mondial și al cărui eroi sînt pionierii dintr-o tabără de vară.

Cunoscuta interpretă a serialului „Forsyte Saga" prezentat la televiziune după romanul lui John Galsworthy, Susan Hampshire, a sosit în Franța pentru a interpreta rolul principal într-un nou film. În această călătorie o însoțește soțul ei, regizorul Pierre Grenier Deferre și fiul, Christopher, în vîrstă de un an.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 5 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 8,15 Gimnastica pentru toți ; 8,30 Cravatele roșii ; 10,00 Viața satului ; 11 10 Să înțelegem muzica ; 12.00 De strajă patriei ; 12,30 Emisiune în limba maghiară ; 14.00 Fotbal : Sport Club Bacău — Dinamo București ; 16.30 Postmeridian ; 18.00 „Planeta giganților" ; 18.50 Cînt și joc la Scornicești ; 19.20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Podgoriile traversează șoseaua ; 20,20 Cu toții în scenă ; 22,45 Telejurnal ; PROGRAMUL II : 20.00 Personaje îndrăgite de copii din basmele lui Charles Perrault ; 20,20 Concertul orchestrei simfonice și al corului Filarmonicii „George Enescu" ; 21.10 Săptămîna culturală bucureșteană ; 21.20 Buletin de știri ; 21.25 „Muzica din Bucureștiul de altădată" ; 21.45 Intermezzo dansant ; 22,00 Noutăți științifice și tehnice din lumea întreagă ; 22.10 „Invadatorii" (II).

LUNI 6 DECEMBRIE

18.00 Ecranul ; 18.30 Festivalul toamnei — București 1971 ; 18.50 Stop-cadru ; 19,20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Progresele științei românești ; 21.10 „Marile speranțe" (IV) ; 21.00 Dinamica societății românești ; 21.30 Steaua fără nume — muzică ușoară ; 22.30 Imagini din Finlanda ; 22,45 Telejurnal.

MARȚI 7 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 18.00 „Micii meșteri mari" ; 18.30 Poezia și socialul ; 19.00 Breviar juridic ; 19.20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20,00 Cincinalul în acțiune ; 20.10 Avanpremieră ; 20.15 Reflector ; 20,30 „Cîntecele comice" de Vasile Alecsandri ; 21.25 Anestezia prin acupunctură ; 21.55 Recital de balet : Galina Ulanova ; 22.15 R.P. Bulgaria — Rila — Sală de hidrocentrale ; 22.30 Telejurnal ; PROGRAMUL II : 20.00 Tineri interpreți : Mihaela Mărăcineanu ; 20.20 Desene animate ; 20.30 De două luni student ; 20.45 Bloc notes ; 21.00 Artiști ai jazz-ului ; 21,25 Buletin de știri ; 21,30 Cărți și idei ; 22.00 Planeta giganților.

MIERCURI 8 DECEMBRIE

18.00 Emisiune de actualitate muzicală ; 18,15 Mult e dulce și frumoasă ; 18.30 Cum măsurăm eficiența ; 18.50 Gala interpreților ; 19.20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Județul Buzău la cotele industrializării ; 20.10 Filmul „Șeicul alb" ; 21,55 Procesul unei prejudecăți ; 22,30 Trei orașe poloneze ; 22,50 Telejurnal

JOI 9 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 17.30 Emisiuni în limba maghiară ; 18.30 Interpretul săptămînii : Maria Cornescu ; 18.50 Timp și anotimp în agricultură ; 19.10 Cum pot fi depistate formele incipiente de cancer ; 19.20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20,00 Reflector ; 20.15 Tinerii despre ei înșiși ; 22.30 Telejurnal. PROGRAMUL II : 20,00 Festival Enescu-Bruckner ; 22.00 Buletin de știri ; 22.05 „Patru tanchiști și un cîine" (IV)

VINERI 10 DECEMBRIE

18.00 Căminul ; 18.40 Muzică populară ; 18.55 Expoziții bucureștene ; 19.20 1 001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20.00 Cronica politică internă ; 20,15 Filmul „Van Gogh" ; 22,00 Emisiune de știință ; 22.15 Refrene fără vîrstă ; 22.40 Telejurnal ; 22.50 Contraste în lumea capitalului.

SÎMBĂTĂ 11 DECEMBRIE

15.55 Rugbi : Franța — România ; 17.30 Emisiune în limba germană ; 18,30 Ritm, tinerețe, dans ; 19 20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Săptămîna internațională ; 20.15 Tele-enciclopedia ; 21.00 „Invadatorii" (IV) ; 21.50 Dicționar muzical-distractiv — literele K—L—M ; 22.40 Telejurnal ; 22.50 Telesport ; 23,00 Să-mi cînți cobzar.

TEHNICĂ

SALVAREA MILIOANELOR DE KILOCALORII

O invenție românească medaliată cu aur. Sînt poate puțini cei ce știu că un lingou de 25 de tone are înmagazinate în el nu mai puțin de 8 milioane de kilocalorii. Aceasta în momentul turnării. Dar după aceea?

Ce se întîmplă cu această uriașă masă de energie? De regulă se pierde în procesul de răcire, de solidificare a lingoului. Normal, veți spune, și noi vă vom da dreptate. Din păcate însă, procesul de producție cere o reîncălzire a lingoului solidificat în vederea laminării. Deci alte milioane de kilocalorii cheltuite la încălzire. Căldură care, după cum se știe, se obține prin ardere de combustibili. Cîți? Foarte mulți. Atît de mulți încît provoacă dureri de cap producătorilor de oțel. Inclusiv inginerului șef de concepție, ALEX. FLOREA de la Combinatul siderurgic Galați.

Mă rog, veți spune, fiecare cu necazurile lui. Așa e, numai că sînt necazuri ale oțelarilor care afectează direct economia națională, întrucît pînă acum nu s-a găsit încă un mijloc de a obține combustibili în mod gratuit. Așa se face că problema pierderilor de căldură a ajuns în laboratoarele Institutului de cercetări metalurgice, producînd alte valuri de căldură și transpirație. La propriu și la figurat.

Dar s-o luăm metodic. Un flux siderurgic constă din turnarea oțelului în lingotiere în care este lăsat să se solidifice după care lingourile sînt introduse în cuptor unde sînt din nou încălzite pînă aproape de topire pentru a putea fi laminate. Situație paradoxală dar fără ieșire. Și mai ales costisitoare, dacă avem în vedere că lingourile pierd căldura nu numai prin solidificare dar și pe drumul parcurs spre cuptor. Un calcul făcut de specialiștii noștri ne arată că de la 8 milioane kilocalorii lingoul ajunge la cuptor doar cu 3,5 milioane. Și dacă, după părerea lor, 2,5 milioane trebuie oricum pierdute pentru a obține lingoul, diferența de 2 milioane constituie o pierdere.

Cercetarea solicitată de Combinatul de la Galați specialiștilor de la I.C.E.M. viza tocmai această pierdere. Se punea problema cum să fie folosită la maximum în procesul laminării și căldura existentă inițial în lingou, și care este maximumul de căldură care trebuie în mod necesar pierdut, în așa fel încît să folosești minimum de căldură la reîncălzire. Cu un cuvînt, **optimizarea fluxului de solidificare, răcire și reîncălzire a lingoului.**

Dilemă grea întrucît nici nu-ți poți permite — decît cu riscul de a pierde lingoul — să scoți forma înainte de a fi sigur de solidificare. Dar, pe de altă parte, cu cît o scoți mai tîrziu cu atîta pierzi mai multă căldură.

Se cuvine aici să arătăm că literatura mondială de specialitate reflectă preocupările susținute pentru acest aspect al problemei, fără însă a semnala rezultate deosebite. Datele cu privire la lingouri mari, precum cele de la Galați (25 tone) se găsesc foarte puține și acelea neconcludente.

Cauza rezidă în primul rînd în practica încă restrînsă a producției de lingouri de asemenea dimensiuni ca și în niște condiții ce păreau obiectiv insurmontabile. Astfel penru a determina exact momentul optim de scoatere a formei trebuia cunoscut modul în care se solidifică lingoul în toate punctele sale, cinetica acestui proces precum și evoluția conținutului de căldură al lingoului în condițiile menținerii lui în lingotieră, în aer și apoi în cuptor.

Pentru aceasta erau necesare niște date care păreau imposibil de obținut pe cale experimentală deoarece trebuiau făcute măsurători în diferite puncte din interiorul lingoului în condițiile în care el se află încă în lingotieră (cu titlu documentar notăm că în practica generală se folosesc măsurători de suprafață care nu pot oferi decît date empirice drept care siderurgiștii își iau un timp în plus, de siguranță).

15 oameni de știință și practicieni de la I.C.E.M. și C.S. Galați, în frunte cu **dr. ing.** MARTA SĂLCUDEAN și **ing.** MINEL COSTESCU, **șeful secției de oțeluri a institutului** amintit n-au vrut însă să accepte fatalitatea forțînd imposibilul sau, cum le place unora să spună, porțile necunoscutului. Au reușit după eforturi de luni și luni de zile să conceapă și să aplice în practică o metodică originală de măsurare exactă a evoluției temperaturii în interiorul lingoului, au conceput un model matematic al acestuia pe care l-au programat în limbajul calculatorului, au introdus în calculator și datele lingoului și datele experimentale obținute la diferite măsurători și **pentru prima dată în lume a putut fi cunoscută evoluția conținutului de căldură al unui lingou aflat încă în lingotieră.**

Efectul economic al optimizării fluxului de solidificare-încălzire a lingourilor întrece orice așteptări. De pe acum, de exemplu, lingourile de oțel carbon calmat stau la solidificare, în lingotiere, doar 220—240 minute în loc de 300 cît stăteau înainte. De asemenea, ele stau în cuptor la încălzire doar 300 de minute în loc de 510 minute. **Un calcul elementar arată că se vor economisi anual, la Combinatul siderurgic Galați, 20 milioane mc de gaze precum și o economie de 20 milioane de lei, rezultată din metalul, materialele refractare, combustibilul economisit. În plus datorită scurtării timpului de încălzire s-a putut renunța la o investiție de circa 50 milioane de lei** (5 cuptoare).

Invenția românească în domeniul economisirii milioanelor de kilocalorii a fost brevetată în diferite țări, iar Diploma pentru Medalia de aur de la Nürenberg, a consacrat-o și pe alte meleaguri decît cele natale.

M. RADIAN

„AMARA" ...APĂ DULCE!

Pentru a potoli setea omenirii anului 2000 experții studiază problema desalinizării unor ape. De pildă apa Canalului Mînecii. Numai că medicii din Anglia au constatat un efect ciudat: accidentele coronariene cresc. Așadar, pare să existe o corelație între îndulcirea apelor și decesele cauzate de asemenea accidente. Raportul de bază a fost publicat în „The Lancet" semnat de Dr. Margaret Crawford, argumentiat fiind de observațiile făcute în 11 aglomerații urbane, în care s-a obținut o îndulcire a apei la scară municipală. Creșterea mortalității datorită accidentelor coronariene este de 17 %. Nu se știe încă ce anume le provoacă.

AGRICULTURĂ

BOGĂȚIILE TERREI PRIVITE DE LA MARE ALTITUDINE

• Diagnosticul pădurilor pus de la 35 km distanță! • Pomii „fac temperatură"? • Din avion se află secretele agriculturii • Descoperind izvoare... în deșert! • Uriaș domeniu de aplicații pentru viitor.

Cît s-ar părea de ciudat multe lucruri care scapă chiar unei observații atente „la fața locului" apar cu claritate cînd sînt „privite" de la mari distanțe. Din avion și, cu mult mai evident, de pe bordul sateliților. De pildă se poate detecta dacă o pădure este amenințată să piară, atacată fiind de o minusculă insectă, un păduche ce se infiltrează între scoarță și trunchi, reușind să omoare cei mai vajnic copac într-un răstimp de cinci ani. În mod obișnuit, pentru a descoperi pe acest redutabil dușman, era nevoie să smulgi scoarța copacului, ceea ce însemna a omorî copacul cu mult mai iute.

Ideea de a studia pămîntul și bogățiile lui de la mari altitudini s-a născut tocmai pornind de la fotografiile luate de la bordul rachetei Gemini. Evident, nu este vorba de clasicele fotografii aeriene. Se folosește o întreagă gamă de „instrumente" moderne, de tipul camerelor cu infraroșu, antenelor radar, care pot „vedea" ceea ce ochiul nu poate distinge. Iată așadar că printre „beneficiarii" cercetărilor spațiale încep să se numere agronomii, silvicultorii, hidrologii, oceanografii... Țările europene devin interesate. La sfîrșitul lunii octombrie s-a ținut la Paris o conferință dezbătînd foloasele pe care le poate aduce fotografia în infraroșu luată de la mari distanțe, și nu numai de la bordul sateliților, dar chiar din avion și cu ajutorul baloanelor ce urcă la 35 km. Mulți vor întreba „și totuși, cum se poate descoperi o insectă ascunsă sub scoarța copacului privind pădurea și încă de la asemenea altitudini?" Ei bine, este suficient a „descifra" o fotografie luată în infraroșu pentru a ști dacă este vorba de o pădure bolnavă sau nu. Frunzișul pomilor atacați în loc să se adapteze la temperatura ambiantă, deci să se răcească în timpul nopții, rămîne cald în continuare. Ca și cum „ar avea temperatură"!

Jacqueline Giraud notează între altele în revista L'Express: Fotografiile în infraroșu de la ferma experimentală din Grignon(Franța) dezvăluie extrem de distinct fiecare tip de cultură, căci fiecare plantă — grîu, orz, porumb, sfeclă — reflectă diferit în infraroșu. Mai mult chiar „pentru fiecare specie vegetală, nuanțele indică pînă și ce fel de îngrășăminte au fost date și... de cît timp". Urmărind plantele, se poate descoperi de asemenea și ce minerale se află în sol, căci unele specii concentrează în frunzele lor aramă, magneziu sau antimoniu.

Dar nu numai agronomii și silvicultorii sînt cei care primesc răspunsuri la întrebările lor prin asemenea tehnici. S-a putut pune în evidență cum anume o rafinărie de petrol ce se afla lîngă un lac, îi poluează apele otrăvind stridiile. S-a putut descoperi un izvor de apă caldă în mijlocul unui alt lac. Americanii au descoperit prin sateliți, în Alabama, existența unor falii unde apoi hidrologii au găsit izvoare de apă, nebănuite pînă atunci.

În ziarul „Le Monde", Dominique Verguèse notează: „Observarea bogățiilor pămîntului, prin intermediul avioanelor și sateliților pare astăzi un domeniu de aplicații aproape nelimitat. Dar, ca și în meteorologie, viitorul acestei tehnici va depinde în mare parte de utilizarea și rentabilitatea informațiilor culese. Și nimeni nu se îndoiește de faptul că este nevoie de o veghe continuă și de tratarea unui asemenea imens volum de informații cu ajutorul calculatoarelor electronice, ceea ce va cere ani de muncă și de perfecționare a tehnicilor. Vom ști atunci, ceea ce este deosebit de important, evoluția vegetației, gradul de umiditate al solului — date care vor permite efectuarea unor statistici agricole!

PETROLIER ANTIPOLUANT

La Castellamare di Stabia, în apropiere de Neapole, a fost lansat la apă petrolierul „Conastoga", dotat cu instalații antipoluante. Această navă de 27 000 tone, al cărei motor principal de 10 000 C.P. îi asigură o viteză de înaintare de 15 noduri pe oră, a fost construită la șantierele navale „Talcantieri", aparținînd grupului I.R.I. (Institutul pentru reconstrucția industrială).

În ce constă ineditul acestui tip nou de petrolier? Spre deosebire de tancurile petroliere tradiționale care, după ce și-au descărcat încărcătura, se reîntorc la rafinărie reîncărcate cu apă, lestul necesar pentru ca navigația să nu fie în pericol, „Conastoga" poate efectua călătoria în sens invers cu o încărcătură de petrol sau chiar de ulei... comestibil. Un important avantaj economic pentru companiile maritime de transport.

Principala caracteristică a navei constă în aceea că ea posedă un sistem de tratare prin separare și purificare a apei folosite la spălarea rezervoarelor; cisternele au pereți dubli și au fost tratați cu vopsea specială. Datorită acestei inovații, apa întrebuințată la spălarea vasului este deversată fără impurități în mare. Petrolul sau uleiul recuperat prin separare de apă pot fi pompate către rafinăriile de pe uscat. Și astfel neajunsul ce se crea în timpul descărcării petrolierelor în plină mare — poluarea apelor — este, practic, înlăturat.

GENETICĂ

VREȚI SĂ ȘTIȚI SEXUL VIITORULUI COPIL?

Unul dintre marile vise ale părinților a intrat în domeniul strict al realităților. Genetica medicală are astăzi la dispoziție o metodă surprinzător de simplă pentru stabilirea sexului.

Dr. Bloom, de la Universitatea Detroit spunea recent: „În sfîrșit, unul dintre marile vise ale mamelor a intrat în domeniul strict al realităților. Determinarea timpurie a sexului este o problemă de rutină, de o simplitate aproape surprinzătoare!"

De fapt determinarea sexului este posibilă, de cîțiva ani. Este suficient să se extragă o mică cantitate de lichid amniotic și să se studieze celulele care plutesc în el. Aceste celule au aceiași structură genetică ca și embrionul. Cea mai simplă metodă de a stabili dacă embrionul este masculin sau feminin este să se studieze nucleii celulelor. Dacă nucleii au o mică formațiune numită cromatină sexuală embrionul este — în mod normal — o fată. Rămîne o mică incertitudine — aceiași formațiune este întîlnită și la embrionii masculi care au 47 de cromozomi, doi cromozomi x și unul y. Deoarece la fiecare 400—500 de băieți unul are această anomalie cromozomială, într-un număr mic de cazuri, diagnosticul de sex este eronat. Această eroare poate fi eliminată dacă se face o cultură de celule. Metoda este însă destul de complicată. Oricum este însă posibilă.

Cu toate acestea, o asemenea posibilitate a fost și rămîne o soluție extremă. Ea implică anumite riscuri și pentru mamă și pentru embrion — riscuri peste care nu se poate trece ușor.

În ultimul timp genetica medicală are la dispoziție o nouă metodă-remarcabilă-de stabilire a sexului. Totul a plecat de la observația că un medicament neobișnuit de banal, atebrina — folosită în tratamentul malariei — are o afinitate particulară pentru cromozomul y. Dacă se recoltează celule din mucoasa bucală și se colorează cu atebrină se observă — în lumina fluorescentă — prezența unui punct intens luminos. Așa cum se poate presupune, punctul nu apare decît la persoanele care au un cromozom y — la bărbați și excepțional de rar, la femeile xy (au o anumită formă de intersexualitate).

Dr. Shettles de la Universitatea Columbia a avut ideia de a studia mucusul care se găsește în colul uterin. Această secreție conține și celule din placentă, celule care au deci aceiași structură genetică ca cea a embrionului. Colorîndu-le cu atebrină a reușit să pună corect diagnosticul de sex încă din primele săptămîni de sarcină.

Metoda este uluitor de simplă. Toate proporțiile păstrate — și nu ne rămîne decît să sperăm o dată cu dr. Bloom că în curînd toate maternitățile vor avea un laborator pentru stabilirea sexului.

UN CĂRĂBUȘ ATACĂ CU... APĂ CLOCOTITĂ!

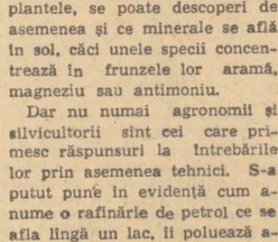

Natura a dotat unele insecte cu arme surprinzătoare. O specie de cărăbuș care trăiește în America Latină își atacă dușmanii cu un lichid (un produs caustic și veninos) care are neașteptata temperatură de 100 grade! O asemenea observație nu putea rămîne în sfera indiferenței. Secretul acestei „artilerii biologice" aveau să-l afle cercetătorii serviciului de neurobiologie de la Universitatea din Cornell. O pereche de glande speciale este adăpostită la extremitatea abdomenului insectei. Fiecare glandă se compune din două părți: un rezervor care conține o soluție apoasă de hidrochinonă — 25% și peroxid de hidrogen — 10% și un vestibul care adună un amestec de catalaze și peroxidaze permițînd reacția rapidă a hidrochinonelor asupra peroxidului. Nu vom intra mai departe în detalii. Poate o întrebare să se pună totuși. Cum s-a măsurat temperatura acestui lichid proiectat de cărăbuș? Ei bine, cu ajutorul unui calorimetru miniaturizat. Insecta a fost „obligată" să-și arunce ciudatul „proiectil" prin deschizătura unui cilindru. Rezultatul: 0,22 calorii pe miligram de lichid și o temperatură de 100 grade. Dar cum de nu se arde singur? Se presupune că vestibulul glandei sale este insensibilizat la căldură. Natura s-a „gîndit" la toate! Să notăm că și alte specii au un sistem analog de apărare: de pildă, cărăbușii Metrinus și Ozacnini.

ACVACULTURA PROMITE

Ea nu-și va dezminți entuziaștii săi partizani, afirmă într-un documentat articol, din revista „Science et Vie", G. Morice și A. Montbrial. Este suficient a ști că animalele marine sînt extrem de prolifice. Zece milioane de icre este o cantitate obișnuită. Or, astăzi, aceste milioane de icre, într-o populație marină stabilizată, nu dau decît doi adulți. Cînd acvacultura va rezolva problemele de reproducție, vor produce 300 000! Aici este tot secretul. Și tot de aici, necesitatea ca acvacultura, care se află astăzi la primii ei pași, să treacă din stadiul extensiv sau artizanal la stadiul intensiv sau producția de masă

Creșcătoriile încearcă să reproducă ciclul natural al vieții animale, să favorizeze ciclul natural de reproducere prin multiplicarea alimentului vegetal, să amelioreze condițiile ambiante și să protejeze animalele de prădători, în concluzie să... crească producția. Dar aceasta înseamnă cultură extensivă. Există, de pildă, în mare un stoc destul de important de plevușcă de anghile. De anghile mici. Este ușor să le pescuiești, să le transporți în bazine, să le îngrași și să le vinzi apoi la preț bun. Există însă foarte puțină plevușcă de dorade (un pește de mare). Dacă se intenționează să se obțină o producție regulată — ceea ce constituie scopul oricărei culturi — este nevoie să le „fabrici", adică să controlezi reproducția. Și în acest domeniu se fac încă cercetări de laborator. De aceste cercetări științifice care se urmăresc astăzi aproape în întreaga lume, va depinde într-adevăr viitorul acvaculturii, ca realitate economică viabilă. Industria este atentă la rezultatele științei, gata să se lanseze în această „aventură". Să nu uităm, că, după cum se afirmă, acvacultura va permite să se rezolve problema foamei în lumea viitorului.

EXPLOATĂRI DE SĂRURI DIN APA DE MARE

La salinele din Huaibei, amplasate pe litoralul maritim al provinciei Tziansu în R. P. Chineză, s-a efectuat cu succes aplicarea tehnologiei de evaporare cu folosirea unei pelicule artificiale. Pe timp ploios, suprafața saramurii marine este acoperită cu o peliculă subțire, iar pe timp cu soare sau uscat pelicula este îndepărtată.

Grație acestei tehnologii, se obține o evaporare continuă a saramurii, crește producția, iar prețul de cost al produsului obținut prin evaporare scade cu 40%. Productivitatea muncii crește de mai bine de două ori.

UN MINI-RINICHI ARTIFICIAL

Da, rinichii se poartă... mini. Cei artificiali, evident. Dimensiunea noului rinichi: 15 cm lungime. Față de cei realizați pînă acum e o performanță. Este constituit dintr-un cilindru, din plastic transparent, în care sînt dispuse 11 000 de fibre-tub (goale înăuntru) de celuloză, de o grosime echivalentă cu... două fire de păr! Fibrele sînt legate împreună și prinse la extremități cu un silicon elastometru. În timpul hemodializei, aparatul este în legătură cu pacientul printr-un tub, iar sîngele se scurge prin fibrele-tub. Încercările făcute sînt concludente.

BICICLETA ORIGINALĂ

Dutov, cercetător principal la Universitatea „A. M. Gorki" din Harkov, Ucraina, și-a propus să adapteze la roata din față a bicicletei un dispozitiv complementar, acționat manual.

Datorită mișcărilor mîinii, roata din față participă la mișcare și devine conducătoare, ca și cea din spate. Astfel, această bicicletă este pusă în mișcare nu numai de picioare, ci și de mîini. Ca rezultat, efortul organismului se repartizează mai uniform, ceea ce contribuie la micșorarea oboselii. Cu bicicleta lui Dutov se pot depăși cu ușurință pante abrupte și parcurge terenuri accidentate, grație faptului că asupra fiecărei roți acționează cîte un schimbător de viteză separat.

Dutov a realizat și un original sistem de frînare. Apăsarea piciorului asupra pedalei frînează amîndouă roțile. Roata din spate începe să frîneze puțin mai devreme decît cea din față.

Această bicicletă acționată și manual este foarte comodă pentru turiști, ea putînd fi folosită și în gimnastica medicală.

Bicicleta lui Dutov a trezit un interes deosebit specialiștilor de la cunoscuta uzină de biciclete din Harkov, care și-au propus ca în viitorul apropiat să înceapă fabricarea unei serii experimentale de asemenea biciclete acționate și manual.

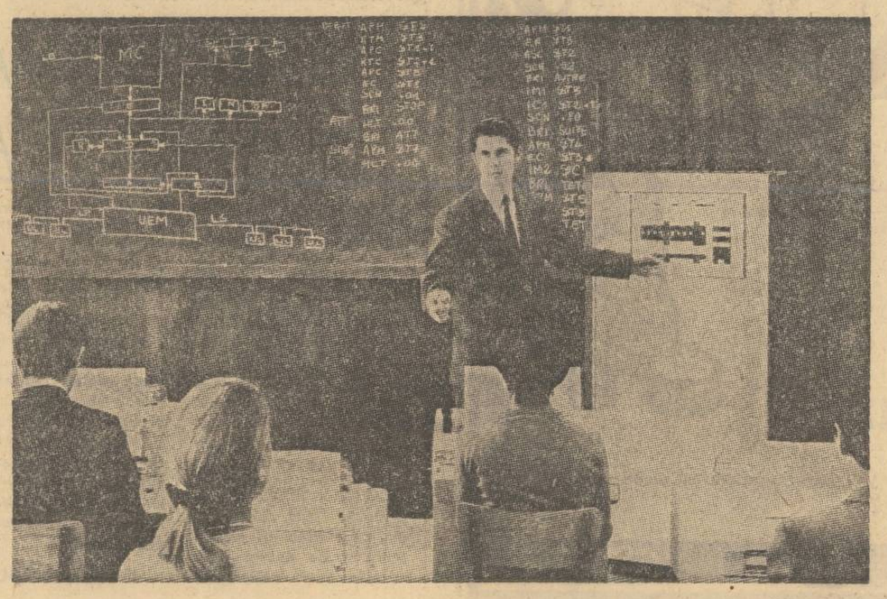

CALCULATORUL „GHICEȘTE" GÎNDURILE?

Nu, nu este vorba de așa ceva. Și totuși... Un calculator electronic recunoaște unele unde cerebrale. În acel moment, se trimite un semnal calculatorului pentru a opri... „producția". Este ceea ce s-a obținut și, să recunoaștem, este un pas uriaș. Comunicația directă — și în ambele sensuri — între un creier și calculatorul electronic a fost stabilită pentru prima oară în lume de dr. Delgado la școala de medicină din Yale. Această metodă ar putea, evident, după ce vor fi puse la punct toate „detaliile" tehnice, să folosească neurologilor în tratarea unor maladii mentale.

ACLIMATIZAREA LA FRIG ÎNSEAMNĂ:

- autoeducare psihică
- autoeducare fizică
- îmbrăcăminte groasă, dar nu exagerată
- încălzire moderată a locuinței
- regim alimentar bogat în grăsimi, săruri, vitamine
- regim de odihnă respectat cu strictețe.

Sîntem în decembrie și prognoza meteorologilor ne vestește zile reci și aspre. Zina zăpezilor va îngheța în curînd apele, va acoperi străzile cu mantia rece, strălucitoare, a miilor de fulgi de nea. Decorul acesta a creat întotdeauna voie bună. Așteptăm și acum cu bucurie omătul imaculat și sănii le copiilor și oamenii de zăpadă! Ne bucurăm și noi cei mari, alături de cei mici.

Totuși, începutul iernii ne stinghерește pe mulți dintre noi, prin frecvența crescută a răcelilor, precum și prin îngrădirea unor activități, îngrădirea practicării unor sporturi în aer liber din cauza frigului. **Există un număr de oameni destul de mare care se adaptează cu dificultate climei reci.**

Aclimatizarea, adică adaptarea organismului de la un climat la altul, nu numai prin schimbarea zonei geografice ci chiar prin trecerea de la un sezon la altul, este un proces biologic complex, care produce în corpul omului modificări importante. Cînd nu sîntem pregătiți pentru aceste schimbări, și mai ales cînd ele sînt brutale, au loc consecințe importante asupra rezistenței și sănătății, ceea ce explică caracterul sezonier specific al unor îmbolnăviri sau reacția de desadaptare la răcirea vremii. Pentru preîntîmpinarea acestor neajunsuri omul dispune de o serie de mijloace, printre care, considerăm drept unul din cele mai importante **autoeducarea psihică și fizică.**

Autoeducarea psihică înseamnă dezvoltarea voinței noastre pentru a înlătura teama de frig, pentru că trebuie știut că **răcirea climei produce și o serie de efecte binefăcătoare asupra organismului.** Iarna, metabolismul crește și se mărește consumul de oxigen al organismului, circulația sîngelui este intensificată, tensiunea arterială se mărește, sînt stimulate secrețiile digestive și tonusul mușchilor și organelor interne, rezistența naturală a organismului și activitatea sistemului nervos.

Autoeducarea fizică se referă la practicarea de sporturi, fie chiar minore ca exercițiile fizice de dimineață, dar întotdeauna în aer curat, și sistematic zi de zi, la menținerea rezistenței organismului prin plimbări și muncă fizică în aer liber și la obișnuirea la frig prin terminarea dușului sau băii de curățenie, întotdeauna printr-un jet de apă rece. Aceste mijloace fizice au darul de a crește rezistența nespecifică a organismului la îmbolnăviri și de a întări funcțiile aparatului cardiovascular, care sînt cel mai intens solicitate în cursul aclimatizării. Cei obișnuiți să practice cu regularitate și de la o vîrstă fragedă aceste mijloace de călire a organismului vor face față aproape fără excepție în afara oricăror tulburări la schimbările de vreme de la începutul și din timpul iernii. Ele sînt într-un fel, mai eficiente, chiar decît protecția contra frigului asigurată de cele mai cunoscute mijloace ca îmbrăcămintea și încălzirea locuinței, deoarece nu arareori, în folosirea lor se aleg extremele.

În aclimatizarea la răcirea vremii îmbrăcămintea groasă este desigur obligatorie. Dar să nu fie exagerată. Se preferă materiale din lînă și piele care sînt bune izolatoare de frig, în timp ce îmbrăcămintea impermeabilă din plastic este indicată pe umezeală. Obiceiul de a purta lucruri multe și foarte groase, mai ales cînd facem eforturi fizice sau este vorba de copii care se joacă, provoacă răcirea prin încălzirea corpului, apariția transpirației și umezirea hainelor.

Supraîncălzirea locuințelor menține permanent diferențe mari între temperatura aerului din interiorul și exteriorul camerelor încălzite, ceea ce suprasolicită și epuizează capacitatea de adaptare a organismului.

Regimul alimentar în timpul iernii are, de asemenea, un rol important în procesul de aclimatizare. Importanța asigurării în regimul alimentar în timpul iernii a unui aport suficient de grăsimi, este o observație foarte veche, legată de obiceiurile alimentare sezoniere ale popoarelor nordice. Aceasta se explică prin puterea calorigenă a grăsimilor, deosebit de mare, dublă față de celelalte principii alimentare. **Prin arderea în organism a unei cantități de 100 g grăsimi se eliberează 900 calorii, ceea ce asigură o bună parte din căldura necesară menținerii temperaturii corpului în lupta cu temperatura joasă a aerului, care tinde să răcească organismul.** Procesul de aclimatizare solicită o încordare a organismului în totalitate. Se înțelege deci că importanța regimului alimentar nu se poate rezuma la aportul de grăsimi. **Iarna, hrana va fi într-adevăr mai bogată în grăsimi însă va trebui completată cu toate celelalte principii alimentare. Mai ales nu trebuie să lipsească din compoziția sa aportul îndestulător de săruri și vitamine.**

Regimul de odihnă va fi respectat cu mai multă strictețe și poate că nu e rău să se știe că aclimatizarea, ce reprezintă o perioadă de solicitare a organismului, ar fi mult susținută prin renunțarea la consumul benevol al toxicelor, adică al tutunului și alcoolului. Pentru că nimic mai fals decît senzația momentană că acestea încălzesc sau stimulează, în timp ce acțiunea lor îndelungată se repercutează negativ asupra sistemului nervos și vascular, diminuînd astfel și puterea naturală de aclimatizare.

Dr. Elena BARNEA
cercetător la Institutul de igienă și sănătate publică

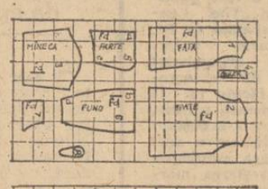

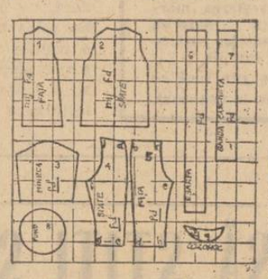

SĂ DĂRUIM COPIILOR NOȘTRI

Nu întotdeauna bugetul ne îngăduie să cumpărăm fetițelor noastre o păpușă nouă și poate nici nu e întotdeauna necesar, căci aceleași păpuși pot deveni „noi" dacă au vești noi. Tinerelor mame, cu răbdare și dornice să facă o surpriză plăcută copiilor lor le sugerăm cîteva idei. Pentru îmbrăcămintea perechii de păpuși de mai sus vă sînt necesare :

- *45 cm. de tesătură vărgată lată de 0,50 m. și 0,30 m. imitație de blană, lată de 90 cm ; 2 nasturi, 40 cm. dublură lată de 90 cm, 25 cm. elastic și o bucățică de pînză tare (îmbrăcămintea băiatului)*
- *25 cm. de 90 cm. lat, imitație de blană, 30 cm. tesătură în carouri lată de 50 cm; 55 cm dublură, un fermoar de 20 cm. (îmbrăcămintea fetei). Croiți diferitele piese ale hainelor mărind mai întîi schițele noastre. Fiecare pătrat are laturile de 5 cm. Tăiați-le apoi din stofă și blană. Lăsați o rezervă necesară cusăturilor, îndoiturilor și tivului. Respectați firul drept, indicat pe schiță.*

★

Dacă știți să croșetați, atunci din resturi de lînă de culorii vii, vesele, puteți face ușor și repede o rochiță, o vestă, o bonetă, și șosete în punct mițos ca cele din fotografia noastră.

Aceiași păpușă și totuși alta în această rochiță galbenă tricotată în punct de ciorap și garnituri din torsade.

ÎN ÎNTÎMPINAREA REVELIONULUI

CUTII DE BOMBOANE

Micilor lor prieteni, copiii le pot oferi bomboane, pastile din gumă de mestecat, șocolată, drageuri. Ei trebuie deprinși să nu ofere oricum, ci să acorde o atenție deosebită prezentării cadoului. Cele mai fine bomboane de șocolată vor face mai puțină plăcere celui ce li vor fi oferite dacă vor fi înghesuite într-o pungă banală. Dimpotrivă, cîteva dropsuri simple oferite într-un cub auriu și frumos decorat ca cel din fotografia noastră, sau într-o cutie în chip de leagăn vor impresiona, fără îndoială, mai plăcut. Supraveghiați de părinți sau de frații mai mari, copiii pot fără greutate decupa, lipi, decora aceste amuzante cutii de bomboane.

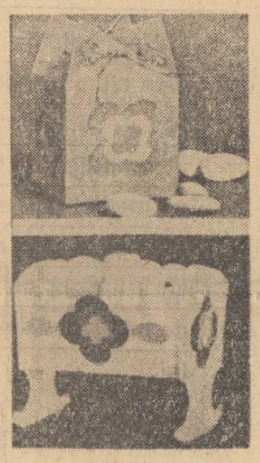

LEAGĂNUL

Pe un carton alb de 41 × 15 cm. reproduceți planul. Tăiați, urmărind liniile continui și marcați îndoiturile urmărind liniile punctate. Formați leagănul lipind părțile a pe AB și a' pe EF, b pe A'B', b' pe E'F'. Lipiți apoi părțile care formează picioarele leagănului de părțile laterale ale acestuia.

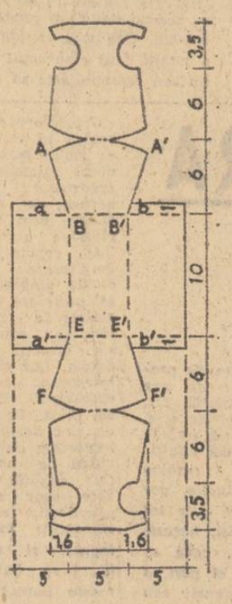

UN CUB DE AUR

Pe un carton suplu, galben sau pe care a fost lipită o foaie de hîrtie de un galben strălucitor măsurînd 30 × 15 cm, desenați liniile continui ale planului

și decupați dreptunghiul obținut astfel. Trasați liniile groase, punctați pe față și pe cele punctate subțire pe dosul cartonului. Formați un cub și închideți partea superioară cu ajutorul unui șiret auriu introdus în perforațiile prevăzute în acest scop.

AMBALAJE ORIGINALE

Părinții nu se pot prezenta în fața copiilor lor cu lucruri mai puțin interesante, mai puțin noi ca idee decît cele pe care, la îndemnul lor, copiii le-au făcut pentru prieteni.

Fotografia noastră reprezintă șase cutii cu totul deosebite reprezentînd : scufița roșie, un clovn, un paznic, un lup, un elefant, un cîine. Realizate din mici cutii cilindrice, sînt îmbrăcate în hîrtie lucioasă colorată și pot foarte bine servi drept cutii pentru bomboane sau ambalaje originale pentru alte mici daruri.

SCUFIȚA ROȘIE

Acest personaj atît de îndrăgit de copii poate fi astfel confecționat:

- **O cutie cilindrică de 20 de cm înaltă și 7 în diametru se unge cu lipici și se îmbracă în hîrtie roșie lucioasă.**
- **Dintr-un carton subțire se taie un cerc cu 3 cm mai mare decît baza cutiei. În mijlocul acestui cerc se desenează cu un creion, apoi cu vîrful unui briceag, un al doilea cerc cu 3 mm mai mare decît baza cutiei.**
- **De jur împrejur, pînă la urma lăsată de briceag marginile se crestează.**
- **Aceste margini se îndoaie în unghi drept și pe partea exterioară se ung cu lipici.**
- **Pe această margine crestată se lipește o bandă de carton de 8 cm lățime.**
- **Înainte de a fi lipită, pe fața A (vezi schița de mai sus) se pregătește obrazul.**
- **Din fire de lînă neagră se confecționează părul.**

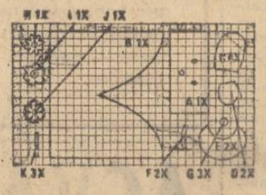

LEGENDA : A obrazul : roz deschis : — B scufița : roșie ; — C mînecă : roșie ; — D mînă : roz deschis : — E coșulet: galben; — F mîner: galben : — G nasture : alb : H.I.J. flori : alb, roșu, albastru ; — K tije : verde.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

ELEGANȚA DE SEARĂ

În moda de seară, creatorii au introdus negrul elegant și rafinat la rochii decoltate și brodate, folosind ca materiale — catifeaua, satenul, dantela. Se poartă bluze de mătase albă sau gulere de blană albă, în contrast cu negrul. N-au dispărut nici ansamblurile formate din jachetă lungă și fustă sau jachetă și pantalon dar în general sînt confecționate din catifea neagră sau saten. Se combină cu veste brodate multicolor.

Din nou, taftaua impune creatorilor rochii romantice, fuste cu volane, mici pliseuri și jabouri. În general, moda de seară conturează silueta dînd multă feminitate și grație. Mai extravagante sînt rochiile în culori violente, brodate cu paiete, amestecuri de materiale și colorit, rochii transparente din muselină sau voal, purtate cu cape de organdi sau blană.

1. Rochie din dantelă neagră, tăiată în talie, avînd trei rînduri de volane suprapuse în bie. De la marginea mînecii trei sferturi pornesc unul sau două rînduri de volane.

2. Rochie din mătase, foarte decoltată în spate. Tăietura mai jos de talie, fusta fiind în bie.

3. Ansamblu din catifea (jachetă lungă și pantalon). jacheta avînd reverele foarte lungi și ascuțite și nasturi din strasuri. Se poate purta cu eșarfe albe la gît sau bluze din mătase.

4. Rochie mai originală, care poate fi confecționată și din una veche. În talie se introduce o plasă făcută tot din materialul rochiei. Aceeași garnitură se repetă la mînecă.

5. Rochie mai sobră, cu mînecă lungă, cu platcă, închisă de sus pînă jos cu nasturi mici și deși îmbrăcați în saten lucios. Aceiași nasturi la mînecă, pînă aproape de cot. Nasturii sînt închiși cu bride.

Doina LEVINȚA

MACHIAJUL ȘI OCHELARII

Nu trebuie să vă creați complexe, fiindcă purtați ochelari. Dacă știți să armonizați forma acestora după tipul de obraz pe care îl aveți, puteți transforma ochelarii chiar în obiect de... podoabă.

Obrazul este rotund și mic. *Vă veți machia cu un fond de ten mai deschis (bej deschis). Dacă nasul este foarte mic, îl veți colora și mai deschis pentru că și așa, datorită ramei de ochelari își pierde din mărime. Veți da o dungă subțire verticală de fond de ten închis de la tîmple spre maxilar, o umbră îngustă (1—2 cm.) ca să lungim obrazul. Sprîncenele vor avea o ușoară linie ascendentă. Pleoapele, le veți colora discret cu bleu sau verde (de preferință, seara). Nu veți farda tare ochiul. Prin lentile apare ciudat un ochi prea fardat. Vă veți mulțumi să subliniați numai cozile ochilor sau să desenați o ușoară linie pe marginea pleoapelor inferioare. Seara, fard discret pe pomeți în formă de triunghi.* Veți alege o ramă de ochelari de formă pătrată nu prea groasă, fiindcă obrazul este mic. Veți evita forma rotundă care ar accentua și mai mult rotunjimea feței.

Un obraz pătrat, cu maxilarele foarte puternice. *Machiajul va fi ca și cel pentru obrazul rotund, cu singura deosebire că fondul de ten va fi bej auriu și maxilarele mai bine umbrite cu un fond de ten închis. Trăsăturile trebuie îndulcite.* Veți purta ochelari cu rama dreaptă ușor alungită în sus, spre tîmple, și rotundă în partea de jos.

Un obraz prelung și dreptunghiular *cere machiaj deschis, dar umbrit în partea de jos (bărbia) în formă rotundă.* Veți purta ochelari cu baza rotundă (rama și lentila) care să depășească pomeții. *În acest fel, toată atenția va fi atrasă de partea de sus a obrazului. Prin urmare, retuș la bărbie și nici un fel de fard în obraz, care și așa este destul de înpust.*

Obrazul este tot triunghiular, dar mic, fin. *Machiajul va fi de culoare deschisă. Veți umbri vîrful bărbiei.* Rama ochelarilor va fi foarte discretă, ca să nu diminuăm mai mult obrazul.

Un obraz oval (tipul perfect) *se va armoniza cu orice culoare de fond de ten, potrivit cu ochii și toaleta.* Puteți purta orice formă de ochelari, cu ramele drepte, alungite. *Vă puteți permite orice fel de fantezie, bineînțeles în limita decenței și a bunului gust.*

Constanța POPOVICI
Pictor machior

MIC GHID CULINAR DE SEZON

Să mănînci bine capătă iarna o importanță deosebită. Dacă vara te poți mulțumi cu o salată proaspătă, dacă un fruct bine copt și aromat constituie un deliciu, în acest sezon, frigul și umezeala te invită la preparate mai reconfortante. Natura, care face bine ceea ce face, a rezervat pentru iarnă cele mai consistente și mai rezistente din produsele ei. Stau pavăză împotriva frigului șuncile și slănina, varza și fasolea, asigurîndu-ne multe mîncăruri gustoase.

Bucătăria de iarnă — exceptînd ospețele îmbelșugate din timpul sărbătorilor de sfîrșit de an — trebuie să fie bogată, dar simplă. În această epocă, organismul nu are nevoie de excitante, ci de căldură și materii grase. Bucătăria de iarnă e o bucătărie gospodărească, familială, migălită cu drag de o gospodină, care își dorește pentru ai ei sănătate și forță.

E drept, piața în acest sezon e mai zgîrcită, tocmai de aceea gospodinelor li se cere imaginație și ingeniozitate, tocmai de aceea din posibilitățile care li se oferă ele trebuie să știe să pregătească bunătăți care să stîrnească apetitul, să încălzească inimile și... stomacul.

Dar să nu ne plîngem. Conservele ne pun la îndemînă legumele și fructele anotimpurilor calde (și metodele folosite azi la prepararea lor le face să nu-și piardă nici din valoarea lor nutritivă, nici din vitamine). Și apoi cine n-ar mînca cu plăcere o delicioasă tahnie de fasole albă cu ciolan afumat sau cîrnați și mîez de varză albă murată, presărată cu piper și stropită cu untdelemn ?

Dar despre o friptură de porc pe varză călită cu mămăliguță rumenă alături, despre o tocană cu sos de roșii ce părere ați avea ?

În orice caz iarna nu mai e așa de vitregă ca altădată Tehnica modernă ne pune la dispoziție, în afara conservelor obișnuite, legume și fel de fel de preparate congelate, deshidratate și, dacă vremea fructelor roșii e departe, nucile, merele, perele etc., etc. ne așteaptă cu savoarea și bogăția lor de calorii.

Ca să ne însoțim mîncărurile de garnituri gustoase și variate să nu disprețuim dovleacul (din care putem face nu numai plăcintă ci și pireu), nici prazul, să dăm gust supelor, să gătim mîncăruri excelente cu sos.

Astă-vară, am apreciat sucurile și limonadele răcoritoare. Să ne amintim acum de băuturi fierbinți : cacao, lapte simplu sau aromat cu cafea, cu ceai. Și apoi să nu uităm tradiționala noastră țuică fiartă sau o ulcică de vin fierbinte cu scorțișoară și zahăr, care vor încinta, fără îndoială, un oaspete înfrigurat și zgribulit venit din zăpada și umezeala de afară.

un meniu excelent pregătit ...la moment

LA MAGAZINELE ALIMENTARE ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM

găsiți un sortiment variat de conserve, excelente la gust, nutritive

Vă recomandăm cîteva :

— costiță cu fasole, 400 gr.	5,75 lei
— costiță cu mazăre. 400 gr.	5.15 lei
— carne de porc cu mazăre decorticată, 400 gr.	6.15 lei
— carne de porc cu mazăre verde. 400 gr.	8.00 lei
— pilaf de pasăre, 400 gr.	6.50 lei
— macaroane cu carne de vită 450 gr.	7.50 lei
— spaghete cu carne de porc 450 gr.	7.15 lei
— costiță cu varză 450 gr.	5.90 lei

Folosind conservele, economisiți timpul, ușurîndu-vă munca în gospodărie !

(6718)

RECOOP

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

ADRIAN ROMANIUC — Botoșani. *În cazul unei logonevroze nu este necesar să veniți la București. Și la Iași există logopezi și sub îndrumarea lor, veți efectua exercițiile speciale pentru reeducarea limbajului. Medicul neuropsihiatru vă va ajuta prin psihoterapie și administrarea de tranchilizante. Cu un efort de voință, sîntem convinși că veți reuși să vă însușiți o dicție corectă.*

DOINA TEODOR — Craiova. *După descrierea dv. nu credem că este o leucoree de natură hormonală. Este obligatoriu un examen bacteriologic și micotic al secreției.*

PIA POPA — comuna Castelu, satul Cuza Vodă. *Judecînd după cele relatate de dv. și diagnosticul de ieșire a spitalului din Constanța, „paralizie de natură nepreci[illegible]" și după analize, credem că a fost o encefalită cu atingerea nervilor cranieni. Copilul trebuie internat cît mai urgent la serviciul neuro-psihiatrie infantilă de la spitalul Gheorghe Marinescu, șoseaua Berceni-București.*

Dr. Ana MURGULEȚ

(6716)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

REBUS

DE-A LUNGUL DUNĂRII

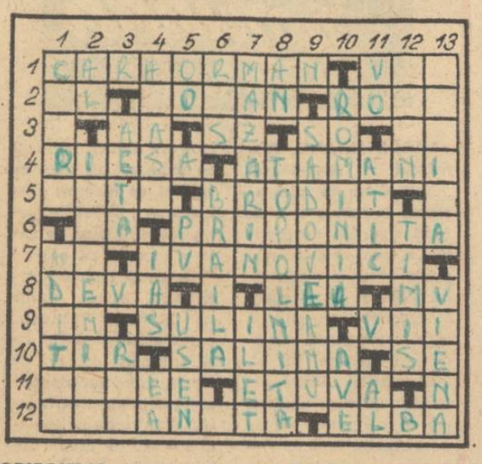

ORIZONTAL : 1. Unul din cele mai mari grinduri din Delta Dunării. — Mișcările Dunării, într-un... vals de Ivanovici. (sing.) 2. Cal de prin părțile... Dunării inferioare. — „Dunărea revărsată", de Radu Tudoran. — Baltă în Delta Dunării, între brațele Sulina și Sf. Gheorghe. 3. Apă la margini ! — Simion Zaharia. — Ștefan Oprescu. — Înainte de prinz. (abr.) 4. „Valurile Dunării"... pe ecran. (pl.) — Conduc bărcile de pescari, în Delta Dunării. 5. Indigeni din Filipine. — Impodobit cu cusături decorative în relief. 6. În cheia „sol" ! — Legată la gară... 7. Întrebare. — A compus celebrul vals „Valurile Dunării". 8. Localitate în județul Hunedoara. — Aproape leac ! — Mihai Viteazul. 9. Bine ! — Cel mai scurt braț al Deltei. — Afluent al Dunării, spus în grai localnic... 10. Sport cu ochire. — Munte de sare. — Seleniu. 11. Plase de pescuit în Deltă. — Mașină de prăjit... microbii. 12. Mic afluent al Dunării în Banat. — Alt fluviu european.

VERTICAL : 1. Veche cetate genoveză în Crimeea. — „Dunăre, măicuța mea !" 2. La Calafat ! — Mic afluent al Dunării, cu obîrșia în munții Almajului. 3. Cîntă în cor „Dunărea albastră". — Din neamul Remilor. — 4. Autorul poeziei „Superba Dunăre". — Riu antic în Illiricum. — Dunărea la vărsare ! 5. Două ochiuri... — Paul Vasiliu. — Localitate în R.P. Chineză. 6. Veche abreviație pentru... fumători. — Baltă închisă între două brațe ale Dunării, între Dobrogea și Muntenia. 7. Celebru cardinal francez din sec. 17. — Afluent al fluviului Volga. 8. La liman ! — Afluent al Dunării lîngă Turnu-Severin. 9. Autorul volumului de povestiri „Aventură în lunca Dunării". 10. Țară riverană pe Dunăre. — Începe aventura ! 11. Victor Oțetea. — Din vechea Atheną. — În baltă ! 12. Dinastie bulgaro-vlahă, din sudul Dunării. (sec. 11—12) — Afluent al Dunării în Banat. 13. Baltă în Deltă, între brațele Sulina și Sf. Gheorghe. — Capitală europeană pe Dunăre, orașul „Dunării albastre".

Ina OLTEANU

Cuvinte rare : AETA — IAS — USEN — ILET

GIORDANO BRUNO

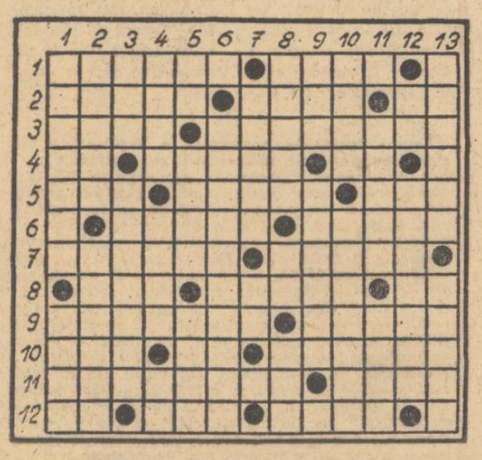

ORIZONTAL : 1. Zeu roman, în titlul unei lucrări scrise de G. Bruno în 1585. — Explicit. 2. Totalitatea lucrărilor scrise de Bruno. (fig.) — Scrieri literare în limba latină, tipărite de G. Bruno la Frankfurt. (sing.) — Rupte din soare ! 3. Localitate, unde s-a născut Giordano în 1548. — Condamnarea la moarte prin ardere pe rug, a lui Giordano Bruno. (9 febr. 1600). 4. Început de scolastică ! — Capitala Boemiei, pe vremea lui Giordano. — Întrebare. 5. Ceașcă populară. — Verbul folosit de G. Bruno împotriva scolasticii și obscuratismului teologic. — În afara terenului. 6. Capitala Franței, unde în 1582 G. Bruno publică două lucrări. — Atitudinea lui G. Bruno în fața tribunalului eclezlastic. 7. Așa cum considera G. Bruno întregul Univers. — Profesor italian, care în 1848 a descoperit în arhivele Vaticanului „Cele șapte depoziții ale lui G. Bruno". 8. „1548" și „1600" între care a trăit G. Bruno. — A realiza ceva nou. — Victor Brătescu. 9. Presupunere. — Acestea. 10. Culoarea fericirii... — Soarele piramidelor. — A merge după cineva... 11. Formulat. (fig.) — Plantigrad... pe cer. 12. Notă de legătură... — Amintire... peste veacuri. — Modul cum a fost executat G. Bruno la 17 febr. 1600. (masc. pl.).

VERTICAL : 1. Intruchipare a tiraniei și ignoranței în lucrarea „Alungarea bestiei triumfătoare" de G. Bruno. — Erezie. (pop.). 2. Perioada numită și „de aur", ridiculizată de G. Bruno. — Oraș din Italia, de unde G. Bruno este nevoit să piece în 1576. 3. Rolă. (reg.). — Filozof olandez (sec. 17) influențat de opera lui G. Bruno. 4. Pește de apă dulce. — Nimic mai mult. — Barbu Văcărescu. 5. Luat din mijloc ! — Se găsește greu. (fem.). — Își sacrifică viața pentru un ideal. (fig. pl.) 6. Ridiculizarea tiraniei întreprinsă de G. Bruno în opera sa. 7. „Cabala calului...". — lucrare a lui G. Bruno. — Sodium. 8. Locuință mai acătării... la țară. (od.) — Începutul și sfîrșitul lui Bruno ! — Echipa din Arad... 9. Stinghie de gard. (pop.). — Urmărit și de G. Bruno în toată activitatea și opera sa. 10. Astfel a fost Alberigo Gentile, care l-a ajutat pe Bruno să țină la Wittenberg lecții despre Aristotel. — Umanist olandez din sec. 15/16. 11. Județ în țara noastră. — Diversele state ale Europei colindate de G. Bruno. 12. Sete ! — Cosmosul pe care G. Bruno îl considera alcătuit dintr-o infinitate de lumi. 13. Fatalitatea, combătută de G. Bruno în opera sa. — Fecior.

Mircea DUMITRU

Cuvinte rare : TAS — REL LEȚ

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ÎN LUMEA PĂSĂRILOR

ORIZONTAL: Califar — Șoim — Olah — Colibri — Cuc — Becata — I — On — Lira — Adam — Salita — Orare — Tri — I — Pui — I — II — Nagîț — Apă — Canar — Uliu — Cui — Iluzii — S — Înot — II — Tone — Stirc — Bărci.

JURIDICĂ

ORIZONTAL: Avocați — Pann — Deșliu — Narat — Ar — Adamescu — Morn — Rica — TC — Nata — Hugo — O — Caragiale — Ed — O — Aur — Lurex — Cau — Alet — G — T — Eu — Aro — Amado — Arghezi — Film.

(6717)

DE CE FACEM BINELE, STIMATĂ C. E.

de Mihai STOIAN

Veşti bune de la cititori ! „În ziua de 4 noiembrie am primit un aviz telefonic de la Cristina, cea pe care v-am rugat stăruitor să mă ajutați s-o regăsesc, e un fel de „soră" de-a mea, fiindcă de la ea am... împrumutat, cu ani în urmă, o... coastă (transplantată) Am vorbit la telefon și foarte curînd ne vom vizita una pe alta. Vă dați seama ce bucurie ?

MONICA LOVASZ — Lugoj"

„Obligat de împrejurări mă văd obligat să vă scriu din nou. Dacă vă mai amintiți (evident îmi amintesc — n.n.) v-am vorbit mai de mult despre necazul meu cu accidentul, cînd am căzut de la 18 metri înălțime, anul trecut. V-am mai comunicat că, în urma publicării scrisorii mele de atunci, la rubrica Dv., am primit 4 600 de semne prietenești, din toată țara (mi se cerea și poza, ar fi însemnat să o copiez pe puțin de o mie, două mii de ori). V-am trimis însă poza și ați binevoit a o publica, așa că m-am pomenit de astă dată, cu 9 500 de scrisori și ilustrate, oameni care mi-au înțeles deplin dorința de a ieși din impasul în care mă aflu. Au trecut de atunci cam nouă luni, eu am mai suportat două intervenții chirurgicale la mînă și la piciorul drept. Pe data de 6 octombrie 1971, datorită doctorului Nicolae Onaca, de la Spitalul de traumatologie și chirurgie plastică și reparatorie din București, am izbutit să-mi revăd mîna complet refăcută. Iar doctorul Gheorghe Constantinescu de la Spitalul Valea Sadului, jud. Gorj, mulțumită pricepерii și curajului pe care le are, a reușit să-mi redea mersul normal la picior. Datorită deci unor oameni de suflet și de mare pricepere, mi-am reluat serviciul și, totodată, am scăpat de sentimentul chinuitor pe care-l căpătasem, de om neîntreg. Dumnealor, tuturor care m-au sprijinit moral, fie și cu un singur cuvînțel, le mulțumesc din suflet !

Și-acum un „amănunt" : printre cei 9 500 de prieteni dobîndiți prin... poștă, o sută au devenit corespondenți de-ai mei, statornici. Să ai 100 de prieteni, e ceva ! Majoritatea — recunosc — erau fete. Unele căutau să mă ducă cu vorba, altele erau sincere numai 50%, iar altele 100%. Printre cele complet sincere s-a întîmplat să fie și o fetiță simpatică din Iași pe nume Rodica. Această fată îmi descria viața e de pînă la 20 de ani: rămasă orfană de ambii părinți, cînd era mică de tot, crescută de o soră de a ei (poate. de astă dată, vei depăși cifra de... 10 000 scrisori și ilustrate). Eu personal țin să mulțumesc, alături de dumneata, pe această cale, celor doi medici (ca și celor care i-au secondat) redîndu-ți... integritatea corporală : pentru înalta lor calificare — științifică, dar și umană. În rest, să auzim de bine !

POST SCRIPTUM : Și corespondenta TEODORA BAIU, str. C. Lacea 20, Brașov, a primit sute de scrisori și ilustrate de la cititori, pentru care le mulțumește tot prin intermediul nostru ; C.E. — Craiova (tînără de 19 ani) se.. plînge în schimb că i-a scris lui Nicolae Fătu și n-a primit răspuns, la fel și altora (mi-aș permite să-i atrag atenția că, atunci cînd public un „caz", n-o fac pentru a provoca un schimb de corespondență, ci — în special — pentru a demonstra unor oameni aflați în impas, care se cred mult prea singuri, izolați, repet, pentru a le demonstra că nu există... singurătate, că sînt în țară mii și mii de oameni de suflet, gata să sară într-ajutorul semenului, fie și nestiut, cu o vorbă bună, cu o imagine a meleagurilor natale etc. Facem binele ca să facem binele, nu ca să primim vreo „răsplată", stimată C.E.) ! Dovada cea mai concludentă pentru dumneata, C.E. iată ce-mi scrie familia ing. SORIN PĂTRAȘCU, Calea București, bloc F7, sc. 1, et. 4, ap. 13, Craiova : „Duminică 25 iulie 1971, ora 10,30, pe șoseaua Rm. Vîlcea-Sibiu, la ieșirea din satul Balota, am avut un mare accident cu mașina, care poate ne-ar fi fost fatal dacă n-ar fi existat Salvatorul necunoscut care ne-a dat tuturor patru primul ajutor și ne-a transportat cu mașina proprie la spitalul din Brezoi. Am dori să aflăm prin dumneavoastră adresa necunoscutului care ne-a salvat, pentru a-i adresa mulțumirile noastre și totodată pentru a-i restitui una pătură că cu care a fost învelit unul din noi în timpul transportului la spital. Dorim extrem de mult să aflăm adresa necunoscutului care a fost pentru noi mai mult decît un om".

Iată-mă, așadar, și pețitor fără voie. Mă bucur din toată inima pentru dumneata și pentru Rodica dumitale. Să fie cu noroc ! Sînt convins că și cititorii rubricii îți vor adresa, fie și cu întîrziere, cuvenitele felicitări

Nelu PUPĂZAN
— com. Fărcășești, sat Rogojelu, jud. Gorj"

CURIER SĂPTĂMÎNAL

V. TIMOC

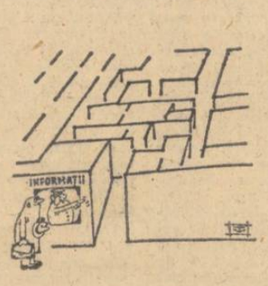

— Prima la dreapta, apoi, mai întrebați!...

— Am venit pentru postul pe care l-am lăsat vacant ieri, cînd am fost concediat...
(DOMENICA DEL CORRIERE)

Oțelarul acasă
(OGONIOK)

G. BADEA

— Îl repar, dar nu-mi convine cu prețul ăsta!...

Fără cuvinte
(QUICK)

Fără cuvinte
(EPOCA)

JOCURI DISTRACTIVE

2 DIN 12

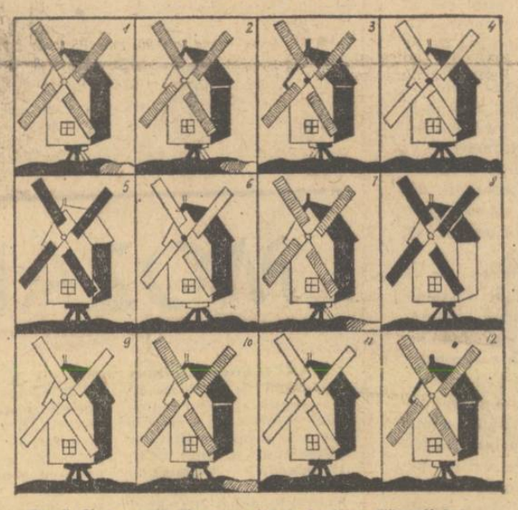

Două dintre cele 12 mori sînt indentice. Căutați-le! (Joc trimis de cititorul nostru Liviu PRESCĂREANU **din** Craiova).

(Soluția în numărul viitor)

CINCI ERORI

(SOLUȚIA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT) 1) Persoana din dreapta desenului are o mănușă neagră și una albă. 2) La o bancă lipsește un picior. 3) Poziția acelor ceasului. 4) Pedalele bicicletei. 5) Haina bărbatului este încheiată pe dos (ca la o îmbrăcăminte feminină).

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Aventurile cartofului

Poate că puțină lume știe că regele Franței, Ludovic al XVI-lea, purta cu mîndrie la butonieră... o floare de cartof. Și poate că de asemenea se cunosc puține amănunte asupra modului în care s-a răspîndit consumarea cartofului în Europa. Nu din alte motive, dar la început, cînd utilitatea cartofului ca aliment pentru oameni nu era cunoscută, se afirma despre el că ar produce lepră. Cam în aceeași perioadă, în Italia, cartofii se serveau ca aliment numai la porci, iar în Germania, uneori deținuților. Chiar și pînă în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea, unii oameni de știință considerau că răspîndirea mare a tuberculozei în Europa se datorește cartofului. Poate din cauza unei analogii între „tuberculii" cartofului și „tuberculoză" ?

Este cunoscut faptul că cel care a introdus folosirea cartofului în Europa a fost medicul francez Parmentier. **Știți însă cum a izbutit să-i convingă pe francezi să mănînce cartofi ?**

Din limbile popoarelor

Vă vom prezenta aici 16 cuvinte dintr-o anumită limbă, rugîndu-vă să ne spuneți cărui popor aparțin și, eventual, ce semnificație au. Dacă veți fi suficient de perspicaci, s-ar putea ca unele din aceste cuvinte să vă sugereze ceva în legătură cu răspunsurile. **Deci, iată care sînt aceste cuvinte :**

1. — acla
2. — alcado
3. — amantas
4. — capac
5. — chiki
6. — cuzco
7. — ilachata
8. — intihuatana
9. — lanta
10. — licla
11. — mitana
12. — sapa inca
13. — titi
14. — uncu
15. — untu
16. — zara

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Din cărturarii Moldovei

Scurta prezentare autobiografică publicată în numărul trecut aparține marelui chimist român Petru Poni (1841—1925). El și-a făcut studiile superioare la Paris, avînd ca profesori chimiști vestiți, precum M. Berthelot, H Saint Claire Deville, Würtz și alții. În 1866 a devenit licențiat în științe al Sorbonei, la vîrsta de 25 ani. După ce a profesat mai mulți ani la Colegiul Național din Iași (fosta Academie Mihăileană, în care studiase el însuși), a fost numit profesor de chimie la Universitatea din Iași, în 1878, unde a predat peste trei decenii. Sub conducerea lui Petru Poni s-a susținut primul doctorat în științe din țara noastră. A fost membru al Academiei Române și, de cîteva ori, președinte al acestui for. În afară de preocupările didactice, s-a ocupat intens și de diverse cercetări științifice, în domeniul compoziției chimice a mineralelor și țițeiurilor din țară. Petru Poni a avut și o deosebită activitate publicistică științifică. Ca omagiu adus marelui om de știință, Institutul de Chimie al Academiei din Iași, îi poartă în prezent numele.

Purificarea metalelor

Pentru purificarea la maximum a elementelor semiconductoare, precum germaniul și siliciul, după obținerea acestora în stare cît mai pură pe cale chimică, se procedează la așa numita „topire zonală progresivă". Elementele respective, obținute sub forma de bară, sînt încălzite într-o țeavă pe o zonă îngustă, pînă la topirea zonei, încălzirea făcîndu-se de la o extremitate către cealaltă, cu încetul În modul acesta impuritățile se adună în zona topită și înaintează o dată cu ea, acumulîndu-se în cele din urmă la o extremitate care, ulterior, se îndepărtează. Este vorba, deci, de un proces fizic, care se poate aplica și pentru alte elemente.

Bicicliștii

Cei doi bicicliști nu se aflau pe biciclete separate, ci pe una tandem. Cel vare voia să circule spre nord, se afla în față. Prin urmare, cel din spate, vrînd nevrînd, trebuia să i se spună.

Poșta cititorilor

La subiectele apărute în numărul 725 din 28.08.71 al revistei, pentru întrebarea „Paza cetății", au răspuns corect mai mulți cititori :

Adriana Crăciunescu, Craiova și **Nelu Manea,** com. Seaca, jud. Teleorman, au prezentat rezolvări conform răspunsului publicat în numărul următor al revistei, ceea ce este foarte corect. Dar, alți cîțiva cititori, și-au dat seamă că nu aceea era chiar ultima soluție a problemei, întrucît, într-adevăr numărul paznicilor se mai poate reduce cu doi, adică, în loc de 20 de paznici, să existe numai 18. Cum ?

Foarte simplu : la cîte două colțuri opuse ale cetății se vor așeza cîte 5 paznici, iar la celelalte două colțuri opuse numai cîte 4 paznici. Cu acest aranjament, deși cu mai puțini oameni, vor rămîne totuși cîte 9 paznici, în ansamblu, pentru fiecare latură a cetății, conform consemnului dat. Este o soluție demnă de un general, pentru care îi și felicităm pe cititorii noștri isteți ! Dar iată și numele cititorilor respectivi : **Iosif Lucaci,** tehnician, Cluj; **Virgil Vișoiu,** com. Letea, jud. Bacău (cu două scrisori, cu același răspuns, pentru a fi mai sigur de primire, probabil) : **Matei Vasile,** în vacanță la Sinaia ; **Theodor Mihalcea,** Oradea ; **Mihaela Ștefănescu,** Puciosa ; **Ioan Roșcanu,** Timișoara și **Dorel Livescu,** student, București.

La întrebările puse în numărul 726 din 4 septembrie 1971 al revistei, cititorii care au răspuns au fost destul de numeroși. Unii au dat răspunsuri numai la cîte o singură întrebare, alții, mai puțini, la două.

Sortind răspunsurile, iată care sînt rezultatele :

Pentru **„Un-doi, un-doi... țineți pasul" : Constantin Brașovcanu,** Urlați, jud. Prahova ; **Pînzaru Constantin,** muncitor la Uzina metalurgică Iași ; **Ana Oprescu,** București ; **prof. Silviu Nițu,** Caracal ; **Alexandru D. Rădulescu,** Sinaia, jud. Prahova ; **Mladin Petru,** Arad ; **Grădescu Cornel.** com. Răzvani, jud. Ialomița (Tema propusă este întrucîtva de specialitate și evităm publicarea unor astfel de materiale) ; **Ioan Roșcanu,** Timișoara.

Pentru **„Apeducte romane" : Lupu Ion,** elev anul IV, com. Nehoiu, jud. Buzău. Pentru ambele întrebări, de la punctele 1 și 2 a trimis răspunsuri corecte cititorul nostru **Tacoi Alexandru,** elev anul II, Lic. teoretic din Ocna Sibiului.

Constantin M. Militaru, Craiova, jud. Dolj și **Gheorghe Zăgreanu,** Iași. Sesizarea pe care ați făcut-o este justă, dar problema a fost rectificată mai de mult.

Florin Rădulescu, Sinaia-Izvor și **Marcel Gheorghiu,** Calafat, jud. Dolj. S-au mai publicat astfel de probleme în rubrica noastră.

C. Dumitrescu, Craiova ; prof. **Aurel Govojdeanu, Șimand,** jud. Arad: **Ioan Tomuț,** loc. Cermei, jud. Arad și **Ion Mamut,** student, anul II, Fac. de matematică. Turnu Severin, jud. Mehedinți. Propunerile trimise au fost reținute, în vederea publicării în viitor, în limita posibilităților. Vă mulțumim.

Prof. Costică Marmelada, Botoșani. Am citit materialul trimis, care este amuzant. Dar, să știți că există și o altă variantă analogă, mai simplă. Cît privește publicarea, răspunsul îl găsiți chiar în soluția șaradei propuse !...

Ing. Liviu MACOVEANU

PE URMELE INFRACTORILOR

Alo, miliția?...

• Trei cazuri în care cei ce au încălcat legile țării au fost descoperiți cu cea mai mare operativitate urmînd să-și primească pedeapsa.

Ora 22. La dispeceratul I.M.M.B. sosește un ordin : „Trimiteți două echipaje pe șoseaua Alexandriei. Opriți autoturismul Fiat 2 100 nr. 3—B—3156, urmărit de un echipaj al I.M.J. Teleorman..."

...Să ne întoarcem cu o jumătate de oră mai devreme. Pe șoseaua Videle-București, lîngă pădurea Botoroaga, locotenentul Costel Ungureanu de la inspectoratul miliției județului Teleorman oprește pentru control mașina cu numărul de mai sus. Șoferul prezintă actele, dar din incoerența cu care vorbește rezultă că venea de la un chef. În mașină se aflau o femeie și doi copii. Este un motiv în plus ca ofițerul să vadă în ce măsură omul de la volan poate să conducă fără a periclita viața celorlalți. De aceea, îi cere să folosească fiola alcooloscop. Bărbatul se execută și substanța o dovedește imediat. I se explică că urmează să plătească o amendă de 500 de lei și de asemenea să i se rețină permisul, în vederea suspendării, pe timp de două luni.

Turmentat, lipsit de control, șoferul devine agresiv. Profită de întuneric și fuge în pădure. Apoi se reîntoarce pe nesimțite, se urcă la volan, trece prin șanț, deoarece mașina miliției îi barase drumul și dispare în noapte. Locotenentul se avîntă în urmărirea lui. În același timp, prin radio cere ajutor la Alexandria, la I.M.J. Ilfov și la Inspectoratul general al miliției.

În fața lui un bolid gonea spre București cu 120—130 km/oră. La Ghimpați i-a pierdut urma. După ce a crezut că scăpase, șoferul își reluase cursa, îndreptîndu-se „cuminte" spre București. Din comuna Bragadiru și pînă la intersecția șoselei Alexandriei cu șoseaua Măgurele, el a fost urmărit de patru echipaje (unul din Teleorman, unul din Ilfov și două din București).

În fața blocajului n-a mai avut ce face : a oprit. Astfel Neculai Hrescanu (str. Plantelor nr. 37), posesorul elegantului FIAT 2 100, șofer profesionist la Întreprinderea de industrializare a cărnii București, va avea de răspuns nu numai pentru o contravenție, ci și pentru o suită de infracțiuni.

Alo, da, miliția ! Dispecerul de serviciu maiorul Badea.

Vă ascult...

De la celălalt capăt al firului, o voce de femeie relata că a văzut cum, în urmă cu cîteva minute, un autoturism a accidentat un tînăr și că șoferul, după ce a oprit cîteva secunde, a urcat victima în mașină și a dispărut de la locul faptei.

Întrebată, femeia a arătat că n-a putut reține numărul de circulație, dar a indicat cîteva inițiale.

La numai două minute de la primirea sesizării, trei echipaje ale Dispeceratului central și de intervenții au pornit pentru identificarea autoturismului, a șoferului și a victimei. Concomitent s-au transmis prin radio semnalmentele probabile ale autoturismului. În același timp, acestea au fost făcute cunoscute unor salariați de la locurile de parcare cu plată. Trecuse o oră. Echipajele transmiteau.

— Alo ! Am identificat un Volkswagen de culoare gri, lovit la aripa din dreapta. E parcat în fața hotelului „Ambasador". Semnalmentele nu corespund decît în parte...

— Alo ! Sîntem la campingul de la Pădurea Băneasa. Am identificat un Mercedes cu inițiale asemănătoare. Are farurile sparte, dar nu prezintă urme de lovire...

— Extindeți cercetările ! În curînd vom sosi cu persoana care a sesizat.

Ajunsă la locul de parcare din Pădurea Băneasa, martora nu a recunoscut mașina care a comis accidentul.

— Continuați cercetările !...

— Alo, miliția ? Să știți că aici la mine a parcat un Renault. Prezintă cîteva lovituri la aripa dreaptă față.

Persoana care sesiza acest lucru era Maria Manolache, responsabila locului de parcare din str. Franklin. Ea a mai relatat că persoanele din mașină, un bărbat și o femeie blondă, au plecat repede fără să mai plătească taxa.

La locul indicat s-au deplasat imediat doi ofițeri iar salariata i-a condus pînă la restaurantul Lido

Invitat să plătească taxa de parcare, bărbatul a înțeles adevăratul scop al vizitei ofițerilor și a recunoscut fapta săvîrșită cu patru ore în urmă.

— Să știți că am luat victima în mașină pentru că era de datoria noastră să-i acordăm primul ajutor. Băiatul nu a fost, însă decît puțin zgîriat și l-am condus acasă.

— Dar ce părere aveți, în calitate de conducător auto, de obligația de a vă fi înapoiat la locul accidentului și de a fi anunțat organele de circulație ?

La acestea, Scheminger Klaus, profesor la Școala din Săcele, domiciliat în Brașov, str. Argeș nr. 5, care conducea mașina unei prietene, n-a mai avut ce răspunde.

★

Ora 24. Plutonierul major Constantin Răutu își îndeplinește serviciul în postul din piața Universității, urmărește atent numerele mașinilor care trec. Deodată, tresare. Autoturismul I.M.S. nr. 6 B 382 ? La ora 22,00 fusese dat în urmărire, fiind furat de la un loc de parcare de pe str. Lotrioarei.

Mașina se îndepărtează. Ce să facă ? Oprește un taximetru. „Tovarășe șofer, urmărește te rog. I.M.S.-ul galben. A fost furat."

Alexandru Gorneanu, șoferul de pe taxi, a înțeles. Accelerează. Se apropie de turismul din față. Semnalizează. Hoțul de la volan se simte urmărit. Mărește viteza. Iată și o patrulă auto a sectorului 3 miliție. Echipajul se alătură urmăririi. Infractorul este încolțit din față și din spate. Pe str. Olari încearcă să oprească brusc și să fugă, mistuindu-se în întuneric. Dar IMS-ul derapează și se lovește de un pom. Lui Nicolae Mitroi, Aleea Ciucea nr. 2, nu-i rămîne decît să se predea.

★

Trei momente din noianul celor ce fac zilnic obiectul cercetărilor Dispeceratului central și de intervenție al I.M.M.B.

Maior Al. GRIGORE

(6717)

„INTER"

CA PE VREMURI...

de Valeriu MIRONESCU

Vă închipuiți pe elegantul jucător care este Mazzola faultîndu-și un adversar în propriul careu și încă în asemenea hal încît arbitrul să-l pedepsească cu 11 metri ?

Totuși, se pare că așa s-au întîmplat lucrurile în meciul Borussia — Inter jucat miercuri noaptea în Berlinul Occidental. Miercuri noaptea, după ce petrecusem o după-amiază plină de fotbal, cu un derbi Dinamo-Steaua spectaculos dar cam prea aspru, fiindcă Dinamo a început să-și confunde toți adversarii cu Adamec, m-am așezat lîngă un aparat de radio, s-ascult măcar cum decurge meciul dintre porumbeii „Borussiei" și tigrii venali și, bineînțeles, șmecherași ai lui „Inter". Asta după părerile unui anume englez care-și închipuie că o cutie de conservă aruncată în capul unui jucător reprezintă un act de milostenie, în timp ce o contestație din partea lui „Inter" înseamnă scandal. Dar domnul Wiederkehr, președintele U.E.F.A., care mi-a acordat o întrevedere cu ocazia trecerii domniei sale prin București, mi-a spus cîte ceva și așa pot informa pe cititori, cam tîrziu, despre omul pe ale cărui declarații și-a întemeiat U.E.F.A. decizia de rejucare a meciului. Culmea, e tot un englez și încă ce englez, fiindcă se cheamă Matt Busby, nume celebru ca și „Manchester United". Bătrînul Matt fusese observator U.E.F.A. împotrivă-mi pentru meciul Borussia—Inter și se dusese în vestiare imediat după lovirea lui Boninsegna. E drept, nu-l găsise nici mort, nici măcar muribund, totuși plin de sînge pe față și suficient de buimăcit ca să nu mai poată a se juca cu mingea de fotbal. Treabă pe care Busby n-a agreat-o cîtuși de puțin și a informat cum se cuvine la U.E.F.A. Și așa s-a jucat un meci la Milano (4—2) și s-a rejucat altul, în Berlinul Occidental (0—0). Din cauza acestuia, stăteam miercuri noaptea cu urechea lipită de radio. Cîteva colegi mai tineri îmi tot ziceau cuvinte despre Netzer și despre scorurile astronomice cu care va fi înfrînt „Inter". Eu, în schimb, simțeam că Inter va fi ca pe vremuri, pe vremurile lui H.H. și-o țineam morțiș : 0—0. Va ști el „Inter" să se bată pentru un scor alb. Cînd l-am auzit însă pe crainic vorbind despre Mazzola și despre penalti, drept să spun, o cam sfeclisem. Dar Sieloff a tras, probabil, prost lovitura iar un portar de 20 de ani, un anume Bordon, a lămurit situațiunea.

Mai departe, a fost un meci din acelea cu scîntei. Bordon a avut vreo 40 de intervenții. Burgnich, Facchetti, Bedin, au luptat ca-n timpuri celebre, Mazzola l-a întrecut cu un cap pe Netzer, iar Boninsegna era cît pe-aci să schimbe cutia de conserve cu un gol în poarta „Borussiei". Pînă la urmă, „Inter" s-a calificat și de aceea sînt ferm convins că „Cupa campionilor" o va cuceri „Feijenoord" sau „Ajax". Fiindcă „Inter" nu mai are azi ceea ce avea demult iar „Feijenoord" înseamnă Van Hannegem și Hasil plus nouă alți echipieri fără defecte. Iar dacă „Feijenoord" este așa cum este și dacă „Ajax" o bate, înseamnă că „Ajax" fi • cel puțin egală.

Astfel sînt faptele în fotbal, mișcătoare, în continuă schimbare se află raporturile de forțe în fotbal, atît în lumea lui europeană cît și în fiecare țară în parte. Cine aude că „C.F. Barcelona" se află pe locul al 16-lea în campionatul spaniol sau că faimoasa echipă maghiară „M.T.K." va retrograda cu certitudine în acest an, înțelege că marile nume se uzează, apar altele noi, alte stele fac frumusețea modernă a fotbalului. Se vor înșela printre ele nume românești, de jucători sau de echipe ? Nu m-ar mira, fiindcă avem o generație de jucători cum n-am avut pînă acum și ale cărei vîrfuri au prins un început de strălucire internațională. Nu m-ar mira, fiindcă de pe-acum un „New-York Times", comentînd pe marginea unui meci de la capătul celălalt al pămîntului îl elogiază pe Dobrin și îi descoperă mari calități lui Flaviu Domide sau nu-l uită pe Florea Dumitrache. Poate, nu-l vom uita nici noi pe acesta, poate nu se va uita nici el pe sine.

Fiindcă veni vorba de jucătorii noștri, n-ar fi deplasat să vă spun că în etapa a XVI-a a campionatului francez, Voinea a marcat nu mai puțin de trei goluri, iar un al patrulea a fost autogol la o minge trasă de înaintașul român. Asta din totalul de cinci goluri înscrise de „Nimes" în poarta echipei „Red Star" ! În plus, lui Voinea i s-a anulat un gol pe motiv de ofsaid, poziție contestată însă vehement de către presă. Se pare că francezii abia acum încep să afle cine e Voinea. Noi știam mai demult, era un înaintaș al naibii de oportun în fazele de poartă, unde era rost de gol îl găseai pe Voinea. Ani la rînd, presa sportivă scria mereu și nu tocmai binevoitoare, despre ratările lui Voinea, multe și incredibile. Dar Voinea marca mereu și rata mereu, fiindcă nimeni altul ca el n-avea flerul porții. Un norocos ziceau unii, se lovește mingea de el, înscrie din întîmplare și, nu știu de ce, Neagu de astăzi îmi amintește de Voinea cel de ieri. Sau, poate, n-o fi de ieri, dacă încă mai înscrie cîte trei goluri de meci. E ca o reflecție pe marginea derbiului Dinamo — Steaua de miercuri, din cauză că Voinea avea obiceiul celor două goluri de meci în poarta dinamovistă.

Mie, ca spectator, drept să vă spun, îmi este dor și de Pîrcălab, de driblingurile lui curios „săltărețe" sau de centrările lui „studiate" cum le numește „France-Football". Cred însă că vîrfurile noilor generații de fotbaliști români se vor face cunoscute în străinătate numai prin intermediul echipelor noastre, de la cluburi și reprezentative. Bine ar fi să ajungă Domide în sferturi de finală, bine ar fi să prindă o zi din alea grozave, tocmai la Londra, Răducanu, Dumitru, Neagu și întreaga lor companie feroviară. „Inter" a jucat ca pe vremuri, dar nu mai are forța de atunci. Nici echipa Italiei, n-o mai are, sau probabil, forța noastră e alta acum. Bine ar fi ca la primăvară să ne întîlnim în două meciuri cu echipa Italiei, clădindu-ne renumele în luptă directă cu aceia care au renume...

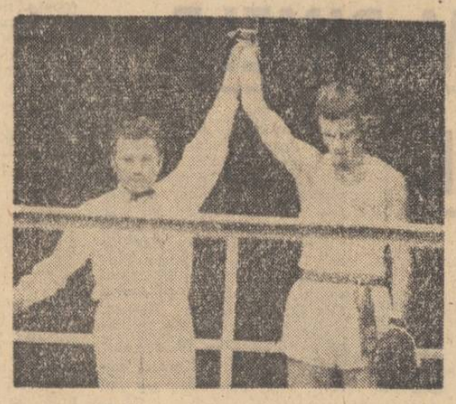

C. Chiriac în exercițiul funcțiunii

8, 9, 10... Out!

de Paul OCHIALBI

• Întîlnire cu C. Chiriac • Tinere speranțe la „Olimpia" • Carrasco deposedat de centură ! • Boxul dinamovist brașovean • De ce „Cupa F.R. Box" ? • Ce se întîmplă cu A. Dumitrescu ? • Laguna antrenor • Noi comentatori ai „TV".

• Fără îndoială, la 19 decembrie pe un ring varșovian echipa de box a țării noastre va susține una dintre cele mai dificile întîlniri din ultimii ani primind replica redutabilei echipe a Poloniei. În legătură cu acest meci, un adevărat derbi european, cu care se încheie sezonul internațional al bătrînului nostru continent, l-am rugat pe arbitrul internațional A.I.B.A. C. Chiriac să-și împărtășească impresiile. Iată ce ne-a spus el : **„Insfîrșit, după o serie de întîlniri ușoare cu echipe slabe ca cele ale Angliei, Scoției sau R.F. a Germaniei învinse de boxerii români în trecut la scoruri concludente, iată că echipa noastră este pusă față în față cu una dintre cele mai remarcabile formații. Din păcate, noi nu putem alinia cea mai bună echipă deoarece unii boxeri sînt suspendați"** (Cuțov, Moraru, Gyorfi) iar alții sînt în declin de formă (Năstac și Zilberman).

• În cadrul clubului bucureștean Olimpia, boxul se bucură de frumoase aprecieri. Aici în afara unor pugiliști consacrați, în prezent sub îndrumarea antrenorilor Ștefan Iordache și Toma Constantin (fostul campion al cocoșilor) se pregătesc 50 de tineri începători dintre care se remarcă Gabriel Ionită, D. Colona, I. Berendei și Gică Matei. Am fost informați că la mijlocul lunii februarie va fi dată în folosință noua sală a clubului plasată pe str. V. Pascurea (Magistrală). De asemenea clubul Olimpia urmează să inițieze o competiție dotată cu o cupă „Memorial Mielu Doculescu".

• W.B.C. — organizația boxului mondial l-a deposedat pe spaniolul Carrasco de centura mondială la categoria ușoară ca urmare a erorii comise de directorul luptei care l-a descalificat pe americanul Mandos Ramos. Acest for a decis ca pentru titlul lumii să lupte acum Ramos și scoțianul Buchanan, campion al altei versiuni (N.B.A.). Este o mare nedreptate care i se face lui Carrasco deoarece el nu are nici-o vină și în mod normal trebuia să i se acorde o nouă șansă, conform uzanțelor de a-și pune titlul în joc.

• Clubul Dinamo Brașov și-a reorganizat în acest an secția de box în dorința de a reveni pe primul plan în competițiile interne. Aici pot fi urmăriți zilnic la antrenamente peste 60 de boxeri, pregătiți de Mihail Cerchez. În acest sezon ciubul de la poalele Tîmpei a organizat 15 reuniuni. „Vedeta" echipei este mijlocul Ioan Petrea, selecționat în echipa națională pentru meciul cu R.F. a Germaniei. El este în vîrstă de 23 de ani și de profesie tîmplar.

• La începutul anului în calendarul competițional intern au apărut, cum era și firesc, datele campionatului republican de box pe echipe, competiție care se desfășoară în fiecare țară. Sore surprinderea generală, federația a luat o hotărîre nejustă, înlocuind ultima parte a acestei competiții cu „Cupa F.R. Box". Motivul ? Ni s-a spus că la turneul final echipele Steaua și Dinamo, care dau majoritatea componenților lotului olimpic, nu se pot prezenta. Credem că măsura este greșită. În lipsa acestor echipe în țara noastră nu se poate atribui titlul altei formații, ca de pildă Metalul București, Constructorul Galați sau oricărei alta care s-a înscris de la început, avînd ca scop cucerirea titlului de campioană și nici decum cupa F.R. de Box. Ce părere aveți tovarăși din conducerea C.N.E.F.S. ?

• Președintele clubului „Steaua" ne-a spus că fostul campion european la categoria cocoș, A. Dumitrescu, va evolua în viitor la categoria pană. El a fost operat de apendicită și și-a reluat antrenamentele. Ni s-a mai comunicat că Dumitrescu privește cu ușurință indicațiile antrenorilor și că N. Giju este în prezent în declin de formă. Semimijlocul Al. Popa urmează să fie transferat la C.S.M. Cluj.

• Boinav, Laguna (Panama), fost campion al lumii, a abandonat boxul. El va primi o pensie din partea statului său și se va ocupa cu pregătirea tinerelor cadre.

• După boxerii Nino Benvenutti, Rocky Graziano, iată că fostul campion european, polonezul J. Kulej a îmbrățișat meseria de comentator de „TV". El și-a făcut debutul cu ocazia meciului Polonia—R.F. a Germaniei. Și în țara noastră există doi talentați fost boxeri, Gh. Iliuță și Eustațiu Mărgărit, care s-au dovedit că posedă însușirile necesare de a comenta cu succes boxul pe micul ecran.

Cu și fără... crampoane

CULAI

de Eftimie IONESCU

Lupescu, el este Culai. Probabil că peste mulți ani, cînd un antrenor va vrea să ambiționeze un tînăr talentat, dar capricios, îi va aminti de exemplul acestui admirabil caracter, care n-a luat niciodată în seamă numărul anilor, n-a știut ce este aerul suficienței, care s-a considerat totdeauna un jucător util și atît și a ajuns să fie autorul a două miraculoase reînvieri de carieră fotbalistică...

Prima oară, Culai Lupescu a „înviat" acum cîțiva ani. Giuleștiul îi pregătea retragerea; el se gîndea (mi-a mărturisit-o, într-o seară de victorie a națională, deci într-o clipă de triumf), se gîndea să se întoarcă la Flacăra roșie, de unde venise în Grant. La Rapid, pe dreapta, drept îi, nu își mai găsea locul, se cam trecea pe partea lui... Valentin Stănescu își dădea seama că se află în fața unei hotărîri foarte dureroase — să te desparți de un jucător care niciodată nu i-a provocat nici cea mai mică nemulțumire. Se ivește însă, cum se ivește uneori în viață, o posibilitate: se retrage Motroc, ce-ar fi să-l încercăm pe Lupescu? Încercarea de atunci trăiește și astăzi!

A doua oară, Culai Lupescu a „înviat" în toamna asta. Se pregătea și el pentru un transfer peste hotare. Operație nereușită. Mai departe, scade văzînd cu ochii ca randament. La un trial al națională se și scuză, prima oară cînd dă înapoi la o convocare a lui Angelo Niculescu. Mulți ne-am zis că aici se va sfîrși strălucitoarea și neașteptata cunună a lui Culai cu națională. Iarăși ne înșelam, ne înșelam ca cei din Giulești. Lupescu s-a îndîrjit în el, a luat-o de la cap cu antrenamentele, așa cum știe el, pe tăcute, dar fără nici o reținere. Prin compartimentul de ultimă salvare al Realului din Giulești bîntuia un vînt rău. Culai a adus un început de liniște și de ordine. Cînd antrenorul național a readunat garnitura mexicană, Culai era și el acolo. Și acolo a rămas, printre cei 11 titulari ai reprezentativei. Helsinki... București... București.

Probabil că pentru meciurile astea, etapele sprintului tricolorilor pentru calificare, antrenorii echipei României s-ar fi mulțumit și cu un joc fără greșeli al celui mai bătrîn jucător al lor. Știm însă că el nu s-a mulțumit cu atît. A venit și la gol. Și a reușit. Și pe terenul finlandezilor și în fața lui Millington. Iar în principala sa misiune, acolo între băieții din apărare, „Culai e un mecanism. Precizia lui mă uimește..." sînt vorbele lui Angelo Niculescu. Pentru că Culai al nostru a ajuns la eliminarea nu a unei mișcări în plus ci a intenției de gest inutil. Așa se face că fiecare intervenție a lui la minge e simplă și splendidă în același timp.

Dincolo de cele 90 de minute este omul. În cabină îl vei găsi totdeauna în colțul cel mai retras. Vocea lui nu răsună — atotștiutoare — la victorii și nici plină de imputări, la înfrîngeri. Culai este același, și la bine și la rău. Dacă e vorba de o încurajare, da, un confrate îmi spunea că la Varșovia — la pauză — cînd Legia devenise așa de amenințătoare, chiar și pentru un 4 — 0 obținut la București, Culai, ridicîndu-se de pe bancă, le-a spus doar atît băieților : „Nu ne-ar fi rușine să ne întoarcem, eliminați, acasă? N-avem atîta ambiție în noi ?" Și a pornit-o spre ieșire cu mersul lui legănat, chiar ușor șchiopătat, care i-au făcut pe mulți să-l supranumească Garrincha.

Oricînd îl vei întîlni și-l vei întreba ce mai face, vei primi acest răspuns: „Mă lupt și eu printre băieții ăștia tineri. Cît oi mai putea. Și cum oi putea..." Totul rostit cu un aer de scuză, de reținere, cu un aer de adevărată modestie. Dar cît aur sufletesc și cîte fapte splendide ascund această modestie...

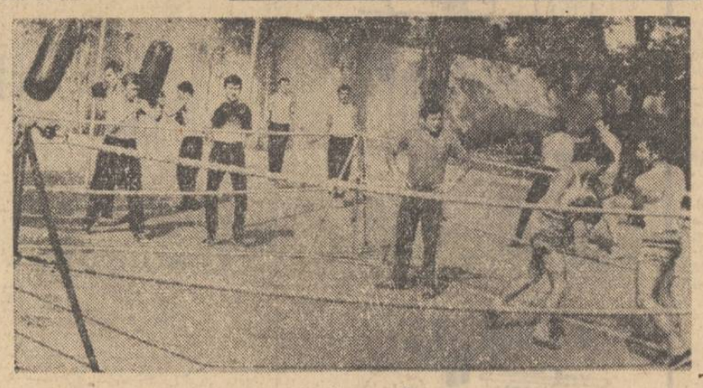

Antrenament la Dinamo Brașov

MOZAIC

ZIARUL britanic „Daily Telegraph" a publicat un clasament al celor mai buni jucători de tenis din lume, în urma rezultatelor înregistrate în anul 1971 : 1) Newcombe, 2) Smith, 3) Laver, 4) Rosewall, 5) Kodes, 6) Ashe, 7) Ockker 8) Drysdale, 9) Riessen 10) Năstase. Comentariile sînt inutile...

CUNOSCUTUL jucător de tenis australian, Tony Roche, a suferit o intervenție chirurgicală la cotul sting. În cazul în care operația nu va reuși Tony Roche va fi silit să se retragă din activitate, urmînd să devină antrenor în S.U.A.

DOUĂ DATE STATISTICE extrase dintr-o publicație braziliană : Garrincha a jucat de 51 de ori în echipa națională, 50 din ele terminîndu-se cu victoria Braziliei. Pele a disputat 58 de meciuri împotriva echipelor europene cu următorul bilanț: 40 victorii, opt nule și zece înfrîngeri.

ÎN ORAȘUL Molini di Trioda (Italia), Merckx a fost învins de Gimondi cu cîțiva centimetri. Să nu credeți însă cumva că-i vorba de o cursă cu celebriiași ai ciclismului. A fost, e adevărat, o cursă, însă de... melci. Coincidența a fost că primii doi concurenți purtau numele marilor campioni. Ca amănunt informativ, „Gimondi" a acoperit distanța de un metru în 11 minute și 5 secunde !...

ȘAH

PARTIDA - CONCURS ORGANIZATĂ DE REVISTA „MAGAZIN"

• Mutarea majoritară a cititorilor a fost 1. Ta8-b8

• Numeroși cititori s-au angajat în apărarea pozițiilor albului din studiul olimpic al lui Paul Farago

Concursul inițiat de revista noastră, pentru a se demonstra corectitudinea unui studiu cu ajutorul unei partide colective, a fost primit cu interes de cititorii „Magazinului", iubitori ai șahului. Numeroși cititori s-au angajat în această partidă și au „ridicat mănușa" aruncată de ing. **Constantin Petrescu** din București, care — după cum afirmă — a reușit să demonstreze că în studiul lui Paul Farago distins la Olimpiada din 1952 cu enunțul „albul face remiză", negrul reușește totuși să cîștige. Ei susțin că studiul olimpic este totuși corect și vor să demonstreze aceasta obținînd cu albul remiză. Procedînd în acest fel, participanții la partida-concurs — partidă dotată cu premii — se specializează, fără îndoială, și în finalurile cu dame contra turn și pion, consolidîndu-și forța de joc.

Este interesant de remarcat, de altfel, că unii cititori concurenți au căutat să se pună la punct cu ultimele noutăți din teoria finalurilor. Popescu Gh. Nicolae (Craiova) și Sperdea Anton (Hunedoara) au studiat volumul de specialitate al lui Lisițin. Alții au cercetat tratate de finaluri din alte limbi.

Marea majoritate a concurenților (120) au considerat că în poziția alb-Ra6, Ta8, pion a5, negru Rf5, Dc5 cea mai bună mutare a albului este **1. Ta8—b8.**

Această mutare majoritară, ne-a comunicat ing. Constantin Petrescu, este într-adevăr cea mai bună. Negrul răspunde acum 1... Rf5—e4, conform planului său de joc, de a-și aduce regele pe c8 pe o cale ocolită, evitînd pozițiile de remiză prin pat. În prima fază, menținînd dama pe c5, negrul intenționează să ocupe cu regele cîmpul c3, pentru ca, în faza următoare, să-l conducă de la c3 la c8. Firește, rămîne ca cititorii „Magazinului" să încerce să dejoace acest plan.

Așadar, în partida-concurs pe marginea studiului olimpic al lui Paul Farago s-a ajuns la următoarea poziție :

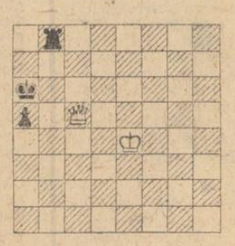

Cititorii sînt invitați să indice — pînă miercuri — care este în această poziție cea mai bună mutare a albului. La partida-concurs poate participa, în continuare, orice iubitor al șahului, cititor al revistei noastre, chiar dacă nu a răspuns la mutarea anterioară sau a indicat altă mutare decît cea majoritară.

De altfel, iată și celelalte mutări mai slabe propuse de cititori.

1. Ra6 — b7 ? Această mutare este considerată slabă și de Paul Farago, autorul studiului. Răspunsul negrului : 1... Dd5 + 2. Rb8, d3 și albul pierde după oricare din următoarele trei mutări. 2 a6, 2. Ta6 sau Ta7.

O altă mutare slabă propusă de cititori a fost 1. Th8. După cum se vede comunică ing. C. Petrescu, ea poate fi ușor combătută cu 1... Dc4 + 2. Rb8, Db5 + 3. Rc8 și negrul cîștigă repede.

Așadar, ce răspundeți după 10... Rf5—e4 ?

SOLUȚIA PROBLEMEI DIN NR. 734 (Regi b4—f4) 1. Rb4—c4 ! amenință 2 Tc3 +, Re5 3. Tbe3 mat. 1... T2g4 (pentru ca la Tf3 dublu șah să răspundă cu 2... Rc5 contra-șah !) 2. Rd4 !, Tg7 oriunde șah 3. Tc5 mat ; 1... T7g4 2 Rd5 ! Tg2 oriunde șah prin descoperire 3. Tf3 mat ; 1... Dg6 (pentru a interpune regina pe e4 după 2. Tf3 + Rc5 3. Tbe3 +) 2. Te4 +, Rf5 3. Tf3 mat. Această problemă, cu un ingenios complex de contrașahuri, a fost compusă de problemistul olandez Visserman.

SOLUȚIA PROBLEMEI DIN NR. 738 (Rc6/Rd3). O lucrare dificilă, datorită capcanelor pe care le întinde cititorilor. Problema are trei curse : 1. g3 ?! (combătută cu 1... Cc2), 1. f4 ?! (combătută cu 1... e3) și 1. g4 ?! (combătută cu 1... Cf2 !). Soluția 1. f3 !

AU TRIMIS SOLUȚIILE problemelor și studiilor publicate în ultimele numere : Mircea Bozarcu (Iași), Mozes Leopold (Arad), dr. Mihail Iova (Simleul Silvaniei), N.A.D. (Dej), Kuntzelman Sorin (Arad), Nifon Victor (Brașov), Mircea Alexandru Rădulescu (Cluj), Ștefan Haciklan (București), Florea Călin (Oradea), Bujoreanu Gabriela elevă (Pitești), Raicanu Paul (Tulcea), ing. Rusu Alexandru (Slatina), ing. Țură Mihai (Bacău), Mitache Sorin (București), Gavrilaș Vasile (Solca), Hampu Ștefan (Azuga), Dăianu Mihai (Ploiești), Neghină Ioan (Toplet), Ion Valeriu (satul Urlueini, com. Bîrla, Argeș), dr. Costel Oprea (Căcinești, Argeș), Bălănescu Const. (Pașcani) etc.

U. V.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

MIRON ILIANU, Ilia, județul Hunedoara: „Cred că nu vă miră această întrebare a mea, fiind sigur că nu-i numai a mea, că și-au mai pus-o atîția și atîția alții. Așadar, o întrebare la îndemîna oricui, pe care m-am gîndit s-o aduc în discuție, în cadrul rubricii „Poșta rotundă". Pentru aceasta, am să mă întorc cu amintirile în urmă cu 7 — 8 ani, cînd în tribunele stadioanelor noastre din provincie, și mai ales din București, era lume, nu glumă. La un cuplaj pe stadionul „23 August" din București veneau în jur de 80 000 de spectatori, iar la meciurile internaționale cifra creștea la peste 100 000. Era greu pămîntul de spectatori la meciurile de fotbal; fie vară, fie toamnă, chiar iarna, lumea mergea la fotbal. Tribunele erau suprapopulate. Ce frumos era atunci, minunat de frumos. Și apoi ce darnici, ce generoși erau spectatorii noștri în susținerea echipelor, ce galerie exista pe atunci! Unde e nea Tudorică, dirijorul? Acum, vorba lui Adrian Păunescu, parcă e „alt popor". Ce se întîmplă oare? Ce facem, domnilor amorezi ai fotbalului, stăm acasă? O fi vorba de comoditate sau de dragul fotoliului din fața televizorului? Nu mai avem vedete care să ne atragă pe stadion? Naționala sau echipele noastre de club sînt mai inferioare ca pe vremea aceea? La meci, dragi iubitori ai fotbalului, fotbalul e o pasiune care nu se trădează! Să mergem la fața locului, pe stadion, acolo e nevoie de noi. Unde ne sînt spectatorii? Dorim un răspuns, chiar dacă nu va fi atît de rotund cum e mingea".

Drama lipsei de spectatori • trăiesc destule stadioane ale lumii. Vinovatul îl cunoaștem. A apărut televiziunea și stadionul s-a mutat în casa spectatorului, șade omul lungit în pat, cu cafeluța și sprițul alături, privește, dacă nu-i place, atipește, nu-l bate vîntul, nu-l arde soarele, nu-l calcă nimeni pe picioare și nu-i rupe nimeni nasturii prin tramvaie și troleibuze. Dar se poate numi oare privitorul comod din fața micului ecran un spectator de fotbal ? Spectator este numai acela care, cum spuneți dv., vine la fața locului, care strigă, urlă, îndeamnă, cel care dă sfaturi jucătorilor, îl fluieră pe arbitru și, în cele din urmă, îi poartă pe brațe pe învingători. Stadionul fără spectatori e spectacolul cel mai jalnic, am văzut eu, cu ochii mei, meci de categoria A la care nu asistau decît o mie de spectatori și-ți venea să plîngi. În capitalele de prestigiu ale fotbalului problema s-a rezolvat : meciurile nu se televizează. Ar fi bine să facem și noi la fel? Mi-e frică să dau un răspuns...

C. EZERU, București: „Măsura luată anul trecut în problema golgeterilor nu poate fi socotită ca înțeleaptă. Evidențierea și premierea golgeterilor nu trebuie părăsită, ci extinsă la toate categoriile de echipe, cu festivități cît mai somptuoase și mai emoționante. Spre a se elimina eventualele repetări ale cauzelor de anul trecut aș propune : 1) cînd cel care realizează penaltiul este jucătorul care a fost faultat i se trece la zestrea sa de goluri și golul respectiv ; 2) cînd cel ce trage nu este cel ce a fost faultat, el primește ½ puncte, iar cealaltă jumătate se trece jucătorului faultat ; 3) cînd cel ce trage este în situația de la punctul 1 și ratează i se scade ½ puncte din numărul de goluri care le are la activul lui; 4) cînd cel ce execută penaltiul este la categoria punctului doi și ratează, i se scade din zestrea lui ½ puncte și se trece în contul celui faultat. Formula duce la evitarea premierii celor care trălesc după principiul „la plăcinte înainte". În plus, se evită situația nelogică ca golgeter să ajungă un jucător care a devenit specialist în executarea loviturilor de la 11 metri. Calculul de mai sus ar urma să fie o sarcină a antrenorului de la fiecare echipă, care depune un raport la federație după o anumită perioadă".

Ideea dv. e interesantă și, deși pare anevoioasă, ar stabili dreptate și în acest cețos sector al fotbalului. Problema e alta : noi ne supunem unui regulament elaborat de U.E.F.A. și nu avem dreptul să facem experimente fără aprobarea acestui înalt for. Experimente face numai U.E.F.A. S-a încercat, de pildă, să se joace fotbal fără ofsaid și să se tragă loviturile de la 11 metri de la... 16 metri. Aflați că fotbalul nu e mai interesant dacă se modifică. Să-l lăsăm naibii așa.

MIHAI-GHEORGHE GIRBU, Balaș : „Vă rog să-mi răspundeți la următoarea întrebare : de ce spectatorul care aruncă o piatră sau o sticlă pe teren, lovind eventual pe arbitru sau pe un jucător, este arestat ? Dacă un jucător îi dă un pumn altui jucător în timpul jocului poate fi dat afară de pe teren, în cel mai rău caz. Spectatorul care vrea să-i dea unul sau mai mulți pumni unui jucător nu se deranjează să plece din tribună, ci aruncă o piatră, o sticlă sau o cutie de conserve înspre jucătorul care l-a iritat. Ar urma ca, în cel mai rău caz, spectatorul respectiv să fie dat afară din tribună. Ce părere aveți ?".

După cîte înțeleg eu, dumneavoastră pledați pentru aplicarea unui tratament egal huliganilor de pe teren și huliganilor din tribune. Nu sînt de acord cu dv. Și asta dintr-un singur motiv : jucătorul care se repede cu pumnii asupra altui jucător nu riscă să lovească un nevinovat, în timp ce spectatorul care aruncă din peluză cu sticla de un kil în teren pentru a lovi un anume jucător sau arbitru riscă să lovească un nevinovat. Sînt de acord să li se dea spectatorilor voie, în chip oficial, să arunce în jucătorii sau arbitrii care nu le sînt pe plac cu bomboane, semințe și, eventual, cu bani (mărunți). Sau cu flori. Așa da.

E. ANGELESCU, Ploiești : „Oare acum, în ceasul al doisprezecelea, Angelo Niculescu va recunoaște că drumul spre Mexic și spre europene" i l-a netezit Dobrin ? Dacă juca Dobrin la Guadalajara, alături de Dan și Răducanu, credeți că Anglia ar fi fost eliminată ? Dacă nu juca Dobrin contra cehoslovacilor, credeți că am fi cîștigat ?"

Mă declar incapabil să răspund la aceste întrebări. Nu știu dacă Dobrin este cel care „l-a făcut om" pe Angelo Niculescu, nu știu dacă i-am fi eliminat, cu ajutorul lui, pe englezi și iarăși nu știu dacă am fi cîștigat în fața cehilor fără el. În orice caz, întrebările dumneavoastră m-au pus pe gînduri.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4106. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ săptămînală

IDEI MENITE SĂ STIMULEZE PROGRESUL

Sîntem cu toții martorii unei realități : linia politică trasată de partidul nostru, programul de dezvoltare a vieții economice și sociale se traduce în viață într-un ritm care face marile transformări plănuite vizibile de la o zi la alta. Acest ritm accelerat al progresului societății noastre determină chiar situații cînd fapte ce ar fi stat, cu ani în urmă, în fruntea atenției tuturor, trec astăzi în rîndul celor obișnuite, normale. Bunăoară, numărul mare al unităților economice care anunță că au îndeplinit de pe acum sarcinile de plan pe anul în curs a devenit un fenomen firesc. Și, dimpotrivă, nefirească apare condiția acelor întreprinderi care gîfîie din greu scontînd că rămînerile lor în urmă vor fi acoperite de colegele de ramură, astfel încît, una peste alta, la potou să se ajungă cu liniștitoarea formulă a planului global îndeplinit. Liniștitoare, poate, satisfăcătoare, însă, de loc. Pentru că rezultatele strălucite ale unora nu sînt destinate să acopere deficiențele altora, ci să aducă un plus avuției noastre naționale, în ultimă instanță să contribuie în mai mare măsură la ridicarea bunăstării generale. Sînt colective cu o conștiință înaintată, în mijlocul cărora recentele documente ale partidului au constituit un nou și puternic stimulent. Faptul că ele sînt precumpănitoare în ansamblul întreprinderilor noastre constituie un motiv de satisfacție ; în același timp, nu se poate trece cu vederea că, alături, continuă să existe altele, mai puține, unde delăsarea în muncă se află în bună vecinătate cu proasta gospodărire, cu lipsa de disciplină, cu rabatul de la calitatea produselor și, așa cum reiese din paginile presei, tocmai în asemenea unități apar și situațiile abuzive. Puține, cum spuneam, sînt asemenea colective, dar societatea noastră nu-și poate îngădui rebuturi nici în ce privește indivizii izolați, cu atît mai mult atunci cînd este vorba de colectivități. De aci decurge și marea importanță a dezbaterii ideologice care a început în iulie, ca urmare a planului de măsuri elaborat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, culminînd cu documentele plenarei Comitetului Central de luna trecută. Întreaga noastră societate deține acum un cuprinzător program de acțiune, a cărui aplicare va ridica patria noastră pe platforma unei înalte civilizații, program care urmărește participarea conștientă — în sensul înaltei conștiințe socialiste și comuniste — a omului la dezvoltarea multilaterală a țării.

Fenomen, de asemenea, vizibil, ridicarea conștiinței socialiste nu este doar o problemă de perspectivă ci cu largi efecte în realitatea imediată. Vorbeam despre cei ce raportează, înainte de termen, îndeplinirea planului anual. Zilele acestea au început să ne parvină ecourile la însuflețita chemare a județului Argeș privind valorificarea superioară a potențialului productiv al pămîntului. Prin ecouri înțelegem și răspunsul cuprinzînd angajamente ale altor județe dar și, mai ales, faptul că oamenii au pornit de pe acum la treabă pentru îndeplinirea acestor angajamente.

O altă problemă, larg dezbătută în cursul acestei săptămîni, a fost și cea privitoare la generalizarea schimbului II și extinderea schimbului III în întreprinderile industriale — ac-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Contemporani cu noi

UN TIPOGRAF TIPĂREȘTE PICASSO

(Amănunte în pagina a 2-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XV — Nr. 740 — Sîmbătă 11 decembrie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

Comerțul în actualul cincinal

200 MAGAZINE ÎNTR-UNUL SINGUR

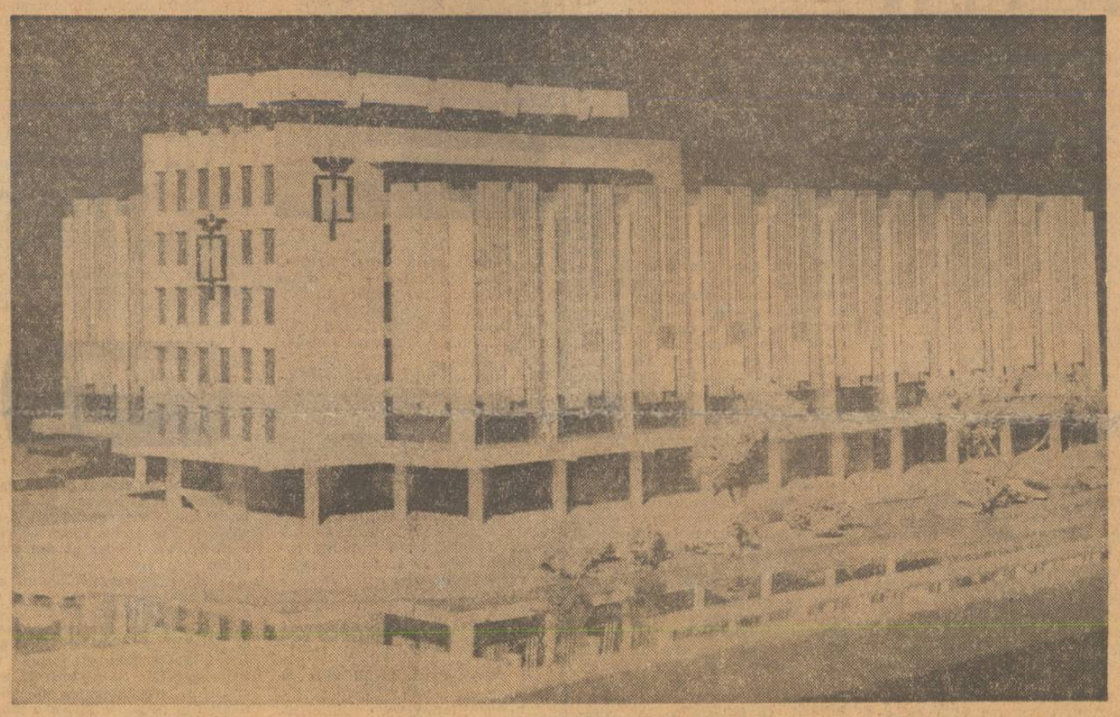

Imaginea din fotografia de jos este familiară bucureștenilor: ea reprezintă aspectul actual al terenului situat în Piața Unirii, teren eliberat o dată cu efectuarea lucrărilor de modernizare a arterei rutiere Nord-Sud. Într-un viitor apropiat ea va fi înlocuită însă cu alta: cea pe care o vedeți în fotografia de mai sus. Macheta pe care o prezentăm cititorilor noștri reprezintă marele magazin universal, cu opt nivele, a cărui capacitate echivalează cu 200 magazine obișnuite

● În cinci ani mai multe mărfuri decît în cei opt ani anteriori ● Se construiesc noi magazine cu o suprafață totală de peste 600 000 mp. ● Numeroase magazine universale și generale în principalele orașe ale țării ● Sub același acoperiș, toate sortimentele de produse alimentare și nealimentare ● Noi artere comerciale prin construirea unui mare număr de magazine la parterul noilor blocuri de locuințe.

Creșterea nivelului de trai al populației — obiectiv esențial al politicii partidului nostru — încumbă laturi variate ale activității materiale și spirituale. Dintre acestea, una dintre cele mai directe și mai importante se realizează prin intermediul comerțului: dispunînd de venituri substanțial sporite, cetățenii au posibilitatea să cumpere mai multe bunuri necesare traiului și totodată produse cu o valoare de întrebuințare sporită, variate și de o calitate superioară.

Este pregătit comerțul pentru o asemenea ridicare pe o treaptă nouă, superioară calitativ, a întregii activități de aprovizionare și servire a populației ? Am căutat răspuns la această întrebare stînd de vorbă cu factori de conducere din Ministerul Comerțului Interior, recurgînd la unele statistici și cifre. Practic, ne-am interesat pentru cititorii „Magazinului" asupra a două chestiuni esențiale : CE se va vinde și CUM se va vinde în perioada celor cinci ani ce se încheie în 1975.

Prima din aceste întrebări — și cea mai importantă — se referă la ceea ce în mod obișnuit se numește fond de marfă. Esențial este, firește, ca oamenii să găsească în magazine nu doar cantități mai mari de mărfuri, dar și necontenite noutăți care să corespundă exigențelor și nivelului lor general de viață. Ca și în alte domenii ale activității economice, și în ce privește sporirea și îmbunătățirea fondului de mărfuri destinat pieții în perioada ce s-a scurs de la Congresul al X-lea al partidului și pînă la definitivarea cincinalului a fost rodnică, scoțînd la iveală resurse suplimentare. Astfel, prevederile inițiale de sporire a desfacerilor de mărfuri cu 30—35 la sută s-au modificat, în sens pozitiv, pînă la procentele de 40—47 la sută, ceea ce înseamnă, **mărfuri mai multe cu o valoare de 190 miliarde de lei** decît în perioada 1965—1970. Cifra devine și mai edificatoare dacă vom adăuga că **în acest cincinal populația va cumpăra mai multe produse decît în opt ani anteriori (1963—1970).** Interesant este faptul că la produsele alimentare de bază (carne, pește, lapte, brînzeturi și ouă) s-a prevăzut un spor al cantităților puse în vînzare de două ori mai mare față de dinamica de ansamblu a desfacerii de mărfuri. La aceste produse **numai creșterea desfacerii din perioada 1971—1975 este mai mare decît întregul volum de vînzări înregistrat în 1965.**

Referitor la structura fondului de mărfuri, cîteva exemple sînt edificatoare în ce privește sporurile cantitative. Dacă ne referim, de pildă, la grupa confecțiilor și tricotajelor, este semnificativ faptul că în 1975 populația va cumpăra asemenea produse valorînd 15,7 miliarde lei, cu 6,2 miliarde lei mai multe decît în 1970. Cifrele de mai sus demonstrează că ținuta vestimentară a cetățenilor, indiciu al unui trai tot mai civilizat, va înregistra o nouă îmbunătățire în perioada de timp pe care o parcurgem. Ca și încălțămintea, cele 63 milioane perechi ce se vor desface anual reprezentînd

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCA

CONTINUARE ÎN PAG. 2

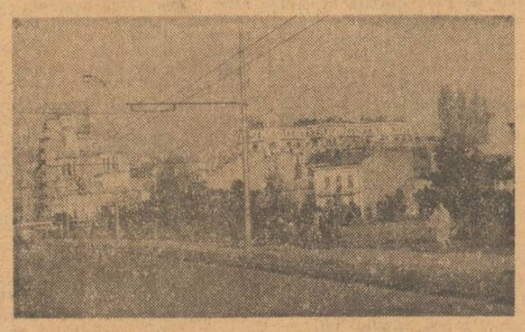

Fotografii : Mihai POPESCU

În curînd în curînd în curînd
ALMANAHUL magazin 1972
În curînd în curînd în curînd

UN SFERT DE ORĂ DUPĂ... MOARTE

12 OAMENI, VICTIME ALE UNOR ACCIDENTE MORTALE, AU FOST READUȘI LA VIAȚĂ

„PROMETEU 100"

(Amănunte în pagina a 5-a)

DESCOPERIREA UNOR TERME ROMANE LA RĂDĂCINEȘTI

● Ziduri groase de 1,60 metri și turnuri interioare semicirculare întăreau fortificația situată pe un platou de la poalele muntelui Cozia.

● Edificiul termal dezgropat de arheologi este unul dintre puținele instalații de acest gen descoperite în Dacia inferioară.

● Camera cu aer cald, baia cu abur, bazinul cu apă fierbinte și cel cu apă rece au fost găsite aproape intacte.

(Relatarea în pagina a 2-a)

În pagina a 5-a :

CENTRALE ELECTRICE CU MOTOR DE AVION

Transmiteți fotografiile... prin laser

Monolog interior despre...

RISIPĂ

de Victor BÎRLĂDEANU

Cei care luaseră cuvîntul pînă atunci rotunjiseră frazele cu atîta dexteritate, repetaseră în cuvinte meșteșugite adevăruri atît de bine cunoscute, încît se părea că nu mai e nimic de adăugat. Presimțind sfîrșitul ședinței, lumea de prin fundul sălii începuse de-acum să se foiască a plecare. Numai că, exact atunci, s-a găsit cineva — un muncitor mai virstnic, adus de spate și cu părul ușor încărunțit la tîmple — să spulbere armonia călduță și să amîncească „povestea cu cuiele"...

La început n-am prea înțeles despre ce era vorba — și, mai ales, de ce niște biete cuie au putut stîrni atîta interes, schimbînd brusc firul desfășurării ședinței — dar mai tîrziu am priceput cît de revelatoriu poate fi pentru substratul unor atitudini chiar și acel obiect pe care „Dicționarul limbii române moderne" îl definește atît de amănunțit : „piesă mică, ci-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

TRANSSAHARIANUL A ÎNCEPUT SĂ AVANSEZE

● „Aorta africană" a început să prindă viață ● Magistrala va permite amplificarea schimburilor comerciale între țările riverane Mediteranei și cele limitrofe deșertului ● 3 170 kilometri va măsura ruta terestră implantată în „marele pustiu" al Terrei ● O întinsă zonă geografică va fi trezită la viață ● În viitor, traversarea Saharei nu va mai fi o expediție, ci un voiaj.

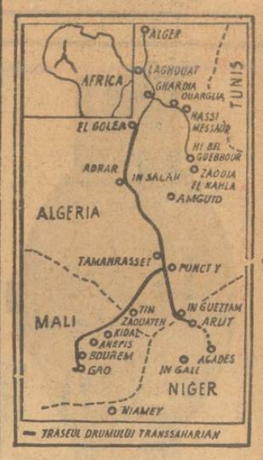

Amănunte în pagina a 3-a

În pagina a 8-a

CLUBURILE...

de Valeriu MIRONESCU

POȘTA ROTUNDĂ

de Ion BĂIEȘU

HAI SĂ FACEM CLASAMENTE!

de Eftimie IONESCU

DESCOPERIREA UNOR TERME ROMANE LA RĂDĂCINEȘTI

Construit pe unul din cele mai înalte locuri ale unui sat pitoresc, la care se poate ajunge abătindu-ne din șoseaua Călimănești — Curtea de Argeș, la 10 Km est de Olt, castrul roman de la Rădăcinești (com. Dingești, jud. Vîlcea) este aidoma geamănului său **Arutela** din poiana Bivolari, de pe versantul opus al muntelui Cozia.

Castrul n-a fost cercetat arheologic, ci doar amintit de Gr. G. Tocilescu cu prilejul recunoașterii împrejurimilor în 1894, cînd l-a notat drept „un loc închis cu

Băile romane de la Rădăcinești privite dinspre nord

punți continui pentru zidul de rond al santinelelor.

Colțurile fortificației sînt rotunjite și prevăzute cu turnuri interioare semicirculare cu încăperi de 2,25 m × 1,70 m, iar la mijlocul laturei sudice, cea mai bine păstrată, a fost descoperită una din porțile cetății.

La 40 m sud de castru, chiar la marginea platoului dinspre Piriul Fintinii, se află edificiul termal, care constituie **cea mai importantă descoperire, fiind printre puținele instalații de acest fel păstrate și scoase la iveală în**

nordică, paralel cu zidul vestiarului, mergînd de data aceasta de la vest spre est, urmează camera cu aer cald, care nu are sistem propriu de încălzire și care primea căldura de la camerele vecine. Alături, în același sens, se află bazinul cu apă fierbinte, care se încălzea printr-o gură de foc exterioară. Circuitul se încheia cu bazinul de apă rece plasat într-o încăpere cu pavaj de cărămidă din care se pătrundea iarăși în vestiar.

Castrul de la Rădăcinești, care după materialul arheologic se datează în secolele II — III e.n., face parte din sistemul de fortificație roman pe Valea Oltului **(limes Alutanus).** Aici s-a format o linie de siguranță a defileului Oltului care ocolește masivul muntos pe la est, avînd două locuri întărite la extremitățile de sud și de nord ale pantei după care sistemul de apărare revine pe linia Oltului.

Cristian VLĂDESCU
șeful secției de istorie veche de la Muzeul militar central

Gh. Poenaru BORDEA
cercetător la Institutul de arheologie

zid de bolovani făcut cu var". O inscripție găsită aici în aceeași vreme atestă construcția cetății în anul 138 e.n. de către arcașii sirieni **(Suri sagittari)** unitate militară care durase și castrul Arutela.

Înconjurat la sud de Piriul Fintinii, la nord și la vest de piriul Tulburoasa, ale cărui ape nu-i dezmint numele și apărat de ripele greu accesibile în vîrful cărora este plasat, castrul are formă pătrată cu latura de 56 m.

Săpăturile arheologice începute în vara acestui an de către Muzeul militar central în colaborare cu Institutul de Arheologie, au dezvelit latura sudică și o parte a celei nordice, rămase la suprafață și consolidate ca mărturie a existenței strămoșești pe aceste meleaguri cu 1 800 de ani în urmă. Zidurile groase de 1,60 m și păstrate pe o înălțime de 0,60 m, au fost făcute din bolovani mari de piatră nefasonată cu legătură puternică de mortar alb, iar spațiul dintre fața exterioară și cea interioară, umplut cu piatră măruntă. Partea interioară a zidului de incintă prezintă o serie de pinteni lungi de 1,50 m, construiți în aceeași tehnică, așezați perpendicular și legați organic de el, care formau compartimente folosite ca bărăci pentru depozite de materiale, poate grajduri pentru cai și trupei, iar deasupra lor se așezau bîrne de lemn necesare alcătuirii unei

întregime pe lîngă castrele din Dacia inferioară. De regulă băile, cunoscute în provincia sudică, aflate în vecinătatea castrelor erau construite de militarii din garnizoană. Cu toate că au un plan diferit băile au același sistem de funcționare și se compun din următoarele încăperi prevăzute cu subsoluri **(suspensurae)** și guri de foc **(praefurnia):** camera cu aer cald **(tepidarium);** baia cu abur **(laconicum);** bazinul cu apă fierbinte **(caldarium);** bazinul cu apă rece **(frigidarium)** și vestiarul **(apodyterium).**

Băile de la Rădăcinești sînt concepute după acest plan și sînt construite din ziduri de piatră mai mică legată cu mortar, groase de 0,80 m și păstrate pe o înălțime variabilă între 0,60 — 1 m.

Intrarea în terme se face din spre est prin vestiar, de unde se pătrunde într-o încăpere cu subsol pavat cu cărămizi mari deasupra cărora sînt așezați stîlpi alcătuiți tot din cărămizi mai mici etajate, de formă pătrată **(hypocaust).** Podeaua era formată din mortar cu cărămidă pisată **(opus signinum)** iar tencuiala pereților vopsită în roșu pompeian. Printr-o deschidere în peretele nordic se comunica cu o altă încăpere prevăzută de asemenea cu subsol, tot pentru apă caldă, ceea ce duce la presupunerea că băile de la Rădăcinești aveau două **caldaria.** De aici pe latura

AGENDĂ săptămînală

IDEI MENITE SĂ STIMULEZE PROGRESUL

URMARE DIN PAG. 1

flune de o mare importanță pentru dezvoltarea economiei noastre naționale în ritmurile pe care ni le-am propus. Și, încă o dată, nu este vorba doar de studii și discuții, ci de traducere în viață, așa cum dovedesc măsurile luate de unele colective de muncă. Aceasta și este, de altfel, un element definitoriu al perioadei pe care o străbatem : operativitatea cu care sînt imbrățișate ideile menite să stimuleze mersul înainte al societății noastre socialiste.

Vorbeam cu o săptămînă în urmă, tot în acest loc, despre noile măsuri adoptate de conducerea partidului pentru creșterea nivelului de viață material și spiritual al oamenilor muncii. În această săptămînă se cuvine să consemnăm generalizarea experimentării programului de lucru de șase ore pentru mineri, măsură deosebit de importantă, care se adaugă altora privind modernizarea și mecanizarea acestei profesiuni, construcțiile de locuințe în localitățile miniere și, în general, traiul civilizat asigurat celor ce aduc la suprafață bogățiile din adîncuri.

Viața politică a săptămînii înscrie la loc de frunte participarea unei delegații a partidului nostru, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Congresul al VI-lea al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, cuvîntarea rostită de secretarul general al P.C.R. la înaltul forum comunist din Polonia și contactul nemijlocit pe care solii poporului român l-au avut cu oamenii muncii din țara de care sîntem legați printr-o veche și frățească prietenie.

Ca și în alte săptămîni, în capitala țării noastre s-au desfășurat întîlniri și tratative politice importante, din care cităm vizita prim-vicepreședintelui Consiliului de Miniștri al Republicii Arabe Egipt, a ministrului afacerilor externe al Regatului Maroc, a directorului general al organizației planului din Iran și altele.

200 MAGAZINE ÎNTR-UNUL SINGUR

URMARE DIN PAG. 1

circa trei perechi de fiecare cetățean.

Un volum de mărfuri atît de substanțial sporit necesită, firește, o bază materială adecvată, magazine mai multe și mai moderne. Cu atît mai mult cu cît rețeaua comercială, în ansamblul ei, se prezintă astăzi sub nivelul impus de cererea populației. Inginerul TRAIAN POPESCU, directorul direcției de investiții-construcții din Ministerul Comerțului Interior ne-a dat cu amabilitate amănunte deosebit de interesante privind unul din obiectivele fundamentale ale activității de circulație a mărfurilor : modernizarea întregii rețele comerciale, astfel încît să se ofere populației nu numai un volum mai mare de produse, nu numai mărfuri variate și de o calitate îmbunătățită, ci și condiții superioare de aprovizionare care să conducă la recuperea timpului de servire. În acest scop în actualul cincinal se alocă **fonduri de investiții cu circa 75 la sută mai mari decît în cincinalul precedent.**

Așadar, deși în mod evident și în anii trecuți s-au realizat numeroase spații comerciale noi, se poate spune că abia în această perioadă de activitate îmbunătățirea rețelei comerciale a devenit o problemă majoră, înscrisă la locurile de frunte pe agenda de lucru a ministerului de resort și a consiliilor populare. Dovadă, faptul că **suprafața construită utilă de spațiu comercial — suprafață de peste 600 000 m.p. pentru comerțul cu amănuntul — depășește de aproape două ori și jumătate pe cea realizată în cei cinci ani anteriori.**

Una din noutățile esențiale pe care actualul cincinal o aduce, în ce privește spațiile comerciale este construcția a **numeroase magazine universale și generale** — cu suprafețe utile între 3 500 și 10 000 m.p. Se umple astfel un gol resimțit de mulți cumpărători, actualele magazine universale fiind cu totul insuficiente atît ca număr, cît și în ce privește condițiile de desfacere. Cinci asemenea unități comerciale se vor construi în București (Piața Unirii, Titan, Drumul Taberii, Colentina, Calea Griviței), restul în orașele țării. De altfel, după darea în folosință a magazinului universal „Trivale" din Pitești și a magazinelor generale „Victoria" din Roman și „Putna" din Focșani, la începutul anului viitor se vor inaugura unități asemănătoare la Tulcea și Alexandria, după care vor urma treptat altele la : Constanța, Iași, Timișoara, Tg. Mureș, Rîmnicu-Vîlcea, Vaslui, Craiova, Ploiești etc., etc.

Dintre toate acestea cel mai remarcabil rămîne, desigur, marele magazin universal ce se va construi în piața bucureșteană a Unirii. De aceea, am cerut pentru cititorii noștri, amănunte suplimentare despre acest „super-universal".

— O caracteristică esențială a sa, ne spune inginerul Popescu, **este faptul că sub același acoperiș se vor desface atît mărfuri alimentare cît și nealimentare, adică practic întreaga gamă de produse pe care și le poate dori un cetățean. Sînt edificatoare următoarele cifre : suprafață : 30 000 m p, din care 17 000 m p destinată vînzării ; opt nivele ; pînă la 200 000 cumpărători pe zi. Dacă luăm ca etalon un magazin obișnuit de 100 m p, rezultă că noul magazin universal va adăposti sub același acoperiș nu mai puțin de 200 magazine.**

Asemenea spațiu larg de desfacere va permite folosirea celor mai moderne forme de servire și de prestații, comparabile cu cele existente, în marile magazine din metropolele lumii. Vor exista, de exemplu, ateliere de retuș, camere de bagaje (pentru cumpărătorii aflați în tranzit), unități pentru întreținerea în garanție a unor produse, servicii de brodat, ateliere de coafură și frizerie, serviciu de transport la domiciliu, unități de alimentație publică etc. Un întreg orășel comercial, deci.

— În sfîrșit bucureștenii vor dispune, prin urmare, de un magazin foarte modern. El singur, sau chiar împreună cu celelalte magazine universale și generale, vor putea suplini deficitul actual de spații comerciale ?

— Nu. De aceea, atît în București cît și în țară se vor construi numeroase noi magazine la parterul blocurilor, permițîndu-se formarea de artere comerciale atît în noile zone de locuințe cît și în zonele centrale. De menționat că ponderea suprafeței comerciale destinată desfacerii de mărfuri alimentare, cele mai des solicitate, va crește de la 36 la sută cît era la sfîrșitul anului trecut, la 40—42 la sută. La construcția acestor magazine, fie ele alimentare sau de produse industriale, se va ține seamă de o cerință esențială: anume ca suprafața lor să fie mai mare decît a unităților existente (adică de 400—500 m.p.), permițîndu-se expunerea unor game variate de mărfuri și practicarea formelor avansate. Asemenea magazine vor permite gruparea unor produse înrudite, organizarea unor raioane cu noutăți, etalarea unei game largi de sortimente în interiorul magazinului (și nu păstrarea lor în depozite, așa cum se întîmplă îndeobște acum).

În sfîrșit, țin să menționez că la îmbunătățirea și modernizarea rețelei comerciale își vor aduce de data aceasta un aport foarte important și industria bunurilor de consum, prin construirea a numeroase magazine proprii. În toate orașele reședință de județ se prevede deschiderea unor magazine reprezentative ale industriei ușoare, industriei alimentare și industriei locale. Frumosul magazin al Ministerului Industriei Ușoare aflat într-o fază avansată de construcție în București, în apropiere de piața 1848, este o „mostră" elocventă a vocației... comerciale pe care o capătă tot mai mult industria.

Ne oprim aici cu consemnarea frumoaselor perspective deschise comerțului nostru de noul cincinal, deși ar fi încă destule lucruri de spus despre modernizarea rețelei existente, despre introducerea unor forme noi de desfacere etc. Cetățenii speră — și așteaptă — ca măsurile complexe preconizate pentru îmbunătățirea aprovizionării și dezvoltarea rețelei comerciale să fie completate printr-o servire mai civilizată, mai promptă, printr-o calitate îmbunătățită în toate verigile.

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCĂ

UN TIPOGRAF TIPĂREȘTE PICASSO

Medicii spun — și firește, nu fără temei — că după 40 de ani vîrsta începe să-și arate colții bătrîneții, că îngrijirea sănătății trebuie să devină o obligație care, nerespectată, devine un risc. Și credem. Nu ne stăpînește îndoiala. Să zicem că avem doar revelația acestei vîrste ori de cîte ori, viața ne scoate în cale un om de 40 de ani căruia anii îi dau frumusețea și vigoarea ce încep să fie puse, din punct de vedere medical, sub semnul îndoielii.

La ION PESCARU, mașinistul tipăritor de la întreprinderea „Arta Grafică", mă frapează întîi omul care la 41 de ani este, a rămas, de o surprinzătoare tinerețe.

— De cîți ani lucrați aici ?

— De 20. Dar am mai lucrat încă 9 ani în altă parte. Îl privesc mirată.

— Aproape că nu-mi vine să cred, îi mărturisesc.

— **Totuși, așa este.** Zîmbește. **La 12 ani, am devenit ucenic. Era nevoie. Eram cel mai mare dintre copii, tata murise, mama nu ne putea crește doar prin puterile ei.**

— E greu să vă întreb, dacă la 12 ani v-a și plăcut meseria.

— Aveam totuși, chiar la vîrsta aceea, o predilecție pentru mașini. La început, făceam zețărie. Dar meșterul mă găsea mereu la mașinile de tipărit. Și acolo am ajuns. Bine am făcut. Mi-a plăcut, îmi place, nu-mi trebuie altă meserie...

20 de ani într-o întreprindere înființată acum 50 de ani (pe atunci, în 1921, sub numele de Editura „Cultura Națională") de Vasile Pîrvan, Octav Onicescu, și Gheorghe Țițeica, destinată de la început tipăririi cărții de artă și păstrîndu-și acest profil, peste ani, peste greutăți și transformări, în condițiile de azi ale producției industriale moderne. Ion Pescaru o reprezintă cu cinste. Lîngă tinerețea virstei maturității, stă talentul pentru meserie.

— Vi s-a părut poate curios cînd v-am spus că trebuie să ai talent. Îmi spusese acest lucru într-un birou. Sintem acum, lîngă mașina la care lucrează. Îmi explică, plimbîndu-și mîinile mici și agile pe viitoarele coli ale unui album Picasso. Cînd atinge mașina, are aceleași gesturi. Se apropie de ea cu aceeași finețe, cu aceeași grijă pe care le vădești în fața hîrtiei.

— Ca să reușesc aceste culori, continuă el, **trebuie să înțeleg artistul, să știu cum le-a combinat, ce a vrut să exprime.**

— Ideal este, cînd puteți confrunta reproducerile cu originalul, nu ?

— Da. Am realizat astfel de confruntări cu lucrări aflate în Muzeul de artă al țării noastre.

Contemporani cu noi

Am lucrat un album pentru care am fost multă vreme, zi de zi, la muzeu. Cînd specialiștii și-au spus despre unele clișee că sînt identice, am înțeles că am creat și eu.

— Meseria dumneavoastră are multe puncte de referințe cu arta. Cum ați defini-o ?

— E și artă iar pentru asta ai nevoie de talent, de gust artistic. E și tehnică înaltă, de mare precizie (o deviere de microni în suprapunere, o mică neatenție îți poate strica o muncă de multe luni de zile) și asta cere pregătire profesională, pretinde o stăpînire aproape perfectă a meseriei. Dar oricît de migăloasă, de fină ar fi fiecare operație pentru tipărirea unei cărți de artă, pentru noi asta înseamnă producție, plan, termene...

— Și încă, o producție rentabilă... adaug. Tovarășul Gătlan, care mi-a oferit multe date monografice despre trecutul și prezentul întreprinderii, mi-a atras atenția asupra faptului că între anii 1966—1970 beneficiile realizate au crescut, față de anii 1953—1957, de trei ori.

— Categoric. Rentabilitatea e un criteriu esențial pentru munca noastră. Practic, din pricina caracterului ei special rebutul este inadmisibil. Ar însemna o pierdere foarte mare. Luni de zile de muncă, zeci de mii de coli aruncate.

— Totuși, eșecuri ați mai avut...

— Am mai avut eșecuri, dar nu rebuturi.

— Înseamnă că ați putut interveni.

— Am să vă povestesc pe scurt cum am făcut eu munca de gravor în zinc. Trebuia intervenit la un zinc pe care vo-isem să-l curăț și-l stricasem. Alt clișeu nu se mai putea face. Diapozitivul după care se putea fotografia, fusese înapoiat. Zincul trebuia refăcut. Nimeni nu se încumeta, toți fiind siguri de insucces. M-am ambiționat. Am lucrat singur. Am reușit.

— Și la mașina pe care lucrați, țineți mult. V-am observat cum vă apropiați de ea.

— Țin, desigur. Deocamdată, lucrez de patru ani cu piesele inițiale, deși unele dintre ele sînt prevăzute a fi schimbate, normal, la 6 luni. E o mașină din import, are o valoare mare, răspund de ea, cu ajutorul ei pot realiza ceea ce trebuie să fie o lucrare de artă sau pot avea o nereușită. Depinde, în mare parte, de mine. Asta e tot...

„Asta e tot" e formula simplificată, mult simplificată a unei munci realizată cu înțelegerea deplină a unor obligații legate de tradiția profilului celei mai vechi tipografii din țară pentru cartea de artă, ce-și sărbătorește 50 de ani de existență și a unor cerințe ale prezentului legate de modernizarea ei (electronica e prezentă într-o seamă de secții unde a înlocuit vechi mașini, vechi operații). Tot simplu, îi urăm lui Ion Pescaru, mașinistul tipăritor de la tipar înalt, tînăr la 41 de ani, curios să-și folosească talentul și priceperea pentru a reda frumusețea de secole a operei de artă, să mai lucreze multe albume de artă care să-l oblige să cerceteze originalele din muzee și să citească cărți de specialitate, să mai creeze cărți medaliate cu aur, argint, bronz în concursuri naționale și internaționale. Și prin el, urările noastre se îndreaptă către întregul colectiv, către toți tipografii din țară, care muncesc pentru a ne dărui clipe de desfătare în fața filelor tipărite.

Lucia MANOLESCU

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

FANICA TOMA, Iași : Scrisoarea dv. cu punctaje și subtexturi, nu ne-a spus prea mare lucru. Bănuim că este vorba de ceva mult mai serios decît vorbirea în doi pe care, poate din pudoare, o folosiți. Înțelegem că nu pentru o nimica toată v-ați ostenit să ne scrieți, folosind două culori de cerneală și „hîrtie velină". Așa că cele două rugăminți rămîn neonorate. Reveniți cu o scrisoare explicită...

CÎMPAN GAVRILA, Cluj : De ce să vă necăjiți cu lucruri atît de grele ? Dacă țineți la liniștea dv., dacă vreți să aveți un somn tihnit și o bună reputație, menajați-vă inspirația. Dacă nu țineți la toate acestea, puneți mîna pe condei, luminați-vă, și dați-ne de veste. Suportăm orice.

POPESCU DAN, București : O carte despre ceea ce ne cereți nu există. Din păcate nu sîntem în măsură să explicăm un fapt atît de delicat, și, bănuim, de durată. Asta nu înseamnă că ați pierdut speranța de a vă realiza scopul. Există unul sau mai multe centre specializate în acest sens, e bine să vă interesați la o instituție competentă, iar cînd veți fi izbutit, scrieți-ne și nouă cu lux de amănunte chiar. Ne luăm obligația de a insera aici episoadele mai interesante.

CAMENIȚĂ ȘTEFAN, Mehedinți : Sînteți, după cum se spune, un băiat de aur. Am judecat frumoasele vorbe pe care le aveți pentru propria ființă ; sînt mișcătoare și desăvîrșite, nu le putem pune în nici o cumpănă, pentru că nu cunoaștem decît părerea unei părți. S-ar putea să fie adevărat. Pentru rîndurile originale nu vă putem trimite un buchet de flori. S-ar usca pînă acolo. Apoi ne mai puneți și-n încurcătură sfătuindu-ne să vă semnăm aici cu „K" în loc de C. Ce-o mai fi și asta ? De ce nu vreți să rămîneți în firescul alfabetului ?...

I. BOGATU, Timișoara : Am căutat peste tot, și n-am dat de povestea dv. Vă rugăm să ne-o trimiteți, notînd și sursa de unde ați pornit, ce material ați folosit. Bănuim că n-ați fost martor la nunta lui Matei Basarab ! Credeți că ne-am „delegat" de obligație ? Așteptăm..

MIRCEA MARIN, Cîmpina : Sperăm că acum sînteți mulțumit. S-a întîmplat așa cum doreați să se întîmple. Așteptăm în continuare noi sugestii...

ȘTEFAN AUREL, București : Adevărul este de partea dv., în varianta a doua, adică 1050, anul nașterii lui Omar Khayyam, în vestitul oraș Nișapur, și 1123, anul morții. Ceea ce ați citit era, firește, eronat. Vă mulțumim....

NEDEF R. IOAN, București : Am citit cu toată atenția rîndurile dv., ne vine foarte greu să vă dăm dreptate, spațiul nu ne îngăduie să inserăm aici argumentele și punctul nostru de vedere. Dacă într-un lan de grîu s-a găsit un bob stricat, nu înseamnă că trebuie să dăm foc întregului lan. Cam aici se opresc gîndurile noastre față în față cu textul pe care îl semnați, iar în dialogul propus nu e necesară, credem, vehemența. Vă așteptăm în continuare...

MIHAI CRISTEA, Brașov : Sînt cîteva semne, și parcă o părere, dar nu ne îngăduim să vă țesem lauri. Am înțeles că de răspunsul nostru vă legați niște speranțe... Prudența este obligatorie și spre binele dv., apucați-vă de alt lucru serios, căci cel la care rîvniți este de o mie de ori prea serios. Dacă va fi să fie, nu noi putem hotărî. Mai țineți-ne la curent cu neliniștile... care pînă la urmă s-ar putea să nici nu se cheme așa. Am primit cu bucurie tonul sincer al paginilor...

JUGĂNARU DUMITRU, Vîlcea : Tot ce spuneți este adevărat, dar nu este nici un gram de umor în pagini. Dacă lucrurile stăteau invers, rîsul pe care ni l-ați fi pricinuit se auzea pînă la Vîlcea. Cum nu s-a întîmplat așa, nu-i nici de-o parte, nici de alta motiv de supărare...

Clepsidra

SMALȚURI COLORATE

de Constantin VIȘAN

Servind de milenii gospodăria țărănească, și înfrumusețînd-o în același timp, ceramica a început să-și piardă funcțiile utilitare, sporindu-și-le în schimb, pe cele estetice. Lutul, frămîntat și modelat altădată doar de olar, pătrunde în atelierele artiștilor, a devenit un material modern. În expozițiile internaționale de ceramică prezentele românești sînt apreciate în mod deosebit. Se bucură de mult interes formele spațiale imaginate de Patriciu Mateescu sau emailurile Ceciliei Storck Botez.

Cecilia Storck Botez trudește de mai mult timp la convertirea lutului în pictură. În această ambițioasă și dificilă întreprindere și-a luat ca aliat culorile și focul. Mingiiate de flăcări, culorile pămîntului se înnobilează, dobîndesc strălucire, irizații de piatră scumpă ori se degradează fastuos, se sting discret, într-o oboseală de vechi covoare orientale.

Interesul pentru picturalitate era destul de transparent și în anterioara întîlnire a Ceciliei Storck Botez cu publicul. În prezența expoziției de la Simeza această dimensiune a ceramicii sale s-a definit, a căpătat relief. Nu este vorba de calchierea unor formule proprii picturii de șevalet în ceramică. Artista respectă trăsăturile funciare ale materialului pe care-l modelează. Lucrările de la Simeza au în ele pecetea originalității. În acest decembrie plumburiu, Cecilia Storck Botez aduce în inima Bucureștilor roșul macilor, albastrul mării, verdele clorofilei, galbenul lanului de grîu, o savantă combinație de forme și culori. Obiecte de interior, oarecum obișnuite, volume de mari dimensiuni destinate decorării grădinilor și parcurilor și mai cu seamă plăci colorate, peisaje, naturi moarte, portrete, flori. Într-un cuvînt, pictură în ceramică, în email. Emailul colorat cu subtilitate dă farmec și originalitate expoziției. Valorificînd creator o străveche tradiție, Cecilia Storck Botez înfățișează publicului ademenitoare propuneri de decorare a interioarelor și a spațiilor publice.

TELLUS
și
Cortebert
DOUĂ MĂRCI ACELAȘI CEAS
CORTEBERT S.A.
2500 BIENNE

CÎND MISTREȚII AU TRECUT LA ATAC

Cum a fost salvată sexagenara Boaru Trana, din comuna Mărunței, de furia sălbăticiunilor

Era ziua în amiaza mare a unei vineri de sfîrșit de noiembrie cînd liniștea comunei Mărunței din județul Olt a fost tulburată de țipetele disperate ale unei femei aflată în pericol.

Sexagenara Boaru Trana din satul Malu Roșu, plecase liniștită de acasă, doar cu un băț în mînă, așa cum se obișnuiește pe la țară, să se apere dacă va fi nevoie de vreun ciine arțăgos. Hotărîse să facă o vizită unor rude din comuna Mărunței și gîndurile-i zburau aiurea departe de ceea ce avea să i se întîmple peste cîteva clipe în centrul comunei. Mergea pe marginea șoselei, dincolo de partea carosabilă. Din totdeauna i-a fost teamă de mașini și se tot oprea în loc ori de cîte ori vreun autocamion trecea pe lîngă ea mușcind din asfalt spre cimpia Drăgăneștilor. Comuna părea pustie la acea oră, oamenii aflîndu-se, desigur, la cîmp, pentru încheierea muncilor agricole de toamnă. Nici măcar copiii nu ieșiseră de la școală să mai înveselească strada cu tinerețea și zburdălniciile lor. Mergea agale cînd deodată în fața ei la vreo 100—200 de metri zărește cîțiva porci mistreți. La început a crezut că sînt porci domestici, scăpați cine știe cum de la vreo fermă zootehnică. Dar nu ! Sînt chiar mistreți în toată regula. Ce să caute porci mistreți pe asfalt prin centrul comunei ? Trana Boaru, mai văzuse mistreți dar gata împușcați și înjunghiați. Dar aceștia

SECVENȚE

erau vii. Începuse să fugă. Pe stradă, nimeni. Nici în sus, nici în jos. Și mistreții parcă veneau exact spre ea. O clipă s-a liniștit însă. Știa de la alții că mistreții nu atacă oameni. O să stea în loc să-i numere și să-i admire, iar ei or să-și vadă de plimbarea lor. Dar dacă totuși o vor ataca ?. Ce să facă doar cu un simplu băț? Ei, dacă ar apărea acum cîțiva vînători cu arme încărcate ce ar mai împușca : 1, 2, 3, 8, 10, 13..... Și Boaru Trana n-a mai apucat să numere mai departe. S-a văzut dintr-o dată atacată de mistreții înfuriați. A încercat să dea buzna într-o curte dar poarta era încuiată. A luat-o atunci la fugă țipînd. Unul dintre mistreți a apucat-o de picior, altul a mușcat-o de mînă și a trîntit-o la pămînt. Ceilalți au năvălit peste ea. De aici încolo nu mai știe aproape nimic. S-a trezit la spitalul din Drăgănești-Olt, unde a primit îngrijirile prompte și necesare, aflîndu-se în afara oricărui pericol.

Dar dacă strigătele ei de ajutor nu ar fi fost repede recepționate de către muncitorii Lupu Octavian, Bicu Dumitru și Cojereanu Vasile de la I.A.S.-Brebeni ? Aceștia, pînă să se dumirească și alți cetățeni, au sosit imediat în ajutorul femeii, angajîndu-se într-o luptă rudimentară, dar curajoasă cu turma de sălbăticiuni dezlănțuite. Doi mistreți au fost omoriți pe loc, iar ceilalți în grupe mai mici sau mai mari și-au continuat „expediția" prin alte sate și comune sub alaiul de urmăritori, din nefericire fără arme, trecînd Oltul pe la Fălcoiu, pierzîndu-se în pădurea Rește de unde se presupune că porniseră la promenadă, hăituiți și speriați de începerea sezonului de vînătoare.

S-a întîmplat la 19 noiembrie în comuna Mărunței-Olt.

D. BUJDOIU

Monolog interior despre...

RISIPĂ

URMARE DIN PAG. 1

lindrică sau în patru muchii, de metal sau de lemn, turtită la un capăt și ascuțită la celălalt, cu care se fixează între ele diferite piese, care se bate în zid sau în lemn etc etc".

Nu trecuse multă vreme de cînd „povestea cu cuiele" făcuse vîlvă în respectiva întreprindere, dar erau unii care ar fi preferat s-o știe uitată. Ce se întîmplase ? Prin anumite ateliere se întronase obiceiul să se azvîrle cuiele — și nu numai ele, ci și felurite alte materiale — cam la voia întîmplării, pe unde se nimerea. Într-un timp ajunseseră să semene cu un soi de calamitate naturală, ce părea imposibil de stăvilit : le întîlneai nu numai pe podeaua atelierelor, printre mașini, dar începuseră să prolifereze, ca o stranie generație spontanee, și prin curtea fabricii, strecurîndu-se pe misterioase căi pînă pe coridoarele corpului administrativ și chiar în birouri.

În cîteva rînduri s-au ridicat unele voci cerînd să se pună capăt acestei stări de lucruri care — pe lîngă faptul că dădea întreprinderii un aspect dizgrațios, de dezordine și murdărie — însemna și curată risipă. Sesizate de aceste semnale cri-

tice, cadrele de conducere din fabrică au înălțat din umeri, ca în fața unei ireversibile fatalități, ba chiar inginerul șef s-ar fi pronunțat cu un aer de reproș : „De ce vă țineți de fleacuri ?".

Dar iată că, într-o bună zi, s-a dat sfoară prin toate secțiile și atelierele că se declanșează o ofensivă hotărîtă și fără menajamente „împotriva cuielor", că întreg colectivul este chemat la o mare acțiune de curățenie care să redea fabricii înfățișarea unui loc de muncă civilizat și, totodată, să ajute la recuperarea „unor mari cantități de materiale irosite". Bucuroși că sesizările lor au avut, în sfîrșit, efect, oamenii nu și-au mai pus întrebarea cum se explică o atît de fulgerătoare „schimbare la față", ci s-au pus grabnic pe treabă și, în cîteva după amieze de muncă patriotică, au făcut să dispară, pînă și din cel mai îndepărtat ungher, ultimul cuișor.

Peste cîtva timp s-a aflat însă motivul care determinase acea bruscă decizie : cu o zi înainte, la mașina personală a inginerului șef — pe care acesta obișnuia s-o parcheze sub un umbrar, într-un colț mai ascuns al curții — explodaseră două cauciucuri, în care s-au descoperit cuie cu duiumul. Și omul, econom din fire, s-a hotărît să termine cu risipa. De cauciucuri.

Victor BÎRLADEANU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

DAR PIERSICILE LUI SIR MAX?

de Nicolae LUPU

În timpul celui de-al doilea război mondial doi ofițeri de aviație englezi s-au întîlnit în timpul misiunilor lor la Alexandria. De atunci au rămas prieteni. Viața i-a purtat pe căi diferite. Și astăzi în virtutea vechii prietenii se mai întîlnesc și pentru că nu pot doar să se mulțumească cu amintiri își mai împrospătează reflexele de pilot și cordialitatea relațiilor cu niscaiva exerciții care n-au însă nici o legătură cu zborul propriu-zis. Unul este Max Aitken, ajuns după moartea lordului Beaverbrook, proprietar al unei vaste afaceri de presă și sforării politice. Altul este primul ministru în regimul rasist minoritar rhodesian, Ian Smith.

Din unele relatări apare că actuala tranzacție anglo-rhodesiană ar fi fost pusă la cale încă de pe vremea cînd partidul conservator se afla în opoziție. Că ziarul principal al trustului Beaverbrook, „Daily Express", a desfășurat o largă campanie în sprijinul rasiștilor rhodesieni nu a constituit niciodată un secret. Ceea ce nu s-a știut este că firul întrerupt de rebeliunea minorității rasiste a fost înnodat nu de oficialitățile guvernamentale engleze, ci de persoana particulară care în timpul liber este și proprietar al trustului, sir Max Aitken. De altfel Ian Smith a și comunicat de la obraz interlocutorilor săi oficiali că „singurul om în Anglia în care am încredere este Max Aitken". Foștii prieteni intru pilotaj s-au văzut de mai multe ori de-a lungul acestor ani de negocieri și au pus totul la cale. S-a ajuns la situația ca trimisul guvernamental, lordul Goodman, mandatat să înceapă discutarea textelor, aștepta într-un hotel din Africa de Sud rezultatul convorbirilor prietenești dintre Max și Jan și numai după ce aceste convorbiri s-au încheiat cu succes lordul Goodman a fost anunțat să se prezinte la Salisbury. Primele comunicări asupra tratativelor secrete „particulare" erau transmise la Londra cifrat prin intermediul corespondentului ziarului „Daily Express". Ulterior tratativele s-au dus în trei. Așa și-a luat zborul compromisul anunțat care a stîrnit via nemulțumire a reprezentanților populației de culoare majoritare și a statelor africane independente.

Nu e de mirare că „Daily Express" a salutat acordul realizat. Ceea ce a mirat a fost editorialul ziarului care spunea că tranzacția s-ar datora exclusiv „eforturilor lui Sir Alec Douglas-Home și bunelor oficii ale neobositului lord Goodman". Nimic de zis. De obosit au obosit cu toții dar de ce atîta modestie privind rolul proprietarului ? Poate pentru că Sir Max preferă să lucreze în culise, să rămînă personajul discret din umbră, care face și desface multe, după exemplul celuilalt Max, lordul Beaverbrook. Noroc că alt ziar conservator „Times" care nu a fost întotdeauna în cele mai bune relații cu „Daily Express" a ținut să lămurească lucrurile. Un reporter al lui „Times" a produs chiar enervarea unor cercuri oficiale atunci cînd, observînd că la aeroport, din avionul delegației guvernamentale engleze întoarsă victorioasă de la negocieri au fost debarcate 31 de lăzi cu piersici rhodesiene primite în dar de la Jan Smith (cite o ladă de fiecare membru) a întrebat dacă asta nu reprezintă o încălcare prematură a embargoului stabilit de O.N.U. în mai 1968, împotriva produselor rhodesiene. „Este o întrebare nedreaptă în actualul context" a răspuns, după cum relatează reporterul lui „Times", un purtător de cuvînt oficial. Dar ziaristul a ținut să adauge că ulterior s-a recunoscut că oficialitățile pot accepta daruri nesolicitate numai pînă la concurența sumei de 10 lire. Or fi valorînd piersicile mai mult ? A mai rămas nelămurit un aspect : ce roade a primit Sir Max Aitken în semn de recunoștință pentru contribuția sa la acord ? Despre piersicile sale nimeni nu suflă un cuvînt. Citeodată secretele sînt păstrate cu strășnicie între astfel de vechi prieteni.

TRANSSAHARIANUL A ÎNCEPUT SĂ AVANSEZE

O panglică de beton și asfalt se furișează încet, dar sigur, printre dunele aurii ale Saharei. Prinde viață, astfel una din cele mai îndrăznețe și mai grele lucrări rutiere proiectate vreodată de oameni — Transsaharianul.

Ideea realizării unui ax rutier implantat în „marele pustiu" al Terrei este mai veche (timp de secole, Sahara a fost străbătută în lung și lat de caravane care transportau aur, sare și aromate, produse care au contribuit la ridicarea faimei vechilor regate ale „continentului negru" — Ghana și Mali). Ea a fost lansată în veacul nostru, cu un an înaintea izbucnirii primei conflagrații mondiale. Cutezanța specialiștilor îndrăznea să propună, încă pe atunci, nu numai posibilitatea realizării unei legături rapide și permanente între țărmurile Mediteranei și „inima" Africii, ci chiar prelungirea unei atari rute pînă în extremitatea sudică a continentului. Mai mult decît un transsaharian. Un transafrican.

A izbucnit războiul, cu întregul său cortegiu de suferințe, și ideea realizării unei căi moderne de circulare printre movilele de nisip ale Saharei, a fost părăsită. Prin 1930, constructori de drumuri au început să schițeze din nou pe planșete o punte de legătură între Marea Mediterană și fluviul Niger. Se considera că deșertul poate fi învins numai de un drum de fier. Pornind din Oran, oraș mediteranean al Algeriei, linia feroviară s-a oprit, în 1939, la Colomb-Bechar (azi Bechar), la 800 km în interiorul țării, și nu a mai înaintat niciodată mai departe.

După încheierea ultimului război mondial, ideea construirii unei „axe a civilizației" prin „marele pustiu" a fost luată din nou în considerare. Prin 1962, la puțin timp după dobîndirea independenței, Algeria, preocupată de ridicarea economică a țării, implicit de trezirea la viață a regiunilor sale sudice, izolate din cauza „mării" de nisipuri (zona deșertică a acestei țări se întinde pe... 2 milioane kmp.), avea să dea un nou impuls acțiunii uitate între timp. În vederea materializării ambițiosului proiect, patru state africane — Algeria, Mali, Niger și Tunisia — au creat, în 1964, Comitetul legăturilor transsahariene. A urmat, cum era firesc, declanșarea acțiunii de întocmire a studiului privind posibilitățile tehnice și economice de realizare a autostrăzii preconizate, acțiune care a fost întreprinsă de „Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare" (P.N.U.D.), în colaborare cu Comitetul legăturilor transsahariene. După o muncă intensă, specialiștii au prezentat concluziile la care au ajuns, într-un raport. Potrivit lui, autostrada urma să lege Algeria de Mali și Niger, într-un răstimp de 7—9 ani. Pornind de la El Colea (Algeria), „aorta africană", cum a fost denumit acest drum terestru, traversa oaza în Salah și ajungea la Tamanrasset. La 60 km sud de capitala regiunii Hoggar, banda de beton și asfalt se separa în două ramuri : una spre Gao, în Mali, cealaltă spre în Gali, în Niger.

După elaborare, studiul a fost transmis institutului central de studii și proiectări rutiere din Praga (S.U.D.O.P.) și Societății de studii economice din Paris (S.E.T.E.C.), pentru a putea începe proiectarea transsaharianului ; dreptul acesta a fost obținut în urma unui concurs internațional. În raportul acestor firme, cuprins în nouă volume, cinci din ele conținînd numai hărți și grafice, se propuneau două proiecte. Unul prevedea că pregătirile și lucrările propriuzise trebuie să se desfășoare pe durata a 7 ani, din care numai 4 ani pentru pangliga de asfalt Celălalt stabilea o durată în timp mai mare cu un an, necesitată de nevoile construcției.

Descoperirea unui important zăcămînt de uraniu în Nigeria, la Arlit, a determinat modificarea traseului stabilit inițial pe teritoriul acestei țări. Punctul terminus al uneia din cele două bretele ale transsaharianului a fost strămutat de la În Gall la Arlit. Autoritățile de la Niamey urmînd, ulterior, după executarea acestui tronson, să prelungească șoseaua pînă la Agades.

Transsaharianul va însuma 3 170 km, din care 1 900 km vor traversa teritoriul algerian, 670 km vor străbate Maliul și 600 km Nigerul. Tunisia și Marocul vor putea fi ușor racordate la această magistrală rutieră datorită unor porțiuni asfaltate existente deja în Algeria : El Oued-Negrine, via Touggourt ; Béchar-Tindouf, Foum El-Kheneg-Adrar ; Timinoun-El Golea.

Construcția autostrăzii va avea drept consecință crearea unor avantaje importante pentru regiunile pe care le traversează și cele învecinate : intensificarea comerțului, impulsionarea agriculturii, crearea unor obiective industriale, amplificarea transportului, dezvoltarea fluxului turistic etc. Țările Maghrebului au posibilitatea să devină, în viitor, un centru al schimburilor comerciale pentru țările riverane Mării Mediterane și cele limitrofe deșertului. Această rută va permite pătrunderea mai rapidă a îngrășămintelor și mașinilor agricole, accesul la importante zăcăminte de minereuri ce se află ascunse sub dunele de nisip — cupru, petrol, tungsten și staniu — și deci construirea unor obiective economice cu profil industrial. Actualmente, transportul comercial la sud de Tamanrasset nu reprezintă decît 5 000 tone anual. Cînd transsaharianul va fi dat în folosință, cuantumul mărfurilor transportate în această regiune va spori la peste 200 000 tone anual. Pentru amatorii de turism, traversarea nesfîrșitei Sahare nu înseamnă actualmente un voiaj, ci o expediție, în înțelesul deplin al cuvîntului. Presărată din loc în loc cu stații de alimentare și aprovizionare, autostrada va permite înflorirea turismului în această regiune geografică.

Se poate afirma, deci, că semnificația transsaharianului nu rezidă numai în demonstrarea cu strălucire a capacității tehnice a vremurilor noastre, ci, mai ales, în importanța sa economică incontestabilă Vechiul vis, ce dăinuia de foarte multă vreme, o șosea care să brăzdeze cel mai întins pustiu al globului, a devenit, în zilele noastre, o realitate. Septembrie 1971 marchează deschiderea șantierului magistralei, mai exact a tronsonului El Golea-În Salah, primii 360 km ai transsaharianului. Prin prelungirea acestei căi de comunicație, Nigerul sau Maliul ar putea fi legate de Lagos. Și, atins acest punct, capitala Nigeriei, legătura transafricană, pe direcția nord-sud (Alger-Capetown) ar putea fi înfăptuită chiar în secolul nostru.

Dumitru FILIP

De pretutindeni

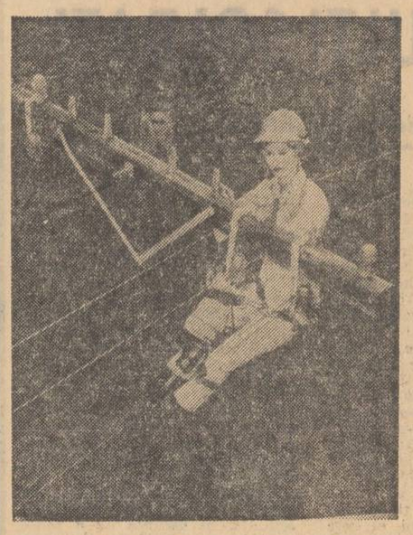

Au trecut de mult timpurile cînd se spunea despre multe activități că nu se potrivesc pentru femei. În ultimii ani femeile demonstrează prin dexteritatea, cunoștințele și capacitățile lor că pot fi tot atît de bune escavatoriste, șoferi de taxi, forjori chiar și cosmonaute. Una din aceste femei emancipate este și SHAREN ROSWELL din Arkansas în vîrstă de 24 de ani, care repară linia telefonică.

LA UN SPITAL din Sydney (Australia) medicii folosesc un telefon-jucărie pentru anestezierea unor copii care urmează să fie operați. Copiii primesc telefonul convinși că vor vorbi cu unul din părinți. În acel moment din receptor se degajă un anestezic care îi adoarme.

CEA MAI VECHE roată cunoscută de arheologi a fost descoperită în localitatea Bekovo (R.P. Bulgaria). După minuțioase examinări și analize, specialiștii apreciază vîrsta acestei roți la aproximativ 5 850 de ani. În general se considera că Mesopotamia ar fi fost leagănul roții.

Firma Messerschmidt din R. F. a Germaniei a conceput un tren care ar urma să rezolve cel tîrziu pînă în anul 1980, în mod definitiv, problema traficului în comun. Prototipul cîntărește 5 200 kg și circulă pe cîmp magnetic, deoarece pe șine ar fi dificil să atingă o viteză atît de mare ; trenul viitorului va atinge o viteză de 400 km pe oră.

O ECHIPĂ de cercetători de la Universitatea din Pennsylvania a realizat o metodă menită să accelereze vindecarea fracturilor, deci calcifierea rapidă a oaselor, prin implantarea — chiar în fractură — a catodului unui fir electric legat de o baterie, furnizînd neîntrerupt un curent cu o intensitate constantă de circa 10 microamperi. Se realizează o vindecare a „fracturii" de două ori mai rapidă decît normal. Rezultatul este rodul a 11 ani de activitate.

IN ULTIMUL TIMP au fost descoperite în U.R.S.S. o serie de documente referitoare la istoria Revoluției din Octombrie. Ele cuprind material faptic necunoscut cu privire la numeroase aspecte ale evenimentelor din acea vreme. Recent Arhivele centrale de stat din Moscova au primit spre păstrare originalele unor liste electorale pentru dunele raionale din 1917.

O SERIE excepțională de cărți de joc, executate în anul 1447, se vor vinde la o licitație publică din Milano, pornind de la fantastica sumă de 40 de milioane de franci. „Comoara" conține cărți de joc de dimensiuni deosebite : 9 cm × 17,9 cm. Însă, nu în aceasta constă valoarea lor. Impodobite cu miniaturi pictate pe foițe de aur sau de argint, ele sînt gravate cu mare artă, cu un deosebit simț al frumosului.

ENOCH NILSSON, fermier din Wetlanda (Scoția) a descoperit într-un cuibar de găini, un ou perfect rotund semănînd cu o bilă de biliard. Medicul veterinar invitat să examineze oul i-a declarat că este vorba de un exemplar extrem de rar. Drept care, fermierul a decis să-l conserve spre amintire...

COMPANIA I.B.M. a organizat transmiterea simultană printr-un calculator de forma și mărimea unei mașini de scris, a 50 de cursuri de reciclare pentru personalul său din producție. Nouăzeci de săli de cursuri din alte 11 uzine sînt conectate la acest calculator electronic, plasat la Pongkeepsie (Statul New York).

Henryk Zavadski din localitatea Toruni (R.P. Polonă) este bine cunoscut în patria sa și dincolo de hotarele ei printr-un hobby original ; el confecționează portrete, peisaje, naturi moarte, folosind drept material mărci poștale uzate alese cu grijă. Ultima sa lucrare — portretul lui Nicolaus Copernicus, consacrat împlinirii a 500 de ani de la nașterea marelui astronom polonez, aniversare ce va fi marcată în lumea întreagă în 1973.

O ÎNTREPRINDERE din Japonia a început construirea unei uzine care va obține benzină și petrol lampant din prelucrarea deșeurilor de mase plastice. Benzina se realizează printr-o topire a maselor plastice la o temperatură de 500 grade, cu nichel drept catalizator, obținîndu-se în acest fel vapori de benzină și petrol.

UN ANUNȚ afișat la intrarea maternității din orașul englez Greenbock glăsuiește : „Iehuzele nu pot fi vizitate decît de soți. De o singură persoană".

Navă cu vele pe roți ! Această ideie au realizat-o, în timpul liber, lucrătorii unei uzine mecanice din Alma Ata. Navele cu vele parcurg stepa din R.S. Cazahă cu o viteză de 60 km. pe oră.

În provincia Languedoc (Franța) piramidele din La grande Motte rețin atenția numeroșilor turiști. Blocurile amintesc, prin forma lor, marile piramide egiptene.

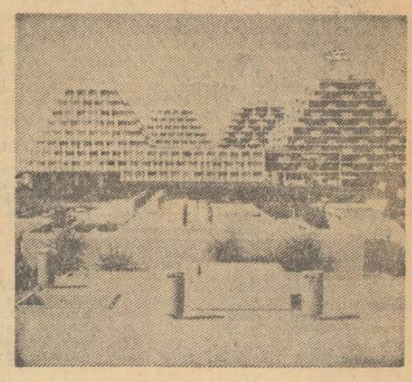

ȘI-A ASISTAT SINGURĂ NAȘTEREA COPILULUI

Întîmplarea s-a petrecut într-o suburbie a orașului Londra. Elisabeth Nuttal (18 ani) locuiește împreună cu soțul ei la ultimul etaj (al 20-lea) al unui bloc. Tînăra femeie era gravidă în luna nouă și cînd au apucat-o durerile nașterii ea se afla singură în casă (soțul era la serviciu). Neavînd telefon, și pe nimeni în apropiere s-o ajute (nici vecinii nu erau acasă), Elisabeth Nuttal și-a pregătit singură toate cele necesare unei nașteri. Apoi cînd micuțul Mark s-a născut, ea a tăiat cordonul ombilical și a putut să-i dea ingrijiri.

Este inutil de subliniat surpriza soțului cînd s-a reîntors acasă. Interesant de remarcat este faptul că Elisabeth Nuttal mai are un copil, Colin, în vîrstă de un an.

HOȚUL... GHINIONIST

Cum a fost descoperit un cetățean care furase o mașină dintr-un loc de parcare

Luigi privea uluit șirul mașinilor parcate și nu-și putea crede ochilor : în piața uriașă ocupată de sute de mașini, într-un colțișor, cei patru metri minunați de gol care parcă îl așteptau. După cîteva manevre de maestru prin labirint, parcă, cobori, fixă discul orar și voi să plece. După cîțiva pași se reîntoarse și deschise mașina. Pe scaunul din spate se afla o haină de căprioară care putea ispiti pe cineva. Luigi o luă și o puse în așa fel să nu se mai vadă, apoi porni la treabă.

După o jumătate de oră reveni spre locul știut, scoase cheile și văzînd că stă în fața altei mașini rămase ca împietrit. Alergă în sus și în jos crezînd că greșise locul, apoi se convinse că i se furase mașina. Din atîtea o luase tocmai pe a lui. Dar tocmai asta era problema : mașina nu era a lui ! Era a șefului său. Îl apucă o dorință nebună să fugă, să scape... Dar unde ? Oprì un sergent și-i explică tot. Acesta îl rugă să se calmeze, și să se ducă să facă reclamația. Sigur ! Trebuia să reclame. O speranță nebună puse stăpînire pe el cîteva clipe apoi surise descurajat. Cîte mașini din cele furate se mai găsesc ? Merse totuși la poliție unde i se păru că-i privit cu ironie. Semnă apoi plecă vorbind cu voce tare : „Nu mă potolesc, nu pot să fiu calm"... Ajunse pe trotuar. În jur numai mașini... parcate... în mișcare... Unde o fi a lui ? Nu spusese la poliție că nici nu ceruse voie s-o ia căci șeful era plecat. Ce să facă acum ?

Luigi locuia la 40 de kilometri de Milano și venise pentru niște treburi personale. Își va pierde slujba...

În toți anii aceștia fusese un funcționar ireproșabil și deodată totul pierdut pentru o greșeală. Gîndindu-se la situația lui nici nu știa pe unde îl poartă pașii. Urcă în metro dar tîrziu remarcă faptul că mergea în sens opus casei sale. Nu cobori. Ce importanță mai avea acum încotro mergea. Simțea nevoie de aer. Să respire. Să se calmeze. Oricum nu mai putea face nimic. Îi va spune șefului și gata. Era un om de treabă șeful ; poate îl va ierta. Ajuns la capăt, cobori dus de mulțime și se trezi într-o piață pe care n-o cunoștea. O piață plină și ea de mașini.

Îl apucă amețeala. Tocmai lui să i se întîmple una ca asta ? Prima dată cînd făcea o greșeală. Se sprijini de un zid să nu cadă, apoi aprinse o țigară. Observă că se întunecase și se sperie că pierde metroul... Cineva îl strigă dar el nu se opri ; apoi... uluit, ca în vis privi spre mașina ce frînase în fața lui, mașina dispărută și se sili să nu strige. Din mașină un tînăr îi spunea ceva întinzîndu-i haina de piele. Tînărul îi explica ghiniconul că i se terminase benzina ...că nu avea bani și că îi vinde haina... haina șefului... cu un preț de nimic... cu 20.000 de lire. Haina valora 100.000...

Nici nu știu cînd îl smulse pe hoț din mașină și nici cum ajunse cu el tîrîș spre poliție. Totul durase doar cîteva clipe.

S-a petrecut la Milano.

(Din Domenica del Corriere)

Pagini din istoria spionajului

MISTERIOSUL WOOD (IV)

de Sergiu VERONA

REZUMAT. Acțiunea se petrece în vara anului 1943. Doi funcționari de la Ministerul de Externe hitlerist oferă aliaților, prin intermediul legației americane la Berna, o serie de documente secrete. Temîndu-se de o capcană a naziștilor, americanii le expediază la Washington, de unde se confirmă exactitatea lor. Wood, unul din agenții secreți, revine la Berlin, unde este la un moment dat la un pas de arestare. El reușește, totuși, să fie retrimis la Berna cu un plic diplomatic unde introduce și documente pe care voia să le predea aliaților. O alarmă aeriană îi întrerupe călătoria.

De-abia spre prînz, din cealaltă parte a liniei ferate a apărut un alt tren și s-a efectuat o operațiune de transbordare a pasagerilor. N-au mai avut loc alarme aeriene, dar Wood pierduse o zi. La Basel, Wood urma să treacă prin vama germană și elvețiană. Cu tot curajul său, Wood era îngrijorat. Nu cumva este suspectat? El căuta să pară cît mai calm și indiferent. Nici n-a căutat măcar să ascundă plicul de curier. Funcționarul vamal l-a fixat cu atenție, apoi i-a făcut semn să treacă. Vama fusese trecută.

Trenul intrase pe pămîntul Elveției. Wood a părăsit compartimentul și închizîndu-se în toaletă a distrus primul plic, și-a îndesat buzunarele cu propriile documente, a ars plicul și cenușa a aruncat-o pe geam. A schimbat trenul la Basel, îndreptîndu-se spre Berna. Primul drum l-a făcut la legație pentru a-și îndeplini misiunea sa oficială. Apoi l-a sunat pe dr. Brown pentru a-i anunța sosirea. Două ore mai tîrziu ei beau un pahar împreună. Brown susținea că americanii îl așteptau cu nerăbdare și doreau să-l vadă chiar în aceeași noapte Mayer urma să-l întîlnească la podul Kirchenfeld, la 23,30. El va fi la volanul automobilului său, un Triumph de fabricație engleză. A fost convenit un semnal luminos pentru ca întîlnirea să nu prezinte dificultăți. La ora fixată Wood se afla pe pod. Imediat a apărut și Mayer.

— Îmi pare foarte bine că vă revăd, i s-a adresat lui Wood. Să ne îndreptăm spre Dulles, dar pe drumuri diferite.

Mayer l-a transportat pe Wood pînă aproape de riul Aar care străbate orașul, arătîndu-i cum să pătrundă în locuința lui Dulles prin grădină. Iar el s-a îndreptat într-o altă direcție. Cîteva minute mai tîrziu, cei trei se aflau în biblioteca lui Dulles. Wood și-a descărcat din nou prețioasa sa mapă.

Legația germană de la Dublin dispunea de un emițător clandestin care perturba legăturile radio dintre navele aliate. În urma unor proteste energice americane, guvernul irlandez a rezolvat lucrurile, confiscînd o piesă esențială a echipamentului radio. Din hîrtiile lui Wood rezulta însă că reprezentantul diplomatic al Reichului lua măsuri pentru înlocuirea discretă a piesei care lipsea.

Un alt document. În lupta împotriva rezistenței franceze, ambasadorul nazist la Paris, Abetz, comunica un plan propus de Laval. Planul sugera arestarea sau chiar executarea acelora care aveau rude în forțele Franței libere.

O telegramă a ambasadei germane din Madrid nota că „trimiterile de portocale vor continua după planul prevăzut". Wood a descoperit că în ciuda promisiunilor lui Franco, Tungstenul continua să ajungă în Germania camuflat în lăzi de fructe.

Mesajul cel mai alarmant aparținea ambasadei germane din Buenos Aires. Reprezentantul acesteia sosise la Berlin exact înaintea plecării lui Wood spre Berna. El anunța plecarea iminentă a unui important convoi aliat cu destinația Europa.

Neamțul și cei doi americani aveau să afle mai tîrziu cum foloseau aliații aceste informații. Printre altele, a fost modificat orarul unei nave pentru a evita ciocnirea cu un submarin Iar un embargo anglo-american asupra petrolului avea să lovească Spania în semn de represalii pentru contrabanda cu Tungsten.

Înaintea plecării din Berna, Wood și Mayer puseseră la punct un sistem de comunicări cifrate pe care o terță persoană urma să le adreseze unei rude a dr-ului Brown din Berna. În plus, Wood a cerut un aparat minuscul de fotografiat și microfilmat și un revolver.

— Voi cîștiga mult timp dacă voi putea fotografia documentele. Fie că vi le voi aduce, fie că voi face să vă parvină.

Mayer i-a procurat a doua zi aparatul, dar din prudență nu i-a oferit și arma cerută.

— Nu face nimic, i-a spus Wood la plecare. Voi găsi eu una în Germania. N-am intenția să masacrez Wehrmachtul. Mă voi servi de el doar în caz de nevoie.

La Berlin, Wood și-a reluat ocupațiile cu aceeași ardoare. El a luat legătura cu un fost coleg și a început să-l folosească ca mesager regulat.

Pentru a transmite informațiile necesare, Wood folosea toate mijloacele posibile. Într-o zi, Wood a reușit să ascundă un microfilm, într-un ceas de buzunar. Un civil nu putea să-și repare ceasul în Germania. Morala: el trebuia trimis la Zürich.

Circuitul clandestin între Berlin și Berna era plin de informații de o deosebită importanță. Washingtonul și Londra doreau cifre ale producției industriei de război naziste, în dorința de a putea determina eficiența bombardamentelor. Wood a reușit să transmită la Berna un rezumat al unor rapoarte de ultimă oră asupra industriei, însoțind aceasta de o analiză asupra efectului psihologic pe care-l aveau bombardamentele asupra opiniei publice germane.

Într-una din zile, Washingtonul a trimis un mesaj urgent: „Concentrați-vă atenția asupra japonezilor". Era imposibil de știut cînd va sosi Wood în Elveția. Trebuia trimis un mesaj cifrat. Lui Mayer i-a venit o idee extraordinară. Ruda lui Brown din Zürich i-a trimis lui Wood o simplă carte poștală: „Dragă prietene, poate-ți mai aduci aminte de băietașul meu. Pentru ziua lui de naștere aș dori să-i ofer una din ingenioasele și minunatele jucării japoneze. Din păcate aci nu se găsesc. Mă întreb, dacă nu s-ar putea găsi la Berlin...".

Peste cîteva zile Wood sosea la Berna cu o documentație abundentă asupra japonezilor, inclusiv ordinul de luptă al flotei imperiale. Ele erau cît se poate de prețioase pentru marina americană, care putea verifica astfel, încă o dată, felul în care descifra cifrul japonez.

Înainte de primăvara lui '44, aliații erau informați că în ilegalitate se pune la cale un complot împotriva lui Hitler. Wood nu era direct amestecat, dar mulți din prietenii săi aveau legături cu complotiștii. A urmat complotul. Și apoi răfuiala lui Hitler cu cei care au încercat să-l omoare.

Americanii nu aveau nici o știre de la Wood de la începutul lui iunie. Un val de arestări și de procese se desfășurau în întreaga Germanie hitleristă. Mayer era convins că Wood fusese capturat și ucis. Dar la sfîrșitul lui septembrie, Berna avea din nou știri de la Wood. Acesta era în viață. Informațiile continuau să sosească la Berna. Pînă la sfîrșitul războiului, Wood a reușit să transmită aliaților informații de o valoare inestimabilă asupra activității ministerului de externe nazist.

Identitatea lui George Wood nu este cunoscută, după cum nu este cunoscută identitatea multor agenți care au luptat împotriva nazismului în cel de-al doilea război mondial. Serviciile sale sînt însă evidente, ei rămînînd acel erou anonim al războiului secret.

— SFÎRȘIT —

SPIRALE

MAI MULȚI SOLDAȚI (II)

de Eugen BARBU

OVIDIA BABU cu *Poemele* sale editate excelent de „Cartea Românească" este o poetă care ar trebui să nu supere pe nimeni. Totul pare corect, versurile riscate sînt puține și supravegherea cea mai atentă însoțește paginile. Impresia de mediocritate totală covîrșitoare cu cît lectura crește și cunoaște întinderea. False înțelegeri ale unor cuvinte ce au ajuns din întîmplare la poetă o trădează încă de la început : *„Deși pulpanele hainei îmi fîlfîiau libere-n mers / pămîntul ascundea sub o palmă cățele / griul creștea cu lătratul de-a valma"*. Este evident vorba de *cățelul pămîntului* pe care autoarea l-a înmulțit și i-a dat un sens fiziologic cînd el este de fapt un Cerber mitic care vestește moartea sau nenorocirea. Rezultatul unei asemenea confuzii duce la lucruri rizibile și nimic nu mi se pare mai penibil în materie de poezie decît enunțul făcut alăturea cu sensul. În „Totul" aceeași rea pricepere guvernează versurile : *„Totul e ca un ceas de apoi / ne înecăm în lumină de lună / Strada devine lichidă ca o mare cu pomi* (care ar putea fi frumoase cu îngăduință) *Minciunile caută o arcă / potrivită pentru dihănii mici / de aceea nu-mi șopti „totdeauna" (deși acum navigăm pe trotuar șovăind / parcă printre sfori și catarge / și pinze încîlcite"* și așa mai departe într-un descriptivism care nu are nimic a face cu versul. În „Statornicie" aceeași găunoasă imaginație duce la astfel de produse : *„Suflă un vînt de amintire — de cerc — și răscolește plantații de-acvarii"*. Adică cum „vînt de cerc" ne întrebăm din ce în ce mai uluiți de reaua meserie a poetei. Iată „Întrare" care trădează aceeași confuzie a noțiunilor elementare : *„Și strig : „Bolteacă-se, să se bolteacă / un cer așezat peste această a noastră sosire / Și arșită se-ndură, cutremurul scade și pleacă / Blinde se fac toate-n preajmă, uimite de știre"* unde *„bolteacă-se"* mi se pare o adevărată catastrofă în circuitul cuvintelor. „Drumul pe care mergea" este din aceeași familie : *„Drumul pe care mergea s-a sculat în picioare / și iată-l acum, mai departe se duce cîntînd dar pe o gură de cer / Așezată deasupra poienii șiroește pe capu-mi năpasta din mii de izvoare / Abia petrecîndu-l, în creangă în creangă anîndu-se / ochii-mi se-neacă-n convoaie de frunze, mări verzi după el plutitoare"* și așa mai departe într-un delir verbal fără nici o responsabilitate, dar nici în stare măcar să ne scoată din sărite. În „Elegie", o altă mostră de antipoezie : *„Oh ! nu alungați de la voi aceste păsări pe care-ntr-atît le turburi / că prind să latre-ncercînd fără folos în cădere / să mi s-așeze pe vreuna din dezmărginitele-mi lături / Îngăduiți-mi ! / Zadarnic aș încerca să-mi acopăr, îmbrobodindu-le / aceste rădăcini nimicite, jeluitoare / În direle oarbe de țipăt pe care le las în cădere / e una ce-o mie de vaiete zămislește / după un bulgăre — oricît de biet — de țărînă prielnică / în care mă-mplint pentru voi din nou dreaptă"*.

Produsul e trăsnitor și dezolant. Iată și în „Esențe" ceva demn de a fi menționat într-o antologie a răilor versificatori, deși aici se ghicește modelul : *„Încolo... din marginea mea, din marginea ta / același cer îl scuturăm fiecare spre celălalt"*. În „Noduri" Ovidia Babu se întrece pe sine : *„Fiece pas / mișcă astfel o cumpănă / între o înlănțuire pe veci / și un inec de pomină / Să fug de picioarele mele / puteam doar într-o astfel de creștere ! — mai întîi cît copacul / cu o inimă mai liniștită — de plantă / cu mijlocul oprindu-l apoi din tării în tării / ca un lujer gigantic"* și așa mai departe.

În tot acest marasm de găselnițe care mai de care mai curioase și cîte un vers frumos pe care-mi face plăcere să-l citez : *„Nedreaptă veni desfrunzirea dintîi / în mijlocul verii — și-o primeam năucită"* (Culpă) sau *„Dar pe apele-acestea / ca pe o mie de rațe / trimit o mînă pe-o undă, fruntea pe-o alta / geana pe-un val, grumazul pe altul"* (Nevrednicie) sau : *„Din malul trainic de sus / spuma grădinilor, toată, nu-n mizgă / ci lingă șfiala noastră alunecă"* sau acest frumos poem final : *„Să mergem — / deci schimbă-mi dorința de a rămîne / Pune pe mai departe toate veșmintele / Să nu pot rămîne nerușinată și goală / Du și cuvintele / Nu vezi, aici tot coline căzute, poștalioane-mpietrite în iarbă / Pulberea n-are sudoare deși / vîntul mereu o reînchiagă în forme de cai sidefii / Sau pune un semn cerului — ceilalți să-l ocolească / și scrumului — capăt acestei călătorii"*. Păcat de finalul prea explicit care distruge ceea ce poeta constituise pînă atunci.

Un poet și mai rău este PETRE ANGHEL (Duhul pămîntului) care manifestă o bună dispoziție penibilă în poezie. *„M-au trezit din visarea beată / Tipetele negre ale cărților pierdute* (care nu e rău) *Și neterminate / Și-n mijlocul liniștii spumeginde / mi-am zis : „Hai să ne mistuim pe de-a-ntregul"*. În „Zmeu" poetul se îmbărbătează singur ! *„Pe șapte guri / scot fum / Și pe șapte zeci cîte șapte / Foc / Se înroșesc dinții / Și-mi seacă spinarea / Sîngele uscat se-ngroașe / Și mă sbat în blestemul / Celor ce n-au putut / Să-mi înfigă sub ceafă / Spurcatele lănci / Nimeni n-a bănuit / Că sub solzi / Se ascundeau stele / Adevărate / Și că numai aurul / Curățit prin foc / Mă poate slobozi / Pentru ce să port / Blestemul altora / Cînd al meu mă-ncovoaie ? / O lume de muște / tremură și zbîrnîie în gol / Și de-ar fi / Să scot odată cu-focul pe care / Nechemații îl bănuie doar / Și sufletul / Tot am s-o aprind"*. În „Doborît", iată o capodoperă de umor involuntar care l-ar face invidios și pe celebrul personaj, Gigă : *„Cu noapte lovit pe la spate, / Mă răstorn și vorbele / Nu se mai varsă"* Ceva din *1001 de nopți* trădează aceeași lipsă de meșteșug care-mi pune la îndoială buna credință a redactorului care ar fi trebuit să-l ajute pe acest poet care nu se află în situația de a fi publicat : *„Trebuie un adaos de chin / Sau de chiot / Îndemnat printre slove / Sau să mai răstorn / Încă odată brazda pînă cînd o preschimb în pîriu / De unde vreau să mă opresc ? Sufletul tot / Cînd am să-l torn ?* / În alt poem, „Al doilea frate" aceeași rea înțelegere a ceea ce ar trebui să fie poezia : *„Vino să intrăm sub pămînt / Să vedem cine răsare-ntîi / Și nu vrea / Ne rugăm rînd pe rînd / Eu cer timp / El cere singe / Fruntea să-mi mînjească / Semnul să se piardă"*. Homerică în nereușita ei mi se pare poezia „Pariu" : *„Tu vrei să ne întrecem / Și să mă răpui / Fiindcă știi că nu pier / Îmi lași vorbele / Și zici că te joci / Aruncă bănuțul / Și vezi / Pajură sau cap / Eu mizez pe steaua / Înconjurată de rod / Și știu că Pămîntul e / Alături / Aruncă pin' la cer / Cineva m-a chemat / Dar tu mai neînduplecat ca destinul / Vrei să ne-ntrecem / Și ceri / Cap, cap..."* care nu e întrecută decît de aceste trei versuri din „A mai rămas un cuvînt" : *Poate e capul / De care vreau să leg mîine / Șirul nenăscut al poveștii"*.

Despre filmul de artă plastică

cu regizoarea Nina Behar

— În sfîrșit, după mai mult de doi ani, am prilejul să te provoc la o discuție despre filmul de artă. Nu crezi că faptul că timp de doi ani, una dintre persoanele socotite drept consacrate în acest gen de film documentar, nu a lucrat nimic este simptomatic pentru dezinteresul cu care este privit genul ?

— În afară de faptul că aș avea de discutat termenul de „consacrat", care nu-mi convine, consider că este mai mult decît simptomatic.

— Aștept explicații detaliate.

Imagine din filmul „Cantata profană". Sculptorul Jenő Szervatius

— Cred că dezinteresul este, în primul rînd, o problemă de climat. Genul pare a nu interesa pe nimeni. Din păcate, nu am avut prea des prilejul să o spun. Nu interesează pe oamenii de specialitate (mă refer la cei a căror specialitate este arta plastică și la cei a căror specialitate e filmul), iar publicul nu poate fi sondat, sau, mai exact, nu a fost încă sondat. Oamenii de specialitate sînt cei care ar putea crea acest climat cerînd, propunînd, văzînd filme de artă. De nenumărate ori m-am întîlnit cu critici de artă care nu văzuseră filmele pe care noi le-am făcut.

— Nu crezi că această necunoaștere a realizărilor voastre se datorează, în primul rînd, unei totale nepopularizări, strecurării filmelor în diverse săli mărginașe.

— Sigur, este o problemă de organizare care se referă la momentul cînd deja produsul este finit. Oamenii de specialitate pot să le vadă și altfel. Dar nu există o coroborare de interese între artiștii de artă plastică și noi cei care am putea face aceste filme. Pe undeva doar facem cam aceeași meserie. Și pe urmă, sigur, există o prejudecată între specialiștii de film ; un film de artă e un film cu poze, un album care n-ar putea evidenția creatorul cineast ; este considerat un gen minor, un film „ușor". Cu riscul repetării îndrăznesc să spun că este o „PREJUDECATĂ" pentru că filmul de artă poate să spună enorm și să aibă o eficiență colosală, solicitîndu-te pe tine creator din toate punctele de vedere. Dacă n-ar fi să pomenesc decît filmele lui Slavomir Popovici care a reușit să se găsească în acest gen. Pe urmă să nu uităm că lucrăm după un plan. Dacă ar exista climatul necesității filmului de artă cu siguranță această rubrică a planului tematic ar putea fi mai bogată, deci am putea și noi să facem filme.

— Vorbeai de eficiența filmului de artă ; este o idee pe care te-aș ruga să o dezvolți.

— René Hughes spunea că trăim epoca vizualității ; sîntem continuu atacați vizual ; interesul pentru arta plastică este bine cunoscut. Filmul de artă plastică ar putea facilita acest interes, să ajute publicul, să-l orienteze, să dea niște chei. Ar putea, ar trebui. Acesta este numai unul dintre rolurile acestor filme pentru că educația prin artă nu este numai o problemă de inițiere.

— Acum să ne referim direct la filmul care ne-a oferit prilejul acestei discuții, la „Cantata profană". La ce creator se referă ?

— La sculptorul clujean Jenő Szervatius și la fiul său Tibor Szervatius.

— Este primul film care-l faci despre sculptură, nu ?

— Nu. Sculptură am mai filmat, dar despre sculptori n-am mai făcut nici un film. Este cu totul și cu totul altceva.

— Am să te rog să-mi explici acest „altceva".

— Este pe alt plan ce mi s-a întîmplat cînd, după ce am realizat o serie de filme despre niște pictori care nu mai erau în viață, am avut de a face cu niște artiști în carne și oase. Nu mai era problema de a reconstitui o personalitate din opera rămasă (o sută, zece sau numai un tablou pe care-l avem în față), de data aceasta era în fața noastră un om viu care putea să spună oricînd „nu, nu așa sînt".

— Cei doi de acum ți-au spus vreodată aceasta ?

— Nu mi-au spus, dar nu mi-au spus nici „da, așa sîntem". Și dacă mi-aș dori foarte tare un lucru este ca atunci cînd filmul va fi gata, și o să se vadă, ei să se accepte. Pallady nu poate să mă conteste.

— Vorbește-mi, dacă vrei, despre modalitatea în care ai făcut filmul.

— Nu știu să-ți vorbesc pentru că l-am iubit pe Szervatius și îl iubesc de mult. Îl cunosc pe Szervatius de mai bine de zece ani. Atunci a fost o întîlnire care m-a zguduit foarte tare, l-am mai întîlnit pe parcurs, dar n-am îndrăznit să sper că o să se întîmple vreodată să fac un film despre el. S-a întîmplat așa ca să-i pot face ; am încercat să regăsesc în el și în mine ceea ce m-a mișcat atunci. Mi s-a părut că am găsit ceva și am încercat să spun acel „ceva". E foarte greu să spun cum mi se pare acum filmul pentru că este foarte fierbinte. El încă se mai face, deși s-a terminat. Și am să-ți mai spun ceva : cu filmul acesta mi s-a întîmplat ceea ce mi s-a mai întîmplat numai o singură dată în viață. S-a făcut un moment cînd filmul a încetat să mai fie ceea ce am vrut și a început să fie ceea ce a vrut el. Un moment în care s-au înmănunchiat toate elementele. A fost clipa în care i-am găsit, Radu Zamfirescu și cu mine, muzica. Atunci el a devenit altceva, eu a trebuit să-l recunosc ca atare și să-l termin așa cum s-a vrut el.

Florica ICHIM

Compozitorii și interpreții celei de a doua ediții a Festivalului mondial de creație și interpretare a cîntecului de muzică ușoară de la Tokio

SUCCESUL MUZICII UȘOARE ROMÂNEȘTI LA TOKIO

de George SBÂRCEA

Cîteva din succesele concursurilor și festivalurilor internaționale de muzică ușoară din acest an includ și numele unor compozitori și interpreți români. După laurii cuceriți la Knokke (Belgia), Malta și Slancev Briag (R. P. Bulgaria) de către Aurelian Andreescu, Mihaela Mihai, Aura Urziceanu, Margareta Pâslaru, George Grigoriu și Doina Spătaru, a doua ediție a Festivalului mondial de creație și interpretare a cîntecului de muzică ușoară de la Tokio, din noiembrie, a marcat confirmarea, mult dincolo de granițele naționale, a compozitorului Laurențiu Profeta și a interpretului piesei sale, Mihai Dumbravă, autor în același timp al versurilor compoziției „Infern sau paradis".

Partizani ai cîntecului de idei, vehiculînd mesajul prieteniei dintre popoarele din lumea întreagă, organizatorii festivalului — de pe acum de mare prestigiu și de masive participări internaționale — au apreciat în mod deosebit compoziția lui Laurențiu Profeta, inclusă în discul memorial RCA Victor al festivalului.

Piesa a cucerit numeroase sufragii, prin ineditul și forța ei dramatică, trezind adeziuni entuziaste prin interpretarea ce i-a dat-o Mihai Dumbravă, căruia i-au fost atribuite Premiul de interpretare „Hatachi" și Premiul de interpretare „Sonny".

Succesul acesta al muzicii noastre ușoare obținut la Tokio este dintre cele mai substanțiale, odată ce la ediția actuală a festivalului au participat 40 de țări, cu 47 de piese scrise anume pentru concurs, în interpretarea unor cîntăreți soliști sau constituiți în duete și mici grupuri vocale. Juriul, alcătuit din patruzeci de persoane, alese dintre amatorii genului, a fost antrenat în urmărirea unui întreg ansamblu de implicații subtile privind muzica și textul bucăților aflate în competiție. S-a promovat, pe lîngă consistența poetică a textelor, caracterul de largă accesibilitate al melodiilor, odată cu expresia cea mai strălucitoare a interpretării.

Muzica ușoară este azi, pretutindeni, o categorie fundamentală a manifestărilor artistice de masă. Capacitatea ei expresivă rezidă în încărcătura emotivă care-i înlesnește circulația și face ca rezonanța ei să sporească în auditori.

Această încărcătură emotivă a dobîndit lauri pe seama cîntecului compus de Laurențiu Profeta, socotit printre cele mai bune și mai originale din cîte s-au prezentat la Tokio, aducîndu-i totodată lui Mihai Dumbravă, autor și interpret de remarcabilă înzestrare, o dublă recunoaștere a posibilităților sale artistice.

ECOURI

ÎN ACESTE zile ne vizitează țara trupa Teatrului de Comedie din Budapesta, teatru ce se află în cel de-al 75-lea an de existență și care prezintă publicului nostru spectacole cu comedia „Defecțiune tehnică" de Szakonyi Karoly, pusă în scenă de Varkonyi Zoltan și tragicomedia „Joc de pisici" de Orkeny Istvan în regia lui Szekely Gabor.

■

JEAN GABIN a început să turneze într-un nou film. Avînd rolul unui comisar de poliție, cunoscutul actor francez trebuie să găsească un delincvent care a evadat din închisoare. În această acțiune îl însoțesc în diferite roluri Bernard Blier, Fabio Testi etc. Regia este asigurată de Denys de la Pattellière.

■

PIESA „Egor Bulîciov și alții" de Maxim Gorki a fost ecranizată. În curînd, ecranele cinematografelor din U.R.S.S. vor prezenta această realizare — prima în lung metraj — a regizorului Serghei Soloviov.

■

REGIZORUL Claude Lelouch a precizat că viitorul său obiectiv va fi filmul „Aventura aceasta e aventura". Pe genericul filmului, care se va turna pe o mică insulă din Oceanul Pacific, figurează Lino Ventura, Jacques Brel și Charles Denner.

■

LA LONDRA a avut loc premiera comediei muzicale „Ambasador, realizată pe baza romanului cu același nume de Henry James. În rolurile principale, Danielle Darrieux și Haward Keel.

O instituție multilaterală de cultură

MUZEUL BRUKENTHAL

La peste un secol și jumătate de la întemeiere, cu un prestigiu național și internațional bine stabilit, muzeul Brukenthal din Sibiu este astăzi unul din marile tezaure ale culturii noastre. Cunoscut, în primul rînd, pentru galeria sa de artă, unde sînt reprezentate școlile de pictură, română, flamandă, olandeză, italiană, aici sînt expuse și lucrări semnificative pentru evoluția picturii austriece și germane.

Între picturile flamande și olandeze mîndria pinacotecii o constituie remarcabila operă a lui Marinus van Reymerswaele (1495-1570) „Sf. Ieronim", de un colorit deosebit de sugestiv, sau excelentele naturi moarte ale lui Jan Fyt, două dintre ele adevărate capodopere ale artistului. Alături de acestea se pot aminti scenele de gen, olandeze, ale lui Harmen Frans Hals sau peisajele lui C.P. Berchem.

Dominînd timp de secole arta europeană, pictura italiană a trezit și interesul de colecționar al lui Brukenthal, fiind reprezentată în muzeu de artiști de mare valoare. Este suficient să amintim „Cap de copil" al lui Veronese, „Venus și Amor" al lui Agostino Carracci, dinamicele compoziții ale lui Magnasco. De asemenea, sînt expuse frumoase casuale (haine de cult) florentine, din secolul al XV-lea, cu figuri executate după desenele unor Botticelli sau Baldovinetti.

Ca un argument al permanentei înnoiri a vechiului lăcaș de cultură este prezentarea unor opere ale celor mai valoroși pictori români, achiziționate în ultimele decenii. Sînt expuse lucrări ca „Țărancă cu furca" sau „Cap de țigancă" de Grigorescu, „Crizanteme" de Luchian, peisaje de Andreescu. Arta ultimelor decenii este reprezentată de operele lui Petrașcu, Pallady, Țuculescu, Mattis Teutsch etc. Printre ultimele achiziții amintim tablouri de Luchian, Andreescu, Tonitza.

O frumoasă colecție de gravuri, între care nu lipsesc lucrări de Dürer sau ale unor maeștri olandezi, subliniază, o dată mai mult, importanța acestor lucrări de artă.

Tot în frumosul palat baroc din Sibiu, Piața Republicii nr. 4-5, sînt adăpostite expozițiile de artă populară și istorie, foarte apreciate de vizitatori pentru varietatea exponatelor prezentate. Redînd fidel dezvoltarea artei populare române și germane, dar și maghiare sau secuiești, expoziția de artă populară permite o cunoaștere veridică a creației folclorice, de la frumoasele vase de Hurez și Vama, la produsele covîrșitoare din Săliște. Rafinatele costume din Rășinari și Bran, țesăturile maghiare și săsești, ca și frumoasa colecție de icoane pe sticlă, completează imaginea universului material și spiritual al poporului.

Propunîndu-și să urmărească procesul de evoluție a civilizației pe teritoriul țării, expoziția de istorie realizează o trecere în revistă a principalelor perioade, după criterii cronologice, de la paleolitic la neoliticul frumoaselor vase de Cucuteni, de la epoca statului dac și a provinciei romane, cu vestigiile lor de înaltă civilizație materială, la episodul glorios al răscoalei lui Horea.

De un sprijin prețios pentru toți cei ce doresc să se informeze în cele mai diferite domenii este biblioteca muzeului, cu cele 250 000 de volume ale sale, între care unele de o valoare excepțională, ca de pildă cele 300 incunabule.

Devenit complex muzeal, Muzeul Brukenthal dispune și de alte unități, care completează caracterul său de instituție multilaterală de cultură. Astfel este secția de Istorie naturală (str. Cetății nr. 1) cu un patrimoniu de un milion de piese ornitologice, paleontologice, zoologice etc.

La ora actuală aici este deschisă interesanta expoziție „Din viața păsărilor", urmînd ca la începutul anului viitor să se deschidă o alta, de zoologie comparată. Foarte apreciată este și expoziția „Trofee și arme de vînătoare".

În 1963, în Dumbrava Sibiului a fost inaugurat un muzeu inedit, Muzeul tehnicii populare. Astăzi, acesta dispune de 53 de obiective etnografice, fiecare dintre ele instalat aici în urma unei minuțioase munci de reconstituire. Originalitatea sa constă în intenția de a se urmări dezvoltarea istorică a creației tehnice populare românești. Printre ultimele achiziții ale acestei unități muzeale notăm complexul agro-pastoral din Munții Apuseni (satul Fenei, jud. Alba) și atelierul de fluierari din satul Hodac, jud. Mureș.

Alături de expozițiile de bază, pentru dinamizarea raporturilor cu publicul, la ora actuală se urmărește mărirea numărului de expoziții temporare, permițîndu-se și valorificarea unor piese interesante care nu sînt expuse actualmente în muzeu. Astfel, în primele luni ale anului viitor se vor deschide expoziții ca : „Produse manufacturate din sticlă" sau „Arta orientală în Muzeul Brukenthal".

Pentru cunoașterea concretă și cît mai profundă a trecutului istoric al Transilvaniei, colectivul de specialiști al secției de istorie a efectuat anul acesta săpături arheologice în localitatea Daia Română, jud. Alba, unde s-a descoperit o așezare neolitică a culturii Petrești, cu unelte de silex, ceramică pictată specifică, iar în cartierul Gușterița, din Sibiu, s-a descoperit o așezare dacică din sec. III-II î.e.n., cu unelte de fier agricole și meșteșugărești și cu vasele tipic dacice.

Colectivul muzeului depune o intensă activitate pentru educarea publicului prin cicluri de conferințe de popularizare, astfel ca cei peste 250 000 de vizitatori din țară și de peste hotare care trec pragul muzeului anual să aibă condiții de informare din ce în ce mai bune.

Prof. Mihai RADU

de la Pinacoteca Muzeului Brukenthal

LA TELEVIZOARE ȘI APARATE DE RADIO !

Cu începere de la 1 decembrie a.c., prețurile televizoarelor și aparatelor de radio din producția internă au fost reduse astfel :

APARATE DE RADIO	Preț vechi	Preț nou
Mangalia 2	1 240	965
Aida	820	690
Eforie	1 720	1 300
Traviata	2 260	1 900
Traviata combina	2 820	2 380
RADIO-RECEPTOARE CU TRANZISTORI		
Cora	420	365
Zefir	750	500
Albatros	1 200	800
Mamaia	1 440	1 000
Neptun	1 498	1 150
TELEVIZOARE		
Venus E-47	3 400	2 870
Modern E-47	3 560	3 050
Miraj E-59	4 335	3 460
Clasic E-59	4 525	3 530
Opera E-59	4 335	3 500

De la magazinele specializate ale cooperativelor de consum, salariații, pensionarii, membrii C.A.P. și țăranii cu gospodării individuale pot cumpăra televizoare și aparate de radio și cu plata în rate. Pentru membrii C.A.P. și țăranii cu gospodării individuale, avansul minim este de 15 la sută, restul sumei datorate se poate achita în 24 rate lunare.

Cu un aconto de numai 460 lei, puteți cumpăra, de exemplu, un televizor MODERN, spre bucuria întregii dv. familii.

Intrați chiar acum în magazinul cooperativei de consum din comuna dumneavoastră !

(6739)

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 12 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 8.30 Cravatele roșii. Gala U.N.I.C.E.F. Film serial. Sebastian și secretul epavei. 10.00 Viața satului. 11.05 Să înțelegem muzica. Ciclu de inițiere muzicală. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.40 Sport. Box : Anglia—Polonia. Înregistrare de la Varșovia. Tenis : „Turneul campionilor" — transmisiune directă de la Paris. 16.25 Film serial: Planeta giganților. 17.15 Cîntare patriei — concurs coral interjudețean. 18.30 Tenis : Turneul campionilor : Ilie Năstase—Stan Smith. Transmisiune directă de la Paris. 20.00 Telejurnalul. 20.30 Film artistic : Ultimul tren din Gun Hill. Regia J. Sturghes. Cu : K. Douglas, A. Quinn. 22.05 Varietăți internaționale. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20.00 Teatru liric TV. Selecțiuni din baletele lui P. I. Ceaikovski. „Lacul lebedelor" și „Frumoasa din pădurea adormită". 20.50 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.05 Buletin de știri 21.10 Vă invităm la Muzeul literaturii române. 21.30 Intermezzo muzical cu formația Ion Calistrache. 21.50 Noutăți științifice și tehnice din lumea întreagă. 22.00 Film serial. Invadatorii (III) — reluare.

LUNI 13 DECEMBRIE

16.00—17.00 Pentru lucrătorii din agricultură. 18.00 Scena. 18.30 Un buchet de melodii populare interpretate de Pușa Poenaru. 18.45 Stop-cadru. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Emisiune de versuri și cîntece. 20.15 Roman foileton. Marile speranțe (V) 21.05 Reportajul săptămînii : „De unde Oltul și Mureșul..." Itinerar prin județul Harghita. 21.30 Desene animate. 21.40 „Tele-disc 71". (Interviziune). Cîteva din succesele discului românesc în acest an. 22.20 Din țările socialiste. Tîrgul de toamnă de la Canton. 22.35 Telejurnal.

MARȚI 14 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 18.00 Enciclopedie pentru elevi. 18.30 Revista literară TV. 19.00 În dezbaterea opiniei publice. Proiectul de lege cu privire la regimul de stabilire a prețurilor și tarifelor. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Suita de pe Someș, Melodii populare. 20.30 Seară de teatru : Soarele a răsărit la miezul nopții de Victor Birlădeanu. 21.15 Prim plan : Zoe Dumitrescu-Bușulenga. 21.45 Avanpremieră. 21.50 Întîlnire cu opereta. Selecțiuni din spectacolul „Prințesa circului" de B. Kalman. 22.25 Tele-glob. Cairo. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20.00 Tineri interpreți. Cornelia Anghelescu. 20.20 Desene animate. 20.30 Universitaria. Moralitate cu program? 20.45 Buletin de știri. 20.50 Cartea științifică. 21.20 Portativ — revista muzicii ușoare. 22.00 Film serial : Planeta giganților (reluare).

MIERCURI 15 DECEMBRIE

18.00 Cîntece și jocuri populare românești interpretate de artiști amatori. 18.20 Mult e dulce și frumoasă... 18.35 Timp și anotimp în agricultură. 18.55 Gala interpreților. Pianistul Emil Ghilels 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Ancheta TV : Credulii. 20.35 Tele-cinemateca : Ghici cine vine la cină. Regia Stanley Kramer. Cu : Spencer Tracy, Katherine Hepburn, Sidney Poitier. 22.05 Interpreți de pretutindeni. 22.35 Telejurnal.

JOI 16 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 16.30—17.00 Pentru lucrătorii din agricultură. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan — emisiune pentru conducătorii auto. 18.50 Confruntări. 19.10 Pentru sănătatea dv. „Putem consuma medicamente în timpul sarcinii?" 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Tinerii despre ei înșiși. 20.50 Pagini de umor. Comici vestiți ai ecranului și... „Mașinile" lor. 21.35 Mai aveți o întrebare ? Ce știm astăzi despre Univers ? 22.20 Recital de balet Ion Tugearu. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20.00 Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii române. Ciclul Enescu—Bruckner. 20.35 Buletin de știri. 22.00 Film serial : Patru tanchiști și un cîine (V).

VINERI 17 DECEMBRIE

18.00 Căminul. 18.40 Muzică corală interpretată de corul și orchestra Ansamblului „Rapsodia Română". 18.55 Arta plastică. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cronica politică internă. 20.20 Melodiile serii. Muzică ușoară românească în primă audiție. 20.30 Film artistic : Veekend la Zuydcoote. Regia Henri Verneuil. Cu : Jean Paul Belmondo, Pierre Mondy, Catherine Spaak, Marie Dubois. 22.30 Telejurnal. 22.45 Baschet feminin : Iugoslavia—România. (Campionatul balcanic — repriza a II-a). Transmisiune de la Sarajevo.

SÎMBĂTĂ 18 DECEMBRIE

16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Afirmări '71. Tineri soliști și formații de muzică ușoară. 19.00 Recital de poezie : Eva Pătrășcanu. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internațională. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.00 Film serial : Invadatorii (V). 21.50 Tele-divertisment Dicționar muzical-distractiv. Literele N. și O. 22.50 Telejurnal. 23.00 Seară de romanțe

Un spectacol pe săptămînă

AL CUI E INTERESUL GENERAL ?

de Al. CORNESCU

...Al tuturor firește. După cum tot în interesul general au fost scrise și multe alte comedii ale lui Aurel Baranga, acest neîntrecut cronicar satiric al actualității. Spița coboară (sau, mai bine zis, urcă) de la „Mielul turbat" și „Mitică Blajinul" pînă la Ion Bocioacă, eroul „Interesului general" cu consecventa dorință de a lovi răul cu floreta risului. În acest scop, Baranga nu-și refuză nici un mijloc, nici replica tăioasă, nici cea picantă, nici automatismele verbale, nici comicul de situație, nici cel buf și poate că în acest amestec ce pare spontan dar, în realitate, este savant drămuit, stă farmecul unui dramaturg care, de peste două decenii, ține capul de afiș al comediei românești.

„Interesul general" aproape că nu oferă surprize. Spectatorul intră în sală cu gîndul că va participa la o explozie de haz și așa se și întîmplă. El știe dinainte că hazul nu va fi gratuit și autorul, credincios contractului său tacit cu publicul, este necruțător cu relele sociale pe care le zugrăvește rizind, în cazul anume : demagogia unită cu arivismul, lingușeala cu delațiunea, fățărnicia cu imoralitatea și toate cu prostia și incultura unor inși ajunși prin mijloace oculte pe diferite trepte ierarhice mănoase. Iar dacă această comedie are un final care părăsește conflictul și se plasează, prin surpriză, în lumea teatrului, este pentru că autorul, probabil, își refuză dezlegarea farsei atroce — cum o numește — pe scenă, asemenea situații, cînd există, trebuind, în interesul general, să fie rezolvate de viață.

Aurel Baranga apare și ca regizor al spectacolului și împotriva acestei duble calități glasuri s-au și ridicat : autor, mă rog, dar ce caută în regie ? unde-i mișcarea scenică ? unde-i concepția modernă ? Și cîte alte întrebări la fel, cărora însă le răspunde participarea, prin rîs și aplauze, a spectatorilor.

Apoi, cînd un autor — regizor își bazează spectacolul pe asemenea piloni cum sînt Toma Caragiu și Marcela Rusu, ce fel de altă punere în scenă ar mai putea realiza decît să-i lase să joace, să-și desfășoare harul deosebit cu care sînt înzestrați ? După cum, ce regizor ar fi putut reduce distanța dintre ei și ceilalți interpreți, rămași fatalmente într-un con de umbră ? Și asta chiar dacă se numesc Giurumia, Tapalagă sau Pălădescu, actori de calitate aleasă.

Așa că, după un debut incert, stagiunea ni se înfățișează, în sfîrșit, cu un prim eveniment. Este în interesul general ca ea să continue în acest fel...

MEDICINĂ

UN SFERT DE ORĂ DUPĂ... MOARTE

Ce ne-au declarat dr. UAN TSAN YE (Spitalul de traumatologie din Pekin), FAN TSIN HUI (Universitatea de medicină din Pekin), HO YUN CIN (Spitalul „CUN NUN PIU" din Pekin), TUN TIEN CUAN (Institutul de tuberculoză din Pekin).

Dolsprezece oameni, victime ale unor accidente mortale — înecați, electrocutați, asfixiați — au fost readuși la viață. Unul a murit... puțin : 8 minute. Un altul mai bine de o jumătate de oră. Îmbinînd tehnicile moderne de reanimare și medicina tradițională, echipele de medici din Pekin, Șangai și Nankin au obținut un succes deplin.

Cea mai dramatică bătălie cu moartea a fost poate în cazul micuțului Y. W. Avea un an și jumătate. Se juca lîngă rîu și nimeni n-a știut să spună cînd anume a căzut în apă. L-au văzut abia cînd trupul său plutea deasupra apei, cu capul în jos. Medicul sosit de urgență — la patru minute după ce copilul fusese găsit — îl constatase moartea. Pupilele dilatate. Nu mai respira. Inima încetase să bată. Copilul murise. La 1 martie 1970, ora 5,30 după amiază. În timp ce era chemată ambulanța districtului rural din Șangai, doctorul a încercat acel „bouche-à bouche" și i-a făcut o injecție intramusculară cu lobelină. Dar la 6 și 10 după-amiază, cînd copilul era dus la spital, medicii aveau din nou să constate moartea lui. Pupilele complet dilatate. Nici cel mai mic semn de respirație. Inima tăcea. Nici o speranță. Și totuși începea lupta împotriva Imposibilului. Imediat s-au luat toate măsurile de... reînviere. Masaj cardiac. Intubație endotraheală cu administrare de oxigen. În același timp se punea la bătaie o adevărată baterie de injecții. Intracardiac : adrenalină-intravenos, sodium lactat, isuprel, lobelină, coramină, penicilină și streptomicină intramuscular. O oră și jumătate după ce copilul murise... începea să bată inima. La ora 8 seara s-a aplicat tehnica hipotermiei. În dimineața celei de a doua zi după accident, se obțineau primele reflexe pupilare la lumină. În primele două zile i se aplica și teterapia deshidratării. Timp de nouăzeci de zile și nouăzeci de nopți a durat lupta pentru readucerea la viață a acestui copil. Stări convulsive. O respirație... înecată adeseori. Salivația prea abundentă risca din moment în moment să provoace o asfixie. Antibiotice, inhalații. Era a șasea zi cînd licărirea unei speranțe părea din nou să se stingă. S-a recurs la o medicație tradițională chineză, o băutură „Chu Li", un praf „Huo Tzao". Respirația se normaliza. Din a 22-a zi, din nou pericol. Febră crescută, rigiditate și leucocitoză. Arsenalul antibioticelor a fost folosit. Medicina modernă și cea tradițională aveau să fie din nou corelate. După alte 19 zile, febra ceda. Coma prelungită avusese efecte grave asupra creierului, evidențiate prin crize lungi — forme epileptice. Combinarea acupuncturii cu metodele convenționale de tratament a condus și de astă dată la succes.

Tînărul L. J. J. la numai 30 de zile de la accident.

În fișa copilului, medicii au înscris la rubrica : stadiul actual al pacientului : copilul a fost readus la viață. A depășit edemul cerebral. Și-a recăpătat inteligența.

Un alt caz. Un tînăr de 23 de ani, L.J.J., a fost electrocutat, cu un curent de 380 de volți la 29 iulie 1971. La postul de prim ajutor, lucrătorul sanitar examinîndu-l avea să constate stopul cardiac, oprirea respirației cu dilatarea pupilelor. Cîte o injecție intramusculară de coramină și lobelină și pacientul a fost transportat la spital. La 25 de minute după accident, medicii spitalului aveau să observe absența respirației, inima care nu mai bătea, dilatarea pupilelor. Nici o reacție la proba reflexelor. Și totuși, acest om care a fost mort timp de 25 de minute, (după ce i s-au aplicat masaje cardiace, respirație artificială, injecții, terapia hipotermică și de dehidratare) a putut pronunța, în a 13-a zi după accident, primele cuvinte. De altfel inima sa începuse să bată 73 de minute după accident și două minute mai tîrziu, respirația sa reintrase spontan în normal.

I-am întrebat pe interlocutorii mei, după ce mi-au povestit cele 12 cazuri soldate cu succes deplin, cum se explică totuși asemenea... veritabile minuni.

— În cursul reanimării accidentaților, avînd un timp relativ lung în care circulația este stopată, măsurile eficace de protecție cerebrală pe care le punem în cel mai scurt timp cu putință, rezumă de fapt cea mai importantă parte a terapeuticii — ne-au răspuns ei.

Este drept, că definiția actuală a morții se referă la creier și nu la inimă.

— Nu este numai asta, vine replica. **Rapiditatea recuperării automatismului cardiac și respirator condiționează rezultatul. Interesul nostru este însă nu numai de a ține un om în viață care va fi un dependent social. Pe de altă parte riscul maxim este de a vedea accidentații reanimați, readuși la viață doar pentru scurt timp, sucombînd ca urmare a leziunilor cerebrale de anoxie prin stop circulator, în pofida restaurării respirației și a funcției cardiace. De aceea prevenirea accidentelor lezionale ireversibile ale anoxiei cerebrale constituie însăși obiectivul reanimării. Mai este oare nevoie să-vă subliniem că asemnăturile pe care le reproducem.**

Ei au adăugat cîteva cuvinte : „Dorim să se dezvolte mereu mai mult prietenia între poporul chinez și român" (al treilea „desen" e cuvîntul chinez, al patrulea — român. Textul de mai sus).

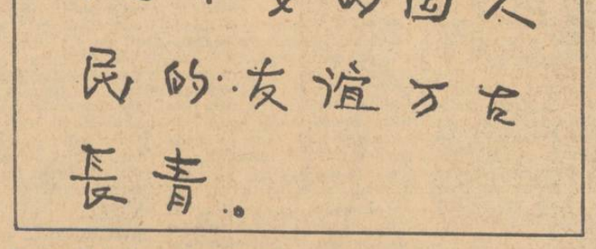

Semnăturile în facsimil

Micuțul Y. W. la 17 luni după accident.

ceastă muncă încordată, atentă, pretinde întregului corp medical o nouă atitudine a comportamentului nostru ? Este o muncă de echipă în care eforturile se conjugă permanent cu o perseverență și un înalt simț al responsabilității pînă la capăt. Succesul obținut în aceste 12 cazuri pe care le-am prezentat și în cadrul simpozionului internațional de „asistență medico-chirurgicală de urgență", de la București, este rodul unei munci de cercetare și, firește, experimentale pe animale, îndelungate. Hipotermia aplicată precoce și regional (cerebral) ca și diureza sînt folosite ca mijloace de protecție cerebrală. Hipotermia trebuie să fie suficientă, fără fluctuații și menținută îndelungat în funcție de specificul fiecărui individ.

— Și rolul medicinii tradiționale chineze ?

— Ea permite favorizarea recuperării reglînd funcțiile fiziologice ale diferitelor organe și-și găsește aplicația în timpul reanimării, oferindu-ne, așa cum v-ați dat seama, efecte unice și incomparabile față de orice altă metodă.

Medicii cu care am stat de vorbă mi-au oferit în finalul discuției, la rugămintea mea,

CENTRALE ELECTRICE CU MOTOR DE AVION

La Kazan, oraș pe Volga, se va construi o centrală de 140 000 kw. Este vorba de un proiect al unei termocentrale în care electricitatea va fi produsă de motoare uzate de la avioane „TU-104". Proiectul a fost elaborat de ingineri din Moscova și Leningrad.

Autorii proiectului apreciază că centralele electrice de acest tip vor fi folosite pe larg pentru producerea curentului în orele de vîrf. Experiențele au arătat că instalațiile energetice cu motor de avion ating capacitatea stabilită prin proiect, în caz de nevoie, în numai 2 minute. Costul kw-ului produs este mai redus decît la oricare centrală termică.

La centrala din Kazan se vor monta două mașini a cîte 70 000 kw. Ele pot funcționa cu gaz natural sau cu păcură. Pentru aceste motoare au fost realizate dispozitive de amortizare a zgomotului și filtre pentru prelucrarea gazelor folosite. În felul acesta, centrale de acest tip se vor putea construi chiar în interiorul perimetrului unui oraș. Ele vor fi integral automatizate.

Se află în curs de elaborare proiecte ale unor centrale electrice mobile, dotate și ele cu motoare de avion. Ele pot fi amplasate pe autocamioane, remorchere, vagoane de cale ferată. Specialiștii apreciază că aceste instalații sînt extrem de indicate pentru locurile greu accesibile.

FIZICĂ NUCLEARĂ

„PROMETEU 100"

A transforma Imposibilul în posibil, iată ceea ce și-au propus din nou modernii prometei ai erei atomice și automatizării. Altfel spus : a suda elemente greu sudabile sau nesudabile. Imposibil prin procedee clasice. De pildă wolfram, titan, zirconiu, oțeluri înalt aliate, cupru... aluminiu. În această transferare în posibil constă performanța tehnică obținută de colectivul de sudură de la Laboratorul de Materiale Nucleare al Institutului de Fizică Atomică. Orice proces tehnologic industrial de sudare a acestor elemente „Imposibil de sudat", astăzi se poate satisface.

Este în această denumire simbolul îndrăznelii și ingeniozității la „scara" erei atomice și automatizării. Este răspunsul ce trebuie dat la întrebarea cum vei „uni", prin ce „flacără" elementele combustibile nucleare ? Prin ce „fir de foc" se pot „coase" laolaltă acele „chingi" care țin în frîu un univers în care energiile care se înfruntă au o forță de sute de mii de electron-volți ? Da, evident, sînt probleme de sudări speciale pentru toate subansamblele ce intră în componența unui reactor nuclear.

În cadrul Programului Nuclear național, Laboratoarelor de materiale nucleare din I.F.A. și I.T.N. (Institutul de tehnologii nucleare) le revin spre rezolvare o serie de probleme de tehnică și tehnologie nucleară care se referă la grade de tehnicitate deosebit de înalte. Una dintre acestea a fost conceperea, proiectarea și realizarea utilajului necesar sudărilor speciale a materialelor extrem de dure.

— Această necesitate — afirmă specialiștii **C. GORCINSKI** și **C. A. GALERIU**, din cadrul Institutului pentru Tehnologii Nucleare — a apărut datorită faptului că în țară nu se produc instalații de sudare TIG (Tingsten Inert Gas), iar instalațiile altor firme de specialitate din străinătate (instalații de serie) nu pot satisface cerințele impuse de aceste sudări speciale. După realizarea instalației experimentale în laboratorul de materiale al I.F.A., în urma probelor tehnologice, s-a putut trece la faza perfecționării tehnicii de suduri speciale și la dezvoltarea unor aplicații specifice fabricării combustibililor nucleari. Aceasta se face acum în laboratoarele I.T.N. Pentru a putea da sprijinul cuvenit industriei noastre și căreia îi va reveni în viitor sarcina de a realiza centrale nucleare-electrice, s-a perfectat un contract cu Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini privind faza de laborator a aparaturii și tehnologiei de sudare a elementelor combustibile nucleare. Condițiile speciale de sudare a elementelor combustibile nucleare necesită existența unei instalații automate complexe, ceea ce a determinat proiectarea și realizarea în cadrul laboratorului a instalației „Prometeu III", instalație complet automată, cu posibilitatea pregătirii curenților de sudare și sudarea cu curent modulat.

Nu vom intra în amănunte tehnice de strictă specialitate. Am intenționat doar să evidențiem o frumoasă realizare în acest domeniu de mare interes științific și tehnic.

— Este poate bine să arătăm, ne spune tov. Gorcinski, **că experiența cîștigată a permis abordarea și a altor probleme de sudări speciale, necesare altor lucrări din cadrul I.F.A. și chiar pentru alte întreprinderi cu profil diferit. S-a contractat în acest sens cu Institutul de cercetări textile — Ministerul Industriei Ușoare, stabilirea tehnologiei de sudare pe instalația „Prometeu 100" a unui subansamblu din oțel inoxidabil de 0,4 mm tablă perforată, piesă componentă a unui prototip de utilaj și la care celelalte încercări de sudare efectuate în alte locuri, nu au dat rezultate. Colaborarea de altfel s-a extins și cu alte întreprinderi din țară. În special cu cadrele de Utilaje și Tehnologia Sudării a Facultății de Mecanică din Institutul Politehnic Timișoara și cu Centrul de sudură și încercări la oboseală din Timișoara. Colectivul de sudură din cadrul Laboratorului de materiale nucleare va putea aborda toate problemele de viitor legate de sudarea aliajelor speciale folosite în tehnica nucleară.**

Catinca MUSCAN

GENETICĂ

ȘTIINȚA REFUZĂ FATALITATEA

Recent s-a anunțat o tulburătoare descoperire cu aplicații practice imediate : stabilirea hărții cromozomiale a omului. E o demonstrație de netăgăduit că știința poate și trebuie să refuze ceea ce era considerat ineluctabil : dereglările ereditare.

Se știe de la începutul secolului că genele sînt situate linear în cromozomi și că fiecare cromozom cuprinde un număr variat de gene. Există un raport direct între mărimea cromozomului și numărul de gene : cu cît cromozomul este mai mare cu atît este mai mare și numărul de gene. S-a demonstrat apoi că succesiunea genelor este riguros aceeași în toate organismele unei specii date.

Stabilirea hărților cromozomiale a poziției genelor într-un cromozom oarecare a constituit una dintre preocupările majore ale geneticii. Realizarea lor era impusă nu numai de considerente teoretice ci, în genetica umană, cel puțin, de rațiuni practice deosebite. „Să presupunem — spunea dr. Grouchy de la Paris — că o persoană are o tulburare ereditară importantă care se manifestă tîrziu în cursul vieții și că această persoană are mai mulți copii. Ar fi deosebit de important dacă am ști care dintre ei au moștenit gena anormală. Deseori nu avem însă posibilitatea de a detecta prezența acestei gene decît atunci cînd efectele ei devin evidente. Și uneori este prea tîrziu. Dacă, însă, am reuși să știm pe ce cromozom se află și dacă am reuși să descifrăm și succesiunea celorlalte gene situate pe același cromozom, atunci am avea toate șansele să precizăm care dintre copii sînt purtători și care nu". Acest exemplu reluat la ultimul Congres internațional de genetică umană de la Paris subliniază clar valoarea hărților cromozomiale.

Pînă acum geneticienii au realizat două hărți de o impresionantă exactitate, a cromozomului unei bacterii, Escherichia Coli, și a cromozomilor celebrei musculițe de oțet, Drosofila. Performanța nu a fost extrem de dificilă. Escherichia nu are decît un singur cromozom cu cîteva sute de gene, iar Drosofila numai 4 cromozomi. Situația este mult mai complicată la om. Așa cum se știe, el are 46 de cromozomi. Pentru a descoperi locul unde sînt situate genele sînt posibile mai multe metode.

Rezultatele obținute pînă acum sînt însă destul de modeste. Este aproape sigur, de pildă, că pe cromozomul 1 se găsește gena pentru o anumită grupă sanguină „Duffy" și pentru un tip particular de cataractă.

Iată însă că la Paris au fost anunțate mai multe metode, mai mult sau mai puțin complexe, care permit studiul analizei fine a cromozomilor. Una dintre aceste metode este digestia enzimatică. Cu ajutorul unor enzime proteolitice s-a putut demonstra existența unor structuri caracteristice fiecărei perechi de cromozomi.

Deocamdată acesta este numai începutul. Fiecare dintre benzile observate în cromozomii umani cuprind cîteva sute de gene. După toate probabilitățile în viitorul apropiat se vor obține imagini la fel de concludente ca cele de la Drosofila. Importanța acestei descoperiri a fost insistent subliniată. Studiul structurilor fine cromozomiale are de pe acum o importanță particulară în aprecierea riscurilor pe care le au purtătorii de anomalii cromozomiale. Apoi s-ar putea ca actualele teorii asupra mecanismelor aberațiilor cromozomiale să fie revizuite. Progresele înregistrate în genetica umană sînt atît de mari încît unul dintre pionierii citogeneticii afirma : „Peste un an sau doi tot ceea ce a fost descoperit acum 10 ani ni se va părea că aparține epocii de piatră".

Așadar un nou drum a fost deschis. Indiferent de metoda folosită, mai curînd sau mai tîrziu, hărțile cromozomiale umane vor deveni o realitate, un punct de răscruce în istoria geneticii.

ORIGINEA FULGERELOR ?

Profesorul Cheng a pus în evidență procesul prin care o picătură de apă la —15°, eliberează în 50 de secunde înainte de îngheț un număr incalculabil de micro picături încărcate pozitiv, în timp ce picătura-mamă are o polaritate negativă. S-ar putea descifra în acest fenomen originea fulgerelor?

Automobilele sînt de vină dacă... plouă?

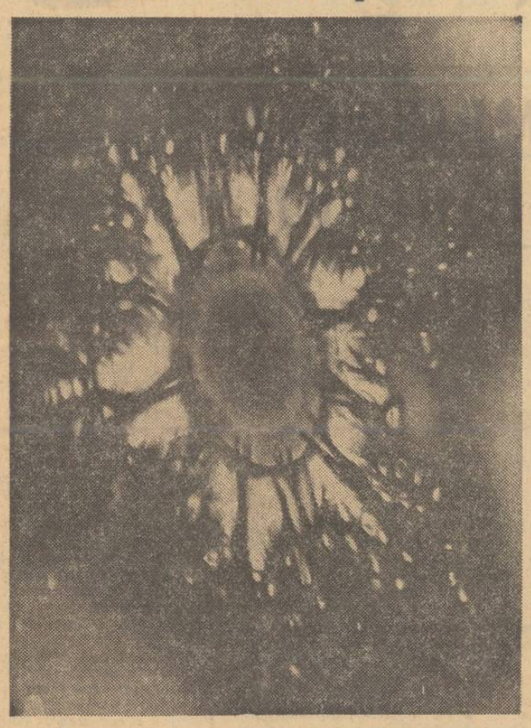

În fotografie : plumbul vaporilor de benzină ce poate fi la originea formației de cristale de gheață în atmosfera înodată. Aici, mărit de 10 000 de ori un astfel de cristal cu „inima" de plumb.

Un ambalaj... fantomatic

— Este cea mai ciudată poveste, spune dr. Watson. Cînd am pus sticlele pe balcon, fiecare era învelită în hîrtie. Fiecare era în ambalajul ei cu etichetă. Acum, au dispărut toate ambalajele. Au rămas doar sticlele. Ceea ce n-are nici un sens. Ai vreo explicație ?

— Elementar, dragă Watson, răspunde Sherlock Holmes — ediție revăzută și completată 1971. O singură întrebare : cînd ai pus sticlele ambalate pe balcon ?

— Acum șase săptămîni !

— Bineînțeles.

Ceea ce devine inutil, nu se mai aruncă. Dispare. Ambalajele — după ce și-au făcut datoria — și șase săptămîni e suficient — nu mai încarcă cutiile de gunoi. Mai este un avantaj, pădurile sacrificate pentru fabricarea hîrtiei, sînt salvate. Sînt avantajele pe care le propun cercetătorii suedezi Per Rönstrom și C. Björkengren oferind hîrtia care se autodistruge. Este confecționată dintr-un material plastic ce se descompune sub efectul razelor ultraviolete ale soarelui și al intemperiilor în decurs de 6 săptămîni.

Transmiteți fotografiile... prin laser

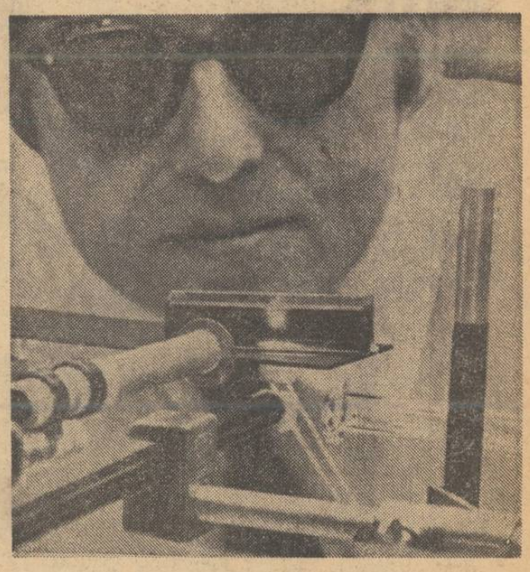

Această minusculă particulă de sticlă asemănătoare cu o steluță (în centrul fotografiei) este menținută în aer de o rază laser. Este o sferă al cărei diametru atinge abia un sfert din diametrul unui fir de păr. Această experiență, făcută în secția de cercetare a laboratoarelor Bell, trebuie să permită punerea la punct a unor tehnici simple și precise de manipulare a particolelor excesiv de mici fără nici un suport mecanic. Este tehnici trebuie să ofere posibilitatea de a măsura pierderile suferite prin efectul difracției în comunicările optice. Interesant pentru comunicările optice în viitor.

MODA

DACĂ VREM SĂ FIM MODERNE...

Moda pare să fi dobîndit înțelepciunea de a renunța să mai impună canoane, oferindu-ne, în schimb, mitul mai mult decît îmbietor al posibilității ca orice femeie să devină frumoasă, cu condiția... să vrem! Pentru ca mitul să devină realitate, ne asigură prezentatorii de modă, trebuie să învățăm femeile să aleagă din noianul de sugestii al parăzilor și jurnalelor de modă moderne ceea ce li se potrivește, ceea ce este în armonie cu persoana lor.

Dacă nu avem canoane după care să ne gîndim, de ce criterii să ținem seama?

Ca orice artă și orice știință, a te pricepe să te îmbraci presupune dobîndirea unor cunoștințe, pe care rubricile de modă ale revistelor se întrec a ni le da, presupune să ne privim în oglindă cauza menajamente, dacă vrem să facem din modă o aliată care să ne ajute să fim frumoase. Cîteva sugestii, date cu ajutorul unor modele realizate de Centrul de Creație al UCECOM-ului vă vor fi de folos în alegerea vestimentației pe care o veți purta în cea mai strălucitoare noapte a anului.

O rochie de seară, decoltată, care să sublinieze linia corpului cu simplitate și eleganță. Iată caracteristicile modelului din clișeul nostru, model inspirat în ceea ce privește suplețea materialului și amploarea mînecilor, din portul de epocă ce a împodobit atîtea siluete ilustre ale evului de mijloc.

Pentru tinere, un ansamblu dintr-un material lejer, jerseu spre exemplu, cu desen original, ansamblu la care se poate purta o bluză lucioasă (clișeul nr. 2), constituie o ținută agreabilă, potrivită atît la un revelion în intimitate cît și în alt cadru, la bar sau la cabană, de exemplu.

O rochie de seară, lungă, pe al cărei fond închis sînt așezate detalii strălucitoare, dobîndește o eleganță deosebită. Clișeul nr. 3 vă înfățișează o variantă pe această temă: rochia este completată de o mini pelerină din același material. Corsajul este drept, formînd la gît și în jurul taliei falduri discrete. Fusta este petrecută asimetric. Cupa asimetrică și marginile pelerinei sînt marcate cu mărgele negre, lucioase.

Cornelia PREDA

E VREMEA SĂ NE GÎNDIM LA DULCIURI PENTRU SĂRBĂTORI

TORTURI RAPIDE

I. 250 g unt, 300 g zahăr pudră, 100 g cacao proaspăt cernută, 150 g biscuiți (Albatros, Mirela), 4 ouă, o lingură cu rom, 2 pachete zahăr vanilat, 1 pachet mic ciocolată amăruie, o cești cu lapte îndulcit, 150 g jeleuri tăiate mărunt, 1/2 coală de celofan, frișcă.

Se rup biscuiții în bucățele și se înmoaie în lapte îndulcit. Se sfărîmă și se amestecă cu o furculiță pînă se obține o pastă omogenă, consistentă.

Se freacă untul spumă cu zahărul pudră, se adaugă treptat cacaoa, pasta de biscuiți și pe rînd cîte un gălbenuș. La urmă, se încorporează albușurile bătute spumă tare. Atenție! Încorporarea se face cu grijă adăugînd cîte puțin din spumă ca să nu se taie compoziția. Se amestecă ușor jeleurile mărunt tăiate. Această masă se toarnă într-o formă de chec pe pereții căreia am lipit înainte o foaie de celofan ușor umezită și care va depăși laturile formei. Se nivelează compoziția lovind ușor fundul formei de o masă. Se ține prăjitura 24 de ore la frigider, se răstoarnă pe un platou și se decorează cu ciocolată rasă. Se servește tăiată felii groase, după dorință și decorate cu frișcă. **(Elena NOURESCU — București)**

II. 1 kg biscuiți obișnuiți, 350 g unt, 200 g zahăr pudră, 2 gălbenușuri, 200 g rahat (de culoare roșie și foarte proaspăt) 40 g cacao 1/2 l. lapte, 50 g zahăr tos, arome (vanilie, rom)

Crema cu rahat. Jumătate din unt și rahatul se freacă spumă. Pentru a se freca mai ușor, se adaugă peste cantitatea de rahat numai o parte din unt. Apoi, restul.

Crema obținută trebuie să fie omogenă și de culoare roz.

Cremă cu cacao. Cealaltă jumătate din cantitatea de unt se freacă spumă cu zahăr pudră și aromate. Se păstrează deoparte o lingură cu vîrf. Se încorporează apoi, gălbenușurile. Se păstrează de asemenea deoparte o lingură bună (ele vor folosi la decorat). La urmă se încorporează cacao, care se amestecă bine pînă ce compoziția devine omogenă.

Se fierbe laptele, se îndulcește cu zahărul tos și se aromează cu vanilie și rom. Se așază pe un platou un rînd de biscuiți (care în prealabil au fost înmuiați pe ambele părți cu lapte — așa ca să nu se sfărîme) se întinde deasupra un strat de cremă cu cacao, apoi se așează un nou rînd de biscuiți muiați în lapte. Se acoperă cu un strat de cremă. Se continuă astfel pînă se termină toate ingredientele. Tortul se îmbracă cu crema de cacao păstrată anume și se decorează cu cele două linguri de glazură albă și galbenă (folosind un cornet). Se dă la rece **(Ioana PANTILIE, comuna Leordeni — Argeș)**

FOI RAPIDE DE PLĂCINTĂ

250 g smîntînă, o ceașcă de lapte (1/2 l) un praf de sare, făină cît cuprinde pentru a se obține un aluat potrivit, puțină untură, unt sau margarină

Smîntîna, laptele, făina și sarea se amestecă și se frămîntă apoi pînă ce compoziția devine omogenă. Din ea se întind două foi subțiri, care se ung uniform cu un strat subțire de untură, unt sau margarină. Fiecare foaie se rulează apoi în sul.

Sulurile se taie în bucăți (cîte 6—8 din fiecare) Bucățelele se prind la capete ca să nu curgă grăsimea dinăuntru și se string ca o armonică, apoi se turtesc ca un melc. Se întind în foi care se acoperă pe jumătate din suprafață cu o umplutură preparată (mere, brînză, carne). Cealaltă jumătate de foaie se așterne peste umplutură. Se unge o tavă cu ulei (se pune de fapt ulei din abundență) și se așază înăuntru aluatul pregătit. Se unge plăcinta și deasupra cu ulei. Cu cît e mai unsă, cu atît e mai fragedă. După ce se coace se taie în bucăți și se pudrează cu zahăr. **(Elena RIȘNOVEANU — Brașov)**

MOZAIC

600 g brînză de vaci, foarte proaspătă, se pune la presă, apoi se dă prin sită peste 300 g unt frecat cu zahăr pudră (după gust — cam 250 g) Se amestecă cu 2 gălbenușuri. În această compoziție se adaugă smochine tăiate, stafide, fructe zaharisite, bucățele de ciocolată, alune, rom, coaje de lămîie sau portocală, vanilie. În lipsă de fructe zaharisite se pot pune jeleuri cît mai divers colorate (tăiate în bucățele. Se toarnă compoziția într-o formă lungă și subțire (de chec) și se dă la gheață (de azi pe mîine). Se păstrează pe un platou lung. La nevoie se folosește o cîrpă muiată în apă fierbinte care se aplică peste forma pusă cu gura în jos pe platou. Se servește tăiată în bucăți de circa 2,5—3 cm grosime. Nu se scoate decît cu foarte puțin timp înainte de a fi servită. **(Olga CRISTESCU,** București).

MICI SURPRIZE... CROȘETATE

TOC PENTRU OCHELARI

Bunica, bunicul vor fi fericiți să primească un toc nou pentru ochelarii lor. Cel vechi e cam ponosit: ros la capete, decolorat. Bucuria va fi îndoită dacă el va fi brodat de mîna unei nepoate.

Alegeți o pînză groasă de in, și procurați-vă bumbăcel sau cîteva perle; maron, verde și alb. Culoarea pînzei să fie galben-roșcat.

Gata confecționat tocul măsoară cam 8 cm X 13 cm.

Îl veți broda în cruciulițe numărînd firele și ajutîndu-vă de imaginea noastră. Vă e necesară o bandă de două ori mai lungă decît tocul terminat și puțin mai lată. Motivul decorativ se repetă. Odată lungimea dorită atinsă dublați fișia brodată cu o pînză subțire și intercalați o bandă dintr-un carton suplu, dar și mai bine dintr-o copertă de plastic de la un caiet vechi.

Îndoiți apoi lucrul în două, coaseți-l pe margini apoi ascundeți cusătura brodînd deasupra două rînduri de cruciulițe așa ca în ilustrația noastră.

COPERTĂ PENTRU CĂRȚI

Se lucrează cu croșeta, diferite modele, mai pline sau mai găurite. Deasupra se montează, după dorință, flori, lucrate cu alte culori, romburi, cercuri sau pătrate. Se coase apoi frumos, fără să se observe. Acest lucru rămîne la fantezia dv.

Furnituri: 150 g. bumbac mercerizat roz, cîteva fire bumbac galben, verde, alb, pentru flori. Se croșetează o bucată dreptunghiulară. Mărimea ei depinde bineînțeles de mărimea cărții. Să se aibă în vedere și 4—5 cm. în plus, de fiecare parte, bucăți care se îndoiesc și se prind de copertă, acolo unde se introduc copertile cărții.

Modelul: Un lănțișor de 23 cm. pe care se croșetează la început 3—4 rînduri de puncte. Aceasta este partea care se îndoaie. După ea, începem modelul. Facem din 5 ochiuri bride de pe care le încheiem cu un punct simplu pînă la sfîrșitul rîndului. Următorul rînd: acolo unde este punctul simplu împungem cu croșeta și facem 5 piciorușe mari, iar după aceia un punct simplu în brida următoare. Tot așa pînă la sfîrșitul rondului. Rîndul următor se croșetează la fel, tot în punctul simplu se fac cele 5 picioruțe mari. Modelul nu are față și dos. La sfîrșit, din nou 3—4 rînduri de punct simplu.

Aplicațiile se croșetează numai din punct simplu pe care le coaseți pe copertă după cum doriți. În ori și ce caz culorile trebuie să contrasteze.

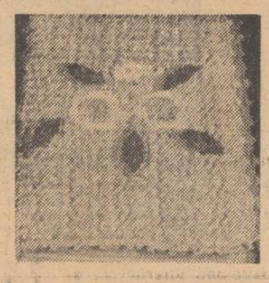

UTIL ȘI PRACTIC

- **Dacă ați observat pe ramele aurite ale tablourilor cîteva pete, încercați să le scoateți cu un tampon de vată îmbibată într-un amestec de 50 la sută alcool și 50 la sută apă rece.**
- **Petele de ceară de pe un sfeșnic de metal argintat se scot, zgîriind mai întîi ceara cu grijă, apoi spălînd sfeșnicul cu apă foarte caldă cu un detergent. Se clătește cu apă curată. Sfeșnicul se lustruiește apoi cu o cîrpă moale îmbibată cu alcool.**
- **Obiectele din alamă pot fi curățate cu o pastă compusă din cîteva vîrfuri de cuțit de sare fină și o lingură de oțet. Se clătesc bine și se lustruiesc cu o cîrpă uscată, moale.**

Ing. EGON HOPPE — București. *Într-adevăr, există obligativitatea pentru toți cetățenii de a se prezenta la laboratorul de analize medicale pentru determinarea grupei sanguine care se va trece în buletinul de identitate. În cazul dv. deoarece policlinica nu poate certifica analizele efectuate în altă parte, am intervenit la forurile competente și sperăm că solicitarea dv. a fost rezolvată favorabil.*

GEORGE DAMIAN — Prahova. *Mirosul neplăcut emanat de cavitatea bucală denumit „halentă fetidă" poate avea multiple explicații. În primul rînd*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

dantura va fi controlată, căci orice carie sau afecțiune a mucoasei bucale poate determina acest miros. Amigdalele criptice cu depozite purulente, rinofaringitele cronice pot fi însoțite de aceste simptome. Tubul digestiv va fi controlat: stomacul, intestinul, ficatul își anunță adesea tulburările prin prezența acestui miros. Adesea o alimentație irațională, abuzul de țigări și alcool pot constitui cauza. Deci pentru a preciza în mod științific cauza halenei fetide, pe lîngă un examen clinic atent, sînt necesare uneori și o serie de investigații de laborator. Sperăm că aceste rînduri v-au convins să vă învingeți prejudecățile și să vă decideți să vă examineze medicul specialist în boli interne.

Referitor la transpirația abundentă vă recomandăm următoarea formulă a unei loțiuni antisudorale: Acid salicilic 1 g, formol 5% 25 g, eter 25 g, aceton 10 g, alcool 60° 50 g.

GHEORGHE ȘTEFAN — Constanța. *Psoriazis-ul este o afecțiune inflamatorie a pielii benignă, acută sau cronică, se pare legată de o predispoziție genetică adesea prelungită și recalcitrantă. Clima caldă exercită un efect favorabil. A.C.T.H. și Corticosteroizii (unguent locacorten) aduc ameliorări. Starea de neliniște — anxietate va fi tratată cu Hidroxizin.*

Local, băile calde au efect calmant.

TUDOR VASILICA — Brașov. *Pentru malformația renală pe care o prezentați și insuficiența hepatică este indicat să vă interesați la spitalul clinic Fundeni.*

PAULEA ILIE — Reghin și M. P. RADU — Oradea. *Vă recomandăm medicamentul Bergonal, un drageu seara la culcare.*

Dr. Ana MURGULEȚ

UN CADOU CARE OFERĂ CERTITUDINE — CEASUL „CERTINA"

Toate modelele CERTINA sînt antișoc, antimagnetice, insensibile la variațiile de temperatură și prevăzute cu resort incasabil Superflexo.

CERTINA

De vînzare la magazinele „Bijuteria" din întreaga țară.

PUBLICOM

vreți să oferiți cel mai potrivit cadou?

decembrie '71

sfătuiți-vă cu:

MOS GERILĂ

răspunde la telefoanele

14.22.22.

14.51.51.

zilnic între orele 10-20

LUNA CADOURILOR

recom

(6731)

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Vă putem da, tovarășe **ELENA TUDOR** din Stolnicești, jud. Vîlcea, un răspuns afirmativ la întrebarea ce ne-ați pus. În București există o școală care pregătește vitrinieri-decoratori (învățămînt de zi). Este școală de specializare postliceală comercială, Bul. Hristo Botev nr. 17, sectorul 4.

MARIAN GÎRBEAȚĂ — București: Ne scrieți, cerîndu-ne să vă comunicăm dacă există în Capitală un liceu de specialitate cu profil de istorie sau geografie, precum și adresa lor. Ne pare rău că rîndurile noastre nu vă vor produce satisfacția aflării unor asemenea școli, dar, după cum se știe, specializarea în aceste discipline se face în cadrul facultăților respective.

Nu funcționează nicăieri în țară, tovarășe **V. MITRAN** din Sibiu, o școală de specializare postliceală de horticultură.

Lucrurile s-au limpezit după recentul comunicat al Ministerului Învățămîntului, tovarășe **E. VĂRBĂNESCU** din București. Absolvenții secțiilor umaniste din liceul de cultură generală care doresc să studieze în învățămîntul superior tehnic se cere să efectueze în prealabil stagii de producție de minimum un an în activități specifice profilului facultății la care doresc să candideze. S-a stabilit ca acei absolvenți care urmează stagiul, să fie amînați de încorporare în armată pe timp de un an.

Lui **GRIGORE MIHAI** din comuna Buturugeni, jud. Ilfov îi răspundem că o școală care pregătește cadre pentru industria alimentară există în București, pe Șoseaua Viilor nr. 38. Cînd aveți drum prin Capitală treceți pe acolo.

Transferarea elevilor de la liceele de cultură generală la liceele de specialitate este admisă, tovarășă **MARINELA POPESCU** din Galați. Aceștia, ca și elevii din clasele IX — X ale școlii generale se pot transfera numai la începutul anului II, cu condiția promovării examenelor de diferență la obiectele de specialitate prevăzute în planul de învățămînt și a efectuării lucrărilor practice prevăzute în programa analitică a anului I, cu acordul prealabil al celor două școli și în limita locurilor disponibile în clasele existente în anul II, la specialitatea respectivă. Cererile de transfer se depun la liceele de specialitate pînă cel tîrziu la 15 iulie.

Examenele de diferență se susțin în sesiunea de corigență, la liceul la care se face transferarea. Dacă vă încadrați în această categorie, atunci lucrurile sînt perfecte.

Stimate tovarășe **TIBERIU DARKO** din Zalău, vă putem comunica faptul că lucrările pentru alcătuirea ediției din acest an a broșurii „Admiterea în învățămîntul superior" se desfășoară în prezent cu asiduitate. La timpul cuvenit broșura va apare, orientînd pregătirea viitorilor candidați. În ceea ce privește materialul bibliografic cerut de concurs, nu sîntem în măsură să vă dăm nici un fel de indicații. Contactul cu institutul timișorean la care doriți să vă înscrieți poate rezolva cererea dv., deși materialul pretins nu poate depăși pe cel cerut în liceu

Nu există o școală specială pentru pregătirea de cercetători în domeniul oceanografiei, tov. **NICOLAE BRĂDUȚ** din Gura Humorului. Această specializare se poate obține însă prin intermediul facultăților care concură la studierea acestor probleme.

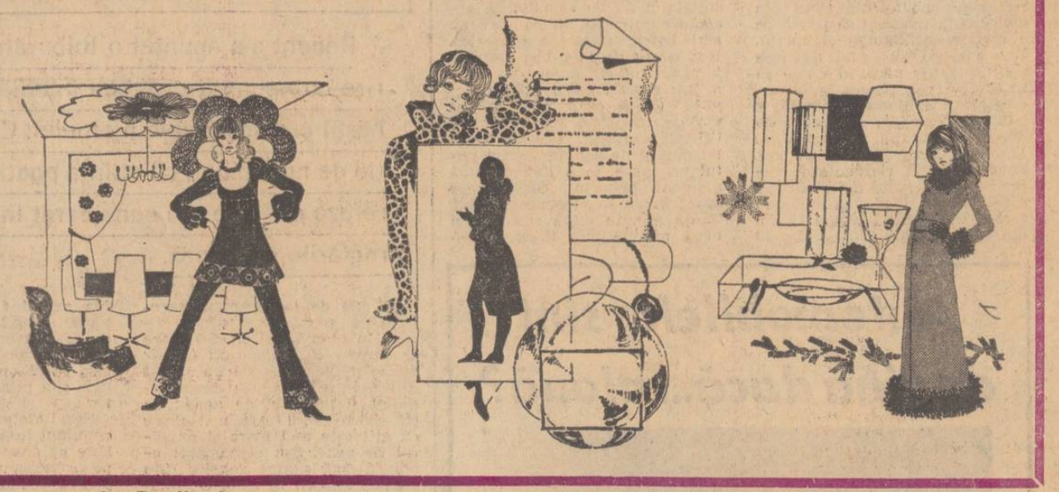

ÎN ÎNTÎMPINAREA REVELIONULUI

O AMBIANȚĂ FESTIVĂ, AMUZANTĂ

Se apropie Revelionul. Prilej de pregătiri febrile, de căutări, de așteptare. Atmosfera sărbătorească prilejuită de eveniment se va materializa atît prin masa special pregătită cît și prin ambianța festivă, destinsă, amuzantă pe care o veți crea în locuința dumneavoastră. Mai ales, dacă veți primi invitați. Poate veți găsi ceva pe plac în cele cîteva sugestii de decorațiune pe care vi le propunem mai jos.

- *În afara florilor naturale care desigur nu vor lipsi, vă propunem o decorație cu flori mari de hîrtie în diverse culori. Tavanul va fi o imensă floare decupată din mai multe coli lipite; culorile se succed spre centrul florii formînd corole succesive de diametre din ce în ce mai mici. În centrul compoziției — lustra. Aceleași flori de dimensiuni mai mici le puteți prinde pe perdele sau pe pereți.*
- *Decorați-vă plafonul cu lampioane de hîrtie colorată de diferite forme și mărimi puse unul lîngă altul pe întreaga suprafață a tavanului înșirate pe niște sfori.*
- *Pentru încăperi mai mari în care se va dansa, se poate crea o ambianță luminoasă adecvată prin folosirea unor panouri de calc întinse pe rame ușoare de lemn pe care proiectăm „umbre chinezești", cu ajutorul unei veioze și a unor păpuși sau bibelouri. Aceasta va fi unica sursă de lumină în încăpere.*

Panourile se realizează astfel: rama de șipci se unge cu aracet, pelicanol etc., se așteaptă să se zvînte, apoi se lipesc marginile foii de calc, întinzîndu-se bine.

După aceea se umezește ușor cu o cîrpă suprafața de calc, care — nu vă speriați — se încrețește. Lăsați-o să se zvînte. Cînd se va usca se va întinde ca o piele de tobă luînd aspectul unui geam mat.

- *Pe masa sărbătorească acoperiți fiecare tacîm cu o casetă de celofan, întins pe o ramă subțire de sîrmă după procedeul descris mai sus. Pe fiecare casetă, așezați fie o floare naturală, fie o floare de hîrtie. După culoarea acesteia din urmă, veți marca și locul fiecărui invitat.*
- *Pentru ca paharele să nu se amestece (noaptea e lungă!) marcați-l pe fiecare fie cu o literă LETRASET, fie cu o mică fotografie tăiată și lipită pe pahar ca semn distinctiv.*
- *Meniul îl puteți comunica oaspeților fie prin liste puse la fiecare loc de masă, fie — mai amuzant — prin afișarea lui pe perete sub forma unui sul de pergament ars și cu sigiliu, scăpat parcă prin minune de la un ospăț pantagruelic.*
- *Pandantul meniului pe perete va fi un calendar al noului an conceput în aceeași manieră, care va aminti convivilor că în anul de grație 1972 după 1 ianuarie urmează duminică 2 ianuarie, precum și alte zile de odihnă pentru gazdă.*
- *Cum cuierul din vestibul se dovedește insuficient și neîncăpător în asemenea ocazii, fiți prevăzători și procurați-vă din timp cuiere-ventuză.*
- *Într-un cub delimitat de muchii de sîrmă umflați un balon Acesta din urmă va lua o formă neobișnuită dar foarte decorativă. Agățați ici și colo, asemenea forme.*

Altă recuzită: vise, confetii măști etc.

Arh. M. KROCHMALNIC

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Misterul plăcii de marmură

Cititorul nostru LAZĂR POPESCU din orașul Călan, jud. Hunedoara, ne-a pus la dispoziție un material unde este nevoie — pentru rezolvare — de oarecari doze de perspicacitate și logică. Iată despre ce este vorba :

Prin căderea de pe un soclu a unei plăci de marmură, aceasta s-a spart în 17 bucăți, de forma unor figuri geometrice plane, diverse. Inițial, pe placă fuseseră gravate două cuvinte, care indicau o zonă foarte cunoscută din țara noastră. Analizînd desenul alăturat, care redă fragmentele de marmură, **puteți să reconstituiți originalul și să aflați ce cuvinte erau gravate ?**

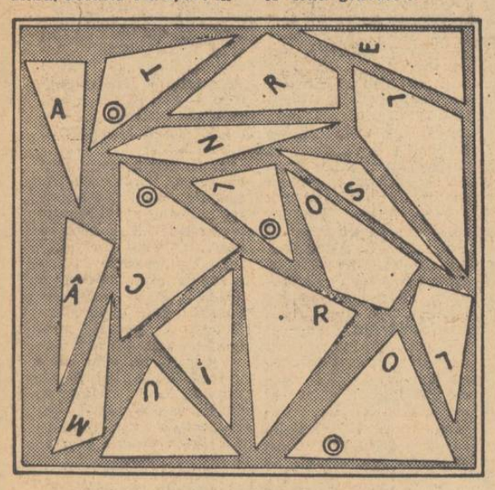

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Aventurile cartofului

Regelui Ludovic al XVI-lea îi plăceau cartofii și el și-a dat seama că puteau constitui un aliment ieftin și bun pentru populație, în rîndurile căreia nu rareori bîntuia foametea. Dar francezii nu voiau să mănînce cartofi, întrucît se răspîndise zvonul că ar produce lepră.

Medicul Parmentier, care de fapt fusese cel ce adusese din America noua plantă, necunoscută pînă atunci în Europa, a găsit o soluție foarte originală pentru a-i convinge pe oameni să mănînce cartofi. În acest scop, pe un cîmp mai întins, din vecinătatea Parisului, a cultivat cartofi, în exclusivitate pentru regele Ludovic al XVI-lea. Cîmpul, fiind considerat patrimoniu regal era foarte bine păzit în timpul zilei de armată, spre a se împiedica eventualele furturi. Dar noaptea, paza era aproape inexistentă, soldații avînd ordin să dea impresia că nu observă nimic și pe nimeni. Parizienii, foarte curioși să guste și ei din bunătățile cu care se hrănea regele, furau vîrtos cartofii. Și astfel, din curiozitate, cartofii s-au răspîndit, devenind ulterior un aliment apreciat de toată lumea.

Din limbile popoarelor

Cuvintele pe care le-am prezentat în numărul trecut, și pe care le reluăm în acesta, cu semnificațiile lor, aparțin vechiului popor incas, ce a trăit pe teritoriul aproximativ actual al statului Peru, din America de Sud. Poporul incas, cu origini împlîntate cu multe milenii în timp înaintea erei noastre a culminat în „Imperiul incas", apărut în anul 1438 al erei noastre.

Una dintre capitalele incașilor a fost orașul Cuzco. De aceea, nu întîmplător, printre cele 16 cuvinte alese am introdus și acest cuvînt care, ca substantiv comun, are sensul indicat mai jos. La fel, cuvintele „sapa inca", puteau sugera ceva în legătură cu poporul incas. În rest, alte cuvinte au fost alese anume, astfel încît cititorii mai puțin cunoscători ai istoriei incașilor, să-și dea cît decît seama cam ce fel de preocupări aveau, sau cam la ce nivel cultural ajunseseră aceștia.

1. **acla** = *aleasă, femeie aleasă*
2. alcado = *șef al comunității țărănești*
3. amantas = *înțelepți și filozofi, casta oamenilor de știință a Imperiului incas*
4. capac = *stăpîn, șef*
5. chiki = *neșansă*
6. cuzco = *centru, buric*
7. ilachata = *arhitect constructor*
8. intihuatana = *turn cilindric pentru observații astronomice*
9. lanta = *podoabă pentru cap*
10. licla = *șal roșu*
11. mitana = *muncitoare*
12. sapa inca = *rege incas*
13. titi = *pisică sălbatică*
14. uncu = *veșmînt de lînă*
15. untu = *seu de la animalele lama*
16. zara = *porumb*

Poșta cititorilor

La subiectele prezentate în nr. 727 din 11.09.71 al revistei, au trimis răspunsuri corecte următorii cititori :

Tutulescu Nelu Lucian, elev anul I, lic. „Frații Buzești", Craiova ; **Roxana Danielescu**, elevă, Ploiești ; **Constantin Stoican**, elev, com. Pătîrlagele, jud. Buzău ; **Tupa Constantin**, elev, Brașov ; **D. Rinadi**, elev, Craiova ; **I. Verzola**, București ; Prof. **Rodica Milosescu-Chițu**, Năsăud, jud. Bistrița-Năsăud.

La aceleași subiecte a răspuns corect și cititorul **Mielu Croitoru**, com. Brătești, jud. Buzău, care ne trimite și o problemă spre publicare, pe care am reținut-o, și pentru care îi mulțumim.

Bughi Francisc — Deta, jud. Timiș. Am reținut propunerea. Mulțumim.

Ioan Mușat, București. Unele dintre propuneri sînt interesante. Le-am reținut.

Ioan Prunescu, profesor educator la Grupul Școlar Special nr. 1, București. Ca idee, propunerea dv. este interesantă însă unele din exemplele date pot provoca incertitudini, întrucît aceleași denumiri se întîlnesc la orașe, insule etc. diferite. Prin urmare, răspunsurile, deși corecte, pot fi ambigui.

Petru Fazekaș, pensionar, comuna Pietroasa, jud. Bihor. O problemă analogă celei propusă de dv., a fost publicată mai de mult în rubrica noastră.

Cristian Rotaru, elev, cl. a XI-a, Liceul nr. 2 Roman. Răspunsurile trimise sînt corecte. Indicarea surselor bibliografice se obișnuiește la volumele tipărite nu la rubrici de genul acesteia, deși uneori o facem și noi, cînd considerăm că este absolut necesar. Nu putem face astfel de referiri și din lipsă de spațiu, întrucît multe din cele ce apar în rubrică sînt rezultatul unor prelucrări din cîteva lucrări și numai enumerarea titlurilor și a autorilor ar ocupa suficient spațiu grafic, destul de restrîns, de altfel !

Nicodim Șica Codin, București, ne roagă să-i publicăm adresa, în dorința de a face schimb de corespondență cu amatorii de enigmistică distractivă, cititori ai revistei. Nu avem nimic împotrivă. Deci, amatorii respectivi se pot adresa cititorului nostru la adresa : str. Dăieni nr. 20, sector 7, București 26. Sperăm că astfel v-am îndeplinit dorința. Nu garantăm însă și de efecte ! S-ar putea să aveți și surprize neplăcute, după cum avem și noi, uneori, din păcate...

Atanasie Stănescu, revizor contabil principal Cluj. Vă mulțumim pentru aprecierile asupra rubricii noastre. Cît privește problema propusă nu o putem publica, întrucît prezintă o incertitudine de la început : dacă cuvîntul „Săptămîna" are într-adevăr 9 litere. În schimb, după cum este exprimat, nimeni nu poate fi de acord că cuvintele „azi" și „mîine" au împreună tot 9 litere. Este cam greu să ne închipuim că de fapt, „azi" înseamnă „luni" care are 4 litere, iar „mîine" înseamnă „marți", care e format din 5 litere și numai astfel suma totală a literelor este egală cu 9.

Poate ne veți trimite altceva ?

Ing. Liviu MACOVEANU

PĂRINȚII ? UNUL BEA BANII, ALTUL... CĂLĂTOREȘTE

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

De mult voiam să vă scriu această durere pe care mama mea o suferă, dar n-am îndrăznit. Mă numesc M. G. locuiesc în comuna Berea, sat Valea Nucului, jud. Bacău. Am împlinit vîrsta de 17 ani și sînt fiica mijlocie a mamei. De la vîrsta de 5 ani am rămas fără tată. Tatăl meu a decedat la 3 martie 1961, mama a rămas cu trei copii, muncea din zori și pînă-n seară, să ne poată crește pe toți. După trei ani de singurătate, mama ne-a mărturisit : „Dragii mei copii, eu nu pot să vă mai întrețin pe toți, deoarece nu mai pot munci, acești trei ani m-au doborît, și care vreți dintre voi să mergeți la un cămin de copii ?" Văzînd-o pe mama cu lacrimi în ochi, toți am început să plîngem și parcă la nici unul nu ne venea să ne despărțim de inima mamei. Într-un moment m-am hotărît să plec eu, gîndindu-mă că acolo o să fie mai bine și n-o să mai duc grijă de nimic, ci numai o să învăț. Într-adevăr, a fost foarte bine la cămin. La vîrsta de 8 ani am păsit pragul casei de copii din jud. Buzău. Cînd mama m-a lăsat singură, mi-a venit foarte greu, dar mi-am dat seama că nu am ce face și trebuie să sufăr despărțirea cea mare de lîngă mama și surorile mele.

După cîțiva ani, mama s-a recăsătorit, avea vîrsta de 38 de ani, era tînără. Tov. Coman Gheorghe din com. Baba-Ana, sat Conduratu, jud. Prahova i-a acordat căsătorie lui mama, primul an era foarte bun, ne bucuram că viața noastră o să fie mai bună. Peste un an a luat viață frățiorul meu Coman Petrache, acum are vîrsta de 2 ani și 7 luni, este mic, noi îl iubim toți. El și-a părăsit copilul la 3 luni de zile, noi l-am crescut, ținem foarte mult la copilaș, ne bucurăm că avem un frățior, dar tatălui pe semne că nu-i prea pasă că are în urma lui un suflet... Cît mai era acasă, în fiecare zi îi reproșa mamei că el nu vrea să ne crească și pe noi, că el crește copiii altuia, că de multe ori mă jenam și pe parcurs m-am și despărțit de familie, fără să mai știe nimic de mine.

Am ajuns aproape la vîrsta de 18 ani, îmi pot cîștiga singură existența, nu apelez la nimeni, dar cîteodată îi mai trimit și mamei mele bani. Și aș vrea să vă mai aduc la cunoștință că mama mea nu poate munci din cauza celui mic, n-are cu cine să-l lase, dar tatăl nu-i plătește pensia alimentară. De ce oare bea el acești bani care nu-i aparțin ? De foarte multe ori întreaga familie ne punem această întrebare și nu putem să ieșim la un răspuns corect și foarte sigur. Aș dori ca organele de miliție să-l depisteze pe acest... (am scos epitetul dur, însă — probabil — întemeiat — n.n), *care și-a abandonat familia și a plecat fără să știe că în urmă lasă, în suferință, un copilaș. Pare-se că el lucrează la Fabrica de geamuri, șantier 10,42 Buzău".*

Iată și un „revers" al medaliei (scrisoarea e mai de mult în sertarul curierului, semnificația ei însă rămîne perfect valabilă) :

„Am 38 de ani, sînt căsătorit din anul 1955, iar în 1957 soția a născut o fetiță. Totul a decurs normal pînă în anul 1963, cînd soția mi-a mărturisit sincer că niciodată nu m-a iubit și că am fost împreună numai pentru că m-am purtat frumos și am fost bun cu ea. Mi-a spus că ea și-a dorit un bărbat înalt și cu ochi albaștri, că dacă mai stărui să fim împreună, va fi rău pentru noi... Ne-am despărțit (bineînțeles, au fost mai multe motive decît pot eu să așternpe hîrtie) și de atunci, umblînd prin multe locuri din țară, probabil că este și astăzi în căutarea „bărbatului ideal". Din 1963 am rămas singur cu fetița și am căutat să fac totul ca să nu știe că un părinte (și încă mama) lipsește, am renunțat la tot ce mai credeam posibil de la viață, numai să-mi cresc fetița (maică-sa n-a prea vrut-o, după naștere, fiindcă e urîtă, însă nu e chiar așa). Acum e în clasa a VIII-a, învață bine, sînt mulțumit de ea, mă ascultă și a început să mă ajute și la treburi gospodărești (locuim într-un apartament cu două camere). Dar, deși am crezut că dacă fata se mărește, grijile mele vor scădea, de abia acum îmi dau seama că la singurătatea mea se adaugă și faptul cum simt (legea firii) că zilnic se îndepărtează, crescînd, de mine. Între mine și ea apar zilnic probleme pe care eu ca tată și bărbat nu mai pot să i le lămuresc, acum se ferește de mine și văd cum se închide într-însa și acest lucru mă chinuie mai rău. Soția (nu sîntem divorțați) mai vine cîteodată (maximum de două ori pe an) cîte o zi, două, și atunci îmi face și mai mari necazuri, caută să o „lămurească" pe fată cum că ea (soția) se va mărita cu un om... bogat și o va lua la ea, o face de nu mai poate învăța și multe zile șade tristă și o găsesc plîngînd. Nu știu, poate c-am greșit că nu i-am spus niciodată adevărul despre mama ei, am crescut-o spunîndu-i că mama ei e departe de ea și o iubește, și abia că suferă acum cînd o vede sau îi mai scrie. Totdeauna am crezut că numai revenirea soției acasă ar liniști-o pe deplin, am făcut tot ce omenește a fost posibil, însă ea a spus că nu se sacrifică pentru noi, acum e prea tîrziu, orice împăcare e imposibilă. Și eu, de mic, am fost la stăpîn ca ucenic, am cunoscut toată mizeria războiului și după război n-am crescut cu familia, și aș dori ca fata mea să nu cunoască decît viața așa cum poate fi trăită astăzi, în mod cinstit, și să fie om folositor societății. Așa aș vedea că anii tinereții mele n-au fost pierduți în zadar. Despre soție nu vreau să spun mai mult, de aceea voi semna cu inițiale, am iubit-o prea mult și nu sînt în stare să-i fac vreun rău ; n-are decît să rămînă pe acolo pe unde o fi, poate că-și va găsi fericirea pe care eu nu i-am putut-o da, așa cum o „visează" dumneaei (avere, rang), sînt simplu muncitor, dar cinstit.

I.S.-Slatina-Olt".

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Ca de obicei, am alăturat cele două scrisori, fiindcă — prin contrast — se realizează, mai întîi, un adevăr : nu are rost să dăm vina pe sex („Ah ! bărbații" sau „Ah ! femeile") cînd discutăm chestiunea respectului față de propria familie, de copiii pe care i-ai adus pe lume (fie că ești... *mamă*, fie că ești... *tată*). Totul depinde de *structura morală* a individului în cauză. Dacă lucrurile stau întocmai așa cum le-a descris M.G.-Buc., *abandonul familial* (indiferent dacă fiind căsătorit sî îți părăsești familia, sau cînd trebuie să plătești pensie alimentară și te sustragi de la plata ei) *se pedepsește prin lege.*

De ce societatea intervine — și are *datoria* să intervină ? Pentru că nu degeaba se afirmă că familia reprezintă *celula de bază* a societății. Dacă în interiorul ei se petrec lucrurile cum sînt cele descrise în scrisorile de mai sus, evident că... produsul, vrînd-nevrînd, va purta amprenta stărilor conflictuale, va avea o viziune cel puțin relativ diformată asupra realității etc. Cît privește „cazul" I.S., ca să fim sinceri, acesta este infinit mai complicat, pare-se că acel care-mi scrie este nu numai victima poziției retrograde (vezi „se va mărita cu un om... bogat") a soției, ci și a propriei slăbiciuni, de înțeles *(nu însă de acceptat)* cînd vorbește de faptul că a iubit-o prea mult. Soluția ar fi fost menținerea căminului, dar cînd — în fapt — de ani și ani de zile mama lipsește fără vreo justificare convingătoar pentru fiica ei, *adolescentă acum*, tipul acesta de „raporturi" mamă-tată, mama-fică, devine — cred — nociv. Referitor la anumite dificultăți de comunicare, datorate virstei la care a ajuns fiica dv. stimate I.S., cereți ajutorul uneia dintre profesoare, sînt convins că-l veți primi cu maximum de bunăvoință. N-aș dori să înțelegeți, din mult prea schematicul meu comentariu, că trebuie să rupeți legăturile copilului cu mama sa, dar — folosindu-vă, eventual de influența unei persoane care o poate convinge și pe soția dv. — încercați să ajungeți la o (aparentă) poziție comună (adică să nu se mai aducă vorba de „oameni bogați", „rang", „avere"), și dacă asigurați (numai *dacă*) o asemenea poziție comună, încercați să-i explicați fetei (în doi, *neapărat* în doi) situația reală, actuală, deocamdată fără nici un fel de „proces" al trecutului. Cu timpul, la maturitate, ea singură — fata — va înțelege ce va mai fi de înțeles și va alege, în forul ei interior. Datoria dv. de tată care veghează *de aproape* și cu imensă dragoste evoluția fetei este, într-adevăr, să faceți din ea un om întreg, echilibrat, cît mai folositor celorlalți. Atenție ! (însă) fata dv. se află la o vîrstă extraordinar de delicată, la care orice șoc emoțional poate produce răsturnări grave. Deci, mai sfătuiți-vă și cu cei din școală.

OREBUS

PRODUCȚII DE IARNĂ

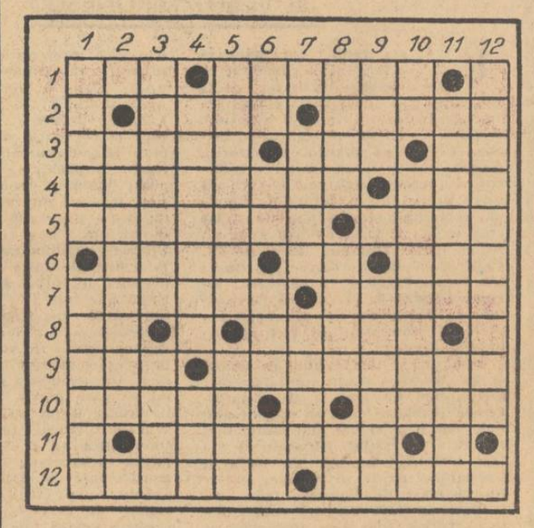

ORIZONTAL : 1. A ședea. — „Iarna pe uliță" (G. Coșbuc). 2. Localitate în Olanda. — „Vremea zăpezilor". 3. Renumită cîntăreață franceză de muzică ușoară. — Din neamul Anzilor. — Strămoșul lui „do"... 4. „Parisul pe gheață". — Prefix păsăresc. 5. „Iarna pe uliță". — Paradisul legendar. 6. Portarul (de hochei) ...de altădată. — În vis ! — Riu scandinav. 7. „Afară ninge liniștit, / În casă arde focul, / Iar noi pe lîngă vatră stînd, / De mult uitarăm jocul"... // — Reședință pentru... „Crăiasa zăpezilor" (Chr. Andersen). 8. „1 și 31 Ianuar" ! — „Crăiasa zăpezilor" (fig.) 9. Oraș în R.S.F. Iugoslavia. — „Crăiasa zăpezilor"... la masculin. 10. Te îngheață... A închiria. (pop.) 11. „Olimpiada albă". 12. „Seceră vîntul sălbatic"... — „Scrisoare neterminată" (pop.)

VERTICAL : 1. Caschetă pentru schi. — „Serenada din Valea Soarelui". 2. „Vremea zăpezilor". 3. „Cocorul roșu". — Paturi improvizate pentru turism de iarnă. 4. „Doi căpitani" (Kaverin). — Culoare. 5. Un indemn politicos... — Loc amenajat într-un port. 6. La sport ! — Dimineață... scurtă. — Localitate în Guineea. — Constanță automobilistică... 7. Munți înzăpeziți în Europa. — Struț australian. 8. „Crăiasa zăpezilor". — Ac... dar nu de gheață. — Rece ! 9. Un loc fără iarnă și cu căldură veșnică... — Îmbolnăvit. (fig.) 10. În ger ! — Divinizată. (fig.) 11. „Zăpezile din Kilimandjaro" (E. Hemmingway). — „Zăpezile din Kilimandjaro". (sing.) 12. „Hocheiștii".

N. A. FULGA

Cuvinte rare : DOOR — ULA — NAMI — NZO — EMEU.

PROFESII

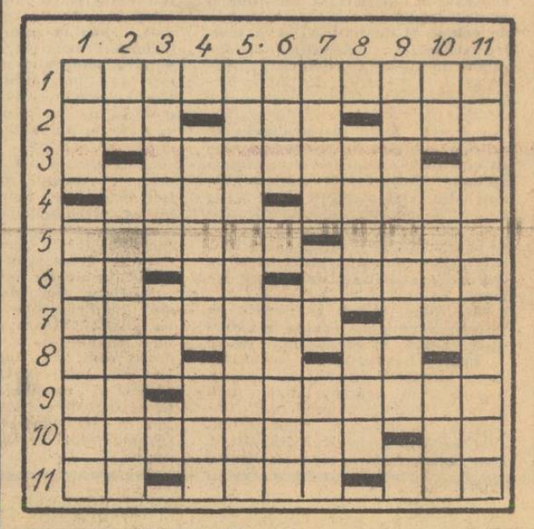

ORIZONTAL : 1. Educă tinerele generații. (fem.) 2. Colectiv harnic... — Nu-i bună. — Duce tratative... (od.) 3. Lucrează în... presă. 4. Activitate... sub cupolă. — Succes la loterie... 5. Evidențieri. (fig.) — Slujbă. (fig.) 6. În fine... șef ! — Aproape gol ! — Sursă de „dregători". (od.) 7. Cîmp de acțiune pentru... culegători. — Onorat pe jumătate ! 8. Mulți ani... — Ioan Slavici. — Putere de muncă... (fig.) 9. Din plin ! — Muncesc cu greu... 10. Conduce seminarul. — Formează scheletul. 11. Carte ! — Vorbesc mult... (fig.) — Abataj. (reg.).

VERTICAL : 1. Făcute de curelar. — Lucrează la „I. I. S. Mistrețul". 2. Normă neîndeplinită ! — Lucrează uneori cu...acele. 3. Mare la ...Poartă. (od.) — Sună trompeta... 4. A fertiliza ogoarele. (fig.) — Acesta. (reg.) 5. Mină „cai-putere" pe ogor. (fem.) 6. Îngîmfare. (fig.) — Se pricepe la multe... 7. Partea morarului. (od.) — Café ! — Se ocupă cu adormitul. 8. „Rudă"... în policlinică. — Se ocupă cu excursiile. 9. Cu capu-n... stele. (pl.) 10. Rocadă abia începută ! — Din Țara Oașului. — Cîntă... la un loc. 11. Repară radio și televizoare.

I. NECULA

Cuvinte rare : ORT — IRE TAIN

Viorel SANDU

— Ce cauți aici, Popescule, în timpul programului ?!
— Păi să vedeți, eu am muncă de teren, tovarășe director !

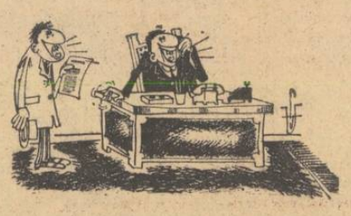

— Spune-mi odată poanta, nu mă mai fierbe !!! Hai că nu mă deranjezi ! Sînt în orele de audiențe ! ! !

— Este un lucru foarte dificil ca să poți să-i torni lui cîteva picături în nas. Asta-i singura soluție!
(JOURS DE FRANCE)

— Am încercat cu plăcere toate modelele și pot spune că decolteul dv. este încîntător. (JOURS DE FRANCE)

Jocuri distractive

CE A CUMPĂRAT ?

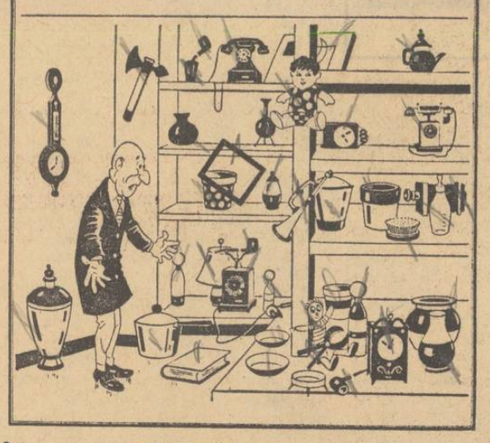

Într-un magazin cu lucruri diverse a intrat o clientă (primul desen). Răscolind toate rafturile clienta a părăsit magazinul după ce a cumpărat unul din obiectele expuse (al doilea desen). Comparînd cele două desene vă rugăm să aflați ce obiect a cumpărat.

(Soluția în numărul viitor)

2 DIN 12

(Soluția jocului apărut în numărul trecut)

Moara a 4-a și a 11-a sînt identice.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

GIORDANO BRUNO

ORIZONTAL : Mercur — Clar — S — Opera — Poem — SO — Nola — Sentința — SC — Praga — CE — R — Tas — Ataca — Aut — R — Paris — Demină — Unitar — Berti — Ani — Inova — VB — Ipoteza — Astea — Roz — Ra — Urmări — Elaborat — Ursa — SI — Vie — Arși — T.

DE-A LUNGUL DUNĂRII...

ORIZONTAL : Caraorman — Val — At — Roman — Roșu — F — AA — SZ — SO — AM — Filme — Atamani — Aeta — Brodat — N — SO — Priponită — Ce — Ivanovici — Ilia — I — Lea — MV — NN — Sulina — Ili — Tir — Salină — SF — Etere — Etuvă — N — Camenita — Alba.

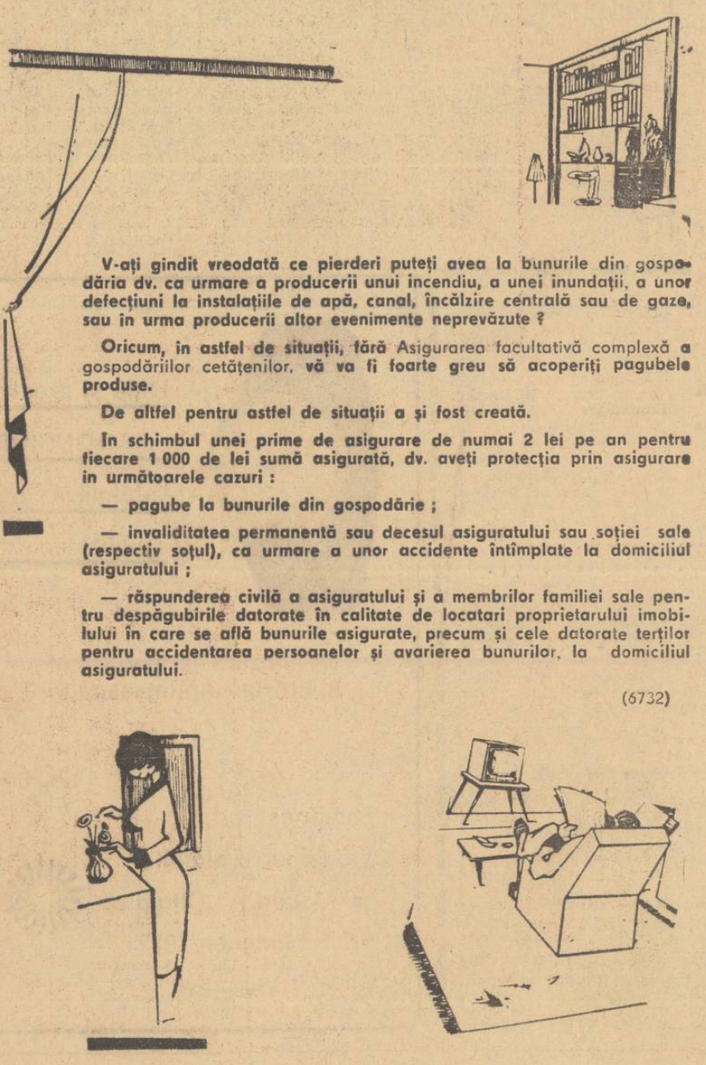

V-ați gîndit vreodată ce pierderi puteți avea la bunurile din gospodăria dv. ca urmare a producerii unui incendiu, a unei inundații, a unor defecțiuni la instalațiile de apă, canal, încălzire centrală sau de gaze, sau în urma producerii altor evenimente neprevăzute ?

Oricum, în astfel de situații, fără Asigurarea facultativă complexă a gospodăriilor cetățenilor, vă va fi foarte greu să acoperiți pagubele produse.

De altfel pentru astfel de situații a și fost creată.

În schimbul unei prime de asigurare de numai 2 lei pe an pentru fiecare 1 000 de lei sumă asigurată, dv. aveți protecția prin asigurare în următoarele cazuri :

— pagube la bunurile din gospodărie ;

— invaliditatea permanentă sau decesul asiguratului sau soției sale (respectiv soțul), ca urmare a unor accidente întîmplate la domiciliul asiguratului ;

— răspunderea civilă a asiguratului și a membrilor familiei sale pentru despăgubirile datorate în calitate de locatari proprietarului imobilului în care se află bunurile asigurate, precum și cele datorate terților pentru accidentarea persoanelor și avarierea bunurilor, la domiciliul asiguratului.

(6732)

CLUBURILE...

de Valeriu MIRONESCU

U.T.A. s-a întors din mănoasa sa călătorie și a constatat că nici acasă treburile nu-i merg rău. Deși n-a jucat două etape, sefia clasamentului încă îi aparține. E posibil ca tocmai mîine, la Bacău, U.T.A. să piardă, provizoriu, această șefie, totuși, după lichidarea restanțelor, arădenii vor fi, cu mare probabilitate, liderii de toamnă ai campionatului național. De cînd există U.T.A., ea n-a avut un sezon mai fructuos decît acesta. Calificarea în sferturile de finală ale Cupei U.E.F.A. și păstrarea locului fruntaș în clasament la capătul unui întreg tur de campionat reprezintă momentul de vîrf al fotbalului arădean.

Închegarea unei echipe în orașul de pe Mureș a durat multă vreme. Poate, nici nu s-ar fi ajuns la această realizare dacă în ultimii ani, federația n-ar fi dat mai multă importanță cluburilor. Nu spun că astăzi cluburile noastre au forța și autonomia ce li se cuvine. Atenția și măsurile federale față de cluburi au fost deseori contradictorii. Totuși, mai ales declarativ și cifeodată în fapte, cluburile au fost lăsate să respire. Doi sau trei ani la rînd, s-au adunat unele elemente favorabile ce s-au făcut simțite în viața cluburilor. Exact în această perioadă de timp, la Arad se încerca, fără tobe și surle, încropirea unei echipe. Corespunderea celor două tendințe, una centrală de federație, alta locală la Arad, s-a bucurat, după cum vedem astăzi, de reușită. Faptul ar trebui să încurajeze pe acei membri ai comitetului și ai biroului federal care s-au pronunțat pentru autonomia și întărirea cluburilor, ca să persevereze pe această cale. Dacă în ultimii ani, la inceput echipa reprezentativă (care culege și concentrează roadele cluburilor), apoi, în astă toamnă, echipe de club, și-au văzut împlinite unele visuri, realizările acestea se datorează unor modificări de optică față de unitățile de bază ale fotbalului nostru de performanță. Principale și cu influență zic că au fost : regularitatea desfășurării campionatului intern. În ciuda unui program competițional internațional din ce în ce mai încărcat : un început de elaborare și punere în practică a programelor internaționale proprii cluburilor (element deosebit de important nu numai pentru creșterea unui mare număr de echipe și de jucători ci și pentru stimularea veleităților conducerilor locale de la cluburi) : finanțarea și menținerea, în pofida activității lor anonime, a echipelor de rezerve de la cluburile categoriei A (cu toate insuficiențele de calitate, echipele de rezerve au sporit efectivele cluburilor noastre pînă aproape de nivelul marilor cluburi din străinătate) ; finanțarea masivă a centrelor de juniori pe lîngă toate cluburile primei divizii și la alte unități fotbalistice, fapt care a determinat lărgirea bazei de selecție și apariția a numeroase talente.

Bine, bine, U.T.A. a eliminat pe Vittoria, avem două echipe în „sferturi", U.T.A. și Steaua, dar de ce — poate își vor pune întrebarea mulți cititori — piedoaria aceasta, tocmai acum, pentru cluburi ? Iată de ce : Împotriva evidenței, împotriva satisfacției suporterilor, deci împotriva cursului dezvoltării, apar opinii conform cărora ar trebui domolite pretențiile echipelor românești în cupele europene ! E drept, trăim o imprejurare unică, nemaiintîlnită în fotbalul nostru. Echipa reprezentativă, echipa olimpică și cel puțin două echipe de club (Rapidului îi rămîne să dezlege o problemă foarte, foarte grea, totuși nu insolubilă) vor juca meciuri internaționale oficiale, de mare prestigiu pentru fiecare dintre ele. Cu o zi înainte de calificarea echipei arădene, asistam la o discuție între președintele federației de fotbal și un om cu influență în mișcarea sportivă, acesta din urmă sugerînd o înfrînare a ambițiilor cluburilor în cupele europene spre a nu se produce daune în pregătirea reprezentativei olimpice. Un asemenea punct de vedere mi se pare greșit, iar o eventuală impunere a lui va lovi în interesele dezvoltării fotbalului nostru. Oare, încă nu e clar pentru toată lumea că succesele reprezentării internaționale se datorează, cu precădere, unor realizări relativ recente, de la cluburi și activității competiționale intercluburi ?

Soluția nu stă, prin urmare, într-o „ierarhizare", act formalist și neconform cu realitățile, ci într-o coordonare și redistribuire precisă a putințelor de care dispune fotbalul nostru. Pregătirea și desfășurarea campionatului național, pregătirea și jocurile echipelor reprezentative, pregătirea și jocurile din cupele europene intercluburi, sînt elemente ce se cer rațional cuprinse într-un plan federal unic. În acest plan, campionatul, cu toate echipele lui și cu sute de jucători, trebuie să asigure pe mai departe evoluția pozitivă a fotbalului de performanță, să asigure viitorul fotbalului nostru. În același plan, echipele reprezentative și cele de club angajate în cupe europene, trebuie să asigure atît satisfacții sporite pentru suporteri cît și stimularea cluburilor, antrenorilor, jucătorilor pentru succese internaționale.

Sper și cred că la federație vor triumfa punctele de vedere raționale care urmăresc întărirea cluburilor și lărgirea continuă a autonomiei lor. Realizările echipei reprezentative și ale unor cluburi ar trebui să fie un argument hotărîtor în această direcție. Sper și cred că acest campionat național, atît de interesant și cu importanță fundamentală, nu va cunoaște suspendări. nici la primăvară, nici la toamnă. Prevenirea suporterilor împotriva unor idei năstrușnice nu este de loc inutilă, fiindcă, în trecut, asemenea idei au fost trecute în practică cu urmări grave care n-au putut fi reparate decît după îndelungate eforturi. Cred și sper că Steaua și U.T.A. se vor bucura de sprijinul întregii suflări fotbalistice pe drumul spre afirmarea internațională. Și nu mă îndoiesc că ambele aceste cluburi vor contribui fără rezerve, cum au făcut-o de altfel și în trecut, la activitatea echipelor reprezentative...

Altădată, un drum fotbalistic pînă în Peninsula Iberică însemna sfîrșitul. Steaua și U.T.A. au întors paginile și au semnat deschiderea unui nou capitol. Printre filele trecutului să rămînă definitiv închisă și „politica de seră", practicată încă de federațiile unor sporturi în care lotul reprezentativ înseamnă totul iar cluburile aproape nimic...

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● Șeriful ● L-a învins Milică Teodorescu pe Graziano ? ● Un nou Randolf Turpin ● Ken Buchanan și-a schimbat managerul ● La Cluj boxul trebuie impulsionat ● Neașteptate reintrări

Walcott primind steaua de șerif.

● **BOXERUL** american de culoare, Jersey Joe Walcott, pe numele său adevărat, Arnold Raymond Cream, astăzi în vîrstă de 57 de ani, a fost campion al lumii în anul 1951, cînd a dispus, la 18 iulie, la Pittsburg, prin K.O. în repriza a 7-a, de Ezzard Charles. Walcott a cedat centura greilor la 23 septembrie 1952, în fața imbatabilului Rocky Marciano, de care a fost făcut K.O. în rundul 13. Dar de ce această introducere privind cariera lui Walcott ? Am consemnat acest lucru, deoarece recent Joe Walcott a fost numit șerif în localitatea în care s-a născut, Camden, din statul New Jersey. În urma alegerilor care au avut loc și la care au participat numeroși candidați ai partidelor din statul New Jersey, Joe Walcott a triumfat avînd 8 000 de voturi mai mult decît concurentul său principal. Walcott are 4 fiice, dintre care două sînt studente. În clipa cînd i s-a decernat steaua de șerif al localității Camden, Joe Walcott a declarat : „Cred că voi fi capabil să ajut administrația localității, făcînd o ordine desăvîrșită. Îmi voi îndrepta mai ales atenția către tinerii delincvenți, pe care voi încerca să-i reeduc".

● **UN CITITOR** ne-a întrebat dacă Milică Teodorescu (mijlocie) l-a învins pe fostul campion al lumii, americanul Rocky Graziano, eroul filmului „Acolo sus cineva mă iubește". Răspuns : la 27 decembrie 1943, la Newark, Graziano a cîștigat prin K.O. în prima repriză în fața lui Teodorescu. În cartea sa, Graziano descrie acest meci.

● **ESTE CUNOSCUT că** acum trei ani fostul campion mondial de box la categoria grea, englezul de culoare, R. Turpin, l-a învins la Londra pe Ray Sugar Robinson, cucerind centura cu diamante. La sfîrșitul carierei (38 de ani), Turpin, în criză financiară, s-a sinucis. Acum, pe ringurile londoneze evoluează cu succes un alt boxer, Randolf Jackie Turpin, care nu este altul decît nepotul marelui campion dispărut prematur. El a susținut pînă acum ca amator, 11 meciuri, pe care le-a cîștigat prin K.O.

● **CAMPIONUL MONDIAL** la categoria ușoară (versiunea N.B.A.), Ken Buchanan, a renunțat la serviciile antrenorului său Eddie Thomas. De acum înainte în „colțul" lui Buchanan se va afla noul său manager... Peter Buchanan, care este tatăl campionului lumii. O remarcă, Ken Buchanan este scoțian și înțelege ca o parte din bursa sa să meargă tot în... familie. Fără comentarii.

● **BOXUL** nu se bucură la Cluj de o atenție prea mare din partea oficialităților sportive locale. În acest an au fost organizate prea puține reuniuni. Din informațiile care le deținem, totuși la Cluj se găsesc elemente de primă mînă, ca : Remus Cosma, Mihai Nagy, Ion Miron, un talent excepțional, care a cîștigat anul trecut două meciuri în Polonia și alții. Credem că antrenorii Fl. Stanomir, I. Mihalik și I. Chendreanu, trebuie ajutați în eforturile pe care le fac în secțiile respective clujene.

● **DUPĂ MULȚI ANI**, glorii ale boxului profesionist, sărace și fără nici o profesie de a-și cîștiga existența zilnică, și-au reluat activitatea competițională. Este vorba de brazilianul E. Joffret, 37 de ani, fost campion mondial al cocoșilor, Carlos Ortiz (Porto Rico) 35 de ani, fost campion al lumii la „ușoară" și Dick Tiger (Nigeria) 42 de ani, care a deținut titlul mondial la categoria semigrea.

RUGBI

ROMÂNIA ÎNTÎLNEȘTE FRANȚA

A fi se va desfășura în localitatea Beziers din Franța întîlnirea internațională de rugbi între România și Franța, contînd pentru Cupa „Federației de Rugbi Amator".

Din anul 1919 și pînă în 1971 au fost înregistrate următoarele rezultate în întîlnirile de rugbi jucate între cele două echipe: Franța nea învins de 14 ori, au fost două meciuri nule și am ieșit învingători de trei ori.

În Cupa F.I.R.A. care s-a jucat de cinci ori, începînd cu anii 1966 pînă astăzi, noi am cîștigat o dată, iar de patru ori ne-am clasat pe locul II. Să vedem ce facem la a 6-a ediție.

Menționăm, ca o caracteristică a acestor întîlniri, atmosfera extrem de sportivă, corectitudinea în care se dispută „Cupa națiunilor F.I.R.A." precum și faptul că aceste întîlniri au devenit din ce în ce mai interesante, datorită progreselor pe care le-au făcut echipele participante : (Maroc, Italia, Spania, Belgia, Portugalia, Cehoslovacia, Franța și România).

Iată lotul echipei noastre naționale:

Linia I : Dinu, Baciu, Pop Ion ; linia a II-a : Șerban și Dărăban ; trăgători : Iorgulescu; linia a III-a : Atanasiu, Tuțuianu, Ciobănel; mijlocaș de grămadă: Tața; mijlocaș de deschidere: Niculescu ; aripi : Suciu și Răsca nu: centri: Nica și Irimescu; fundaș: Durbac; rezerve : Popovici, Iftimie, Postolache, Florescu, Marinescu, Bucos, Contantin și Radu Ionescu.

M. NICULESCU

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

PETRU PANTEA, Reșița : „Nu mă pot abține să nu vă scriu, cu toate că m-am luptat cu mine însumi aproape o oră după ce am citit răspunsul pe care l-ați dat la „Poșta rotundă" unui corespondent din Arad. Acest corespondent vă întreba de ce jucătorii de la U.T.A. nu sînt bine văzuți la București, de ce nu sînt și ei considerați vedete, deși merită, iar dumneavoastră răspundeți cu ironie. Eu sînt de lîngă Arad și locuiesc în Reșița de 11 ani, dar U.T.A. mi-a rămas echipa favorită, merg cu ea indiferent unde joacă. Cu încă un microbist ca mine am cheltuit numai într-o singură călătorie, la un meci al arădenilor la București, 600 de lei, parcurgînd cu mașina mea (personală) peste o mie de kilometri. În plus, unii spectatori din București m-au și huiduit. Cred că v-am lămurit ce dragă îmi este U.T.A. Dacă pierdeți un cititor al articolelor dv. din milioanele ce vă citesc nu pierdeți prea mare lucru, dar vă spun că v-am citit întotdeauna cu prioritate, în toate publicațiile, chiar și cînd eram obosit. Să știți însă că dacă mai scrieți atît de ironic despre U.T.A., ca în răspunsul sus amintit, mă angajez să nu vă mai citesc. Să știți că am fost un bețiv notoriu și m-am angajat să nu mai beau și m-am ținut de cuvînt de trei ani pînă în prezent. Deci mă țin de cuvînt cînd spun ceva. Am certitudinea că puteți răspunde și fără să produceți accidente, așa cum conduc eu ca șofer de 22 de ani camionul statului.

P. S. Soția mea zice că atunci cînd U.T.A. joacă cu o echipă bucureșteană crainicii amuzesc cînd U.T.A. este în atac, iar cînd un jucător bucureștean pune piciorul pe minge țipă de te dor urechile. A ceasta o face chiar și alintatul și iubitul nostru Topescu. De ce ? Oare U.T.A. nu este tot o echipă de fotbal românească, ca și Dinamo, Rapid sau Steaua ? Nu credeți că sînt prea părtinitori crainicii și ziariștii bucureșteni ?"

Ei, bine, aflați că nu îmi este de loc indiferent dacă vă pierd pe dumneavoastră ca cititor — și spun asta cu toată seriozitatea și îngrijorarea. Toți cititorii îmi sînt la fel de dragi și intenția mea este să-i sporesc cu fiecare articol. Recunosc, am un mare păcat, de care încerc cu disperare să mă lepăd, fără să reușesc : sînt cam ironic, uneori chiar glumeț, și dacă nici cu fotbalul nu mai glumim... Sigur că U.T.A. este o echipă foarte bună, ea ne-a adus destule bucurii, nu merită în nici un fel să fie luată peste picior, iar ironia mea din răspunsul cu pricina a fost realmente nevinovată și binevoitoare. De altfel, atunci cînd U.T.A. a jucat la București cu Dinamo, eu am avut numai cuvinte frumoase despre ea. În concluzie : rămîneți cititorul meu pe mai departe, voi încerca să nu vă dezamăgesc. Cît despre nedumeririle soției dv. privind cronicarii și ziariștii bucureșteni, are perfectă dreptate. Cred că dacă respectivii minuitori de pixuri și vorbe nu se vor cumînți, nu există altă soluție decît să fie aduși în București cronicari sportivi din provincie.

ERVIN GÁTEJ, Buzău „Nene Băieșule, deși sînt încă elev, află că pe lîngă învățătură mă preocupă mult și fotbalul. Tata zice să mă înscriu la piticii de la „Gloria" Buzău, deși el este cel mai aprig susținător al „Șoimilor". Dar să lăsăm astea. Vă scriu acum în urma victoriei naționalei noastre în meciul hotărîtor și vreau să transmit tricolorilor felicitări pentru calificare și multe victorii în continuare. Am urmărit partida la televizor și mi-a plăcut. Cu emoții, dar a fost frumos. Iată însă că după aceste victorii ale naționalei a apărut „duhul rău". Nu știu cine o fi acest nene Adrian Păunescu și nici cît de mare fotbalist a fost, dar nu-i frumos ce face. El scrie întotdeauna urît despre Lucescu și Angelo Niculescu. O fi greșit Lucescu și e i am plîns de necaz, dar după aceea nu și-a recuperat el greșala ? Toată echipa a muncit enorm în amîndouă meciurile și toți jucătorii au merite deosebite. El a cerut ca Angelo să se retragă, încercînd să bage zizanie între jucători. De ce să se retragă dacă echipa a cîștigat și ne-am calificat printre cele mai bune echipe din Europa ? Cine ar vrea dînsul să fie antrenorul echipei naționale ? Adrian Păunescu ? Crede el că jucătorii l-ar asculta și respecta după ce folosește astfel de cuvinte ? Mai tîrziu el a găsit de cuviință să se lege și de Cornel Dinu, care este un jucător atît de bun și plin de suflet, pe motiv că l-a lovit pe Iordănescu. Dar pe Dinu nu l-a lovit nimeni niciodată ? Pentru atita lucru să-i zică lui Cornel Dinu să rămînă acasă și să nu mai joace fotbal ? După Dumitrache și Tătaru să-l pierdem acum și pe Dinu ? În încheiere, rugații-l pe Dobrin să fie și în viața de toate zilele așa cum a fost în ultimele meciuri, adică sobru, serios și muncitor și atunci vom avea și noi un Pele al nostru".*

Într-adevăr, dragă Ervin, acest Adrian Păunescu dă foarte mult de furcă fotbalului nostru. Eu îl cunosc personal, e un băiat tînăr și foarte zdravăn, este un poet excelent, scrie foarte frumoase articole, joacă destul de bine și fotbal, ca amator (în echipa „Metafora" a revistei „Luceafărul"), iar atunci cînd scrie cronici sportive e în stare să zdrobească totul în jurul lui cu o singură frază, fiecare cuvînt scos de el e ca o cărămidă. M-a întristat și pe mine furia cu care s-a repezit asupra lui Cornel Dinu, acest jucător cu adevărat minunat, deși jocul lui împotriva lui Iordănescu nu a fost atît de feroce pe cît au pretins cronicarii. Dovadă că Iordănescu s-a simțit obligat să-i ia el însuși apărarea. Am să-i arăt lui Adrian Păunescu scrisoarea ta (mai am și altele) și sînt convins că el se va potoli. Că dacă nu se potolește...

NELU LUPOVICI, Bacău : „Văd că nu am loc la rubrica dv., pentru că v-am scris imediat după meciul cu cehii și... nimic. O fac acum din nou, după jocul cu galezii, deoarece prea mă supără subiectivitatea unor gazetari. Este vorba de notarea jucătorilor, adică de disproporția dintre un 7 acordat lui Dembrovschi și celelalte note. Același lucru s-a întîmplat și după jocul cu cehii : 8 lui Dembrovschi (cu un gol marcat), 8 și lui Lucescu (cu un penalti ratat). După ultimul meci al naționalei i se dă numai nota 7, în timp ce lui Dobrin, cu o ratare și mai mare (nejenat de nimeni sutează în bară de la șase metri), i se dă nota 9, iar lui Iordănescu, cu o altă mare ratare, i se dă tot 9, ca să nu mai vorbim de Deleanu, care primește 10. Dacă cuiva nu-i plac ochii lui Dembrovschi, atunci să se renunțe la el. Tot așa cum ar trebui să se renunțe și la Ghiță, care e mereu al treilea pe listă, chiar dacă Răducanu apără de nota patru în campionat și de nota șase în meciul cu cehii. Nici un cuvînt despre aportul lui Dembrovschi în apărare, despre pasele și centrările lui impecabile, dar se amintește insistent de ratarea lui la un șut deviat în corner de un apărător. Unde o fi obiectivitatea ?"

Nu cred că aveți întru totul dreptate. Dembrovschi nu este nici pe departe un jucător persecutat de ziariști, pe motiv că ar fi din provincie, mai ales că în meciul cu galezii el nu a strălucit. Zizania vine de acolo că se dau note jucătorilor și stele arbitrilor, obicei în fața căruia eu m-am revoltat de cîteva ori și care este o invenție a noastră. Cronicarul nu poate fi niciodată obiectiv și precis atunci cînd trebuie să cîntărească fiecare jucător ca la farmacie, cifra este prea rigidă pentru a evalua jocul unui fotbalist care, în ultimă instanță, face și el un act de creație. Folosesc, deci, acest prilej pentru a cere din nou să se renunțe la respectivul sistem, care-i obligă pe ziariști să vină pe stadion cu catalogul.

Cu și fără... crampoane

HAI SĂ FACEM CLASAMENTE!

de Eftimie IONESCU

Cum s-ar zice, de mîne sîntem în vacanță. Cu campionatul. Da, numai cu campionatul. Fiindcă cu celelalte, vreau să zic cu discuțiile, cu comentariile, cu așteptările, cu astea nu! Cu ele ne vom înșoți săptămînile de „șomaj" ale arenei. Pînă la evenimentul cel mai apropiat, de la 12 ianuarie, ziua cînd națională României își va afla, prin sorți, viitorul adversar din optimile de finală ale „Campionatului Europei", competiție care a egalat, nu-i o vorbă goală, a egalat importanța și practicile realizări (spectatori, participare, rezonanță etc.) ale probei mondiale. Au rămas deci opt, doar opt, din cele 32 de echipaje aliniate la plecare. Vă propun, fără nici o pretenție a deciziilor absolute, o paradă a efectivelor care au pătruns în înaltele sfere ale fotbalului european. Post cu post. Niște clasamente (cîte clasamente nu se fac în fotbal?) ale FORMEI, repet ale formei,și nu ale valorii, titularilor celor opt selecționate; cu alte cuvinte, prezentarea celor 88 de internaționali, sub forma randamentului lor în reprezentative, din sezonul care s-a încheiat sau se încheie... La drum!

PORTARI: 1. Banks (Anglia); 2. Piot (Belgia); 3. Răducanu (România); 4. Zoff (Italia); 5. Mayer (R.F.G.); 6. Rudakov (U.R.S.S.); 7. Vukcevici (Iugoslavia), 8. Geczi (Ungaria). Îl socotesc pe englez încă cel mai bun din Europa. Și nu numai din Europa. Piot a reprezentat — părerile nu se contrazic de fel — 80% din calificarea Belgiei. Fără „colapsul" din meciul cu Cehoslovacia, Răducanu ar fi avut locul lui.

FUNDAȘI DREAPTA: 1. Vogts (R.F.G.) 2. Heyless (Belgia) 3. Istomin (U.R.S.S.) 4. Burgnich (Italia) 5. Sătmăreanu (România) 6. Fabian (Ungaria) 7. Ramljak (Iugoslavia) 8. Madeleu (Anglia). Vizibilă scăderea lui Burgnich. Vogts, foarte constant, nu prea are candidați la acest post.

FUNDAȘI CENTRALI DREAPTA: 1. Pancsics (U.) 2. Lupescu (R.) 3. Paunovici (J.) 4. Kapliniki (U.R.S.S.) 5. Weber (R.F.G.) 6. Rosato (I.) 7. Lloyd (A.) 8. Dewaque (B.). Pancsics a realizat unul dintre cele mai bune sezoane din cariera lui. Lupescu s-a depășit pe el. Rosato, marcat și de accidente, nu prea s-a văzut. Lloyd încearcă să facă să fie uitată „girafa" lui Ramsey, Jackie Charlton.

FUNDAȘI CENTRALI STÎNGA (aici i-am inclus și pe jucătorii utilizați și ca „libero") 1. Beckenbauer (R.F.G.) 2. Sestenev (U.R.S.S.) 3. Dinu (R.) 4. B. Moore (A.) 5. Holter (J.) 6. Jeck (B.) 7. Vidats (U.) 8. Cera (I.). Un compartiment cu multe căderi. Cea mai spectaculoasă: Cera.

FUNDAȘI STÎNGA: 1. Facchetti (I.) 2. Coopper (A.) 3. Djoduașvili (U.R.S.S.) 4. Deleanu (R.) 5. Thiessen (B.) 6. Juhasz (U.) 7. Stepancici (J) 8. Schwarzenbeck (R.F.G.). Facchetti se ține încă tare. Cooper amenință însă.

MIJLOCAȘI DREAPTA: 1. Dumitru (R.) 2. Dockx (B.) 3. Kolotov (U.R.S.S.) 4. Overath (R.F.G.) 5. Bertini (I.) 6. Szücs (U.) 7. Sorrey (A.) 8. Acimovici (J). Cred că nu exagerăm cu Dumitru. Nu este de altfel numai părerea noastră.

MIJLOCAȘI STÎNGA: 1 Netzer (R.F.G.) 2. Rivera (I) 3. Nunweiller VI (R.) 4. Muntean (U.R.S.S.) 5. Peters (A.) 6. Puis (B.) 7. Vidats (U.) 8. Pavlovici (J.). Ascensiune viguroasă a lui Netzer. Amplificată și de realizările cu echipa de club, Borussia Monchemgladbach.

EXTREME DREAPTA. 1. Evriujihin (U.R.S.S) 2. Grabowski (R.F.G.) 3. Lucescu (R) 4. Semmeling (B) 5. Fazekaș (U) 6. Domenghini (I) 7. Petkovici (J) 8. Hughes (A). Îl preferăm pe Evriujihin pentru excepționalul său final de sezon.

VÎRF ATAC DREAPTA (creator) : 1. Dobrin (R) 2. Mazzola (I) 3. Bene (U) 4. Van Moer (B) 5. Hurst (A) 6. Filipovici (J) 7. Fedotov (U.R.S.S.) 8. Fichtel (R.F.G.). Internaționalul nostru poate fi socotit ca un element determinant al calificării reprezentativei noastre.

VÎRFURI DE ATAC STÎNGA (realizatori : 1. Müller (R.F.G.) 2. Boninsegna (I) 3. Bișevet (U.R.S.S.) 4. Chivers (A) 5. Dembrovschi (R) 6. Dunai II (U) 7. Devrindt (B) 8. Oblak (J). Ne dăm seama că Dembrovschi apare în mod fortuit pe acest post și, de aceea suportă concurența unor centri atacanți realizatori, deci jucători de altă specialitate, conformație fizică și antecedente decît ale lui.

EXTREME STÎNGA : 1. Geaici (J) 2. Riva (I) 3. Zambo (U) 4. Iordănescu (R) 5. Van Hinst (B) 6. Lee (A) 7. Nodia (U.R.S.S.) 8. Heyenckes (R.F.G.) Titanii din echipele Iugoslaviei și Italiei, cu un minus pentru absențele atacantului din Cagliari la începutul de sezon, și arogă primele locuri. Lui Iordănescu recunosc, i-am acordat un loc cu o treaptă peste cea la care mă gîndisem inițial, tocmai pentru că a avut apariții strălucitoare pe un post nou pentru el.

Ca să încheiem, echipa care rezultă din clasamentele de mai sus ar fi aceasta : Banks (Anglia)-Vogts (R.F.G.), Pancsics (Ungaria) Beckenbauer (R.F.G.), Facchetti (Italia) — Dumitru (România), Netzer (R.F.G.) — Evriujihin (U.R.S.S.), Dobrin (România), Muller (R.F.G.), Geaici (Iugoslavia). Se înțelege, ca orice operație de selecționare, și aceasta este gata să suporte criticile dv. Vă rog !...

ȘAH

● PARTIDA CONCURS organizată de revista „Magazin". După primirea tuturor scrisorilor, putem anunța numărul exact al celor care au participat la prima mutare a partidei-concurs. Mutarea 1 Ta8-b8 a fost preferată de 120 cititori, devenind majoritară. Pentru mutarea 1. Ra6-b7 au optat 24 cititori, în timp ce mutarea 1 Ta8-h8 a fost „votată" de 7 cititori. La mutarea 1. Th8, una din variantele publicate numărul trecut trebuie citită astfel : 1.. Dc4 șah 2. Rb7, D:b5 șah : 3 Re3, Rf5-g6: cît privește mutarea 1. Rb7, răspunsul trebuie c'tit 1... Dd5 șah 2. Rb3, R 6.

După mutarea majoritară 1 Ta8-b8 și răspunsul negrului Re4, s-a ajuns la poziția din diagrama de mai sus, poziție în care cititorii sînt invitați să indice care este după părerea lor cea mai bună mutare a albului.

Reamintim că partida-concurs este dotată cu premii.

UN CONCURS. „Să încercăm un prim pas în compoziție" adresat, evident, începătorilor și celor ce nu au mai compus niciodată o problemă...

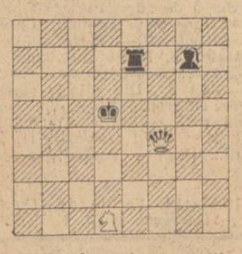

Folosind schema de mai sus, concurenții sînt invitați să creeze o problemă de șah în care albul dă mat în două mutări. Participanții vor alcătui o asemenea poziție din după prima mutare a albului negrul să poată para amenințarea de mat jucînd, între altele, 1.. Ne5 și 1.. Te5. Interferînd în primul caz linia de acțiune a turnului de pe cîmpul e7, în al doilea caz linia de acțiune a nebunului de pe cîmpul g7, aceste mutări creează slăbiciuni în poziția negrului, slăbiciuni a căror exploatare va da albului posibilitatea să dea alte maturi decît cele intenționate prin cheie. Problemele, care vor treoui să aibă cel mult 12 piese, vor fi trimise pînă la 15 ianuarie 1972, pe adresa : ing. A.F. Ianovicic, str. Avram Iancu 24, SIBIU.

● EPILOG LA „CONCURSUL - BIDULESCU". După anunțarea rezultatului la concursul inițiat pentru rezolvarea studiului lui C. Bidulescu din Ploiești, am primit la redacție cîteva contestații, unele întemeiate. Iată lista completă a celor care au reușit să rezolve studiul : 1.N.A.D. (Dej) 2. Popescu N. Mihai (Craiova) 3. Dragomir Sorin (București) 4. Mozeș Leopold (Arad) 5. Anton N. Sperdea (Hunedoara) 6. Alexandru Mircea (Arad), 7. Petrovici Valeriu (Buc.) 8. F. Moraru Const. (Iași).

Pentru desemnarea cîștigătorului, care va primi o colecție de reviste de șah oferită de C. Bidulescu, vom folosi același sistem utilizat și la concursul de pronosticuri prilejuit de meciul Fischer-Petrosian, adică o tragere la sorți loto. Dezlegătorii au fost notați într-o anumită ordine (1. I.N.A.D. din Dej, 2. Popescu N. Mihai din Craiova etc.) ; cei ai cărui număr de ordine va fi extras primul la tragerea loto din 17 decembrie 1971 va fi considerat cîștigătorul concursului și va primi revistele de șah. În cazul în care la tragerea loto din 17 decembrie nu va ieși nici unul din numerele de la 1 la 8, va fi luată în considerare tragerea din următoarea vineri.

U. VĂLUREANU

AUTOMOBILISM

Multiplul campion Marin DUMITRESCU vă sfătuiește :

PREGĂTIREA PENTRU IARNĂ A UNOR INSTALAȚII AUXILIARE

Sistemul de răcire a motorului și cel de condiționare a aerului își fac deosebit de simțită „prezența" în timpul sezonului rece, necesitînd o grijă suplimentară : să le-o acordăm :

SISTEMUL DE RĂCIRE :

● Este tot mai frecventă utilizarea în sistemul de răcire al autovehiculului a unor lichide speciale, asanumitele lichide antigel care asigură o răcire a autovehiculului și totodată nu îngheață la temperaturi foarte joase (pînă la —45° C). În instalațiile sigilate (capsulate) de felul celor existente la automobilele „Dacia", acest lichid circulă în circuit închis, astfel că nu este necesară o preocupare specială în acest sens. Totuși, în unele cazuri este necesar să intervenim. Astfel, aproximativ o dată pe an, este necesar să reverificăm calitățile lichidului la un atelier dotat cu un densimetru. Indicațiile acestuia se analizează după un tabel care indică gradul de răcire pe care îl asigură lichidul și minima de înghețare a acestuia în unele cazuri, acești parametri se îmbunătățesc prin adăugarea de lichid proaspăt (neapărat de aceeași marcă!) Alteori însă este necesar să se înlocuiască tot lichidul, operație pe care o recomandăm cu o periodicitate de circa doi ani. La o nouă umplere este necesar să se facă o bună dezaerisire și curățenie a aparatelor, operațiuni relativ complicate, necesitînd asistența calificată.

Deopotrivă de răspîndite sînt și sistemele care utilizează ca lichid de răcire apa obișnuită. Evident că, în acest caz, este foarte important să respectăm cîteva reguli, pe timp rece. Pe lîngă cele indeobște cunoscute adăugăm cîteva „secrete" :

● verificați zilnic nivelul apei în instalația de răcire (sau a lichidului antigel în vasul de expansiune) : apa trebuie să fie la marginea gurii de umplere.

● Strîngeți îmbinările și garniturile de etanșare; verificați strîngerea șiruiașei, fixarea și îmbinarea pompei de apă și a racordurilor.

● Verificați întinderea curelei de ventilator.

● Îndepărtați (dacă este cazul) piatra depusă la interiorul instalației de răcire, prin spălare cu o soluție specială (consultați un specialist din Autoservice).

● Verificați termostatul. Supapa acestuia trebuie să se deschidă la 60 —70° C, realizînd deschiderea completă la 80 — 90°C. Termostatul defect se înlocuiește.

Un ultim sfat: Apa se evacuează întotdeauna cînd motorul mai este cald, dar nu imediat după oprire, ca să evităm opărirea.

Și acum cîteva cuvinte despre **sistemul de condiționare a aerului** în interiorul autovehiculului. De obicei, aceste instalații de încălzire nu necesită o întreținere deosebită. Iată cîteva defecțiuni mai frecvente și remediile lor :

● **caloriferul nu încălzește :**

— circuitul conține aer (îl vom elimina ;

— dispozitivul este înfundat. Vom spăla și înlătura depunerile ;

— motorul electric defect. Se înlocuiește ;

— întrerupătorul regulatorului de debit defect. Se înlocuiește ;

● **lichidul de răcire se încălzește prea tare :**

— nu mai corespunde cantitativ sau calitativ. Se înlocuiește ;

— pierderi în circuit. Se vor depista și înlătura.

Înainte de a încheia acest mic capitol, un sfat pentru cei care acoperă cu hîrtii, cartoane sau alte materiale gurile de admitere a aerului spre motor. Înlăturați aceste lucruri care nu sînt numai inutile, **dăunătoare.** Acoperirea radiatorului se face numai la unele tipuri de vehicule și numai cu huse speciale, care nu dăunează admisiei aerului la carburator. Și apoi este atît de inestetic.

DISTANȚA DE SIGURANȚĂ

Practica judiciară internațională a consacrat ca distanță de siguranță, în soluționarea unor cauze penale legate de circulația rutieră, următoarele intervale între vehicule:

La 80 km/oră — interval minim de 34 m
100 km/oră — interval minim de 42 m
110 km/oră — interval minim de 46 m
120 km/oră — interval minim de 50 m
130 km/oră — interval minim de 54 m
140 km/oră — interval minim de 58 m

Din păcate, nu se ține întotdeauna cont în condiții meteorologice și nici cu ce tipuri de autovehicule, ceea ce aproximează foarte mult considerațiile. De altfel, în majoritatea țărilor lumii viteza maximă admisă este de 100 km/oră și ar fi fost desigur, mai interesant dacă jurisprudența s-ar fi referit mai ales la vitezele inferioare celei de 100 km/oră și nu la cele care o depășesc.

Linia și precizia unui LONGINES subliniază personalitatea dv.

De vînzare la magazinele „Bijuteria" din întreaga țară.

Longines
cronometru oficial
la Jocurile Olimpice
de la München 1972

PUBLICOM

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 741 — Sîmbătă 18 decembrie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

SCHIMBUL DE NOAPTE

- La uzinele „Griviţa roşie" după căderea amurgului.
- Cum a fost terminat căminul pentru nefamilişti în patru luni...
- Brigăzile de producţie şi educaţie la lucru.
- Şi în schimbul III se poate lucra cu randament.

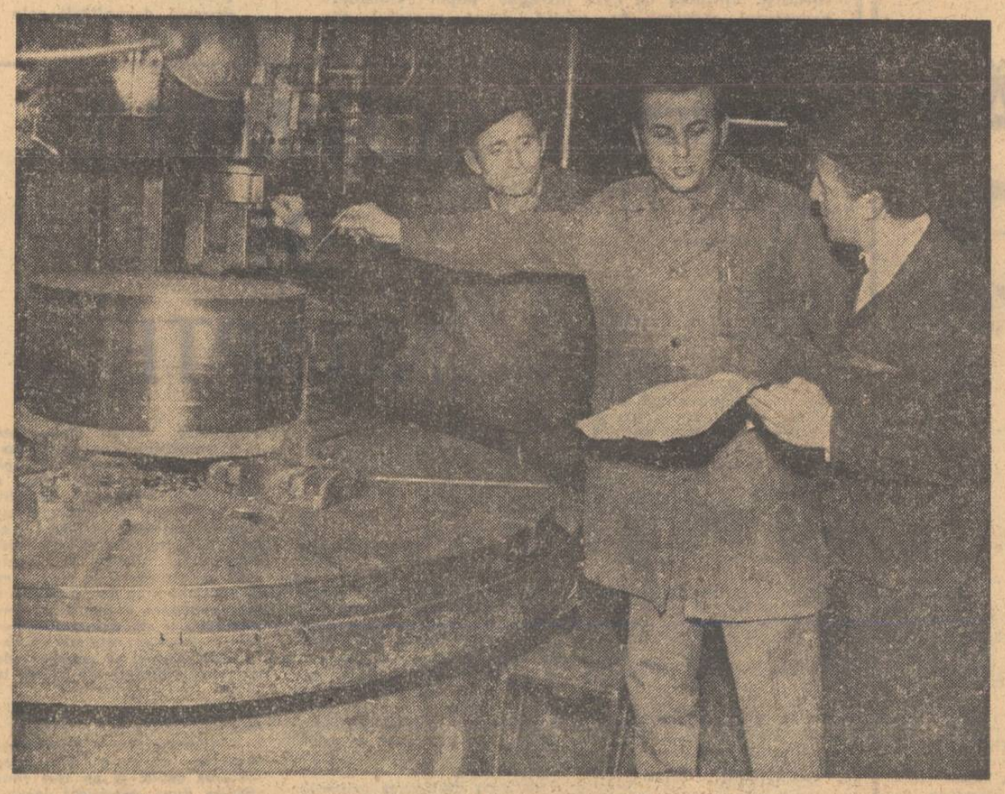

„Consiliu" operativ, la ora de noapte, în faţa unui strung carusel. Strungarul F. Cosmiceru, maistrul Nicolae Florea şi inginerul Cornel Ştefănescu se sfătuiesc asupra celui mai potrivit mod de executare a unei piese complicate. Asigurarea asistenţei tehnice în toate schimburile este una din explicaţiile succeselor realizate de constructorii de utilaj chimic de la „Griviţa Roşie".

Fotografia : Nicu VASILE

Ora 23. Pe Calea Griviţei trecătorii s-au rărit. La ferestrele blocurilor luminile încep să se stingă. Din tramvaie şi din autobuze mai coboară cînd şi cînd cineva, alergînd apoi zgribulit spre casă.

De o dată însă, cînd te-ai aştepta mai puţin, strada se animă ca în cele mai aglomerate ore ale zilei. De pe poarta uzinei ies necontenit şiruri de muncitori. Se întîlnesc cu alţii, coboriţi din vehiculele de transport în comun. Se schimbă saluturi, se fac grăbite comunicări şi confruntări de impresii. Schimbul II de la uzina de utilaj chimic „Griviţa roşie" face loc schimbului de noapte.

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. 2

În pagina a 5-a

DESPRE VIITORUL FIZICII

Interviu cu savantul sovietic de renume mondial Serghei P. KAPIŢA

CE ISCODESC ŞI CE AU AFLAT NOII SATELIŢI AI PLANETEI MARTE

de colonel inginer Dumitru ANDREESCU

„Una dintre fotografiile remarcabile ale secolului" — astfel au apreciat specialiştii această imagine a planetei Marte obţinută la 14 iulie 1965 de la robotul „Mariner"-4. Ea înfăţişează o regiune plină de cratere, fotografiată cu o cameră cu mare deschidere unghiulară, de la distanţa de 12 480 km. Craterul cel mai mare are diametrul de peste 120 km.

(Relatarea în pag. a 5-a)

AGENDA săptămînală

RITMUL IMPETUOS AL ÎNNOIRILOR

Deosebit de bogată în evenimente politice, această săptămînă poartă amprenta reuniunilor forurilor conducătoare de partid şi de stat, care au avut loc zilele trecute.

Comitetul Executiv al Comitetului Central al partidului, apoi Comitetul Central au examinat şi dezbătut planul de dezvoltare economică şi socială a patriei noastre pe anul viitor, actualizat pe baza propunerilor rezultate în urma analizelor care au avut loc în întreprinderi, centrale economice, ministere, precum şi Bugetul de Stat, pe care le-au aprobat, urmînd să fie supuse spre legiferare Marii Adunări Naţionale. După cum se ştie, atît Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., cît şi Comitetul Central au examinat şi aprobat proiectul de Hotărîre cu privire la activitatea organelor şi organizaţiilor de partid în înfăptuirea politicii de cadre a partidului. O zi mai tîrziu, s-au deschis lucrările în plen ale Marii Adunări Naţionale, care a dezbătut amplu şi aprobat cele două proiecte. Acestea au căpătat astfel valoare de lege, alături de alte cîteva legi deosebit de importante.

Cititorii noştri au avut posibilitatea să urmărească în presa cotidiană lucrările înaltului for legislativ, competenţa şi spiritul de răspundere cu care deputaţii au abordat probleme de bază ale dezvoltării ţării. De asemenea, sînt cunoscute, tot din presă, prevederile planului şi bugetului pe anul viitor. În aceste rînduri, dorim să subliniem caracterul ştiinţific, lucid al celor două documente, care decurg din măreţul plan cincinal pe care poporul nostru îl traduce în viaţă.

Este ştiut că legea planului cincinal constituie o variantă substanţial îmbunătăţită faţă de directivele Congresului al X-lea al partidului, deşi se încadrează pe deplin în liniile trasate de acestea. Viaţa a deschis între timp noi perspective iar partidul nostru, atent la tot ceea ce apare nou, la tot ceea ce poate contribui

CONTINUARE ÎN PAG. 2

După o „bate" într-o mare poluată... O imagine sugestivă pentru a înţelege îngrijorarea oamenilor de ştiinţă faţă de soarta planctonului vegetal existent în mediul acvatic. După unele calcule, echilibrul ecologic natural oceanic este deteriorat, anual, de circa zece milioane tone de petrol, mercur, insecticide etc.

POLUARE = RĂCIREA SCOARŢEI TERESTRE?

- Oamenii de ştiinţă lansează un S.O.S.: un plus de 50 milioane tone de particule în suspensie, existente în atmosferă, faţă de cantitatea actuală, ar provoca o scădere de 10 grade a temperaturii de la suprafaţa Terrei.
- 20 000 plante în primejdie
- La 1 000 kilometri, un automobil consumă oxigenul necesar unui om într-un an.

(Amănunte în pagina a 3-a)

A APĂRUT

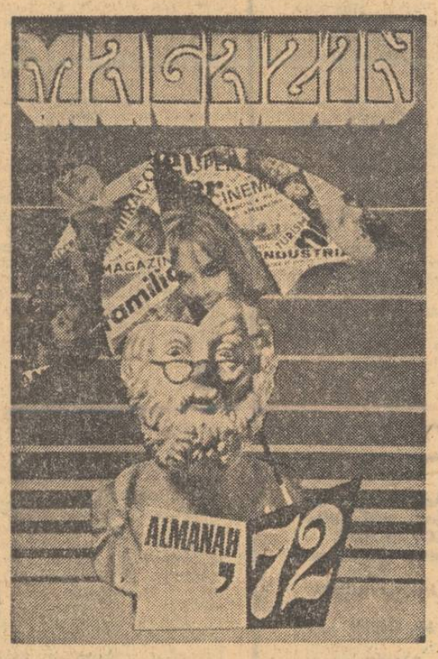

ALMANAHUL MAGAZIN

În pagina a 8-a

EXPERIENŢE...

de Valeriu MIRONESCU

POŞTA ROTUNDĂ

de Ion BĂIEŞU

POVEŞTI ADEVĂRATE

de Eftimie IONESCU

Mai există enigme?

ACOLO UNDE ERA COLIBA LUI GHEORGHE LAZĂR

Tîrgul Moşilor văzut de Preziosi — acuarelă din 1869

- Pe urmele lui Caragiale în vestitul Tîrg al Moşilor.
- Unde a fost tipărit primul ziar bucureştean.
- Tainele dosarelor din arhive dau la iveală un monument puţin cunoscut din capitală.
- De la Cişmeaua lui Mavrogheni la viile din Obor
- Un precursor al aviaţiei : Mircea Rădulescu, nepotul lui Heliade.
- Fulgerele artificiale care iluminau a giorno Moşii.
- Eminescu şi Camil Petrescu despre meritele de necontestat ale lui Heliade.
- Cum arătau casele Heliade şi originala sa grădină cu aleele în formă de liră.

(Amănunte în pagina a 2-a)

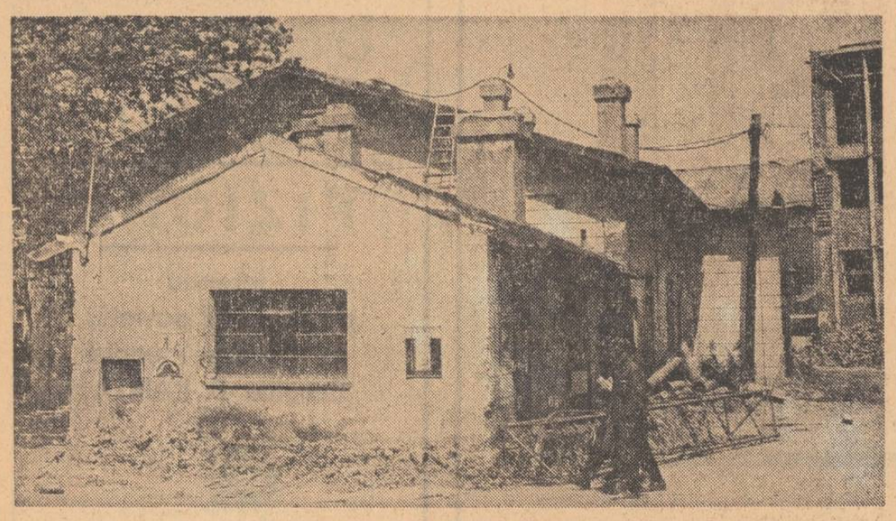

Casa lui Heliade Rădulescu din strada Sergent Chiriac Ion de la Obor, așa cum arăta acum doi ani

ACOLO UNDE ERA COLIBA LUI GHEORGHE LAZĂR

Incercînd să reconstituim pitorescul cartier al Bucureștilor de altădată care i-a sugerat lui Caragiale spumoasa schiță „La moși...", am avut, zilele acestea, ciudata impresie că sîntem priviți de concetățeni ca un localnic ce s-a trezit după un somn de jumătate veac !... Într-adevăr, trecînd dincolo de „bariera de la capul podului Tîrgului de Afară" și solicitînd pietonilor să ne indice unde este „grădina la Iliad", aceștia ne-au răspuns extrem de mirați că n-au auzit despre o asemenea grădină prin părțile locului. La fel, nu găsim cuvinte să descriem uimirea celor rugați de noi de a ne arăta măcar unde a fost tiparnița din teascurile căreia a ieșit în urmă cu 140 de ani primul ziar bucureștean. Numai săpăturile arheologice, răsfoirea a numeroase volume și amintirile unor virstnici ne-au scos din impas, reușind să vă relatăm cele ce urmează.

Tiparnița lui Eliad

La Arhivele Statului există acte oficiale care descriu amănunțit modul cum Heliade Rădulescu a devenit proprietarul tipografiei de la Cișmeaua lui Mavrogheni. Din actul de vînzare aflăm că Irina, văduva doctorului Constantin Caracași, vinde **„dumnealor slugeru Nicolae Rădulescu și I. Eliad, redactorul Curierului Românesc, tipografia"** în anul 1830. De asemenea, dintr-un act din 1840 reiese că în tiparnița lui Eliade existau **„șase teascuri de tipărit, 10 așezăminte de slove, un teasc litografic o turnărie de slove și mobilierul trebuincios".**

Vizitînd într-o zi biserica Mavrogheni, situată pe strada Monetăriei de la Șosea, am avut surpriza de a găsi în curte un monument ridicat aici în 1913, monument care a fost pus pe locul unde a fost înmormîntat Heliade. Dintr-un studiu al prof. univ. C. C. Giurescu reiese că Heliade a cerut în mod expres să fie îngropat în apropierea locului unde în tinerețe exista tipografia pe care o cumpărase.

Relativ la mutarea tipografiei în viile din fața moșilor, Heliade notează în **„Curs întregu de poesie generale"**, apărut în 1870, cîteva amintiri despre dascălul său de la Sf. Sava, Gh. Lazăr. El arată că a fost rugat de Lazăr să-l ducă la coliba vărului său George, deoarece era bolnav. Coliba era situată pe un teren din spatele moșilor. Boala dascălului ardelean înrăutățindu-se, Lazăr își chemă frații din Avrig spre a pleca acasă. După ce l-a însoțit pînă la Băneasa, Heliade consemnează : **„În lacrimi... îl luai de gît pe tatăl meu, pusei capul pe pieptul lui și îl rugai să cumpere acea vie de unde și-a luat adio Lazăr de la români... Aceasta s-a întîmplat în anul 1823... Am pus acolo tipografia, ridicînd edificiul pe însuși locul unde fusese coliba în care zăcuse Lazăr. În locul patului, am pus prima presă din care a ieșit Curierul Român.., și însăși Constituția proclamată la Islaz."**

Originala clădire în stil antic

După cercetări asidue am reușit să aflăm cum arătau casele lui Heliade și vestita lui grădină. Ele sînt descrise sumar într-un referat al arhitectului V. Bilciurescu. **„Concepută după gustul său, inspirat de spiritul clasicizant al vremii, casa Eliade a fost între primele clădiri din București alcătuite din elemente împrumutate direct din cultura antică. Era de remarcat loggia de la intrare, cu o ordonanță de coloane dorice grecești precum și grădina trasată după fantezia poetului, cu aleele în formă de liră..."** (Fapt pentru care se mai numea și Casa cu liră).

Nepotul lui Heliade, Mircea Rădulescu, completează aceste informații arătînd că : **„Aici a fost sediul societății „Filarmonica", care era situată în pavilionul din mijlocul parcului, pe locul din centrul aleelor în formă de liră".** De asemenea, dintr-un referat cu privire la obiectele aflate în urmă cu un deceniu în casele Heliade se sesizează că acolo erau **„1000 de piese, obiecte, documente și mobilier al poetului care au semnificația unor documente muzeale, istorico-literare cu o valoare inestimabilă".**

Fantasticul foc de artificii de la Moși

Despre vestitul tîrg al Moșilor am găsit trei consemnări interesante în presa vremii. Astfel cităm din **„Cantor de aviz și comers" nr. 74 din 31 mai 1840 : „Ulițile capitalii sînt pline de care ale țăranilor care, cu nevestile și cu fiii lor îmbrăcați mai curat să duc la moși, care este o sărbătoare națională rămasă de la strămoșii românilor. Toți românii-și aduc aminte cu prilejul acesta de părinți, moși și strămoși, cumpără doniți și oale ca să dea de pomană pentru sufletul răposaților. Pe Podul Tîrgului de Afară, de dimineață începuse a se îndesa calescile spre a merge la moși, unde sînt mii de care și prăvălii cu felurimi de lucruri spre vînzare".**

ION HELIADE RĂDULESCU
(desen în creion realizat de Aug. Strizner, la 21 mai 1859 în salonul Anei Manu)

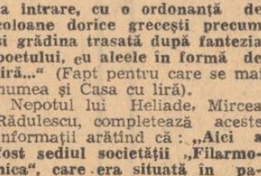

Un aspect de o cruzime obișnuită numai în evul de mijloc ne relatează **CEZAR BOLLIAC** în **„Vestitorul românesc" din 1844 : „Alte dăți se păstra pentru această sărbătoare națională nenorocirii osîndiți la moarte în cursul anului și, lîngă chiotile bețivilor se înălța și o țeapă, în care-și da suflarea un om în agonie... Mai departe, cîteva grămezi de cucoane, în trăsuri, asculta o ceată de lăutari și privea un om țintuit de urechi, și risetele desfrînate se confundau... cu vaietele nenorocirilor... Locul spînzurătorilor era cîmpul Moșilor și cersetorii schilozi și cu mîinile tăiete forma o alee pînă la cortul domnesc..."**

Servilismul celor din jurul domnitorului, care nu mai știau cum să-l lingușească, este descris în **„Curierul românesc"** nr. 37, din 12 mai 1844 : **„În cinstea domnitorului Gheorghe Bibescu, aga Manu poruncește la Moși executarea unui foc de artificii fantastic. Un templu în care se vedea strălucind „Vivat G.V.", încoronat și ocolit de stele de varii culori, strălucea în mijlocul a două acvile de foc colosale, purtătoare de fulgere, a căror aripe se prelungeau prin mii de raze ce se repezea îndeparte".**

Bătrînii cartierului își amintesc...

Un bloc turn și-a făcut de curînd apariția în fața ultimelor vestigii ale casei Eliade de la Obor, din străduța Sergent Chiriac Ion, astăzi pe cale de dispariție. Întrebîndu-l pe un salariat al Uzinei de mecanică fină dacă știe că alături de fabrică este istorica locuință a lui Eliade, el a rămas surprins, nebănuind măcar acest lucru. Pensionarul **NIȚĂ MIHAI,** de 70 de ani, care locuiește la nr. 6 al acestei străzi de peste jumătate veac, ne-a declarat însă că-și amintește bine de frumoasa grădină a lui Eliade unde lumea petrecea ca la bilci. Iar colonelul în rezervă **DOBRESCU CONSTANTIN** de pe str. Eliade Rădulescu nr. 32, ne-a spus : **„Eram copil cînd tramvaiele cu cai intoceau la barieră cam pe locul unde astăzi se află magazinul Textila și nu pot uita puhoiul de bucureșteni care lua cu asalt în zilele de sărbătoare vagonetele de pe uriașul Luna Park."**

Arhitectul **VASILE CRISTODULO,** salariat la Uzina de pompe, ne-a descris puțin casa lui Eliade, căreia i-a făcut un releveu. Ea se compunea dintr-un mare vestibul avînd în dreapta și în stînga cîte două odăi. **„Țin minte că am văzut atunci în hol și cîteva plachete de pe timpul lui Eliade".** Vizitînd-o pe **ZOICA URUCU,** care a locuit timp de peste patru decenii în casele lui Heliade, am aflat un amănunt inedit și anume acela că Mircea Rădulescu, nepotul lui Heliade și-a construit prin 1913 un avion cu ajutorul căruia a încercat să zboare. În fine, dorind să știm dacă s-au efectuat cercetări arheologice am solicitat părerea unui specialist. **„Zidurile actualei case sînt datorate sfîrșitului de veac XIX, sub pavimentul camerelor de pe latura de vest fiind găsite fundații alcătuite din cărămidă îngustă, urmele unor ziduri din prima jumătate a secolului XIX"** ne-a declarat **PANAIT I. PANAIT, de la Muzeul Bucureștilor.**

Un promotor al culturii românești

Despre Heliade Rădulescu s-au scris multe volume și articole, însă reproducem numai două caracterizări, care, după părerea noastră, sînt definitorii. În **„Timpul"** din 21 noiembrie 1881, **EMINESCU** scria : **„Ca promotor al culturii, ca membru activ al întreprinderilor literare din vremea sa, meritul său nici nu poate fi pus în discuție, căci e fără îndoială neprețuit de mare".** Referindu-se la valoroasa **„Gramatică"** a lui Heliade, Eminescu scrie: **„...viul grai a fost dascălul lui de stil. Prin el limba s-a dezbărat de formele convențională de scriere ale evului mediu, devenit o unealtă sigură pentru minuirea oricărei idei moderne. Din acest punct de vedere Eliad a fost cel dintîi scriitor modern al românilor și părintele acelei limbi literare pe care o întrebuințăm astăzi".**

CAMIL PETRESCU, în romanul **„Un om între oameni",** îl caracterizează astfel pe Heliade Rădulescu : **„Niciodată, poate, cuvîntul de dascăl nu a fost mai potrivit decît adresat acestui om, care cu Dinicu Golescu a înființat „Societatea literară" în 1827, apoi cu Ion Cîmpineanu „Filarmonica" în 1833 — și deci teatrul românesc — și care prin „Curierul românesc", prin „Curierul de ambe sexe" și prin „Gazeta teatrului" a creat presa românească".**

★

Călătorule, care treci astăzi prin fața blocului turn din străduța Sergent Chiriac Ion de la Obor, aruncă-ți o privire măcar spre locurile din spatele clădirii și dacă nu vei mai vedea nici o urmă din istoricele case Heliade, gîndește-te măcar o clipă la evenimentele importante petrecute pe acele meleaguri... Și, pentru că reportajul de față este încadrat la rubrica „Mai există enigme ?", ne întrebăm dacă cineva mai cunoaște unde se află vreo piesă din istorica tiparniță sau din cele 1 000 de obiecte și documente care amintesc acest important monument bucureștean.

Simion SĂVEANU

A APĂRUT

ALMANAHUL MAGAZIN

1972

Din sumar : ● Omul cu masca de fier — o taină care n-a fost niciodată dezlegată ● Senzaționala afacere a colierului Mariei Antoinetta ● Momente inedite din viața lui Jules Verne.

RITMUL IMPETUOS AL ÎNNOIRILOR

URMARE DIN PAG. 1

la realizarea cu un ceas mai devreme a idealurilor ce ni le-am propus, a operat toate modificările cerute de cursul mereu ascendent al dezvoltării economiei și vieții sociale. Acum, pentru anul 1972, intervin noi actualizări. Care este baza lor ?

Nu este greu de descifrat că această bază se numește capacitatea creatoare a poporului nostru, că ea provine din realizările obținute pînă acum, din ritmul impetuos al înnoirilor. Elocvent, din acest punct de vedere, este chiar acest sfîrșit de an — primul an al cincinalului —, care înregistrează importante succese pe linia îndeplinirii și depășirii sarcinilor în toate domeniile de activitate. Desigur, dispunem de o tehnică în plină modernizare, bogățiile noastre naturale sînt mai bine valorificate ; esențial și definitoriu ni se pare însă a fi înalta conștiință a creatorilor de bunuri materiale și spirituale, a oamenilor noi educați în spirit socialist, unitatea cu care întregul popor consideră programul elaborat de partid drept propriul său program.

Numeroase fapte stau mărturie a devotamentului cu care națiunea noastră socialistă muncește și luptă pentru dezvoltarea multilaterală a patriei. În cifre sintetice, ele au fost amintite cu prilejul dezbaterilor în Marea Adunare Națională ; cei mai mulți însă le cunosc de la locurile lor de muncă, din ceea ce fac, zi de zi tovarășii lor și ei înșiși, din nenumăratele acte de eroism care se petrec pretutindeni, născute cu modestie, și înconjurate, cel mai adesea, de un nobil anonimat. Da, din aceste fapte, se leagă șirul centralelor noastre electrice, se ridică uzine, se construiesc mașini de cea mai înaltă tehnicitate, iau drumul magazinelor produse de consum de tot mai bună calitate. Din ele se realizează o viață mai bună într-un sens dintre cele mai largi, cuprinzînd, alături de nivel de trai, de civilizație materială și spirituală, ideea de demnitate, proprie orînduirii socialiste.

Cu aceste cîteva gînduri generate de perspectivele deschise pentru anul ce urmează, exprimăm convingerea unanimă că cincinalul, început sub bunele auspicii ale lui '71, va duce patria noastră socialistă pe drumul dezvoltării sale multilaterale, pe drumul comunismului.

SCHIMBUL DE NOAPTE

URMARE DIN PAG. 1

— Cum a mers ? — întreabă strungarul **CONSTANTIN COMĂNESCU** pe un tînăr care se îndrepta spre stația lui „103".

— Bine, ca de obicei. Alerg, că mi-e o foame...

În hala de prelucrări mecanice se string încetul cu încetul toată lumea. Iată-l pe strungarul **CONSTANTIN MORARU,** pe maiștrii **FLOREA NICOLAE** și **ION UȚĂ.** Mai sînt cîteva minute pînă la începerea lucrului și, în timp ce-și pregătesc locurile de muncă, comentează evenimentele la zi. Este vorba și de victoriile pariziene ale lui Năstase, și de ultimele lecții predate la școală (mulți sînt elevi ai liceului seral), dar mai ales de problemele de muncă. Uzina a luat-o cu mult înaintea sarcinilor prevăzute prin plan și ambiția generală este ca pînă la 31 decembrie planul de producție (18 milioane lei în 11 luni) să se rotunjească substanțial.

— Te-ai mutat ? întreabă muncitorul **ION ANGHEL** pe un tinerel imberb ce tocmai intrase în hală.

— Săptămîna asta. Blocul e gata, am trecut azi pe acolo. S-a dat drumul și la căldură.

Discuția se însuflețește. Căminul acesta nou nouț, care își deschide acum porțile, este o creație colectivă. Lucrurile stau așa. Din inițiativa comitetului municipal de partid în toate uzinele Capitalei s-a pornit o acțiune amplă pentru generalizarea schimbului II și extinderea schimbului III. La „Griviță" se lucra de mult în două schimburi complete și partial și în cel de noapte. În special în sectoarele calde. Pentru ca și la prelucrări mecanice să se extindă schimbul de noapte era încă nevoie de cîteva sute de muncitori : strungari, alezori, rectificatori... Oameni dispuși să învețe meserie, să se califice, existau. Dar unde să fie căzați ? În gazdă la particulari, în camere mobilate ? Ar fi fost la cheremul speculanților. În august s-a pus temelia unui modern cămin de nefamiliști cu 240 locuri. O asemenea construcție durează de obicei un an. Dar cei 160 oameni ce se califică la locul de muncă, plus unii tineri veniți din alte județe aveau nevoie de locuință. Și iată că alături de constructorii de la Întreprinderea de construcții-montaj nr. 5, griviținii au apărut, în număr mare, să pună și ei umărul. Veneau cu zecile după orele de lucru și găseau totdeauna ceva util de făcut. Chiar dacă nu ești constructor calificat, pe un șantier găsești oricînd ceva de lucru dacă ții cu tot dinadinsul să fii de folos. Și iată că s-a petrecut un lucru incredibil : în decembrie cogeamite blocul de locuințe era gata. Nu doar la „roșu", ci în toate amănuntele, gata să-și primească oaspeții. Toți oamenii „Griviței" sînt mîndri de acest adevărat record la care au contribuit din plin.

În hală, duduitul obișnuit al mașinilor a reintrat în ritmul obișnuit. E cald și e bine. Lumina albă, puternică ce pătrunde în toate ungherele te face să-ți imaginezi cu greu că afară e beznă, că la această oră majoritatea bucureștenilor se odihnesc. Schimbul de noapte e un schimb ca oricare altul. Iar o dată cu înființarea brigăzilor de producție și de educație, ai căror oameni lucrează din plin și în schimburile II și III, treaba s-a învîrtit cu mult.

Ați auzit cu siguranță de aceste brigăzi, deși sînt încă tinere : data lor de naștere e 1 noiembrie. Efectul acestei inițiative a comitetului de partid al uzinei se resimte însă de pe acum din plin.

Stăm de vorbă despre această vastă acțiune cu **CONSTANTIN ZAMFIR,** secretarul comitetului de partid al uzinei.

— Înlăcărațele idei ale programului de îmbunătățire a activității de educație socialistă elaborat de partid, ne-a spus, au determinat pretutindeni o emulație puternică, necontenite căutări ale noului. Firește, și în uzina noastră. Veneau mereu la comitet oameni, ba cu o idee, ba cu alta. Și din această confruntare de idei s-a închegat această inițiativă a comuniștilor : brigada de producție și de educație.

— Ce urmărește, de fapt, înființarea unor asemenea brigăzi ?

— Vedeți dv., brigăzile de producție au de acum o veche tradiție în viața întreprinderilor, aducînd o contribuție esențială la rezolvarea unor probleme complexe ale activității productive. Ne-am gîndit însă că e momentul să mergem mai departe, să pășim într-o etapă superioară. Și anume cea a transformării fiecărui colectiv de muncă într-un puternic nucleu al educației socialiste, al dezvoltării conștiinței socialiste. Programul adoptat în acest sens de comitetul de partid, ca și regulamentul de organizare și funcționare a brigăzilor de producție și de educație a fost pus în discuția comitetului oamenilor muncii și aprobat de acesta. Și imediat s-a pornit la lucru.

— Pe ce bază organizatorică ?

— Numeric și profesional brigăzile nu au o organizare mecanic egală, ci au fost constituite după specificul locului de muncă : fie din muncitori care lucrează în aceeași meserie sau specialitate, fie din oameni cu meserii și funcții diferite.

— Cine le conduce ?

— Oameni aleși de către muncitorii înșiși, din rîndul celor cu o îndelungată experiență profesională, îmbinată cu o conduită morală ireproșabilă și cu pricepere organizatorică.

— Practic ce-și propun aceste brigăzi ?

— Atribuțiile lor sînt foarte precise, știți în problemele producției cît și ale educației. Fiindcă prima gamă de preocupări este îndeobște cunoscută, voi insista asupra țelurilor privind educația socialistă. Brigăzile își propun să contribuie la educarea moral-cetățenească a fiecărui membru al lor, la cultivarea atitudinii socialiste față de muncă și avutul obștesc, față de îndatoririle sociale, să contribuie la dezvoltarea conștiei, să combată mentalitățile retrograde.

Cum se acționează pentru atingerea acestui obiectiv ? În primul rînd printr-un puternic spirit de echipă, prin interesul general nu numai pentru munca ci și pentru viața celui pe care îl are alături la strung sau la rabotează. Apoi, prin dezbaterea în colectiv a tuturor problemelor privind disciplina în muncă, atitudinea față de bunul obștesc etc. Fiecare brigadă și-a întocmit un program trimestrial de acțiuni educative, program ce cuprinde expuneri, organizarea unei expoziții de cărți și publicații, prezentarea de filme documentare etc. etc.

E ora 4. Altădată, în lunile de vară, ar fi mijit zorile. Acum însă, cînd solstițiul de iarnă e la doi pași, întunericul este încă în deplinele sale drepturi.

— E obositoare munca de noapte ? îl întrebăm pe strungarul **PANDELE PETCU,** și el membru al unei brigăzi de producție și educație.

— Ușoară nu e, ne răspunde. **Dar nici mult mai grea decît un schimb de zi oarecare. Avem avantajul unei ore de muncă în minus — pe care o recuperăm altădată — și a unui plus de cîștig. Și de liniște... Sînt lucruri, firește, importante. Dar cel mai important este ca mașinile să meargă necontenit, să producă necontenit. Au costat toate bani mulți și muncă multă și e păcat să nu scoatem de la ele tot ce pot da. Doar, cum bine se spune în documentele de partid, nu sîntem numai producători, ci și proprietari. Iar un proprietar trebuie să știe să-și gospodărească bunurile.**

— O dată cu prima zi din ianuarie 1972, intervine în discuție maistrul **MIRCEA CERNĂTESCU** veți găsi în orele de noapte muncind și mai mulți oameni. Așa cum ne-am propus, coeficientul de utilizare a schimbului va crește atunci de la 1,79 la 2,2. E foarte important să folosim mai bine mijloacele de care dispunem căci industria chimică, după cum bine știți, se dezvoltă cu un puternic dinamism în acest cincinal și așteaptă de la noi utilajele necesare. Pe de altă parte, datorită prestigiului pe care l-au cîștigat peste hotare prin calitatea lor, vagoanele noastre cisternă sînt foarte solicitate în multe țări. Avem deci, cum se spune, pînă peste cap de lucru și tot interesul să facem față comenzilor.

La ora 6, cînd din tramvaie și autobuze începe să coboare fluxul de oameni ai primului schimb, cînd animația cuprinde din nou strada, schimbul de noapte se retrage pentru binemeritata odihnă. Va reveni seara, cu forțele refăcute, pentru a completa munca celor de peste zi. Iar după o săptămînă, alți oameni le vor lua locul în orele de noapte. Inima uzinei pulsează egal, semn de sănătate și veșnică tinerețe.

Paul MARIAN

Clepsidra

PODUL GRANT

de Constantin VIȘAN

Contemplu spectacolul oferit de țesătura de fier pe care vin trenuri cu acoperișul albit de pudra munților, pe care se îndepărtează trenuri ducînd cu ele ceva din poezia orașului din jur.

Am privit din multe locuri Bucureștiul. Știu cum răsare soarele în ferestrele blocurilor din Titan, cum pătrunde în halele uriașe de la Republica și 23 August, cum bate la miezul zilei Calea Victoriei, cum împodobește către seară cu purpură dealurile Cotrocenilor. Dar parcă niciodată nu mi s-a relevat mai intens forța Bucureștiului ca aici, pe pasarela de oțel a Podului Grant. E tîrziu, tramvaiele vin tot mai rar. Orașul nu se vede, îi simt însă răsuflarea. Toată energia lui s-a concentrat parcă în această arteră de fier care-l leagă cu țara, cu lumea. Trec pe lîngă mine cei cu care am fost la întîlnirea cu Shakespeare, în moderna sală giulești eană. Comentează contradictoriu viziunea îndrăzneață în care a fost montată piesa „Măsură pentru măsură". După șocul cu Troilus și Cresida, după insolitul Rege Lear prezentat de Penciulescu pe scena Naționalului, Dinu Cernescu scoate din praful indiferenței „Măsură pentru măsură", îi dezvăluie adevăratele sensuri. Scenografia austeră, lipsa zorzoanelor au permis relieferea pînă la simbol a dimensiunilor ideilor și personajelor piesei. Ne aflăm în fața unei interesante dezbateri filozofice, politice și etice despre putere despre soarta adevărului și dreptății în condițiile inegalității sociale, despre ipocrizia puritanilor, despre arta guvernării, despre complexitatea sufletului omenesc.

Ascultînd replicile spectatorilor mă gîndesc că ar fi necesar un efort de explicare, în acțiuni extrascenice a unor astfel de viziuni regizorale. Publicul ar trebui pregătit mai bine, multilateral, în vederea înțelegerii noului, a căutărilor creatoare, a ieșirilor îndrăznețe, uneori violente, din șablonul montărilor cuminți, tradiționale. Nici teatrele, nici critica de specialitate nu fac totul în această direcție. De cît folos ar fi fost de pildă un caiet program care să prezinte spectatorilor surpriza oferită de teatrul din Giulești prin cele „13 piese picturale de atmosferă Shakespeare" expuse în holul teatrului. Tabloul propriu zis constituie mai mult un pretext pentru ramă. Căci ramele sînt, la drept vorbind, elementul surpriză al panourilor decorative imaginate de Zamfir Dumitrescu. Nu avem de-a face cu o introducere la piesa jucată pe scenă. Caracterul tablourilor sugerează mai curînd „Visul unei nopți de vară". Dacă legătura cu spectacolul ar fi fost mai puternică, cineva ar fi putut trece în domeniul scenografiei cele 13 pretexte shakespeariene imaginate de Zamfir Dumitrescu. Ele sînt însă o manifestare picturală independentă, dovada unui talent autentic... Teatrul din Giulești i-a oferit o ambianță foarte potrivită. Existența unui program, în care autorul sau poate un critic ar fi prezentat intențiile acestei experiențe artistice, ar fi fost deosebit de binevenită. Nedumeririle sau dezaprobările, s-ar fi împuținat, iar satisfacția descifrării unor frumuseți reale în feeria ramelor cu care tînărul pictor Zamfir Dumitrescu încearcă să contureze umbra marelui Will, ar fi sporit, poate.

În fiecare zi la sediul Centralei Administrației de Stat Loto-Pronosport se prezintă pentru a-și ridica autoturismele cîștigate, jucători la LOZ ÎN PLIC.

Iată cîțiva dintre numeroșii cîștigători din ultima vreme :

1. **POPA NICA IOAN — com. RUCĂR, jud. ARGEȘ, = DACIA 1100 ;**
2. **CAZACU GHEORGHE — com. MURGENI, jud. VASLUI = DACIA 1100 ;**
3. **BORDEI DUMITRU — com. FĂUREI, jud. BRĂILA = ȘKODA S 100 ;**
4. **BUNEA ȘTEFAN — com. ZIDURI, jud. BUZĂU = ȘKODA S 100 ;**
5. **OANCEA PETRE — com. PROVIȚA DE SUS, jud. PRAHOVA = DACIA 1100 s.a.**

NUMAI CINE JOACĂ POATE CÎȘTIGA ! (6749)

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

În legătură cu inserarea, în rubrica noastră a unor scrisori prin care se arătau starea impracticabilă a drumului din satul Cerneți, și a podului peste riul Topolnița, primim din partea Consiliului popular județean Mehedinți, următoarele : *„Au fost luate măsuri și s-a recomandat Consiliului popular al comunei Simian ca în planul de acțiune pe anul 1972 privind gospodărirea orașului să fie luate măsuri de amenajare a acestui drum".* Iar în ceea ce privește trecerea peste riul Topolnița, se spune : *„...În prezent s-a comandat un proiect la I.P. Craiova și după executarea proiectului se va trece la construirea unei punți suspendate"...*

Sperăm că prin rîndurile de mai sus aducem o veste bună locuitorilor din Cerneți. Și mai sperăm că vestea bună, de la Cerneți la *„Din vorbă în vorbă"*, nu va întîrzia prea mult...

■

„Aș vrea să știu care este cel mai mare număr de cuvinte transmis printr-o singură telegramă, unde, cînd și care era conținutul ei". (IONESCU ION, Reșița)...

La această întrebare, și la încă una — care este cel mai mare număr de pantofi din lume — nu știm să răspundem, așa că ne puteți trece, o notă proastă. Dar, să nu deznădăjduim ! S-au aflat lucruri și mai picante. Așteptăm...!

■

„Fiind în posesia unor date destul de vechi, m-am gîndit că e bine să le scriu revistei „Magazin". Socot că sînt destul de interesante și merită a fi aduse la cunoștința cititorilor"... (CHIFU MARIN-ADRIAN, Dolj). Iată despre ce este vorba :

„O catastrofă nemaiîntîlnită a avut loc în jurul anului 1855, în orașul Sainte-Hélène din Tasmania, unde casele au fost distruse, aproape în întregime, de ...furnici. S-a întîmplat astfel : cu vreo zece ani în urmă, a sosit în acel oraș un mare transport de cherestea pentru construcții. Totul a mers bine pînă cînd casele au început să se dărîme fără nici un motiv. Care să fie cauza ?, se întrebau locuitorii. Mai tîrziu s-a aflat că e fost adusă cherestaua plină cu furnici albe, care după cum se știe vor lemnul pe dinăuntru, pînă ce acesta rămîne gol. S-a dat alarma în localitate și s-a început lupta împotriva păgubaboselor furnici. Insecticidele, precum și alte forme de luptă, s-au dovedit zadarnice. Pînă cînd, cuiva i-a venit ideea de a aduce din păduri cîteva milioane de... furnici negre. În mai puțin de o lună de zile, acestea au stîrpit întregul neam al furnicilor albe, și în felul acesta orașul a putut fi reconstruit în liniște"...

Cealaltă descriere se învață, în mod curent, la școală începînd de prin clasa a șasea. Cea reprodusă mai sus, face parte din povestirile despre Australia (Tasmania fiind o insulă la sud de Melbourne)... Primim cu plăcere și „alte lucruri"...

■

„De mult timp citesc cu interes „Magazinul"! Ceea ce mă determină să vă scriu, este faptul că niciodată n-am găsit în revistă o analiză muzicală, sau lucrări de estetică muzicală după exemplul privilegiat al altor arte, care își găsesc loc în paginile săptămînalului. După părerea mea, și muzica ar trebui să primească „drepturi egale" cu literatura, de pildă, pentru că este o componentă esențială în dezvoltarea multilaterală a omului societății noastre contemporane"... (TOLIA, Lugoj, — absolventă de conservator)...

Propunerile pe care ni le faceți vor face obiectul atenției noastre. Că este foarte greu de transfigurat prin cuvînt limbajul muzical, asta ne-o dovedește și articolul pe care-l semnați — *Schubert, Simfonia în si minor, Neterminata* — articol trimis nouă „cu rugămintea de a-mi răspunde"... Tot ce spuneți în legătură cu tema, este, să zicem așa, adevărat. Vă avantajează scrisul poetic, sensibil, coerența stărilor declanșate de mișcarea polifonică. „Estetismul" premeditat al articolului, ca și liniaritatea gradelor de comparație, mai toate din regnurile naturii fizice, nu ne fac să ascultăm *Neterminata* lui Schubert prin cuvinte. Cele spuse de dv. se potrivesc tot atît de bine și altor simfonii. Poate că v-ați ales o temă realmente prea dificilă ! În fine, lipsa de nuanțare între limbajul tehnic specific, și clasificarea stărilor în exclusivitate, par să ni-l poarte pe Schubert pe un teren foarte nesporonic, redus la cîteva noțiuni sărăcite prin neacoperire emoțională. Ne grăbim însă să vă spunem că sînt destule semnele de condei sprinten, și că vă așteptăm cu interes în continuare...

■

UDREA FLORENTIN, Turnu Măgurele : Amîndouă textele sînt de-o sinceritate fără reproș. Pagina dactilografiată ne-a convins. Veți primi răspunsul prin poștă. Referitor la : *„Unele mame, sub diferite pretexte își părăsesc familiile de dragul aventurilor, pe care știu bine să le camufleze, sau și le dau în vileag"... „tații au sufiete ce pot înlocui de multe ori pe ale mamelor!", „o fi sau n-o fi o explicație filozofică, dar așa este, și de adevăr nu ne putem ascunde"...* într-adevăr există și astfel de cazuri firești reprobabile dar ele n-au nimic cu filozofia. Altfel se cheamă abandonul, de către unul din soți, al familiei...

N.R. Începînd din acest număr rubrica „Din vorbă în vorbă" apare bilunar.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

„NAŞUL“

de Nicolae LUPU

În preajma Anului nou producătorii de jucării se întrec în inventivitate. Unul mai ingenios a căutat un filon neexploatat încă. Aşa a apărut jocul „Naşul“. Se joacă cu zaruri şi cărţi pe o planşă care reprezintă harta New York-ului, restul desfăşurării se inspiră din experienţa Mafiei şi literatura cu gangsteri. Are loc lupta între bande rivale pentru controlul cartierelor newyorkeze, folosindu-se termenii şi procedeele lumii interlope. Lipsa de scrupule a autorilor jocului a stîrnit revolta a tot felul de organizaţii obşteşti care se pling şi aşa de „romanţarea“ vieţii gangstereşti în detrimentul educaţiei tineretului.

În fine „Naşul“ este un joc cu influenţe nefaste, dar ceea ce apare mai trist, regulile sale sînt folosite în viaţa socială de instituţii deosebit de „respectabile“. Recent un raport alcătuit de faimosul avocat Ralph Nader, care a dezvăluit atîtea racile ale societăţii de consum, pune pe masa discuţiei publice un alt fenomen: acapararea întregii vieţi a unor colectivităţi de către mari monopoluri particulare, contrar oricăror norme constituţionale. Nader arată de pildă că statul Delaware a devenit o anexă a firmei Dupont. „Practic toate domeniile majore ale vieţii din Delaware — industria, comerţul, finanţele, guvernul, viaţa politică, învăţămîntul, serviciul sanitar, transporturile — sînt în mod profund şi decisiv achiziţionate de compania Dupont, familia Dupont, sau cei numiţi de ea“. 25 000 de oameni, 11 la sută din populaţia statului, lucrează direct în întreprinderile Dupont. Pierre Dupont a devenit din 1970 membru al Camerei Reprezentanţilor din partea statului Delaware, un alt membru al familiei Laird Stabler a devenit procuror general al statului, iar unul din membrii de frunte ai companiei, William Roth a fost propulsat senator. Şeful unui departament al societăţii Dupont, Russel Peterson a fost instalat guvernator. Două din principalele ziare sînt proprietatea familiei etc., etc. Totul s-a petrecut şi se petrece ca în jocul „Naşul“ sau ca în diferite jocuri de aceeaşi natură. În loc de zaruri se folosesc alte instrumente ale sorţilor băneşti şi aşa sînt acaparate pe harta statului Delaware, cartier după cartier, post după post, poziţie după poziţie. Şi după toate astea preşedintele companiei Dupont respinge acuzaţiile lui Nader cu declaraţia nimicitoare că „eforturile companiei de a-şi însuşi profituri ajută comunitatea, pentru că interesele pe termen-lung ale companiei şi cele ale comunităţii sînt identice“. Ce-i drept cei de la Dupont se deosebesc de cavalerii Mafiei. Aceştia din urmă au pretenţia că şi interesele lor pe termen scurt coincid cu interesele „comunităţii“. Dupont e mai discret. Dar Ralph Nader a declarat că nu se lasă pînă nu va determina o anchetă riguroasă a activităţii situaţiei din Delaware. Nu ştim dacă afacerea Dupont va inspira vreun întreprinzător de jocuri dar este pe deplin posibil ca pînă la urmă acest fel de mafie să-şi găsească cu adevărat „naşul“. Nu cel ce se vinde în ajun de Anul nou pentru educarea copiilor newyorkezi.

POLUARE = RĂCIREA SCOARŢEI TERESTRE?

Dacă nu se iau măsuri împotriva poluării atmosferei, perspectivele par a se traduce: o nouă eră glaciară. Pe şoselele lumii circulă 200 milioane autovehicule. În aer: 1 800 000 tone reziduuri nocive! Aşadar, atenţie mărită!

Recent, în urma unor cercetări, un grup de oameni de ştiinţă americani au avertizat că poluarea atmosferei, în ritm ca pînă acum, ar putea determina o îngrijorătoare scădere a temperaturii terestre, provocată de interpunerea maselor particulelor de praf sau fum în calea razelor de soare. Aşa cum arăta dr. William Cobb, de la laboratorul de fizică şi chimie atmosferică al S.U.A., potrivit calculelor efectuate împreună cu colaboratorii săi, este suficient ca în atmosferă să se afle un „plus“ de 50 milioane tone de particule în suspensie, pentru ca temperatura medie existentă la suprafaţa planetei noastre să scadă de la 15 la cinci grade Celsius. „Este o valoare — afirma specialistul american — la care multe din formele de viaţă vegetală vor fi condamnate la dispariţie“. Cele spuse de Cobb, sînt, de altfel confirmate de un raport al specialiştilor Fondului Mondial pentru protecţia mediului inconjurător, potrivit căruia poluarea tot mai intensă semnalată în diverse regiuni ale globului primejduieşte existenţa a nu mai puţin de 20 000 de plante, cifră ce reprezintă circa o zecime din numărul total al vegetalelor cunoscute.

Generate de poluare, particulele de praf şi fum — aflate în suspensie în atmosferă — modifică reflecţia ei şi în consecinţă, cantitatea şi intensitatea razelor solare ce ating suprafaţa Terrei. Mărirea cantităţii pulberei din atmosferă, cu încă 50 milioane tone ar provoca, după opinia savanţilor un proces ireversibil de răcire a scoarţei pămîntului, proces ce, nestăvilit la timp, ar putea duce la o nouă eră glaciară. Nu este lipsit de importanţă să amintim că, după unele date publicate de U.N.E.S.C.O., cantitatea suficientă pentru a produce un asemenea fenomen ar trebui să fie doar de aproximativ 15 ori mai mare decît cea existentă la ora actuală în atmosferă.

După cum se ştie, prezenţa acestor particule în aer este un fenomen la fel de vechi ca atmosfera însăşi. Noi sînt numai motivele de nelinişte... Mult timp erupţiile vulcanice, fumul ieşit din hornuri sau, ulterior cel provenit de la puţinele fabrici existente au fost singurele surse ale pulberii în suspensie. Erau suficiente cîteva săptămîni şi cîteva ploi, pentru ca ele să se risipească sau să cadă pe pămînt. Preponderenţa o deţinea aşa-numita poluare naturală. Este drept că, uneori, aceasta lua, local, proporţiile unui... cataclism, cum s-a întîmplat în anul 1883, cînd a erupt vulcanul Krakatau, situat între Java şi Sumatra. Atunci au fost aruncate în aer peste opt milioane kilometri cubi de fragmente de rocă, pulberea răspîndindu-se pe 750 000 kilometri pătraţi. Echilibrul atmosferic a fost restabilit în cîţiva ani.

Intensificarea procesului tehnic a provocat schimbarea unor elemente. Aşa cum semnalează unii experţi din Statele Unite, unde efectele poluării se resimt din ce în ce mai mult, construirea unor noi obiective, fără a se respecta întotdeauna şi în suficientă măsură regulile pentru diminuarea factorilor poluanţi, ca şi livrarea pe piaţă a mijloacelor de locomoţie neprevăzute cu dispozitive antipoluante, sînt principalele cauze care duc la mărirea îngrijorătoare a factorilor poluanţi. În cartea intitulată „Cercul vicios“, dr. Barry Commoner de la Universitatea din Washington, dînd numeroase exemple edificatoare, ajunge la concluzia că, în prezent, în S.U.A. sînt utilizate numeroase tehnologii, în ciuda gradului ridicat, în care poluează mediul înconjurător. Şi aceasta, numai pentru că sînt socotite ca aducătoare de profit sporit. Dovada cea mai concludentă a fost adusă, de altfel, de o recentă măsură a Administraţiei americane care a dispus închiderea, numai în oraşul Birmingham, statul Alabama, a 23 de uzine. În zona respectivă, poluarea atinsese dublul nivelului de alertă.

Şoselele lumii sînt străbătute azi de peste 200 milioane de autovehicule. Ele provoacă anual acumularea unei cantităţi de peste 1 800 000 tone reziduuri nocive, precum şi a aproximativ 200 000 tone oxid de plumb, provenind de la gazele de eşapament incomplet arse. La acest lucru se adaugă faptul că, după unele calcule pentru a parcurge 1 000 kilometri, un automobil utilizează în medie atît oxigen cît consumă un om într-un an...

Într-o declaraţie dată publicităţii la New York, secretarul general al O.N.U., U Thant, sublinia că „armele distructive şi poluarea mediului înconjurător reprezintă o ameninţare fără precedent la adresa omului şi lumii sale“, relevînd necesitatea întreprinderii unor acţiuni concrete pentru a stopa procesul de distrugere a mediului în care trăieşte fiinţa umană. Aşa cum au subliniat numeroşi savanţi şi oameni de stat, acţiunile proprii ale fiecărei ţări trebuie coroborate cu o largă cooperare internaţională pentru găsirea celor mai eficiente metode menite să asigure integritatea mediului ambiant. În acest cadru trebuie şi aşteaptă să se înscrie întrunirea ce se va desfăşura anul viitor la Stockholm — prima Conferinţă mondială asupra mediului înconjurător — care va reprezenta, fără îndoială, un prim pas în soluţionarea unei probleme ce se dovedeşte majoră în zilele noastre.

Ion STOICA

Pe şoselele lumii tot mai puţine locuri pentru „pietoni“!

remember • remember • remember

TRIER (III)

Mozela curge spre Rin cu ape line dar repezi, riu de mărimea Prutului, navigabil încă din vremea romanilor. Dealurile ce se văd dincolo de apele ei, cu livezi de pomi şi păduri duc spre frontiera cu Luxemburgul aflat la un kilometru distanţă. Chei înalt, parcuri, trepte care coboară spre albia riului şi într-o latură oraşul nou, construit peste apă. Un original monument din evul mediu: Alter Kran, macara pentru încărcarea vaselor, datînd din 1413, în formă de turn de piatră rotund cu acoperiş ascuţit, amintind silueta morilor de vînt din La Mancha, pe care le asalta rîvna ingenuă a bravului Quijano — mai departe o alta, identică, ridicată cu vreo trei secole mai tîrziu şi apoi podul cu masivele picioare de piatră rămase din antichitate, Römer Brücke, contemporan cu superbul Sant-Angelo de la Roma dar fără balustrada fastuoasă cu îngerii lui Bernini sau a ucenicilor săi. Cîţiva pescari cu unelte moderne şi spectaculoase îşi încearcă norocul... mai où sont les saumons d'antan? cei ce făceau deliciile lui Ausoniu... Din cînd în cînd cîte un peştişor mărunt din specia porcuşorilor, cărora franţuzii le zic goujon, sclipeşte în vîrful undiţei, ca o ironie consolatoare. Printre fîşii de ceaţă flotantă, străbate o lumină de soare ascuns, filtrat, în valuri joacă umbre albastre şi un vînt stins fluieră împotriva apei, împotriva primăverii ce se însinuiază imperceptibil, împotriva gîndurilor mele împrăştiate.

Pornesc pe o alee largă, plină de arbori, ca o piaţă lungă şi ajung în faţa unui alt ansamblu de ruine impunătoare. Termele imperiale ce se întindeau pe o suprafaţă de cîteva hectare, cu săli fastuoase de palat, cu bazine de înot, încălzite, cu frigidariile şi caldariile şi cu întregul arsenal de mijloace sortite să ofere omului cele mai rafinate plăceri pe care europenii aveau să le redescopere abia după mai bine de un mileniu şi jumătate. Nimic nu-ţi dă mai pregnant sentimentul fantasticei civilizaţii a romanilor, decît aceste terme imperiale ca şi cele de la Roma, palate somptuoase, incredibile, de proporţii mitologice, pline de mozaicuri, de basoreliefuri, de colonade, statui, fresce — pe lîngă care bietele noastre băi de azi nu sînt decît cocioabe precare. E, fără îndoială, şi o undă sensibilă de hedonism exacerbat în ambianţa unor asemenea temple ale voluptăţilor, sub bolţile lor se aud încă, exilate în timp, ecouri din versurile lui Ovidiu închinate iubirii senzuale sau frînturi din licenţiosul (dacă nu şi pornograficul) Cento Nuptialis al aceluiaşi Ausoniu, ce i-a atras mînia grămăticilor din toate veacurile — prin ruinele lor negre bîntuie stafiile luxuriei şi ale demenţei din secolele de sfîrşit, în amurguri se zbat muribunde aripi de purpură şi proconsulul bătrîn visează curtezane lascive din Antiochia sfîşiate de fiare cînd mireasmele şi filtrele savante îi pătrund mădularele răspîndind în trupul lui consumat o infuzie de energie părelnică... Dar şi spectrele tîrzii şi apocrife ale Romei agonice sînt pe măsura magnificenţei sale, fie şi aici între apus şi miază-noapte, departe de soarele mediteranean, unde clima căruntă atenuează deopotrivă temperamentul omului şi strălucirea lucrurilor înfăptuite de mîna lui... Oameni în moarte, popoare, destine, civilizaţii în bătrîneţe şi moarte... Numai eu după două mii de ani port, ca pe o moştenire sigilată de taină, un rest de tinereţe neconsumată care mă împiedică să trec, îmi dă chinuitoare insomnii istorice şi decolorează nopţile pămîntului meu... Mi-e dor de mai mult întuneric şi de mai multă lumină...

Vestigiile romane la Trier sînt multe şi deconcertante. Un amfiteatru pentru 30 000 de spectatori unde se înfruntau gladiatori din Galia, din Africa sau de pe malurile Danubiului aşa cum îi înfăţişează mozaicurile rămase prin muzeele trevirane. Basilica, fostă cîndva poate sala tronului lui Constantin cel Mare, apoi în primul ev mediu fortăreaţă a regilor franci iar ulterior încorporată reşedinţei prinţilor electori din ţara Mozelei, înaltă, enormă, impetuoasă şi azi, venind din istoria ei enigmatică. E o ciudată senzaţie de Romă văzută într-un vis, Roma germanică unde formele, pietrele, spaţiul — toate răspund la hotarele realităţii cu plăsmuirea fantastă. Fără această dimensiune nu poţi avea o imagine completă a Romei.

a. e. baconsky

N. R. La articolul *Trier* (II), apărut în nr. 739, rîndul 2 din paragraful ultim se va citi corect: *„Nigra, spre apa Mozelei, şi mă gîndesc la acest poet aulic şi“* — conform manuscris.

DE PRETUTINDENI

Profesorul Richard Irwin de la Universitatea din Barclay era dezamăgit — la cursul său de biologie studenţii nu erau atenţi, se plictiseau vădit. Firesc, gîndea profesorul, descoperirile secolelor trecute nu spun nimic studenţilor zilelor noastre. Trebuia găsită o soluţie căci materia respectivă trebuia parcursă. Iată ce idee i-a venit: a studiat, după diferite surse, maniera de a fi, înfăţişarea şi particularităţile vorbirii medicului William Harvey, fondatorul fiziologiei moderne, care a demonstrat pentru prima oară circulaţia sîngelui în artere şi vene. Iar cînd urma să ţină cursul despre Harvey, a recurs la serviciile grimajului. Astfel şi cu ajutorul unei costumaţii adecvate a luat înfăţişarea ilustrului om de ştiinţă. Cînd a apărut în amfiteatru studenţii au rămas muţi de uimire şi l-au ascultat apoi cu atenţie, răsplătindu-l la sfîrşit cu aplauze. Ulterior era ascultat cu mult interes iar atunci cînd se putea, profesorul lua chipul unor somităţi ştiinţifice din vremuri trecute.

■

EDDIE SULLIVAN, cunoscut cascador automobilistic, după ce s-a rostogolit cu maşina de cîteva ori în faţa aparatului de filmat s-a dus liniştit acasă. Traversînd Promenade des Anglais (Nissa) o maşină l-a accidentat, fracturîndu-i un picior.

TÎNĂRUL orientalist leningrădean Rotislav Gribov a reuşit să descifreze pentru prima dată în lume cîteva mii de texte cuneiforme, datînd de 40 de veacuri, scrise în limba akadă. Tabletele de pămînt ars fuseseră descoperite de către arheologul francez André Parrot, cu prilejul săpăturilor anticei cetăţi Mari, aflată în valea Eufratului. „Documentele“, scrisori şi note administrative şi comerciale, datează de la începutul celui de-al doilea mileniu înaintea erei noastre. Prin descifrarea lor, s-a putut astfel trasa imaginea vieţii politico-sociale, structura armatei şi organizării administrative din acele vremuri străvechi.

■

PE LUNGOTEVERE la Roma, a fost refăcută o porţiune de 70 metri de stradă pentru a salva pictura murală a vilei Farnesina care începuse să se deterioreze din cauza vibraţiilor. Pe această porţiune de stradă s-au făcut săpături înlocuindu-se stratul existent cu cărămizi speciale din gumă peste care s-au fixat plăcile din beton. În afară de faptul că aceste cărămizi sînt extrem de durabile, în stare să suporte greutăţi pornind de la 400 şi depăşind 2 000 kg., ele pot diminua vibraţiile produse de trafic cu 80 la sută.

■

PIOTR IVANOV are pe lîngă numeroase medalii şi diplome şi o simplă lingură. Istoria ei este însă deosebită. Cînd l-a venit rîndul să satisfacă serviciul militar, Piotr Ivanov, care era de meserie forjor, şi-a turnat o lingură de care s-a folosit tot timpul cînd a fost militar, în timpul războiului. Ea constituie pentru el o amintire preţioasă.

■

DIN RUBRICA „Oferte de serviciu“ al unui ziar de provincie din S.U.A.: „Se caută colaborator, bărbat de vîrstă mijlocie, ocupaţie uşoară, plăcută — să joace rolul pacientului vindecat în camera de aşteptare a unui cabinet medical“.

Bărbatul pe care-i vedeţi în fotografie se dedică de 70 ani fluierului. EARL SUDGEN, în vîrstă de 86 de ani, originar din Wiskonsin, afirmă că a atins această vîrstă înaintată mai ales datorită muzicii pe care a îndrăgit-o din copilărie.

Cum au fost transportate enigmaticele stînci de la Stonehenge

Stonehenge se află în cîmpia Salisbury, la vest de Londra. Acolo se găseşte acest ansamblu de pietre uriaşe, aşezate într-un mod ciudat. Ipotezele oamenilor de ştiinţă asupra raţiunii acestui monument original, lăsat de oamenii preistorici, converg spre explicaţia că acesta a fost construit ca un observator astronomic.

Geologii au căutat să explice de unde provin aceste blocuri uriaşe de piatră şi cum au putut fi transportate în cîmpia de la Stonehenge. Ipotezele transportului pe apă sau pe uscat au fost înlăturate, dat fiind că ar fi cerut lucrări gigantice care nu au putut fi la îndemîna constructorului monumentului. Geologul britanic G.A. Kellaway a publicat recent în revista „Nature“ un articol în care arată că, după părerea sa, stîncile de la Stonehenge nu pot proveni decît din Ţara Galilor, adică de dincolo de canalul Bristol şi anume de la Pembrokeshire (extremitatea Ţării Galilor), aflat la 240 km distanţă de Stonehenge.

Mijlocul de transport ar fi fost gheţarii Cvaternarului, care au adus blocurile pînă în cîmpia din Salisbury. Aşa se explică de ce constructorii de la Stonehenge n-au folosit micile pietre ce se găsesc prin partea locului, ci blocurile uriaşe provenite din Ţara Galilor, care prezintă şi avantajul că au forme foarte variate, ceea ce face farmecul monumentului şi au permis şi o mare economie de lucru.

AEROPORTUL nou care se construieşte la Leningrad va avea (primul în U.R.S.S.) trotuare mobile. Cele două trotuare vor servi pasagerii care pleacă şi care vin. Viteza de deplasare a trotuarelor va fi de 90 cm pe secundă. Se preconizează că asemenea mijloace de transport să fie construite la diferite magazine, terenuri de sport, expoziţii etc.

■

Indiana Scheela, în vîrstă de 21 ani, suferă de o boală care-i provoacă creşterea continuă în înălţime. În prezent dînsa a atins 2,20 m. Este unul din cazurile rare de acest gen din lume.

■

TUNELUL de sub Canalul Mînecii, punte de legătură între Anglia şi Franţa, ar urma să fie dat în exploatare spre sfîrşitul acestui deceniu, în anul 1978, sau următorul. Precizarea a fost făcută de către Roger Mace, delegatul părţii franceze însărcinat cu realizarea proiectului acestui tunel submarin, în cadrul unei recente expuneri ţinute la Palatul Bourbon.

Acordurile definitive între cele două guverne interesate în această lucrare urmează a fi stabilite în 1973. Tot în acelaşi an se preconizează începerea lucrărilor la coridorul de pe fundul Canalului Mînecii.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

O salvare miraculoasă în condiţii cînd totul părea pierdut

Gino La Mantia era un ziarist bun; îşi exercita meseria cu pasiune neluînd în seamă tentativele de sechestru cu care de nenumărate ori elemente fără scrupule încercaseră să-i condiţioneze activitatea. Dispăru în ultima seară a anului, practic de sub ochii familiei. Ziarele, radioul, televiziunea răspîndiră vestea. Un lucru era clar: era un sechestru de persoană, care lovea un curajos profesionist, un sechestru cu toate semnele caracteristice unei răzbunări. O condamnare la moarte. Gino nu-şi făcea iluzii... Ştia că se află acolo de unde este imposibil să te întorci căci cei trei oameni care l-au luat şi l-au purtat din maşină în maşină cale de mulţi kilometri, siguri pe ei, nu făcuseră nici un mister din identitatea lor. Ştiau că nu va mai putea vorbi.

...Paralizat de teroare, zăcea pe stînca umedă cu spatele rezemat de un fel de scobitură în puţul unde fusese aruncat. De aici vedea prin cercul luminos de sus un petec de cer. În jos abisul şi zgomotul unor ape învolburate. Pe măsură ce-şi revenea din spaimă îşi dădea seama că nu are scăpare. În sus nu avea cum să se cţăre... în jos nu avea curajul să se arunce. Era desnădăjduit. Se terminase cu adevărat. Se considera un caraghios care-şi băgase nasul în lucruri compromiţătoare periclitîndu-şi viaţa şi situaţia familiei.

Încercă să se întindă în scobitură şi mişcîndu-se simţi o piatră mare care-l jena. O luă şi începu... era un craniu de om. Cineva îl precedase, cineva care comisese greşeli ca şi el. Surise cu tristeţe. Apoi aprinse bricheta ca să-l vadă mai bine. Semăna cu el şi la un gînd năstruşnic îşi scoase ochelarii cu ramă de aur, îi puse craniului şi-i fixă, ca să nu mai alunece, cu lănţişorul ce-l purta la gît. Acum hîrca semăna şi mai bine cu el. Îi păru rău de ochelari, un dar al soţiei şi se cutremură gîndindu-se că n-o s-o mai vadă. Din cînd în cînd aprindea bricheta să privească ceasul. Cît va putea rezista aici în frig, fără apă şi hrană? Încercă să strige. Cine să-l audă? Situaţia era de nesuportat. Încetul cu încetul simţi cum se pierde. Îl cuprinse somnul. Leşină.

În poziţia aceea, sfîrşit de sete fu găsit de poliţie. Întîmplarea o citi mai tîrziu în propriul ziar: un ţăran care-şi iriga pămîntul cu apa unui izvor, găsise printre zarzavaturi un cap

de mort cu ochelari, legaţi zdravăn cu un lănţişor de aur. Restul îl făcuse poliţia. După cîteva săptămîni avu loc procesul, căci Gino La Mantia îşi adusese aminte numele bandiţilor.

S-a petrecut în Algeria

(Din „DOMENICA DEL CORIERE“).

CĂMILA — O MINUNE A NATURII

Se cunosc multe povestiri despre cămile în care de obicei se exagerează calităţile lor deosebite. De fapt nu este necesară nici o exagerare pentru că adevărul este el însuşi neobişnuit. Natura a fost foarte generoasă cu cămila. Se poate afirma chiar că nu există animal mai înzestrat cu tot ce îi este necesar pentru regiunea în care trăieşte ca şi pentru munca pe care o face. Să examinăm puţin acest animal. Copita e adaptată perfect la nisipul moale şi instabil. Apoi natura a înzestrat cămila cu un gît lung şi flexibil, absolut necesar pentru procurarea hranei. Sprîncenele sînt grele iar genele lungi pentru a-i feri ochii de nisipul mărunt şi de soarele prea puternic. Şi nasul cămilei e de o „construcţie specială“ — nări înguste cu mai multe tăieturi dirijate de muşchi. Pe timp de furtună, nările se închid ca nisipul să nu pătrundă, dar în acelaşi timp, tăieturile sînt situate astfel încît să-i asigure un minimum de respiraţie. Se pare că gura cămilei este incredibil de rezistentă la durerea fizică. Datorită acestei particularităţi, ea se poate hrăni fără dificultate cu plantele cu ţepi din pustiu pe care nu le poate mînca nici un alt animal din lume. Plantele cu ţepi trec prin gura cămilei fără să-i provoace traume.

Mai există taine pe care cămila le ascunde. Astfel, încă nu este total limpezit rolul cocoaşei despre care în general se consideră că este „rezervor“ pentru apă. Se ştie că, de fapt, cocoaşa este alcătuită din grăsime din care cămila trăieşte în timpul grelelor călătorii, fără hrană. Nu este exclus ca grăsimea din cocoaşă să fie folosită de cămilă în sensul că prin procesul de metabolism ea se transformă în apă, aşa cum se întîmplă la alte animale din pustiu. Există păreri că ceea ce determină rezistenţa cămilei timp atît de îndelungat fără apă este adaptabilitatea temperaturii corpului, foarte variabilă, la care se adaugă şi faptul că ea poate suporta puternice deshidratări. Cămila absoarbe căldura în timpul zilei şi o elimină în timpul nopţii menţinînd astfel un echilibru al temperaturii corpului.

În afara rezistenţei proverbiale, surprinde viteza cu care se poate deplasa cămila. Aceasta se referă, desigur, la cămile speciale de curse. În anul 1915, un curier a parcurs distanţa de 960 de kilometri în două zile şi jumătate. Dar, e adevărat, după ce a ajuns la destinaţie, cămila s-a prăbuşit fără viaţă.

■

ACVACULTURA se practică în Iugoslavia de multe secole. Stridiile, scoicile şi moluştile nu sînt numai delicatese alimentare ci, în acelaşi timp, au un rol important pentru sănătatea oamenilor. Potrivit recentelor cercetări întreprinse la Institutul oceanografic şi de pescuit din Split, stridiile conţin fier, cupru, mangan, iod — în cantităţi mult mai mari decît oricare alt aliment. Stridiile sînt bogate, de asemenea, în vitamine.

■

LA LIMOGES, poşta franceză a împrăştiat peste tot manifeste în care se reamintea vînătorilor pasionaţi interdicţia de a trage în păsări cînd acestea stau pe firele electrice sau de telefon, în ultima vreme înregistrîndu-se nenumărate întreruperi pe linie din cauza acestor pasionaţi.

A APĂRUT

ALMANAHUL MAGAZIN 1972

Din sumar: • **Din jurnalul „Expediţiei româneşti transafricane“ (32 de fotografii alb-negru şi color)** • **Pagini din istoria spionajului: „Dosarul Darlan“** • **„Fumul“ amăgirilor şi victimele sale** • **Tutankamon a avut un frate?**

SPIRALE

MAI MULȚI SOLDAȚI (III)

de Eugen BARBU

Stîngaci mi se pare încă VIOREL VARGA (Trecere) stîngaci, dar trădînd încă de pe acum o ingenuitate ce nu-l va trăda și-l va duce către poezia bună spre care visează. În „Peisaj de noapte" citeva banalități răsștiute : *„Pe bolți de dor/ un felinar/ coleg de vise cu năvodul/ pescarilor/ un semn ce mistuie/ privighetoare-n tril/ și o noapte cu apus de vară/ în care cad destinse/ mîinile tatii/ cu miros/ de mălai de trifoi de tărînă / Citeva păsări ciugulesc stelele / stelele fug de privirile lor / se ascund în fînul lînced / sculptează vîntul* (care e frumos) ; în „Dacă e ceva foarte reușit" ; *„măsoară-mă de dragoste / aș crede că pe buzele tale / ard flori"* sau acest vers rilkeian : *„rostește-mă-n sîngele tău"*, urmate de *„Și totuși peste grădinile mele sboară păsări / jumătate / vînt, jumătate rugă"* În „Peregrin alt mărgăritar" ; *„Aproape / de marginea publică a sufletului/ chipurile aplecate în sîngele tău"*. Frumos pe jumătate e poemul „Cel dăruit așteptat" : *„Frînge pe genunchi trupul nopții/ ajunge atîta nebunie de alb, atîtea pietre/ tot atîtea lespezi : cel dăruit așteptat/ care nu mai sosește/ cel dăruit cu însemnele orei / sărută-i genunchiș orbi la cărările patimii / vindecă-i rănile / urmele unei lungi așteptări/ unor lupte purtate în lungile noastre nopți/ vîndute somnului : cel dăruit/ așteptat cu ofrande a plecat dintre noi înaintea/ sosirii cînd dospeam lumina-n veninul lungii călătorii"*. Frumos, dar trucat este fragmentul din „Pentru tine" : *„Pentru tine va trebui să chem/ steaua născută-n stinga somnului/ Să o opresc ascunsă-n amurg/ cu fața aprinsă spre oameni."* Frumoasă este și poema „Inerție" : *„Așadar baloane colorate în locul ceriului orb / bate pe dungă clopotul din pești/ rămînînd pe loc în desfriul aerului întomnat/ înmugurind a doua oară și ochi și ultim al necunoașterii-lucruri care mă urmează într-o/ nebunie a gestului gravitației : unghi de a privi/ înlăuntrul luminii cînd moare luna risipită în / frunze mim al zborului cînd arsă aripa cheamă"*.

BUJOR VOINEA cu „Hidrargir" mi se pare cel mai bine dotat dintre ultimii poeți care mi-au însuflețit imaginația. Există la el o prospețime pe care mulți au pierdut-o minați de imitări sterile, de ginduri, vai, atît de interesante încît nu mai aveau nimic din cerințele liricii. Pe un tărîm calcinat iată acest personaj care poate să scrie : *„Doamne, e zăpadă peste crezămînt/ Și zăpada lasă urme suferinde"* sau *„O linie de frig în jur / Pe haine calde de samur / Arginți necunoscuți și noaptea/ Descoperindu-mă mai pur"*. Extraordinară este la Bujor Voinea tocmai incoruptibilitatea stanțelor făcute cu fir de pănjenjen, cu o cerneală lunară : *„Ramuri mai trec în trupuri subțiri/ Și e un parfum și-o beție de raze/ Cămile galbene calcă prin oaze/ De răcoroși trandafiri"*. În „Spațiul", un gînd turburător, trecînd prin poem : *„Spațiul e o invazie de undeva"*. Aureolele reiau o cantabilitate veche, venită parcă din alt ev, dar tocmai de aceea mai frumoasă : *„Splendoarea lumii pe zilele de soare/ Pe trandafirii rozalii sublimi/ Pudră căzînd în marmore ușoare/ În muguri răcoroși de heruvimi/ Și limpezind încet marele templu/ Acoperind încet marele jar/ Deasupra soarele peste nisipuri/ Plutind izvorul limpede și rar/ Dar e o lume grozavă la intrări/ Iarba înaltă capete ușoare/ Corăbii lungi alunecă pe mări/ Se scurg apusuri moi din foișoare/ Prin minți se cîntă, clopote lucesc/ Peste nisipuri, urmele deșiră/ Spre Catineți spectacolul crăiesc/ Și degetele alunecă pe liră/ De-acolo vin înaltele lumini / Acele patru lămpi arzînd domoale/ În adîncimea sferei de cristale/ Precum aureole de crini"*. E parcă niței Macedonski pe aici, dar nu are nici o importanță. Candoarea sublimă a lui Bujor Voinea face ca totul să fie aerian, chiar dacă ici și colo se cade în banalitate. Iată și „Justificare". *„Doamnă, e frumos și bine/ Să cobori rîzînd din mine. / Și să mergi prin pietre moarte / Mai departe, mai departe"*. O picturalitate vie, excelentă, răsare în alte poeme cu pregnanță : *„E rece ; o seară de trupuri rămîne / Să-ncurce ninsoarea pierdutelor stîne/ Din norii purtați undeva spre departe/ În clocotul stins al nălucirilor moarte"* (În lacrimi plutește) Excelent e și următorul catren din „Colțul" : *„Desigur e goana, e vremea/ Spre faldul celest al plăcerii / Sînt cheile reci, picurate / La briu, adormind temnicerii"*. Cum extraordinare mi se par două versuri din „Frumoșii poeți" ; *„Mergeau pe stradă zidurile lungi/ Plesneau tramvaiele la cotitură"*.

Iată-l și pe Voiculescu luat bine de Bujor Voinea, adică păstrîndu-i carnea poetică : *„Să-mi trag împrejurul meu cercul/ Plutind înspre mare risipă/ Cînd îngerii mor și rămîne/ Un svîcnet ușor de aripă"* (Se cîntă subțire la orgă). Scotocind mai departe vom da peste *„frumoșii pantofiori roșii"* din care desprindem : *„E un ceva, o gheață luminînd/ Cu fumuri joase, umede, gălbui/ Cum uneori-se-mpiedică și blînd/ Cad frunzele pe chipul nimănui/ Pantoful sting, pantoful drept topiți/ În jurul glesnei dînsei prea grăbită/ Privind la orologiul obosit/ Privind la orologiul din orbită/ S-a înălțat prea sus, străzile curg/ Alunecă de ploi necunoscute/ Ca albatroșii orbi într-un amurg/ Vislind în nebuloasele derute"*. Un alt catren îmi semnalează încă o dată capacitatea poetică a lui Bujor Voinea : *„Pe urma de alb straveziu/ Cu mult înainte mă știu/ Iubito, e vremea în fine/ Să stăm într-o dulce rușine"*. Frumoasă este și poema „Nu cobori", *„Pietrele fierb moliile undeva/ Coboară lin un fulg de plută/ În dimineața după cineva/ Pietrele fierb o stranie derută / Nu cobori, pe stradă n-a trecut/ Nici sifonarul, negura e deasă/ Mai plouă încă, timpul a băut/ Un ceai adînc și turbure la masă / E prea devreme să cobori ; roiesc/ Tipete lucii prin destin, nervoase/ Ziarele de-aseară se iubesc/ Atît de triste și nesățioase"*, unde ultimele versuri sînt rare. În „Lasă", alt catren foarte reușit : *„Doamne, vorbele sînt multe/ Apele sînt voci de gheață / Ochiul meu ar vrea s-asculte/ Ochiul de la suprafață"*. În „Fuga" iată alte dozezi ale talentului lui Bujor Voinea : *„Dar de fapt pe geamuri plouă / Biciul plescăie agale/ Florile plutind de rouă/ Rid în poala dumitale/ Dar de fapt sînt înăuntru/ Te privesc cam dintr-o parte/ Între noi o pîlpîire/ Sau o liniște de moarte/ Căci la capăt nu ne-așteaptă/ Nici un sfînt, nici nu se știe/ Riul curge dintr-o parte/ Ploaia tremură de vie"* Versul ultim mi se pare de o mare invenție. Și în alte poeme distingem aceeași acuitate candidă peste care nu se poate trece : *„Aburii se găsesc la picioarele scării/ Infometați, căței domniței au murit / O, Doamne, iartă-mi reflexele mirării/ Și lingușirea care de mult m-a părăsit"* sau *„Și-anume femeia la care/ Am pus o terasă spre mare/ Cînd noaptea sub focul Golgotei/ Devin o frumoasă mirare"*.

În Bujor Voinea, dacă tentațiile modernismului nu-l vor distruge, avem o promisiune certă.

A APĂRUT
ALMANAHUL MAGAZIN
1972

Din sumar : În vizită la nouă interpreți români de teatru și cinema : **Carmen Stănescu, Florin Piersic, Coca Andronescu, Amza Pellea, Gina Patrichi, Victor Rebengiuc, Mariana Mihuț, Mircea Albulescu, Margareta Pogonat.**

TELLUS
și
Cortebert

DOUĂ MĂRCI
ACELAȘI CEAS

CORTEBERT S.A.
2500 BIENNE

TEATRUL PENTRU COPII ȘI TINERET ÎN AJUN DE VACANȚĂ

Cum sîntem în prag de vacanță de iarnă a copiilor, cea mai fructuoasă perioadă pentru activitatea culturală, pentru vizionări de spectacole teatrale, am făcut o scurtă vizită la teatrul „Ion Creangă" pentru a vedea ce li se pregătește, cu ce le vine acesta în întîmpinare.

Așadar pe cei de vîrstă școlară îi așteaptă „Școala de la Humulești" de Ion Luca, un text care continuă motivele și personajele lui Creangă, creînd un univers original de esență humulesteană. Spectacolul pe care îl pune în scenă Ghebal Georgescu întrunește atît actorii teatrului cît și copiii din cercul teatral de la Palatul Pionierilor. Dintre actori : Constantin Birliba, Ion Ilie Ion, Gh. Angheluță, Natalia Arsenie, Natalia Lefescu, Florina Luican, Aura Andrițoiu. Dintre copii : Valentin Zaharescu și Mihai Lăptoiu alternativ : Ionică Humulesteanul. Totodată se află în pregătire pentru spectatorii din clasele superioare „Electra" lui Sofocle în regia și scenografia N. Al. Toscani. Clubul „Ghiocelii teatrului", înființat în februarie anul acesta, avînd 40 de membri, va începe în cursul acestei vacanțe montarea unei piese de teatru asigurînd creația în toate compartimentele spectaculare. Pentru a fi familiarizați cu meșteșugul scenic, cei 40 de entuziaști au urmărit 42 de lecții avînd ca subiect : „ce este și cum se scrie o piesă de teatru" (exemplificări pe marginea fanteziei unui autor dramatic), „să elaborăm împreună o cronică dramatică", „astăzi vom fi regizori", „incursiuni în istoria teatrului", „noțiuni de scenografie, machiaj", etc., s-au întîlnit cu actori, regizori, scenografi, au frecventat spectacole la multe teatre bucureștene.

În ziua cînd am vizitat teatrul se terminase de abia de cîteva minute o întîlnire a clubului, în care tînăra regizoare MAGDA BORDEIANU *discutase despre rolul directorului de scenă. Cum se afla la prima întîlnire cu micii pasionați, i-am solicitat proaspete impresii : „Cred în trăinicia unei asemenea preocupări ; este o experiență foarte bine venită. Spectatorul de mîine care trebuie să știe să prețuiască mesajul unui text dramatic, să înțeleagă tot ce este legat de epoca noastră istorică, să fie inclus în atmosfera care i se propune, care să poată aprecia caracterul unui personaj, l-am întîlnit astăzi în întrebările pline de curiozitate, adevărate, fără cea mai mică umbră de sofisticare sau de alterare. Sînt convinsă că acest club trebuie să pregătească omul de teatru, atît creatorul, cît, mai ales, spectatorul de mîine. Ei au venit aici pentru că le place teatrul. Altfel, se duceau, poate, la patinoar. Dar, este necesar să se facă toate eforturile pentru a li se da o pregătire intelectuală. Dintre ei se vor tria niște talente — regizori, scenografi muzicieni de teatru — dar trebuie stimulați în primul rînd să fie receptivi la actul creator. În plus este bine să existe și o finalitate practică".*

În aceeași zi am avut plăcerea să discut cu scriitorul Al. MITRU *care conduce împreună cu Aurel Tița cercul de dramaturgie a elevilor, cerc ce funcționează sub egida Centrului român al Asociației internaționale a teatrelor pentru copii și tineret. Deci, „Ce este acest cerc ?"*

— În primul rînd este un nucleu de talente cu chemare pentru creația dramatică. Apoi este singurul cerc de creație dramatică al elevilor de liceu din țară.

— Cîteva rezultate practice puteți menționa ?

— Dintre acești elevi sînt cîțiva ale căror rezultate sînt mai mult decît deosebite. Astfel, eleva Anca Vizdei din anul al III-lea la liceul teoretic „Gh. Lazăr" a scris deja două piese într-un act („La revedere, Florentina", „Naufragiatul"), o scenetă „Așteptarea" și o schiță dramatică „Și totuși David a fost trist", una mai bună decît alta. Eleva Olga Tătaru din anul al IV-lea a scris „Romeo și Julieta" despre care este interesant să menționăm că este realizată pe temeiul unei realități din viața elevilor, constituind totodată o transpunere dramatică a unei teme fixată pe plan național de secția română a „Asociației internaționale a teatrelor pentru copii și tineret" în cadrul unor cercetări bazate pe exerciții de creativitate. Ar mai fi de menționat și schița dramatică a elevei Georgeta Matei, intitulată „Proces pentru o floare".

— Sper că aceste creații pe care le lăudați atît le vom putea vedea și pe scenă, așa cum mă asigurați și așa cum anunță pregătirile ce au loc la teatrul „Ion Creangă".

Florica ICHIM

UN NOU MUZEU DE ARTĂ ÎN CAPITALĂ

Inaugurarea lui va avea loc în cadrul sărbătoririi centenarului nașterii lui Theodor PALLADY

Cu prilejul centenarului nașterii pictorului Theodor Pallady (1871—1956) vor avea loc o serie de manifestări culturale dintre care reliefăm inaugurarea unei noi unități muzeale sub egida Muzeului de artă al Republicii, situate în strada Spătarului nr. 22. Lăcașul de cultură își va deschide porțile luni 20 decembrie, la orele 12, în clădirea casei Melik, una din cele mai vechi case din București, recent restaurată. Valorosul monument de arhitectură autohtonă va adăposti în camerele sale de la parter și etaj numeroase opere de artă românească, din țările europene sau Orient. Aici va fi expusă donația lui George Răut, unul din prietenii lui Pallady, unde vor putea fi admirate cîteva sute de lucrări de grafică ale pictorului Pallady, lucrări realizate în anii tinereții.

Din fondul de opere artistice europene sînt prezente în muzeu școlile venețiană, lombardă și spaniolă alături de cele engleză și franceză. Giambattista Piazzetta (1682—1745) iscălește un portret de femeie iar Hamilton William (1751—1801) o pînză reprezentînd cai și călăreți. Madona cu Pruncul apare într-o serie de opere semnate de pictori lombarzi și spanioli iar pictura franceză are drept exponenți pe romanticul Pierre Paul Prud-hon (1758—1823) cu „Scenă de interior" iar Camille Corot (1796—1875) cu un peisaj și un portret de femeie. De asemenea, Jean Francois Millet (1814—1875) semnează un portret de bărbat. Dacă la aceste valoroase opere de artă adăugăm numeroase picturi olandeze din secolele XVII—XVIII precum și prezența acuarelei chineze din secolul XVIII, ne dăm seama de importanța patrimoniului acestui muzeu.

În cele șapte încăperi vor fi expuse, cîteva sculpturi dintre care una este atribuită lui El Greco. Multe dintre sculpturi sînt antice, altele redau arta renascentistă italiană, altele pe cea chineză și indochineză din secolele XVII și XVIII. Sînt prezente de asemenea arta khmeră din secolul XVI și cea franceză din secolele XVIII—XIX. Artele decorative sînt încadrate de piese de mobilier și de ceramică adecvate respectivelor epoci creînd atmosfera necesară. Statuete din fildeș impodobesc sălile muzeului iar piesele de porțelan chinezesc sau de Sèvres, alături de faianțele de origine hispano-maură și persană reflectă finețea și măiestria deosebită a artiștilor care le-au realizat.

Manifestările centenarului nașterii lui Pallady au început vineri prin deschiderea la Muzeul de artă al Republicii a unei expoziții retrospective unde sînt prezentate lucrări selectate din compoziția marelui pictor român. De asemenea, Muzeul de artă pregătește expunerea grafiicii lui Pallady într-o expoziție ce urmează a se deschide în luna ianuarie 1972.

White Horse
Scotch Whisky
în toate ocaziile

White Horse Scotch Whisky

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 19 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 8.30 Cravatele roșii. „Sebastian și secretul epavei". Episodul „Chemarea mării". 10.00 Viața satului. 11.10 Ciclul de inițiere muzicală. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Sport. Concurs internațional de gimnastică modernă. Transmisiune de la Szombathely : Handbal masculin : Cehoslovacia—România. 16.20 Postmeridian. 18.05 Planeta giganților. 18.55 Vetre folclorice. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportaj TV. La școala virtuții. 20.15 Film artistic : „Cîntînd în ploaie". Cu : Gene Kelly, Donald O'Connor și Debbie Reynolds. 22.55 „Nicolae Leonard" — festivalul național de operetă — Galați 1971. 23.15 Telejurnal. 23.25 Box : Polonia—România. Înregistrare de la Opole (partea I).

PROGRAMUL II : 20.00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite : Motanul Încălțat. 20.20 Săptămîna culturală bucureșteană. 20.35 Orchestra de cameră „București". 21.25 Buletin de știri. 21.30 Bucureștiul necunoscut. „Dîmbovița, apă dulce". 22.00 Muzică ușoară. 22.15 Noutăți științifice și tehnice din lumea întreagă. 22.25 Film serial : Invadatorii (III).

LUNI 20 DECEMBRIE

16.00—17.00 Pentru lucrătorii din agricultură. 16.00 Ecranul. 18.30 Interpreți de muzică populară. 18.45 Stop-cadru. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Avanpremieră. 20.15 Roman foileton : David Copperfield. 21.05 Reportaj TV. Primarul. 21.25 Steaua fără nume : muzică ușoară. 22.15 Din țările socialiste. 22.30 Telejurnal. 22.45 Box : Înregistrare de la Opole (partea a II-a).

MARȚI 21 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 18.00 Micii meșteri mari. 18.30 Revista literară TV. 19.00 Intermezzo muzical. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Concert de muzică populară. 20.30 Tele-recital Dina Cocea. 21.45 Microavanpremieră. 21.50 Varietăți internaționale. 22.20 Documentar TV. 22.35 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20.00 Tineri interpreți. Horiana Brănișteanu. 20.20 Desene animate. 20.30 Universitaria. 20.45 Buletin de știri. 20.50 Cărți și idei. 21.20 Blocnotes. 21.35 Recital Jean Claude Pascal. 22.00 Film serial : Planeta giganților (reluare).

MIERCURI 22 DECEMBRIE

18.00 Melodiile serii — muzică ușoară. 18.15 Mult e dulce și frumoasă. 18.30 Timp și anotimp în agricultură. 18.50 Emisiune de actualitate muzicală. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Tele-cinemateca : Zorba Grecul. Cu : Anthony Quinn și Irene Papas. 23.40 Telegiob. 23.00 Telejurnal.

JOI 23 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 16.00—17.30 Pentru lucrătorii din agricultură. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Confruntări. 19.10 Pentru sănătatea dv. Cum pot fi depistate formele incipiente de cancer ? 19.20 1001 de seri 19.30 Telejurnal. 20.00 Concert simfonic. 20.35 Tinerii despre ei înșiși. 21.20 Interpretul săptămînii : Corina Chiriac. 21.45 Emisiune de știință : „Univers XX". 22.15. Voci celebre : Ana Moffo, Mario del Monaco. 22.35 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20.00 Concert simfonic. În pauză la ora 20.35 Viața economică a Capitalei. 22.00 Film serial : Patru tanchiști și un cîine (VI).

VINERI 24 DECEMBRIE

18.00 Căminul. 18.30 Aniversări. Comuna Leordeni-Argeș și municipiul Pitești au sărbătorit de curînd împlinirea a 70 de ani. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cronica politică internă. 20.15 Film artistic : „Cei șapte magnifici". Cu : Yul Brynner, Steve McQeen, Charles Bronson, James Coburn și Horts Bucholtz. 22.10 În studio orchestra Horia Moculescu. 22.35 Contraste în lumea capitalului. 22.45 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 25 DECEMBRIE

16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Afirmări '71. Tineri soliști și formații de muzică ușoară. 19.00 Recital de poezie Eva Pătrășcanu. 19.20 1001 de seri 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internațională. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.00 Film serial : Invadatorii (VI). 21.50 Tele-divertisment. Dicționar muzical-distractiv : Litera P. 22.50 Telejurnal și sport. 23.00 Seară de romanțe cu basul Nicolae Florei.

DISCURILE LUNII DECEMBRIE

În această lună, Casa de discuri „Electrecord" și-a propus să scoată un număr mai mare de imprimări, accentul fiind pus de această dată pe muzica ușoară.

Două discuri de 17 cm. oferă șlagăre în interpretarea **Andei Călugăreanu** și a lui **Jean Păunescu.** Prima, prezintă patru melodii de : Radu Șerban („Cu viața nu glumi"), Gelu Solomonescu („Mi-a ieșit în cale un băiat"), Ion Cristinoiu („Eventual") și Aurel Giroveanu („Vreau să fiu frumoasă"). Discul lui Păunescu cuprinde patru cîntece din repertoriul italian („Vis de iubire", „Băiatul care surîde", „Prima iubire" și „Întrebarea").

Un disc de 25 cm., intitulat „Muzica ușoară românească" prezintă 10 succese recente ale compozitorilor români interpretate de **Margareta Pîslaru, Gică Petrescu, George Enache, Alexandru Jula, Anca Agemolu, Cristian Popescu, Luigi Ionescu** și de **Sextetul „Cantabile".** Pe un disc de aceleași dimensiuni, **Alexandru Sălăjan** cîntă 7 șlagăre din repertoriul englez.

O noutate care va bucura pe iubitorii străvechiului tango : apare al treilea disc cu tangouri celebre, în execuția orchestrei „Electrecord", dirijată de Alexandru Imre. Vor putea fi ascultate : „Zaraza", „Chitara romana", „Tango bolero", „Violino tzigano", „Tango notturno", „La paloma", „Tangolita", „Historia de un amor", „Avant de mourir" și altele. Înregistrările sînt făcute și pe stereo. În sfîrșit, **Riccardo del Turco** oferă 11 din succesele repertoriului său, înregistrările aparținînd „C.B.S. Sugar" Milano.

Muzica populară românească cuprinde trei discuri : **Ionela Prodan** și **Nicu Moldovan** (voce) ; **Ion Dolănescu** (voce) ; **Radu Simion** (nai) — mono și stereo.

Un disc de diametru maxim cuprinde basme ale fraților Grimm și ale lui Ludwig Bechstein, în lectura **Evei Pătrășcanu** și a lui **Emmerich Schäffer** (în limba germană).

Al cincilea disc din ciclul „Istoria muzicii universale în exemple" de Zeno Vancea are ca tematică „Johann Sebastian Bach". Ilustrările muzicale sînt datorate unor mari interpreți : **George Enescu, David Oistrah, Lola Bobescu** (vioară), **Radu Aldulescu** (violoncel), **Hans Pischner** (clavecin), **Valentin Gheorghiu, Joachim Grubich, Horst Gehann** și **Helmut Plattner** (orgă). Voce : soprana **Emilia Petrescu.**

În ceea ce privește muzica simfonică, aceasta aparține numai compozitorilor români : „Simfonia nr. 35" de Gh. Dumitrescu (orchestra simfonică a Radioteleviziunii condusă de Emanuel Elenescu), „Concert nr. 2 pentru vioară și orchestră" și „Concert pentru pian și orchestră de coarde" de Carmen Petra-Basacopol, (soliști **Ștefan Ruha** și **Dan Constantinescu,** orchestra simfonică a Radioteleviziunii avînd ca dirijori pe **Constantin Bobescu** și **Iosif Conta**).

ECOURI • ECOURI

Am asistat nu de mult, la vernisajul expoziției de pictură și grafică a craioveanului Virgil Lișteveanu, deschisă în sălile Muzeului Orășănesc din Calafat. Născut în zorii acestui secol în cetatea banilor olteni, dintr-o familie de minuitori ai penelului din generație în generație, artistul a-cesta modest și sincer și-a cultivat talentul pentru arta culorii și desenului, învățînd la început cîte ceva de la tatăl — Gheorghe Lișteveanu și de la unchiul său Petre Lișteavă, prin excelență autori de pictură murală dar și de șevalet. De altfel, Petre Lișteavă este autorul copertelor ce au împodobit cu 25—40 de ani în urmă prestigioasele reviste „Izvorașul" din Bistrița-Mehedinți, și „Arhivele Olteniei" din Craiova. Se cuvine menționat că bunicul Stan Lișteveanu și un frate al acestuia, Hristea, au fost cunoscuți ca zugravi.

„Mama" — grafică.

Provenind dintr-o astfel de familie cu tradiție artistică, Virgil Lișteveanu a parcurs drumul unei vieți de om dezvoltîndu-și măiestria treptat. Este semnalat nu arareori, în expoziții colective sau personale (acestea din urmă puține la număr) de către cronicari din Capitală, din Craiova și Tîrgu Jiu.

Expoziția deschisă la Calafat prezintă vizitatorilor tablouri în ulei și grafică. Pe lîngă cele cîteva compoziții cu tematică socială, sînt expuse peisaje din Craiova, Oradea, Scheii Brașovului, peisaje de toamnă, flori, naturi statice, toate reliefînd multiplele preocupări ale artistului.

Text și foto : ION BECHERU

Virgil Lișteveanu lucrînd la compoziția „Ilegaliștii"

ÎN URMA succesului înregistrat în ultimul său film, Adriano Celentano va interpreta rolul principal dintr-un nou film, „Er piu" în care va avea ca parteneră pe soția sa Claudia Mori. Acțiunea se petrece în vechiul cartier Bongo din Roma în anul 1929.

DUPĂ CE singeroase westernuri italiene au invadat ecranele lumii, un regizor din aceeași țară compune o peliculă satirică despre acest gen cinematografic sub titlul „I se spune Trinita". Truculenta comedie i se datorează lui E. B. Cluker și cuprinde pe generic trei actori americani, cunoscuți interpreți ai genului satirizat : Terence Hill, Bud Spencer, Farley Granger.

KRZYZSTOF ZANUSSI, lansat de la primul său film „Structura cristalului", a terminat de curînd cel de al doilea lung-metraj artistic *„Viață de familie"*, care se interesează de o serie de probleme de ordin moral ale tinerei generații. Interpret principal actorul nr. 1 al cinematografiei poloneze : Daniel Olbrychski.

„PARISUL ÎN FILME" este o peliculă de montaj care prezintă în alternanță scurt metraje datorate unor mari creatori și surprinzînd orașul de-a lungul acestui secol XX : frații Lumière, Jean Luc Godard, Marcel Carré, frații Prévert, Alberto Cavalcanti și mulți alții.

Sabi Dor și Caterina Conti sînt interpreții principali ai filmului „Erika" realizat de regizorul vestgerman Leon Capetanos, autor și al scenariului.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

FIZICĂ

DESPRE VIITORUL FIZICII

„Nu trebuie despărțită prea mult fizica nucleară de alte sectoare ale științei. Știința este unică, ea studiind din diferite unghiuri unul și același obiect și anume natura, lumea înconjurătoare" — ne-a declarat savantul sovietic SERGHEI P. KAPIȚA, în interviul pe care ni l-a acordat.

Cînd am întîlnit, pe lista participanților la simpozionul internațional de betatron ce s-a desfășurat la București, numele savantului sovietic **Serghei P. Kapița**, știam că nu voi rezista tentației de a-i răpi un timp de discuție. Numele de Kapița este înscris de trei ori — pînă acum — pe frontispiciul științei universale. Primul, astăzi în vîrstă de 77 de ani, e Piotr L. Kapița, membru al Academiei de științe a U.R.S.S. din 1939, cel către care s-a îndreptat cu deosebire prețuirea marelui Rutherford — îl socotea cel mai iubit elev al său —, cel pe care lumea fizicii moderne îl numără printre personalitățile ei de înaltă valoare. Fiul său, savantul Serghei Kapița îi continuă celebritatea în același domeniu al fizicii.

— Copiii dv. continuă această tradiție a familiei ?

— Fiica mea urmează psihologia și băiatul meu, filologia.

Cum această fugă din domeniu, mă mir, ilustrul meu interlocutor încearcă să mă asigure că important este altceva.

— Important este să urmezi ceea ce-ți place și poți face bine. Fratele meu este un eminent geograf. Faptul că s-a „rupt" de fizică, nu l-a împiedicat să facă descoperiri foarte importante în domeniul său de lucru.

Pentru că discuția se poartă în afara problemelor de știință și într-o pauză a lucrărilor, îl întreb, de obicei ce face cînd... nu face știință.

— Îmi place și m-am ocupat de înot subacvatic. Mă odihnește fizic și poate, da, îmi îngăduie să privesc lumea sub o altă prismă.

Este un punct de vedere și, am spune, de neliniștită curiozitate — specifice omului de știință. Iar pentru că întrebările noastre tind mereu să descopere viitorul, l-am întrebat dacă ar dori să-mi răspundă la cîteva dintre ele privind perspectivele de dezvoltare ale științei. „E o sarcină grea, cum răspundea Piotr Kapița în urmă cu cîțiva ani la o asemenea întrebare, dar interesantă și utilă, pentru că numai în lumina perspectivei clare a viitorului putem orienta just activitatea noastră în momentul prezent".

— Puneți întrebările, mi-a spus domnia sa.

La sfîrșit, avea să-mi spună :

— N-aș fi putut răspunde la întrebările dv., cu toată răspunderea, evident, dacă nu m-aș fi ocupat de multe domenii ale fizicii.

— Care este, după părerea dv., viitorul fizicii nucleare ? Care este aportul ei în rezolvarea nevoilor umanității ? Și gîndindu-mă la faptul că mai de mult fizica a fost predată sub titlul de filozofia naturii, v-am ruga să ne spuneți și cum vedeți dv. relația fizică — cunoaștere umană ?

— Fizica nucleară este doar o parte a fizicii care soluționează problemele fundamentale ale științelor naturii. Fizica nucleară rezolvă problemele structurii materiei nucleare și această sarcină are importanță — în esență — pur științifică. Dacă în viitor va putea să apară vreo consecință a unor asemenea cercetări, așa cum la timpul său a fost cea pe care a deschis-o fisiunea uraniului, aceasta doar experiența o va putea arăta. Astăzi însă un rol important îl dețin aplicațiile metodelor și teoriilor fizicii nucleare în alte ramuri ale cunoașterii. De aceea nu trebuie despărțită prea mult fizica nucleară de alte sectoare ale științei, deoarece știința este unică, ea studiind din diferite unghiuri unul și același obiect, și anume natura, lumea înconjurătoare. De aceasta este legată și a doua întrebare pe care mi-ați pus-o. Fizica poate fi doar un mijloc, o mărturie pentru alte științe însă cu condiția cunoașterii legilor de bază ale naturii. În aceasta trebuie văzută importanța filozofică a acestei științe. Pe de o parte, dezvoltarea acestei științe în epoca contemporană și în primul rînd a materialismului dialectic, nu este posibilă fără o strînsă legătură cu realizările obținute în științele naturii. Pe de altă parte, metodele cunoașterii de care se ocupă filozofia materialistă, își găsesc în fizică cea mai pregnantă expresie. Și așa cum nu se poate despărți fizica nucleară de fizică, în general, tot astfel nu trebuie separată știința fizicii de întreg ansamblul care alcătuiește cultura umană. Dacă în ultimele decenii, realizările fizicii au produs atîtea schimbări puternice în lume, aceasta nu ne dă însă deloc dreptul să-i atribuim o însemnătate excepțională. Mai mult decît atît, tocmai prin exemplul pe care ni-l oferă fizica, noi putem avea uneori imaginea oricărei ruperi a ei de realitate, a divorțului între ea și necesitățile societății.

— Ați atins un punct în discuție de o acută actualitate. Mi-aș îngădui să vă cer părerea asupra responsabilității sociale a fizicianului.

— Tocmai datorită forței științei, a crescut atît răspunderea fizicienilor și a devenit atît de importantă pentru societate înțelegerea problemei științei.

— Ce trebuie să înțeleagă publicul, marea masă a oamenilor ?

— Problemele generale, bine-înțeles, nu cele speciale, nu cele de strictă specialitate care stau în fața savanților. Știința a devenit o forță de producție și această teză arată foarte limpede răspunderea în plus a savanților ca și răspunderea care le revine în fața societății.

— Aceasta privind atenta urmărire a ceea ce noi numim roadele științei, pe care le așteaptă, de care are nevoie societatea umană. E numai atît ?

— Nu. În același timp mă refer și la răspunderea oamenilor de știință în dezvoltarea unei părți foarte importante — dar nu excepționale — a culturii umane.

Cătinca MUSCAN

CHIMIA... PE ZĂPADĂ

Da, chimia a mai repurtat o victorie în această iarnă. Ea se afirmă principala cîștigătoare a jocurilor olimpice de la Saporo. În marile saloane europene de materiale sportive 1972, opțiunile cele mai moderne, în ce privește schiurile sînt : metalul și poliuretanul ! Talpa schiului — un „sandvici" de felii subțiri, pînă acum de lemn, este din material plastic. Și nu este vorba doar de lama de resort, în suprafață. Plasticul pătrunde chiar în „inima" schiului, sub formă de rășină armată din fibre longitudinale, din poliuretan injectat. Uneori este asociat la tot ansamblul și metalul ușor — de obicei zicralul — pentru a garanta o mai bună soliditate și a oferi calități antivibratorii. Se pare într-adevăr că a sosit momentul cînd în fiecare domeniu „a fi la zi" înseamnă „a folosi chimia".

LEMNUL 99,5% GĂURI!

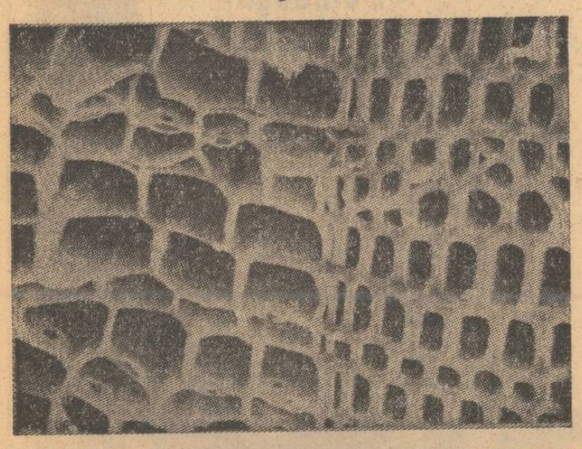

Este o tăietură făcută într-un lemn, mărită de șase mii de ori pe care o reproducem la rîndul nostru după imaginea apărută în revista „Science et Vie". Se evidențiază astfel pentru prima oară ceea ce savanții știau de mult: lemnul poate conține 99.5 la sută găuri. Sub direcția profesorului R. Antoine, de la laboratorul forestier al Universității din Louvain, cercetătorii au descoperit tehnica, studiind efectele radiației asupra lemnului. Pereții acestui fagure sînt constituiți din milioane de microfibre. Orice procedeu mecanic de tăiere lasă atîtea fibre împrăștiate cîte găuri sînt — vinele lemnului — și care sînt adesea ascunse. S-a descoperit că razele gama modifică structura chimică astfel că se putea realiza o tăietură practic netedă. Radiația nu provoacă nici o modificare aparentă a proprietăților morfologice ale lemnului. Dar folosirea unui microscop electronic cu baleiaj permite examinarea interiorului lemnului. Tehnica poate profita din aceste studii. Și evident, industria și comerțul.

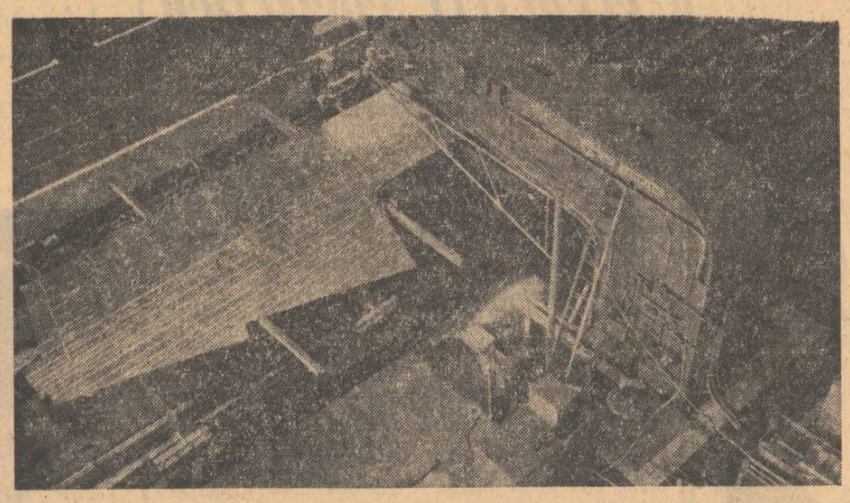

Mașini care cos aripi de avioane

Iată o imagine semnificativă pentru era automatizării. Aripile de avion se cos la... mașina de cusut. O mașină uriașă, evident, la scara — și la prețul — pretinse de „materialul de lucru".

ASTRONAUTICĂ

CE ISCODESC ȘI CE AU AFLAT NOII SATELIȚI AI PLANETEI MARTE

de col. ing. Dumitru ANDREESCU

membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

Așadar, enigmatica Planetă Roșie are acum patru sateliți: pe Phobos și Deimos — vechii săi însoțitori în voiajul sideral — și „Mars" 2 și „Mariner"-9 — generoasele daruri ale vecinului Pămînt.

Presa și celelalte mijloace de informații ne-au ținut la curent cu tot ce s-a petrecut de la lansarea, din luna mai, a sateliților „Mars" și „Mariner" și pînă ce aceștia au ajuns la destinație, în noiembrie, iar de atunci aflăm alte și alte amănunte despre evoluția zborului lor în jurul globului marțian, pe măsură ce ne transmit lucruri interesante.

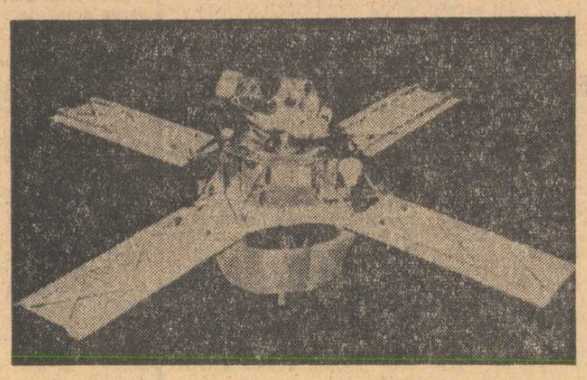

Stația automată „Mariner"-9, în configurația de zbor, cu panourile solare desfăcute.

Firește, dintre informațiile ce ne-au parvenit, fotografiilor le acordăm favoarea atenției, așteptînd ineditul, extraordinarul. Și n-aș vrea să influențez cititorii în sensul scăderii plăcutei emoții a așteptării „Marelui mesaj", dar șansele sînt extrem de mici ca acesta să ne fie furnizat de fotografii. Imaginile sînt valoroase, fără îndoială, dar pentru o cercetare migăloasă de laborator, de luni și luni în șir, în scopul precizării configurației terenului în regiunile survolate și, dacă va fi cazul, pentru a se constata modificări în timp ale configurației cercetate (de pildă dacă pe timpul observării n-au apărut noi cratere — sau n-au dispărut altele, astupate de dune de nisip —, sau dacă într-o zonă care apărea netedă la începutul explorării nu s-au ivit linii indicînd schimbări în starea scoarței marțiene etc.).

Vom ști dacă este viață pe Marte ?

Iată de fapt întrebarea cheie la care fiecare dorește acum răspuns în legătură cu misiunile planetare.

Și, din păcate, nici de astă dată nu vom avea argumentele tari, pentru a îndreptăți așteptarea răspunsului afirmativ. Va trebui reținut faptul, semnificativ, că pe cînd stația „Mariner"-9 pleca în excursie, specialiștii americani au supus-o unui test simplu : au cerut să-i informeze dacă este sau nu viață pe planeta noastră. Și — spre marea mirare a multora — robotul a răspuns negativ. Iar baza răspunsului său a constituit-o, atunci, tot calea fotografică.

Să nu uităm că cei trei cercetași ai Pămîntului plasați pe orbite în jurul planetei vecine se apropie cel mai mult de aceasta, unul „Mariner-9" pînă la 1 250 km., „Mars"-2 pînă la 1 380 km, iar „Mars"-3 pînă la 1 500 km, rămînînd deci la o distanță bunicică de suprafața ei. Una din cele două camere de televiziune cu care este echipat „Mariner-9", de exemplu, în condițiile cele mai propice pentru observație asigură obținerea de detalii pe clișeele furnizate de pînă la 80—100 m. Cu alte cuvinte, apare distinct pe o astfel de fotografie un detaliu cu dimensiuni mai mari de 100 m, dar... — din nou dar ! — și în acest caz, la limita puterii de rezoluție este extrem de anevoios să se reconstituie geometria unor obiecte sau configurații care au o desfășurare lineară chiar de ordinul sutelor de metri.

Experiențe de însemnătate excepțională

Dacă pe cale fotografică informațiile uluitoare vor trebui așteptate (și sperate) — excepție făcînd surprinzătoarele clișee ale celor doi sateliți naturali ai planetei, de o claritate remarcabilă — nu același lucru se poate spune despre datele ce au și început să sosească pe alte căi.

La acestea ne oprim, pe scurt, mai departe.

Este de notat că roboții care în prezent iscodesc Planeta Roșie vor gravita în jurul ei circa 20 ani. Durata vieții lor utile s-a apreciat a fi de 3—4 luni, după care probabil sateliții nu vor mai putea fi stabilizați pe orbitele lor, epuizîndu-se substanța prevăzută pentru aceasta (azot), iar sursele de alimentare cu energie electrică a aparatului de bord vor slăbi simțitor.

Fie și numai pentru trei luni, o asemenea posibilitate de explorare continuă prezintă însemnătate științifică inestimabilă. Mai ales că roboții sînt bine înzestrați cu aparate științifice și de măsură, printre care spectrometrie în ultraviolet (pentru studierea compoziției atmosferei) și infraroșii (pentru examinarea naturii solului), radiometrie în infraroșii (pentru măsurarea temperaturii), memorii electronice și aparataj radiotehnic ultraperfecționat.

Orbitele lor au fost astfel alese ca atunci cînd satelitul se află în zona „perigeului" (la distanța cea mai mică de planetă) să fie radiovizibil și din stațiile principale terestre de urmărire. Menționăm că stația americană de la Goldstone are o antenă uriașă, de 64 m diametru, prin care se realizează zilnic o ședință de legătură cu „Mariner-9" ; în acest timp satelitul a efectuat două revoluții complete în jurul planetei, încît legătura începe prin „descărcarea" rapidă a memoriei de înregistrările din tura anterioară și continuă cu transmiterea, de asemenea cu mare viteză, a datelor proaspăt culese sau care se dobîndesc chiar în decursul legăturii. Cartografierea unei zone care va depăși jumătate din suprafața totală a planetei Marte : fotografierea norilor și a solului vizibil, pe întinderile menționate și repetarea operației, cu posibilitatea depistării modificărilor sezoniere, în condiții atmosferice posibil de precizat ; explorarea atmosferei pe toată întinderea ei ; cercetarea sateliților planetei — iată principalele măsurători pe care le execută în prezent solii Pămîntului pe domeniile marțiene.

La acestea ne vrem să mai adăugăm cercetarea atmosferei prin analiza semnalelor ce se recepționează de la sateliți cînd aceștia trec înapoia globului marțian și îndată ce reapar în cîmpul de radiovizibilitate al stațiilor terestre și studierea structurii interne a planetei după modificările ce le suferă orbitele sateliților ca urmare a neomogenității masei planetei, respectiv existenței de blocuri uriașe de materie densă sub scoarță, în unele regiuni.

Evident, marea surpriză a operațiilor planetare din acest sezon au constituit-o experiențele sovietice, respectiv largarea de către stațiile „Mars"-2 și „Mars-3" a două conteinere, unul organizat pentru descindere dură, iar celălalt pentru debarcare lină, ambele dispunînd de aparatură de măsură și control. Conteinerele, cum știm, au ajuns pe solul planetei, conform prevederilor.

De fiecare dată, pe timpul coborîrii s-au putut face măsurători deosebit de valoroase asupra parametrilor și compoziției atmosferei, iar după debarcarea lină a conteinerului lansat de „Mars"-3 s-au obținut informații prețioase despre natura planetei prin cercetări „la fața locului". Faptul reprezintă încă o grandioasă victorie a geniului uman în temerara sa ofensivă pe noile fronturi ale cunoașterii.

TEHNICĂ

O VICTORIE A NOULUI ÎN RAMURILE „DE VÎRF"

Progresul general al tehnicii bazat pe cele mai noi cuceriri ale științei aduce industriei noi tehnologii, noi metode de lucru. Este un domeniu de avangardă în care școala timișoreană înscrie realizări remarcabile, profitabile producției, și recunoscute ca valoare științifică pe plan mondial.

Revoluția tehnico-științifică a secolului nostru a făcut imperios necesară, cu aproximativ două decenii în urmă, apariția unei noi ramuri a tehnicii moderne — tehnologiile neconvenționale, sau neclasice. Ce loc ocupă ele în contextul epocii contemporane, care este eficiența lor pentru producția bunurilor materiale și ce perspectivă au ? Iată cîteva întrebări la care încercăm să dăm răspuns cu ajutorul unor reputate personalități științifice, participante la Conferința națională de tehnologii neconvenționale de la Timișoara, prima manifestare de acest fel din țara noastră :

— Atunci cînd metodele clasice, tradiționale de prelucrare a materialelor și-au depus armele — a spus prof. univ. dr. **AL. DOMȘA** de la Institutul politehnic Cluj — **cînd ele nu au mai putut face față, locul lor a fost luat într-un mod tot mai pregnant de așa-zisele tehnologii neconvenționale. Acestea din urmă s-au impus ca un imperativ al tehnicii moderne, al cuceririlor secolului nostru. Epoca reacțiilor nucleare, epoca zborurilor cosmice au pus în fața specialiștilor probleme noi : necesitatea elaborării unor materiale cu proprietăți deosebite, rezistente la presiuni și temperaturi ridicate, cu dimensiuni ce se întind de la cele mai mini posibile la adevărați „giganți". Așa încît noile tehnologii au trebuit să rupă cu tradiția, să se bazeze pe procedee de prelucrare noi prin descărcări electrice, fascicole de electroni sau fotoni etc.**

— Cît de vastă este aria de răspîndire a tehnologiilor neconvenționale, se poate vorbi de o „exclusivitate" a lor în anumite domenii ?

Prof. dr. ing. **AUREL NANU,** de la Institutul politehnic „Traian Vuia" din Timișoara ne-a spus :

— Noul întotdeauna a declarat război vechiului. Tehnologiile convenționale aplicîndu-se de obicei în domenii în care metodele clasice nu mai corespund, este firesc ca ele să se impună. Părerea mea este că totuși trebuie realizată o cooperare, o interferență a celor două tehnologii în scopul obținerii unor produse cît mai bune și mai economice. Aș putea să dau un exemplu elocvent în acest sens : trefilarea — tragerea sîrmelor sau a barelor. Dacă în acest proces tehnologic, care se efectuează în general prin metode clasice, introducem și undele ultrasonice, operația se realizează mai rapid, iar produsul dobîndește o calitate mai bună. Așa încît tot ce realizăm în acest sens trebuie privit prin prisma eficienței economice.

— Ați putea să ne dați și alte exemple de aplicare a tehnologiilor neconvenționale în producție, privite tocmai prin această prismă a eficienței economice ?

— Da, de bună seamă. Multe din metodele cercetate la facultatea de mecanică din Timișoara se aplică astăzi în nenumărate întreprinderi mari constructoare de mașini din țară, îndeosebi în prelucrarea prin eroziune electrică, electrochimică și unde ultrasonice. Cercetările noastre au dus la creșterea productivității muncii cu pînă la de două ori și jumătate față de vechile procedee. Aplicate la uzinele Oțelul Roșu în fabricarea barelor profilate, bunăoară, ele au avut o eficiență de ordinul milioanelor, timpul aferent operațiilor de calibrare reducîndu-se la jumătate. De asemenea am găsit o nouă soluție constructivă pentru generatorul de plasmă, am realizat două generatoare de înaltă frecvență, ca să dau numai cîteva exemple. Multe din invențiile noastre au fost achiziționate în S.U.A., Franța, Elveția etc.

— În ce măsură aceste preocupări ale cercetătorilor noștri prind viață în procesele de producție din fabricile și uzinele patriei ?

— **Ministerul nostru** — ne-a răspuns **A. VASILIU,** șeful serviciului de cercetări din M.I.C.M., **are un plan concret de utilizare a tehnologiilor neconvenționale, un program de lungă durată în acest scop. El prevede extinderea prelucrării prin eroziune cu fascicole de electroni, laseri, deformări cu viteze mari și altele. Avem certitudinea că acestea vor contribui la realizarea unor produse cu performanțe ridicate, mai ales în domeniile mecanicii fine, aeronauticii, tehnicii nucleare etc.**

Prof. dr. ing. **GH. SAVII,** decanul facultății de mecanică din Timișoara a spus :

— Tehnologiile neconvenționale își vor lărgi continuu sfera de aplicare și la alte domenii. Considerăm că se va dezvolta foarte mult prelucrarea prin eroziune electrochimică. În domeniul mecanicii fine se poate prevedea cu certitudine folosirea eroziunii electrice, a prelucrării prin electroni, fotoni, ceea ce influențează pozitiv atît precizia prelucrării cît și productivitatea, calitatea suprafețelor. Metodele neconvenționale vor pătrunde cu vigoare și în metalurgie jucînd un rol dinamizator în obținerea metalelor cu o purificare înaltă. Prin folosirea undelor ultrasonice, bunăoară, curba utilizării procedeelor noi va ajunge la un moment dat să intersecteze și chiar să întreacă pe cea a prelucrărilor convenționale.

Ion MEDOIA

CHELIA NU MAI PUNE PROBLEME...

...probleme psihologice, evident. Calvitia bărbatului ar fi datorită, după părerea medicului canadian Arpad Fazekas, unei concentrații locale, crescută, de androgeni. Astfel, testosteronul se transformă în pielea umană și la nivelul foliculei părului. Mecanismul precis al acțiunii acestor hormoni în declanșarea calviției nu este încă cunoscut. Cînd va fi, va fi știut și tratamentul calviției, altul decît cel al grefelor de păr, singurul remediu adevărat pînă acum. Se pare însă că nu este imposibil de imaginat că se poate contracara acțiunea androgenilor prin hormoni feminini. În acest caz, bărbații parcă preferă să rămînă chei.

A APĂRUT ALMANAHUL MAGAZIN 1972

Din sumar : ● Cu acad. **Grigore Moisil** despre matematică ● Ne putem apăra împotriva îmbolnăvirii de cancer ? ● Oceanul — Marea Neagră ● Punînd la lucru „brevetele naturii" ● Aerul — un ideal lubrifiant... ● Laserul — o lumină care ne apropie viitorul.

AUTOMOBILUL VIITORULUI

Fără apă, fără benzină, fără ulei, mașina electrică va fi inevitabila cuceritoare a circulației urbane în viitor. La bord, voltmetrul și ampermetrul înlocuiesc „ecranele" de semnalizare a benzinei și de presiune a uleiului. Cu aceste automobile (în fotografie, e arătat un model fără caroserie, pentru a demonstra simplitatea construcției) visul citadinilor va fi împlinit. Pe străzile orașelor nu se va mai respira... benzină.

MODA

E VREMEA SPORTURILOR DE IARNĂ

1. O haină matlasată trei sferturi, tăiată în talie, închisă cu nasturi sau fermoar lung. Din tăieturile care marchează talia se formează buzunarele. Se poate purta și cu pantalon pe deasupra bocancului.

2. Pentru cabană, vă recomandăm o fustă din stofă ecosez de lină, lucrată în colț și terminată cu franjuri de jur împrejur. Fusta este completată de un bolerou. Ansamblul se poartă cu pulovere groase pe git.

3. O vestă (cojoc) lungă, cu motive populare, purtată cu un pulover și un pantalon negru, introdus în cizme din imitație de blană, care se găsesc în magazine și sînt foarte potrivite pentru munte.

Cîteva modele de căciuli :

1. O glugă cu bordură de blană.

2. O șapcă croșetată cu fire lungi, lăsate peste deget, din croșetă.

3. O căciulă și un șal lung tricotate, la care se asortează mănuși la fel.

Doina LEVINȚA

Un model de tricotaj

pentru cititoarele noastre

BERETA ȘI FULARUL PENTRU ZILELE FRIGUROASE

Căciulița și fularul alăturat se lucrează cu andrele nr. 3 și 2½. Avem nevoie de 400—450 gr. lînă groasă sau melană.

Fular : **circa 250—300 g. lînă groasă sau melană pusă în 4 fire.**

Măsura : **25—28 cm (lățimea) și 200—230 cm (lungimea).**

Modelul : **elastic dublu, care se tricotează în felul următor : Pentru primul rînd, se montează un număr de ochiuri (lățimea dorită) care se tricotează un ochi pe față un ochi pe dos. Rîndul următor, ochiul pe față îl lucrăm tot pe față. Așezăm apoi, firul în fața ochiului lucrat pe dos și-l ridicăm pe andrea. Se lucrează în acest fel, pînă la capăt. Următorul rînd, se lucrează la fel. La acest model nu există față și dos. Dacă doriți, puteți lucra fularul din două culori de lînă. La capete, faceți ciucuri de o lungime potrivită.**

Căciulița : **100—150 g. lînă sau melană pusă în patru fire. După ce măsurăm circumferința capului și socotim cîte ochiuri să punem pe andrea, lucrăm un elastic simplu (un ochi pe față, unul pe dos) pe o lungime de 3—4 cm. Deabia acum începe modelul propriu-zis, care este același ca la fular. Să avem însă grijă ca după ce am tricotat aproximativ 15—18 cm (depinde cît de adîncă dorim s-o facem), să lucrăm mai departe cu andrele 2½ astfel ca boneta să se micșoreze încă 3—4 cm și de abia la ultimul rînd, să scadem cîte 2—3 ochiuri împreună. La sfîrșit, stringem totul, deodată. Coasem cu grijă căciulița, cap la cap, ca să nu se formeze nici o linie îngroșată. Din lîna rămasă facem un ciucure.**

SECRETELE COSMETICII MODERNE

Se spune că secretele plac, mai mult decît oricui, femeilor. De aceea vă adresăm o invitație. Să ridicăm vălul care ascunde privirilor noastre tainele sanctuarelor moderne ale frumuseții. Și pentru a nu ne rătăci în noianul de oglinzi, în puzderia de alifii, creme și parfumuri să ne luăm și un ghid, în persoana ALEXANDREI GASPAROVICI, al cărei nume este legat de patentul unor procedee și produse cosmetice românești.

— Spuneți-ne, Alexandra Gasparovici, am putea deveni frumoase, cu ajutorul cosmeticii, fie chiar și numai pentru noaptea de revelion ?

— *Într-un sens, da. În două-trei ședințe de cosmetică făcute înainte de marea sărbătoare a noului an se pot obține rezultate deosebite. Spectaculosul este un atribut al cosmeticii moderne însă valoarea și persistența sa sînt o chestiune de timp ! Cu prețul unui rezultat oarecum efemer, de revelion putem avea șansa de a fi... mai frumoase decît de obicei, apelînd la serviciile cosmeticii, care este în fond o subtilă știință a revitalizării și biostimulării, cu efecte vizibile asupra epidermei. În prim planul cabinetelor cosmetice nu se mai află anticele creuzete ci aparate complexe. Cum se obține un ten neted, luminos ? „Galvanodernul" și „Sebaspirul", pe bază de vacuum degresează în profunzime pielea și îndepărtează celulele moarte. În cazul tenurilor deshidratate, se aplică diverse metode de rehidratare. Clasicele fructe sau sucuri sînt folosite ca revitalizatoare, vitaminele și apa conținute, fiind ajutate să pătrundă în straturile profunde ale epidermei prin electroliză și electroosmoză. Este așa-zisa ionizare care, repetată de cîteva ori, conferă epidermei o prospețime de țesut întinerit. Foarte eficiente sînt măștile cosmetice alternante. Prin șocul de măști, în decurs de șapte zile, se acționează asupra pielei pe planuri multiple : pentru decolorarea petelor pigmentare, activarea circulației sanguine, tonifierea țesutului, hidratarea sa, astfel încît la sfîrșitul intervalului, tenul își schimbă complet aspectul.*

— Ne amintim cu acest prilej că școala românească de cosmetică s-a făcut remarcată în cadrul congresului internațional de specialitate — CIDESCO — care a avut loc în acest an, pentru unele tehnici și produse. Ce ne puteți spune despre aplicarea acestora, mai ales că ați făcut parte din colectivul de cercetare care a pus la punct unele din metodele respective ?

— *Recent, a avut loc în Capitală un colocviu pe această temă — consfătuirea pe țară a cosmeticienilor, manifestare organizată sub egida UCECOM. Consfătuirea a urmărit tocmai elucidarea problemelor legate de introducerea serviciilor și tehnicilor noi de lucru, de folosirea aparaturii moderne și a metodelor atestate pe plan internațional. Aș cita cîteva : aplicarea Pelobiului în tratamentele cosmetice pentru menținerea fiziologiei normale a pielei, tratamente cosmetice pentru decolorarea petelor pigmentare și pentru combaterea eritrodermiilor, eritrozelor rozacee și a cuperozelor. Este vorba de o generalizare a metodelor moderne.*

— Cînd vom putea beneficia de noile tratamente cosmetice, cînd vom găsi produsele respective în magazine ?

— *Cremele pe bază de Pelobiol intră în fabricație de serie la cooperativa „Chimica" din București, iar crema pentru tratarea eritrodermiilor se află în probe tehnologice.*

Cornelia PREDA

UN MAESTRU AL ARTEI CULINARE VĂ RECOMANDĂ

MENIURI PENTRU REVELION

Maestrul artei culinare, ION DOS, de la restaurantul Carpați din Brașov, a întocmit special pentru cititorii revistei „Magazin" două meniuri de revelion.

Rețetele au fost alese dintre specialitățile bucătăriei ardelenești.

MENIU I

1. **Măsline umplute cu pastă de pește**
2. **Caltaboș ardelenesc**
3. **Muschi de porc afumat — fiert, rece**
4. **Pateu de iepure în aspic**
5. **Roșii**
6. **Pește rasol cu maioneză**
7. **Curcan sau pasăre cu portocale**
8. **Cotlet de porc pane**
9. **Cartofi pai și mazăre sote**
10. **Salată verde cu roșii**
11. **Tort „Nuca"**
12. **Fructe și brînzeturi**
13. **Uscățele sau saleuri**
14. **Cafea**
15. **Pungi cu surprize**

DIMINEAȚA

Ciorbă de perișoare cu zeamă de varză

BĂUTURI

Ca aperitiv : **țuică-vermut**
La pește și carne : **vin alb și roșu**
Desert : **șampanie**

Caltaboș ardelenesc

INGREDIENTE PENTRU 2 KG : ficat de porc 500 g ; carne grasă de porc 500 g ; ceapă 100 g ; orez 200 g ; piper 25 g ; mațe groase de poro 20 m ; untură 100 g.

Se fierbe ficatul împreună cu carnea de porc. Cînd sînt fierte se lasă să se răcorească, se trec prin mașina de tocat cu sită rară. Orezul se călește, ceapa se curăță, se spală și se călește puțin. Se adaugă în compoziție împreună cu sarea și piperul. Se frămîntă bine. Mațele se spală în mai multe ape, se umplu cu compoziția de mai sus. Se leagă la capete cu sfoară, se pun în zeama în care a fiert carnea și ficatul și se lasă să fiarbă 20 minute. Se dau jos de pe mașină, se scot în apă rece. Se servește așa.

Curcan cu portocale

INGREDIENTE PENTRU 10 PERSOANE : un curcan de 2,500 kg, 300 g ulei, 100 g unt, 100 g lichior de portocale sau triple sec, 300 g morcovi, 100 g ceapă, 100 g țelină, 100 g pătrunjel rădăcină, 100 g făină, 200 g bulion, 2 kg portocale, 25 g sare, 5 g piper, 50 g oțet, 100 g zahăr.

Curcanul, tăiat în bucăți potrivite, se prăjește foarte puțin în ulei ; după ce s-a rumenit, se scoate într-o altă cratiță. În vasul în care a fost prăjit se călește zarzavatul curățat și făina prevăzute pentru sos. După călire se adaugă și bulionul. Se stinge cu zeamă de supă sau cu apă. Se mai fierbe circa 30 minute. Se strecoară peste bucățile de curcan prăjit. Se pune totul la fiert pînă se înmoaie curcanul. Cînd e aproape gata se adaugă lichiorul și zahărul ars care se stinge cu o lingură de oțet.

Între timp se curăță portocalele de coajă și fibre, desfăcîndu-se felii. Se ia sos de la curcanul gata pregătit, se adaugă peste cantitatea de portocale felii și se dau în fiert o singură dată (cca 2—3 minute), în așa fel ca feliile de portocale să rămînă întregi.

Se așază curcanul pe un platou și se adaugă garnitura de portocale. Ca decor în jurul platoului se taie felii rotunde de portocale, necurățate, crude.

Tort „Nuca"

INGREDIENTE PENTRU 12 PERSOANE. Blatul : 5 ouă, 90 g miez de nucă mărunțit, 100 g făină, 150 g zahăr tos. Siropul : 200 g zahăr tos, 200 g apă, 30 g rom superior sau coajă de la 1/2 lămîie. Crema : 200 g miez de nucă mărunțit, 300 g zahăr, 100 ml lapte, 150 g unt, 150 g margarină, coaja rasă de la o jumătate de lămîie, 20 g rom.

Blatul : Cu un tel se bat ouăle și zahărul pînă devin o compoziție bine crescută și destul de groasă. Se adaugă făina amestecată cu nucile. Se amestecă cu lingura ușor pînă devine omogenă. Se toarnă compoziția într-o cratiță de 3 kg care a fost unsă cu margarină și pudrată cu făină. Se coace în cuptor cu foc potrivit timp de 40 minute.

Crema : Se pune la fiert laptele cu zahărul. Cînd începe să fiarbă se adaugă nucile mărunțite și se amestecă. Se dă la rece. După ce s-a răcit se adaugă romul, coaja de lămîie, untul și margarina. Se bate pînă devine o cremă alifioasă și pufoasă.

Se taie blatul în 3 părți egale. Se însiropează fiecare foaie, se umple cu două rînduri de cremă. Deasupra se unge tot cu cremă. Pe margini se poate decora cu nuci tăiate cu cuțitul, iar deasupra cu jumătăți de nuci.

MENIU II

1. **Tartine cu pastă de pește**
2. **Tartine cu șuncă**
3. **Tartine cu pastă de ficat**
4. **Piftie de curcan sau de porc**
5. **Pește prăjit cu sos de lămîie**
6. **Friptură asortată : pasăre, porc și cîrnați afumați**
7. **Cartofi pai**
8. **Murături de casă asortate**
9. **Tort de cafea**
10. **Fructe : portocale, mere, struguri și alune prăjite**
11. **Brînzeturi diferite**
12. **Cafea**

Pungi cu surprize

DIMINEAȚA

Ciorbă de potroace cu zeamă de varză

BĂUTURI

Ca aperitiv : **Coniac sau mastică**
La pește și carne : **vin alb și roșu**
La desert : **șampanie**

Piftie de curcan

INGREDIENTE PENTRU 10 PERSOANE : un curcan de cca 1.600 kg, 250 g zarzavat, 250 g ceapă, 4 ouă, 100 g gelatină, o căpățînă de usturoi, 50 g sare.

Curcanul se taie în trei părți. Pieptul și cu partea dinainte se taie de o parte, iar partea dinapoi se taie în două. Se pune la fiert într-o cantitate dublă de apă față de greutatea curcanului ; se adaugă sarea, zarzavatul și ceapa curățate și tăiate ca la supă, nu tocate mărunt. Se lasă să fiarbă pînă cînd se apreciază că este gata. Se ia de pe foc și se lasă să se răcească. Se scoate carnea iar supa se strecoară. În supa strecurată se adaugă gelatina, care a fost înmuiată în apă rece. Albușurile de ou se pun într-o cratiță cu puțină apă rece și se bat tare cu telul. Se amestecă bine zeama cu gelatina și albușurile și se fierbe timp de 30 minute la foc încet. Compoziția se strecoară prin tifon fără a se mai amesteca. Carnea se scoate de pe os și se așază în porții, în farfurii sau forme speciale. E bine ca deasupra să fie pusă carnea albă (piept) și pe fiecare bucată să se pună ca decor, bucăți mici de ficat, pipotă și morcov. După ce s-a așezat carnea așa cum s-a arătat, se toarnă deasupra zeama strecurată. Se lasă să se răcească, ca să se facă piftie.

Pește prăjit cu sos de lămîie

INGREDIENTE PENTRU 10 PERSOANE : 2 kg pește, 100 g făină, 1 dl lapte, 200 g unt, 2 dl ulei, 2 kg cartofi, puțin piper, verdeață, 50 g sare, puțină sare de lămîie, capere.

După ce peștele a fost curățat și pregătit fileuri, i se dă sare, se trece prin lapte și făină și se pune la prăjit în ulei. După ce s-a prăjit se scoate și se ține la cald.

Se curăță cartofii și se taie în cuburi, punîndu-se la fiert într-un vas cu apă și sare.

Din unt, verdeață tocată mărunt, sare de lămîie dizolvată și piper pisat se pregătește sosul de lămîie.

Fileurile de pește se aranjează pe un platou, se pun cartofii natur alături, iar peste pește și cartofi se toarnă sosul de lămîie. Fiecare porție se servește decorată cu o felie de lămîie, verdeață tocată și capere.

Vechimea în muncă

N.C.-CLUJ, FLOREA VASILIU din București, întreabă dacă perioadele de timp în care au fost pensionari de invaliditate se includ în vechimea în muncă.

RĂSPUNS. Vechimea în muncă reprezintă timpul cît o persoană a lucrat în calitate de angajat, în temeiul unui contract de muncă, indiferent de natura contractului de muncă și de modul de remunerare a muncii, perioadele de prizonierat, de persecuție rasială sau alte perioade stabilite prin Hotărîri ale Consiliului de Miniștri, în care o persoană a desfășurat o activitate sau, datorită unor cauze pe care nu le putea înlătura, a fost împiedicată de a o desfășura, precum și situațiile prevăzute de Codul muncii ca fiind vechime sau vechime neîntreruptă în muncă. Vechimea în muncă este definită prin art. 39 din Legea 27/1966, care a fost republicată în Buletinul Oficial nr. 17—18 la 1 februarie 1969 ; iar perioadele în care o persoană n-a lucrat, dar se iau în considerare ca vechime în muncă, sînt stabilite limitativ de H.C.M. 252/1967 (art. 29—32). Timpul cît o persoană a primit pensie nu se consideră vechime în muncă.

Încuviințarea înfierii

RADU NECȘOIU din Ploiești, dorește să afle dacă poate înfia copilul unei rude apropiate în cazul în care diferența de vîrstă dintre cel care înfiază și cel care urmează a fi înfiat este mai mică de 18 ani.

În principiu, numai minorii pot fi înfiați ; persoanele majore vor putea fi înfiate numai dacă pe timpul minorității au fost crescute de cei care voiesc să le înfieze.

Codul familiei oprește înfierea între frați. Persoanele care înfiază trebuie să fie majore, să îndeplinească anumite condiții care să dea garanția că pot asigura creșterea și educarea minorului potrivit cu însușirile lui, în conformitate cu legile statului nostru spre a-l face folositor societății (aceste condiții sînt prevăzute în art. 117 Codul familiei) și să fie cu cel puțin 18 ani mai în vîrstă decît acei pe care voiesc să-i înfieze.

Autoritatea tutelară — respectiv comitetul executiv al consiliului popular — de la domiciliul celui care înfiază (în afară de cazul înfierii unui copil părăsit sau din părinți necunoscuți, care se află în îngrijirea unei instituții de ocrotire, cînd este competentă autoritatea tutelară în circumscripția căreia se află sediul acestei instituții) poate încuviința înfierea și în cazul cînd diferența de vîrstă este mai mică de 18 ani. Dv. trebuie să invocați argumentele care să justifice încuviințarea acestei înfieri și să faceți dovada că este în interesul celui înfiat să se facă această înfiere. (art. 66 și urm. Codul familiei).

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Sfaturi pentru horticultorii amatori

VASILE RUSU, Tg. Neamț, și CONSTANTIN BUDU, comuna Scheia, jud. Iași. Iernarea lămîilor se poate face în două feluri : ori la rece — adică la temperaturi de 0—7 grade și lumină puțină — ori la cald. În acest din urmă caz, plantele se țin în încăperi încălzite (12 — 18 grade) și la lumină. În timpul iernii, lămîiul se udă rar, folosindu-se apă călduță (temperatura apei să fie cu 2 — 3 grade mai mare decît a camerei). Udatul exagerat în timpul iernii poate produce putrezirea rădăcinilor precum și căderea frunzelor și a fructelor.

FLORICA STERESCU, Timișoara. Puteți începe în luna decembrie, înmulțirea prin butași a unor plante ornamentale, printre care se numără și violetele de Africa. Pentru înmulțire se folosesc frunze care se pun la înrădăcinat, fie în sticle cu apă (ca la leandru), fie în nisip. Ultimul procedeu este mai bun : codița frunzei se scurtează lăsîndu-se cam de 1 cm., după care se despică pe o lungime de circa 0,5 cm. În această despicătură, se introduce un bob de grîu, iar frunza se înfige cu codița într-un ghiveci în care s-a pus nisip spălat. Peste ghiveci se așază un borcan de sticlă cu gura în jos. Borcanul va menține constantă temperatura și umiditatea necesare înrădăcinării.

IOAN TOMA, comuna Muntenii Buzăului, jud. Ialomița. Vinul nou ce trebuie tras de pe drojdie se numește pritoc (pritocire). Primul pritoc se face în cursul iernii (decembrie — ianuarie), al doilea primăvara (martie — aprilie) iar pritocul trei, în toamna sau iarna anului viitor.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU,

profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

MARIA CRISTINA — Tulcea. *Cura de dezalcoolizare se face în spital sub supraveghere medicală, bolnavul fiind investigat în prealabil pentru a elimina o serie de afecțiuni care pot contraindica tratamentul. Nu vă sfătuim să vă aventurați să-i aplicați singură tratamentul, fără consimțămîntul bolnavului și fără supraveghere medicală, deoarece pot interveni accidente deosebit de grave.*

ION BODIRLĂU—Arad. *Ați enumerat tratamentele care v-au fost indicate de medicul dermatolog pentru herpes. Au fost corecte, dacă totuși nu ați obținut ameliorare vă sfătuim să aplicați și unguent Locacorten sau Synalar.*

DUMITRU ZVANCIUC—Suceava. *Intervenția care vă interesează nu se poate efectua în prezent, poate în curînd această tehnică va fi aplicată. Referitor la lentile de contact, în cazul dv. nu se recomandă. De asemenea sînt contraindicate și eforturile fizice.*

Dr. Ana MURGULEȚ

UN CADOU CARE OFERĂ CERTITUDINE — CEASUL „CERTINA"

Toate modelele CERTINA sînt antișoc, antimagnetice, insensibile la variațiile de temperatură și prevăzute cu resort incasabil Superflexo.

CERTINA

De vînzare la magazinele „Bijuteria" din întreaga țară.

PUBLICOM

A APĂRUT

ALMANAHUL MAGAZIN 1972

DIN SUMAR : • Îmbrăcăminte pentru adulți și copii (10 pagini cu diverse modele) • Decorarea locuinței • Femeia gospodină în anul 2000 • Ghid orientativ de îngrijire cosmetică • Numeroase caricaturi și jocuri distractive

Oferiți cadouri celor dragi !
Înainte de a vă decide ce să cumpărați, vizitați neapărat MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CONSUM
unde puteți alege
cadouri frumoase și utile pentru toate vîrstele

(6759)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Din lumea zborului

După cum se știe, în țara noastră se construiesc diverse avioane de școală, de antrenament, de acrobație, utilitare, planoare etc. Cu unele dintre acestea s-au realizat recorduri naționale sau internaționale. **Știți care sint tipurile de avioane și planoare, mai cunoscute, construite la noi în țară, după 1949?**

Curiozitățile numerelor

Se știe că în domeniul numerelor există diverse curiozități, din care, unele foarte amuzante. Vom încerca să vă prezentăm aici cîteva.

De pildă, folosind cifre cuprinse între 0, 1, 2...9, luate o singură dată, se pot forma numere a căror sumă să fie egală cu 1. **Puteți formula cel puțin două asemenea exemple?**

Sau, care este numărul cel mai mare ce se poate scrie folosind de patru ori cifra 1.?

Sau, **ce cifră este aceea care, ridicată la puterea a patra, ne dă un număr ale cărui cifre, adunate între ele ne conduc la cifra inițială?**

Deocamdată, atît. Vă promitem că vom mai reveni cu asemenea întrebări, dacă vom constata că interesează.

Radiosursele

În prezent radioastronomia a devenit o știință de sine stătătoare, care incumbă adesea cheltuieli foarte mari pentru instalațiile respective. Radioastronomii au descoperit numeroase corpuri cerești, invizibile instrumentelor optice astronomice obișnuite. Incontestabil că fără mijloacele radioastronomice, aceste corpuri de pe bolta cerească ar fi continuat să existe, din hăul timpului, fără ca cel puțin să se știe de ele.

Corpurile cerești în cauză emit unde radio, constituind așa-numitele „radiosurse". Datorită acestor emisiuni au și putut să fie identificate.

Radioastronomia nu este totuși o știință prea virstnică. Știți cum a luat ființă?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Misterul plăcii de marmură

Reconstituind placa de marmură din fragmentele rezultate prin spargerea ei, se vor putea citi cuvintele gravate inițial pe ea, și care nu erau altele decît : „Litoralul românesc", după cum se vede și în imagine.

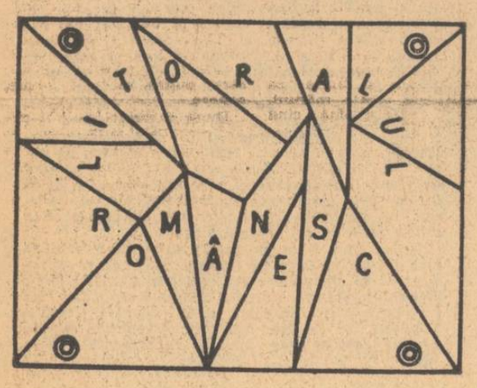

Poșta cititorilor

La problema „Schimbarea locurilor", din revista noastră nr. 730, din 02.10.71, am primit un singur răspuns de la tov. **Aurelian Ionești**, student anul II, Fac. de matematică din Iași. Valoarea găsită nu corespunde însă cu aceea publicată de noi ulterior. A se revedea calculele. Pentru revista nr. 732, din 16.10.71, la problema **„Eroarea lui Lebesque"**, au răspuns corect următorii cititori : **Bejenaru Leon**, student, Igriș, jud. Timiș ; **Sfarti Adrian**, București ; **Mihai Domnițel**, elev anul IV, Liceul nr. 2, Rădăuți. Ținem să-i felicităm în mod deosebit pe cititorii care au răspuns corect la această problemă, întrucît ea este destul de puțin cunoscută, chiar în rîndul matematicienilor, fapt ce ne-a demonstrat că autorii răspunsurilor nutresc o reală dragoste pentru matematică, acumulînd cunoștințe foarte variate din domeniul respectiv. Tot pentru numărul 732 al revistei dar referindu-se la problema **„Lacrimi de crocodil"**, am primit răspunsuri corecte de la următorii cititori : **Todorof Nicolae**, elev, clasa a VIII-a București. (Nu am reținut propunerile fiind prea simple) ; **Știucă Dumitru**, com. Cogealac, jud. Constanța ; **Maria Popescu**, București ; **Radu Georgescu**, elev, clasa a VIII-a, Tîrgu Neamț, jud. Neamț ; **George Nistor**, elev, București (Problema propusă pentru cititori este prea „anemică". Trebuie ceva „mai tare" !) ; **Valentina Dinu**, elevă, clasa a VII-a A Școala generală nr. 21, Craiova.

Deși cam tardiv, la interval mai mare de o săptămînă după publicarea în numărul 727 al revistei din 11.09.71, a problemei **„Triunghiul lui... ?"**, am primit trei scrisori succesive de la cititorul nostru **dr. Mircea Petrescu**, medic primar din Sinaia, jud. Prahova, cu o serie de demonstrații foarte interesante, strict geometrice. Vă răspundem în mod special, apreciind cunoștințele dv. de geometrie. Demonstrațiile au o deosebită acuratețe și eleganță, pentru care vă felicităm, și totodată, vă sugerăm ideea de a trimite un material analog la Gazeta matematică, pentru a fi eventual publicat.

Ștefan Hacikian, București. Dacă ați cunoscut jocul propus de cititorul nostru Eugen Crișmaru în urmă cu... 50 de ani, aceasta înseamnă în primul rînd că aveți cel puțin 60 de ani, motiv pentru care vă urăm mulți înainte. Nu credeți însă că este bine să-l cunoască și generațiile actuale ? Dacă dv., cunoașteți o rezolvare a jocului cu numai 97 de mutări, sau chiar doar 87 mutări, aceasta ar putea fi interesant și pentru cititorul nostru, care ne-a trimis jocul, ce indică 120 de mutări în acest scop. Ce-ar fi să-i scrieți ?

Cît privește organizarea unor concursuri, în cadrul rubricii noastre, ne-am gîndit și noi la aceasta, pentru anul 1972.

Burciu Ion, București. V-am afirmat că propunerea dv. ne-a plăcut și că o vom publica. Așa va fi. Dar vă rugăm să aveți răbdare, întrucît publicarea materialelor primite de la cititori se face într-o anumită ordine și, mai cu seamă, în limita posibilităților. Dacă ați ști cîte primim... și toți vor să fie publicate cît mai repede. Din păcate, această micuță rubrică nu dispune și de un număr anexă...

Dr. E. Gherman, Cluj. Aveți dreptate, în cele afirmate. Informîndu-ne mai îndeaproape asupra materialului, situația se prezintă astfel : în anul 1939, Kornberg și Ochoa, au primit premiul Nobel pentru descoperirea unei enzime care asigură sinteza ADN-ului. În 1967, Granitt, Hartling și Wald, au primit premiul Nobel pentru descoperirea proceselor inhibatoare privind informația nervoasă, la nivelul complexului nervos al retinei. Vă mulțumim pentru materialul trimis.

Ing. Liviu MACOVEANU

DACĂ ABUZUL SE CONFIRMĂ...

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Stimată redacție,

Mă numesc Viorica Fonta, locuiesc în Sighetul Marmației, str. 23 August nr. 20, am 21 de ani și sînt absolventă a Liceului „Dragoș Vodă" din localitate. După absolvirea liceului m-am pregătit pentru intrarea la facultate, la științe juridice, dar n-am reușit. Imediat după întoarcerea de la admitere m-am înscris la forțele de muncă, dorind să muncesc în orice domeniu în care mă simțeam capabilă. Am făcut această „remarcă", deoarece — în continuare — sînt obligată să dau cîteva detalii în legătură cu fizicul meu (lucru de loc plăcut pentru mine) : sînt extrem de scundă, am 1,37 m înălțime...

Mi s-a oferit un post provizoriu la Spitalul Unificat din Sighet, ca femeie de serviciu, l-am acceptat, cîștigîndu-mi încrederea în mine o dată cu cîștigarea prin muncă cinstită a propriei mele existențe. Deși nu ușor, am încercat să fac față acestei munci, remarcîndu-mă, fiind apreciată atît de bolnavi, cît și de personalul medico-sanitar. Pentru acest motiv, după o lună de zile sînt avansată în funcția de infirmieră. Nu pot să vă descriu în cuvinte cu cîtă dragoste mergeam în fiecare zi la muncă, mă simțeam minunat în mijlocul colegelor, simțeam că trăiesc. Am lucrat doar cinci luni. Există un proverb românesc : „Ziua bună se cunoaște de dimineață", dar nu... întotdeauna.

În ziua de 22 iunie 1971, tov. șef serviciu personal, Ioan Gava, mi-a spus că timpul pentru care am fost angajată provizoriu a expirat și că nu mai au nevoie de mine, deci, începînd cu acea dată, să nu mă mai prezint la serviciu. Am înțeles și m-am conformat întocmai. Dar, la cîteva zile, pe postul de infirmieră a fost angajată fiica președintelui C.A.P. din comuna Vad, Ioana Fodorut care are, ca pregătire, opt clase elementare. Tot la acea secție (chirurgie) este angajată, în aceeași perioadă, Maria Sauliuc, fiica portarului Ioan Sauliuc, de la spital, cu o pregătire de șapte clase elementare. Deci, vă dați seama de ce tov. Ioan Gava mi-a spus că, începînd din 22 iunie, mi-a expirat termenul de angajare provizorie. Acest om nu s-a gîndit nici o clipă că aceste fete pot munci și în altă parte, pe cînd eu, din cauza fizicului, nu pot face față unor munci cu un specific prea dur (ba, dac-ar trebui să manipulez niște mașini, n-aș ajunge la toate butoanele). Nu-i deloc ușor pentru mine să recunosc asta, și încă public, n-am însă încotro, lucrurile se cer spuse pe nume, căci, de luni de zile mă chinuie întrebarea, socotesc eu perfect îndreptățită : oare nu puteam fi eu angajată definitiv, mai ales că mă și aflam în exercițiul funcțiunii, eram și apreciată unanim de personalul medico-sanitar (nu-s lipsită de modestie, credeți-mă !) și de colege ?

Mă adresez presei deoarece aici m-am adresat cu această întrebare în destule locuri, la destule persoane competente, capabile să mă ajute să se facă dreptate, dar au rămas cu inimile închise. Nici măcar din simplă omenie nu mi-au recomandat vreo soluție și iată-mă din nou fără posibilitatea de a mă simți, în primul rînd prin muncă, om în rîndul oamenilor. Să știți că nu m-am lăsat : m-am pus pe învățat și m-am prezentat la examen la Grupul școlar sanitar din Baia Mare, însă... sînt respinsă la examenul medical din cauza înălțimii (1,37 m). Cea mai fierbinte dorință a mea rămîne să se facă dreptate. Vă mulțumesc.

VIORICA FONTA
str. 23 August nr. 20,
Sighetul Marmației
Maramureș"

Stimată Viorica Fonta, cele așternute de dumneata pe hîrtie — dacă-s confirmate de cercetările ce se impun — sînt de natură să-l revolte profund pe orice om de omenie, pe orice om care, oriunde ar munci în țara aceasta, dorește ca pretutindeni să domnească *cinstea, echitatea socialistă*. Faptele, așa cum le descrii dumneata, demonstrează că acei cu care ai avut de-a face (chit că s-or fi pus dumnealor la... adăpost cu niscaiva hîrtoage, sau că abia o vor face ca să se... apere de binevenitul oprobiu public), demonstrează ce efecte nocive pot să capete, în viața de toate zilele, lipsa de principialitate, intervențiile (*pila* — cum i se spune popular), nepotismul, indiferența față de dificultățile *celuilalt*. La dumneata situația era și mai vizibil dificilă, din motive obiective (deși... subiective), ai fi putut fi sprijinită în... plus, și nu dimpotrivă, în... minus (mă refer și la neplăcerile de ordin fizic, pe care, cu atîta voință și demnitate, știi să le depășești prin muncă și învățătură). Repet : *cazul dumitale necesită intervenția hotărîtă a organelor locale, de partid și de stat !* Dacă abuzul pe care ni-l comunici se confirmă și nu este de loc greu de verificat : data „expirării" angajamentului provizoriu, datele celorlalte angajări, nivelul școlar al fiecăreia, declarațiile obiective ale celor din spital etc.), nu există „scuză", de nici un fel, pentru *cel* (sau *cei*) care se poartă astfel cu un tînăr, manifestînd o incalificabilă nepăsare pentru destinul profesional și de viață a unui om de 21 de ani (avînd, în plus, și ale necazuri... fizice). Sînt absolut convins că *ți se va face dreptate*, neapărat cu sprijinul celorlalți oameni, doritori ca pretutindeni, la noi, să domnească — așa cum am mai spus — cinstea și echitatea, reflexe normale ale conștiinței socialiste. S-au mai văzut cazuri, și mai grave, și mai „influente", dar n-a contat decît un singur lucru : ADEVĂRUL. Ne îngăduim să invităm, și pe această cale, pe cei în drept, să-l scoată de urgență la lumină, pentru a-l aduce și noi la cunoștința cititorilor.

★

POST-SCRIPTUM : Țin să-i semnalez tovarășului dr. Gh. Popescu, directorul Direcției Asistenței Sociale din Ministerul Muncii că, în răspunsul semnat de Domnia Sa (nr. S/200897 din 12 nov. 1971), se comunică exact... ceea ce *curierul* însuși știa dinainte (și constituia, tocmai, obiectul sesizării trimise pe adresa Ministerului). Formula „vă restituim scrisoarea", din finalul adresei menționate, ar fi fost acceptabilă dacă ni s-ar fi comunicat măcar un detaliu în plus, dac-ar fi existat, în cele 100 cuvinte (le-am numărat) bătute la mașină, cea mai vagă licărire de... (dar să nu insistăm !). Totuși, „subiectul" adresei nr. S/200897 e un om din carne și oase, din nefericire lovit de o nenorocire (invalid). Corespondentul nostru se plîngea că : a) tipul de cărucior pe care i l-a prescris doctorul se confecționează doar pentru copii(iar doctorul susține că numai și numai acel tip e potrivit — de ce n-ar fi luat direct legătura Direcția Asistenței Sociale cu medicul în cauză, pentru lămurirea lucrurilor ? b) nu se poate deplasa din Constanța în București, pentru măsurători, căci n-a putut obține o „Salvare" etc. Iar dumneavoastră, tovarășe director dr. Gh. Popescu, ce-mi comunicați : a) că i s-a aprobat un cărucior tip C. care se confecționează pentru copii ; b) a fost convocat pentru luarea măsurii... Și clasica formulă : „Vă restituim scrisoarea". Ce părere aveți ? *Nu-i prea mult* ? Dac-am fi tentați să încheiem și noi cu îndreptățita formulă : VĂ RESTITUIM RĂSPUNSUL (adresa S/200897) din... lipsă de *conținut* (și „tresărire").

DECEMBRIE '71
LUNA CADOURILOR

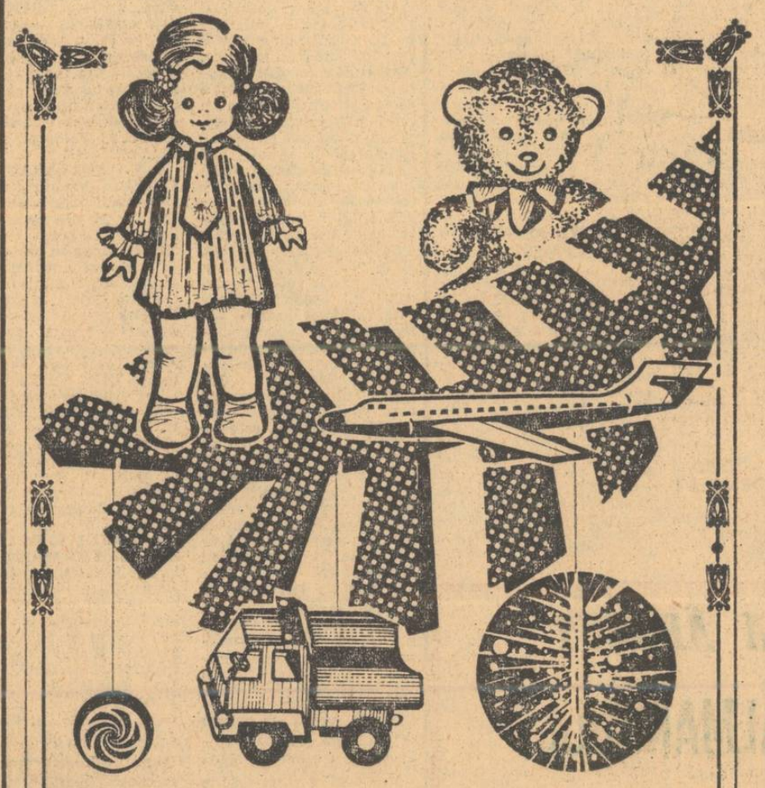

— . . . și a bucuriilor pentru toți, dar mai ales pentru copii. Dintre toate darurile, ei apreciază cel mai mult jucăriile pe care le puteți găsi în toate magazinele de specialitate.

• Păpuși • Jocuri de construcție pentru aeromodele și navomodele • Jucării mecanizate • Seturi electrice și ornamente pentru pomul de iarnă.

(6751)

RECOM

UMOR

Gh. CHIRIAC

„Consider că înfumurarea ne-a cuprins pe toți !...

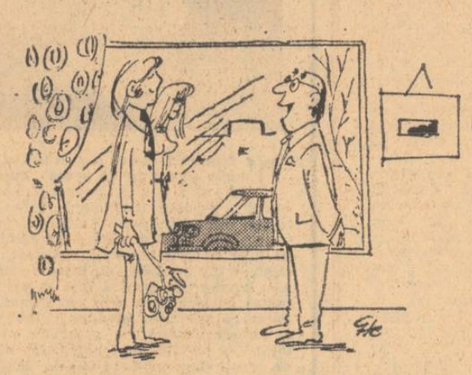

— Să vă căsătoriți ? Dar de cînd vă cunoașteți ?
— De circa 20 kilometri...

M. OPROIU

Fără cuvinte

Viorel SANDU

— Mă string îngrozitor, tu, dar dacă spui că-s din pachet, îi iau!!!

Memento teatral

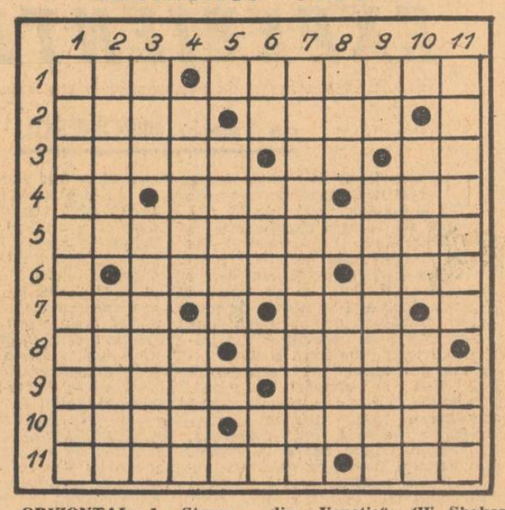

ORIZONTAL : 1. „Steaua... fără nume" (mai corect : cu numele vechi! N.R.). (M. Sebastian) — Luceafărul (B. Delavrancea) — 2 Nume masculin slav. — „Hagi-Tudose" (B. Delavrancea). 3. „Omul care (nu) ride" (V. Hugo). — Pe scenă ! — În șoapte ! 4. Erbium. — Oraș în Franța. — Operă de Michelet. 5. „Paharul cu apă" (Eug. Scribe), pl. 6. „Luna dezmoșteniților" (Eug. O'Neil). — Cu același nume. 7. Salcie. (reg.) — La un an o dată... 8. Golf în Noua Guinee. — „Cuiul lui Pepelea" (V. Alecsandri). 9. Cu capul în nori... (fig. pl.) — Căpetenie de cazaci. (od.) 10. „Take, Ianke și Cadîr"... (V. I. Popa). — „Hamlet" (W. Shakespeare), pl. 11. Plutesc... (fig.) — Oraș în R.D.G.

VERTICAL : 1 „Neguțătorul din Veneția" (W. Shakespeare) fem. 2. Visul unei nopți de vară (W. Shakespeare) adj. fig. — Programe. 3. Apeduct în Elveția. — „Cidul" (P. Corneille). 4. „Othello" (W. Shakespeare) fig. — A se ivi. (reg.) 5. „Dama de pică" (A. Pușkin). 6. Luna ! — Sufix francez. — Pene ! 7. „Hoții" (Fr. Schiller) fig. 8. „Idiotul" (F. Dostoievski). — Final la „Fecioara din Orleans" (Fr. Schiller) adj. masc. pl. 9. Nerv median! — „Coana Chirița" (V. Alecsandri). 10. „Apus de soare" (B. Delavrancea). pl. — Numele unui tînăr actor de film din țara noastră 11. „Romeo și Julieta" (W. Shakespeare). — „Ciocîrlia" (J. Anouilh).

Sc. ENE

Cuvinte rare : MER — IOV — ARAI — AUE — AEL — OIR

Cu încetul...

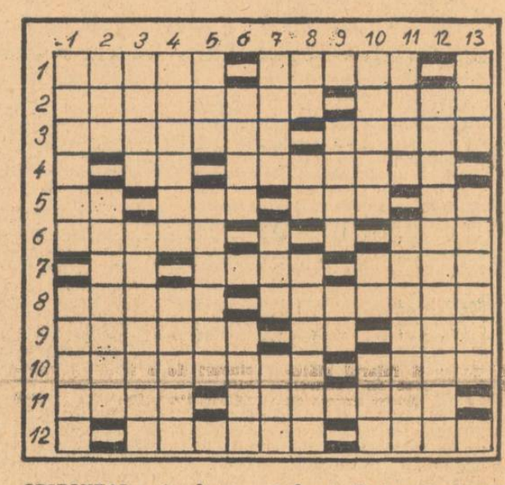

ORIZONTAL : 1. Încet... (fig.) — ..încet. 2. Unii care nu mai încetează cu vorba. — E încet (!) 3. Încetul cu încetul... — Arbuști... puși în cui. 4. Comparație în chimie... — Încetul cu încetul... 5. Abia începe ! — A-și însuși. — Țintă. — Curte ! 6. A bate foarte încet. — Îmi aparține. 7. Sodiu. — Tramvai electric. (od.) — Legat de mîini și de picioare... 8. Oracolul din Delphi. — A încetat să-ți mai aparțină. 9. A înceta... într-un cuvînt ! — Încetinează, după început ! — Prefix. 10. Neîncetat. — Zmeoaică. (reg.) 11. Numeral. — Ocupă permanent o funcție. 12. Se mișcă încet... (fem.) — Se face cu încetul...

VERTICAL : 1. Încetinitor. — Înțelegeri... diplomatice. 2. Încet. (fig.) — Cu încetul. 3. Încetarea succesului. — Încetul cu încetul. (reg.) 4. Se opune mersului încet... — Aceștia. (pop.) 5. Localitate în S.U.A. — Pierduți din memorie. 6. Miorița. — Prefix care se opune. 7. Nu este încet... la cap. — Prostul îl are... „încet". — Interjecție. 8. Gît la cap ! — Unu la table. — Mai au de crescut... 9. A încetat să existe. (fig.) — Pare! 10. Înceți. (neol.) — Cucerește ! — Se spune la telefon. 11. Localitate în Anglia. — Nici iute, nici încet. 12. Încetare. (fig.) 13. Uneori se duc încet, alteori zboară... (după părerea fiecăruia ! N. R.) — Încet, încet...

Teodor FRASIN

Cuvinte rare: EPI — AREL — ELO — UII — ELIA.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

PRODUCȚII DE IARNA

ORIZONTAL : Sta — Poezie — P — A — Door — Iarna — Piaff — And — Ut — Capitala — Avi — Anotimp — Eden — User — Is — Ula — Catren — Palat — Ir — I — Zeița — O — Nis — Domnitor — Teama — E — Nami — E — Concurs — A — Crivăț — Carte.

PROFESII

ORIZONTAL : Învățătoare — Roi — Rea — Sol — E — Ziarist — E — Circ — Noroc — Merite — Rost — Ef — Go — Fanar — Zețărie — Ono — Era — Is — Om — N — Li — Astenici — Asistent — Os — Rt — Tate — Ort.

Jocuri distractive

CEI DOI PICTORI

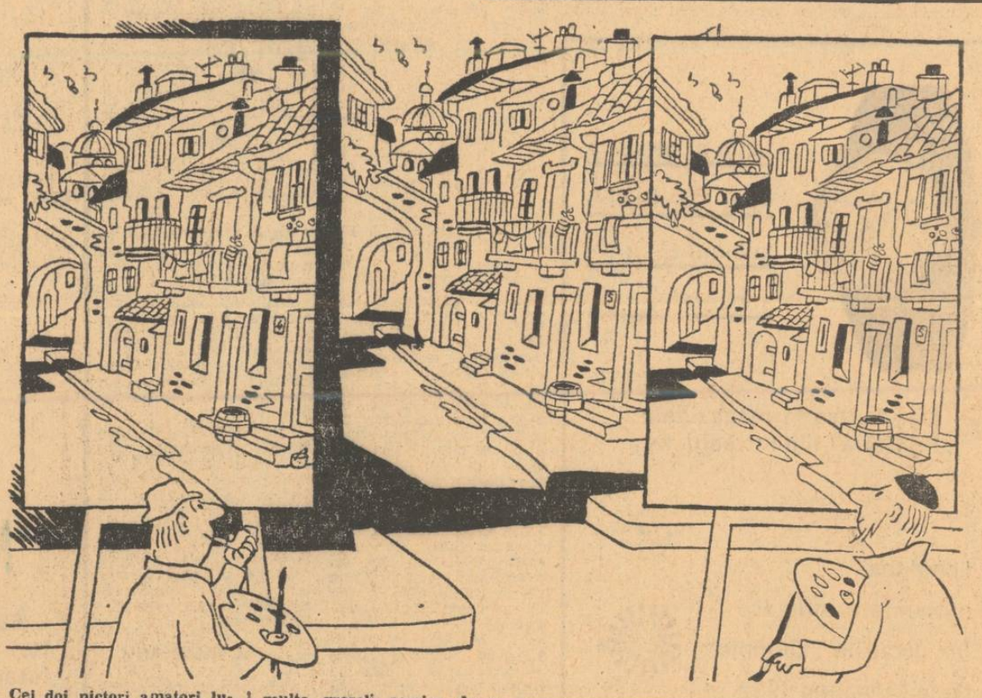

Cei doi pictori amatori lucrează după modelul expus la mijloc. La o examinare mai atentă a lucrărilor lor, se poate constata că există — în raport cu originalul — multe greșeli comise de amîndoi. Vă invităm pe dv. să precizați care dintre ei a comis mai multe greșeli ?

(Soluția în numărul viitor)

Ce-a cumpărat ?

(soluția jocului apărut în numărul trecut)

Clienta a cumpărat vasul (aflat în primul desen jos dreapta, între telefonul antic și biberon).

EXPERIENȚE...

de Valeriu MIRONESCU

Un campionat de 42 de etape, jucat fără întrerupere vreme de aproape nouă luni de zile, iată ce stă la baza unor echipe de tip Tottenham. După decenii întregi de asemenea activitate competițională, desfășurată indiferent de starea timpului și pe terenuri relativ dificile, s-au ales și se aleg drept fotbaliști, numai tinerii bine plămădiți fizic, capabili să îndeplinească un joc de forță și de rezistență din luna lui septembrie și pînă la sfîrșitul lui mai. Tehnica lor e corectă, fără strălucire însă, tactica generală e simplă și monotonă, schemele, numai cîteva la număr, se execută precis ca după șabloane. După părerea mea, englezii fac mult mai puține faulturi decît italienii (sau decît fotbaliștii români), totuși, contactele fizice cu adversarii, lasă acestora urme mai puternice decît faulturile. Pînă la sfîrșit, seria aproape neîncetată de angajări fizice — fotbaliștii englezi atacă mereu și imediat jucătorul cu mingea chiar în partea de teren opusă — istovește cumplit pe acei ce nu sînt deprinși cu „stilul" britanic.

Rapid a cedat pasul în fața lui Tottenham, dar am impresia că nici alte echipe românești n-ar fi fost în stare acum de rezultate sensibil diferite. Sigur, Rapid, cu jucători mai mici de statură, a avut un dezavantaj în plus — Cornel Dinu zicea apropo de staturi, că a văzut un meci ca-n „Planeta giganților" ! — totuși, nici alte formații de-ale noastre nu sînt încă obișnuite cu angajamentele tari, meci după meci și pe întreg parcursul fiecărui meci. Va trebui să ne învățăm să batem echipele care joacă în manieră britanică — iată una dintre concluziile acestui sezon internațional atît de rodnic pentru fotbalul nostru.

Da, pentru prima oară, nu una ci chiar două echipe românești au intrat în sferturile de finală ale cupelor europene, însă experiența internațională a formațiilor și a jucătorilor noștri este încă insuficientă și cam unilaterală. În plus, chiar experiența cîștigată de către o echipă nu se transmite și nu se preia de către celelalte echipe românești din motive diverse (lipsă de preocupare și de interes ; slab contact între cluburi ; rivalități între antrenori și jucători ; absența unor analize tehnice speciale, de pildă, la colegiul de antrenori sau la direcția tehnică a federației asupra experienței dobîndite de către o echipă sau alta s.a.m.d.). Așa se face, printre altele cazuri, că Dinamo n-a preluat și nu i-a folosit experiența cîștigată de U.T.A. în fața lui Feijenoord, așa se va întîmpla — și ar fi foarte supărător dacă s-ar întîmpla așa — în situația eventuală a unui meci U.T.A.—Tottenham. Posibilitatea aceasta, de loc exclusă de tragerea la sorți din 12 ianuarie 1972, trebuie avută în vedere de direcția tehnică a federației, iar, prin intermediul ei, un schimb de păreri amănunțit ar putea avea loc între arădeni și antrenorii rapidiști. Chiar și între jucătorii celor două loturi.

Meciul Rapid—Tottenham a fost interesant și din punctul de vedere al interpretării regulamentului. Acest Angonese n-a lăsat impresia unei personalități, mai degrabă ar zice că a fost șters prin comparație cu alți arbitri italieni pe care am avut ocazia să-i vedem. Totuși, el a arbitrat în maniera generală în care sînt conduse astăzi pe continentul nostru meciurile cu caracter oficial. Jocul a fost lăsat „liber" în ceea ce privește angajările dure cu corpul, chiar dacă ele aveau drept urmări dezechilibrarea sau căderea adversarilor. De asemenea, deposedarea de minge prin alunecare a fost tolerată chiar dacă adversarul se împiedica și cădea la pămînt. În schimb, au fost sancționate toate cazurile de sprijinire cu mîinile de adversari în momentele de sărituri, aproape toate piedicile, precum și marea majoritate a loviturilor cu picioarele a adversarilor. De pe urma acestui mod de a arbitra, păgubiți au rămas rapidiștii, însă cred că celelalte echipe ale noastre ar fi pățit la fel. Motivul trebuie căutat, în primul rînd, în arbitrajul practicat la meciurile diviziilor noastre de fotbal. Probabil, necunoscînd bine jocul și interpretînd eronat regulamentul, mulți arbitri fluieră angajările corect corp la corp, avînd drept rezultate dezechilibrarea sau căderea adversarilor. Trebuie spus că și publicul, învățat ani la rînd cu un asemenea arbitraj, reacționează zgomotos, mai ales atunci cînd la pămînt cade vreun jucător din echipa favorită. Or, procedînd astfel, noi descurajăm jucătorii puternici ce-și atacă corect adversarii și, în schimb, încurajăm pe cei slabi fizic, sau pe cei nepregătiți, sau pe cei ce nu știu să folosească regulamentar propriile lor calități fizice. Și pe aceia ce s-au învățat să cadă ca pe scena unui teatru ! Nu dau nume, nu vreau să irit nici pe suporteri, nici pe acei jucători, doresc doar să arăt că din toate treburile astea ne creăm singuri un dezavantaj pe plan internațional.

Mai departe, mulți arbitri de-ai noștri, de obicei cam aceiași care interpretează prost angajamentul corp la corp, devin cîteodată foarte liberali și lasă jocul „liber". Dar, „liber" în înțelesul lor înseamnă a tolera faultul ordinar, lovirea adversarului cu picioarele sau folosirea mîinilor pentru împingeri și acroșări. Cei mai puțin cunoscători ai jocului cu mingea, cotonogarii, intră în funcție și atunci, vai și amar de picioarele adversarilor. Din păcate, chiar jucători mai tehnici, profită de lacunele arbitrajului spre a lovi sau a replica la loviturii intenționate și neintenționate. Este evident că, astfel, iarăși, ne creăm singuri un dezavantaj pe plan internațional.

În privințele de mai sus, amatorii de fotbal de la noi din țară, ale căror cunoștințe asupra jocului sînt astăzi incomparabil mai mari decît în trecutul nu prea îndepărtat, ar trebui să adopte aceiași măsură de apreciere la toate meciurile. Subiectivitatea excesivă nu usurează creșterea calității fotbalului, iar noi avem nevoie de o creștere rapidă a jocului spre a ne impune în întrecerile internaționale. Unui jucător care faultează nu-i putem spune bravo numai fiindcă aparține echipei favorite, după cum nu putem dezaproba un jucător puternic și corect, numai și numai fiindcă „ținem" cu ceilalți...

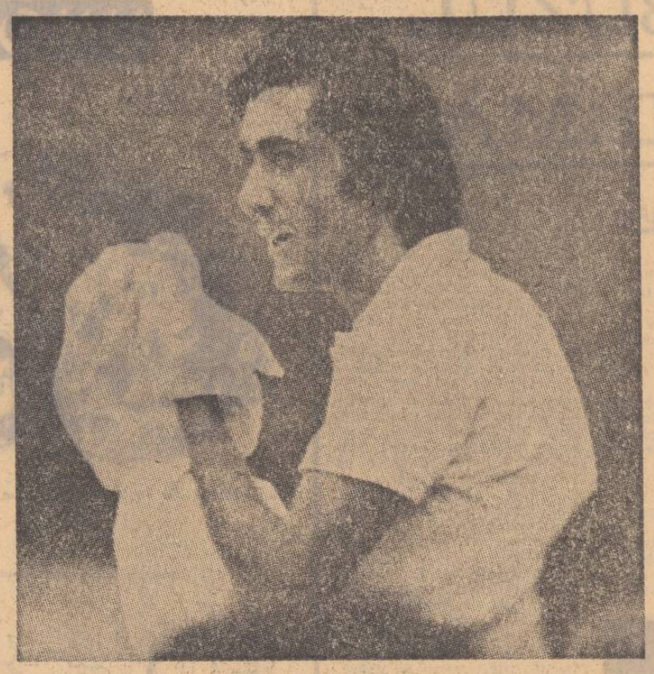

De miercuri seara Ilie Năstase, supercampionul, cum a fost denumit de toate agențiile de presă după strălucitul succes obținut la Paris, se află din nou la București. Aflîndu-ne printre numeroșii simpatizanți veniți la aeroportul Otopeni pentru a-l saluta și a-l felicita, am obținut următoarea declarație pentru cititorii revistei „Magazin" :

„A fost pentru mine o săptămînă teribilă, o săptămînă în care a trebuit să lupt cu așii tenisului mondial. Îmi va fi foarte greu să uit teribila încleștare din partida cu Stan Smith, cu acest mare jucător pe care am dorit să-l înving dar care a fost la un pas de a mă învinge. De ce ? Pentru că m-am detașat prea ușor în primul set și atunci, în acel moment, am considerat că misiunea mea va fi mai ușoară decît mă așteptam. Dar ați văzut și dumneavoastră cît a trebuit să pătimesc în cele din urmă. Acum însă totul s-a terminat cu bine, sînt liniștit și fericit, sînt bucuros cînd văd cît de mulți oameni au venit la aeroport ca să mă salute. Mă gîndesc de pe acum că va trebui ca și în viitor să le ofer asemenea satisfacții".

Cu și fără... crampoane

POVEȘTI ADEVĂRATE

de Eftimie IONESCU

Pentru astăzi, cîteva întîmplări de pe dreptunghiul de gazon. Autenticitatea garantată !... Sezonul s-a terminat, avem cîteva săptămîni de respirație, prima pauză să o folosim spre a ne relaxa puțin...

„MOMENTELE RĂDUCANU" PE WHITE HART LANE

Le povestește Chivers care, așa cum ați văzut miercuri, cînd ne-a vizitat la București, este cu un cap mai înalt ca „uriașul din Giulești". Să mai notăm că Chivers este socotit cel mai dotat centru înaintaș din istoria fotbalului englez, de la Tommy Lawton încoace, fiind trecut pe locul trei al unui clasament pentru cei mai buni centri înaintași din întreaga existență a soccerului insular.

Povestește deci Chivers : „Pentru mine, Răducanu rămîne un mare portar. Pentru că, așa cum l-am observat eu, își prezintă excepționalele sale numere de acrobație fotbalistică fără să provoace daune pentru echipă. Două au fost exhibițiile sale care m-au impresionat și cred că reprezintă unicat în materie. Prima mi-a făcut-o chiar mie. Am sărit amîndoi la o minge înaltă. Portarul din București s-a găsit cu o clipă înainte la balon, dar nu l-a prins ci doar l-a ciupit, făcîndu-l să se înalțe cîțiva centimetri. Am sărit iarăși, în speranța că de data aceasta mingea va fi a mea. Dar și de data asta Răducanu m-a precedat. Dar nici acum n-a prins balonul ci l-a trecut peste capul meu, reținîndu-l apoi elegant în spate. Tribunele au gustat enorm această scenă. Ca și pe aceea în care masivul portar român urmărea, în patru labe, mingea care se rostogolea încet spre plasa porții lui. Toți vedeam golul. Dar, în clipa în care balonul a atins linia de var, a golului, mîna lui Răducanu s-a așezat peste el, oprindu-i cursa. Scenă fantastică !"

Fără să recomandăm soluții de giumbușlucărie în dauna seriozității și a scorului, nu ne putem opri să observăm că dacă evoluția lui Rapid pe White Hart Lane a rămas cu ceva în amintirea miilor de spectatori de acolo, apoi prin „momentele Răducanu" a rămas...

TOT ENGLEZA...

„Cartonașul galben" arătat de arbitru unui jucător din liga a 4-a, Freeman (clubul Lincoln), va reprezenta o jurisprudență în materie. Avertismentul a fost dat pentru motivul că jucătorul numit mai sus... a refuzat, cu toate invitațiile verbale, să dea lovitura de începere a reprizei secunde dintr-un meci al formației sale. Motivul ? Cel mai bun prieten al lui Freeman, coechipier al lui, nu sosise încă pe teren de la vestiare...

INDIRECTĂ — CÎND RIDIC MÎNA DREAPTĂ !

S-a petrecut într-un meci din campionatul orașului București. În această toamnă. Un arbitru (cît de arbitru este veți vedea din cele ce urmează), dictează lovitură liberă indirectă în favoarea echipei A. Se execută lovitura, mingea pornește ca din tun din piciorul jucătorului X și se oprește în plasa porții echipei Y, FĂRĂ CA VREUN ALT JUCĂTOR-COECHIPIER AL EXECUTANTULUI SAU ADVERSAR, INCLUSIV PORTARUL, S-O FI ATINS. Gol nevalabil, după regulament ; dar arbitrul nostru arată centrul. Proteste îndreptățite din partea echipei B. „Bine, tovarășe arbitru — îi spune „cavalerului fluierului" căpitanul acestei echipe — dar ați ridicat mîna, semn că ați dictat lovitură liberă indirectă". Cîțiți cu atenție, fiindcă acesta a fost, răspunsul arbitrului cu pricina : „Da, așa este, dar am ridicat brațul stîng. Pentru lovitură liberă indirectă ridic brațul... drept !" O tăcere de mormînt după acest răspuns. Cine mai putea răspunde ceva ?

Tot din campionatul orașului București. Acum, o scenă regizată între o echipă anume și un arbitru anume. În spatele porții echipei adverse stă un jucător de rezervă cu o minge. Cînd faza se dispută în careul echipei A, jucătorul de rezervă din echipa B aruncă mingea în careu. Furat de meci, unul dintre componenții formației în apărare ia mingea străină cu mîinile și o aruncă în afara terenului. Arbitrul dictează hotărît penalti ! Regulamentar, nu ? Remediu întrebuințat cu mare succes în două partide. Efectul „tratamentului" : patru puncte.

AVERTISMENTELE PĂLESC

Știți cîte avertismente a primit, numai într-o jumătate de campionat, fotbalistul care a cîștigat cu mare avans — și pentru a doua oară consecutiv — titlul de „cel mai bun jucător al Cehoslovaciei" ? Cinci ! Și știți cine este acest internațional, așa de iubit de suporteri încît suita de avertismente se topește pe buletinele de concurs ? Karel Dobias, *fundașul dreapta al lui Spartak Trnava, căpitanul echipei reprezentative a Cehoslovaciei.*

8, 9, 10... OUT !

de Paul OCHIALBI

• Joe și Max • Două întrebări • V. Zilberman a spus... „adio" semimijlociei • 300 de meciuri din campionatele europene urmărite de un ziarist • Jean Claude Bouttier

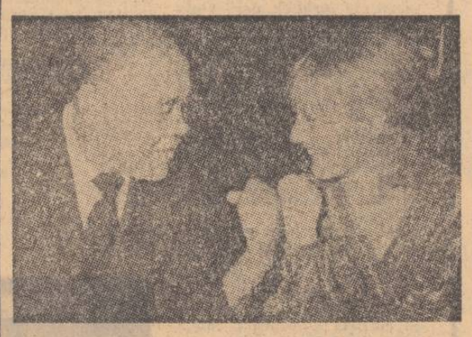

Astăzi, Joe Louis alături de cîntăreața Petula Clark în turneu la Las Vegas (S.U.A.)

• **DORESC SĂ FAC UNELE PRECIZĂRI** pe marginea celor două memorabile meciuri dintre Joe Louis și Max Schmeling, pentru a elucida unele confuzii în ceea ce privește aceste partide, care încă continuă să fie comentate de iubitorii „nobilei arte". Primul meci dintre cei doi corifei ai categoriei grea s-a disputat la 19 iunie 1936 (New York) și a avut ca scop desemnarea șalangerului oficial al titlului deținut de James Braddock. A cîștigat Max Schmeling prin cesar „schimbului de mîini" atunci desigur că am fi avut rezerve valoroase capabile să-i înlocuiască pe senatorii de drept. **A doua întrebare:** Dacă ați fi selecționer ce echipă ați prezenta mîine la Opole în întîlnirea cu Polonia ? **Răspuns : A. Mihai, C. Gruiescu, V. Ivan, P. Nedelcea, Gh. Ciochină, V. Antoniu, P. Dobrescu, V. Zilberman, Al. Năstac, H. Stumpf și I. Alexe.** Am urcat la unele categorii boxeri rutinați să facă față celor absenți din echipă.

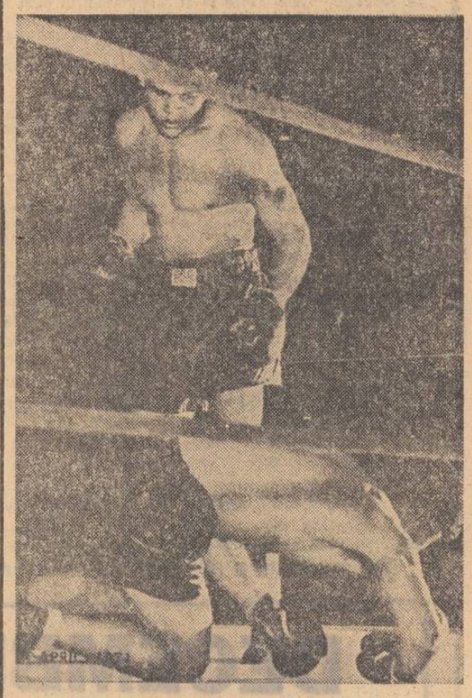

Joe Louis făcîndu-l k.o. pe Schmeling

ko în repriza a 12-a. După un an și trei zile, managerii americani nu l-au mai recunoscut șalanger pe Max Schmeling care a fost înlocuit cu Joe Louis, „Bombardierul" din Detroit l-a făcut ko în rundul 8 pe James Braddok, într-un meci disputat la Chicago, și s-a încorsetat cu centura mondială. Apoi, Joe Louis i-a acordat o șansă lui Schmeling. În mare formă Joe Louis și-a păstrat titlul învingîndu-l pe Schmeling la 22 iunie 1938 prin ko în prima repriză. Este interesant de arătat ce fac acum cei doi mari campioni. Max Schmeling, căsătorit cu fosta artistă de cinema Anny Ondra, este crescător de animale și negustor de blănuri în Hamburg. Joe Louis, ruinat de manageri care au „uitat" să-i plătească impozitele, este un simplu funcționar la un serviciu de „relații publice" a unei firme de conserve. El a fost multă vreme suferind fiind internat la un ospiciu din Denver. Joe Louis este în vîrstă de 57 de ani. Max Schmeling are 66 de ani.

• **AM SĂ ÎNCERC** să răspund la două întrebări puse desigur de un amator de box. **Prima:** Cum apreciați înfrîngerea echipei noastre la München ? **Răspuns:** Desigur ne afectează pe toți că pentru prima oară echipa vestgermană a reușit să cîștige cu 6—5 și să-și înscrie în palmares un succes în fața reprezentanților noștri. Cu toate că nu sînt un partizan al modului cum federația noastră înțelege să „dirijeze" acest sport vreau să arăt că în parte înfrîngerea este scuzabilă deoarece din formație au lipsit 4 titulari. Dacă federația s-ar fi preocupat cu atenție să acorde sprijinul necesar pentru ca echipa să fie completă, rezultatul ar fi fost altul. **A doua întrebare:** Ce părere aveți despre arbitrajul lui Ferdinand Marcelli ? **Răspuns:** Marcelli a arbitrat în maniera generală în care sînt conduse astăzi pe continentul nostru meciurile cu caracter oficial. Jocul a fost lăsat „liber" în ceea ce privește angajările dure cu corpul, chiar dacă ele aveau drept urmări dezechilibrarea sau căderea adversarilor. De asemenea, deposedarea de minge prin alunecare a fost tolerată chiar dacă adversarul se împiedica și cădea la pămînt. În schimb, au fost sancționate toate cazurile de sprijinire cu mîinile de adversari în momentele de sărituri, aproape toate piedicile, precum și marea majoritate a loviturilor cu picioarele a adversarilor. De pe urma acestui mod de a arbitra, păgubiți au rămas rapidiștii, însă cred că celelalte echipe ale noastre ar fi pățit la fel. Motivul trebuie căutat, în primul rînd, în arbitrajul practicat la meciurile diviziilor noastre de fotbal. Probabil, necunoscînd bine jocul și interpretînd eronat regulamentul, mulți arbitri fluieră angajările corect corp la corp, avînd drept rezultate dezechilibrarea sau căderea adversarilor. Trebuie spus că și publicul, învățat ani la rînd cu un asemenea arbitraj, reacționează zgomotos, mai ales atunci cînd la pămînt cade vreun jucător din echipa favorită. Or, procedînd astfel, noi descurajăm jucătorii puternici ce-și atacă corect adversarii și, în schimb, încurajăm pe cei slabi fizic, sau pe cei nepregătiți, sau pe cei ce nu știu să folosească regulamentar propriile lor calități fizice. Și pe aceia ce s-au învățat să cadă ca pe scena unui teatru ! Nu dau nume, nu vreau să irit nici pe suporteri, nici pe acei jucători, doresc doar să arăt că din toate treburile astea ne creăm singuri un dezavantaj pe plan internațional.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Ing. GH. ALBU, Ploiești : „Vă fac cunoscut pe această cale că un pasionat admirator al fotbalului, tov. Stanciu Ion, domiciliat în Ploiești, str. 23 August, Bloc 11, etaj 8, apartament 77, și-a manifestat pasiunea pentru fotbal într-o manieră deosebită. Cunoscător profund al fotbalului internațional, tov. Stanciu și-a botezat copiii cu numele unor celebrități fotbalistice, astfel : doi gemeni de patru ani Eusebio și Fachetti, o fată de opt ani Veloza și o fată de un an Rivera. După declarațiile respectivului tată este foarte posibil ca această listă să fie completată cu numele lui Pele".

Transmiteți în numele meu și al tuturor cititorilor rubricii calde felicitări acestui mare iubitor al fotbalului care înțelege să-și ducă pasiunea pînă în pînzele albe. Cred că viitorul său băiat va fi fericit să poarte numele lui Pele. Dar dacă va fi fată ? Nu credeți că ar trebui s-o numească Dobrina ? Sau Dina ? Sau, eventual, Tamanga ? Oare fotbaliștii noștri nu merită o asemenea cinste ?

PAPA IOAN, Arad : „Răducanu în națională este egalul lui Fănuș Neagu în presa sportivă. Afară cu trădătorii !".

Și, pe urmă, noi cu ce mai rămînem ?

HAN PETRU, Simeria : „În fiecare an se distribuie titluri și premii unor persoane care au merite deosebite în fotbalul românesc. Amintesc doar : cel mai bun fotbalist al anului, trofeul fair-play etc. Ei bine, eu propun să se înființeze și un fel de premiu al autorității feminine, premiu care în acest an să-i fie acordat doamnei Rugiubei, această admirabilă femeie care a reușit ce n-au reușit antrenori reputați ca Nicușor, Neagu și Rădulescu. Eu am făcut armata în Bacău și l-am admirat pe fotbalistul Rugiubei pentru talentul său veritabil, dar în același timp l-am detestat pentru viața dezordonată pe care o ducea. Și iată că autoritatea unei femei a oferit fotbalului românesc un pretendent la titlul de golgeter. Ce-ar fi să-i publicați acestei femei minunate o fotografie în „Magazin"?

A doua propunere : să se facă la fiecare sfîrșit de an o anchetă cu subiectele : cel mai bun ziarist sportiv, cel mai bun crainic sportiv, cel mai agreabil comentator de fotbal. Ar fi, cred, un divertisment plăcut pentru noi și, în plus, ar asigura o mai activă participare a publicului la problemele fotbalului".

În legătură cu prima chestiune, vă asigur că rîndurile dumneavoastră m-au emoționat realmente. A venit, în sfîrșit, timpul să mulțumim public acelor femei care au făcut din mulți fotbaliști zburdalnici, clienți de bază ai restaurantelor și minuitori frenetici ai cărților de joc, oameni serioși, devotați muncii și mîngîie. Nu știu ce metode a folosit stimata doamnă Rugiubei pentru a-l aduce pe drumul cel bun pe soțul ei, dar în această chestiune rămîne valabilă vorba aceea despre scopul care scuză mijloacele. Ce mult poate însemna o femeie pentru un fotbalist mi-a fost dat să văd cu ochii mei după meciul națională noastre cu Țara Galilor, cînd doamna Dobrin l-a luat în primire chiar de la stadion pe cunoscutul și răsfățatul său soț, obligîndu-l să sară din mers peste banchetul care urma să aibă loc la un cunoscut restaurant bucureștean. Merită, de aceea, să publicăm în revistă fotografiile acestor viteze soții, ca un omagiu sincer.

Și cea de a doua propunere primește adeziunea mea fierbinte. Dacă vă interesează, iată și opinia noastră în chestiune : cel mai bun ziarist sportiv al anului este, de departe, Fănuș Neagu. Cel mai bun crainic sportiv este, tot de departe, Cristian Topescu. Iar cel mai agreabil comentator sportiv rămîne, ori ce s-ar spune, subsemnatul. Nu-i așa ?

MIOARA C., Buzău : „Fotbalul", acest „joc de bărbați" ne-a atras în mrejele lui și pe noi, fetele. Vă scrie, deci, o reprezentantă a grupului mai mult sau mai puțin numeros de microbiste. Spunîndu-vă că am 22 de ani, o calificare, un loc de muncă (în învățămînt) vă răpesc posibilitatea de a rosti din nou îndemnul : la carte, fetelor ! Tare mult aș vrea să ne credeți și pe noi, sexul frumos, că sîntem capabile de o dragoste pătimașă, chiar și atunci cînd este vorba despre fotbal. Merg cu regularitate pe stadion să văd jocul echipei Gloria Buzău, o echipă de liga III, vorba englezului. Dar asta nu-i suficient. Nu pot renunța la meciurile de la televizor. De aceea, ori cît de mare ar fi disperarea tov. Miron Ilianu din Ilia, provocată de lipsa spectatorilor de pe stadioane, vă rog să nu ne uitați pe noi, milioanele de telespectatori din orașele mici de provincie, unde nu există echipe de categoria A. Ce vom face noi dacă meciurile nu se vor televiza ? Vrem să gustăm și noi, chiar de la distanță, din splendoarea driblingurilor, din forța șuturilor, din curajoasele plonjoane ale portarilor (și din amărăciunea gafelor lor...) sau din beția dulce a golurilor. Nu ne răpiți aceste bucurii ! Fotbalul este una din bucuriile vieții, iar viața este scurtă".

Destul de mulți cititori îmi scriu pe tema aceasta a televizării meciurilor. Unii dintre ei s-au enervat brusc și au trecut la jigniri, văzînd în mine un dușman al prezentării fotbalului pe micul ecran. Eroare ! Eu nu sînt împotriva acestui obicei util, am spus doar că, în alte părți, meciurile de fotbal se transmit în întreaga țară, cu excepția orașului în care se joacă, în așa fel încît să se împace și capra, și varza. Dar dacă federația noastră este de acord să piardă niște bani la încasări și să ducă fotbalul în casa fiecărui muritor, nu văd de ce aș fi tocmai eu împotrivă.

Colonel în rezervă ION DUMITRESCU, București : „În revista „Săptămîna" din 10 decembrie a apărut convorbirea dintre cei doi magnifici ai fotbalului : Mircea Angelescu și Eugen Barbu. Printre altele, din acel articol rezultă că Eugen Barbu a fost fotbalist. Citez : „am jucat fotbal și știu ce înseamnă această absență prelungită". La ce echipă, pe ce post și cînd a jucat fotbal Eugen Barbu și cîte selecționări a avut în echipa națională ? O altă întrebare : dintre marii scriitori și poeți clasici români a fost vreunul și fotbalist, și cronicar sportiv ?"

Nu știu în ce echipă a jucat Eugen Barbu fotbal, dar e sigur că, în tumultoasa lui viață, autorul romanului „Groapa" a trecut și prin fotbal. L-am văzut eu însumi, cu cîțiva ani în urmă, jucînd în echipa scriitoricească „Metafora", antrenată de Adrian Păunescu, și vă asigur că se descurca onorabil, avea șut, avea dribling, avea destule. Cert este că el n-a ajuns pînă în națională niciodată, și asta se vede din cruzimea cu care lovește acum în Angelo Niculescu. Visul lui este (și asta rămîne între noi) să ajungă președintele federației de fotbal, ceea ce ar fi foarte bine să se întîmple, ca să se învețe minte odată pentru totdeauna.

Mă mai întrebați dacă vreunul dintre clasicii români au fost, în același timp, și fotbalist, și cronicar sportiv. Am impresia că nu. Dovadă că înaintașii noștri în ale scrisului erau, în viața civilă, oameni serioși și prudenți, adică țineau la prestigiul lor și al literaturii.

ȘAH

Partida-concurs organizată de „Magazin"

„Negrul nu va cîștiga niciodată !" afirmă, categoric, cititorul nostru **Stoica Mihai** din Constanța, combătîndu-l vehement pe ing. Constantin Petrescu, care a găsit o nouă cale de joc pentru negru în faimosul studiu olimpic al lui Paul Farago (în care autorul indicase că albul poate obține remiza). Dimpotrivă, elevul **Cojanu Ion** din comuna Poenii Vechi — jud. Prahova, care ne scrie că „iubește la nebunie șahul", este pe deplin convins că „albul va pierde" !

Judecînd după poșta ultimei săptămîni, partida-concurs „MAGAZIN" continuă să suscite un viu interes în rîndurile cititorilor, principalii protagoniști ai întrecerii. Ei continuă să combată varianta propusă de ing. C. Petrescu. Cu toate acestea, cîțiva încep să aibă parcă, anumite îndoieli. Astfel **Anton Sperdea** din Hunedoara își exprimă mirarea că în culegerea cu cele mai bune studii ale lui **Paul Farago**, pe care a alcătuit-o însuși autorul, lucrarea premiată la Olimpiada din 1952 nu a fost inclusă. De ce oare ? Nu cumva pentru că, în cele din urmă, și Farago ajunsese la concluzia că e ceva în neregulă în studiul său ?

Să lăsăm însă deoparte ipotezele și să trecem la mutările indicate de cititori. După mutarea negrului 1...Re4, răspunsurile albului au fost diferite, pentru titlul de „mutare majoritară" cîndidînd atît **2.Tb8-b6** cît și **2.Tb8-b5**. Poșta din primele zile nu a reușit să rezolve „disputa" dintre cele două mutări. Abia în ultimul moment 1Tb5 a obținut o slabă majoritate. Ținînd seama de diferența mică de „sufragii" și de faptul că, după cum consideră ing. C. Petrescu, pe baza analizelor făcute, 2.Tb5 nu se numără, totuși, printre cele mai tari mutări, s-a hotărît ca partida-concurs să continue în ambele variante, iar toți cititorii care au trimis cele două mutări — 2.Tb5 sau 2. Tb6 — să fie creditați cu cîte un punct în concursul cu premii...

Este interesant de precizat că, în afară de mutările 2.Tb6 și 2.Tb5, mulți cititori au răspuns **2. Tb7 2. Tb2** și **2. Tb1** — toate acestea putînd fi considerate, împreună cu 2. Tb6, ca cele mai tari răspunsuri. De fapt, ele sînt toate mutări pasive, de așteptare, care urmăresc să lase timp negrului să-și cristalizeze intențiile și, în funcție de ele, să se găsească un plan adecvat de joc. De altfel, mutările 2.Tb7, 2.Tb6, 2.Tb2 și 2.Tb1 duc, toate, în cele din urmă, la o poziție viitoare identică. Ținînd seama de acest fapt, cei ce au mutat 2.Tb7, 2.Tb2 și 2.Tb1, sînt și ei creditați, în mod excepțional, cu cîte un punct, urmînd să continue partida, alăturîndu-se la una din cele două mutări majoritare.

La mutarea cititorilor **2.Tb8-b5** răspunsul inginerului Petrescu este 2... **De5-c6 șah**, pentru ca, la mutarea forțată **4.Tb5-b6** să fie dată replica **3...De6-a8 șah.** La răspunsul, din nou forțat, **4.Ra6-b5**, mutarea negrului este **4...Rd5.**

În poziția din diagrama de mai jos, cititorii partizani ai lui 2.Tb8-b5 urmează să indice cea mai bună mutare pentru alb.

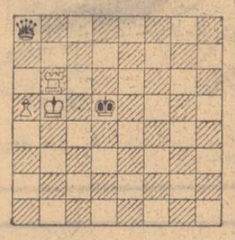

În ceea ce privește mutarea **2.Tb8-b6**, răspunsul negrului este **2...Rd3**, ajungîndu-se în poziția din diagramă.

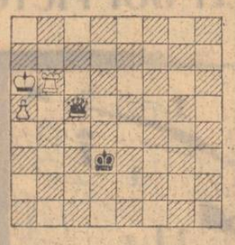

Au cuvîntul deci cititorii revistei noastre, pentru a face cea mai bună mutare a albului.

Amintim că partida-concurs este dotată cu premii și că la ea poate lua parte orice cititor iubitor de șah al „Magazinului", indiferent dacă a mai trimis sau nu mutări pînă acum.

Într-altă ordine de idei, **Huzui Constantin** din București, roagă să i se indice unde poate găsi cartea de finaluri a lui Lisițin (răspunsul : este de mult epuizată !) și numerele revistelor de șah la care au fost publicate finaluri cu damă contra turn și pion ; are cineva pregătită o asemenea „bibliografie" ?

U. VĂLUREANU

P.S. Desigur că cititorii și-au dat ușor seama că, în numărul trecut, cu cele două diagrame s-a făcut o regretabilă „rocadă", ele fiind inversate...

Linia și precizia unui LONGINES subliniază personalitatea dv.

De vînzare la magazinele „Bijuteria" din întreaga țară.

Longines
cronometru oficial
la Jocurile Olimpice
de la München 1972

PUBLICOM

A APĂRUT

ALMANAHUL MAGAZIN 1972

65 de fotografii trimise de cititori în cadrul „Concursului pentru fotografii amatori" sînt reproduse în paginile „Almanahului Magazin".

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —